Mircea Cărtărescu

Jurnal I

1990–1996

HUMANITAS

MIRCEA CĂRTĂRESCU s-a născut pe 1 iunie 1956 în Bucureşti. A absolvit Facultatea de Limba şi Literatura Română a Universităţii din Bucureşti în 1980. În prezent este conferenţiar dr. în cadrul Facultăţii de Litere a Universităţii din Bucureşti. Este poet, prozator, eseist, critic literar şi publicist, membru al Uniunii Scriitorilor, al PEN-Clubului român şi al ASPRO.

A publicat următoarele volume: *Faruri, vitrine, fotografii*, poeme, Cartea Românească, Bucureşti, 1980; *Poeme de amor*, Cartea Românească, Bucureşti, 1982; *Totul*, poeme, Cartea Românească, Bucureşti, 1984; *Visul* (în ediţiile următoare *Nostalgia*), povestiri, Cartea Românească, Bucureşti, 1989; Humanitas, Bucureşti, 1993 (tradusă în franceză, germană, italiană, suedeză, norvegiană, spaniolă şi maghiară, în curs de apariţie în engleză şi slovenă); *Levantul*, poem epic, Cartea Românească, Bucureşti, 1990; Humanitas, Bucureşti, 1998; *Visul chimeric*, studiu critic, Litera, Bucureşti, 1991; *Travesti*, roman, Humanitas, Bucureşti, 1994 (tradus în franceză, olandeză, norvegiană, spaniolă şi maghiară); *Dragostea*, poeme, Humanitas, Bucureşti, 1994; *Orbitor* vol. I, roman, Humanitas, Bucureşti, 1996 (tradus în franceză, suedeză, maghiară şi bulgară); *Dublu CD*, poeme, Humanitas, Bucureşti, 1998; *Postmodernismul românesc*, studiu critic, Humanitas, Bucureşti, 1999; *Jurnal*, Humanitas, Bucureşti, 2001; *Orbitor* vol. II, roman,

Humanitas, Bucureşti, 2002 (tradus în bulgară şi în curs de apariţie în franceză şi suedeză); *Enciclopedia zmeilor*, carte pentru copii, Humanitas, Bucureşti, 2002; *Pururi tânăr, înfăşurat în pixeli*, publicistică, Humanitas, Bucureşti, 2003; *Parfumul aspru al ficţiunii*, audiobook, Humanitas, Bucureşti, 2003. *Plurivers* vol. I şi II, poeme, Humanitas, Bucureşti, 2003; *Cincizeci de sonete,* poeme, Brumar, Timişoara, 2003; *De ce iubim femeile*, povestiri şi audiobook, Humanitas, Bucureşti, 2004. Volume de versuri de Mircea Cărtărescu au mai fost publicate în Irlanda, Statele Unite, Italia şi Germania.

Cărţile sale au fost premiate de Academia română, Uniunea Scriitorilor din România şi din Republica Moldova, ASPRO, Asociaţia Scriitorilor din Bucureşti, Asociaţia Editorilor din România, precum şi de revistele *Cuvântul, Ateneu, Flacăra* şi *Tomis*. Au fost nominalizate în Franţa pentru premiile Médicis, Le meilleur livre étranger, Prix Union Latine. *Nostalgia* este nominalizată în prezent pentru premiul italian Giovanni Acerbi.

Mircea
Cărtărescu
Jurnal I
1990–1996

1990

1 ian. N-am mai făcut nici un bilanţ al lui ’89, an paradoxal pentru mine şi greu de prins în trei cuvinte. Totuşi: a fost anul unei evidente şi triste exteriorizări, unei uitări a tot ce a făcut viaţa mea de până acum: literatura, meditaţia, imaginarul. A fost primul an evident eşuat în privinţa valorii lucrurilor (câteva indemne fragmente) pe care m-am încumetat să le-ncep. Transa care făcuse din mine un scriitor s-a risipit ca un vis când deschizi dimineaţa ochii. Practic nu m-a mai interesat literatura, ăsta-i adevărul, n-am mai putut să mă prefac că mă mai interesează. Am citit mai mult „la normă“, fără să asimilez, am scris mai mult din disperare şi stupefacţie. Nu mi-a ieşit nimic, tot ce am scris e mort, nu vine dinăuntru şi dinăuntrul dinăuntrului ca până acum. După criza morală groaznică din vară m-am mai liniştit totuşi. M-am gândit că e firesc ca *Visul* şi *Levantul* să mă fi epuizat ca scriitor. Am început un mult mai modest volum de versuri care poate peste un an va începe să se structureze şi să capete personalitate. Cele vreo 20 de texte sunt inegale valoric şi nu ating nivelul *Totului* nici la vârful lor, dar sunt ceva, o cărticică. Proză nu pot scrie deocamdată, dar se tot îngrămădesc detalii în jurnalu-ăsta, şi poate, cum scriam şi altădată, principiul termitierei va acţiona. Am ani la dispoziţie pentru asta. În scrisul meu concret (privind lucrurile lucid şi realist) cele mai plauzibile creode ar fi: a) să continui versurile din noua carte; b) să scriu articole foarte multe, adică să preiau concret, la revista noastră, o rubrică de poezie. Nu văd altceva deocamdată. Eseu şi poezie. Poate câteva traduceri. În alt plan, ce va trebui să fac în următorul interval de timp: a) să mă angajez într-o redacţie de revistă sau editură. Voi avea, probabil, mai multe oferte, şi trebuie să aleg cu grijă. Sunt două tipuri posibile de posturi:

unele de muncă reală, posturile „mari“, unde prestigiul e mare şi de unde poţi influenţa viaţa literară, iar altele — aşa-zisele sinecure, servicii fictive, în care nu faci nimic, dar ai timp de scris şi de trăit. Greu de ales între ele: în primul caz rişti să nu mai ai timp de scris, în al doilea rişti marginalizarea socială. Dă-mi voie să nu aleg acum; b) în privinţa strategiei de publicare, cred că ar trebui să urmez acest traseu: 1. *Levantul*, chiar anul ăsta. E prioritatea absolută. 2. Reeditarea *Visului* în forma originară, tot anul ăsta (şi *atât* anul ăsta). 3. La anul: o antologie personală de versuri, şi 4. *La adânci tinereţi*. Nu mă gândesc mai încolo, deşi poate ar fi cazul să fac ceva şi cu *Eminescu*. 5. Poate că aş avea nevoie, de fapt, de două antologii personale (poeme lungi şi „de amor“), deci aş ajunge, cu ce am până acum, la 6 (şi chiar şapte — *Jurnalul…*) posibilităţi de apariţii editoriale. Pielea ursului văd că e mare şi miţoasă.

’89 a fost, obiectiv vorbind de data asta, un an mare, cum poate o dată în viaţă îţi e dat să trăieşti. ’90 va fi un an greu, la fel de important, anul în care apele se vor despărţi de uscat.

3 ian. Gândesc şi vorbesc greoi, şi sunt primul care nu se miră de asta. De zile întregi nu fac decât să mă uit la televizor. Nici un limbaj interior, în afară poate de cel al visului, căci visez mult, nu se generează. Atrofiere, anchiloză, asta-i realitatea: ca artist sunt mai ruinat decât economia naţională. Un fel de optimism ţicnit e tot ce umflă băşica de săpun care *nu* răspunde (nici măcar asta nu face) la numele de M. C. Să cobor, să reintru pe porţile care-mi sunt acum ocultate, să reîntâlnesc spaţiile acelea vaste, materne… Uite visul pe care cred că nu l-am povestit niciodată (e vechi): mă aflam în faţa unui zid imens, faţada obtuză a unei construcţii ca din Valea Regilor. Zid alb, puternic luminat, uşor înclinat spre partea de sus, ca al unei

piramide. Deodată în el s-a desfăcut o poartă, prin care am intrat într-o bibliotecă de mărimea unui hangar.

Recitesc *Divina Comedie*, una dintre puţinele cărţi care se pot îndura după o revoluţie. Da, chiar intrăm într-o bravă lume nouă. Puţin din ce am făcut până acum mai poate părea actual şi important. Pentru scris, momentul e violent inhibitor, dar poate că, prin dublă negaţie, pentru mine va fi şansa unui început, a unei ieşiri.

Voi fi poate redactor la *Contrapunct*.

4 ian. (0^{30}) Viziunea de pe 31 aug. s-a repetat noaptea trecută. Aţipisem, când ceva m-a făcut să deschid brusc ochii. Figura lui am văzut-o doar o secundă, apoi a dispărut. A rămas dormitorul întunecat, Cri dormind lângă mine, iar în mine o ciudată teamă calmă, nedureroasă. Era aşezat (poate, oricum, îl vedeam de la brâu în sus) lângă pat, în dreptul piepturilor noastre, şi ne privea. Era de data asta un bărbat cu o faţă prelungă şi foarte ştearsă — nu ca personalitate a trăsăturilor, ci de parcă o coajă de sticlă s-ar fi suprapus peste ele —, cu părul cărunt şi rar lipit de tâmple. Purta un veşmânt alb, nedefinit.

10 ian. Păşim pe gheaţă subţire spre cine-ştie-ce. Alternăm (şi alternez, în mica lume M. C.) încrederea cu neliniştea şi entuziasmul cu cea mai adâncă disperare. E începutul unei lumi noi şi totul se schimbă din mers într-un ritm tofflerian. Acum ne e atât de limpede că distrugerea vechiului (deşi atât de apropiatului în timp) regim a fost doar prima etapă, explozivă, a revoluţiei, şi că trăim acum în a doua, trăim în tot atât de mare pericol. Lupta trebuie câştigată peste tot şi pe toate planurile de oamenii curaţi şi competenţi. E lupta cu ticăloşii care umpluseră vârful piramidei, şi care nu vor ceda singuri, cum nici tătucul lor n-a cedat. Sper că vom găsi mijlocul de a-i potoli, de a ne

deparazita. Eu sunt într-o alergătură continuă, trăiesc un haos turbionar şi extenuant. Scoatem revista *Contrapunct*, care ar putea să devină liantul generaţiei noastre. Dar sunt făcut pentru o viaţă de redacţie? Ce slujbă mi-ar conveni, ţinând seama că singura mea raţiune de a exista (şi singurul mod de a fi fericit) este scrisul? Nu-mi place „gazetăria“, fie ea şi literară, prefer oricând o sinecură oarecare; totuşi m-aş angaja aici, fiindcă voi avea 3–4 zile libere pe săptămână. Totul e însă provizoriu, nesigur, nimeni nu ştie ce va fi.

Doamne, încă nu-mi pot face o imagine a ceea ce-a fost! Am prins revoluţia şi vom trăi într-o democraţie! Realmente nu se poate încă înţelege. Mă-ntreb cum va arăta pagina de jurnal de peste exact un an.

Încep să simt ura unora, pe măsură ce mă implic în viaţa literară. Mi-e greu s-o suport, dar trebuie să mă obişnuiesc. Trebuie să merg înainte ca o tanchetă, pentru că sunt unul dintre acei oameni care se află pe creasta valului şi de care depinde totul acum. E vreme de luptat şi trebuie să lupt. Scrisul — pe mai târziu. Acum e nevoie să urnim lucrurile.

Esenţial: să-mi păstrez curajul de a ieşi oricând din orice joc, de a părăsi oricând totul şi de a mă întoarce la singurătatea, anonimatul şi sărăcia dinainte. Cu nici un preţ nu trebuie să mă las târât de bulgărele de zăpadă al puterii, prestigiului sau opulenţei. Când nu se va mai putea, mă voi retrage. Asta se poate-ntâmpla azi sau peste zece ani.

11 ian. Mă-nfioară mândria de a fi scris *Levantul*. E certitudinea că va mai fi ce a fost, că voi mai scrie.

17 ian. Am făcut un lucru foarte bun, şi anume m-am retras de la *Contrapunct*. Greşeam dacă mă implicam în viaţa literară. Cu orice risc, trebuie stat deoparte, trebuie continuată vechea viaţă.

Pentru că scopul nu e notorietatea şi nici poziţia socială, e literatura. Nici măcar nu-mi pun problema din ce voi trăi. Voi atinge iar puritatea artistului adevărat, care se fereşte de contactul cu alţii, care se ascultă şi se înţelege pe sine. Voi reîncepe să citesc şi să scriu, voi ieşi din vârtej. Nu era treaba mea să ies în faţă, să scriu un articol pe săptămână, să apar la radio şi TV. Vreau un loc de muncă minor, ferit, care să nu mă acapareze, să-mi lase timp. Tulburarea mea nervoasă — extraordinar de violentă în ultimul timp (când m-am certat cu Cri şi când am simţit uneori că nu mai pot şi nu mai vreau să trăiesc) — venea şi de aici, din dilema asta. Mă simt acum, deja, mult mai bine.

Am citit azi-noapte, cu vechea plăcere, fragmente din *Jurnalul* lui Kafka.

Scrisori de la oameni care au citit *REM*. Dar biata mea carte a nimerit rău… slavă Domnului!

20 ianuarie Încep un nou Pynchon, *The Crying of Lot* 49.

N-am la mine maşina de scris. Mi-e greu fără ea. Observ că, înaintând pe drumul ăsta cleios, brânzos, hrănitor şi murdăritor simultan, al vârstei, capăt obiceiuri-ritual, mă întortochez în fantasme reci, materiale, ca nişte ţevi de aluminiu. Cafeaua de dimineaţă, ordinea din casă, anumite mişcări în anumite situaţii, un limbaj formalizat, stânjenitor de precis. Mi-aş dori mult o maşină de scris electrică, mai silenţioasă şi mai feminină.

După o lună de hăituială şi vertij, mă retrag în matcă. E prima dimineaţă liniştită. Soare de iarnă, mare şi sclipitor, afară. Blocurile muncitoreşti dizolvate în lumină. Cerul foarte puţin albastru, de amintire învechită. Sunt singur. Nimic nu e schimbat. M-am reîntâlnit cu mine după o lună de uitare. Sunt tandru cu mine, cum aş fi cu o iubită regăsită. Îmi mângâi părul, pieptănat acum cu cărare la mijloc. Ascult ce îmi povestesc singur,

ascult încordat, dar, ca în vis, nu înţeleg cuvintele pe care le aud. Nu am încă acces la mine. Jumătate din mine doarme în racla de sticlă, în mijlocul pădurii adormite.

A gândi — verbul Gemenilor. Şi e adevărat, gândirea devine tot mai tiranică între compartimentele psihicului meu. Acum e o gândire fără substanţă, sau care îşi e sieşi substanţă. Gândesc aşa cum imaginam în adolescenţă: vedeam imagini, dar ele nu formau o lume. Poate că, la fel ca atunci, dar în planul meditaţiei, în câţiva ani am să reuşesc să devin, dintr-un om care gândeşte, un *gânditor*. Dacă aş duce o anume viaţă, dacă nu aş trăi în paradox şi ipocrizie, ştiu că ar fi aşa. Sunt între paliere, poate între poezie şi mistică, magie, iluminare, plenitudine, distrugere. Sau între ficţiune şi realitate (dar cea adevărată, nu cea din jur). Sandu M.: „N-ai avut vreodată impresia că realitatea se trage într-o parte ca o perdea şi că din spatele ei apare altceva?“ I-am spus de cartea lui Frigyes.

Aş vrea să continui *Orbitor*. Ar fi tocmai căutarea a ce e „dincolo“, a „ieşirii“. Nu roman, mai curând biografie, memorii, eseu, gândire pură, poem. Lax, dezordonat, înnebunitor. O carte de sfâşiere şi criză. Cum pun mâna pe typewriter, mă arunc în scris. Mă pregătesc, simt, de o mare lovitură, de o mină cu stalactite, cristaluri, dragoni. În cinci ani ar putea ieşi o carte fabuloasă. Sigur, subteranele (de citit despre ele), oraşele ascunse, frăţia secretă.

M-am liniştit, sunt iar M. C. De-acum, training (hetero şi autogen). Adică lectură, gândire, singurătate.

Noi nu ne putem descifra pe noi înşine, aşa cum o hieroglifă nu se poate citi pe sine. Suntem făcuţi ca să fim citiţi de altcineva.

Despre atrocitate. Am simţit suflul ei, şi nu din filme. Asta te schimbă.

O anumită agresivitate faţă de tine însuţi.

Nuvela — romanul? — un poem dezvoltat. Doar aşa.

23 ian. M-am tot gândit la „O". Poate povestea cu I. F.? La pers. I? Nu văd conexiunile şi n-aş vrea să forţez.

Vise cu subterane ale teroriştilor: un metrou paralel.

Constelaţiile lui Pynchon.

24 ian. Sunt trist şi dezamăgit. Ce s-a întâmplat la *Contrapunct* îmi confirmă sentimentul vechi că extraordinarii optzecişti sunt, de fapt, o generaţie cu nimic diferită de cele dinainte. Realmente nu e locul meu aici. Tot ce se petrece îmi spune să mă feresc, să stau deoparte. E vremea excesivilor. Să fiu excesiv numai acolo unde sunt eu însumi. Nu sunt deloc dorit de amici, dimpotrivă. Nu am de ce să stau cu ei. Aş vrea să am acum curajul (acum, când îmi pot permite) să stau un an fără slujbă. Mă opresc mai multe lucruri: sentimentul sâcâitor, deşi ignobil, că voi rămâne chiar cu totul pe dinafară, inerţia socială, însă mai ales teama că nu voi fi în stare să fac nimic în acel an. Că nu voi putea să scriu cartea. Că voi pierde vremea lenevind. Dacă m-aş simţi în formă, cred că n-aş ezita. Dar de peste un an nu mai sunt în formă, de atunci mă târăşte viaţa în toate părţile.

Umblu în vid, în loc fără drumuri. Poate urma o criză de-asta prodromală, o părăsire brebaniană a căilor onorabilităţii, o afundare în urdori şi orduri? De unde curaj? Şi chiar faptul că îmi pun problema curajului e actul de laşitate.

25 ian. …Un sculptor în carne vie, un Giacometti al crimei, mânjind cu sânge străzile, un happening al atrocităţii…

Fişe? Iar simt nevoia lor. Până se va lega ceva.

Îmi corectez *Levantul* şi mâine-l predau. Vorba lui N: „Ce-ţi pasă? Tu…"

Singurele patru forţe care pot duce la o carte adevarată: suferinţa, singurătatea, paranoia, isteria. Dintre ele, n-am pactizat cu paranoia, şi totul mă-ndeamnă s-o fac în „O“. Totul, în afară de faptul că… nu sunt paranoic. Pe celelalte le ştiu prea bine.

28 ian. — Vrei să mori?

— Da, dar instantaneu şi fără durere, vă rog…

Aş spune asta oricui m-ar întreba. Nevroza mea înaintează şi nu pot să-i fac faţă. Ce-o fi, o fi: mă las dus de ea. Oricum viaţa mea s-a sfârşit. Afară e nebunie, înăuntru nevroză. Totul e la pământ.

Of Mice & Men.

„Am trăit. Şi iată ce-am înţeles din viaţă.“ E o mare prostie să crezi că din viaţă nu poţi înţelege nimic. Dar cea mai mare prostie e să crezi că poţi înţelege ceva. „N-am înţeles nimic şi eu din viaţa asta“…

3 feb. Am ieşit din criza de personalitate din ultimul timp. Ieri am fost activ, m-a părăsit senzaţia de conflict cu toată lumea pe care o aveam, paranoia delirantă: nimeni nu mă iubeşte şi nu mă respectă etc. Adevărul e că nu pot respira când sunt desconsiderat, real sau imaginar. M-am obişnuit să respir admiraţia celorlalţi — care nu mă face orgolios, nu îmi provoacă nici o bucurie, dar mi-e necesară pentru că în lipsa ei mă prăbuşesc. Mai ales acum, când nu îmi pot găsi o compensaţie în admiraţia de sine.

Scriu versuri tulburi, sub tensiune, cu efort mare, cu greutatea cu care un semi-analfabet silabiseşte (buze groase, ochi injectaţi, sudoarea în pârâiaşe pe frunte, obrajii zgârciţi a suferinţă şi spaimă) ceva scris. Versurile tind să fie tot mai scurte, în fragmente tot mai mici, cu sintaxa şi chiar ortografia chinuite, în efortul de a le face să pară scrise fără efort. Nici o umbră de inspiraţie, de detaşare: versuri încrâncenate, care se storc

zdrelind creierul şi organele interne, versuri, da, amestecate cu fragmente de corp, de carne vie.

Îmi sporesc eforturile — e vorba de un real training dublat de o „gimnastică de recuperare“ — de frânare a declinului artistic şi intelectual din ultimul an. Pot face însă mai mult. Voi ridica până în ’91 nivelul, fie şi cantitativ deocamdată, al lecturilor, care au căzut dezastruos. Va trebui să ajung la zi în câteva domenii pe care le-am neglijat cu totul. Dar mai ales va trebui să-mi exersez mintea şi imaginaţia, să scriu eseu şi literatură, să nu abandonez. E atât de important chiar şi tonusu-ăsta minim, actul minim de reflecţie din jurnal. Iar în literatură să găsesc o zonă nouă şi puternică. Sondajele de până acum au dat doar de piatră sau de minereu obişnuit. Să extind căutările.

6 feb. Chinul, tortura de a fi fost ceva şi de a nu mai fi. Cronicile entuziaste la *Visul* mă fac să las ochii în pământ. Un roman (fiindcă altceva ce?) mi se pare un obiect cosmic, de neajuns. Un volum de versuri… încă un volum de versuri? Teatru… nu! Ceva păstos, ceva care curge ca o cremă, ca smântâna, care păstrează dârele curgerii încremenite. Toţi curgem încremenit ca să umplem cu noi.

Sunt în punctul mort. Dacă trec — merg mai departe.

Amintirea bruscă a visului de azi-noapte, după mai bine de 16 ore: eram pe culoarele unei şcoli imense. Mi-am întâlnit deodată foştii elevi de la 41 (deşi sentimentul meu e că şcoala trebuie să fi fost cea în care am copilărit eu), care mergeau în şir, câte doi, în singurătatea şi vastitatea culoarului alb. Le-am vorbit. Unul mi-a întins ambele mâini, bandajate. Deodată, prin aer au ţâşnit doi peştişori zburători: unul roz foarte pal, altul vernil la fel de pal, semitranslucizi. Am reuşit să prind unul. Avea trupul de gelatină călduţă şi aripioare moi ca de jeleu, dar deloc lipicioase.

8 feb. Spot de dulce suferinţă pură, în vis, la sentimentul că timpul s-a dus şi ceva, acolo departe, a rămas închis şi inexprimabil. Iar apoi, ziua, m-a urmărit senzaţia unei amintiri iminente, aşa cum zăreşti un contur adânc sub apă şi din clipă-n clipă te-aştepţi să îţi dai seama *ce* este, dar nu reuşeşti oricât te-ai strădui. Emoţia legată de asta — mai ştii că e vorba de ceva de la vila din Floreasca, dar nu vizualizezi nimic, doar sub-gândul tatonând în zona aceea te dizolvă în emoţie — este violentă şi caldă totuşi, şi-ţi aduce în muşchii feţei şi-n ochi ce simţeai când erai copil şi-ţi venea să plângi.

„Iată-mă: un om fără modele, fără credinţe…“

O singură soluţie există, şi o ştiu de multă vreme: lectura, singura care generează o atmosferă, care emană — mai curând eliberează, mediază — obsesia. Izolarea de zgomotul vieţii, resensibilizarea. Până materia începe să ţiuie ca tăcerea. Am nevoie de scris, tânjesc după scris. Realmente nu contează nimic din ce-ai făcut vreodată, ci doar ce mai eşti în stare să faci. Asta *eşti*: nu ce ai făcut, ci *ce vei face*.

M-am decis să mă scol devreme şi să elimin televizorul cinci zile pe săptămână.

12 feb. Sentiment de hiperluciditate.

De 2–3 zile trăiesc ceea ce aş putea numi sindromul amintirilor voalante. Peste tot ce văd se suprapune, literalmente, aproape permanent filmul unor amintiri vechi, parţial obscure, parţial deteriorate, luminate de o pâlpâire internă: clădiri vechi, ziduri galbene, scări care duc, răsucite, la subsoluri igrasioase. Sentimentul epileptiform al deja trăitului, durerea pierderii unei vieţi anterioare. Şi ce e mai straniu e că, egale în putere de realizare şi fascinaţie cu scenele „din realitate“, amintirea unor vise vechi complică şi mai mult totul. Ca şi cum, într-o zi de vară, pierdut în pădure, aş privi cerul intens însorit prin

transparenţa frunzelor. Visul se luminează prin viaţă şi viaţa prin vis într-o unică viziune a amintirii dureroase şi de neînţeles. Ceea ce trăiesc uneori pare, la fel, dintr-un film sau dintr-un vis: alaltăieri m-am închis în holul întunecat şi am proiectat pe peretele de la baie, pe uşă şi pe tavan, cu un diascop, filmul în negativ al cununiei mele. În imaginile puternic irealizate de contrastul de alb şi negru, mă vedeam bătrân, cu părul, sprâncenele şi mustăţile albe, costum alb şi o sinistră faţă întunecată, îmbrăţişat de alţi bătrâni în alb, cu feţe negre. Lângă mine, în hol, ca într-un aranjament de scenografie, zăcea ţeapănă, pe o rână, o păpuşă mare, cu părul numai bucle şi ochii semideschişi. Când filmul a căzut în cârlionţi încâlciţi din aparat, am îndreptat pătratul orbitor de lumină spre păpuşă, care m-a uimit prin extraordinara bogăţie şi sticlire a culorilor: ochii adânc albaştri sub gene cafenii, plasticul feţei şi mâinilor roz-gălbui, fusta cu desene mov intens, guleraş şi şosete galben citron. Guriţa roşie, cu un zâmbet leonardesc, un zâmbet adresat nu lumii, ci interiorului neted şi mirosind a plastic moale, parfumat, al căpşorului ei.

Trebuie să mă adun şi să caut corespondenţe. Se încheagă ceva, dar extrem, extrem de lent.

Recitesc *Balthazar*. Am nevoie de mult mai multă lectură.

Am găsit un curent care mă poate ţine în literatură. Orice altceva înseamnă pentru mine eşec. Chiar neglijându-mi viaţa, locul în lume, trebuie să fac literatură mai departe. Deocamdată nu mă ajută cuvintele, limbajul. Trăiesc interior mai mult şi mai intens decât pot spune. Dar e un zid de sticlă şi vată între mine şi trăirile mele.

Primăvară în februarie. Emoţie dulce, uitare tristă. Sunt distrat, învolburat, şters.

13 feb. Rafturile de poezie neatinse de atâta vreme. De fapt, se produsese o saţietate, o

supradoză. Probabil că după dezintoxicarea asta voi putea (chestiune de luni sau de ani?) să pot să citesc din nou poezie şi — pentru că lucrurile astea merg de fapt alături — să scriu din nou cu plăcerea de altădată a imaginilor şi cuvintelor. Suprafaţa curată a poeziei dispăruse şi coborâsem în spaţiile talamice de dedesubt, în ţinutul ezoterismelor şi subteranelor şi buncărelor şi rezervoarelor de lichide grase şi colorate ca vopseaua. Să urc din nou?

14 febr. Încet, maşinăria asta de picior poliomielitic al recunoaşterii sociale se pune în mişcare şi pentru mine. Într-o lună, am vorbit de trei ori la radio şi mâine voi vorbi la TV; am făcut parte din colectivul de conducere al unei reviste; am publicat o pagină în *Rom. Lit.* (versuri!); am publicat articole care au avut ceva ecou; am fost invitat la Parij. Dar ce înseamnă totul pe lângă stagnarea mea spiritualo-literară, şi în primul rând sufletească? Aş prefera să fiu din nou un amărât de profesor şi să scriu *REM*.

Pe moment, nu sunt chiar atât de mari posibilităţi în cultură cum credeam. Nici pe departe nu-ţi poţi face toate nebuniile. Asta din motive tehnice: nu e hârtie, nu sunt spaţii şi utilaj tipografic… Editurile, dacă e posibil aşa ceva, nu şi-au mărit nici cu un loc planurile. Totul e încă în provizorat. Sigur că ar fi o mare realizare pentru mine să îmi apară anul ăsta, frumos şi întreg-întreguţ, *Levantul*.

Ce lipseşte din tot ce scriu: excesul, implicarea, emoţia. Poemele mele de-acum seamănă cu ale tuturor poeţilor proşti, pentru că un poem bun trebuie să fie patetic, chiar dacă la un mod superior.

Mă scap din mână ca fiinţă concretă, corporală. Nu mă mai recunosc în bărbatul ăsta care aduce mai mult cu taică-meu. Psihologic, fac eforturi mari să mă înţeleg. O ataraxie împăcată cu sine, o

privire tautologică asupra lumii — lumea e lumea —, o certitudine a cunoaşterii totale, reale şi în amănunt a cognoscibilului, cum şi a lipsei de interes a incognoscibilului, totul alternat cu scurte momente de agresivitate şi brutalitate de mascul la zenitul poziţiei în clan — iată un autoportret.

Ce ar fi (pe lângă nenumărate fragmente de jurnal folosit, ca şi citate etc. De pildă, Joë Bosquet, paralitic, primind femei în camera lui, mângâindu-le fesele, sodomizându-le uşor cu degetul… Trebuie să pun o dată în funcţiune cutia de pantofi: săritura leului turbat (copiii din vis, castelul); Herman (copilul din craniu); ceva cu nişte ţigani; povestea lui I. F. (subteranele); un background social vast: ’89–’90; mult, mult eseu; Silistra-sinistra; infirmeria de la Voila; camera de spital cu cele două fetiţe (deja ultimele două sunt motive, şi motive sunt nenumărate). Să mai caut. Dar gestaţia e una de elefant. Şi în primul rând aceste prejudecăţi necesare: o poveste şi nişte personaje.

15 feb. „Á moi. L’histoire d’une de mes folies!“

16 feb. Sunt un biet găsitor de cărţi. Umblu printr-un pod unde abia e o geană de lumină, pipăi printre vechituri prăfuite şi găsesc din când în când câte-o carte. Nu sunt nici inteligent, nici talentat. Întâmplător ştiu podul ăsta. Iar dacă aceste cărţi circulă sub numele meu, nu-i decât pe jumătate vina mea.

Mare, mare îndoială: o să mai scriu ceva vreodată? Colegii mei mă complexează, mă simt depăşit, neadaptat, marginalizat. Dacă aş scrie, totul ar fi neimportant. Dar nu scriu.

Două însemnări de ieri, de la birou: 1. Povestea pe care mi-o spunea mama: copilaşul de la ţară care mânca lapte cu pâine dintr-o strachină, alături de un şarpe care sugea şi el din lapte. Bătrâna, mamaia lui, intră pe uşă tocmai când copilul îi spunea şarpelui: Mai mănâncă şi dumicaţi, că-ţi

dau cu lingura-n cap! 2. Ea îşi picura atropină în ochi în fiecare dimineaţă. Vedea toată ziua lucruri şi feţe şterse, îndepărtate, în schimb ochii cu pupilele lărgite la maximum căpătau scânteierea catifelată a magiei.

Dar toate fragmentele astea rămân în sine, atâta timp cât nu le pot folosi, fiindcă n-am un nucleu obsesional şi un cadru convenţional în care să-l dezghemuiesc.

Mă adaptez greu, şovăi, nu-mi găsesc locul în lumea asta drolatică. N-am opinie, n-am luciditate. Înainte lucrurile astea nu se vedeau. Să exist puţin, ca să greşesc puţin.

17 feb. „Principiul poetic“ şi „Filozofia compoziţiei“ de Poe.

Dispersarea lumii mele e maximă acum. Nu pot lega nimic, nu e nimic în intelectul şi-n simţurile mele. Totul e un praf omogen într-o dâră de lumină, şi e groaznic faptul că nu pot crede măcar în *realitatea* prafului şi luminii. Nu ştiu de ce sunt aşezat aici, între dârele astea de culoare care nu înseamnă nimic. Sunt în centrul cel mai amplu din respiraţia celui a cărui respiraţie sunt. Sunt în oftatul lui, în oftatul din adâncul plămânilor, atât de chinuitor de amplu încât fiecare atom al văzduhului e prea departe de alţii ca să mai fie ceva, să mai definească vreun corp. Sunt veşted înăuntru, îmi simt organele interne gălbui şi moi cum e cârpa. (De fapt, *sunt fericit*. De fapt, mi-e frică de fericirea mea, de *liniştea* mea, în măsura în care ele înseamnă încremenirea şi moartea sufletului. De fapt, asta-i enigma.)

„Toate femeile cu care a fost cuplat G., deşi destul de diferite temperamental şi fizic, seamănă izăbitor într-un fapt: practică un cult al personalităţii lui G., îl linguşesc la un mod hiperbolic şi neruşinat, mai ales prin contrastul cu nulitatea lui artistică. Nu-ţi poţi da seama dacă prezenţa lui inspiră femeilor atitudinea asta, sau el

le alege pe cele înclinate spre o josnică (şi interesată?) idolatrie. Ciudat e — sau doar firesc, în contextul acesta — că în trăsătura de care vorbesc ele seamănă cu mama lui G., adevărat arhetip al admiraţiei faţă de artistul familiei.“

Nimeni nu are mai mult instinct literar decât mine. Asta e marea slăbiciune a mea ca artist. Asta mă poate termina definitiv.

18 feb. Revoluţia continuă, măcinătoare, potenţial criminală. Universul libertăţii îi ucide pe necunoscătorii legilor lui. E pericol de lovitură militară, război civil, intervenţie străină chiar. Societatea e bolnavă şi pericolul e grav. Orice e posibil.

Psihicul meu e o cameră încuiată, pe care un stimulent cum e cafeaua o descuie: surpriza e că înăuntru nu se află nimic. Încă mă mai surprinde de fiecare dată lucru-ăsta, atât de mare e bucuria mea când aud mecanismul broaştei cedând şi uşa descuindu-se.

De fapt, viaţa unui om durează până când el atinge apogeul conştiinţei de sine, punctul dincolo de care nu mai poate trece, acea apoteoză a Cristului lui Grünewald. Ramul coborâtor este adevărata tragedie. Uite şi ce spune Pursewarden: „Scopul scrisului: să-ţi dezvolţi personalitatea în aşa fel încât să ajungi să depăşeşti arta.“

19 feb. 19, ziua mea norocoasă. Ce-mi vei aduce azi? Se-apropie primăvara, şi cu ea odată acea ţărână luminoasă, „the days that are no more“ (Tennyson, un superb poem despre nostalgie). Nu există forma cărţii mele viitoare. E absurd să-mi închipui că aş putea-o imagina limpede, raţional, printr-un efort conştient. S-o las să se limpezească singură, în spaţiile umede din sinea mea. Poate pe când voi trage în nări aerul negru al primăverii.

25 feb. Trăiesc cu voluptate, cu uitare fericită de sine, cele mai fierbinţi şi mai galben-luminoase

şi mai tandru-întunecate zile de primăvară. Le petrec ca un om străvechi pictat cu vopsele străvechi pe un lemn plan şi dat cu ipsos de către un învăţăcel de renascentitst. Miros de Anaïs Anaïs şi de amurg fierbinte şi zefir de primăvară. Chiar trăiesc, respir.

Citesc *Mountolive*, am mai cumpărat *Jurnalul* Virginiei Woolf, pe care îl voi reciti, fiindcă mi-l amintesc ca fiind foarte interesant, şi *În graba mare* de John Wain. Ca restanţe mai am *Saragosa*, de terminat Dylan Thomas a.s.o. Am scris câteva articole şi, în general, mi-am mai revenit. Sunt mai în formă de când am decis să mă trezesc devreme şi să lucrez (scris + citit) zilnic. Am cumpărat şi Platon, *Dialoguri logice*.

26 feb. „Apoi am trecut la Sacheverell Sitwell, care se mulţumeşte *să-şi cerceteze propria-i sensibilitate* — ceea ce constituie, după părerea lui Tom, *un păcat de moarte* […] A mai spus că, pentru a fi poet, acum trebuie să fii un foarte mare poet […] Mi-a răspuns că nu-l interesează nici un alt poet, de la Johnson încoace.“ Tom e T. S. Eliot, în jurnalul Virginiei. Eu am subliniat.

28 feb. Las să treacă timpul. Scriu articole plane şi plate. În curând, dacă ştergerea asta înaintează, o să uit şi să desenez literele. Nu mai ştiu nimic, nici măcar despre mine. Odată eram specialist în M. C. Acum văd doar case galbene, foarte vechi şi ornamentate, putrezite de vâjâitul timpului. Ruină, ruină.

Citesc avid, înghit paginile. Citesc, şi uneori ceea ce citesc atinge, simt asta aproape fizic, ceva în mine şi declanşează acolo o imagine-suferinţă.

Şi (continuare…): cu buldogiţa la nebună; rătăcirile printre blocuri vechi; romanul-sonet.

Să mai caut. Într-un an-doi ar trebui să găsesc acel loc geometric care să fie romanul. Dar pe puţin 50 de poveşti ar trebui să se-mbine în el.

Autobuzul oprit sub stele. „Viaţa mea a început"… etc.

2 martie Jinny safica, femeia-bărbat, ce femeie şi ce bărbat… Mereu asaltată de idei, de „scene" din romane, de parcă scenele de roman ar avea vreo importanţă. Înţeleg personajul, poate înţeleg chiar prea mult din personaj, dar nu înţeleg acţiunea.

Ieri, o zi „literară", de dimineaţă până seara, cu discuţii („poezia e moartă", „a murit România literară", în general mor multe lucruri şi colcăie altele care s-au născut, dar care arată ca nişte fetuşi), cu şampanie, cu amiciţie şi cu visătorie. Vizionarul pozitivist — iată omul care „va veni". În scris aş vrea să fiu eu ăsta.

Cheia este cititul, mai ales acum, când nimeni nu mai citeşte. Dar lucrurile sunt totuşi mai complicate şi cercul e mai vicios: ca să poţi citi activ şi să asimilezi trebuie să fii sensibil, dar ca să fii sensibil trebuie să citeşti. Şi intră aici şi a treia dimensiune: interesul pentru literatură, care depinde de amândouă celelalte, dar mai cu seamă de capacitatea ta de a simţi artistic. Şi a patra: hărnicia, perseverenţa, din ce în ce mai importantă pe măsură ce anii trec. Mă-ntreb când o să mai pot arăta altora spectacolul minţii mele? Ştiu acum că el depinde de spectacolul minţii celorlalţi.

Imagine dintr-un vis sau dintr-o pictură neoexpresionistă, totuşi imagine reală, de pe stradă (fiindcă fantasticul natural, orice-ar spune Caillois, nu se rezumă la formele pietrelor, la cochilii, la carapace de baga cu scrieri ciudate şi la boturi stelate de cârtiţă). În faţa turnului Bărăţiei, în mijlocul circulaţiei oamenilor de pe trotuar, tipi în blugi şi femei cu jackă largă şi fund rotund, stătea pe jos, pe asfalt, un bătrân înspăimântător, distrus, ars de alcool şi înţepenit de bătrâneţe, cu o uriaşă barbă galbenă jegoasă, cu petele negre de pe faţă provocate parcă de acizi, cu ochii morţi, acoperiţi

de glaucom. Era înfăşurat, cum stătea tolănit pe jos, sprijinit pe o palmă cu degete încârligate şi negre, într-un palton cafeniu, fireşte făcut numai fâşii, iar pantalonii albastru-închis erau albi de praf. Şocul îngrozitor îl primeai drept în mijlocul creierului când brusc îţi dădeai seama că paltonul desfăcut în faţă şi pantalonii fără nasturi lăsau să i se vadă penisul şi ouăle, roze, ca de adolescent, un roz neverosimil, un carmin de cutie de bomboane… Sexul bătrânului nu avea, efectiv, nici o legătură cu tot restul coerenţei lui hogarthiene.

3 martie Stare fizică foarte proastă. Mă doare o măsea, sunt slab ca un câine, am avut şi insomnie. Voi pleca la Sinaia o săptămână, unde sper să mă întremez niţel. Aş vrea ca ţiuitul urechilor de singurătate să aibă un efect bun asupra mea şi să mă scoată puţin din acest război rece şi nepăsător al meu cu mine. Nu pot deocamdată să mă opun involuţiei, nulităţii, lipsei totale de idei şi de entuziasm. Mă las tot mai târât de curenţii calzi ai vieţii. Un punct câştigat este, totuşi, întoarcerea puternică spre literatură, măcar în sensul lecturii şi abandonării altor preocupări.

Buduca, ieri: „Acum, întrebarea e dacă ai să mai poţi scrie proză. Mai ai şi alte amintiri din copilărie aşa de expresive? Eu am avut impresia că te-ai golit de ele.“ Are în parte dreptate, deşi sigur că amintiri ar mai fi. Problema e că nu vreau să mai fac o carte ca *Visul*, ci *visul* meu ar fi să fac ceva gen Pynchon, o lume care să-şi iasă din ţâţâni, şi pentru asta nu mă ţin curelele deocamdată. Cel mai bun şi mai verosimil lucru pe care l-aş avea, de fapt, deocamdată de făcut, ar fi un nou volum de versuri. O nouă exercitare a vizionarismului. Mai cred însă în vizionarism?

O idee: să fac romanul după un tabel sinoptic aleator. Dar e doar dovada incapacităţii mele de a inventa o intrigă… Totuşi, să reţin.

4 martie Blasfemia. Bunii şi răii. Medaliile. Numărarea ţărilor socialiste. Poate o povestire? Nu ştiu. E vremea jalei şi a confuziei. Un bătrân preot orb vorbeşte la TV. Surprind la mine reflexe reacţionare, încăpăţânări şi mefienţe. Nu vreau (nu voiam) decât să mă retrag, să ies din lume, să nu mai întâlnesc pe nimeni, să trăiesc uitat şi fără istorie. Ştiu: viaţa mea e sfârşită.

6 martie Aşteaptă, nu lua totul în tragic, treci peste hălci mari de timp, nu-ţi pierde capul. C. A. a luat treizeci de somnifere, abia l-au salvat. E epoca tulburării, a adaptării din mers, a greşelilor şi ezitărilor inevitabile, a paranoiei pasionale. Stai şi gândeşte. Nu te grăbi să acţionezi. Revoluţia îşi mănâncă acum copiii. Nu se aude decât trosnetul oscioarelor lor.

Sunt mai bine. Fizic, dar şi ca dispoziţie interioară. Recâştig, încet-încet, ceea ce crezusem a fi pierdut: prestigiul meu şi prietenia celor din jur. Scrisul se îndepărtează însă de mine.

Confuzia jalnică între artist şi intelectual. Artistul e *doar* un lucrător cu intelectul? Din cauza asta artiştii nu sunt niciodată înţeleşi de intelectuali.

Mă gândesc să fac ceea ce visam aşa des înainte: politică liberală. Dar trebuie să mă consult şi cu alţi oameni. Am participat şi la o şedinţă a „Lumii de mâine“ şi am contribuit decisiv la înfiinţarea „Clubului ’89“. Dar — seară penibilă la Bogdan.

7 martie Omul ilizibil.

Sunt foarte obosit din nou. Vertebrele mi le-au făcut nişte vitrinieri din carton poros. „Dar unde-i gloria de altădată?“

Citesc o antologie de povestiri, *Meandre*.

9 martie Iată-mă absolut singur într-o vilă mare şi veche, cu sobele duduind, la Sinaia. E aproape şapte seara şi mă simt altul în penumbra camerei

contrastând cu lumina intensă proiectată pe masă de o lampă cu pâlnie şi arc. Dincolo e o sufragerie uriaşă, cu geamuri înalte prin care se vede muntele şi cu o sobă lată în care arde, şi acolo, focul. Încăperile astea vechi, cu tavane înalte, mă fac să trăiesc viaţa altuia, să mă simt prizonierul unei halucinaţii leşinătoare. Am o stare de buimacă şi încântată contemplaţie, aş sta aici sute de ani, singur cu mine, privind pereţii şi tavanul, ascultând focul în sobă, chircindu-mă sub pătură, tot mai mic în patul tot mai gigantic. Am privit o clipă umbra cât jumătate de perete a părului meu pe zid şi şifonier. Voi avea o săptămână stranie, în care sper să pot desluşi ceva, cu urechea lipită, îngheţată, de peretele fiinţei mele adânci. Mi-am luat şi cărţi, două Kundera, *Risibles amours* şi *La vie est ailleurs*, plus antologia de la *Astra* (o minunată poveste derulată invers în Alejo Carpentier).

O mică idee: părintele, un necunoscut, scrie la 60 de ani o carte formidabilă, cu care îşi eclipsează fiul, scriitor de profesie.

Totul are aici ceva metafizic, şi mă-ntreb (de fapt ştiu că aşa e) dacă nu sunt suprapuneri peste obiectele şi imaginile de altădată, care erau pe atunci prezenţe inexprimabile. Să explorezi medii necunoscute, să întâlneşti lucruri şi peisaje încremenite, inumane şi de neînţeles. Soba, tavanul înalt, liniştea asta *înseamna* ceva în creierul meu, şi revederea lor deşteaptă faţa ascunsă a semnului, semnificatul pre-istoric, pre-raţional. Re-velaţia, dez-văluirea, re-amintirea. Pătrunzi acolo, în antecameră, unde totul e la fel ca aici, în măsura în care *aici* trimite la *acolo*. Doar că în *acolo* fiecărui obiect îi e asociată o undă emoţională. Nu sunt obiecte, ci obiecte-suferinţă şi obiecte-nostalgie sau obiecte-fericire. Prezenţe în lumea halucinantă a spiritului.

10 martie Ninge. Vegetaţia pasiv-înţeleaptă, munţii, ceaţa — totul e ca într-o stampă chinezească. Sunt infim într-o cameră cât un zar dintr-o vilă de jucărie, în mijlocul vegetaţiei care tace sub zăpadă.

Îmi privesc trecutul: un puţ de lift, un turn singur. Citesc o nuvelă foarte frumoasă de Fuentes: *Un suflet curat*. Şi *Calul alb* de Cortazar, excelentă.

Iar acum soarele te orbeşte.

Partea proastă e că lămâia asta am mai stors-o o dată. Deci: Lulu, nebuna, Vetuţa, Victor, casa, Doina, ţiganii, adolescentul, săritura, Herman, fetiţele.

Şi totuşi, dacă ezit şi nu scriu nici un rând e pentru că am nebunia să cred că poate totuşi le pot îmbina în *roman*.

Aici, viaţa nocturnă, halucinaţiile, visele, WC-urile, lifturile, blocurile vechi, ruinele, castelul, statuile, amintirile pre-istorice, toată nebunia şi demonismul înţelegerii întunecate şi coşmareşti a lumii. Faţa niciodată revelată, sexul.

Victor, copilul mort, fratele negru — e centrul. Tot restul e în funcţie de el. Să nu mă grăbesc. Pot începe cu altceva, ca exerciţiu. Cu Lulu, poate, mai ales că e cel mai uşor de povestit. Apoi cu nebuna de la Arcul de Triumf.

Mi-au plăcut şi ceilalţi sudamericani: Márquez (un vis văzut din interior), Onetti, Pietri.

O lună tăioasă, rotundă şi arzătoare zbura cu viteză printre puţinii nori de pe cerul îngheţat.

11 martie Recluziune dublată, încă vag, de *sentimentul* recluziunii. Îmi măsor timpul, ca pensionarii azilurilor, după mesele care se succed la intervale regulate. Încep să înmugurească halucinaţiile şi amintirile, care încă nu se încheagă în viziune. Lucrez liniştit, şi îmi pasă prea puţin dacă voi eşua sau voi reuşi. Sunt pe celălalt versant, totul, toate proporţiile sunt schimbate în

viaţa mea. Nu mai am nici o legătură, ca artist, cu cel de până acum.

Îmi fac siesta. Prima oară după ani şi ani. Degust singurătatea, liniştea, căldura sobei. Nimic nu e agresiv, nici un axon al creierului meu nu-mi varsă adrenalină în sânge. Stressul meu este zero. Ca al arhivarilor şi al bibliotecarilor. Am voluptatea odihnei de după masa de prânz.

Am scris şapte pagini la Lulu şi nu ştiu ce-o să iasă. De fapt, n-am material pentru o povestire. N-am decât o imagine care, oricât ar fi de profundă… Nu ştiu ce-i cu mine, nu fac decât să eşuez în tot ce încerc. Regresez, vizionarul nu mai vrea să lucreze. Dar voi termina Lulu orice ar fi. Orice monstruozitate ar ieşi de aici.

Am început *Risibles amours*, care mă face să simt cam ce simţea… cum îl chema? violonistul din Netocika… atunci când a auzit cântecul adevăratului maestru, fericit în clasicitatea şi geniul său. Singura mea consolare e că şi eu… şi eu am fost acolo. Şi eu sunt nembru...

Proza se fâsâie când, din lipsă de materie epică, recurgi la simboluri amalgamate. O debara de simboluri n-a fost proză niciodată.

14 martie E Kitty cu mine şi va sta până sâmbătă, când vom pleca amândoi. Stăm fiecare în camera lui şi scriem. În dimineaţa asta, după ce mi-am terminat „lecţiile“, sunt limpede şi optimist. Totuşi lucrez, asta e important, indiferent de ce iese. Nu pierd vremea, exersez, şi îmi va folosi când voi avea într-adevăr din nou ceva de spus.

16 martie „It ain’t no dream, my boy, it’s the real thing.“ Şi la Kundera mecanismul e mereu acelaşi: translaţia de la glumă la consecinţe cu totul neaşteptate: „Se-ngroaşă gluma.“ Ei îşi dau seama că de fapt se joacă cu focul şi că glumesc cu viaţa lor, dar îşi dau seama târziu. Când nimic nu mai poate fi reparat. Totuşi, la Kundera persistă mereu ceva frivol, de comedie shakespeariană,

unde cel stigmatizat e mereu împins la o parte şi unde, de fapt, nimic nu e serios, existenţial. Personajul tragic e cel mult un încornorat rizibil. Privirea nu pătrunde cu adevărat în interior, ci construieşte interioare, operează cu convenţii extrem de rafinate şi inteligente, dar nu mai puţin convenţii, chiar în sensul clasic al cuvântului. În *La valse aux adieux* şi *Risibles amours* tehnica e dramaturgică, merge pe imbroglio şi surpriză, pe situaţii şi caractere.

Dar nu asta voiam să spun, ci, plecând cumva forţat de la Kundera (şi cu atâta tulburare şi apăsare în inimă), că ficţiunea are tendinţa să fie împinsă la extrem şi că extrema ficţiune este realitatea. Ficţiunea tinde la realitate, şi incredibilul, imposibilul (care în ficţiune sunt la locul lor şi sunt exagerate tocmai pentru a împlini tendinţa de care vorbeam), improbabilul devin deodată *evidenţă*. Ce faci când, exersând ficţiunea, ai invocat monstrul, şi când te trezeşti cu el lângă tine, străduindu-se să te convingă că de fapt nu e un monstru înspăimântător, ci amicul tău vechi, cutare, în care ai totală încredere? Şi când, privindu-l în obscuritatea cu care se înfăşoară, ţi se pare uneori că într-adevăr zăreşti trăsăturile vechiului şi dragului amic, dar alteori — colţii plini de venin şi de sânge ai *celui* care te va distruge… Sigur că lucrul cel mai bun e să te porţi mai departe cum te purtai cu vechiul, dragul şi (uite cum acumulez adjective) iubitul prieten, dar mai este acelaşi lucru? Cât ai vrea ca deodată să apară fiara în întregime (o ştii, ai mai înfruntat-o, ai mai fost aproape omorât de ea) şi să-ţi rupă odată oasele, dar asta nu se-ntâmplă, pentru că numele adevărat al monstrului este *ambiguitatea*. Şi începe teribila şi ridicola simbioză. Assez.

18 martie Am scris aici peste 20 de pagini, am citit două cărţi şi m-am simţit foarte bine cu Cri (floarea ei spumoasă, barocă — o zambilă

olandeză de un roz agresiv — încă emană miros crud din paharul ei). Vremea a fost de primăvară însorită şi rece, cu nori pătaţi de zăpadă detaşându-se tăios pe cerul albastru intens. Am avut, amândoi prietenii, un concediu mic şi frumos, în care am făcut de toate. Azi plecăm.

Voi termina *Lulu* orice imbecilitate ar ieşi. Am nevoie de lucruri terminate, nu mai suport eşecurile din start. Ce nu găsesc deocamdată, voi găsi mai târziu.

Aştept cu emoţie să-mi iasă *Levantul*, de care am şi uitat câtva timp. Sigur că-n contextu-ăsta nimic nu poate să facă cine ştie ce valuri, dar va exista astfel una dintre cele mai bune cărţi ale mele.

19 martie Sunt angajat la *Caiete critice*, şi sper că voi avea o slujbă bună, plăcută, nu prea grea. Esenţial e că voi avea program după-masă, şi nu în fiecare zi. Cred că e lucrul cel mai bun dintre cele care mi s-au propus până acum. Voi catinda şi pentru universitate, sunt practic trei locuri scoase la concurs. Bănuiesc că voi obţine unul dintre ele. Mâine înregistrez pentru TV. Altceva? Finalizez *Visul* pentru Franţa, ceea ce o să-mi ia destul timp, toată săptămâna. Cum vezi, se aglomerează programul, şi în condiţiile astea nu trebuie totuşi nici o clipă să uit că sunt scriitor şi că *scriitorul scrie*.

Citesc Dostoievski, *Scrieri despre literatură & artă*.

Sunt într-o mare, cea mai mare, incomparabil, de până acum, difuzie, ceaţă, năuceală. Aştept însă o nouă focalizare a imaginii, un nou miracol. Să nu cedez, să nu mă deprofesionalizez, să citesc, să-mi rezerv mai multe ore zilnic pentru mine, deci pentru literatură. Să reîncerc să-mi sar peste umbră, să mă depăşesc. Nu mă pot arunca aşa, cu capul în zid, trebuie pregătire şi răbdare. Nebunia

apare la capătul antrenamentului organizat. Ar fi trist ca tocmai acum, când am timp şi duc o viaţă edenică faţă de ocna de la 41, s-o las baltă. Să scriu prost, dar să scriu.

Trebuie notat, din bătrânul Feodor, ceea ce el însuşi notează în jurnal cu litere majuscule: „Pentru a scrie un roman trebuie să te înarmezi, înainte de toate, cu una sau mai multe impresii puternice, realmente trăite de inima autorului. Aici e treabă de poet. Din aceste impresii şi emoţii se dezvoltă tema, planul ansamblului armonios, închegat. Aici e deja treabă de artist, deşi artistul şi poetul se sprijină reciproc şi în primul caz, şi în al doilea, deci în ambele cazuri."

Impas. Sterilitate. Va vedea caietu-ăsta, până la sfârşitul lui, ceva valabil, care să-mi placă şi să fie, în sfârşit, demn de mine? Sper din tot sufletul.

20 martie Să păstrezi iniţiativa — iată esenţialul în viaţa literară. Să fii *tu* cel care surprinde mereu.

22 martie 3 luni de la revoluţiune, şi sunt exact la ora când a decolat elicopterul alb de pe acoperişul C.C.-ului. Sunt în sufragerie, merge magnetofonul, am pe măsuţă vaza de cristal cu lalele roşii, uriaşe. Valuri după valuri de panică socială şi agitaţie nu mai pot distruge liniştea interioară pe care mi-am recăpătat-o. Scriu, încep să simt din nou pulsul la încheietura poeziei mele, este o vreme de vară, altceva nici nu-mi trebuie. Lucrurile bune încep să vină unul după altul, nu-mi trebuie decât răbdare. Voi fi, cred, publicat în Franţa, unde poate că voi şi ajunge vara asta. Dacă am să şi devin asistent, cred că nici nu-mi rămân prea multe de dorit, anu-ăsta (decât, evident, înainte de toate, să-mi apară *Levantul*). Lumea literară începe să renască din cenuşă, şi mă simt în ea un om cu o anume importanţă. Scrisul rămâne, evident, obiectivul nr. 1 şi pe mai departe. Cum se

mai poate face ceva la fel de bun ca *Nostalgia* şi *Levantul*? Am 40 de pagini de poezie, din care vreo 25 sunt la nivelul meu. Dacă voi merge pe poezie, cred că în doi ani aş putea avea un nou volum serios. Dar cât aş vrea să fac proză… Totul e să lucrezi şi să citeşti, de-aici se reglează „flacăra“ de care vorbeşte Dostoievski. Încep să mă reorientez, începe să fie bine. Deşi am şi franje negre, disperate. Dar inelele luminoase încep să precumpănească.

Au început visele reactive (la cutremur, perioada de latenţă a fost mai mare, vreo cinci luni): Ceauşescu se întoarce cu o divizie de tancuri, începe măcelul, fug cu disperare şi mă ascund în fundul unei curţi de ţară. Mă trântesc direct pe pământ, e noapte, deasupra ard stelele. Femeia din casă iese să vadă cine e.

23 martie Nu am acoperire verbală pentru tot ce e de spus. Nu am organizare, metodă. Am deraiat. Sunt, o spun din nou, ca un adolescent a cărui sete de viaţă şi creaţie este mult înaintea puterii lui de a-şi umple plămânii cu viaţă şi ouăle cu creaţie.

Cunoscu apoi o lungă agonie pucciniană.

Tocmai eşecul te face viu. Când reuşeşti, intri în moarta şi pierduta pentru om ordine dumnezeiască. Dezlipeşti de pe pielea creierului acea faptă şi o-mpingi spre ţeasta plină de stele. Când pierzi însă, când scrii prost, când nu e nimic în mintea ta decât dorinţa umilită clipă de clipă de a fi cineva — atunci simţi viaţa —, chinul, penibilul, bâlbâiala care e viaţa.

O poezie în care *atitudinea* devine conţinutul, aşa cum în teoria comunicării *mediul* este mesajul.

Citesc (a doua oară, cred) *Anatomia criticii* de Frye, cu plăcere şi interes, şi-mi dau seama cât de mult îmi lipsesc lecturile astea limpezitoare. Pentru Dumnezeu, mi-am lăsat mintea în paragină, n-am mai deschis o carte de poezie sau critică, şi

vreau să scriu în schimb ca acum câţiva ani. Nu se poate. Mi-am înfometat mintea, care a răspuns prin amorţire şi delăsare.

25 martie Trei fragmente de vis în noaptea asta, în care am dormit 15 ore. În primul, un avion cu botul înclinat, gen Concorde, alb strălucitor cu dungi albastre şi portocalii, era sfărâmat în bucăţi pe o stradă veche şi pitorească, plină de o lumină aurie, tremurată, cu vile baroce, stranii, pe margini şi cu boltă de copaci. M-am apropiat de corpul cilindric al avionului şi îl priveam cu mare atenţie. Tot spatele lui, cu duzele reactive, era acoperit cu un cearşaf ud. L-am observat deodată pe criticul M., într-un mic grup, în poarta unei policlinici. M-am apropiat de ei şi am început să discutăm cauzele posibile ale accidentului. „A fost doborât cu vreo rachetă" — zicea el. În al doilea şi cel mai ciudat fragment eram într-un peisaj muntos, la gura unei peşteri, de tavanul căreia atârnau sute de lilieci uriaşi, „vampiri". Îi vedeam în cele mai precise detalii. Aveau culoarea pielii identică pielii umane. Cu piept viguros, cu coastele aparente, stăteau cu capul în jos, având de altfel mărimea unor bărbaţi voinici. Două aripioare zgârcite, ca de pui, le atârnau pe spate. Nici unul nu mişca, păreau de ceară sau de ghips. „Trebuie împuşcaţi", m-am gândit, după ce le-am examinat botul ascuţit, adaptat pentru supt sânge. Aveau o corporalitate impresionantă. Am dus puşca la ochi şi am tras. I-am sfărâmat capul primului, iar pe al doilea l-am găurit în piept. Nici o mişcare. Săreau ţăndări din ei, dar rămâneau într-o încremenire totală. Un turn uriaş domină al treilea vis. Turnul primăriei unui orăşel de provincie. Înalt, subţire, cu fundament de piatră şi restul de cărămidă, cu acoperiş de lemn în vârf, domina regiunea, mai ales că sus, sub acoperiş, avea tunuri puternice. În visul 3 apărea Mortul, care mă invita să mergem la mare împreună. Pe balconul lui scria mare, printre altele,

CRI. Şi noaptea trecută am visat marea, hiperrealist. Marea şi pe D. F., aşa cum a fost cu ani în urmă.

27 martie Mergeam pe un drum de ţară. Ceva m-a făcut să mă uit deodată în urmă. În ţărână, lângă un gard, era o groapă-n pământ, de mărimea unei farfurii. Groapa era plină cu corpul monstruos, negru-antracit, cu nişte labe inegale, flexibile, ale unui păianjen cum n-am mai văzut niciodată. Avea, poate, vreo 5 kilograme greutate. În spatele lui fojgăiau câţiva pui de culoarea nisipului. Cineva monologa despre cele cinci ouă pe care marele păianjen le are în jurul trupului şi despre cei injectaţi cu veninul lui, între care un ins „înţepat, nici prea adânc, nici prea la suprafaţă, lângă coloana vertebrală". Faptul că păianjenul îl muşcase pe la spate mi se părea că are o semnificaţie neobişnuită, profundă. (Din visul de azi-noapte.)

Alerg prin oraş toată ziua, cu încâlcite treburi: France, cenacluri, slujbă (fantomatică, deocamdată), Uniune (am fost ales in absentia)… Sunt slăbit, obosit de atâtea drumuri. Nici un fel de timp pentru mine. Poimâine va intra şi *Levantul* în tipar.

30 martie Alergătura mi-a muiat bine oasele, rareori m-am simţit mai terminat ca în primăvara asta, când am făcut multe şi nimic. Încă n-am intrat pe nici un făgaş, dar nici nu mai forţez. Când va veni, va veni, I got time. O să intru bine şi în noua slujbă, voi face recenzii şi alte lucruri de bucătărie, poate voi lua interviuri… Cu Franţa merge bine, *Levantul* a plecat la tipar (are o copertă splendidă), totul ar fi uşor dacă… dar va veni şi ziua-aceea.

Bewustsseinsgeganstandlichkeit.

5 aprilie Am citit Doina Tudorovici, *Poeme provinciale* şi Călin Vlasie, *Întoarcere în viitor*.

Am scris o mulţime de recenzii, mi-am făcut dosarul pentru facultate (unde am şanse şi îndoieli deopotrivă de mari). Dar în primul rând am umblat, kilometri întregi zilnic, de multe ori în gol. Totuşi mă simt mai bine faţă de săptămâna trecută. Cum nu mai am mare lucru de făcut la slujbă, voi avea cel puţin două săptămâni numai pentru mine. Lectură, meditaţie, scris. În această ordine cantitativă. Sunt din nou tabula rasa. Învăţ umilinţa, aşteptarea, devoţiunea. Când mă voi contopi iar cu *el*? Cu el, cu M. C. de acum câţiva ani. Îmi câştig cu eforturi mari singurătatea, viaţa privată şi ascunsă (chiar şi de mine însumi). Fiecare succes — uite, premiul revistei *Flacăra* pentru poezie pe ’89 — mă deprimă şi mă face să mă retrag şi mai mult. Mi se pare că îmi însuşesc meritul altuia, al celui care scria odată. Căci orice recunoaştere e retrospectivă: nu eşti recunoscut tu, ci acela care ai fost şi nu mai eşti.

Sunt ca o busolă înconjurată de magneţi puternici. Încerc să ies din şoc, să fac faţă. Să mă adaptez noului joc. De unde, însă o nouă forţă şi another face?

Vară deja, imensă, minunată.

7 aprilie Citesc Florin Şlapac, *Jucăria*, afurisit de bună ca textură, ca tăietură a frazei. Să vedem şi ce spune până la urmă.

Mi se plimbă prin cap un poem lung, dar va mai trece ceva timp până voi şti ce am de făcut.

O construcţie infinită de cărămidă roşie. Un automobil vechi oprit lângă zidul orb.

9 aprilie Simt că voi redeveni capabil să fac literatură. Am vertijul şi conştiinţa (din nou, a) irealităţii lumii. Încep să mă limpezesc interior după completa derută de după 22. Rămâne să găsesc şi puterea de a mă-ntoarce şi mai în urmă, înainte de a termina, acum un an, partea a VIII-a din *Levantul*. Un an şi jumătate de când am stagnat. Totul, totul se poate regăsi, şi se poate

merge mai departe dacă voi reuşi să-mi aduc mintea în punctul acela din care se vede levitaţia universală.

Din scămoşarea plurisemantică a unui lung vis, un ochi de viziune clară. Eram condamnat la moarte şi trebuia să fiu ucis. O jale inexprimabilă mă copleşise. Eram într-un peisaj urban, cu multe blocuri de 3–4 etaje. Un şantier se găsea în faţa mea, unde se mai construia un bloc. Doar pereţii de cărămidă roşie erau ridicaţi. Un fel de uriaş excavator, sau mai curând o macara cu o gheară masivă de metal, îşi repezea această gheară foarte grea într-o grămadă de nisip, reuşind să apuce foarte puţin din el, şi-l căra peste un gard. A treia oară gheara n-a mai luat nisip, ci a înşfăcat un teanc de bare, ţevi, plasă de fier ruginit, le-a ridicat, dar le-a scăpat peste blocul în construcţie, care s-a prăbuşit, strivind muncitorii care lucrau în el. „Hai să scoatem supravieţuitorii“, a zis cineva. Am intrat în nişte spaţii dezolante, în construcţie. Sub un fel de barcă răsturnată am găsit câţiva oameni, care păreau morţi. Mai cu seamă o femeie arăta înspăimântător. Albă ca vopsită cu var pe tot corpul, avea doar faţa mânjită în culorile cele mai vii: gura realmente de sânge aprins, ochii fardaţi cu albastru, genele şi sprâncenele de un negru unsuros. Părul îi era decolorat şi alb ca şi corpul. Am coborât apoi, pe-o scară spirală răsucită, într-un puţ îngust, la subsol, unde am găsit nişte cabine de lemn putred, ca acelea de WC. „Poate că acolo sunt ceva supravieţuitori“, mă gândeam. Dar din ele au ieşit vreo trei curvuliţe, înţolite provocator. „Sunt securistele instituţiei.“ Visul continuă cu o nesfârşită urmărire dintre mine şi securişti, care vor să mă execute.

10 aprilie Dacă a fost „primăvară în ianuarie“, acum e în schimb iarnă, modul ironiei, al uman-prea-subuman-ului. E iarnă-n aprilie, ninge mărunt şi rapid iar eu, un perfect eiron, nu-mi pot aduna

gândurile şi nu ştiu unde mi s-au retras emoţiile şi viziunile. E o dezolare, o uscăciune. Stau la masa mea de brad, cu cotul sprijinit pe Olympia — succesoarea (provizorie?) a Erikăi, şi care încă nu poate pronunţa pe ţ, ă, î şi nu se miră de nimic, dar e o nemţoaică mai perfecţionată, fiind electrică — şi cu palma sprijinindu-mi fruntea largă şi pală de pohet. Nu gândesc, nu simt, nu ştiu. Totul e ruinat brusc şi viaţa, moartea, fericirea, chinul, libertatea sunt păianjeni uscaţi în plasele lor. Epitaf: „Aici zace el, care a fost un păianjen gras şi lucios, iar acum zace uscat în plasa lui."

Nu-mi trec prin minte decât gânduri despre poeme, poezie, versuri, dar din vânt, praf şi pulbere nu se poate construi nimic, nemica.

11 aprilie Am citit aseară la Croh din „ultimele poeme", care au fost primite exact aşa cum mi-am dorit. În fine, sunt iar la început, pot spera iar să progresez. Sunt viu, din nou un scriitor viu, în progres, ca un puşti „de viitor". S-a observat — şi de data asta fără sâcâitorul apel la valoare — că e ceva nou acolo, că e o poezie „de criză", s-a şi vorbit despre „jocul cu mai multe strategii" care e (şi e) scrisul meu (Simona). Voi scrie prost câţiva ani, voi încerca tenace toate fisurile, voi descoperi poeţi şi poeme, ca între '76 şi '79, pentru ca — poate, de prin '95, '96 — să demarez iar şi să prind literatura adevărată. Am avut zece ani de literatură. Dă-mi încă zece şi vei ajunge să te mândreşti cu mine.

Foarte curând voi demara într-un plan de training în poezie. Mi-a prins bine dezintoxicarea, respiraţia asta cu porii creierului liberi şi goi, dar de-acu — îmbâcsirea la loc! Va trebui să re-văd, să re-aud, să re-înţeleg. *Viaţa mea nocturnă* ar fi o serie de nuvele înecate în vise. Poate chiar un conglomerat fără titluri, în care se includ amintiri, vise, tot ce ţine de subteran, de inconştient, o carte mâloasă, cu, pe neaşteptate, fragmente sclipitoare,

de viziune străluminată. De fapt, jurnalul în tot ce are el magic, notaţii, citate, intuiţii, o carte labirintică şi întunecată, unde visul va fi pe primul plan. O carte oarecum (în cu totul alt plan) ca *Bibliografia generală* sau ca *Jurnalul* (complet al) lui Kafka. Doamne, dar cât de greu se conturează cartea asta, care e, de fapt, *Orbitor*…

Pentru Lulu — fragmente albe, „cenzurate“, din loc în loc, ca în *Dostoievski*, unde adevărul ultim al vieţii şi-al scrisului e autocenzurat de Ivan.

12 apr. Dau drumul, de azi, unui plan de lectură de poezie, care va dura cam o lună jumătate–două luni. Trebuie să-mi dau seama cum stau, dacă mai pot intra acolo — şi dacă mai vreau — sau nu. Voi citi zilnic poezie. Pentru că nu mai merge. Mă trezesc în fiecare dimineaţă cu gândul la scris, dar îmi dau seama de fiecare dată că sunt lucid şi liniştit, id est că nu e nimic de spus. Trebuie să adun iar acolo.

14 aprilie Am început cu poezie engleză, prost tradusă şi sunând otova. Totuşi câteva texte n-au putut fi stricate. Încă lizibile baladele populare, Milton, Coleridge — *Kublakhan*, Tennyson, Browning, Arnold — cei cu vers liber mai bine decât cei rimaţi. Acolo e dezastrul. Minunat *King Arthur* de Tennyson. În general, însă, hectare de convenţii ruginite.

Mă râcâie că trebuie să fac lucruri care nu-mi stau în fire. Nu vreau să fiu folosit, arătat. Nu vreau să intru într-o conjunctură din care să nu mai pot ieşi. În momentu-ăsta îmi e ameninţată independenţa. Ai grijă.

Mâzgăleli hidoase. Sunt iar la-nceput şi cercul e-nchis. Totul se repetă ciudat, totul *miroase* a vechi, a deja-trăit.

16 apr. „Talita, kumi!“ — motto-ul *REM*-ului, dacă va apărea vreodată separat. M-am gândit la

Jesus, la ce s-a petrecut atunci, acolo, la ce n-a înţeles nimeni, pentru că totul e de neînţeles. Scripturile sunt viziunea lui Benji din *The Sound & the Fury* — ei vedeau tot şi nu înţelegeau nimic. Oare cele şase straturi ale neocortexului nostru să nu fie capabile să *priceapă*? Creierul nostru să fie ca ochii unui orb? De ce, dacă El a vrut să se facă-nţeles, a învelit totuşi totul în cea mai adâncă ambiguitate? Oare fiindcă nici El nu-nţelegea (mult) mai mult? Şi de ce, de ce atâtea proiecte „divine“ începute şi lăsate baltă, după atâta trudă? O fantastică forţă, demonstrată aici, e deodată înlocuită cu o stupefiantă slăbiciune. Mintea noastră nu poate reconstitui singularitatea aceea istorică, un fel de happening absurd organizat şi jucat de Dumnezeul atotputernic. *Ce* s-a întâmplat acolo? Pare o acţiune de intervenţie conştientă, din exterior, asupra unei comunităţi, după o pregătire prealabilă. Multe lucruri au fost gândite ca o reluare simbolică a scenariului anterior cu Moses. Altele sunt orbitor de noi. Se creează conştient şi deliberat un mit. La ce bun? Conform cărei înţelepciuni formidabile? Şi de ce proiectul, realizat în schiţă, n-a fost împins până la A Doua Venire şi la Mântuirea omenirii: Isus aştepta foarte repede clipa. De ce evenimentele au trenat şi s-au destrămat, exact ca în vremea lui Moise? De ce minunile n-au fost mai concludente, şi s-a mizat totul pe acest factor neverificabil şi (pentru marea majoritate) nerelevant? De ce totul e mediat, cât mai mediat cu putinţă, aşa încât umbra unei umbre să răzbată în grosimea istoriei? Nu, nu e nici o legătură între lăcaşurile şi obiectele de cult şi slujitorii cultului — şi acel şir de fapte etico-metafizico-tehnologico-parapsihologico-nuvelistice. Nu pricepem nimic, cum n-am priceput nici din prima Carte. „Fiţi fericiţi, căci mulţi profeţi au vrut să vadă ce vedeţi voi, şi nu le-a fost dat.“ Şi eu aş fi vrut să văd ce au văzut acei

evrei rufoşi: explozia miracolelor, ca un covor de bombe, pe câţiva kilometri pătraţi de Orient, coborârea Cerului pe pământ. Poate că voi trăi 70 de ani şi voi apuca *ziua*. Care va face praf şi pulbere toată strădania oamenilor. Pentru că, da, aşa cum o descrie Isus, pogorârea Cerului pe pământ seamănă cu o catastrofală invazie.

Nulă antologia engleză, buchisită în toate patru volumele ei.

24 aprilie Am avut, în dimineaţa asta, străfulgerarea celor zece ani ai mei de poezie, de inspiraţie, de contact cu totalitatea. Ce ani, ’78–’89! Iar acum sunt atât de deznădăjduit! Ce să fac? Ce-aş putea face când am cadavrul ăsta în portbagaj? Psihic, sunt un paralitic care abia poate mişca două degete de la o mână. Comunică prin ele cu lumea, dacă poţi! Se anchilozează imaginarul meu, pierd interesul pentru viaţă şi cultură, poezia îmi e interzisă. Sunt ca un lemn ud, care nu mai poate lua foc. Ce voi face? Cum să-mi maschez ruşinea, impotenţa? Prostirea progresivă. Asist la propriul meu ramolisment fără să pot face nimic, ca bolnavii de scleroză în plăci. Ca să rămân om de cultură şi poet îmi trebuie acum voinţa aviatorului fără picioare, a matematicianului orb şi surd. Mi-e frică, realmente, de tot mai accentuata insensibilitate la orice, de lipsa mea de viaţă interioară. Ce m-ar putea urni din moartea asta vie? Ironia oribilă este că tocmai acum primesc „onoruri“, intru în conducerea Uniunii, sunt publicat, tradus… Dar spotul reflectorului arată numai un ins speriat, neputincios, degenerat, care nu e în stare să mai existe decât la timpul trecut, cu viitorul în spate.

N-am mai putut citi şi scrie nimic. E o zonă blestemată a vieţii mele, şi blestemul se numeşte apatie, indiferenţă. Nici frică, nici dragoste, nici plăcere, nici suferinţă, nici singurătate…

În vis, dădeam locuitorilor de la tropice, ca ajutoare, pungi cu bucăţi de gheaţă.

26 aprilie …iar azi-noapte rupsesem dintr-un crâng creanga de aur.

De fapt, ce mi-a dispărut cu desăvârşire (sper că deocamdată numai) este fantezia. Am dispreţuit-o, şi dispreţul s-a-ntors împotriva mea. Pot merge tern, otova într-o povestire — cu *Lulu* sunt la pagina 28 — dar mi-e imposibil să transcend în poetic, fantastic — în suprasemnificaţie, deci. Nu mă pot ridica deodată, cum o făceam, la un palier superior. A dispărut, a secat puterea mea de a gândi poetic. Inspiraţia, care deodată te copleşeşte, îţi ridică părul în cap şi pe braţe, îţi aduce sângele în pielea feţei şi te confundă cu lumea, — n-am mai avut starea asta de ani de zile. Şi totuşi voi face literatură, voi ieşi din băltire. Deceniul zece va fi tot al meu. Sigur că suta de pagini scrise, mâlul de un an şi jumătate — nu e mare lucru, dar e un mâl din care-ar putea creşte cristalul.

Acum merg în jos.

1 mai Am citit *Xilofonul* Simonei şi am făcut o cronică, dar nu-mi arde de literatură. Nu mă simt bine. Sunt acum o termită oarbă, care-ar vrea să facă de una singură o construcţie care să sprijine cerul. Mă-mpleticesc pe câmpia fără reliefuri. Recitesc uneori câte ceva din ce scriam atunci. Parcă nu-s textele mele. Miros de narcisă şi muzică de Beatles. And so on & so forth. Sunt într-o groapă fără speranţă. Fără urmă de lumină sau de speranţă. Sunt ca un sac de box în care se loveşte cu atâta forţă şi atât de surd, încât pielea rămâne netedă, dar înăuntru totul e făcut ţăndări. Rinichii şi ficatul şi splina creierului meu sunt zdrenţe. Durerea de cap e materialitatea lumii mele.

Azi, lucrând la *Lulu*, am simţit prima dată după aproape doi ani, în preajma mea, nebunia. A scrisului adevărat, creator. Fără pericolul ăsta

psihic permanent orice „strădanie“ e inutilă. *Lulu*, poemul ăsta în care merg mai adânc în mine decât oricând, poate fi culoarul către altceva. Dar atenţie, e pericol mare. Păianjenul e cu adevărat acolo. Şi puţini cititori vor avea curajul să mă urmeze.

Citesc *În graba mare* de John Wain, foarte rudimentar. Publicat, e drept, la 28 de ani şi, e drept, cu un simţ al situaţiilor, dialogului şi tot ce ţine de proză, la care eu nici nu pot visa măcar.

6 mai Încep să-nţeleg drama care e pe cale să se întâmple. O nouă dictatură, un nou sistem concentraţionar se vor instaura în nenorocita ţară a noastră. Totul, de pe 22 încoace, a fost minciună, manevră şi mascaradă. Greu m-am lămurit, dar acum ştiu, acum sunt sigur. *Este* revoluţie, şi revoluţia e pe cale să fie înăbuşită. Ca toate revoluţiile. Până la schimbarea sistemului social este mult mai mare distanţa decât aş fi crezut. Eu nu mai stau deoparte. Am fost jalnic până acum, dar sper să mă reabilitez. Iau parte la acţiunea disperată, tragică, din Piaţa Golanilor, fără să cred în reuşita, ci doar în *necesitatea* ei. Dumnezeule, când credeam că am scăpat de rău, iată că răul revine, mascat, cu paşi de pâslă, dar cu atât mai terifiant. Va fi jale. Şi libertatea rămâne mai departe un mit.

7 mai În fiecare seară — miting. Nu am nici un alt sens în viaţă (viaţa mea a devenit o *santana*, o reflectare a trăsnetului în aburii de rouă), şi nu pot găsi nici aici acel sens. Viaţa mea sună a gol mai mult ca oricând. Totuşi acum fac un lucru folositor, în care cred: îmi folosesc corpul şi vocea pentru libertate.

Am citit *Un atelaj de hârtie*, de R. Fotiade.

10 mai Sunt în pragul unei crize de nervi. Niciodată n-am fost mai solicitat ca organism fizic, nu s-a tras atât de mine. Nervii îmi sunt gata să se

subţieze până la rupere. Aş vrea să merg înainte cu politichia, ar trebui să fac opoziţie mai departe, dar se opun: firea mea întoarsă spre interior, nevoia de scris şi citit — de viaţă psihică —, părinţii înnebuniţi şi alarmaţi, care nu au cum să priceapă tragedia care se aude deja vuind surd, aproape subacustic, Simion, care e pe contra, şi de care sunt stânjenitor, penibil de mult legat. Din partea cealaltă, dincolo de proaspăta mea conştiinţă civică, trag de mine amicii, gata să mă discrediteze: a, omul lui Simion… şi mai rău chiar. Va trebui să las baltă soţietatea de poimarţi, să mă retrag cu totul în literatură, să mă închistez iar ca înainte, dar nu ştiu, nu ştiu dacă se mai poate. Aş vrea să pot trăi *doar* din scris, să las toată nebunia şi imbecilitatea asta de reprezentare socială deoparte. Oricum m-am prăbuşit în anonimat, aş vrea să plec, să dispar, să fiu anonim până la capăt. Nu mai pot să-mi fac jocul, nu mai vreau să intru în cercuri de influenţă, nu vreau să devin o personalitate. Să stau închis în casă şi să scriu, fără nici o altă obligaţie. Trebuie să renasc, să o iau de la capăt, nu pot rămâne toată viaţa cel-ce-a-scris-ce-a-scris. Să-şi facă alţii jocurile de reprezentare şi putere, eu nu vreau să profit de scrierile adolescentului singur şi nefericit care a murit în mine. O siguranţă a vieţii (care nu se întrevede în viitorii 20 de ani brucanieni) şi o sedimentare interioară şi o stare financiară bună (asta cred că niciodată), şi aş sta acasă, numai pentru scris. Lunile astea m-au zdruncinat bine, simt din plin şocul viitorului, tranzienţa. Nu ştiu ce va fi cu mine, sunt dus de vârtej, voi fi poate înecat. Uneori aş vrea asta.

Uneori, de altfel, simt în ţeastă o bucată de BCA în formă de creier. Uneori cred că nu mai e nimic de stors şi că a rămas doar coaja moale, sleită, a lămâii, punând vârf găleţii pline de resturi de sub chiuvetă. Cu greu mă primesc să fiu cum sunt.

O să plec probabil (ca să-mi vin în fire şi ca să învăţ pentru examen — altă tâmpenie de care n-am nevoie şi spre care sunt împins de presiunea socială — pe dracu, trebuie să învăţ să părăsesc totul, oricând, altfel mă pot trezi băgat pân-la gât în noroi) vreo săptămână la Cumpătu.

14 mai Vise care ating (effleurer e cuvântul, scris aşa sau altfel) nebunia, louche-ul. Vise acre şi sufocante, ca şi când aerul ar fi de cârpe murdare pe care le-ai aspira în plămâni. Şi un trecut magic, ce ţi se deschide şi-nchide chilie cu chilie, alveolă de alveolă. Pe când îmi spuneam rugăciunea tantrică în curtea şcolii 28, priveam cu capul dat pe spate cerul învolburat de nori pe care se afla o stea mică, neverosimil de galbenă. Apoi pătrunderea în lumi de mult sigilate.

18 mai Vom ieşi din nebunia cu alegerile (eu am ieşit din nebunia cu politica, de care mă feresc acum ca de dracu — deşi într-un fel sau altul, pentru unii sau pentru alţii, tot prost voi cădea — dar nu *foarte prost*) şi voi scăpa şi de concursul pentru care învăţ zilnic, aşa că din iunie sper să îmi mai văd şi de treabă. Vreau să termin vara asta nuvela. Doar două săptămâni de singurătate şi aş face-o. Vreau să scriu şi altele. Încep să fiu mulţumit de *Lulu*, cu toate că poate e o auto-înşelare. Poate însă aici se află un centru, un ganglion. Metoda mea stă aici în dizolvarea strat după strat a perlei ca să găsesc în centru insecta mumificată care zgâria şi rănea atât de dureros carnea scoicii.

Sunt epuizat de oboseală. Îmi simt toţi muşchii mustind de acid lactic. Să beau o cafea şi va fi poate mai suportabil.

Recitit Blaga (tot Nichita e aici), Barbu, Bacovia.

24 mai Poleielile de ciocolată. Culoarea inefabilă, ameţitoare, a globurilor. Mirosul fad, de

dulce, al poleielilor şi delicateţea nuanţelor: verde intens cu cerculeţe mai palide roz, un anume roz dureros, cu steluţe de altă nuanţă; şi, când le netezeam ca oglinda cu unghia, chipul meu reflectat în folia uşoară ca aerul, trosnind la orice atingere.

Cred că reintrăm în normal (sau în „normal“), după câteva luni de exaltare şi dezamăgire. N-am trăit decât prin automatisme exterioare. Am făcut mai mult decât posibilul ca să supravieţuiesc. N-a fost vreme de meditaţie, de literatură. Procesul s-a întâmplat imprevizibil, a avansat printr-o legitate de care n-am avut habar, şi pe nişte planuri complet străine mie. Deşi m-a luat pe sus, n-a fost totuşi în stare să mă târască acolo. Nu, experienţa asta m-a lămurit din nou că nu pot fi un om exterior, că nu mă pot implica politic şi că trebuie să rămân în literatură. Nu-mi pasă de viaţa naţională şi socială, de comunităţi. Individul — eu — asta mă fascinează, grota. Lumina din grotă. (Aud nişte sunete: picături rapide, apoi nişte ciripiri, parcă…). Sunt, de-asta, hotărât s-o las baltă şi să mă-ntorc la scris. Poezie nu mai ştiu să scriu. Nici măcar să citesc. Poate altădată (o respiraţie horcăitoare, de o secundă). Mi-am făcut un soi de stil fără stil de a gândi şi a scrie — rigid, suficient din neputinţă, „judicios“, fără strop de inteligenţă sau de har — de care mi-e de-a dreptul ruşine. Mi l-aş jupui de pe limbă dacă aş putea.

28 mai Lenin şi Thomas Alva Edison. Tickerul de bursă. Menlo Park. Drace, dacă aş fi în formă… Sunt kestii de un grotesc cu totul special aici. Dar însă m-a părăsit cu totul musa. Şi acum serios: ce numeam înainte criză era o perioadă de mare fertilitate faţă de sfârşitul sfârşitului de acum. Robinetul mai picura. Acum e strâns atât de mult, că tot ce mai pot spera e să se strângă şi mai tare, garnitura să se rupă şi coloana de apă să ţâşnească liber până-n tavan. Nu mai este nimic, am pierdut

comportamentul şi mentalitatea de scriitor. Breve: mă tâmpesc pe zi ce trece. Dimineaţa, cafeaua (care e exact frecţia la piciorul de lemn— lemn de palisandru, e drept), apoi, automat, mâna pe butonul radioului. Ziua — una, alta şi iată seara: automat, ochii bolditi în televizor. Nema lectură, nema cogitare. De la boue.

O să am 34 de ani. E prima dată când simt ca un şoc cifra. E mult, e fără speranţă. De-acum am tot viitorul în spate. Zece ani de la debut, în decembrie. Am făcut ceva, anii ăştia. Cinci cărţi publicate şi încă două şi ceva scrise. Dar deceniul care vine, până la 44? Dacă aş face tot atât cât până acum, ar fi OK. Dar înmărmuritoarea tăcere a subteranelor mele spune altceva. Îmi dau doar o şansă — şi uite că viaţa se pare că mi-o va da — şi anume: să intru asistent la facultate şi să lucrez, să-mi pun creierul în funcţiune. Să scriu cărţi, studii, articole. Poate aşa voi relua totul.

Ploaie neagră-gri, mizeră, care moaie şi întristează totul, schimbând imaginea color a lumii într-una de cenuşă udă şi frig, emanat de boabele de ploaie. Dimineaţă fără speranţă, viaţă terminată.

29 mai Scurt, dintr-o existenţă gâfâită: mi-a venit contractul de la editura Climats. Să fie primul semn concret al unei cariere „europene“ a *Visului*? Să dea Domnul. Dar asta depinde de multe. Apoi: am câteva oferte de burse în străinătate: o întâlnire, în octombrie, în Aix-en-Provence, o posibilă bursă Fulbright. Şi: am atâtea cereri de colaborări la reviste, că nu le pot „onora“ pe toate. La fel, am angajamente editoriale, pe lângă *Levantul*, şi cu *Eminescu*, la anul, la *Minerva*. Nu am, deocamdată, pentru ce mă interesează cu adevărat (pe 1991–92): reeditarea *Visului* şi antologii poetice: poeme lungi şi poeme de amor. Sper că voi putea însă şi să reiau lucrul. Linia optimă? Neangajare, răspuns la oferte, distanţă afabilă. Alte posibilităţi, pe mai multe

planuri, vin din probabilitatea intrării mele în facultate. Voi fi obligat să-mi folosesc creierul. Deci, deschiderea e largă şi, cu puţină înţelepciune, îi voi putea face faţă. Voyons.

Terifiantul *Fenomen Piteşti*. Nu pot scrie mai mult acum.

Mai citesc şi din *Antologia de poezie americană* şi am mai luat câteva cărţi despre care voi scrie pe măsură ce le voi citi.

30 mai Jumătatea asta de an trăită strict social, fără singurătate, fără reflecţie, fără cărţi, cu spuma jegos-feerică a mass-mediei şiroindu-mi pe pielea goală, gura asta de realitate greţoasă ca o friptură rece ar fi putut să mă termine, poate chiar la propriu. Am rezistat cu inconştienţă unor şocuri serioase, unei confluenţe de crize: criza multietajată dinainte de 22, ultraconcentrată şi centripetă, care a explodat brusc în criza haosului caleidoscopic şi oribil, ca aruncarea în aer a unui depozit de lame de ras. Stress, activitate exoftalmică şi năucă, hipnoză, nivel tot mai jos al intelectului. Simt însă că am rezistat şi că am ieşit (aproape) bine din şocul schimbării lumii. Am ieşit când am înţeles că lumea nu s-a schimbat şi nu se poate schimba, pentru că lumea sunt eu. Nici vise n-am mai avut, dar iată că visele revin. Noaptea asta am plâns în camera din faţă, cu imaginea de pe fereastră a vechii panorame, într-un vis zdrobitor. Îmi revin, îmi revine interesul pentru magia creierului. „So keep on playing those mind games forever."

Să fi notat pe undeva? Artificiile de peste moară, sau de dincolo, din faţă, la 23 August.

Ce ar fi: poate prin august-septembrie — *Levantul*. Spre sfârşitul anului, sau poate în primăvara lui '91 — *Le Rêve*, care ar putea schimba faţa vieţii mele (dar nu şi pe mine). Poate prin vara viitoare, *Eminescu*. Neapărat, antologiile, dar când? În '92? Bănuiesc că mai repede. În '92,

de altfel — si tout va bien — nu ştiu dacă voi putea evita să public *L.a.t.* ('92 sau '93). Cu cartea asta chiar nu e nevoie să mă grăbesc. Până atunci aş mai putea avea, dacă Mă vei ajuta, două cărţi scrise. Poate chiar trei, două de proză (dar şi una ar fi extraordinar, dacă *Orbitor* rămâne totuşi pe decada viitoare) şi una de versuri. Proiecte pe care le-ai putea risipi abia suflând. Dar şi pe care le-ai putea realiza abia surâzând.

1 iunie Iată-mă trecut de vârsta critică, scăpat de sistemul de axe ortogonale şi ajuns — la ce? — la un etaj mai sus, la 3+4, şi foarte aproape de „il mezzo del camin". Poate că de-aici voi vedea ceva mai mult din viaţa vieţuită pân'acum şi voi prevedea o bucată mai mare şi mai limpede din viaţa încă nevieţuită.

Mi-am răsfoit paginile „noi", de la *L* încoace, şi le-am găsit mai bune decât de obicei. O etapă s-a închis cu *L* şi *L.a.t.*; editorial, voi mai rămâne în etapa asta o vreme, cam trei ani. După care vor începe să se vadă roadele — dacă vor fi — muncii mele de acum încolo, din care doar rădăcinile şovăielnice se întind deocamdată, subteran, anaerob. Va trebui făcut romanul, dar înainte cartea de povestiri. Sau şi una şi alta în acelaşi spaţiu paralelipipedic.

Două cutremure puternice, alaltăieri la prânz şi ieri noapte, ne-au umplut de teamă şi disperare. Ne-am dat seama mai bine cât valorează proiectele de viitor.

8 iunie Burse, boli, e ceva în aer. Acum o oră un ins a bufnit lângă mine în tramvai: poc! Au încercat să-l reanimeze, nimic.Toţi sunt bolnavi, toată lumea e epuizată. Eu am fibrilaţii în continuare, dar starea de oboseală a mai scăzut. Video. Vise erotice azi-noapte. Şi nenumăraţi vecini se uitau de sus. Ea — mică şi delicată, un mic animal gingaş, cald. Foarte caldă, pielea foarte

uscată. Videoclipuri interşanjabile, insutenabile, stereotipe, tâmpe. Splendide. Îmi vin în fire, încet-încet.

9 iunie L-am reluat pe *Lulu*, 33 de pagini pân'acum, şi îl voi termina (am nes!). E mai încâlcit decât celelalte poveşti, de fapt cumva repetă şi explicitează. Îi lipsesc ochiurile magic-realiste, dar merge mai adânc, uneori mult prea adânc. Sexul care invadează şi devorează carnea copilului. Rămâne crusta adolescentului. Nu va fi atât de bună ca primele trei, dar e în linia lor şi în linia mea. Contează cum continui, cum o voi termina. Sunt deja câteva planuri, care trebuie să ajungă la un loc geometric. 50 de pagini de halucinaţie (deşi cred că vor fi mai degrabă 60–65, pentru ca păianjenul să rămână în centru). Mai departe să dezvolt scenele „realiste“, apoi povestea cu servitoarea, ca să ajung la marea scenă — şi aici enormă atenţie — a ultimei nopţi din tabără. Uite încă o poveste care se face singură. Ar putea-o înălţa brusc o mare idee. Sper că va veni la timp.

Da, mi-am venit în fire, m-am întors, cu mare efort, către literatură. Din nou sunt înăuntru, dar va trebui să progresez mult. Cât de important e să discerni între ideile mari şi cele mici, să rezişti la tentaţia ultimelor, să fii în stare să lucrezi cu adevărat, constant şi eficient, urmărind nişte idei mari. Am poftă de scris, aş scrie poeme (dar esenţiale, n-am chef de bla bla bla), aş încerca structuri cu adevărat epice. Va trebui să mă specializez şi în teorie literară, dacă tot voi da un doctorat. Numai de mi-ar reveni sensibilitatea şi inspiraţia, dacă aş fi sănătos şi m-aş simţi bine. Ştiu că nu voi fi o vedetă şi ştiu că asta e bine. Voi scrie, şi succesele sociale nu mă vor da peste cap. Un scriitor discret, izolat. Fără orgoliu, fără luptă.

12 iunie Cele două obiective cu prioritate absolută: 1. Scrisul. 2. Publicarea *afară*. În lumea literară de aici nu prea mai e ceva de făcut. Nu mai

am realmente nimic de câştigat, şi de-acum, cu fiecare carte nouă, îmi voi pune doar în joc reputaţia, ca preotul din Dumbrava Sacră. Şi măcar de-ar merita, dar nu merită. Totul s-a atomizat şi s-a golit de umanitate. N-are nici un sens să publici în reviste literare: nu le mai citesc nici literaţii. Singure cărţile rămân importante, dar pentru tine, căci ele sunt felii ale creierului tău, secţionat sub diverse unghiuri. Să scrii (şi apoi să publici) o carte adevărată este singurul fel de a răspunde la o minune cu o minune. M-am odihnit, substanţa interioară începe să se refacă, va trebui să mă observ şi să mă *folosesc* la fel de atent ca înainte.

Mă gândesc tot mai mult la *Viaţa mea nocturnă* (VMN), ca o succesiune de nuvele şi vise şi alte „relatări". Ştiu că proza e importantă acum, cu toate că aş fi fericit să pot scrie poeme.

În privinţa celui de-al doilea punct — ce idiot scriu — cred, încep să cred că va fi bine cu *Visul*, care va apărea în Franţa, cam într-un an, sper. Poate că el va deschide şi drumul poeziei mele. De fapt, toate speranţele mele de viitor sunt puse în cartea asta, despre care *ştiu* că ar putea ieşi acolo la suprafaţă. Oricum, chiar dacă volumul se va pierde printre miile de cărţi care apar pe săptămână în Franţa, un succes va fi însăşi apariţia lui. Aşa că nu voi fi dezamăgit nicicum. Nu mă poate dezamăgi decât un lucru: neputinţa mea de a scrie.

13 iunie Zi de o importanţă capitală. Un nou 22 dec. Televiziunea nu mai emite. Demonstraţii şi lupte de stradă. Comentarii cretine la radio. Va rezista guvernul? Sau totul e din nou înscenat? Multe inflexiuni (şi chiar stridenţe grosolane) din absolut idiotul comentariu radio mă fac să fiu convins de tendenţiozitatea şi regizarea acţiunii. Sunt iarăşi instigări şi apeluri la instinctele omului de rând: acum, când teii lui Eminescu sunt în floare, când trebuia să avem linişte, să muncim cu râvnă pentru scumpa noastră patrie, tocmai acum

forţe ostile atentează la cuceririle revoluţiei, la democraţie etc. (Melodramă sud-americană, cu voce înduioşată, de Pedro Camacho…) Acum, când trebuie să vedem meciul… când… şi mulţi demonstranţi erau (fireşte) beţi, aveau cuţite şi bâte… Ce va fi noaptea asta?

Doamne, ce primitivism, ce manevre absolut nepolitice, neinteligente… Doar că acum nu mai suntem turmentaţi de victorie, avem ochii mai larg deschişi. Măcar o parte dintre noi.

Televiziunea nu a emis timp de vreo oră, lucru care nu s-a-ntâmplat nici pe 22. E o înscenare. Arma psihologică cea mai redutabilă a guvernului de azi este cuvântul „linişte“ (va deveni odios).

A apărut conducerea televiziunii. Da, înscenări.

O piesă de teatru. E atacată presa. Se face apel la popor. Răzvan T. — absolut monstruos. Algoritmul cunoscut de jumătate de an încoace. Enormă tevatură. „Avem cazuri grave. Cerem salvări!“; *„Tovarăş* e un cuvânt vechi şi frumos“. „Mi-au aruncat trandafirul pe geam“ (Starck). Azi s-a strigat şi „Sus comunismul!“ (de către muncitori).

Ora 21^{30}: „Lichidaţi rebeliunea legionară!!!!“ (Iliescu)

14 iunie Ora 1^{00}. Focuri de armă în centru, zgomot de elicoptere, rachete roşii.

Dimineaţa. La televizor… emisiunea în limba franceză! Dar afară, zgomote de elicopter, şi parcă şi focuri izolate.

Tiens! (An-Men): au venitără minerii! Incroyable.

Seara. Minerii controlează oraşul. Iliescu, la mitingul FSN: „Să apărăm *democraţia populară.*“ Deci, dictatura proletariatului, părăsită încă de Ceauşescu. La televizor continuă opereta. În noapte, sub stelele limpezi şi ascuţite, văzute printre nori, câte un foc de mitralieră. Şi zgomote de tancuri, cred. Eminescu e mereu, obsedant

invocat. Demonstranţii sunt vandalizaţi ad-hoc. Populaţia nu a progresat politic nici un pas din 22 încoace. Ce-i de făcut, când nu e nimic de făcut? Nici măcar pentru guvern.

19, cred, iunie Da, din punctu-ăsta de vedere nu-i nimic de făcut. Zarurile au căzut iarăşi prost şi i-au strivit pe mulţi în căderea lor. Asta-i soarta bietei ţărişoare, de care m-am despărţit cu *Levantul*, unde am spus totul. De-acum soarta mea se va schimba cu totul, imprevizibil deocamdată în ce mod. Dar vreau să intru într-o lume nouă. Aici nu mai e nimic de văzut.

Lulu devine o nuvelă infernală, aproape imposibil de suportat. E nuvela dezamăgirii mele, capacul putred de sicriu trântit peste prima parte a vieţii mele. Ce de sfârşituri pentru nici un început! Mocirlă, ruină, closete, perversiune, ruşine şi scârbă. O înşurubare în carnea brânzoasă a neputinţei mele. Am trecut de vârful vieţii mele şi acum cobor spre vermină şi amurg.

Singurătate frumoasă şi tristă, ca în Verlaine. Regresez în timp şi în forme literare ca să găsesc acea sticlire a sufletului. Deşi frumuseţea aproape neverosimilă, graţia de tablou cu Cythera, sunt lângă mine, în casa mea, sunt fetele mele dragi, cu părul bogat, cu ochi enigmatici. În Ioana am imaginea mea de la vârsta ei; e o reprezentare a mea care mă înfiorează.

20 iunie Generaţia ’80. Poemele noastre sunt îngropate sub pământ şi nu vor străluci niciodată. Iar noi ne-am degradat ca nişte statui de ipsos lăsate în ploaie.

Citesc o splendidă biografie Lennon, de Albert Goldman. Vise limpezi şi amintiri fizice, extrem de vechi.

25 iunie Venele pline de aer. Sângele plin cu bule de aer. Ţeasta de burete mustind de un sânge aproape-nchegat.

28 iunie Zile în care, sub influenţa cărţii despre Lennon (care ar fi fost un drogat semi-nebun, ceea ce nu explică deloc maturitatea şi înţelepciunea poemelor sale cântate), mi-am dorit să pot crede din nou că pot face poezie lirică adevărată, şi că asta înseamnă ceva. Am vrut să am o viaţă halucinată, să privesc în sinea şi în sinele meu acele peisaje care odată, vreodată… Toată nebunia se reduce la două lucruri: dacă la 34 de ani mai poate exista ceva viu în tine, şi dacă acest lucru viu mai poate fi exprimat în cuvinte — id est, dacă mai poţi crede că *merită* asta.

O delăsare, o asfixie a personalităţii mi s-a întâmplat aproape brusc după 32 de ani. Am încetat acea luptă contra cronometru care îmi era atât de caracteristică, şi deodată am realizat că am foarte mult timp şi că, în loc să scriu o carte la doi ani, ca pân-acum, îmi pot permite liniştit să scriu o carte la cinci ani. Subtextul, neconştientizat până de curând, este epuizarea energiei mele vitale, din cauza vârstei biologice, a monotoniei vieţii de familie (în care trebuie să te exteriorizezi 80% din timp, şi deci să nu mai fii tu însuţi; de altfel simt o disperată nevoie de singurătate, disperată), a dispariţiei interesului pentru aproape orice… Deşi am luptat din toate puterile pentru „privatizarea“ conştiinţei mele (nu, nu morale), totuşi, pentru că în scris nu m-a ajutat cu ceva, ca să am un sprijin şi o motivaţie, am alunecat până la urmă într-o viaţă de familie pe care o suport resemnat, dar împotriva căreia (împotriva jugului de flori, a fericirii castratoare) mocnesc totuşi permanent. Păstrez, din tot ce am fost, o vigilenţă, o atenţie interioară de care mă agăţ şi care, artistului din mine, îi este absolut vitală. Este tot ce opun ameninţării de a deveni un procreator fericit. E o lucire de nebunie pe care încă o simt acolo înăuntru, o putere de contemplaţie în lipsa oricărui obiect al contemplării, o contemplaţie a vidului. Nu-mi trebuie droguri ca să mă pot adânci în

scânteierea asta. Dacă aş înota într-un ocean de acid lisergic, care mi-ar putrezi carnea în laţe transparente şi mi-ar lăsa doar scheletul violent colorat, dacă aş muri de o moarte violent colorată… Oh şi ah… în privinţa scrisului, marea şi ireparabila prostie — dar e prostie ceea ce ţi se impune, de către o instanţă din tine însuţi, e drept, dar fără voia ta? — a fost abandonarea poeziei lirice. E ciudat, dar n-am scris pân-acum decât patru volume de versuri; totuşi o ciudată saţietate a survenit. La scrisul propriu-zis nu mă gândesc decât îngreţoşat, ca şi la citit. Cu proza e altceva — îmi fac planuri mari şi fără acoperire în puterea creatoare, mult, mult scăzută. Mi-a rămas o conştiinţă înaltă fără acoperire valorică, o adevărată inflaţie. Tot ce am scris de doi ani nu e decât o luptă disperată (iarăşi cuvântul ăsta) cu golul interior. Eclipsă pe care o contemplu prin ciobul afumat al jurnalului, manierist şi atenuant.

Universul e un uter, din cauza asta e curb şi întors spre sine, e un uter în care sunt unicul embrion. Poate că deja l-am umplut cu totul şi, din clipă-n clipă, vor începe contracţiile. Stau ghemuit şi-mi devorez cu încetul placenta mea de stele, într-un amnios de imagini. Poate că asta este maturitatea: când ai umplut universul astfel încât el ajunge să coincidă punct cu punct cu carnea, oasele, zgârciurile şi sângele tău. Când lumea începe să te strângă, când simţi că ţi-a rămas mică, şi când începi să faci mişcări eliberatoare. Ce mamă le simte, pe cealaltă parte a cosmosului, ce mamă tresare de bucurie simţind în burtă mişcările tale înspăimântate?

Reiau. Sunt nedormit, mă hrănesc foarte prost şi insuficient. Palpitaţii nu mai am, dar sunt fără vlagă mai departe, inima îmi bate să-mi spargă pieptul când fug douăzeci de metri după tramvai sau când fac amor. Nu am destul aer. Nervozitatea şi nemulţumirea mea cresc, deşi le controlez cât pot. Noaptea e foarte cald şi ţânţarii mă devorează.

Dorm între cearşafuri ude. Ziua umblu mult prin căldură, mult şi în gol, tot „rezolvând“ zilnic câte ceva, de fapt pierzându-mi sufletul, nu numai timpul. Un punct câştigat e însă marea pasiune pentru Ioana, cu care mă drăgostesc toată ziua, şi care e cu adevărat o mică zână minunată. Dacă Ioni şi Cri nu ar fi nişte fete cum nu există altele, sunt sigur că aş sfârşi ca toţi scriitorii terminaţi: în mocirlă. Ele mă încurcă, mă exasperează adeseori, dar mă şi susţin, căci ele sunt baza solidă a vieţii mele, echilibrul de care am, totuşi, nevoie! Cu condiţia să nu fie neted şi monoton, dar de asta am eu grijă.

17 iulie La mare, dar marea într-o ipostază mediocru-domestică — nu mi-a mai spus nimic. O mare de om matur, cu famelie mare. Am fost posac şi retractil cu amicii, „inhibat“, n-am avut chef de discuţii. Noi trei am fost OK, totul în zona asta e OK, iar despre OK nu e nimic în plus de scris aici. Un singur fapt nu e de sărit peste. Iată. În noaptea de 14–15 iulie m-am trezit brusc, probabil de zgomot, şi am văzut limpede în cadrul uşii (mai bine zis în holuleţ) un bărbat înalt şi voinic, la 45–50 de ani, avansând lent în cameră. Am strigat: „Ce se-ntâmplă aici, domnule?“, dar nu am ridicat capul de pe pernă. Eram ca paralizat. Mi-a răspuns Cri din partea cealaltă a camerei, dinspre balcon. Mi-a spus să tac, că o trezesc pe Ioana. Mi-a explicat că se sculase să închidă uşa de la balcon. Atunci mi-am dat seama că în cameră era complet întuneric şi că insul din holuleţ dispăruse, nu ştiu cum. Cri s-a dus să verifice dacă e cineva, dar nu era nimeni. Am rămas multe minute siderat, neputând să cred că a fost un vis sau ceva de felul unei halucinaţii. Acum cred că a fost o imagine de felul celorlalte două din jurnalu-ăsta, fata şi bătrânul. Cert e că am fost, măcar în parte, treaz, pentru că într-adevăr am strigat „Ce se-ntâmplă, domnule“, cum eram sigur că a intrat cineva în

cameră. O ciudată supraimprimare a unei imagini de vis, persistentă pe retină, peste realitate? E cea mai rezonabilă ipoteză. La cea mai nerezonabilă mi-e cam teamă să mă gândesc. De ce toate cele trei fiinţe omeneşti mă priveau pe mine, toate în camera întunecată?

Şi altceva: tot noaptea, dar cea următoare, după carnavalul copiilor, unde Ioana a fost golăncuţă, m-am îndepărtat de oaza de zgomot şi lumină a vilei şi am ajuns pe faleză, sub un cer cu o încâlcitură de stele, din care nici o constelaţie nu putea fi deosebită. Am privit multă vreme cerul, în zgomotele mării lucioase şi discrete, şi am văzut un obiect luminos, cât o minge de tenis, dar de o consistenţă aburoasă, un glob de abur galben, străbătând cerul la joasă înălţime: câteva zeci de metri, cel mult. Nu ştiu ce a putut să fie.

Se publică lucruri de şi despre. Mâine voi lua corectura la *L* şi voi şti dacă plec un an în Franţa. Scriitorul M. C. a rămas pe ultimul plan.

19 iulie Am pierdut ambele burse în Franţa (cu cea de la Aix nu merită să-mi bat capul).

Zile de umblat prin oraşul încins. Nimic sub ţeastă — *catastrophe… catastrophe…* Mi-a venit o parte din corectura la *L* — plină de greşeli, şi mi s-a lămurit faptul că abia din toamnă-ncolo aş avea şanse să mi se tipărească inutilitatea asta de lux. Hotărât, nu mai există literatură. Vreau să plec, e prima dată când mă gândesc serios să plec. Aici e sărăcie, jeg, caniculă şi miroase sinistru a dictatură. N-am chef să aştept evoluţia lucrurilor. Dar n-am rude în Occident şi nici nu sunt dentist… Şi nici nu vreau să lucrez la vreun post de propagandă.

22 iulie Corectez *Levantul*.

Vis, azi-noapte: în camera din faţă, din „Ştefan cel Mare“, eu şi sora mea (sau Cristina) observăm că în locul patului este un dreptunghi de pământ

afânat. „Ce Dumnezeu o fi aici?“ ne întrebam, până ce eu am început să sap. Încetul cu încetul, au ieşit la iveală două cadavre înspăimântătoare, descompuse, împuţite, verzui. Mici şi chircite, erau stârvurile a doi copii. „Şi acum ce-o să facem? Nu putem sta în duhoarea asta.“ Le priveam şi mirosul ne întorcea stomacurile pe dos.

24 iulie Lulu — nuvela ratată a ratării mele. Am ratat scriind despre ratare. Adevărul e ăsta: nu mai e nimic în mintea mea despre care să nu ştiu că e acolo. Nu simt nici o potenţialitate, nici o surpriză nu e posibilă. Dar şi încăpăţânarea mea e mare, aşa că voi termina *Lulu*, care e acum la pag. 40.

Ieri, mergând noaptea pe străzi şi privind la stele: „Hai, băieţi, sunt gata! Puteţi să mă scoateţi de-aici. Aş prefera totuşi să nu mă folosiţi drept cobai de disecţie, ci să stăm doar de vorbă: ştiu cam totul acum.“

25 iulie Am reluat azi-noapte, după ani, seria viselor mele cu muzee. Eram, cred, în Belgia, şi am intrat pe poarta unui astfel de muzeu întunecat, în care doar exponatele din vitrine şi de pe pereţi luceau stins. Excepţia era un mare panou, chiar în prima sală, care înfăţişa Pământul, în cel mai frumos verde şi albastru electric, plin pe deasupra de săgeţi albe care indicau trasee ovale, ciudate. În celelalte săli, peste tot, erau hărţi. Era un muzeu al hărţilor. Hărţi ale continentelor, ţărilor, dar şi ale corpului omenesc, ale organelor interne, ale picturilor celebre, toate străbătute de minuţioase reţele rectangulare, numerotate.

„magnetofoane de plastilină şi de lavandă
cu şoseaua Colentina drept bandă“…

29 iulie Nu mai pot pătrunde dincolo de suprafaţa unei tipărituri. Holbez ochii-n televizor la orice. Oare să fie cu adevărat capătul? Sunt, gata, un mascul complet, precis, fără urmă de desen exterior?

Îl ucid pe Lulu, detailat, în imaginaţie.

Articol violent antifesenist.

Vis: eram cu Cristina — poate — şi mergeam să vedem unde s-au mutat părinţii mei. Am intrat în holul unui bloc, un hol deosebit, frumos tapetat, cu multe uşi dispuse în adâncime. Am găsit uşa lor. Spaţiul, orientarea îmi erau binecunoscute, deşi se făcea că sunt prima oară acolo. Ne-au deschis ai mei, foarte vag vizualizaţi, doar despre mama pot spune aproape sigur că era tânără. „Hai să vedeţi cum stăm. Intraţi, poftiţi!“ Camera în care am intrat era uriaşă. Cât o sală de clasă. Mobilată minunat. „Doamne, ce bine stau ai mei, — îi zic Cristinei — pe când noi ne chinuim în chichineţele noastre!“ Şi deodată m-a podidit plânsul şi am plâns în hohote pe tot restul visului. Am intrat, singur, nepoftit, şi în a doua cameră, la fel de mare, poate chiar mai mare. Pe o masă, fructe: struguri, pepeni. Într-un colţ, un lighean şi o carafă mare de tablă. Toate supradimensionate. Ţin minte că nici la clanţe nu ajungeam decât ridicându-mă pe vârfuri. M-am întors în prima cameră, plângând de ciudă, şi atunci am observat patul. Am avut, chiar în vis, sentimentul că e ceva în neregulă şi chiar i-am spus Cristinei că patul şi porţiunea de perete de deasupra lui par „lipite“, par din altă cameră. Gigantic şi el, acoperit cu ceva stacojiu, cu tăblii de lemn furniruit, dintre care una lipită de perete. Pat sărac şi binecunoscut mie. Ca şi peretele de care se sprijinea tăblia: tras cu rolul, cu crenguţe maro, evident aparţinând altei zone a amintirii. „Să vă arăt şi baia.“ Realmente capătul opus al sălii de baie abia se zărea. Sala era căptuşită cu ceramică galbenă şi părea mai degrabă galeria unui magazin. Am păşit de-a lungul ei şi, într-adevăr, pe stânga erau geamuri mari de vitrină. Pe margine, sub geamuri, erau rafturi pline cu broşuri. Am răsfoit câteva: aveau subiect militar. Tot mereu se năruiau teancurile de broşuri. Chiar înainte să mă trezesc mi-am dat seama că visul se

referă la perioada obscură când am stat în Floreasca, „la vilă“. În semitrezie, m-am chinuit să adaug ceva detalii la puţinul cât îmi amintesc de atunci, dar n-am reuşit. Patul cred că e şi mai vechi (Silistra?).

3 august Romanul care distruge lumea ca s-o înlocuiască.

Parcă sunt dement, nu mă pot concentra, trăiesc un vis singur şi obosit. Cum am suportat, demult, ani şi ani de singurătate? Mă adâncesc în anormalitatea mea, dospesc în ea. Ce e în mocirla minţii mele?

Am luat o Biblie, am mai luat *Dicţionarul enciclopedic de psihiatrie* al lui Gorgos. Dar sunt profund tulburat. Nu mă interesează cărţile. Nu ştiu ce va fi cu mine: mă lasă instinctul de conservare.

E ceva sinistru în aer şi nu ai unde să fugi. Trebuie să rămâi aici, tu cu tine, şi să faci faţă.

4 august Suport greu absenţa lui Cri. Metabolismul meu luase forma ei. Dacă ea n-ar mai fi (a mea)… Sunt foarte trist, de ani de zile n-am mai fost aşa. Nu pot face nimic, oboseală şi tristeţe. Şi iată-mă pe mine însumi, căci întotdeauna m-am identificat pe mine însumi cu suferinţa mea. Când nu am simţit tulburare şi suferinţă, parcă nu am fost eu, ci altul care a trăit.

Moebius, Paul Julius: *Tratatul debilităţii intelectuale şi psihologice a femeii* — femeia s-ar plasa la jumătatea drumului între copil şi bărbat. Un idiot.

Triolism.

6 august E aproape 8 dimineaţa. Am avut o insomnie totală, agitată, care m-a speriat. Spre dimineaţă m-am simţit total epuizat psihic. Mă neurastenizez. Am încercat să citesc şi am avut o reacţie de refuz (pe care o am şi la muzică). Mintea mea nu mai admite nici un fel de

informaţie. Am nevoie de câteva zile de calm, autoimpus, chiar cu forţa. Pe dracu, am nevoie de o cămaşă de forţă.

Mi-am ras mustaţa. Mă identific incomparabil mai bine aşa cu imaginea mea interioară.

7 august Poezie „bună“ şi poezie „proastă“. Numai poezia „proastă“ e poezie adevărată, cea „bună“ e o contradicţie în termeni. Am pus ghilimele peste tot, fiindcă exclud ideea de valorizare de aici. Am scris o grămadă de poezie „bună“; scriu acum poezie „proastă“ şi sunt foarte mulţumit.

11 august De două zile sunt totuşi ceva mai destins, fiindcă am avut mai multe de făcut (bursele). Va fi *Iowa*? Am fost aseară cam dezamăgit de asta: am căutat Iowa pe harta USA şi am găsit-o (l-am găsit, statul) în centru-nord. Singurul oraş mare apropiat ar fi Chicago (care nu-mi spune mare lucru). Aş prefera pe East (sau West) Coast. Dar, of course, nu cauţi după dinţi a horse.

12 aug. Ascult Jimi Hendrix.

Singurul meu atú (căci nu sunt inteligent la înălţimea lui, de fapt sunt mai curând pâslos şi indecis, iar în ultimul timp tot mai stors de suflu vital) şi singura mea şansă este *imaturitatea*. Paradoxul ar fi că, afirmând asta, îmi neg imaturitatea (e o observaţie matură fără speranţă). Zvârcoliri de omidă înţepată cu acul — iată literatura mea din ultimul timp. Mecanismul s-a muiat la o căldură inefabilă, inexplicabilă, creierul mi se prelinge pe gât şi pe piept, îmi năclăieşte ca un scuipat sau ca o spermă abundentă tot corpul şi mi se scurge de pe picioare într-o gaură de canal — iată, la fix, imaginea „gândirii mele poetice“ actuale. Una a decăderii, a abjecţiei, a abuzului de sex şi de frică animalică. Până la nebunie, la ulceraţie, la grataj, la gatism.

Dar şi Hendrix e la fel de imbecil.

Mi s-a stricat maşina de scris. Erikuţa are nevoie de urgente consolări amoroase — sub formă de reparaţii capitale.

Doamne, unde-i omul nobil pentru care să uiţi voma
Şi mocirla lumii estii? Unde-i dreptul din Sodoma?

(la *The University of Iowa*)

„Voi scrie un vers când voi fi liniştit“; de asemenea, „Suavă meninge şi somn tulburat“. Ştiau ceva bătrânii…

Am recitit din *Orbitor*, care începe OK. Poate acolo, departe, dacă ajung, să-l reiau. Ar putea fi o mare carte. Dar încă nu ştiu ce substanţă concret-realistă ar putea cuprinde, deşi ar putea cuprinde orice. Oboseala mea existenţială din ultimii ani mă-mpiedică încă să reiau. Poate *acolo*. Dacă acolo nu va fi înspăimântător de trist. Oricum, după multă vreme de auto-adulare tâmpă şi naivă, simt că tot ce am făcut sunt neînsemnate începuturi.

Să te deprofesionalizezi, să-ţi pierzi automatismele, iată lucrul esenţial în poezia (mea) de azi.

14 august

Zâmbeşte-mi tu şi mi se rupe de tot
nu vreau nimic altceva pe lume.
nu vreau premiul Nobel şi nu vreau să mai scriu un rând
nu vreau să trăiesc veşnic
nu vreau să fiu miracolul lumii
te vreau doar pe tine, pe tine!

dă-mi siguranţa că eşti a mea
lasă-mă să ştiu că vei fi mereu doar a mea
oh, Doamne, eliberează-mă de durerea asta, de nevroza asta
de frica asta

râzi iar la mine, pronunţă-mi numele
lipeşte-ţi faţa de-a mea, *fii* a mea,
fii a mea, fii a mea!
nu vreau muzică, femei sau prieteni
nu vreau să călătoresc în SUA
nu vreau să stau departe de tine,
de tine, de *tine*!

Am televizor color şi voi pleca în America două luni şi jumătate. Mi se rupe de toate astea. Nu vreau nici una, nici alta.

15 august Prima zi în care m-am simţit foarte bine. Brusc sunt uşurat, decompresat, din motive interioare la fel de obscure ca şi cele pentru care am suferit atât. Am avut, într-adevăr, o săptămână oribilă, dar de-acum va fi bine. Vreau să mă pun iar pe treabă, căci sper că reacţia asta inexplicabilă s-a terminat.

Vis cu alură curat freudiană. Înspăimântătoare avioane cu reacţie, ascuţite, triunghiulare, de ultimul tip, vuiau pe la fereastră. Eram într-o casă întunecoasă, cafenie, o mare cameră cu ferestre în toate părţile, mai mult nişte găuri în zid. Eram cu o prezenţă feminină, poate Cristina. Îi spuneam: „Să rămânem aici. Aici suntem mai în siguranţă.“ Şi avioanele acelea uriaşe tot treceau urlând, făcând diverse unghiuri cu pervazele de la ferestre.

16 august Vai de naturile isteroide şi nevrotice când nimeresc în împrejurări istorice isterizante şi nevrozante. De opt luni totul se mişcă, se-nvârte, pluteşte în jurul meu, şi a voi să mai şi lucrezi în condiţiile astea e la fel de ridicol ca, să zicem, pentru un pianist a voi să cânte pe puntea unui vas care se clatină în uragan şi care stă să se ducă la fund. Şi ar putea fi doar începutul.

Dar deocamdată, pe bucăţica ultimelor două zile, m-am simţit evident mai bine. Curaj! Toate situaţiile trebuie până la urmă depăşite. Priveşte totul în faţă, fără iluzii.

Să faci literatură din substanţa crizei. Să fii tare tocmai prin slăbiciune. Să fii bărbat tocmai pentru că eşti femeie. Să învingi tocmai pentru că eşti învins.

17 august Şi e un an de când scriu aici. Un an pe cât de plin de evenimente, pe atât de steril. Dar un an important. N-am scris nici o carte anul acesta, am deschis însă ochii larg la spectaculus mundi. N-am mai aruncat decât rare priviri, în schimb, la spectacolul interior, la viermuiala de acolo, şi nu m-aş mira ca *ei* să profite şi să înceapă organizarea Kabbalei.

Două cogitări notate aseară, la redacţie:

Aşa cum agonia e mai rea decât moartea, ambiguitatea e mai greu de suportat decât certitudinea răului. Nesiguranţa, balansul psihic este marele distrugător.

Scriitorul e singurul care îşi foloseşte integral viaţa. Nimic nu se aruncă. Şi în acelaşi timp reflectează la folosirea ei şi cercul se închide.

Dar scrisul meu e fără strălucire.

Citesc Arghezi, *Subiecte*, şi Biblia.

18 august Un soi de stoicism inutil.

Uite, o chestie mişto: în culegerea articolului lui Croh despre mine, tipograful a pus peste tot unde apărea „amanţii“ — „emanaţii“!!

Vizită absolut reconfortantă. Smoking & talking. Şi după-amiază, another one. Aşa îmi placi.

Viaţă interioară extrem de bogată. Nimic din viaţă (de pildă) nu trebuie să se topească înainte de a trece în literatură, ci trebuie să sublimeze, să treacă direct.

Cu Leo, seara, la fam. Dima. Văzut pe video *Muntele sacru* de Alexandro Jodorovski.

21 august Cel mai reuşit „Canto“ al lui Pound este *The Waste Land* de Eliot.

25 aug. Astarteea cu coarnele ei de taur îşi poartă inocenţa peste blocul de vizavi. Nu pot să m-adun, pierd personalitate, sângerez interior.

Imagine de apocalipsă: un nou-născut, viu, aruncat pe toboganul crematoriului şi găsit după câteva ore, viu încă, în mizeria din lada de gunoi. Strict autentic.

31 aug. Nu există decât o cale de a ajunge la inocenţă: prin experienţă. De aceea „Songs of Innocence" trebuie să urmeze *după* „Songs of Experience".

Scăpăm şi de augustul ăsta criminal.

1 sept. (în fine!) The times they are a-changing. Intrăm în altfel de lume cu altfel de reguli. O lume în care lucrurile sunt atât de colorate şi multiforme, încât singurele urâte (laides) par cărţile. Exotismul, „anywhere out of the world", beţia cu orice, evaziunea se contopesc miraculos cu prezenţa reală, hic et nunc. Lumea începe să-mi pară — dar nu cea românească — mai interesantă decât literatura şi asta e o noutate pentru mine. Da, vremurile sunt în schimbare şi aştept cu o curiozitate şi-ncântare de copil ca schimbarea să meargă tot mai departe, până la capăt.

3 sept. Şi, pe neaşteptate, toamnă. Nostalgia mea se trezeşte şi revine. Am trăit zile de mare fericire senzorială, de trăire cu totul în afara culturii. M-am bucurat de fiecare pată de culoare şi de fiecare imagine fără s-o asociez cu nimic. Nu ştiu să scriu, dar chiar dac-aş şti, n-ar servi la nimic. Pentru că acum „simt" poezia, de parcă B. şi-ar fi recăpătat auzul şi ar percepe muzica făcută pe hârtie. Ascult ploaia. Aerul e gri. Sunt altul. Şi totuşi am poftă de poezie. Azi-noapte, reclamă la TV: *Levantul*! Aştept aventura americană, deşi tristeţea americană şi acea singurătate s-ar putea să fie reversul. Dacă aş fi fost şi cu Cri… Dar şi aşa,

să intru în acea lume fabuloasă, ca un barbar în imperiul roman, e mai mult decât am dorit vreodată.

6 sept. Sunt liniştit şi hiperliniştit. Vor fi câţiva ani de culegere a roadelor. Am câteva cărţi, toate bune, încă neapărute. Am dragoste şi armonie în familie. Nu am planuri literare, dar nu am abandonat literatura. E doar o mare vacanţă, o mare lipsă. Prima recoltă am dat-o şi ceva s-a dus pentru totdeauna. Las pământul să îşi refacă elementele rare. Să respire. Da, respir, fără gânduri, fără griji, fără să-mi imaginez ziua de mâine. Sunt eu şi lumea, prima dată bine delimitaţi. Umbra umbrei unei remuşcări mă însoţeşte totuşi şi e singurul lucru care-mi dă continuitate. Dar continuând direcţiile dinainte aş fi bălţit, fie şi la un mod superior.

7 sept. Încerc să scap fraudulos de o răceală, înţolindu-mă ca un urs şi doftoricindu-mă. Vreme urâtă, dar în hipotalamus un epitalam de toamnă, cu David-rege şi Sulamita printre struguri în pârg. Poveşti á la Sindbad despre lumi improbabile: America, for exemple. Poezia pe ultimul loc între toate nebuniile lumii. Dar poate fi doar şocul, sau mai curând unda de şoc. Explozia Americii în creierul meu urmează abia în octombrie-noiembrie-decembrie şi s-ar putea să mă facă să iau viaţa da capo.

Citesc Orwell, *1984*.

Am ieşit la suprafaţă, poate forever.

Citesc Trakl.

8 sept. Să scriu cartea pe care de mult o am în cap, şi din care *V.M.N.*, *Lulu*, *Orbitor*, *S.L.T.* sunt doar fragmente. Se-ncheagă extrem de lent şi cu mari rezistenţe — ce e altceva neplăcerea la gândul scrisului? — dar am dibuit un ton nou şi o lume nouă, mai adâncă şi mai adevărată (mai puţin literară — însă). *Lulu* a înaintat mai greu decât

orice altă scriere a mea, e mai greoaie şi mai respingătoare şi mai prost scrisă decât oricare alta, însă e ceva aici nemaipomenit de bun şi de preţios, şi anume faptul că încep să prind curaj şi că învăţ cum să spun lucruri despre care nu credeam că s-ar putea vorbi în literatură. Că nu iese o scriere esenţială e de vină starea mea generală de paragină, dar e la fel de adevărat că *doar* în starea asta de crah existenţial puteam să scriu povestea lui Lulu, de fapt, evident, un portret-robot al adolescentului. Doar să am puterea (şi vor mai fi 20 de pagini?) să leg în ordine toate nodurile, căci, în ciuda aparenţelor — ai zice că *Lulu*, faţă de *REM*, să zicem, e o poveste primitivă, fără acţiune şi cu un singur personaj — totuşi e aici o broderie destul de migăloasă. Sunt două planuri mari care îşi răspund şi care trebuie cumva să se contopească la sfârşit: Cumpătu şi Budila. Sunt relativ multe simboluri şi e o alternanţă a scenelor diurne şi nocturne care nu trebuie greşită. În orice caz, chiar dacă va fi un eşec, nimeni n-a mai scris vreodată ceva ca *Lulu*. Noua carte de proză nu va fi o nouă *Nostalgia*, ci chiar o nouă carte de proză. Un fel de etaj de jos al primeia, cu care comunică în zeci de feluri. Aici, jos, e colcăiala şi abjecţia din care, acolo, la suprafaţă, au ieşit feeria şi mitul. Aici vor fi rădăcinile. Am de gând să nu las nimic în afară, să mă scotocesc în lung şi-n lat, până la camera interzisă şi dincolo de uşa ei.

9 sept. Soare galben şi rece de toamnă. Vreme de scris poeme. Ca acum zece ani. Dar după o iarnă americană voi avea 35. Ascult Beatles, care ar trebui să spună oricui mai mult decât toate video-clipurile la un loc, pentru că muzica lor are imaginile înăuntru, nu are nevoie de unele adăugate. Aş vrea să fac iar poezie artistică, poezie a imaginii şi ingeniului, adevărată în frumuseţea ei. Dar merg acum pe alt drum.

Eliot was right. În poezia mea sunt îndatorat altora, pe când în proză sunt original. Prin urmare, poezia mea e mult superioară prozei mele.

Figura mea e una de puşti şi aşa va rămâne.

15 sept. O carte (*L'homme a la découverte de son âme* de C. G. Jung), o ceaşcă de cafea din care se sucesc aburii, o dimineaţă de toamnă. Aseară, drum în ceaţă, frig şi miros de frunze arse. Farurile maşinilor te orbeau pe şoseaua neagră, în noaptea care se lăsa, cu semafoare şi ferestre de blocuri. Ar trebui să încep sau măcar să termin ceva. Am din nou remuşcări că nu scriu, că nu exist ca scriitor. Chiar că nu visez, nu mai visez nimic. Zilele îmi trec bogate şi liniştite, dar lipsite de orice. Pentru că, dacă nu scriu, oricât de fericit aş fi, viaţa mea e lipsită de centrul ei firesc. Şi nu scriu pentru că nu citesc. Aş vrea mult să fiu liniştit la America, să pot citi după-amiezele, în orice caz să pot privi, călători, trăi, înţelege lumea cea nouă. Voi pleca? Doar la asta mă gândesc, până-mi sparg creierii. Greul administrativ a trecut. Încă două săptămâni şi poate voi păşi pe un pământ proaspăt ca o emulsie fotografică, în care să-mi înregistrez urma tălpilor şi umbra. Şi care, poate, mă va salva din degenerarea văzând cu ochii, încremenitoare, a fiinţei mele.

Sunt odihnit până în ultima fibră, după o vacanţă practic continuă de vreo zece luni. După anii de ocnă de la 41, sejurul ăsta a venit în mod miraculos şi binecuvântat exact la timp, când era vorba de viaţă şi de moarte, când epuizarea mea devenise totală. M-am refăcut fizic, am respirat, şi însăşi neglijarea culturii mi-a priit. Creierul meu a înţeles că o vreme trebuie să se apere, ca să poată supravieţui pe viitor. A fost o perioadă de încărcare a bateriilor, de păstrare a unui tonus minim, de exteriorizare. Am ieşit din nevroza care era gata să-mi cangreneze conştiinţa, şi, chiar dacă din cauza asta n-am mai putut face (voi mai putea

cândva?) literatura adevărată, ştiu că mintea şi corpul meu au ştiut ce fac. Proiectele lor sunt pe termen lung. Ce n-am făcut în concediul ăsta de aproape un an (care va ajunge la un an prin lunile americane) voi avea şansa să fac, poate, în mulţi ani care vor urma. Poate că m-am apărat de nebunie şi dezastru existenţial prin *lenea* asta. Somnul ăsta lung şi — relativ — calm poate că mi-a despărţit viaţa în două, obligându-mă la distanţă faţă de prima parte şi pregătindu-mă pentru a doua, ca o foaie albă între două secţiuni ale unei cărţi. Am depăşit toate sistemele care mi-au permis să exist în scris. În prezent nu am un stil şi o viziune. Este esenţial pentru un scriitor, cu condiţia să aibă forţa interioară de a trece la altceva. Eu sunt genul ăsta de artist, a cărui existenţă depinde de o continuă mişcare, asemenea rechinilor, care se sufocă dacă stau pe loc, sau motocicliştilor de la zidul morţii. Prefer să tac dacă nu simt că avansez. All right.

19 sept. Aproape toate ideile din Jung sunt acum locuri comune, multe depăşite. Dar citesc totuşi cu plăcere, sărind multe pagini neinteresante, oprindu-mă acolo unde ceva intră în rezonanţă cu obsesiile mele. Citesc în paralel şi *Harfa de iarbă* a lui Capote, din care prea puţin îmi amintesc. Se petrece un fel de rebound al vieţii mele interioare, poate datorat oboselii, căci alerg în toate părţile ca un ogar. Am reverii zdrenţuite, amintiri pe care încerc să le-mping treptat cât mai adânc, viziuni (o venă groasă, cărnoasă, ramificându-se către interior), vise — un pistol extrem de limpede vizualizat, în toate detaliile lui, şi pe care tata mă sfătuia să-l arunc.

Sunt silit să mă exteriorizez, cum poate niciodată n-am făcut-o. Mintea mea e un computer, comportamentul meu e siluit de necesitate şi deturnat de la natura lui. Rezolv. Mă zbat. Alerg. Caut să fiu atent, să nu uit nimic, să mă coordonez

în aşa fel, încât să am maximum de eficienţă. Lucrez la viaţa mea exterioară ca o termită care sculptează lemnul. Trăiesc în iluzie ca viermele-n hrean. Simţurile, astupate până acum câţiva ani, mi s-au deschis spre culorile şi sunetele lumii. Am trăit până acum contemplând mucegaiul care-mi creştea pe vene şi glande. Acum contemplu mucegaiul de pe oameni şi fapte. Inside is out and outside is in.

O viespe se zbate pe geam. Stropi de apă picură în chiuvetă. Două leneşe dorm împreună în patul scârţâitor. Eu, la bucătărie, beau a doua ceaşcă de cafea şi mă bucur de viaţă. Frumos este cerul senin sau mânios.

25 sept. Am, în fine, tot ce-mi trebuie ca să plec sâmbătă, peste patru zile, în SUA! Sigur, nu-mi vine încă să cred. Va fi cea mai fantastică experienţă (exterioară) din viaţa mea de până acum. De două săptămâni mă zbat numai pentru asta şi am căpătat o anume rutină în a mă descurca de unul singur, ceea ce ar putea să fie foarte important în America. Nu ştiu ce voi trăi acolo şi cum voi trăi, nu ştiu ce va schimba aventura asta în mine şi în opiniile mele. Voi trăi. Voi vedea. Fapt este că aici răul creşte şi că, poate, va fi nevoie să continui acolo viaţa mea şi a fetelor mele. S-ar putea ca aici să nu se mai poată respira.

Vis. În paranteză spus, relatarea viselor în cărţile de psihiatrie şi chiar în scrisul surrealiştilor este oarecum diferită de felul cum văd eu visul, cum visez eu. Acţiunea seacă a unor personaje nu poate fi un vis. Nu se visează în propoziţii simple. Dimpotrivă, în arborescenţe care se pierd în aluzii, anacoluturi, ambiguităţi. Eram într-o piaţă nocturnă, slab luminată. Deodată, fără zgomot, dar cu o bruscă prezenţă înspăimântătoare, sute de tancuri şi alte maşini militare ciudate au năvălit în piaţă şi şi-au îndreptat ţevile alburii spre clădirea Guvernului. Război civil iminent. Un ofiţer

negricios şi foarte violent a început să urle şi să blesteme, strigând că din cauza unor militari inconştienţi s-a ajuns la război. Începea să mi se facă frică. Am fugit spre o cazarmă. Mă aşteptam să fiu omorât sau arestat în orice moment. Am intrat în obscuritatea cazarmei. Acolo am dat de un soldat în kaki, cu AKM-ul cu baionetă, cu care am început să stau de vorbă ciudat de liniştit. Nu mai ştiu ce am discutat, dar în cele din urmă m-a chemat „la el acasă“, să-i văd nevasta şi cele două fetiţe. Am coborât şi am dat de o cameră strâmtă ca o debara, la subsol, unde stătea culcată o femeie extrem de urâtă, grasă, jumătate dezvelită, cu un neg păros sub nas, încălecată de două fetiţe goale. „Ia uite la ele, păsăricile, ce vioaie sunt!“ — îi ziceam eu soldatului, care părea foarte mândru de familia lui.

26 sept. O ceaţă dementă în capul meu. Sunt altul. Când începi să te numeşti scriitor, e sigur că nu mai eşti. Sunt luni de când nu mai exist, pur şi simplu, ca artist. Sunt cel de la 15 ani, sunt omul de pe stradă.

Nu-nţeleg de ce mi-au plăcut odată atât de mult povestirile lui Capote. Dar poate că acum nu-mi mai poate plăcea nimic din literatură. Acum mi se par fumate, prea apăsat psihologice şi poetizante.

12 oct. Sunt de două săptămâni în Statele Unite şi mă simt OK. Totuşi e un fel de ezitare şi nelinişte în mintea mea. Aş vrea să vin aici pentru totdeauna şi n-aş vrea. Aici te ameţesc în primele zile obiectele. Eşti zilnic sedus cu neruşinare de obiecte. Dar când îţi dai seama că nu eşti, de fapt, copil şi că obiectele astea de fapt *nu-ţi trebuie* şi că plăteşti posesiunea obiectelor nu cu dolari, ci cu dispariţia unei (primitive, admit, dar omul *e* primitiv) structuri a valorilor — eu însumi am fost izbit în plin de relativizarea asta, dar încep să-mi revin — atunci îţi dai seama că *nu* eşti american şi

că, mai mult ca sigur, n-ai să fii niciodată. E o societate nouă, o reţea omogenă, pe orizontală, de relaţii uluitor de complexe între persoane, iar orizontalitatea ei, hrănind extrem de bine individul, cu pâine şi cu cuvântul lui Dumnezeu (prin tuburi transparente, roz şi albastru), înseamnă în acelaşi timp tot o nivelare, dar *at the top*. Nu există vedete pentru că sunt prea multe vedete, nu există mari specialişti fiindcă toţi sunt specialişti. Eşti mai protejat şi mai îngrijit ca oriunde în lume, ca un făt într-un uter, dar la fel de singur şi de visător. Aici, ca în paradis, viaţa nu e trăită, ci visată. Ezit la marginea lumii ăsteia, ca un slab înotător care nu-şi dă drumul de la marginea bazinului.

De fapt, ce vreau eu e să fac literatură mai departe. De câteva zile am o nervozitate care mă îndeamnă la scris. Îmi vin versuri în cap pe străzile din Iowa. Aş vrea o maşină de scris şi sper că am să fac rost de una. Adevărul e că mă simt bine; sunt liniştit, fac tot ce vreau, nu mă bate nimeni la cap, am camera mea absolut izolată. Nu mi-am făcut prieteni, dar am relaţii plăcute cu toată lumea. Stau în pat şi citesc (*The Catcher in The Rye*), ies la plimbare, mănânc, beau o bere, mă uit la TV… Visez mult, mai multe vise pe noapte, cu vechi rememorări şi cu experienţe sexuale bizare, I got nothing to say, but it’s O.K.

13 oct. Am scris un fel de poem direct în engleză, pe hârtie foarte galbenă. Am citit (şi privit planşele, mai ales) o carte despre Tantra şi una despre grafica lui M. C. Escher. Aici e un fel de confortabilă casă de sănătate, unde ţi se dă privacy cât cuprinde. Sunt singur şi nu mă simt prea rău.

15 oct. În vis, acum câteva zile: „Mama, nu vreau să te împart cu nimeni.“ Sunt o fiinţă de stadiu oral, fără discuţie, sunt de o vulnerabilitate înspăimântătoare.

Kitty-mi spune la telefon că mi-a apărut *Levantul*. Să fie-ntr-un ceas bun. Am scris cărţi bune şi (deşi sunt matur şi ticăloşit) poate voi mai scrie.

17 oct. E patru dimineaţa şi sunt treaz de peste o oră. Nu e nimic la televizor, doar dungi violent colorate. Am mai citit din Salinger. Încep să fiu deprimat. Aici nu ai de ce să te agăţi, nu stai bine proptit pe picioare. Pluteşti la întâmplare, cu o nelămurită nelinişte interioară. Simt nelinişte şi frică, exact ca atunci când eşti singur în întuneric. Sunt şi complet singur, izolat şi trăind aproape numai în interiorul camerei ăsteia fără lumină de plafon. Peste tot sunt plafoanele astea joase, din plăci albe, deprimante. Maşinăria de apă şi proteine de sub oasele ţestei mele nu porneşte. Ochii mari nu-mi folosesc la nimic: sunt multe de văzut, dar nu e nimic de văzut. Culori vii, atât de vii încât se târăsc spre tine litere fluorescente, şi te devorează. Vor fi, sâmbătă, trei săptămâni. Dacă n-aş aştepta să văd: Bloomington, Chicago, San Francisco, New Orleans, Boston şi New York, poate şi alte oraşe, nu mi-aş mai dori decât să mă-ntorc acasă mai repede. Dar şi perioada asta de călătorii mă sperie. E complicată, agitată, va fi obositor şi şocant.

20 oct. Seară excelentă la M. M. Tomuş. Văzut *Aliens*, *Satyriconul* lui Fellini şi *Bladerunner*. Băut multă bere, ascultat „Graceland" a lui Simon, mâncat o cină mexicană, cu tacos şi tot tacâmul. Discutat enorm (în engleză) cu el şi cu Melissa despre situaţia din ţară şi despre filme, şi despre mistică… o seară foarte americană, al doilea moment (nu, al treilea) în care m-am simţit extraordinar în America, după drumul pe valea râului Shennandoah şi croaziera pe Mississippi. Ar urma o zi pe malul râului Iowa, cu „băieţii" — vecinii lui Mircea — la o bere *Old Style* şi poate…

la o ţigară mai specială (dar ezit în privinţa asta; sunt prea bătrân pentru experienţe). Restul zilei am petrecut-o în anticariate, scotocind după cărţi şi întrebându-mă dacă mintea mea mai e bună de ceva. Pe când mintea mea, indiferentă la ideea de versuri sau proză, se ocupă cu inventarea de scenarii onirice — Ştefan cel Mare cu *atmosfera* de acum 28 de ani, cu magazinele, noaptea şi frica de atunci, şi cu motociclişti în flăcări — pe care mi le serveşte spre dimineaţă. Sunt ieşit din mine, sunt năpârlit de draga mea cochilie de papir. În oglinda minţii mele nu-s eu, nu e nimeni. Şi acest nimeni e ameţit şi confuz. Vreau acasă.

22 oct. O societate care-şi pierde memoria. Şi totuşi, a cărei complexitate e atât de mare, încât există în ea până şi o zonă a memoriei, care va păstra istoricitatea chiar şi când tot restul organismului social o va pierde. Se poate trăi aici. Chiar şi aşa, la modul zălud, ascultând doar ultima muzică, văzând ultimul film, îmbrăcându-te după ultima modă (cu oribilii blugi pre-rupţi în genunchi şi-n dos) şi bătându-ţi capul pe ce să-ţi mai dai banii. Şi totuşi, chiar şi după 3 săptămâni, n-aş putea spune că-i cunosc, că am intrat profund în acest way of living superficial-complex-fluorescent-nonşalant. Nu sunt de aici. Nu sunt din visu-ăsta. Eu sunt din alt film.

Dorm, umblu prin magazine, suferind crâncen, vin acasă, dorm, mă trezesc, mă uit la televizor, citesc, mă culc la loc. Niciodată n-am dormit mai mult.

25 oct. Iată însă şi reversul: e 4 dimineaţa, am citit toată noaptea (nuvele stranii antologate de Bradbury) şi nu am somn deloc. Deja mă gândesc doar la întoarcere. E aici, totuşi, o singurătate nu prea prielnică nervilor. Şi mai trebuie îndurată încă o lună întreagă de Iowa, plus 17 zile de călătorie. Astea 17 zile, de fapt numai 12, căci ultimele 5-6 vor fi la New York (şi poate că, de fapt, doar 10,

dacă mă hotărăsc să ajung la New York pe 10 dec.), mă cam neliniştesc. Sigur, sper ca totul să se aranjeze cumva, pentru că în necunoscut, singur, n-are sens să mă duc, dar oricum nu prea mă tentează ideea să mă trambalez prin America încărcat de bagaje. Maximum două locuri voi vedea şi e suficient. Vor fi, poate, San Francisco (sau Berkeley, unde în mod ideal aş sta la M. Pop) şi Boston — dar unde nu ştiu pe nimeni. Să zicem, la S. Fr. de pe 27 pe 3 dec. şi la Boston de pe 3 pe 10. Sau, de ce nu, e şi mult mai practic, direct la New York, de unde mă pot repezi foarte bine la Boston, dacă mă tentează. Problema e locuitul. Voi face cumva: ori Cangeopol (dar nu-l cunosc), ori Pişta, sunt destui români acolo. Zilele astea trebuie să dau nişte telefoane.

Toate astea fiind spuse, calculate şi răscalculate şi întoarse pe toate părţile, concluzia e că aştept să ajung mai repede acasă. America nu poate fi un amor durabil, ci doar o superbă aventură. Am venit, am văzut şi vreau să plec. Poate dacă-ar fi fetele aici ar fi altceva. Deşi nu cred. Aici e o monotonie de staţiune balneară. Nu, nu cred că mă interesează să mă instalez aici. În nici un caz nu simt, la cinci dimineaţa, că aş putea deveni american.

28 oct. „Ai să spui şi laptele supt de la maică-ta“ — depăşirea uşii interzise prin tortură. O cale. Ieri — *Brazil*. Acum, dimineaţa, sunt iar îndrăgostit de America.

2 nov. După seara românească de ieri, azi am stat în cameră toată ziua, bând Coke, ascultând muzici, mâncând banane de culoare *banan*, privind pe geamul panoramic cum zboară frunzele uscate prin pădurea de pe dealul galben — roşu ca flacăra — ruginiu, învelit în abur albastru. Am dat telefoane peste telefoane la mii de kilometri distanţă, am auzit mereu voci româneşti, mi-am privit iar cele vreo 70 de poze, m-am gândit cum le

voi comenta acasă… O melancolie uşoară, plăcută, nici un gând rău, nici umbra vreunei frământări. E un vis tehnicolor şi curat şi protector, tot ce se-ntâmplă e spre mai buna funcţionare a maşinii complicate care eşti, cu piesele ei moi şi pline de Coke şi de reverie cu băşicuţe de aer. Spre mai exacta scânteiere în faţete a minţii înmărmurite de ea însăşi. E aşa, aşa de plăcut… în tot hotelul nu se-aude decât fâsâitul aerului condiţionat, apa trasă la baie în vreo sală îndepărtată, şi the sound of silence.

Mă gândesc la Ioana care, abia trezită din somn, mi-a spus răguşită şi confuză la telefon: „Toate pozele tale le-am pupat."

Mă simt straniu, ca şi când existenţa mea s-ar fi mutat din mine şi acum ar locui în alt corp — al cuiva pe care-l cunosc dar nu-l iubesc, şi care n-are nimic de-a face cu mine, în afara uimitoarei identităţi exterioare. Iar în locul conştiinţei şi existenţei mele cineva ar fi pus o oglindă cafeniu-transparentă în care acel alt eu se reflectă: faţa ascuţită şi negricioasă de poet de speţă latină, mustaţa abia acum matură, în fine, efigia mea împlinită.

Prima iarbă. Nimic deosebit în afară de detaşarea asta. Dar asta e poate şi de la înstrăinare, coke etc. Oricum, simt cum fiinţa mea, stoarsă până la plesnirea tuturor oscioarelor şi sucirea tuturor zgârciurilor, se reface, îşi revine, are privirea aia pierdută şi abulică a convalescenţilor. Nu mai doare. E bine. I have to admit it's getting better.

3 nov. M-am uitat printr-o antologie: *Cele mai bune poeme americane publicate în 1990.* Strălucesc prin nulitate. Păi noi am fumat de mult chestiile astea. Şi am făcut de zece ori mai mult. Impresie de crepuscul, sastisire, lipsă de speranţă.

Un poem bun trebuie să pară o traducere.

4 nov. Ninge amestecat cu apă. Şi, în cazul meu, amestecat cu bucăţi confuze şi nedigerate de vise: peliculă comestibilă şi greţoasă. Autobuze pierzându-se în nori, femei privindu-mă cu milă, poveşti încâlcite despre dragoste şi abjecţie. M-am trezit la 12 pe un frig tăios, heater-ul nu funcţiona, geamurile erau aburite. Am pierdut vremea până acum. Iar mă întreb cine sunt şi ce vreau. Un răspuns sincer mi-ar tăia orice drum spre literatură. Sunt un om care va mai trăi şi apoi va dispărea în pământ. Nu vreau cu adevărat decât să fiu lăsat să trăiesc. Literatură voi mai face doar ca pe orice lucru care m-ar putea amuza. Dar eu nu mai sunt acolo. Cred că m-am retras în mine (dar celălalt) şi că nu mai sunt nicăieri altundeva. Orice idee de competiţie, chiar şi cu mine, a dispărut din mintea mea. Orice sentiment al *importanţei* vreunui lucru. Vreau să nu sufăr. Atât vreau. Vreau să-mi pot construi cu migală viaţa, dragostea şi poate şi literatura, dacă mă va mai distra vreodată. Nothing really matters în afară de viaţa şi de dragostea mea. Şi totuşi am tendinţe regresive şi organe atavice. Mi-e scârbă să fiu simplu şi mi-e lene să fiu complicat.

6 nov. Mi-e dor de casă. Prima dată mi-e foarte dor. Vreau să fiu înapoi acolo, aici mi-e frică, nu e de mine aici. Azi-noapte, pe când încercam să adorm (n-am reuşit), am simţit brusc teroarea groaznică, atavică, a străinătăţii, a nefamiliarului. N-am să fiu niciodată în stare, chiar dacă aş vrea, să trăiesc aici. E groaza celui care a făcut baie în cadă şi brusc se trezeşte într-un ocean fără limite. Românii de-aici trăiesc ca într-un provizorat definitiv, cu ochii pe ce e-n ţară. Aici te dizolvi în imensitate. N-ai de ce să te sprijini, nu ai în ce să crezi. Vorbe, culori, forme, care te aiuresc până la stressul cel mai neomenesc. Mi-e dor de Cristina, de Ioana, le vreau alături, dar să fim acolo, unde e rostul vieţii noastre, unde ştim cine suntem şi ce

avem de făcut. Ce idiot că trebuie să stai aici ca să afli că e chiar aşa: dezrădăcinare, debusolare etc. Ce tâmpenie.

Citesc *The Way of Zen* de Allen Watts.

8 nov. M-am culcat şi m-am trezit de mai multe ori noaptea trecută. Dimineaţa am făcut un duş foarte fierbinte şi m-am culcat la loc. Deşi heaterul merge, nu ştiu cum, miroase a iarnă şi a frig în cameră. Îţi vine să rămâi toată ziua în pat. Şi am visat. Mai întâi ajunsesem acasă la mama şi încercam s-o văd pe Ioana ca să-i dau ghetuţele. Casa era întunecată. Ioana avea o faţă lată şi palidă şi când m-a văzut a început să urle din răsputeri. „Sunt eu, tăticu, am venit din America“, îi spuneam, dar degeaba. Visul are aici neclarităţi. Stăteam apoi într-o cadă dintr-un şir lung de căzi puse una lângă alta într-o sală umedă, de baie. Apa din cadă era de fapt o vopsea de un albastru ţipător. Alături de mine stătea încă un ins, tot gol, într-o cadă identică, plină de albăstreală. Eram căutat. Cineva a pătruns în cameră. Iarăşi distorsiuni ale visului. Mi-amintesc doar un strigăt: „Ai să plăteşti! Ai să plăteşti toate stricăciunile.“ Mergeam apoi pe o plajă murdară şi-ntunecată (tot visul a fost în culori sumbre: gri, verzui închis şi cafeniu). Din loc în loc făceau plajă femei goale, dar nu excitante, ci neliniştitoare, având ceva bizar şi malefic. Şi ajung, în fine, într-o casă în care, pe nişte laviţe de lemn, stăteau culcaţi un ins şi două tipe. Una, cu o figură grăsuţă şi vulgară (mi s-a părut că ştiu cine e, dar nu mi-am dat seama), povestea un vis. Nu mai ţin minte visul ei. Dar am început să-l interpretez: „Să combinăm literele cuvintelor din visul tău. Uite: Sisoe - Sinoe, Razelm… Totul duce către Dobrogea. E ceva cu Dobrogea. Ai fost vreodată acolo?“ încercam s-o fac să-şi amintească, dar ea răspundea răutăcios şi chiar mă-mpungea cu capătul bont al unei andrele. Cu cât îi vorbeam mai mult, cu atât devenea mai

răuvoitoare. „Să ştii că nici Jung nu ţi-ar interpreta altfel visul“, îi ziceam. Până la urmă a spus ceva, că fusese mai demult, într-adevăr, în Dobrogea, şi că într-o zi luase un topor şi se afundase în pădure. „Ei, şi ce s-a întâmplat acolo?“ N-o slăbeam deloc. Mai bine zis, nu-l slăbeam, căci fata devenise un bărbat care stătea cu ceafa la mine. Era ras în cap şi transpira îngrozitor. Tot capul îi era numai un şuvoi de apă. Până la urmă mi-a spus să-l las în pace şi şi-a băgat arătătorul în gură, ca să se scobească, pare-se, în măsele. Dar am văzut uluit cum arătătorul împunge pielea din ceafă şi începe să-şi frece şi să-şi cureţe vertebrele cervicale. Căci o fâşie din gâtul lui devenise limpede ca sticla şi se vedea degetul cum trece între oase şi pielea cefei. Apoi faţa şi craniul insului încep să se jupoaie, până prin piele şi muşchi apare craniul. Nu am aşteptat încheierea procesului, ci am fugit afară din casa de pe plajă şi, ca să nu poată ieşi individul monstruos, am făcut semnul crucii în dreptul fiecărei uşi şi ferestre.

Diseară merg la Bob Dylan. Până atunci, nimic decât lectură. Fiindcă afară crapă pietrele, e sub 0.

11 nov. 7 *chakras*:

Muladhara — osul sacru — voinţa de a fi (4 petale)

Svadisthana — vert. lomb.— sexualitatea (6 p)

Manipura — sub omoplaţi şi diafr. — forţe vitale (10 p)

Anhata — între omoplaţi — afectivitate (12 p)

Vishuddha — baza gâtului — intelectul (16 p)

Ajna — între sprâncene — sufletul (3 p)

Shahasrara — vârful capului — spiritul (sferă)

Azi n-am fost deloc în apele mele. Îmi ignor tot mai greu singurătatea, frustrarea: *nu* sunt acasă, şi mai e *destul* timp până să ajung acasă. Dar trebuie să rezist. Încă 35 de zile nu e o veşnicie. Am nopţi agitate, cu vise oribile, la fel de hidoase ca şi

horror-urile de la TV şi de la cinema. Doamne, acum câteva nopţi se făcea că eram la New York. Mă rătăcisem, nu mai reuşeam să găsesc hotelul, şi am luat-o pe nişte străduţe. Case vechi, ruinate, pe ambele părţi. Am suit treptele de la intrarea unui mic aprozar de pe colţul unei clădiri. Şi acolo am văzut-o pe D. F., dar era mică, de statura unui pitic. M-am uitat mai atent la ea şi atunci am văzut că avea picioarele retezate din genunchi şi că abia se târa cu ajutorul unui mecanism. Ea discuta cu mine, se străduia ca totul să fie normal… Era însoţită de o femeie bătrână. Se vedea că lui D. Îi e jenă s-o văd aşa. Când am ieşit, înmărmurit de milă şi groază, ea se uita pe fereastră după mine…

12 nov. Singurătate galbenă şi tăcută. Feel like writing poems? Feel like doing anything… După-amiază în oraş, singur, contemplând căderea delicată a serii. Toate crângurile acelea de pe malul lacului devenind dâre palide de violet-întunecat, roz-întunecat şi albastru-luminos şi lacul reflectând capotele lucioase ale maşinilor de pe şosea, în care se reflectă lacul… Şi eu mergând pe şosea într-un orăşel de culoarea blugilor, privind căsuţele de lemn vopsit cocoţate fiecare pe dâmbul ei de iarbă… Şi seara potrivind filtre color tot mai dense, mai căprui, până la albastrul adânc din noaptea stelelor de magneziu.

Acum, întins pe pat în camera ca de închisoare model, fără chef de citit sau de muzică, fără să pot fi oglinda-care-reflectă-fără-să-vrea-să-reflecte, ascult liniştea. Peste câteva ore voi adormi.

Iadeş.

Ce ne rămâne la maturitate? Frica, frica fără sfârşit.

14 nov. Îmi lipseşte mult maşina de scris. Simt că sunt recharged, Iowa City e un *recharger* iar eu, o baterie alcalină cu creierul la + şi sexul la –. Măcar de-aş putea funcţiona vreo doi ani la

maximă solicitare. E timpul să-ncep o carte nouă. Să joc o carte nouă.

E două noaptea. Încă o lună.

21 nov. Beau un whisky canadian, cu gheaţă, şi mă simt ciudat. Azi m-am plictisit. După ce ai văzut Chicago, e greu să te împaci cu micul şi inofensivul Mayflower din micul, inofensivul şi plicticosul Iowa City. N-am reuşit nici să mă uit la televizor, nici să fac altceva. I-am scris lui Kitty şi asta a fost toată ziua. Nu vreau să devin teoretician sau istoric literar. Şi aici nu se poate trăi decât din asta. Iar *asta* mă plictiseşte, fiindcă eu sunt de fapt un poet. Care trăieşte o perioadă de decadenţă fără precedent a artei lui. Sunt un ultim mohican. Dar mi se rupe de asta.

Citesc. Să citeşti în româneşte, după o lună şi trei săptămâni de lecturi englezeşti, este paradiziac şi afrodiziac. Fiecare cuvânt se încarcă de culori ca după o doză de zece tone de LSD-25. Este însă, sunt conştient de asta, o destul de proastă traducere din *The Grass Harp*.

22 nov. Soare orbitor de Thankgiving Day. După ce ieri rafale de ploaie răpăiau în geam şi cerul era negru-vânăt. Acum milioanele de crengi ramificate, albăstrui, de pe deal par poleite cu aur, iar cerul e adânc şi albastru. Nu mai am răbdare. Vor mai fi încă 24 de zile. Totul e să nu mă gândesc la curgerea lor, pe cât de încremenită în prezent, ca insesizabila curgere a gheţarilor, pe atât de rapidă în trecut. Acasă va trebui să mă apuc de treabă după anul ăsta de vacanţă, aşa cum de atâtea ori mi-am dorit să am.

23 nov. Atinge-mă cu degetul şi voi scoate un sunet de folie de aluminiu. Sunt o faţă infinit de tare şi de subţire. Înăuntru — vidul şi nici măcar vidul. Înăuntru, de fapt, golul faţă de care vidul e greoi ca plumbul. Înfige mai mult degetul, şi faţa mea, cu trosnet, va face o cută ca un rânjet.

Abjecţia, jegul desăvârşirii — iată subiectul meu.

2 dec. Frisco. Poate cel mai frumos oraş din lume. Peisajul, cu cristalele urbane împrăştiate în semilună de-a lungul golfului, aminteşte de anumite gravuri cu arhipelagul grecesc. Străzile care urcă şi coboară: reţea ortogonală peste spaţiu vălurit. Palmieri şi zgârie-nori. Şi o bucată dreptunghiulară de Chină în mijloc. Homeleşii sperliţi şi în zdrenţe, moţăind pe vine. Negrii aroganţi, înţoliţi în zoot-suits, aruncându-ţi câte un „motherfucker". Magazinele şi show-urile porno. Podurile. Apusul soarelui dincolo de Golden Gate „ca într-o carte poştală". Piramide şi dreptunghiuri albe scânteietoare, întrecându-se care să urce mai sus şi mai subţire. Cilindri de sticlă lucioasă. Hotelul pe dos: lifturile-colivie glisând până la et. 17 în interiorul piramidei pline de vegetaţie. Docurile cu lei de mare zăcând ca nişte saci maro de carne pe scândurile debarcaderelor. Raza portocaliu-orbitoare a soarelui apunând în Pacific. Şi golful plin de iole ca în Dufy. Şi magazinele ca nişte focuri bengale care te ard pe dinăuntru, te leşină, te seduc, te violează. Şi căluşeii de pe malul golfului, ca în Mary Poppins. Şi negrii în roşu, sunând din clopoţei ca să anunţe Crăciunul. Şi manechinele automate din vitrine închipuind sinistre scene familiale. Şi aerul „atât de limpede, că se vede pân' la Canton (dacă ai ochi buni)". Şi miliardele de luminiţe galbene văzute noaptea din avion. Şi noi pălăvrăgind la nesfârşit despre *situaţia din ţară*, pe când depăşeam magazine cu brăduţi incredibil de ornamentaţi în vitrine şi-n faţa uşii. Nicăieri nu te poţi simţi mai bine, mai aproape de miezul miezului umanităţii. Miezul pestriţ al raselor şi nebuniilor.

Apoi Berkeley, centrul stângismului în America, plin-ciucure de hipsteri, homeleşi, heavy metal-işti „fuck the rest/ heavy metal is the best" în piele

neagră şi lanţuri şi ţinte, punk-işti cu creastă şi cercei mici de cupru în nas şi urechi. Prăvălii de „tattoo“, unde la tejghea tronează patronul într-o fistichie cămaşă de cerneală colorată, care-i lasă la vedere părul de pe piept şi micuţele sfârcuri roze. Militanţi evrei pentru drepturile negrilor, perorând în faţa unui cort cu haine vechi — alături, un negru chinuieşte un saxofon auriu şi o ţigancă ghiceşte în palmă şi-n Tarot. Campusul ca toate campusurile, cu clădiri „onorabile“, de secol trecut, cu campanilă din care se vede până la Golden Gate, tot oraşul şi golful, dar şi cu eucalipţi, palmieri şi agave. Studenţi pletoşi şi bărboşi, figurile cele mai bizare posibil, mulţi asiatici şi un teribil poliţist negru, ca un înger cu pistol al locului. Shuttuck Avenue, Ashbey Street… Nesfârşite drumuri bătute cu piciorul. Şi metroul scump ca dracu, în care ţi se-nfundă urechile trecând pe sub mare.

Apoi drumul cu maşina, drept în sus până în vârful unei străzi, apoi şi mai sus, în trepte, iar apoi, ca la montagnes russes, vroum, la vale, cu golful însorit în faţă. Strada care coboară în zig-zag şi unde maşinile se duc în jos una după alta ca pe tobogan. Peste Golden Gate văzând la stânga Pacificul. Apoi frigul şi mirosul de pădure de la Red-wood: coloşii roşcaţi, buretoşi, bătrâni ca lumea, în propriul lor aer verde-oliv. Labe de elefant dinaintea Potopului. Aerul rece şi ud fleaşcă, iar oamenii ca păduchii de plante printre trunchii monstruoşi.

Talciocul ca în Colentina, doar că în loc de ţigani vedeai, după grămada de vechituri, negri şi chinezi.

5 dec. Abia aştept s-ajung acasă. A fost destul. Până la urmă te cam saturi să trăieşti într-un film.

Ce-a mai fost: Oakland: 4–5 clădiri moderne în centru: o mare suprafaţă curbă de sticlă verzuie reflectă construcţiile vechi din jur. În rest — cam pustiu şi cam sărac. Mulţi negri. O băcănie italiană

unde găseşti tot ce are Mediterana sub soarele ei. Negresa superbă din metrou. Când s-a uitat la mine am îngheţat. Exquisite. Cartierul chinezesc, cu dughenele întortocheate, puţind a peşte, cu lumea aia de feţe galbene, posace, forfotind neobosit. Melci, caracatiţe, peşti hidoşi de 1 000 de feluri, găini şi raţe spânzurate-n vitrine, cu sângele şiroind pe ele, gheare într-un fel de sos, sepii, crabi, creveţi. Apoi, tot ce vrei uscat: peşti uscaţi, fructe uscate, în pungi respingătoare. Beţişoare parfumate, vase chinezeşti, peisaje făcute din plută, dragoni stridenţi în roşu şi verde, litere chinezeşti de alamă (double happiness). Nu îmi plac asiaticii. Negrii sunt umani. Asiaticii nu. Sunt parcă o rasă de pe altă planetă. Şi se lasă înserarea, şi se aprind roşu-neon firmele de litere subţiri din geamurile pub-urilor şi barurilor: Budweiser, Lite, Miller. Cerul se decolorează, apoi devine portocaliu spre apus. Apare luna plină şi noi coborâm în staţia de metrou.

Şi ieri, cu avionul spre New Orleans. Uimitoare terenurile din Texas cultivate sub formă de cercuri, semicercuri, sectoare de cerc, pătrate şi dreptunghiuri, galbene, verzi şi cafenii. De la 10 000 de metri se vedeau cam de 10 cm diametru, deci trebuie să fi fost uriaşe. Operă de artă? Ţicneala texanilor? Pe aeroportul din Dallas n-am stat decât câteva minute, cât să trec dintr-un avion în altul.

Conversaţie în noul avion cu o profesoară de engleză. Fireşte, nu auzise nici de Eminescu. Miile şi milioanele de luminiţe în noapte ale New Orleans-ului. Toate le văd de sus. Stau la familia Dobrescu, într-un căsoi cu adevărat colonial, sudist. Un conac pe strada Prytania. Dimineaţa merg pe o stradă cu palmieri pe mijloc până la bulevardul Charles, pe care trece un tramvai verde-oliv, care pare vechi ca lumea. „Înăuntru ce să vezi?/ Numai negri şi ingleji.“ Scârţ-scârţ pe şine, tramvaiul face jumătate de oră până pe strada

Canal. Peste tot numai negri. Magazine nu prea bogate, cu paznic şi vânzătoare nu prea amabile. Unde-s zâmbetele din Iowa? Şi — celebrul cartier franţuzesc! Care e cu adevărat fermecător. Case de lemn, felurit colorate, cu balcoane sprijinite pe stâlpi, cu balustrade împletite de mii de înflorituri şi ghirlande. Felinare peste tot. Formaţii — band-uri — de jazz cântând pe străzile însorite (căci aici e plină vară), clowni şi mimi făcând animale din baloane şi oferindu-le, cu sunete ciudate, turiştilor, dacă le lasă ceva-n pălărie. Şi la San Francisco am văzut omul-automat. Palmieri şi smochini în curţi. Boutique-uri unul lângă altul, cu aceeaşi marfă. Aici se vinde carnavalul din Mardi Gras: măşti voo-doo din pene şi pietre colorate, tricouri, postere şi ilustrate dealing cu acelaşi mare, pestriţ şi colonial eveniment. Atmosfera este indescriptibilă, dar îţi spui în fiecare moment: Doamne, cine pot fi fericiţii care trăiesc aici? Nu am fost încă pe celebra stradă Bourbon, din câte am înţeles strada beţiei şi a desfrâului. E ireal, ireal.

6 dec. Greaţă, ca după înghiţirea unui tort multietajat. Nu mai vreau decât să treacă zilele mai repede şi s-ajung teafăr acasă.

Lucruri de care să-mi amintesc: povestea cu „footage"-ul; texanii bădărani, toţi mustăcioşi, toţi fraţi gemeni cu McCloud; negresele arătând toate ca repetentele mele ţigănci; pro- şi anti-choice; Nicu Gheorghe; la fostul şef al IWP se cânta Zamfir; citesc *Orizonturi roşii* de Pacepa şi m-am baricadat în cameră; băncile nu vor să-mi schimbe Travelers Check-urile, fiindcă le-am semnat altfel decât în paşaport; proorocii ţicniţi care urlă în mijlocul străzii că va veni Judecata de Apoi; vânzătorii care pândesc ca păianjenii în mijlocul magazinelor de electronice; trăsurile trase de catâri cu pălării pe cap; penisurile de plastic arată jalnic, Bourbon street: se bea absint şi se priveşte de

foarte aproape la orgii „franţuzeşti“ de pe scenă. Mănânc întâi la un fel de cantină din mijlocul unui drugstore şi apoi la McDonald. „Cartea asta nu vrea să instruiască pe nimeni şi nu vrea să dovedească nimic.“

Sunt uzat sufleteşte, nu mai pot. Vreau acasă la mine, acolo, în ţara aia nenorocită.

7 dec. Prima zi mohorâtă. Mă simt somnoros şi mă doare capul. Am nişte probleme financiare, dar nu foarte mari. Sper să le rezolv. Şoarecii beliţi şi dentistul. Zoo. M-am baricadat în cameră punându-mi valizele în uşă. Am visat-o pe Ionicica mea. O să-mi fie greu să mă car cu valizele dintr-un loc în altul (astea sunt fraze disparate, un soi de stenografie). Loyola University. Franţuzul lăsat în fundul gol.

8 dec. Rapping — poezia satirică a negrilor. Ieri, cu Andrei Codrescu şi Eliza. Întâi — casa lui A.: foarte good looking, cu uşi de cristal. La etaj, o căldură monstruoasă. Apoi, la Column Hotel (fost bordel celebru) vreo 3 bourbon-uri. Şi — ca să-mi arate viaţa de noapte — la o crâşmă unde am mâncat supă de crocodil şi oysters, prima minunată, a doua puturoasă, de nemâncat. Am schimbat acolo pe J&B. După asta, în vecini ca să ascultăm muzică. Formaţia mixtă, albi şi negri. Negrul cu codiţe, având pe piept un fel de răzătoare, pe care-o zdrăngănea cu vădită plăcere. Apoi cel cu acordeonul şi cu vocea. Scund, îndesat, zâmbitor. Cel cu saxofonul. Albii, blonzi şi roşcaţi ca flacăra, mai de fundal, cu chitări electrice şi baterii. Foarte bun rock and roll clasic. Am stat la o măsuţă-n spate, în zgomot îngrozitor şi lumină roşie. Ventilatoarele din tavan făceau umbre purpuriu închise.

„I remember the time when sex was dirty and the air was clean“ (pe un tricou).

9 dec. Populaţia Cajun. Muzica lor cu vioară şi washboard. Muzeul de artă cu 30 de picturi minunate de 30 de mari pictori. Isteria de ieri a lui Codrescu cu Blandiana. M-a ajutat Dumnezeu după-amiază. Cu banii de cheltuială sunt pe muchie de cuţit. Urmează 6 zile la New York şi apoi acasă. Vor fi foarte grele zilele-astea. Sper să fie măcar atât de pline încât să treacă uşor. Sunt obosit, ameţit, stresat. Acasă va fi paradisul.

OK. Bag jurnalul în valiză.

21 dec. Iată-mă şi acasă, după ce am văzut Manhattan-ul, după ce America a rămas în urmă ca un ţărm estompat de ceaţă. Parcă altcineva a trăit totul. Nu am amintiri active, cum nu am nici vise, nici proiecte de viitor. Mă bucur de clipa de acum; de mediocritatea ei aurită. Sunt iar în viaţa mea de anul acesta, cu fetele cele două, cu ore şi ore pierdute; cu mici probleme de rezolvat, cu o teribilă absenţă a ficţiunii. Fabulos de bogat acest an sec literariceşte. Am fost un amărât belfer de periferie. Iată-mă universitar, cu un alt nivel de viaţă, cu un alt prestigiu. Iată-mi Levantul apărut. Iată-ne călătoriţi în Occident. Iată-mă gata să fiu tradus în franceză. Iată sistemul monstruos clătinându-se. Iată demonstraţii şi greve. Iată Piaţa Universităţii, mii de reviste, firme particulare. O luptă surdă şi extenuantă în subteran, între geniul bun şi cel rău al venitorelui României.

Starea de agonie; etimologic de luptă între viaţă şi moarte. Mizerie dezolantă în jur, mentalităţi mizerabile, dar un strop de optimism poţi păstra, pentru că un nou totalitarism este totuşi incredibil (poate cred asta, de fapt, pentru că sunt detaşat de lumea de aici).

Un lucru bun este că am rezistat la turmoil-ul şi la relativizarea năucitoare a Americii. M-am întors, poate, cu mai multă încredere în cultură şi în scris. Mi se rupe că sunt acolo milioane de scriitori, profesionişti de primă mână. Eu nu sunt

profesionist, şi asta-mi dă, deodată, un avantaj enorm. Eu sunt eu, pe când ei sunt America. Sunt nespecializat şi imprevizibil, nereprezentativ şi neomologabil. Nu vreau să fac arta secolului viitor, ci pe cea a lui M. C.

Dintre toate speciile de mamifere, intelectualul este cel mai detestabil. Mamelele lui sunt emisferele cerebrale, prinse bine în sutienul ţestei. Avortonul agăţat de sfârcuri e mereu „la même chimère"…

28 dec. Literatura şi-a refăcut prestigiul, poezia a căpătat iar grosime şi tactilitate, mi-e dor şi poftă iar de o aventură ca a *L*-ului sau a *Nostalgiei*. Când toţi se vor duce spre social, politic şi istoric, eu voi rămâne la psihicul „che muove il sol e l'altre astre". Voi merge în răspăr, spre interior, şi mi-e tot una dacă voi fi adulat sau uitat (probabil vor fi amândouă deodată). Am avut odată un şoc al ieşirii sub reflectoare. Acum mă simt bine în noua mea umbră, în noua subterană de unde se vor hrăni următoarele mele — şi cu cât dezgust şi oroare vor fi poate primite — *works*. Pentru că voi putea face romansul, voi putea merge şi-n alte direcţii, nici bănuite măcar acum. Atenţie, lipsă de grabă, concentrare, aşteptare.

Azi-noapte îmi priveam, în penumbră, mâinile. La toate încheieturile degetelor aveam pete violent colorate, fluorescente: carmin, verde-smarald, azuriu, de o intensitate enormă. În rest, mâinile erau albicioase şi stinse în cafeniul fundalului.

Amintiri — din jurul vârstei de 5 ani — care fulgeră şi nu se-ncheagă.

30 dec. Sfârşitul unui an fabulos. Pentru mine, anul moare într-o vieţuire contur-pe-contur, secundă-pe-secundă, fără nici cea mai slabă geană de lumină între lume şi eu. Viaţă pur şi simplu, de om pur şi simplu. Stând cu Cri în pat şi discutând, mi-am dat brusc seama că vorbeam de jumătate de oră fără să fiu conştient că vorbesc, că gândesc, că

exist. Conştiinţa mea a pierdut acest interval. E un echivalent în auto-percepţie a amneziei. Am rămas cu gura căscată când mi-am dat seama că trăisem un interval de vieţuire pură, ca la 10 ani. Şi asta, cu o slabă diferenţă, trăiesc de când m-am întors. Bandă de lipit întinsă impecabil pe o suprafaţă lucioasă, până banda transparentă se confundă cu suportul ei, fără cute, fără bule de aer. Texistenţă. Viaţă-viaţă, ca în Zen. Şi atâta vreme cât n-o să reîncep să citesc, banda n-o să se dezlipească şi totul se va cufunda în lipsă de sens şi nefiinţă. Pentru că nefiinţa este însăşi fiinţarea.

1991

1 ian. Încerc să exist mai departe, fără proiecte, fără lecturi, fără simţul acela care transmitea fornicaţia nevoii de scris. Nu ştiu dacă mai e ceva în mine, sau dacă aş putea să mai încarc în mine ceva. Mintea mea e bântuită de himere prea precise, prea conştientizate, ca să mai poată servi la ceva, decât la ceva abominabil şi de neacceptat. Gelatina din ţeasta mea e congestionată şi dârele de sânge, cheagurile şi nervii tremurători formează un desen explicit, grosolan, ca de cavernă. Numai între vezica urinară şi rect mai poţi găsi splendoarea mizeriei din ţeasta mea. La asta se reduce totul, „alta nu mai ştiu nimic". Floarea din creier are exact atâtea petale câte floarea dintre pulpe şi sunt interşanjabile. Procreez cu creierul şi gândesc cu testiculele. Ejaculez cuvinte şi vorbesc lichid seminal. *Ce*, ce ar putea fi acel ceva: imagini din cea mai adâncă viaţă, telekinezie (şi azi-noapte), obsesiile sexuale, un fel de iritare nebunească, un fel de nevroză a neputinţei de-a-ţi duce nevroza până la capăt, de a avea orgasm nevrotic… *Ce* ar putea fi asta? *Nu* proză, dar ce? Căutarea asta se lungeşte cam mult. Şi: *Le grand Meaulnes* şi altceva cu marchizi şi contese, şi chestia aia minunată a lui Cortázar (titlul?) şi Beardsley, fireşte, şi *Mascarada*, şi *Consulul negru* (de cine?), şi *Seri albastre*… Poate şi *Saltan*, sigur şi *Contele de Monte-Cristo*. *Ce* vor să spună obsesiile astea? De ce mă-nnebuneşte emoţia, îmi piere răsuflarea de căldura şi durerea minunată din piept când se-ntorc (zice-se) aceste seri? Cred că e aici povestea copiilor, care ar trebui să-nceapă cu blasfemia. Dar nu pot ajunge să scriu cartea asta, nu pot. Totul, *Lulu*, *Herman*, totul şi totul ar trebui să fie deodată. Deja de trei ani mă chinuie şi n-am scris încă nimic ca lumea. Cum o

să-i dau de capăt, când sunt atât de-ntors din drum, aşa epuizat?

Pentru ’91, program: lectură zilnică (dacă e nevoie, chiar silnică), lucru în fiecare dimineaţă liberă, meditaţie şi viaţă interioară, stimulate oricum. Trebuie să găsesc un drum, trebuie să ies la larg. Voi termina cartea de poezie cam până la sfârşitul anului, voi termina cel târziu până la 1 martie *Lulu* (dar cred că mai repede) şi voi începe altă povestire. Sunt în altceva şi trebuie să găsesc miezul şi sensul acestui alt ceva. Am greşit ieşind din literatură, pentru că tot ce e literar se află în literatură, iar restul *nu* e literatură…

Ce este, de fapt, maturitatea: e faza din viaţa ta când una dintre ficţiuni începe să te atragă mai tare decât celelalte. O numeşti realitate şi din clipa aceea te laşi de scris.

Două proiecte (de care n-am să mă apuc niciodată): o carte făcută şi prezentată ca un almanah sau o colecţie de reviste (pe un an, 12 numere, să zicem, cu autori inventaţi şi o istorie fictivă etc., etc.), şi povestea acelui aventurier, Teodoros, care ajunge regele Abisiniei (sau aşa ceva) din Ion Ghica.

Leibniz – Kant – Carus – Freud & Jung: povestea subconştientului ca teorie psihologică de origine filozofică. Dar romanticii germani erau mult avansaţi. (am reluat Jung, *L’Homme…*)

Ek-stasis = transport, răpire a sufletului din corp. Bătrânul Jung. Cum sfătuieşte el câte un amic, pe baza unui vis povestit, să nu facă un lucru, iar acela nu îl ascultă şi o păţeşte!...

2 ian. 7 chakras, 7 etape, din 7 în 7 ani, ale vieţii. Totul ar trebui redus la fişe şi desenat un plan. Dar, pasămite, nu e încă vremea. Sunt ultraconfuz. Apropó, citesc din nou *Muntele vrăjit* al lui Mann.

140 pagini de jurnal în ’90, ceea ce e nesperat de bine pentru un an atât de sec. 46 de cărţi citite,

cam câte mă aşteptam să fie. De scris — 50 pag. din *Lulu* şi ceva articole, ceva poeme… De văzut: America.

Plouă îngheţat şi imbecil. Aproape că n-am ieşit din casă de când am venit.

Visul: „organ de informaţie şi de control" (Jung).

4 ian. Un vis foarte limpede şi ciudat, cu substrat „politic". Intru în clădirea „guvernamentală". Încă din poartă mă izbesc de mutre tipice de activişti PCR. „Tot voi sunteţi, dom-le?" — le strig. „Nici măcar ca portar n-aţi angajat şi voi un tânăr? Tot voi, nomenclaturiştii, peste tot?" Un gras cu capul mare îmi răspunde încurcat ceva în sensul că ei ştiu mai bine treburile pe acolo. Intru într-o cameră largă, plină de lume, aflată în semiîntuneric. Soseşte Iliescu, însoţit de o mică suită. Dau mâna cu el şi-i zâmbesc. Are acelaşi zâmbet de clown pe faţă şi ochii au o nuanţă de căprui-deschis, ca luminaţi pe dinăuntru. Apare şi Petre Roman. Mă recomand şi lui. Ochii lui sunt ca două crăpături cu lumină cenuşie. Dau mâna cu el şi continui să explic tuturor, cu voce ridicată, că aşa nu se mai poate, că lucrurile trebuie să se schimbe. În toiul peroraţiei, mă gândesc să-mi scot căciula de pe cap şi observ uimit că sub căciulă am un pulovăr, cu care sunt legat grosolan la cap. „Cine o fi vrut să mă ridiculizeze?" mă întreb şi dezleg şi pulovărul. Dar sub el am un fes roşu, iar sub acesta o scufie de nou-născut. Pe un pat râd de mine două capete de copii ieşite direct din saltea. „Ah, şi voi credeţi că sunteţi mai breji?" îi întreb şi le smulg şi lor de pe capete mai multe rânduri de căciuli. Toţi s-au aşezat acum pe jos şi se uită la un ecran de televizor color, încastrat în zid, într-o ramă sofisticată de aur. Imaginile sunt cam şterse şi mă gândesc că acum câţiva ani televizorul ăsta prezidenţial mi s-ar fi părut o minune. Rulează un serial tâmpit, pe care toţi, şi

mai ales câteva cucoane, îl comentează la un mod vulgar şi suficient. Toată discuţia ia turnura asta relaxată, vulgară.Vine vorba de revista *22*, pe care o tipă aşezată pe podea o numeşte „neo-nazistă“. Eu, stând în picioare, răspund cu jumătate de gură: „Revista *22* e o revistă drăguţă şi cinstită.“ Nimeni nu mă ia în seamă. Se comentează un articol al lui Mircea Dinescu din *22*. „Ce ins incult, dragă, uite ce scrie aici, «Auguri de vite» în loc de «obor»…“ Toţi râd cu suficienţă, superiori.

Nu progresez. Nici măcar nu acumulez. Jurnalul a devenit paiul de care mă agăţ într-o disperare abulică.

6 ian. După o stupidă noapte nedormită, la o petrecere unde nu a petrecut nimeni şi după o zi întreagă de somn, m-am trezit pe întuneric, dezorientat, ameţit şi îngrozitor de trist. Mi-e greu să suport lumea în totalitatea ei şi cu atât mai puţin în straturile ei tot mai înguste pe măsură ce se apropie de centrul care-i sunt. Am vrut să fac literatură, iar acum, trecut de vârsta poeziei, când, ani de zile, am scris cu o fericire de neimaginat, acum sunt apucat brutal de tâmple şi silit să fac faţă implacabilului: vremea ta s-a dus; literatura nu mai înseamnă nimic; de altfel, nu mai ştii să scrii, nu ai admiratori care să te susţină; nu ai un public care să-ţi citească versurile; eşti singur în viaţa ta care nu-nseamnă nimic; tot ce ai scris, distrugându-ţi maţele şi oasele şi mintea, se pierde într-o masă informă ca un teanc de hârtii ude, de care n-are nimeni nevoie. Ai fost aruncat dintr-o dată, „ca o măsea stricată“, din sistemul tău, din istoria ta.

Vom vedea, curând, Urâciunea Pustiirii tronând în Ierusalim? Ce spune Isus? Dar Apocalipsa? Voi vedea *vestirea* cu ochii mei de substanţă organică?

Scriu *Lulu*, poveste care nu poate avea nici un succes, dintr-un motiv terapeutic: e ca şi când aş opera pe propriul meu corp un furuncul sau ca şi

când aş extrage din intestinul meu un cheag de fecale pietrificate. Sunt deja aproape vindecat şi asta pune-n pericol finalul. Fetiţa blondă din latrină, înfundată pân-la gât în materia cafenie, respingătoare.

14 ian. Imposibil să faci literatură. E ca şi când ai vrea să dansezi în vifor. Timpul realmente îşi iese din ţâţâni. Ruşii intră cu tancurile-n Lituania, ca-n vremurile bune, în Golf va-ncepe în câteva zile un război imposibil de spus *cât* de nimicitor. S-au spart zăgazurile şi planeta explodează cu-ncetul. Aicea, în Valahia ferice, comoniştii se ţin cu ghearele şi cu dinţii de palatul Cotroceni, se incită la agresivitate, se face „apel la populaţie" tot ca-n vremurile bune d'antan. Vremurile bune, în general, se-ntorc. Pe cât de coerent era totul anul trecut, pe atât de spart, sângeros, contradictoriu şi *periculos* la toate nivelurile şi din toate punctele de vedere e acum. Valea Armageddon e deja plină. Am fost şi noi la mitinguri şi marşuri, am strigat până la răguşire, în piaţă, în metrou, pe străzi, la televiziune: „Nu mai vrem să muncim pentru asasini", „Nu mai vrem nici un pic preşedinte bolşevic", dar totul este pierdut în lipsa unei minuni. Şi a doua minune mi-e că nu se mai face cu neamul ăsta îndărătnic care, fără să fie un neam ales, a vrut să fie unul alegător. Regele e o soluţie, dar una la fel de utopică şi de ştearsă ca şi „o nouă revoluţie". Sunt vremuri disperate, în care poate doar Leverkühn ar mai avea nebunia să mai lucreze, să mai scrie după dictare.

Ochii lui Pribislav. Plictiseală mare pe *Der Zauberberg*.

15 ian. Adânc în noapte. Răspuns la un interviu. *Poeme* de Allen Ginsberg: coşonerii şi bolşevisme. E drept că are 60 de ani şi e un mit răsuflat.

Ce iese cel mai greu în artă: să fii în acelaşi timp înţelept şi isteric.

Trei orori: 1. Mă trezesc noaptea, după obiceiul meu şi merg la WC. Sunt ameţit, mi-e frig, mă clatin. Aprind lumina şi mă privesc în oglinda de deasupra etajerei: în loc de figura mea, văd un monstru de coşmar. 2. Un zgomot ciudat în bazinul de la WC. Pun un scaun şi arunc o privire. Capul îmi şterge tavanul. În bazinul cu coji groase de rugină e un cap tăiat, buhăit, pe jumătate putred. Păianjenii fojgăie pe el, intră şi ies în gură, în nări… 3. Mă trezesc pe-ntuneric şi merg spre WC. Dar culoarul holului nu se mai sfârşeşte şi nici un întrerupător. Culoar nesfârşit.

Recitesc *Introducere în literatura fantastică* a lui Todorov.

19 ian. Aerul e, afară, cenuşiu şi-ngheţat, cu spicuiri rare de zăpadă. În halatul de pâslă crem şi-n papuci, eu, un soi de Grigore Alexandrescu bizar combinat cu George Harrison, stau la căldura aragazului şi citesc. Pe masă, ceasul nou, electronic, negru, sofisticat, arată aşa:

SA 1. 19 4: 30.32

Doar ultima cifră se schimbă mereu.

Citesc Todorov şi vreau să-ncep să traduc ceva din Kenneth Koch. Mă simt destins, matur, liniştit în viaţa mea infimă. Nimeni nu mă cunoaşte, nimeni nu se gândeşte în clipa asta la mine. Sunt fericit în bucătăria mea luminată şi în care căldura se simte mai mult ca o aromă. Nu ştiu dacă voi mai face ceva vreodată. Nu ştiu câţi ani voi mai trăi.

Ieri, la radio, ascultând ştirile, am auzit-o pe doamna Nu-ştiu-cum (Kramer? Kreiner?) Ester comentând căderea unor rachete în Tel Aviv. Ce ciudată e viaţa! Căci această doamnă a fost odată, pentru vreo două luni de vară, prietena mea Adriana, pentru care am scris un poem şi care e un personaj important în *REM*: „Adriana, Ester, Semita…“, cum scrisesem odată în jurnal. Avea

atunci 21 de ani iar acum are 29 şi undeva, în cutia cu poze a minţii ei, poate nedezgropat de ani întregi, sunt şi eu.

Am mai lucrat la *Lulu*, care-şi are punctul de plecare, în întregime, într-o serie extinsă de vise de acelaşi fel, concentrate în vreo două-trei luni, prin (cred) ’88. Este de fapt o serie de imagini onirice, legate simbolic, grefate pe o amintire din adolescenţă. Subsolul este abisal, ţinutul Marelui Păianjen.

Iar acum, bunul cadran al bunului meu negru ceas electronic arată aşa:

SA 1. 19 4: 48. 30

Două categorii fantastice incompatibile, după Todorov: 1. Cat. Eului (copilărie, autoerotism, nebunie, drog, religie, non-verbalitate, breşă eu–lume); 2. Cat. Tuului (sexualitate perversă, nevroză, magie, verbalitate, breşă eu–inconştient). Prima — contemplativă, autistă; a doua — activă, agresivă.

21 ian. Nervozitate, desprindere, lipsă de speranţă. Nici o stare interioară nu poate apărea fără să fie bălăcită, întreruptă. Oglinda e spartă şi nici măcar n-are vreo importanţă asta, fiindcă e-n întuneric absolut. Sufăr că nu pot scrie şi că nu-mi regăsesc continuitatea celui ce sunt. Nu pot nici măcar gândi să scriu ceva (deşi în vis scrisesem două poeme). Împotriva mea sunt: vremurile, vârsta, teroarea scrierilor dinainte, viaţa cotidiană abrutizantă. De partea mea — doar voinţa de scris. Am nevoie să găsesc *altceva*, să fac un lucru *bun* şi care să mă relanseze. *Trebuie* să confirm.

Tot ce citesc e fragmentat, e printre picături. Dar refuz să fac din textele mele o alegorie a vieţii mele, brutal directă. Dacă viaţa mea e ruptă mereu ca o pânză de păianjen, refuz să îmi de-construiesc la fel opera. Dimpotrivă, scrisul meu va trebui să fie continuu şi adevărat, netulburat în perseverarea lui către sine. Dar *să fac* o dată această operă,

aceste texte. (Şi, besides, mă tem că n-are nici o importanţă cum mă gândesc eu să-mi fac literatura.)

Citesc *Gog* de Papini.

Poate că o să public anu-ăsta *Nostalgia* în ediţie completă, la o editură particulară.

22 ian. Când toţi credeau că şi-a dat drumul, el se oprise definitiv.

Lulu, din care am recitit, poate deveni o chestie fundamentală dacă o lucrez cu grijă până la sfârşit. Are o mare densitate şi duce într-o zonă unde n-a mai călcat piciorul meu. Noaptea valpurgică, pe care o tot amân, va fi foarte, foarte greu de făcut. Am nevoie de un interludiu pe planul I, înainte să intru acolo. Apoi, iarăşi la planul I. E un text pe muchia muchiilor. În mijlocul „carnavalului“ trebuie găsită o viziune încă mai tulburătoare decât cea a păianjenului. Ţesătura e complicată, o măţărie întreagă. E o nuvelă pelviană, care se cere susţinută de aripi largi, iliace. Dacă termin cu bine bucata asta, pot întrevedea deja un nou volum de nuvele. Pentru asta — lectură, lectură şi iar lectură…

26 ian. Aceeaşi mocirlă, puţin transparentizată azi-noapte de un şir de vise triste. Între ele: dintr-un muzeu sclipitor se-ntindea deodată un coridor hidos, vaginal, păienjenit, de cărămidă roşie.

O imensă tristeţe mă abureşte. Nu mai vreau nimic, fiindcă nu mai pot nimic. Nu cred că este ceva adevărat.

Să uit *Levantul* până la ultima literă. Îmi interzic să-l mai citesc. Fiindcă îmi tot hârâie în cap.

1 februarie Scriam ceva la maşină, în dormitor, eram adâncit în textul meu, când am simţit deodată o prezenţă, un lucru uşor şi ciudat, aproape neperceput, ca un zgomot care, auzit în vis, te înalţă ca o ceaţă străvezie din tine însuţi, ca să cobori apoi la loc, liniştindu-te şi urmând

culoarele visului. Era o schimbare subtilă a luminii, reconstruită de mintea mea — încă pe trei sferturi absorbită de literele pâlpâitoare — din straturi succesive de umbră transparentă, oliv întâi (dar numai ca o suflare de oliv), apoi o undă de cenuşiu-beton, fără nimic din brutalitatea cuvântului, ca să se fixeze în fine la o radianţă roz-închis, la un crepuscul de lumină magică, unde brunul, albul, stacojiul, rozul luminau toate deodată, limpede şi pâslos în acelaşi timp, amestecând orele şi dându-ţi impresia stranie că s-a lăsat amurgul la amiază. Înainte să-mi ridic ochii de pe foaia din maşina de scris, muiată şi ea acum într-o apă roză, am rememorat, cu aerul deodată rarefiat şi dureros în torace, după-amiezele din pre-adolescenţă, când stăteam pe lada de la studio, cu picioarele goale pe caloriferul fierbinte, şi priveam cum ninge peste curţile şi casele Bucureştiului, urmăream tramvaiele cu acoperişurile grele de zăpadă trecând pe şoseaua albă de pe care dispăruseră urmele şinelor. Am ştiut atunci, fără să mă uit încă pe fereastră — căci totul s-a petrecut într-o sutime de secundă —, că ninge, că lumina aceea mare de sfârşit al sfârşitului lumii este lumina zăpezii. M-a fulgerat imediat altă amintire: în clasa întâi, la opt dimineaţa, priveam pe ferestrele uriaşe ale clasei cum ninge oblic — fulgii păreau pe albul orbitor al cerului cafenii şi umezi — şi, hipnotizat, mi se părea că întreaga clasă, din care abia se stinseseră luminile din globuri, zbura oblic, ca o rachetă, drept către cer. Am mers în sufragerie şi am deschis uşa la balcon, pe care se schiţau deja flori de gheaţă. Ningea în puţul dintre blocuri ca în globurile de plexiglas, pe balustradă se aşezase un strat de zăpadă, şi pe jos, peste maşini şi tomberoane… Muncitori cu fesuri cu moţ în cap şi femei cu ţigări între degete priveau de la fereastră cum ninge. Câţiva copii, în scara blocului, strigau râzând idiot: „Dă Doamne să ningă!“ Puteam mirosi lumina albă, şi îngheţată.

Plămânii mi se umflau şi pompau lumină albă şi intestinele trebuie că-mi erau acum pudrate cu brumă şi zăpadă ca ţevile frigoriferelor. Vezica urinară trebuie că-mi era pufoasă şi zgribulită ca un iepure peste care a nins. Iarna, când ninge, simt atingerea unei dumnezeieşti fericiri.

Citesc *Primăvara neagră* a lui Henry Miller (cam bullshit; o pălăvrăgeală misticoid incoerentă: Céline — căci boxează la aceeaşi categorie — îi este mult superior). N-am mai citit, de fapt, de o grămadă de vreme o carte care să mă înnebunească şi nici măcar una care să mă emoţioneze şi nici măcar atât: una care să-mi spună ceva.

2 feb. Când scriu versuri, folosesc ceea ce s-ar putea, la o adică, numi o tehnică de autohipnoză: îmi concentrez, într-un mod pe care nu-l pot defini, privirea (cuvântul e o metaforă) către o zonă precisă din interiorul ţestei, mai mult către occiput. De acolo vine — când vine — jetul de imagine/cuvânt. Vizualizez în spaţiu configuraţii care sublimează instantaneu în descripţie.

3 feb. Cam de doi ani jurnalul nu e decât câmpul de luptă în care înfrunt vidul şi încă un vid dărăpănat, cu pietrele clătinate, mortarul fărâmiţat şi plin de insecte cenuşii, bucăţi de azur arzând ochii prin acoperişul încărcat de ierburi. Un vid în ruine, nu vidul pur şi intens, ci spaţiul intrat în putrefacţie, puţind, spaţiul de o nulitate jegoasă şi agresivă, nimicnicia ca un hoit cu maţele reduse la o cremă din care iese fumul miasmelor. Nimicul supurând puroi şi mucilagii, fantasma universală unsă cu lumină râncedă.

Îmi moare mintea şi-mi frâng mâinile lângă ea, fără să fiu în stare s-o ajut. Îi privesc zvârcolirile, largile mişcări clonice, văd cum puncte de necroză se lărgesc pe gelatina multicoloră a minţii mele, cum carnea gri, băloasă, melcul cu arhitectura moale din ţeasta mea se smochineşte şi se usucă, se strânge ca o nucă găunoasă şi prinde un

mucegai ca o pudră cianotică. Sunt Golemul cu ţeasta şi canalul spinării goale şi curate, înaintând printr-un spaţiu putred.

5 feb. Nu era chiar aşa cu *Black Spring*, care explodează pe alocuri în ochiuri de viziune puternică. Asemănarea cu Céline e însă absolut frapantă. Doar că Miller e mai poet, percutează scurt şi în rafale.

Am scris un poem care intră în ultima carte — pe care o neglijez atât, că nici nume n-are. Dar, fireşte, struţocămila asta decerebrată de imaginaţie nu mă poate mulţumi. Eu vreau să fac proză.

Ascult muzică, e o după-masă nostalgică, unită printr-un coridor subteran cu alte după-mese, pierdute în grosimea vieţii mele. Ca un sarcopt îngrăşat cu lumină de amurg, fojgăi prin subteranele ţestei mele. N-am să ies la aer niciodată.

TV kaputt! E infinit mai bine.

Mă voi reface oare interior? Voi deveni iar sensibil la crahul sorilor dinăuntru? Mi se va deschide iar imaginarul şi-mi va da foc vieţii, liniară şi cenuşie de la o vreme ca un băţ de artificii? Aş vrea să citesc cărţi vechi şi bizare, să imaginez cărţi noi şi bizare şi *adevărate* în absolut. Concrete ca nişte ţevi de calorifer, fantaste ca structura fulgului de zăpadă. Aş vrea să fiu din nou fiinţă umană, să transpir iar poezie. Aş citi cărţi de neurologie şi psihiatrie, pentru că ele cuprind planurile Castelului. Trebuie să-i cunosc trapele, uşile false şi ieşirile subpământene. Şi mai ales va trebui să învăţ până la ultima secţiune prin urechea internă — Monstrul care-l locuieşte. Şi fiecare fir de păr de pe pubisul Prinţesei din turn.

12 feb. Răsfoiesc dicţionarul de psihiatrie. Am recitit şi pamfletele lui Swift. Am mai scris puţin la povestire. Dar entuziasmul, reaprins o clipă, a colapsat iar. Monotonie cu dâre de fericire tâmpă şi buline de enervare tâmpă. Dincolo de corneea

mea lumea e groasă ca mierea ţinută la frigider. Dincoace e o cameră neagră, ca o oglindă în care, privindu-te, n-ai vedea pe nimeni. N-aş mai putea face poezie decât întorcându-mă din drum. Şi totul în mine refuză asta.

În vis, stăteam în pragul uşii verzui din Floreasca. Două fete tinere aşteptau şi ele să se deschidă uşa. Totul mi se părea magic, era o lumină nepământească. Mai fusesem acolo, mai văzusem asta, mai trăisem odată totul. Uşa era înălţată cu câteva trepte (era oare Floreasca sau şi mai adânc?); când s-a deschis, în pragul ei a apărut o bătrână slabă, răutăcioasă, îmbrăcată în alb. Nu-mi amintesc faţa ei. Toată atenţia mi-era concentrată asupra senzaţiei leşinătoare de déja vu. Fetele aveau vreo 14–15 ani şi, în semiumbră, aveau feţele sticloase, uşor străvezii.

15 feb. În ultima vreme nesul îmi face rău. Azi-noapte m-a durut ficatul. Besides, în afară de faptul că mă determină să m-apuc de scris, adică-mi anulează crisparea şi tracul, cafeaua nu mă mai stimulează. Imaginaţia mea a căzut ca un sistem energetic, ca un schelet de machairodus dintr-un muzeu în care nu mai intră nimeni.

Sunt dezorientat, frustrat, am accese paranoice, nu mă mai pot adapta lumii. Complexele mele de inferioritate cresc, mă simt uneori abandonat ca un copil într-o lume în care nu mai recunosc locurile. Oare toţi simt tensiunea asta, obida asta? Brusc nu mai am nici o importanţă, nu mai sunt nimeni şi tot ce am făcut vreodată e praf, nimic.

17 feb. Lumină vie în casa sclipitor de curată. Sunt un bărbat matur, senin, cu o casă a lui, cu o soţie frumoasă şi un copil minunat, sunt *tata* într-o familie tânără care se pregăteşte să intre iar în primăvară. Tot timpul şi din ce în ce mai mult îl simt în mine pe tatăl meu, aşa cum mi-l amintesc din vremea când eu aveam vârsta Ioanei. Ce ciudat triunghi legând două timpuri, două vremuri, la 30

de ani distanţă! Mă identific în acelaşi timp cu tata şi cu copilul, şi vremurile acelea din Floreasca îmi consună straniu, dulce — cu cele de acum. Am fost copil şi acum sunt tată de copil. Lumea s-a schimbat însă mult mai încet decât mine, aşa că stranietatea vine din faptul că văd *aproape* aceeaşi lume din două unghiuri (chiar fizice) absolut diferite. Sunt într-un punct privilegiat, de magie intensă, de fericire interioară, de seninătate, de lumină de iarnă.

Explozii de ură şi resentiment, în vis.

Proust era veriga lipsă. Recitesc *Contre Saint-Beuve*.

O fisură în pereţii psihicului meu? Iarăşi, cu câteva seri în urmă, pe când eram gata să aţipesc, am zărit lângă mine, privindu-mă, un soi de fantomă străvezie, verzuie, în curs de închegare sub chipul unei fete de 12–13 ani. A dispărut foarte repede.

20 feb. Splendidă pagina despre masturbare în Proust. Am început şi *Diabolicele* lui Barbey D'Aurevilly, altă carte despre Rasputin şi nişte *Lecţii de filozofie*. Sunt grunjos ca o cremă tăiată. În scris sunt relaxat dincolo de orice limită admisibilă. Nu mai am senzaţii şi emoţii proaspete, ca altădată, imaginarul e mort sau amorţit. Nu cred că mai există lucru pe care să-l doresc cu adevărat (în afară de dorinţa de a dori). Vreau din nou anii aceia atinşi de nebunie, poezie şi dragoste, anii când eram student şi câţiva după, când respiram firesc poezie. Când *simţeam* viaţa & literatura. Am crescut prea mult, am văzut prea multe.

23 feb. A existat şi această zi. Acum ea nu mai există.

Obsesie reiterată în vise: îmi pierd sau mi se fură valizele, în străinătate. Disperare adâncă din cauza asta.

O linişte matură, serioasă, nu ştiu cum să spun, un soi de serenitate, un mic „olimpianism“, care e numai o stare subiectivă, fără acoperire în consistenţă sufletească. Sunt ca un actor care trebuie să fie înţelept într-o piesă, şi într-adevăr toată figura lui străluceşte de lumina calmă a cunoaşterii, indiferent de nulitatea lui interioară. Sunt *deasupra*, dar tocmai prin asta sunt *în afară*. Sunt *detaşat*, dar până şi de mine însumi. Ca sfântul duh, plutesc deasupra apelor adevăratei existenţe.

Am început cursurile la facultate.

Nu am scris nimic săptămâna asta.

25 feb. Poeme fără nici un Dumnezeu. În vreo doi ani am reuşit să scriu o treime de volum prost.

Citesc *Lumină de la foc* al lui Stratan. Poezie naivă la modul superior. Regresie în clişeele moderniste, folosite cu mişcătoare inocenţă. Tocmai din naivitatea asta dezarmantă iese poezia, ca în ultimul Bacovia sau ultimul Nichita.

26 feb. Pe cât de bine a-nceput luna asta, pe-atât de prost sfârşeşte. Am nevoie de inspiraţie, nu pot face nimic fără inspiraţie. Mi s-a interzis boala sacră, calea regală, poarta îngustă şi cu jet puternic. Trebuie să regăsesc inspiraţia. Raţiunea? e pentru şcolari jegoşi etc., etc. Dar inspiraţia vine din presiunea enormă a existenţei, e aura din jurul rănii, pe când eu n-am nici o rană. Mie mi-e cald şi bine. Poezia e-n urmă, ca o iubită veche.

2 martie Repetiţia e totuşi posibilă şi un bărbat care îşi reîntâlneşte o fostă iubită, după decenii, o poate folosi drept madeleină proustiană şi poate retrăi *acele vremuri* a căror dulceaţă şi nostalgie nu au propriu-zis a face cu femeia regăsită, ci se declanşează în prezenţa ei. Besides, avem permanent nevoie de dragoste, de îndrăgostire. De retrăire, adică, a adolescenţei, când o femeie este o

planetă de explorat. Se poate scrie o poveste: cel care încearcă diverse metode pentru *a se întoarce*.

Lumină de primăvară, pe care, evident, o percep cu ochiul de sub creier. De ce râdem, automat, când privim soarele strălucitor din martie? Aştept multe de la primăvara asta. Şi de la vara care urmează. Sunt sătul de frig până peste cap.

3 martie „Little darling, I feel like ices slowly melting"…

În ultimul timp m-a sâcâit permanent (şi m-a întristat) gândul că *Levantul* meu nu a fost primit cum trebuie. Este un fel de mică paranoia, cum mă apucă pe mine uneori, căci, obiectiv vorbind, în trei luni şi ceva cartea a avut opt cronici (doar din câte ştiu eu), între care două duble şi trei triple. Abia de-acum încolo se va scrie, căci aproximativ un an este *viaţa vie* a cărţilor după ce apar. E nevoie de timp ca să citeşti asemenea carte, şi mai ales ca să înţelegi însemnătatea ei. M-a amărât răceala tonului în *R. L.* şi *C-p.*, comparaţia cu felul în care-au fost primite alte cărţi inferioare valoric… Sunt câteva explicaţii: 1. Lumea literară nu mai e preocupată de literatură şi, mai ales în poezie, orizontul aşteptării e egal cu zero. 2. Generaţia '80 e ţinută mai departe pe tuşă, e luată ca fenomen global minor, nu este acceptată ideea că ar fi acolo individualităţi de valoare. 3. Valori de circumstanţă (şaizecişti mai ales) încă umplu spaţiul prestigiului public. 4. Nu am nici o putere literară, nimeni nu aşteaptă nimic de la mine, sunt izolat şi mă bazez exclusiv pe scrisul meu. 5. Criticii generaţiei mele nu au interesul să mă impună pentru că: a) vedetele sunt ei; b) spiritul lor paradoxal îi împinge spre negarea scării de valori constituite în generaţia de faţă; c) unele păreri teoretice care plutesc în aer sunt contrare direcţiei mele, singulară şi izolată; d) nu pot face din mine un simbol al rezistenţei extraliterare a generaţiei; nu am nici o însemnătate contextuală;

e) nu ne simpatizăm. 6. *Levantul* poate fi lejer minimalizat arătând că e vorba de simplă dexteritate mimetică, de parodie etc. Sau de întoarcere la trecut, deci de abandonare a „poeziei în progres“. 7. Ia mai dă-l dracului şi pe Cărtărescu ăsta! (asta doar ca să fie 7 puncte). Adevărul e că, dincolo de firea mea contemplativă, am o structură de luptător şi niciodată nu scriu bine când nu simt că am de luptat cu cineva, de învins ceva. Am nevoie ca de aer de recunoaştere, nu vulgară, ci sinceră şi deschisă, aşa cum şi eu admir scrisul unor inşi. Aş vrea, pe de altă parte, ca *Levantul* să existe, să circule, să nu fie îngropat de recenzii nesărate, să se dezvăluie în frumuseţea şi unicitatea lui. Resimt receptarea de până acum ca pe o nedreptate făcută mie şi cărţii.

Passons. Dezgheţul acestui martie, care încă nu are cerurile albastre şi adânci de altădată, dar care e capabil să ni le trezească totuşi în memoria afectivă se întinde şi în zona visului, atât de ştearsă şi de conformistă toată iarna trecută. Azi-noapte: voiam să mă angajez la *Rom. lib.*, căutam prin birouri şi pe holuri întunecoase pe un anumit redactor. Figuri obosite de sexagenari apăreau şi dispăreau. În cele din urmă, am ieşit din clădire, care s-a dovedit a fi nu o redacţie, ci şcoala 28, înzăpezită între troiene uriaşe. Eram pe latura ei dinspre sala de sport transformată în depozit. Pe dealurile de zăpadă se aflau statui hidoase, făcute din bulgări uriaşi de zăpadă, totul într-un amurg rece şi cenuşiu cu sclipiri metalice. Statuile albe, obtuze, închipuiau oameni mai mult sau mai puţin stilizaţi, toţi însă cu un ciudat cerc pe buze, de parcă ar fi avut o suzetă în gură. În cazul unora, acest cerc era intrarea într-un tunel. Şi, într-adevăr, din gura uneia dintre statui au ieşit două fetiţe înfofolite în paltoane cafenii, care mi-au spus că acela era iglu-ul lor. M-am simţit deodată învăluit de o mare singurătate. M-am dus lângă zidul

zgrunţuros, acoperit cu grafitti, al sălii de sport, şi am început, pe când se făcea seară şi din ce în ce mai întuneric, să vorbesc singur: „Mă simt atât de părăsit, atât de însingurat!“ M-am întors apoi în acel labirint de birouri, culoare, sexagenari.

Baudelaire, ca şi Nerval, „leneş, cu siguranţă în execuţia detaliului şi nesiguranţă în plan“. (Citesc mai departe, cu mare plăcere, *Contre Saint-Beuve*).

„Nom, crenom“…

Dulceaţa primăverii, a vântului aspru şi cald, a bruştelor fulgerări de lumină prin spărturile norilor, fugărirea asta de umbre şi lumini — mă exaltă, îmi trezesc amintiri la fel de fulgerător aprinse şi stinse. Zâmbesc, totul e bine, sunt o fiinţă care se topeşte, care are iar în sânge turbioane de emoţie. Citesc şi totul capătă volum, am iar ochii mari şi limpezi ai adolescentului. Totul redevine primitiv, fizic, corpul tremură, sângele se pune-n mişcare. Sunt încâlcit înăuntru ca părul proaspăt şamponat al unei fete după ce a făcut dragoste.

Dar *Lulu* al meu, la care scriu de un an (!), e o scotocire prin buzunarele murdare ale creierului.

10 martie Viaţă larvară, ascunsă toată după masca facială şi gestuală a lui M. C.: băiat bun, civilizat, cultivat, împăciuitor, retras, cretinoid. Înăuntru am fost însă vilain, mojic, analfabet, bătăios, sociabil, briliant. Şedinţe, prostii: cum să facem, noi, ecrivanţii, bani, cum să intrăm în afaceri, cum moare cultura română, vezi Doamne, cum să ţinem sus nu ştiu ce steag. Dar eu, după începutul de primăvară înăbuşit în sânge (gri) şi-n frig, am fost posac ca un copăcel căruia i-au degerat florile imprudente. Alte chestii: predau la facultate lucruri care nu mă interesează, mă joc cu Kitty prin casă şi prin pat, casc ochii la culorile din TV. Am mai şi scris, „însă foarte puţin“. Am citit în regim forţat *Moromeţii 2* şi *Delirul*, pentru seminarii. M-am gândit la un articol: „Moartea

(sau sfârşitul) expresivităţii". Continui, cu mare, mare greutate, *Lulu*. Ce speranţe am: să iau premiul Uniunii; să îmi apară traducerea franceză (pe care n-am s-o văd până în forma finală, ceea ce e cam abuziv din partea lor); să plec cumva la vară în Franţa; să-mi apară *Visul* în ediţia a II-a la toamnă. Cam asta e pe '91. La anul aş avea *Eminescu* şi poate o antologie de versuri. Şi de continuat cartea de povestiri.

Să-mi recuperez eseul despre monştri.

13 martie Un lucru al dracului de greu: să te opreşti când deja te-ai oprit.

Mici „triumfuri" care nu-mi mai spun nimic, căci ştiu bine cât face pielea mea. Singurul triumf de-acum e să ştiu că scriu bine. Să fiu *eu* sigur de asta chiar dacă toţi ar spune altceva.

Eram la New York, oraş cu, însă, vaste şi rarefiate ceruri albastre, de primăvară. Eram cazat în cel mai înalt hotel, ameţitor de înalt, ancorat cu cabluri groase. Mi se dăduse un apartament la ultimul etaj, trei camere mari ca nişte săli de clasă, dar goale, spoite cu var. Impresie de pustiu, de spaţiu fără rost. Camerele erau în formă de U unele faţă de celelalte. De pe ferestre vedeam nesfârşitul cerului albastru. O aşteptam pe mama, dar în locul ei intră doi tineri veseli, grăsuţi, care-mi cer voie să se uite la televizor, la ştiri. Se trântesc pe singurul pat (alb, ca de spital) din încăpere şi se uită la televizorul color, pe care acum îl observam şi eu. I-am lăsat, cu toată indignarea mea, şi am dat o raită prin celelalte încăperi. Am ieşit pe uşa apartamentului şi am dat de alte uşi, pe un culoar mai curând sordid, de bloc vechi. Impresia de vechime era dată mai ales de tăbliţele demodate cu numele locatarilor (dar ce căutau ele pe uşi într-un hotel?) şi de vizoarele de alamă, conice, ridicole, de sub tăbliţe. Apoi visul se tulbură.

Citesc *Racul* lui Ivasiuc.

14 martie *Lulu* va fi sau nu va fi ce trebuie în funcţie de final. Nu am, deocamdată, o soluţie. Ar trebui să meditez serios la asta. Ce ar fi fost *Gemenii* fără muzeul Antipa şi *REM* fără trecerea Svetlanei în camera mea? Să nu-mi fac iluzii, însă: *Lulu* nu e la fel de bun. *Lulu* e literatură. Celelalte sunt altceva.

Puterea mea de muncă e în scădere stupefiantă. După o pagină, nu mai pot suporta imaginea maşinii de scris. Mă simt stors cu desăvârşire, în ciuda faptului că fizic sunt odihnit.

24 martie M. Eliade — *Cosmologie şi alchimie babiloniană*. Puţine lucruri necunoscute mie sau sunând straniu: Geneza ca o despicare, torturarea metalelor, fetuşii de minereu (sau „embrionii“).

Citesc acum Glucksmann: *Bucătăreasa şi mâncătorul de oameni*; sunt mult prea obosit ca să scriu ceva. Am avut o săptămână de-a dreptul nebunească şi urmează câteva zile la Timişoara, la fel de încărcate, cred. Sunt sfârşit ca în anii de predare la şcoală. Dar vremea s-a luminat şi voi ieşi iar la liman.

Totuşi: trezindu-mă în camera incendiată de soare, mult după prânz, am avut sentimentul că totul s-a sfârşit, că privesc acum lumea de la alt etaj, că nu voi mai scrie nimic niciodată. Am privit, mult, pe balcon, declinul zilei în seară. Totul, totul era nostalgic şi parfumat, fiindcă, evident, trăiam o înserare *alta*, de altcândva.

30 martie Cresc, în timp ce totul scade în jurul meu. Dar, oricât ar coborî interesul pentru literatură, *am poftă* de scris. Pofta asta e tot ce mă susţine. E inerţia care-l salvează pe biciclist de la cădere chiar când nu mai dă din pedale. Chiar de mâine am să continui *Lulu* (sunt de scris câteva pagini plicticoase cu focul de tabără) şi o să-l termin în orice caz primăvara asta. Dar nu scriu cu

acea beţie a noutăţii. Sunt tot în nebunie, dar acum sunt psihiatrul, funcţionarul, condeierul. Important e că sunt acolo, în incintă, că nu am abandonat, că aştept acolo. Că sunt numai pândă.

Cresc, spuneam. Suprafaţa socială mi se lărgeşte. Devin chiar cunoscut. Încep să trăiesc lejer, să-mi întind sinapsele într-o reţea în trei dimensiuni (dar nu-i un proces activ, ele îmi sunt, mai bine zis, absorbite-n afară cu forţa), să cunosc oameni, să primesc invitaţii (Paris, Salzburg…). ’91 va fi cu totul şi cu totul decisiv în privinţa asta. Dar prăbuşirea (sau uitarea) riscă să survină foarte repede dacă nu continui să lucrez. Literatura e şansa mea, oricât de mult aş scădea eu în importanţă. Sigur că mă voi implica şi în alte feluri, după puterile mele, dar în primul şi-n primul rând competenţa mea e literară. Şi voi face literatură, sunt tot atât de sigur ca la 17 ani… Dezorientarea mea e complexă şi multiplă, ea nu poate fi dezamorsată urmărind fiecare fir. Trebuie, iarăşi, retezat nodul imens şi obscen pe mijloc, cu tăişul.

Încep să citesc *The World As I Found It* de Bruce Duffy. Am nevoie de dimineţi şi de drog.

2 aprilie Mă laud cu mari romane despre care nu ştiu nimic.

Între timp, hărţuieli nemiloase, cotidiene. Cui îi pasă? Trebuie să fii liniştit şi confortabil pentru procesul ăsta crud de autohipnoză şi automartiriu? Who cares? Trebuie să faci totul nu ajutat, nu protejat, nu încurajat, nu admirat, ci *în ciuda* tuturor, *târându-i* pe toţi după tine, purtându-i pe toţi în cârcă. Trebuie să ai forţa să apuci să scrii în timp ce *tu* îi protejezi şi îi încurajezi pe ceilalţi, nu ei pe tine. Dar este eterna poveste cu scorpionul şi broasca ţestoasă şi aşa va fi mereu. Cum să-i spui scorpionului că se va îneca o dată cu tine? El *ştie* asta, dar firea nu şi-o poate schimba.

4 aprilie Alergătură nebunească. „Rezolv.“ Partea fibroasă, negânditoare, a lucrurilor. Până şi în vis sunt obosit: urc scări în spirală simţind toată greutatea şi durerea acidului lactic în pulpe. Năuc de alergătură.

Trăiesc în exclusivitate devorând cadavrul celui care am fost. Sunt călăul, iar Mircea e victima. Este revoltător şi insuportabil să nu lucrezi, să nu-ţi mai pese dacă lucrezi sau nu şi să te bucuri — nici măcar nu mă bucur — de „roadele“ anilor care s-au şters: bunăoară, acum, premierea *Levantului*. Dar de ce-mi dau *mie* premiul ăsta? Ce-am eu, oligofrenul de-acum, care nu mai poate citi trei pagini pe zi şi nu mai poate scrie o pagină pe săptămână (şi nici un articol, nici un poem, nici un studiu teoretic, nici o preocupare pentru viaţa minţii), cu autorul *Levantului*? De ce mi se dau mie burse şi propuneri de traduceri? Nu tocmai ca să consfinţească asta: că nu mai sunt jucător, ci trainer, maseur sau doctor sportiv? Ar trebui să refuz totul şi să *fiu*, nu să fi fost, scriitor.

5 aprilie Mă reflect în cafeaua fierbinte de dimineaţă posomorâtă. Şi, în mod ciudat, mă reflect şi în aburii ei. Asta poate pentru că sunt abur. Un abur ultrastructurat şi care, de la mare distanţă, apare ultracompact: un om de abur scufundat într-o lume de aburi. Ştiu ce trebuie să fie Dumnezeu: nucleu atomic lângă nucleu atomic, striviţi unul în celălalt, confundaţi într-un spaţiu infinit mai mic decât un nucleu, şi totuşi *tot* spaţiul. Iar eu sunt dumnezeul unei lumi de o rarefiere indicibilă: câte un singur atom într-un spaţiu cât universul. Mereu aceeaşi idee sucită şi răsucită şi azvârlită.

6 aprilie M-am trezit după-amiaza pe o lumină pustiitoare, cu două lucruri în minte: imaginea unui edificiu monstruos (New Yorkul începe să dea filamente şi să prindă rădăciniţe în cortexul meu)

şi următoarea meditaţie: lumea există; eu sunt în miezul ei asemenea perlei între limbile obscene de carne putredă şi crustele pietrificate ale stridiei; sub o imensitate de apă gelatinoasă şi verzuie şi grea; dar sperând să ajung cândva la gâtul unei elegante din altă lume. Asta — meditam în semi-trezie — este ceea ce orice artist *clasic* (nu în sensul clasicismului, ci al clasicităţii) îţi transmite întotdeauna, indiferent de epocă şi de ideologie, şi de practică artistică. Buimăceala nostalgică a după-amiezelor însorite.

Culorile curcubeului de Paul Goma.

…Făceam subtile comparaţii între jurnalul meu şi aparatul meu Polaroid.

Azi-noapte, încercând să adorm, mi s-a făcut frică. Fizic, adică frică pur şi simplu, nu ca un fel de a vorbi. Motivul? Concret ca un animal îmblănit şi puţind, şi arătându-şi colţii în botul cu buze şi gingii negre: gândul că n-am să mai fac nimic niciodată, că sunt terminat. Că restul vieţii mele va trece fulgerător şi va fi rarefiat atât de mult, că până şi timpul va avea densitate mai mică.

Nu am putere de gândire. De fapt, de vreo cinci ani nu pot străbate, nu pot merge mai departe. Nu mă resemnez, dar nici nu pot să fac ceva. Încerc să rezist, să nu scad, măcar, dacă nu mai pot creşte.

8 aprilie Nopţi stranii, impregnate de frică. Dar de o frică atât de limpede şi de profundă, că devenea chiar materia acestor nopţi. Imaginea întunecată şi mută a camerei era făcută, la propriu, din frică, era o imagine-sentiment, înconjurată de rotocoale de halucinaţie. Totul vine, cred, din frustrare, din imposibilitatea de a mai face ceva în scris. Deodată sunt fără sens, singur şi străin. Astea trei cuvinte îmi reveneau azi-noapte, ele însele sau imagini ale lor: eram într-o şcoală, de pildă, cu culoarele pline de elevi, dar între ei nu cunoşteam pe nimeni şi nimeni nu-mi dădea nici o atenţie. Altădată zăream în faţa mea o insulă conică,

împădurită, pe care ajungeam, mă căţăram spre vârf (dar prin partea ei de dinapoi), şi dădeam în interior, unde dintr-o sală de piatră plecau nenumărate coridoare. Treziri şi recăderi în vis dominate de aceeaşi durere a vieţii terminate, a lipsei de înţeles a ceea ce va urma. Cât despre trecut, constat că nu mă mai pot concentra pe o imagine, că partea afectivă diminuează sau lipseşte, ca şi când nişte fisuri ar lăsa să scape din acest abur sub presiune. Dacă nu încep repede ceva care să mă satisfacă, sunt foutu. Se va rupe definitiv firul.

10 aprilie M-am trezit gândindu-mă la atrocitate. La cei prinşi fără putinţă de scăpare, fără speranţă. La iadul pe pământ şi în cer. Beatitudinea şi atrocitatea îngemănate profund în creier. Carnea făcută spre a fi storcită, martirizată. Este, în tot ce sunt şi în tot ce gândesc acum, ceva difuz, o obsesie necoaptă încă, o lume nesedimentată, ca văzută prin nişte lentile prost reglate. Este prea mare pentru mine, este *extraliterar* (căci prea mare pentru literatură), e ceva care-mi sparge, aproape la propriu, ţeasta. E o presiune internă bruscă, azvârlind în spaţiu ţăndări de craniu, valuri de sânge, stropi mari de creier, gelatină de corp vitros, iar din gură urletul mut, care nu mai apucă să se nască, urletul avortat. Mă scufund în jeg, în neînţeles, în obscen, în abject, în atroce.

15 aprilie Poate că acum, zilele astea, sau lunile astea, s-a rupt firul. Dar nu-mi pasă. Poate că firul se rupe chiar atunci când nu-ţi mai pasă de asta. Sunt atât de senin, de calm, de lipsit de încrâncenare… Nu lucrez, dar fac un lucru important şi care-mi place. Duc o viaţă care-mi place. Am perspective, pot gândi în adâncimea vieţii mele de aici încolo. Şi chiar dacă totul e o iluzie frumos colorată (evenimentele aşezându-se unele peste altele ca solzii pe aripa de fluture,

creând interferenţe), îmi place să mă complac în iluzie. Mi se descongestionează soarta — deşi despre soartă nu trebuie vorbit niciodată — şi mi se vindecă pielea de pe creier. Pot să încep altceva, pot să ies din băltire. Şi dacă acest altceva va fi somehow extraliterar, nici o problemă! Doar să mă pasioneze, să simt că *are sens*.

Vis cu o broscuţă-şopârlă foarte veninoasă, pe care o ucid strivind-o între paginile unei cărţi chinezeşti. Lasă pe pagini o zeamă verde. Mâinile mi se brăzdează de dungi roşii şi încep să mă usture.

Sus e iluminarea. La mijloc: gândirea. Jos: sexul.

17 apr. M-a impresionat adânc visul de azi-noapte. Scriam versuri, îmi făcea o plăcere intensă, reciteam apoi strofele, pline de surprize ieşind în evidenţă în corpul poemului ca nişte diamante cusute pe o bucată de pânză. Erau poeme bizare, difuze, cu imagini incerte, care se schimbau la fiecare lectură. Unele pasaje nu erau ale mele, erau scrise de altă mână. Dar mi-a rămas pasiunea cu care scriam şi reciteam, emoţia cu totul specifică scrisului poeziei, acum aşa de străină mie. Să scrii şi să fii fericit că scrii, mândru de legătura mistică dintre tine şi ceva mai mare şi mai complex, atât de copleşitor că doar faptul că s-a aplecat peste umărul tău te face să plângi. Şi, pe când citeam, lumina s-a schimbat. Începuse ploaia. Atunci mi-am dat seama unde eram: în camera din faţă a părinţilor mei, cu enorma fereastră triplă. Ploaia cădea torenţial, în aburi, ploaie verzuie de vară. Peisajul era cel de altădată, un ocean de acoperişuri de ţiglă până-n depărtare. Copacii de pe marginea şoselei, vizavi de noi, se îndoiau în ploaie. Erau izbitor de galbeni, un galben de crom ca pe paleta unui pictor. „Pete de galben — copacii“ scriam în poemul meu, înfăşurat într-o tristeţe adâncă, de neînţeles şi neexprimat. Ca şi

când aş fi fost părăsit de o iubită, ca şi când iar ar trebui să suport singurătatea de după catastrofă.

29 apr. Înapoi de la Paris, unde voi reveni în iulie. Nimic în sensul jurnalului meu. Spendida sinucidere a marilor oraşe. Hipersolicitare exterioară şi beznă lăuntrică. Superproducţie, exces, postmodernitate, exasperare, moartea sufletului, dar totul atât de nebunesc de frumos, că nu mai poţi gândi şi judeca: toate cuvintele îţi rămân în gât.

6 mai Câteva zile şi nopţi de febră, insomnie, pe alocuri delir. Transpiraţie oribilă, pielea, oasele şi muşchii dureroase ca după o bătaie cu bastonul. Dar sper că am ieşit la larg. Ciudat e că delirul şi viziunile mele au fost cu totul focalizate pe literatură. Imaginam romane-ncâlcite şi uimitoare, am găsit un final posibil pentru *Lulu* (şi altele imposibile), e în josul coloanei mele vertebrale o voinţă redobândită de a face literatură. Am depăşit criza, dezadaptarea, neîncrederea, sunt pe cale să devin iar artist, aşa cum am fost la 24 şi la 28 de ani, aşa cum nu mai fusesem de atâta vreme. Cu *Lulu* fac o tranziţie, dar esenţial e că încep să ştiu ce vreau să iasă din scrisul meu.

Am citit *Raise High the Roof Beam, Carpenters* şi *Seymour, An Introduction* de Salinger. Prima este o povestire în stilul lui, cu câteva puncte de sclipire — de pildă „zgârieturile“ de pe mâinile lui Seymour căpătate la atingerea anumitor textúri, părul fraţilor etc. —, cu un personaj memorabil, deşi cam mecanic în simbolistica lui: domnul mărunţel, surdo-mut şi cu un rânjet artificial, dar care ratează miza centrală: Seymour e, aici, „trandafirul absent din orice buchet“, e un vid în centrul poveştii, un oval gol într-un portret de familie. Povestea cu logodnica prostuţă aleasă doar fiindcă seamănă cu *adevărata* mare dragoste ţine psihologic, nu ţine însă modalitatea artificioasă

prin care autorul ne aduce faptul la cunoştinţă. Anti-climaxul, procedeul nr. 1 al lui Salinger, înghite aici toată povestea. Neinteresantă este lunga vorbărie din a doua „poveste“, unde autorul lasă de-o parte orice artificiu naratorial (aşa vrea să ne facă să credem) pentru a se exprima „pe sine însuşi“, pentru „a-şi spune inima“. Nu-l prinde ipostaza asta. Câteva pagini, la început, am găsit totul interesant, ca în Nabokov, dar când ţesătura asta dezlânată trece de 100 de pagini şi nu reuşeşte să scoată din presupusul „sfânt“, „poet“, „mistic“, „geniu“ aproape nimic, când rândurile din scrisorile şi jurnalul lui Seymour sunt neconvingătoare (cam cabotine), când încercarea de a „povesti“ subiectul poemelor sale dă rezultate uşor bizare, dar neconcludente, când descrierea trăsăturilor lui e mai mult decât banală, în fine, când destulele detalii biografice (auto-) sunt şterse, „realiste“, şi când stilul prea „joacă“ inocenţa originară, nu mai poţi (cu tot regretul scriu asta) să acorzi decât o ultimă şansă, chiar ultima dintre toate, poveştii ăsteia, şi anume o şansă extraliterară: eşti obligat să iei bucata ca întreg şi să vezi în ea o ofrandă de dragoste, o litanie, un bocet la moartea fratelui drag. Şi, în acelaşi timp, o Evanghelie. Asta, însă, depăşeşte sfera de interes a cititorului, e o chestiune personală care poate emoţiona psihologic, dar care plictiseşte artistic.

Jocurile: „Piticot“, „Sus-Jos“, puzzle-uri; puterea de-a face o lume coerentă doar cu ceea ce ai la-ndemână: câteva cărţi, câteva lucruşoare…

And more.

7 mai „Rularea“ în interior a penisului în baie (adolescenţă). Poveştile cu fetiţe: spital, infirmerie (Voila). Povestea monstruoasă cu Dan Nebunul, Silvia, tot restul. Dar în ce să-nfig nucleele astea oribile? Cum să fac povestea care mă urmăreşte de vreo doi ani? Am febră mai departe, citesc foarte amuzat *The Dead Father* de D. Barthelme şi…

totul ar fi excelent dacă n-aş frige, dacă n-ar frige cearşafurile şi perna sub mine.

8 mai Noapte fără febră, dar cu nişte vise destul de enigmatice. Unul reconstituia detaliu cu detaliu o porţiune de străduţă, cu toate casele, cu toate magazinele de pe laturi. Din zece-n zece metri erau telefoane publice, din cele de tip vechi, de acum 20 de ani, prinse simplu-n perete, cum mai găseşti prin centre de pâine sau prin tutungerii. Era noapte şi mai multe becuri galbene luminau faţadele-acelea. Şi firme luminoase. Mai întâi se părea că eram însoţit de doi inşi interesaţi într-un loc al crimei, sau aşa ceva. Le arătam telefoanele: uite, în dreptul ăstuia. Ba nu, al celuilalt. Până la urmă tipii s-au dovedit însă a fi Cr. M. şi B. L., iar eu trebuia să-l sun pe P. C. Am băgat fisa şi aşteptam cu alta la fanta de tip vechi, cu inel, a telefonului, pe care îl vizualizam mai concret şi mai detaliat decât aş fi putut-o face în realitate. „Alo, bună seara, sunt Mircea Cărtărescu“, spun în receptor, dar, ciudat, numele meu îmi iese din gură indistinct, ca un huruit jos. Mi-a răspuns o voce bâiguitoare, şovăitoare, care a lăsat să se-nţeleagă, foarte încurcat, că ar fi venit la facultate confirmarea că am fost acceptat pentru Stuttgart.

Celălalt vis (de fapt, al doilea, căci au fost trei): Mergeam într-o excursie cu autocarul la Moscova. Iniţial cred că eram copii, dar pân-la urmă, ajunşi acolo, ne-am dovedit adulţi, sau măcar studenţi. Am ajuns pe seară. Privind pe fereastra autocarului (ah, acum mi-a fulgerat prin minte: fusesem întâi într-un avion. Priveam pe hublou peisajul de dedesubt, foarte realist, şi ziceam cuiva despre copaci: „Parcă sunt nişte ierburi sau buruieni, nu-i aşa?“ Avionul a coborât mult, era un Antonov din cele şubrede, şi deodată i s-a ridicat în faţă un fel de colină cu cetăţuie, ca „oraşele“ artificioase, cu perspective greşit pictate, din tablourile pre-renascentiste, dar imensă. Credeam că ne ciocnim,

dar avionul a luat-o cu curaj în sus şi a „lins“ cetatea aceea stranie şi absurdă, trecând iar la un zbor orizontal după această mare curbă pe cer. Să scriu că zborul se petrecea pe lumină orbitoare de zi, mai mult, lumina albă a zilelor de iarnă. Abia după asta s-a lăsat seara şi avionul s-a schimbat în autocar), am zărit un peisaj de ambră şi purpură şi am întrebat cu voce tare „Ştie cineva unde sunt colinele dragostei?“ Sau, poate, „cetăţile“. Când maşina a oprit, am întrebat iar, mai mult ca să fac pe nebunul: „Unde suntem?“, căci ştiam foarte bine că am ajuns la Moscova. Tot ce puteam vedea, fiindcă se făcuse noapte, erau nişte spaţii comerciale pretenţios-elegante, bine luminate-n interior, după vitrine de sticlă şi pereţi de marmură neagră. Totul era însă doar aparenţă, jalnică imitaţie a occidentului (gândeam eu). Ni se spune să ne luăm bilete şi într-o oră să fim înapoi, că plecăm acasă. Mă-ntrebam înciudat ce sens are excursia asta lungă şi obositoare: să stai doar o oră, noaptea, în Moscova. Am intrat într-un boutique. Vânzător era un negru cu coadă înfăşurată în panglici şi cu mitene de melană în mâini. Fiecare deget retezat al mitenelor era din lână de altă culoare, vii, sclipitoare. Acolo am întâlnit un coleg, care avea înfăţişarea lui Costică Stănescu de la 41. A-nceput să-mi spună că el nu se-ntoarce cu noi, că lui i-a scris „nevestica lui“ („vezi cum o mai laud?“) că — şi-aici începu să-mi sune-n ureche o voce feminină, persuasivă: drăgălaşule, să vii la mine, ai să vezi cum am să te alint şi am să te mângâi şi etc. O frază parcă lipită peste discursu-ăsta: „poţi să ai, iubitule, o viaţă sexuală abundentă“ (ăsta era cuvântul). După ce l-am ascultat un timp (ştiind că nevastă-sa, de care era acum divorţat, îi făcuse porcării nemaipomenite), am spus o singură frază, dar iarăşi totul, ca la telefon în visul celălalt, a sunat surprinzător şi bizar. Când am început să vorbesc, s-a făcut brusc o linişte mormântală (erau până atunci zgomotele

difuze ale oraşului) şi vocea mea — dar era vocea mea? — a ieşit subţire, copilărească sau femeiască, încât m-a speriat. Părea să fie amintirea unei replici auzite cândva: „Şi tu te duci acum după ea ca un căţeluş, nu-i aşa?“ Atunci am simţit acea tristeţe disperată, „de vis“, fiindcă doar în vis ajunge la intensitatea aceea, cu care şi visul ăsta se destramă. Ultimul e mai puţin interesant. Sora mea citise romanul lui Enrique. „Şi cum ţi s-a părut?“ o întreb, la care ea (şi e gestul pentru care transcriu visul ăsta) a tăcut câteva secunde bune şi-apoi mi-a spus cu gravitate: „E extraordinar. Nu mă pot dezmetici. E o mare capodoperă.“ Nici un fel de entuziasm în cuvintele astea, ci un fel de panică.

Plouă imbecil, înverşunat. Sunt obosit. Obosesc după doar o oră de concentrare. Voi continua când îmi vor permite muşchii spatelui şi ai gândirii („muşchii mamari ai gândirii“, ce zici, bătrâne autor al P. de A.? Ne mai amintim de zglobia juneţe).

9 mai (2 00) Citesc *Les Gnoses dualistes d'Occident* de I. Culianu. Sper că febra nu va reveni şi că voi putea deci, în fine, să mă apuc de ceva.

10 mai Smulg cu degetele cornițele melcului.

Zeul abjecţiei, în subteran, dar cum? Până nu-mi regăsesc filonul poetic, nu o să mai pot face nici proză adevărată. Sunt iar în starea de haos şi indeterminare, mintea mea lucrează pulsatoriu, dar cu spaţii difuze tot mai mari între tot mai mărunte sfere sidefii. Şiragul devine atât de rar, încât se confundă cu catgutul însuşi. Nimic nu mai rimează cu nimic. „Nu pot lega nimic cu nimic.“

11 mai *Lulu* la pag. 75. Scriu încet, îmi iese câte un fragment, e o înşiruire de poeme în proză de fapt, dar mult altceva decât m-ar satisface pe mine. It's too personal. Un complex psihic convertit într-o povestire obiectivă — asta ar fi

trebuit să fie (ca *REM*-ul); a ieşit în loc de aşa ceva o confesiune frenetică, jenantă, de o subiectivitate care merge în psihologic până la indecenţă, iar în stilistic până la lirism. *Lulu*, iată-l, *o indecenţă lirică*, tot ce poate fi mai rău. Cu toate astea, mai poate fi încă salvat la sfârşit. Dar nu am destulă nebunie.

Beţivul cocârjat, cu ochi albaştri.

Când mama făcea cartofi prăjiţi, flăcările izbucneau pân-la tavan, luminând brusc toată bucătăria, totul într-un zgomot apocaliptic. Mi-era groază de momentu-ăsta, fugeam repede din bucătărie, acoperindu-mi urechile cu palmele transpirate.

14 mai Şir de interviuri şi de cronici la cartea mea. Un climax al succesului social. Dar sunt un dublu autodevorator: ca scriitor trăiesc din substanţa copilului şi adolescentului care am fost, iar ca persoană publică din lumea literară trăiesc devorând scriitorul care am fost acum trei, cinci, zece şi cincisprezece ani. Acum, în scrisul propriu-zis, abia mai subzist. Peste trei ani corpul meu cel de-acum o să-mi fie, mă tem, destul de amar… Căci mi-am uitat poezia, am adormit, am uitat cine sunt. Las să se scurgă timpul, şi timpul curge vuind, măcinându-mă. Abandonarea poeziei, dispariţia suferinţei care te face să poţi şi să ştii — aici e miezul dramei lipsei de dramă. (O soluţie: trezitul devreme, lucru serios până la ora 10.)

16 mai Trei sferturi din energia mea se duce în prospectare. Când am găsit drumul bun, abia mai am puterea să-l urmez.

17 mai După-amiază aurie şi vântoasă. Sunt — cum sunt? — imprecis, încurcat în vârste şi în imagini aurii: cartiere de vile, cu ziduri galbene, acoperite cu iederă, linişte groasă, trimiţând la altă linişte, de altădată, amestecând peisaje văzute-n vis (fabricate-n vis?) cu peisaje văzute (fabricate?)

în amintirea unor amintiri. Locuri în mod sigur pustii, adâncite în vară, cântec de guguştiuc şi zăpuşeala toropitoare a frunzelor grase, verde-lucioase din arbori. Vilişoare bizare, cu donjonuri, cu uşi de stejar, cu ferestre rotunde sau în ogivă, pe străzi unde lumina tace şi unde ai vrea să trăieşti. Totul atât de banal şi impunându-se totuşi atât de puternic, cu puterea rafinată, vicleană, a lucrului trăit, răstrăit, trăit în mii de vieţi anterioare şi în mii de corpuri simultane, descris în zeci de mii de cărţi şi de nedescris de aici încolo, corupător, tiranic, imbecilizant pentru că *real*, şi nimeni (barring Sf. Francisco de Assisi) nu doreşte ceva real, ci strange astonishing stories. Îmi refuz tânjirea şi nostalgia câtă vreme nu sunt *literare*, câtă vreme cuprind — nomen odiosum — guguştiuci, chiar dacă sunt „în cel mai adânc adânc al inimii mele". Dar dacă mizez pe viaţa mea, şi viaţa mea nu-i destul de interesantă ca să pot câştiga mizând pe ea, voi fabrica-o aşa cum Dante (care nu le-a văzut niciodată) a fabricat în vaste hale subterane Infernulpurgatoriulparadisul şi apoi a murit.

Lulu — pag. 80. Poate mai puţin de zece pagini până la final. Dar trebuie să fie valabile. Cred că va ieşi, dar e doar începutul unei cărţi. Până unde voi merge? Am mult, mult material. Dar efortul trebuie să fie mai sistematic, lucrul mai strâns, obiectivarea incomparabil mai mare, şi *meditaţia* mai — *Lulu* e doar o introducere, o indicare a direcţiei. Să merg cu tot curajul înainte, orice va fi înainte.

Aştept: Stuttgart, Washington, Paris (părerea editorului după ce va citi *Visul* — cum dracu o fi traducerea?). Aştept şi să plecăm la Paris, să bat iar, dar acum cu Cri, bulevardele acelea… Mi-e dor de America, de Paris… Deja nu mai sunt cu totul de aici, am sărit pe altă spiră, mă simt deja cetăţean al lumii. În douăzeci de ani poate că voi şi

deveni. Iar apoi, poate că voi vedea acele *schimbări* şi voi sări pe o altă spiră, sau pe o altă spirală.

21 mai Termin *Lulu*, poate săptămâna viitoare — dar, drace, trebuie să iau aminte la ce mi se-ntâmplă. Eu *trebuie* să am măcar cinci dimineţi de lucru pe săptămână şi nu am decât una sau două. Vreau rezultate ca anii trecuţi, dar lucrez pe sfert cât atunci. Stau de câtva timp mai bine cu cititul (*Catch 22* de Heller), mai limpede cu — şi mai aşezat — simţul artistic (de ce-oi fi aşa idiot?), şi mi-ar trebui doar: experienţă, poezie, înţelegere, lentoare, halucinaţie, nes, singurătate, pace socială, scrisori primite, călătorii abroad, pix, hârtie (mă dezobişnuiesc să scriu la maşină, nu ştiu dacă-i bine sau nu, nici nu văd consecinţe; e drept, versuri n-aş putea scrie de mână) şi timp. Sunt mai fără complexe ca oricând, am regăsit faza mea „olimpiană". Fiindcă, ce dracu, don'general, nu poţi să scrii cum trebuie dacă nu te simţi egal cu oricine a mai scris vreodată şi dacă nu ţi se rupe că apar zilnic în lume 1000^{1000} de cărţi de geniu.

24 mai Tatuajul de pe craniu, vizibil doar când părul e tuns.

Culianu a fost împuşcat aseară; el rămâne pentru mine o voce şi o carte. Şi, dacă aş fi Pynchon Borges Eco, aş vedea o legătură ocultă aici: ucis de Ialdabaoth, salvat de Sophia… Dar astfel l-aş asasina a doua oară, căci ludicul, chiar ereziologic, nu are ce să caute în drama asta a unei lumi atât de evident reale. „We live in a political world." Nu e primul mare savant ucis de subumani. Who's next?

Iar sunt întors pe dos de împrejurările în care trebuie să trăiesc, iar răscolesc precipitatul resentimentelor, al tulburelii, al greţei, mai aşezat în ultimele luni. E ceva sinistru în aer, buboiul se coace şi, ca ochiul aspidei, te sileşte să-l priveşti ţintă, să tragi în priviri veninul pestilenţial. Nu

există loc ferit, ţi se toarnă în ţeastă jegul unei lumi fără ieşire. Mă simt murdar sufleteşte de miile de înghesuiri prin tramvaie, de miile de minciuni înghiţite, de praful de pe trotuare, de carnea împuţită din piaţă, de ticăloşia fără limite a oamenilor. Un talcioc scufundat în an-istorie, în tembelism, în grosolănie. Nu scriu mai departe articolul de ziar. Doar atât: sunt acrit şi jegos sufleteşte.

Abjecţie — e cuvântul-cheie, dacă-şi va da vreodată cineva osteneala să priceapă faza asta ciudată a vieţii mele în viaţa lumii. (Vezi şi Kristeva, amice.)

Îmi storc iar creierul. Mă simt sfârşit după fiecare pagină pe care o scriu. Este poate şi vremea ploioasă, şi perioada proastă care a trecut (sper), chiar şi hrana proastă şi nu destulă din ultimele zile. Aici, în Orient, la 35 de ani eşti epuizat. Dar mai greu sunt de explicat lipsa de ambiţie şi dorinţă, inconsecvenţa gândirii, răvăşeala vieţii. Citesc câteva cărţi deodată, dar mai toate sunt teoretice, seci, care nu stimulează scrisul. Înainte trăiam în viziune, astăzi scriu despre ea.

Sunt golit. Noroc că povestea mea e pe ultimii metri. Să dea Domnul să mai găsesc undeva puterea s-o închei aşa cum trebuie. Aş putea spune că am făcut ceva şi după dec. ’89.

Teroare indescriptibilă la gândul nimicului etern de-după moarte. Gemete în patul umed de transpiraţie, efortul de a nu mă mai gândi.

25 mai Acelaşi aer sumbru.

După ce termin *Lulu*, va trebui să fac ceva antipatetic, să mă spăl de mizeria asta necesară. *Lulu* e căutarea, cu un beţişor, a unui ban de aur în fecalele unui copil care l-a înghiţit fără să vrea. E greu, foarte greu finalul. Exact ludicul, wit-ul din poeme lipseşte prozei mele, şi dacă mai era ceva-ceva în *Visul*, nuvela asta „De o sută de pagini“ (ca „Gravura de o sută de guldeni“), adică *Loulou* e cu

totul fără umor. Romantică în sensul prost al cuvântului: multă viziune năucă. O, shit!

Am fost selectat pentru Stuttgart. Mi-e puţin frică, pentru că nivelul e ultra-super. Măcar ceva engleză să mai învăţ pân-atunci. Voi avea, deci (poate) o vară plină.

29 mai Există o enigmă a acestei lumi, care evident, oricum am privi-o, prin mit sau prin informaţie concretă, nu este singura existentă. Există această mare bănuială, că suntem un artefact al unei lumi de alt grad, greu imaginabil *cât* superioară celei de aici. Dar revelaţia întârzie, este întârziată, şi cei ce vor s-o anticipe — altă bănuială — sunt eliminaţi: mor, dispar, înnebunesc… Şi poate că nu va trece generaţia aceasta…

3 iunie „Te consideri un scriitor important?" „Bineînţeles; dar în acelaşi timp faptul de a fi un scriitor important mi se pare cu totul lipsit de importanţă."

Recitesc Noul Testament. Mai implicat ca altădată.

4 iunie „În modelul unisexual, dominant în gândirea anatomică timp de două mii de ani, femeia era înţeleasă ca un bărbat invers: uterul era scrotul femel, ovarele erau testiculele, vulva era un prepuţ şi vaginul era un penis" (Laqueur, *Making Sex. Body and Gender from the Greeks to Freud*).

8 iunie Am terminat azi, aproape pe neaşteptate, *Lulu*. Mi-a luat exact un an şi trei luni, ceea ce pentru 90 de pagini de manuscris e monstruos de mult. Nu e la nivelul celor din *Nostalgia*. E explicativă, declarativă, condusă, fără substanţă epică. Prost scrisă, pentru că — să recunosc — nu mai sunt artistul pur sânge de altădată. A rămas din mine doar o carcasă pretenţioasă. Nu ştiu dacă l-am terminat cum

trebuie, nici ce impresie ar putea face la lectură. E, totuşi, un lucru terminat. După tulburarea din ’89. Şi, în mod cert, are şi pagini foarte bune. Sigur, ce lipseşte cel mai mult aici e o scriitură artistă, cea din *REM*. O concreteţe, o inventivitate în real. Aici sunt doar simboluri expuse, nu organic încorporate în substanţa faptelor.

13 iunie Nostalgie de vară, tristă şi dulce. Nu ştiu ce să fac şi nu vreau să fac nimic. Decât să trăiesc momentele după-mesei unul după altul. Înseninarea şi înnorarea cerului. Soare şi umbră gonindu-se în casa tăcută. Ce versuri scriam odată, când credeam în versuri…

Sunt deprimat de săptămâni întregi. Nu poţi fi altfel, azi, în ţara asta. Nu se poate respira şi nu se poate trăi. Şi nu se poate schimba nimic. A fost înlocuită o viaţă bazată pe minciună cu altă viaţă bazată pe minciună. Nişte ticăloşi au luat locul altor ticăloşi (ce lapalisadă…). Sunt dezamăgit, negru de dezamăgire. Aş vrea să plec undeva şi să las totul în urmă. Cei cinci ani care urmează vor decide restul vieţii mele. Sunt într-un punct de unde orice se poate petrece.

În scris, totul s-a destrămat şi relativizat. Eram într-o istorie, într-o tradiţie literară, într-o lume stabilă, cu valori sigure. Totul a explodat şi iată-mă nimeni. Nu mai citeşte nimeni, nu mai scrie nimeni, nu se mai cunosc regulile jocului; nu se poate continua ce s-a făcut înainte şi nu se vede nici un drum. Sunt chiar în *selva oscura*. Mi-e frică, prea mult m-am schimbat. Prea diferit e totul.

Citesc *Ferlinghetti, the artist in his time* de Barry Sileski, exerciţiu bun pentru engleza mea.

Azi-noapte eram fascinat de un vis. Era atât de bizar, că mi-am propus, în vis, să-l ţin minte. Dar nu mi-am amintit decât efortul de a-l ţine minte.

14 iun. Pierd direcţia, pentru că pierd limbajul. Dar e mai bine să-l pierd definitiv dacă, oricum, nu mai cred în el. E şansa mea de a găsi altul. Expulzat din poezie (fiindcă nu mai cred că se mai poate scrie poezie, sau fiindcă nu mai pot scrie poezie), risc însă să pierd artistul care a trăit în mine. Asta-i partea proastă. E nevoie să forţez iarăşi, pentru că altfel dispar. Pierzând poezia, pierd şi proza şi — mă pierd. Limbajul meu de azi e alb; îl stimez mai mult decât dacă ar fi continuat contorsiunile patetice, dar ştiu că e nul ca valoare. Să nu mai public nimic, fie şi zece ani de-acum încolo, dacă nu am să ştiu că e bun, că înseamnă ceva. Sper să pot să mai fac ceva la fel de bun ca *Levantul* vreodată. Fără să sper asta n-aş putea să continui.

16 iunie Am intrat bine în vară, în timpul unde nu se întâmplă nimic. Nu citesc, nu am nici un strop de inspiraţie, nu ştiu ce voi face mai departe. Nu primesc scrisori, deşi aştept veşti din mai multe locuri. E un gol de informaţie care-mi aminteşte de anii aceia ai verilor oribil de singure.

Nişte poeme americane? Nu, e prea previzibil. Şi viaţa mea se-nchide emoţional pe zi ce trece. „Someone who closes his eyes for you/ Someone who closes his heart"… Mi-am închis ochii şi inima. De unde să iasă poezia?

17 iunie Căldură toropitoare. O mare galbenă şi verde afară, dar aici în casă e umbră şi e mai suportabil. Totuşi îmi place sezonul ăsta al leneviei. Mi-am recitit ceva din poemele trecute (*L.a.t.*). Sunt iremediabil depăşite. Nu mai suport decât lucrurile „plane" scrise în ultimul timp. Tot ce e elaborat îmi face scârbă. La ora asta nu se poate, nu se mai poate face o poezie mare sau bună. Se mai poate face cel mult o poezie *suportabilă*. Ăsta ar trebui să fie cel mai înalt calificativ în evaluarea poeziei. O poezie de care

să nu-mi fie (penibil de) ruşine. Ultimele mele poeme spontane nu sunt bune. Nu simt nimic când le citesc. Dar e o imensă uşurare că nu simt jenă. Şi uşurarea asta ţine loc de catharsis.

Mir, ce mai faci? Şi ce-ai să mai faci? Deocamdată mai răsfoiesc nişte antologii… Vrei să revii la poezie? Nu ştiu. Da, dacă voi fi silit. Adevărul e că mi-e silă de mine, cum stau descărcat, impudic ca o baterie impotentă. De fapt, n-am mai publicat poezie bună de 7–8 ani. Am un volum, *L.a.t.*, destul de prăfuit, şi un sfert de volum nou, încă neconturat, inform, cum poate va şi rămâne. Şi am un creier uzat şi fărâmicios ca o brânză galbenă, lăsată la aer. Şi duhneşte la fel. Mai am şi un corp făcut (n-o să credeţi) din *carne*.

Niciodată nimic în cutia de scrisori. În fiecare zi aceeaşi dezamăgire. Dar eu trebuie să comunic, de ce nu primesc nimic, de ce nu se întâmplă nimic? Pentru că a venit anotimpul mort, când nu mai vin ştiri decât de la morţi.

18 iun. Şi uite că am primit ceva — o veste. Editorul francez a citit cartea şi e entuziasmat. Va apărea peste şapte luni, în ianuarie, şi i se pregăteşte o campanie de presă ieşită din comun, din câte-am priceput. Un succes al *Nostalgiei* ar fi esenţial pentru viaţa mea de aici încolo. Sunt pe un teren pe care puţini s-au aventurat, un teren de la-nceput preţios, indiferent ce construieşti pe el. Apoi — tot ce e mai adevărat în mine a intrat acolo, adevărul convertit fiind, Pontormo-like, în graţie. *Visul* este aceeaşi lume cu versurile mele de dulce şi literară literatură, opera unui *artist*. Ce a urmat nu mai e la fel. În *Lulu* nu mai sunt artist şi acolo nu mai există graţie. Acolo sunt sub diafragmă. „All the angels came“ în poeme şi-n *Nostalgia*. Dar dedesubt e jegos şi urât, şi pute. E tot atâta adevăr, dar e adevărul *scriitorului*, şi nu al artistului. Viziunea cerului înstelat o privesc acum,

pervers scânteietoare, într-o mocirlă. Oh, dacă m-aş putea din nou depăşi, dacă mi-aş rupe iar pielea şi aş ieşi iar din sacul ei bătucit.

23 iun. Biblia. Un sentiment paranoic. Căutare şi bâjbâială. Azi-noapte, în vis, abia târam după mine un uriaş capac de sicriu. Între multe alte imagini fărâmiţate.

Declin. Unde scrisul cuvintelor, unul după altul, e useless, unde mintea refuză să mai funcţioneze. „Să nu iubeşti lumea“, spune apostolul. În lume nimic nu e demn de atenţie. Să nu-l iubeşti decât pe Dumnezeu — pe care nu-l ştii şi nu l-ai văzut niciodată şi nu-l poţi înţelege, pentru că el „nu e om“ — şi astfel vei căpăta viaţa veşnică, pe un nou pământ, sub un nou cer. Acolo nu te vei însura, pentru că vei fi „ca îngerii“. Acolo nu vei avea corpul tău pământesc, ci un corp ceresc. Vei fi răsădit într-o lume eternă. Pentru asta trebuie să renunţi însă la tine, la haina ta de carne, dorinţe şi amintiri. „Cine nu-şi lasă părinţii şi nu mă urmează, nu-i demn de împărăţia cerurilor.“ Lumea-i o floare carnivoră care te ţine cu mierea ei parfumată, te suge şi-ţi azvârle apoi scheletul. Aici suntem toţi orbiţi, umblăm cu capu-n pământ după deşertăciuni. Nu vedem Lumina, iar duhul se dă doar puţinor inşi. Există un proiect, există un scop. Nu le putem însă cunoaşte. E o imensă experienţă genetico-etico-mistică, după o metodologie care scapă minţii noastre. Cutremurul fiinţei şi nefericirea vor fi nu ale cărnii, ci ale spiritului. Va veni apocalipsa valorilor, răsturnarea idolilor, încetarea istoriei. Voi avea revelaţia? Voi fi ales? Nu sunt pregătit însă, pentru că… eu iubesc lumea. Pentru că mă tem de venirea împărăţiei. Nu sunt demn.

27 iun. Ce-nseamnă, de fapt, „sfânt“, „a se sfinţi“?

Biblia: un galben şters, nisipos.

Şi tot despre culori: acum câteva nopţi m-am visat iarăşi în casa din Floreasca. Am deschis marea uşă de la intrare. Totul, în interior, era verde-oliv, un verde putred şi adânc, ca în visul de acum câţiva ani, cu gravidele. Am intrat, pe dreapta, într-o cameră cu glasvand la uşă, care s-a arătat a fi bucătăria. Acelaşi aer verde, lugubru. Acolo se afla mama, tânără, pierdută în depărtare. Am intrat şi-n camera cealaltă, unde tata, foarte gras (?), zăcea pe pat doar în chiloţi şi maieu. Verde, totul verde-oliv, în afară de pielea roz şi rufăria orbitor de albă a tatălui, care părea decupat din altă lume. Atmosferă de enigmă nemăsurată. Îmi aminteam totul foarte bine, şi totuşi totul îmi era străin, cu desăvârşire străin.

Din când în când, ies pe balcon şi privesc luna. Sunt rătăcit într-o pădure obscură. Nu mai ştiu şi nu mai pot nimic. Nu mai pot vorbi simplu despre mine însumi, căci eu însumi sunt ca un amestec de piese din mai multe puzzle-uri, din care nu se poate forma nici o imagine. O oboseală fără limite este însuşi stilul meu de viaţă, de vreo zece zile. Citesc, dar altceva nu sunt capabil să fac. Nu dorm destul, nu mănânc destul… Mă simt chiar foarte, foarte obosit. Încerc să renunţ la cafea, poate mă voi simţi mai bine.

28 iun. După-amiază singură, cu lumină orbitoare. Am mai citit din biografia lui Ferlinghetti, dintr-o antologie de poezie americană, am mai răsfoit şi alte cărţi… îmi miros mâinile a hârtie bună, tipărită, a carte pentru prima dată deschisă. Corpul meu şi mintea sunt egal obosite şi refuză orice, mai ales lecturile. Vor fi câteva zile de şoc până mă voi curăţa de zaţul gros de cafea depus pe cristalul minţii. Refuz lectura aşa cum un bolnav refuză hrana. Totuşi, am luat lângă mine *Nadja* lui Breton. Fiindcă va urma Parisul.

Viaţa mea s-a închis — asta îmi sună mereu în minte de la o vreme. Ce-a fost, s-a terminat. Nu

mai am nimic de aşteptat, nu mai cresc, sunt un om mare. Am avut tot ce poate avea un om. De acum, nu mai sper, nu mai doresc, nu mai pot înainta. It's over. Un ţesut gros, îndesat, cafeniu va fi materia viitorilor mei ani. Scoarţa.

29 iunie N-am decât şansa ieşirii din deprimare. Oricât de insignifiantă se va dovedi în cele din urmă, literatura e totuşi viaţa mea. În afara ei nu simt că trăiesc. Să rezist sentimentului îmbătrânirii. Să mă concentrez şi să mai ajung o dată şi înc-o dată acolo, în lumea care sunt eu. Acum sunt cu adevărat nimic, mai mult ca oricând, un nimeni absolut, dar să nu uit ce am fost şi să *vreau* să fiu mai departe M. C. Să ies din resemnare, să năpârlesc, să regenerez pentru o carte/viaţă nouă.

14 iulie À Paris, sur un cheval gris. Citesc *Masochismul* de S. Nacht. Am mai cumpărat ceva cărţi. Sunt într-o perioadă de relativizare atât de totală, încât sunt fără grai şi fără gândire. Trăiesc o răsturnare a lumii în faţa căreia stau cu perplexitatea în palme. Întind cuiva perplexitatea: e tot ce am. N-aş putea scrie un cuvânt, fiindcă nu mai ştiu cine şi unde sunt. Şi totuşi trebuie să continui să exist şi să scriu. Pentru că totuşi mai am ceva dincolo de vieţuirea asta năucă în mijlocul unui Paris care-ţi dă vertije: amintiri. Adevărate sau false. Sau totul e-n creierul meu de sărman Dionis, sau am mai fost odată aici. În orice caz am mai fost în vis în zona Piaţa Panteonului – Sorbona, cu un an în urmă. Şi alt vis: mă aflam pe o străduţă foarte îngustă, în pantă blândă. Era un şir de trăsuri închise, fără roţi şi fără cai, doar cupeul. Eram într-una dintre ele şi aşteptam. Mi-am amintit intens clipele acelea de aşteptare, fără să ştiu la ce face visul meu aluzie, când şi unde s-a petrecut totul.

Parisul e un spectacol total, exaltant şi deprimant. E trist să-nţelegi că viaţa poate fi mai fantastică şi mai minunată decât literatura.

Literatura rămâne dorinţa mea cea mai mare. Dar nu mai ştiu nimic despre ea. Aş vrea mult să încep în toamnă o poveste nouă şi să mai scriu versuri. Iorgulescu: „Poetul M. C. e mort. I se poate discuta opera de până-n decembrie ’89 ca şi când ar fi opera completă. De-acum, lumea e alta, tu trebuie să devii altul şi să faci altceva.“

21 iulie Lumea mea e o lume închisă. E din cauza asta faptul că nu pot scrie — şi că nu mă simt eu însumi — decât într-o cameră cu uşile şi ferestrele-nchise şi unde sunt singur. Am nevoie de monotonie, de condiţii constante pentru meditaţie. Şi în primul rând de singurătate. N-am să fiu niciodată un scriitor „de grup“ sau un ideolog, ci un marginal rătăcit în lumea (care e numai a) lui.

30 iulie Acasă, sâcâit de o durere de spate care îmi râcâie vertebrele. Ar fi atâtea de scris. E un film între mine şi lume. Tot mai departe, tot mai neatent, mai distant. Nu sunt de-aici, din ţară, şi nu sunt de-aici, din lume. În vis, aveam unghii lungi de un centimetru şi sticlos-transparente. Faptul că n-am scris nimic de atâta vreme, că m-am descompus în aerul verzui şi cu polen şi cu multe reclame şi cu faţa lui Cri şi cu buloanele unsuroase ale şinelor de metrou şi cu arabi frecându-se la ochi pe marginea fântânii lui Tinguely şi cu fete brânzoase şi urâte în pânză tare şi cu lumină violetă peste faţade 1900 şi cu Veneţia Roma Londra Paris falling down burning şi cu violoncelul spart al lui GF şi cu Gustav defecând în cazarma de fier cu pietricele parfumate şi cu Nadja negresă şi cu trei curve goale pe o platformă rotitoare şi cu istoria naturală a supranaturalului — air de Paris —, că toată cultura suprarealistă n-a avut nici un sens şi că e cultură moartă, istoric-prestigioasă (refuz să-mi pun emisferele fesiere

sau cerebrale pe scaunul lui Victor Brauner dintr-o celebru-necunoscută café), că am trăit ca şi când cineva mi-ar fi extras măduva din oase şi, în întregime, sistemul nervos central, lăsându-mă gol şi uşor ca tulpina de soc şi cu organele de simţ atârnând ca nişte prezervative de aţişoarele cu calciu şi potasiu (magneziu also?), că m-am bălăcit în incontenabila nefericire de a fi fericit — *faptul* că şi că şi că…, toate astea mă fac să vreau şi să-ţi cer disperat, Doamne, ce ţi-am cerut dintotdeauna: o carte! Puterea de a mai scrie o carte, de a mai trăi în faţa hârtiei mânjite de spermă şi sânge — dar şi de emailul transparent al visului. Dă-mi uterul paginii, lasă-mă iarăşi hipnotizat şi extaziat în faţa paginii cu picioarele desfăcute, obscenă şi dulce ca o amantă veche care ţi se dă iar.

M-am maturizat, adică m-am rinocerizat. Am pus chitină groasă pe piele. Da, o keratoză sufletească îşi întinde plăcile pe lumea mea. Nu sunt lăsat să văd şi nici să simt. Sunt momit cu dulcea păsărică şi asta-mi tumefiază creierul. Ar trebui să fiu: 1. singur. 2. adolescent. 3. adolescentă. Nu mai sunt decât cavoul plin de turişti. Sunt cavoul viu şi pestriţ al bietului, dragului tânăr-tânără: băiatul cu sâni şi cu plete de aur care am fost.

A început viaţa matură: vacanţe, călătorii, prieteni, interese, contracte, bani. Şi în primul rând „să ţii legătura“, să cultivi oameni. Să faci tot ce ţi-e exterior, numai şi numai asta să rezolvi. Să faci rost. Să aştepţi „realizări“. Să exişti (ăsta-i lucrul cel mai rău). Adică să fii un simbol într-o economie a bunurilor simbolice.

Sunt, acum: asistent la universitate; scriitor cu operă şi admiratori (noroc că-i dezamăgesc de câte ori apar în cărniţă şi-n oscioare); tată de familie fericită; viitor autor de succes internaţional. Toate-s bune şi frumoase şi aş mânia pe D. dacă le-aş dispreţui. Nu le dispreţuiesc, pentru că nu mai sunt un adolescent, pur şi simplu accept, zi de zi, lucrul

ăsta: sunt toate astea în loc de a fi *eu*. Şi sunt terminat, nu fiindcă nu mai pot scrie, nu în primul rând pentru asta. Sunt terminat fiindcă accept circul ăsta al socializării trupului şi sufletului meu. Nu sunt pentru că nu mai sunt. Un lucru e totuşi pozitiv: zguduirea oribilă a trecut. Sunt la larg, chiar dacă în ape murdare sau sălcii. Am trecut printre stâncile mişcătoare şi am rămas viu. („Dar eşti viu? Eşti viu? — amicul F. I.)

31 iulie Privarea de vis atrage un rebound; dar cea de scris! Mergeam prin nişte uliţe întortocheate: case şi curţi de mahala, aşa cum am mai visat şi altădată. Am ajuns într-o curte în iarba căreia, lângă o casă impunătoare, se aflau două statui de bronz, ca doi oameni vârâţi în pământ până la brâu. Fiecare avea un braţ întins, paralel cu pământul. Am tras puţin de braţul unuia şi, după două secunde, statuia s-a rotit lin şi a lăsat vizibilă intrarea într-o criptă. Am făcut acelaşi lucru şi cu cealaltă. Rotirea lor mecanică şi lină îmi făcea mare plăcere. Dar nu m-am oprit pentru că eram în căutarea unei monede de aur (preţioasă nu pentru că-i de aur, ci pentru că e veche, îi explicam cuiva; nu ştiu cum, când spuneam „veche“, peste silaba ve se suprapunea un fel de şuierat aspru, teribil). Am mers apoi la un cenaclu şi am citit nişte versuri dactilografiate pe coli albe. Erau formate din bucăţi destrămate de fraze. M-am întors acasă pe când se albea de ziuă. Am însoţit mai întâi doi inşi, scriitori, care-au intrat într-o cârciumă şi mi-am urmat singur drumul prin noapte. Ceasul meu arăta ora 41. Nu pricepeam de ce sunt două cifre în loc de una. Am găsit într-un şanţ un pix transparent, cu capac albastru („bic“), dar lung cât mine, şi l-am luat ca pe o lance. Am apăsat pe butonul lui din capăt, a cărui funcţionare lină mi-a făcut iar plăcere. Dar am pierdut pixul pe drum. Acasă m-a primit mama, care, în mod ciudat, nu mi-a zis nimic că venisem în zori.

Durerea de spate mi s-a accentuat. Mă chinuie ca dracul şi m-am plictisit de ea. Mi-a căzut şi o plombă, deci trebuie să mă distrez la dentist. Cât am fost la Paris n-am avut nici o activitate intelectuală, în afară de o permanentă discuţie subterană pe douăzeci de voci, cu mine însumi. Din vacarmu-ăsta ţicnit se ridicau din timp în timp cu un ton mai sus câteva chestii: 1. Înstrăinarea mea de situaţia, lumea şi problematica din ţară. Mi-a devenit clar că aş putea trăi oriunde în lumea civilizată. Sigur că totul e vânare de vânt, dar sunt nişte perspective, acolo unde până ieri n-am avut nici una. Chiar dacă, însă, nu va fi nici un succes, tot voi avea o carte-n franceză, deci permanent o poartă deschisă. Mi-e clar că vreau să mă depărtez cât mai mult de actuala viaţă naţională şi literară de aici. De la prima sunt de aşteptat câţiva ani de mizerie (mai ales morală), iar de la a doua, o înglodare în obsesii locale. Eu personal, în scrisul meu, nu mai pot avea decât de pierdut. N-am chef să mai public, căci nu mi-o cere nimeni şi fiindcă e tot mai greu să publici, iar cărţile au tot mai leşinat răsunet. Nu mai vorbesc de condiţiile tipografice. Prieteni am tot mai puţini şi mai nesiguri. Prea puţin mă mai leagă de locul ăsta bizar numit ţeară. Poate doar cordonul ombilical al unei anume frici şi ezitări (vezi Joyce în nuvela lui: cei care pleacă sunt socotiţi morţi). 2. Pierderea violentă, polemică, a iluziilor culturaliste, umaniste etc., etc., a încrederii în sacralitatea şi importanţa artei, poeziei a.s.o. 3. Nevoia disperată de a continua să scriu povestiri, de a scormoni mai departe şi tot mai adânc. Cum să faci asta fără să repeţi ce-ai mai făcut şi fără să ajungi la bedlam? Dar e singura literatură pe care mai mizez, pentru că podul de spumă de ras al poeziei s-a scufundat şi s-a topit brusc în mine o dată cu halucinaţiile tinereţii. Doar că proza mea s-a hrănit din poezia mea, şi secarea ultimei ar putea s-o anemieze total pe prima. 4. Refuzul exteriorului, cu atât mai

obstinat cu cât exteriorul e mai fascinant. Refuz să exist mirific atâta timp cât nu scriu mirific. Mă enervează vacanţele şi viaţa mea cu Cri, cu cât e mai deplin fericită şi mai fermecătoare, cu atât îmi produce o reacţie mai puternică de refuz, o remuşcare la gândul că trăiesc în loc să scriu. 5. Cine sunt? Ce mai pot să fac? Ce mai există fraged şi ingenuu în mine? Pentru că tot ce se întâmplă cu adevărat, ce emoţionează, ce are forţă, se întâmplă într-un creier ingenuu, ca al unui copil, o minte care mai poate fi încă uimită, fermecată, terifiată. Ţii minte cum vedeai culorile creioanelor când desenai vreo friză în clasa I? Sau cum leşinai aproape de un fel de dor inexplicabil când priveai rozul şi vernilul poleielilor de ciocolată? Sau mai ştii cum stilul cărţilor citite trecea în stilul tău, printr-o difuzie la fel de rapidă şi de orbitoare ca a drogului injectat intravenos?

Concluzia: sunt foarte jos şi nu mă susţine decât încăpăţânarea. Dar măcar am curăţat cămara şi tot e ceva. Până s-o umplu din nou va mai trece vreme, dar susţin pereţii să nu se prăbuşească şi tot e ceva. E spaţiu înăuntru.

De ore-ntregi ascult muzică şi citesc. Când rămân singur nu mai am acea exultare şi nu mai simt că pielea mea străluceşte (ca altădată, de pildă când Cri stătea, cu Ioana foarte mică, la curte, iar eu veneam aproape zilnic pe căldurile alea demente să stau gol prin casă şi să respir şi să scriu versuri care n-au apărut nici pân-acum), ci simt doar *frică*, groaza şi dezorientarea copilului despărţit de mamă.

Poetul român face literatura ca şi când literatura ar exista. De fapt, ea nici nu pre-există, nici nu există, ci post-există. La fel ca şi viaţa, pe care credem că o trăim, ca un fetus care ar crede că acolo, în uter, e viaţa şi că totul se sfârşeşte o dată cu naşterea.

5 aug. La „Monrepos Schloss Hotel“, în Germania, lângă Stuttgart. Sunt OK. E un lux aici cu care nu sunt obişnuit. Totul e „select“, fireşte, nu în ultimul rând participarea. Am bavardat ieri seară, la cină, cu Ihab Hassan, care e realmente un om drăguţ. A avut, pe rând, să ne întrebe câte ceva pe fiecare. Am schimbat două vorbe şi cu Federman. E o atmosferă foarte asemănătoare cu cea din Iowa City, dacă ai plasa-o pe aceea într-un mediu mult mai „chic“ (cum s-o zice-n nemţeşte?). Chelia roşcovană a lui Barth luminează ca un far toată adunarea, iese imediat în evidenţă. Gass e drăguţ şi rotofei (texan?), iar Bradbury — care mă interesează mai puţin — nu l-am remarcat, dacă n-o fi lunganul blond şi cam antipatic care se scobea în dinţi la recepţie.

Nu, nu era acela. Am avut între timp şi primul seminar cu Federman. Vorbesc mai prost englezeşte decât ceilalţi 4 inşi (Anglia, Olanda şi nu ştiu mai ce), dar mă fac înţeles. Doar că nu pot fi prea subtil. Mi-e simpatic R. Fed. şi cred că şi eu lui.

7 aug. Mă dezmorţesc intelectual(iceşte), după atâta marasm şi lâncezeală dubitativă. Foarte, foarte bune lucrurile care se fac aici. E un fel de recluziune: *stirrings still*. Şi totul e atât de „la vârf“, şi programul e atât de încărcat, făcut nemţeşte, şi discursurile aşa de diverse (e un fel de Castalia), şi atâta dezideologizare, şi atât relativism, şi atât confort… Departe de a fi obosit, mă simt stimulat şi fericit de acest festin festiv. M-aş simţi infinit mai bine dacă engleza mea ar fi la nivelul celorlalţi. Dar progresez şi poate că într-o bună zi… Oricum, exist, pot discuta, pot chiar interveni în seminarii. În conţinut, nu sunt diferenţe între intervenţiile mele şi ale celorlalţi, doar că limba săracă mă sileşte la clişee şi îmi impune o anume asprime, ariditate.

Postmodernism înseamnă în primul rând respect între egali: pluralism, relativism, pragmatism, călătorii, sat planetar informatizat. Democraţie într-o ţară bogată. Romanul postmodern apare unde *toată* societatea atinge nivelul „peste mediu“ de civilizaţie şi cultură, într-o lume mediatizată şi înalt tehnologizată.

Citesc *Snow White* de Donald Barthelme.

8 august Mic incident la masă: numele felului de mâncare pentru care am optat s-a dovedit a fi (deşi frumos ca în F. Wake) înşelător, căci nu am putut înghiţi nici o bucăţică din ce mi s-a adus: nişte găluşte puţind a peşte, încununate de jumătate de rac adevărat, cu antene lungi şi ochi holbaţi, cu crustă roşie în spinare, ca un gândac mare de bucătărie strivit în farfuria cu mâncare. Îmi ghioră ie acum maţele ca dracu şi mă tot înjur de două ore: de ce Dumnezeu n-oi fi luat ravioli?

Vid interior. Sunt într-o ceaţă englezească şi-ntr-o pâslă de noţiuni care aproape mi-au blocat mintea. Aud numai englezeşte, citesc englezeşte, vorbesc englezeşte. Şi tot postmodernismul adiacent, ca o glazură mai groasă decât mierea, turnată, moale, pe globul de îngheţată cu două emisfere-ncreţite. Este, *mai* este ceva în mine?

Azi-noapte, m-am trezit în toiul nopţii, sau am crezut că m-am trezit. Şi i-am văzut, în uşă, fosforescenţi, ca la mare, anul trecut. Erau doi, doi bărbaţi: unul era foarte înalt, iar celălalt cu creştetul până la umărul lui. Mă priveau. Hainele lor erau translucide şi colorate, vernil şi stacojiu. În câteva secunde au dispărut, dar i-am văzut atât de bine, atât de normal pe fondul negru al camerei. Who are those people?

9 august Lumea teoreticienilor literari e groaznică: dacă ei, oameni deschişi spre viaţa spiritului, nu participă în nici un fel la nebunia sângeroasă care e substanţa literaturii, la

frumuseţea disperată şi explozivă din obiectul studiului lor, ci doar mânuiesc cuvintele (radioactive ale) textului cu mâini mecanice, înseamnă că, de fapt, ei sunt ultimii chemaţi să participe la literatură. Fiindcă din literatură, ca dintr-o religie, înveţi că este inutil să faci altceva decât, tocmai, literatură. Dacă într-adevăr *crezi* în literatură, teoria literară nu poate deveni scopul vieţii tale. Scopul vieţii tale va fi în adâncime, către enigmă. Restul este fucking intelectualism, bun pentru snobi şi femei savante. „Sunt americanistă.“ „Tocmai citeam ultimul studiu al lui“… „Este greu să-ţi iei Ph. D.-ul în Italia?“ (Dar sunt truisme.)

Extrem de bun şi deosebit de neconvingător John Hawkes. Minte când spune că minte şi din circuitul ăsta nu există ieşire.

10 aug. Doar atât: „10 aug.“ Nu e nimic mai mult de spus (mă-ntreb de ce am adăugat şi „nu e nimic mai mult de spus“, şi de ce am mai deschis şi paranteza asta). Iarăşi am pierdut lumea. Jurnalu-ăsta poate că pare verbios, dar trebuie să-l înţelegi, totuşi, ca pe o succesiune de retrageri în tăcere. O autodistrugere calmă.

Citesc *Mumbo Jumbo* de Ishmael Reed, dar nu învăţ nimic din ce citesc, nici măcar englezeşte. O mare depresiune, o imensă dezorientare îmi mănâncă viaţa. Am pierdut totul în afară de reflexele primitive ale unei salivări patetic-moderniste. Orice aş putea face mi se pare că nu merită efortul. Lumea s-a golit de valoare şi am tot atâta substanţă în mine cât o crustă uscată de crab, aruncată pe plajă, printre pietricele. Vidul dinăuntru („cât de *compactă* este!“ — Coover — ce mult mi-a plăcut cuvântul ăsta din „Babysitter“!) al cărnii compacte şi cel din afară al luminii compacte îmi presează pielea din ambele părţi. Sunt doar pielea mea şi, dacă este ceva în

mine, sunt doar oribilii sarcopţi rozând canale prin dermă.

„Sodomizată de lună…“

Excelent, într-un eseu de J. Barth: „Se spune că Bertold Brecht, din convingeri socialiste, ţinea pe masa de lucru un măgar de jucărie purtând inscripţia «Chiar şi eu trebuie să înţeleg»; scriitorii modernişti ar fi putut foarte bine să-şi pună pe mese un profesor de literatură de jucărie, dacă nu se-ntâmplă ca specialitatea lui să fie chiar modernismul, cu inscripţia «Nici măcar eu nu pot să-nţeleg».“

12 aug. Am citit *The Lost Ones* de Beckett, cerc de infern sau borcan cu insecte supuse unor experienţe de stress continuu, fără ieşire, până la moarte. Mare scriitor, din care abia acum ajung să citesc câte ceva. (Dar foarte aproape de Kafka.)

Am de două zile o exaltare permanentă, poate datorată destulelor cafele băute pe zi, dar şi faptului că, după atâta vreme, mintea mea lucrează. Am chef să mă bag şi eu sub carcasa textului, să meşteresc acolo (sau sub fusta femeii mele textuale, să însămânţez acolo), dar pe de altă parte mă tem ca tendinţa mea spre manierism să nu ajungă chiar esenţa scrisului meu. Încerc mereu să fiu cât mai diferit în scris de mine cel de ieri, pe care-l resimt mereu ca artificios, aşa încât competiţia mea cu mine are două feţe contradictorii: este cursa cu un ins pe care-l admir şi pe care nu-mi imaginez cum o să-l depăşesc vreodată, dar şi cu un „fost“, un „terminat“, un repede ieşit din modă. De multe ori se-ntâmplă însă un lucru ciudat: îl înving pe primul, dar mă-nvinge al doilea.

Ceva tâmpit se-ntâmplă cu memoria mea. Păcat, era odată reliable. Nu mai pot reţine aproape nimic. În general, ceva în mine a devenit încăpăţânat şi obtuz, nu mai vrea sau nu mai poate să primească informaţii, se opune grotesc, îşi vinde

scump pielea. De la nefericire exaltată la depresiune fericită — asta e linia de nouăsprezece ani încoace.

Scriu poeme, cu pixul, pe pielea cuiva, a unei fete goale. Text peste tot, pe ţeastă, pe pubis, pe omoplaţi. Pe limbă. Pe pleoape. Sau scriu un sonet pe ţeasta ei rasă. Creşte părul, so… the sonnet disappears. Sau pe pubisul ras. Sau ultima terţină pe pubis. Câte posibilităţi… pentru scris…

13 aug. *Willie Masters' Lonsome Wife* de Gass. Nu ştiu cum aş putea să citesc mai mult, să citesc tot. Numai că după vreo oră de citit mi se întâmplă „urâtul“ ăla, sentimentul că nu este treaba mea, că nu sunt în vreun fel interesat. Aş scrie, de fapt.

(Suport din ce în ce mai greu seminaru-ăsta care mă isterizează; aceeaşi viaţă măsurată cu orele de masă, aceeaşi corvoadă a conversaţiei, aceleaşi seminarii nu mereu interesante.)

Câteva idei (căci îmi vin idei): o carte în care să povesteşti evadarea din infernul lui Dante a unui „suflet damnat“ — şi tot ce ţine de asta. Alta: o maşină de scris de mărimea insulei Laputa apare deasupra unui oraş şi-l terorizează (cum? why?).

„Your nipples turn the colour of my eyes“ (Gass).

14 aug. Minunată prelegere a lui Hassan. Un om într-adevăr întreg, profund, cum noi nu avem unul.

„Pe drumul morţii
mama-ntâlni o banchiză
o mare banchiză de vată“ (Michaux).

Fără nici un dubiu, cel mai mare pericol pentru literatură este teoria literară. Citind un eseu despre „Language Poets“. Şi asta nu în sensul mefienţei dintotdeauna a artistului care dispreţuieşte şi se teme de meta-limbajul ce-i înconjoară opera, ci pentru că teoria literară, pretinzând că face abstracţie de valoare şi neputând, de altfel, explica valoarea, *instituie* valori, valori *de concept*, de

foarte multe ori neadevărate. Ar fi foarte multe de adăugat aici pentru ca totul să sune rezonabil, dar nu am acum concentrarea necesară. Oricum: scriitorii interesanţi pentru teorie nu sunt, vai, decât câteodată marii scriitori. Sau poate că lumea se schimbă şi poate că teoria instituie de-acum valoare, mai ştii păcatul? (v. Ilf & Petrov)

15 august O erecţie la gândul morţii.

Citesc Calvino, *Cosmicomics*, dar nu cred că o să mai am timp s-o termin. Căci voiajul (sau mai degrabă sihăstria) din Germania se încheie şi voi fi iarăşi acasă. Abia aştept. Aici am făcut o treabă foarte bună, minunată pentru a) proza b) engleza /mea, dar două săptămâni sunt suficiente.

16 aug. 1. Poezia vremii noastre este romanul postmodern.

2. Marea audienţă a poeziei în est nu ţine de superioritatea culturală a zonei, ci este un fapt negativ, un elefantiazis, un semn de subdezvoltare. (I may be wrong.)

Foarte bune prelegerile, dar deja sunt fed-up, şi fizic, şi intelectual. Nu pot să nu scriu totuşi aici cât de important, de binevenit a fost seminaru-ăsta pentru mine. Mi-a mai scuturat puţin praful de pe creier şi mai ales de pe acel aparat de carne moale şi invizibilă care e voinţa. De fapt, mă gândeam aseară, în ultimul timp eu am renunţat (sau, mai optimist, „renunţasem“) la ideea de a fi scriitor, lucru care mi se părea lipsit de orice importanţă, şi începusem să caut, cocoţat în vârful scării mele beckettiene, *nişa, tunelul, the exit, ieşirea*. Devenisem unul dintre (câţi or fi pe lume?) căutători. Lucru total incompatibil cu orice altceva. Căutător pe cont propriu, bazându-mă pe aluzii fragmentare şi ininteligibile aproape, ştiind că nu mă pot baza pe nici o relatare şi nici o hartă şi totuşi ascultând atent la ceea ce pare să mi se şoptească, să mi se sugereze cu tot mai multă

insistenţă: că *există* o ieşire, că *trebuie* să o cauţi, chiar dacă nu ştii ce te aşteaptă dincolo de acea poartă imposibil de gândit. Asta este, poate, maturitatea: renunţarea la jocurile baroce, aruncarea unei priviri pe deasupra gardurilor pictate în vidul înspăimântător de dincolo. Şi aşteptarea atentă, modestă, încrezătoare. Poate. Nu ştiu, nu mă pot concentra. Despre lucrurile astea se scrie întotdeauna prost, pentru că sunt în afara literaturii şi opuse ei.

Vise cu cranii, oroare, ceafa înţepenită.

Căldură toropitoare afară, peste castel, lac, pajişti şi copaci. Am ieşit să mă plimb, dar m-am întors repede. Nu ştiu cum suportam altădată lunile acelea de vară în care zile-ntregi nu întâlneam pe nimeni, nu vorbeam cu nimeni. Ieşeam şi umblam ore în şir, ca să mai treacă timpul şi să uit cât eram de singur. Acum, după-amiaza asta, în Germania, atât de departe de toţi şi de toate, simt iar topirea asta a oaselor, nevoia de a mă trânti jos, în mijlocul camerei, de atâta înstrăinare şi lipsă.

Ieri, un lucru care m-a tulburat. Era un film plin de atrocităţi, la limita suportabilului. Între altele, un soldat gol, cu pielea total arsă într-o explozie, faţa o bucată de carne însângerată, fără ochi, doar o gură urlând şi corpul zbătându-se. Alt soldat rănit se apropie de el şi-i întinde ţeava puştii, pe care cel ars o apucă spasmodic şi-o bagă în gură. Soldatul rănit trage. Aici imaginea se întrerupe şi incredibilul urmează: o reclamă TV cu o familie nemţească lingându-se pe boturi, o lingură cu supă, o muzică săltăreaţă. Mmmm! „Cea mai gustoasă supă e supa xxx.“ Şi imaginea policoloră a cutiei de supă, şi un cor cântând numele firmei… Nu se poate, nu se poate! Totul e pe acelaşi plan, suferinţa este entertainment, nu are altă valoare decât una comercială, totul e doar imagine. Teribila tortură a mutilatului este echivalentă cu imbecila fericire din reclamă: nu înseamnă decât câteva minute de imagine TV. Da, uneori ei pot fi

insuportabili (şi, acum câteva zile, mirele şi mireasa pozându-se călare pe o sculptură de Henry Moore). E drept că ei sunt o societate care marginalizează suferinţa, dar lipsa de respect şi de înfiorare este la fel de inumană.

17 aug. Încă un an în jurnal. Am călătorit între timp în Statele Unite, Franţa şi Germania. Am stat aproape patru luni şi jumătate în străinătate. Dar nu e un bilanţ. Mă întrebam doar cât am învăţat din drumurile astea, ce au schimbat ele în mine. Cred, mai degrabă, că ele sunt parte din marea cabală pusă pe roate împotriva scriitorului din mine. „The more you travel, the less you know." Dar omu-ăsta banal, naiv şi tâmpiţel care e şi el înghesuit sub pielea mea s-a bucurat şi a holbat ochii larg la caleidoscopul drumurilor, oraşelor şi neamurilor. N-aş mai călători, însă, mai departe. Vreau acasă, la scris.

Un vis tare plăcut. Stăteam culcat pe tejgheaua unei prăvălii cu vitrinele la stradă. Eram ca un obiect de vânzare, chiar sub nasul trecătorilor. Purtam o cămaşă roşie ţipător. Pe lângă mine a trecut o fată tunsă foarte scurt, roşcată sau blondă. Nu ştiu de ce, îmi plăcea enorm de ea. M-am uitat după ea, întorcând capul, şi mi s-a părut că şi ea se uită la mine cu coada ochiului. Când a dispărut, mi-am zis că trebuie să se întoarcă. Speram din tot sufletul s-o văd înapoi. Şi iat-o întorcându-se, zâmbind şi privindu-mă-n ochi. E greu de descris bucuria pe care-am simţit-o. M-am luminat tot, am sărit de pe tejghea şi-am luat-o-n braţe. Purta cămaşă bărbătească şi pantaloni. Era totul atât de firesc. „Bună, ce faci?" am întrebat-o, ca şi când ne-am fi cunoscut de nu ştiu când.

Ce ciudat, zilele trecute şi chiar azi, toată ziua, abia aşteptam să ajung acasă, iar acum m-a apucat o tristeţe şi o singurătate cărora nu le dau de capăt. Iar se închide o lume, iar e timpul să spui „good bye", iar oameni pe care n-ai să-i revezi, poate

(sigur!) niciodată. Sunt aici, în camera de hotel pe care o voi părăsi peste câteva ore. Mulţi au plecat deja… E tristeţea ultimei zile, în faţa căreia nu există apărare. Trebuie să te scufunzi în noua realitate (cea adevărată — ?!? — cea de „acasă“) şi să uiţi. N-aş mai suporta nici o singură zi de stat aici şi totuşi mă doare gândul — de fapt, sentimentul — că plec. S-a terminat seminarul din Stuttgart, bye-bye, irealitate imediată.

27 aug. De la quarcuri la quasari de Zeno Folescu.

Uşor, lumina se albeşte şi-ncepe toamna. Iar în iarnă vom pleca în America. Nu mai sunt multe de spus. E o zonă a vieţii mele şi a vieţii lumii care respinge cuvintele. Trăiesc. Nici un om nu va putea face mai mult. Nu mă mai pot cupla la acele câmpuri poetice. Trăiesc, sfârşit de nostalgia după scris. Dar nu ştiu pentru ce — şi pentru cine — aş mai scrie. Istoria nu mai lasă nici un moment de respiraţie. Nu mă pot adapta. Nici izolarea nu e o soluţie. Să plec, iarăşi, ar fi o tragedie. De fapt, mai departe, oricum aş lua-o, şansa mea unică rămâne literatura. *Care* literatură? Nu ştiu. Dar poezia pare a fi dispărut definitiv. Proza nu se încheagă şi, deşi am renunţat aproape şi să mai gândesc în afara scrisului meu, nu mai pot gândi nici în interiorul lui. Prietenii mei urmăresc mersul lumii cu o inteligenţă şi o memorie de care nu mă simt în stare. Voi fi blamat de toţi că nu m-am implicat mai mult, dar eu nu pot trece în doi ani de la un sistem de concepte la altul. Lumea se schimbă mai repede decât puterea mea de adaptare, îmi sfărâmă una după alta credinţele şi iluziile — că arta înseamnă ceva şi că arta *mea* e importantă — şi puterea mea de a-mi forma din mers altele este şovăitoare, cu atât mai slabă cu cât mai disperată. Totuşi trebuie să scriu literatură — poate şansa mea este încăpăţânarea asta. O ţin una şi bună, deşi, deşi, deşi. Nu mă las. Voi scrie prost,

dezorientat, stupid, fără nimic de spus, dar voi scrie.

Aştept toamna ca să-mi intru în formă. Mai aştept să găsesc o direcţie de care să fiu sigur, pe care să pot înainta cu încredere. Criza nu poate ţine o veşnicie. Mai am, poate, treizeci de ani de scris înainte. Va trebui să regăsesc pământ ferm sub picioare.

Mi-e dor de America. Franţa şi Germania aproape că n-au lăsat urme în camera cu ceaţă a minţii mele, dar New Yorkul şi Chicago şi San Francisco… Ţara asta mare şi minunată, emoţionantă ca o piesă de Simon… Ţara Făgăduinţei unde, poate, odată, vom debarca…

În vis aveam o bară neagră în locul dinţilor de sus. Doar incisivii erau parcă lipiţi de ea. Rânjeam în oglindă, bara metalică se arăta, hidoasă, în dosul buzelor, cu cei doi dinţi laţi ca două pietricele deasupra, şi mă întrebam cum Dumnezeu am ajuns în halul acela cu dinţii. Ce se putuse întâmpla cu maxilarul meu. Tot în vis am fost vizitat de un mare înger.

Când încep să scriu un poem, îl „văd“ deja pe pagină.

28 august Urâta, incomprehensibila lume de dinainte de război. Pozele care arată spaţii murdare, mizerabile, cu oameni care se mişcă şovăitor, fără sens, ca marionetele. Şi filmele în care vezi domni şi doamne complet străini de umanitate. Altă specie, mai depărtată de noi decât mayaşii, cu mituri mai stranii, cu o viaţă de neînţeles. Pentru ce trăiau acele creaturi dintr-un secol ca o cutie de insectar cu lepidoptere alb-negru? Da, secolele fără realitate, sertare cu gravuri, tablouri, tapiserii, poze şi filme care nu-i apropie de noi aducându-le imaginea, ci îi *înstrăinează definitiv*, căci mediul este, nu-i aşa, mesajul… De altfel, n-am dat destulă atenţie pozelor şi filmului în scrisul meu.

Literatura — fundamental un mijloc de distracţie (enterteinment, show biz); azi, la fel de sărac şi anacronic ca aruncarea potcoavei la ţăruş în era flipperelor.

31 august Lumina şi tulburarea, ciudat, cerebrală, de toamnă. Soarele cald şi blând de sfârşit de august. Pacea şi farmecul din casa noastră. Atâta emoţie bându-ne cafeaua împreună-n sufragerie, după un ritual deja consfinţit, şi ascultând Dire Straits. Norii încremeniţi pe cerul scânteietor, aşa cum anul ăsta sunt pentru ultima oară. S-a terminat o vacanţă de adolescenţă, sfâşietor de frumoasă. Pe faţa Cristinei au fost ochii mei şi ochii ei sub pleoapele mele. Şi nu e nimic în mine care să nu fie şi ea. Până şi în scrisul meu, anumite bucle sunt făcute de ea. Şi buclele Ioanei, tot de ea. Mă aşez la masa de scris, deşi am uitat literatura, şi privesc pe geam liniştea plină de voci depărtate. Blocurile au obscurizat un tablou de Chirico. La geamul unei fabrici o pală lucrătoare.

Sunt în punctul zero al harului meu. Nu se poate coborî mai jos, pentru că har negativ înseamnă har. Din tub nu mai pot stoarce nici un strop de poeticitate. Dacă mi-e dor de ceva, nu mi-e dor de scris. Ioana, aseară, scriind cu litere de plastic, fluorescente, AMERICA. O prevestire.

4 sept. Mi-am început dimineţile singure şi sper că toamna asta va fi un şir fast. Am lucrat ceva, fără mult entuziasm şi fără cine ştie ce rezultate. Şovăi mult până să încep, până să intru pe o pistă. Am destul de spus, dar nu mai ştiu cum şi cui să spun. Sunt mai răbdător însă decât altădată (bătucit de înfrângeri) şi măcar nu mă mai lamentez atât. Sunt mai insensibil, foarte puţine lucruri mă mai impresionează, iar formele literare aproape deloc. Cu toate astea, ieri, o emoţie puternică la sentimentul toamnei.

Nu am inspiraţie. Ca să nu pierd timpul, fac ceva engleză. Serile citesc câteva ore bune. Acum, H. P. Lovecraft, *Par delá du mur du sommeil*, cu mari viziuni necrofile, cripte şi vaste osuare subterane, catedrale gigantice în putrefacţie, duhori innommabile, morţi care trăiesc, suflete care se-agaţă unul de corpul altuia, care trăiesc unul viaţa altuia. Dar scrise cam stângaci.

5 sept. Şi amintirile (mirosuri şi imagini: mâncam bomboane cu scorţişoară în Dupont Circle, în dimineaţa rece, căutând lucruri de fotografiat), şi proiectele mele se leagă acum de America. Acolo aş vrea să stăm forever. Mereu, de când s-a întomnat, mă trezesc cu melodia asta în minte, care se leagă, nu ştiu cum, cu atmosfera vieţii de acolo: „Don't be scared, don't be scared to love." Şi poate că nulitatea mea artistică din ultimii ani asta spune: eu nu mă mai simt de aici, nu mai iubesc lumea asta. Totul e pierdut aici, sau a fost dintotdeauna. Ah, nu mai am răbdare să aştept iarna!

7 sept. Dimineaţă liberă şi fericită, cu proiecte de viitor suite spre tavan o dată cu aburul din ceştile de cafea, cu muzică („If you don't feel like, you don't have to do it/ Just leave a message on the phone an tell them to screw it") şi cu Kitty. Nu dau viaţa mea pe-a nimănui. Numai aşa sunt eu însumi. Nu-mi pasă de politică, de amici, ci doar de viaţa asta şi de poezia ei. N-am nimic de arătat în exterior. Nici măcar literatura mea. Ajung încet, cu convulsii dar şi cu momente de certitudine extatică, la un nou fel de a vedea lucrurile, mai senin, mai împăcat, mai naiv şi mai bun. Şi, ceea ce este ciudat, mai *realist*. I can make both ends meet. Cele două capete fiind viaţa şi poezia. Care pentru mine e mai departe echivalentul dragostei, al farmecului şi emoţiei de a trăi liniştit. Nici măcar ultima frază n-o şterg, greţoasă cum e. Screw it.

Vise cu tobogane uriaşe, pe care cobor cu spaimă, încercând să frânez cumva căderea. E departe lumina de aldat. În noapte ţârâia ploaia, am simţit-o o clipă şi m-am trezit.

Sunt eu însumi. Numai în aşa dimineţi simt că e chiar pielea mea, e barba mea nerasă, e mâna mea cu pixul meu pe hârtie, e viaţa mea în jur, e Kitty a mea în tricou roşu aproape departe.

9 sept. Blândeţea atingerii, delicateţea contactului cu viaţa. Şi, aşa cum mişcările repezite ale păianjenului îi trădează angoasa, gingăşia exprimă certitudine. În ea căldura întâlneşte geometria, cristalele poliedrice sunt calde ca solzii de pe aripa violetă a fluturelui. Blândeţea e acolo unde o mare gândire răceşte cu suflul ei impudoarea tenebrelor. Să nu te grăbeşti să spui sau să faci, să-ţi ascunzi ochii sub pleoape, iar sexul tău însuşi să rămână moale şi delicat la atingere. Fiindcă sexul întărit şi izbirile înseamnă frică. Fii rezervat, iar dacă Dumnezeu îţi întinde mâna, nu tresări, rămâi rezervat. Până şi stelele cele mai depărtate te agresează şi-ţi râcâie pielea. Fotonii lor obosiţi îţi acoperă treptat corneea. Încolţesc acolo ca polenul şi în curând n-ai cum să mai vezi de atâta lumină. Cămaşa ta îţi ulcerează pielea frecând-o cu un zgomot demonic. Zâmbetul tău îţi băşică buzele. Să nu zâmbeşti, fiindcă zâmbeşti de spaimă. Fii ruşinos, liberează-te de trufia de a avea oase şi carne şi spermă şi unghii. Uită limbajul şi procesele gândirii. Aminteşte-mi că te-am făcut (de frică şi prin viol) şi imploră-mă să rup pagina.

Am iarăşi nes. Şi, evident, chef de scris. Poezie sau poezie în proză. Mi se pare atât de uşor când îmi beau ceaşca de nes, aproape că-mi vine să încep acum, pe loc, chiar şi un roman. Îmi anulează senzaţia de risc. După un nes aş merge pe o funie, la 50 de metri înălţime, ca pe stradă.

11 sept. Animal Farm de Orwell. În prefaţă se vorbeşte despre orice (totalitarism, dictatură) în afară de *comunism* şi de *URSS*. Prefaţa, adică, e parte integrantă a fabulei.

Am mult, mult timp, dimineţi întregi libere zilnic. Aproape că mă pot numi un free-lance writter. Totuşi nu scriu nimic şi aş putea pierde mii de dimineţi nescriind nimic. Literatura compensează ariditatea şi disperarea vieţii, iar acum brusc viaţa a devenit mai vie şi mai interesantă decât literatura. Am dat de gustul vieţii, al proiectelor de viitor, al călătoriilor, mi s-a lărgit zona de interes cu domenii vaste: politicul, eroticul, imaginarul mediatic. Îmi doresc un computer, visez integrarea în brava lume nouă. Am un copil. Literatura e undeva în urmă, ca o etapă încheiată pentru care păstrez o nostalgie intermitentă. Cu toate astea, ştiu că ea este de fapt singura mea şansă pentru viitor. Frica mea de a pierde literatura era odată mistică, echivala cu a-mi pierde trecutul, fiinţa, lumea; acum ea e mai curând pragmatică: pierzând literatura îmi pierd viitorul, pierd lumea exterioară. Poezia mi-a devenit impracticabilă din momentul în care n-am mai putut crede în importanţa şi adevărul dulcelui stil nou, metaforic şi jucăuş. Şi nici în profunzimea patetică de altădată. Noua mea manieră dezgolită e mai actuală, dar nu-mi produce nici o bucurie. Şi nu mă simt destul de plin ca să-ncep o proză. Dimpotrivă, un vid care nu mă mai stupefiază de mult este forma gândirii mele.

Mereu îmi rămâne săpun pe verighetă, ca şi sub ea. Acolo, în locul condamnat prin căsătoria mea să nu vadă niciodată soarele. Pielea să devină subţire ca pergamentul, lustruită, devitalizată. Această bandă de aur, deja puţin zgâriată de patru (spre cinci) ani încoace şi care-mi va strangula degetul mijlociu, şi nu inelarul, chiar şi când el va fi numai un oscior pierdut în ţărână cafenie. Sau care mi l-ar putea smulge, dacă s-ar agăţa în uşa

unui troleibuz, cum mi se agaţă adesea de lucrurile din casă. Foarte rar îmi scot verigheta şi şi mai rar o observ. Vreau acum s-o observ în voie. Observând-o, mă observă şi ea, căci mă reflectă în banda ei curbă, cu foarte vagi unde verzui. Se vede în aur, acolo, un cap cu păr castaniu şi cu mustaţă, tot restul fiind foarte neclar şi spălăcit. Un gât şi un bust în tricou azuriu. În interiorul verighetei mele scrie, cu litere tăiate ascuţit în metal, *Cristina* şi *1987*, nu-i nevoie s-o scot ca să „văd" inscripţia. Atât verigheta mea, cât şi a Cristinei, mai redusă puţin ca diametru, purtată şi de ea tot pe mijlociu, provin dintr-o jumătate de ducat austro-ungar de 24 kt. Fireşte, ducatul (din cealaltă jumătate s-au tras zeci de mii de conductori pentru TV şi alte electronice) a simţit odată, preţ de o clipă, atingerea mată pe avers a degetului mare şi pe revers a arătătorului împăratului Franz Joseph etc., etc., etc.

Dar ce sens au toate mascaradele astea?

Şi vor putea Ponge şi Márquez avea vreodată comerţ?

Mama: „Crăpare-ar fierea-n tine să crape astăzi şi mâine!" „Balamucilor ce sunteţi!"

12 sept. Dharma Bums de Kerouac.

Mi-am recitit *Lulu*, în treimea lui finală. Mi s-a părut dens, profund pe alocuri. Un long short story de M. C., care la o adică ar putea fi numit o carte. Am mai însăilat ceva la un prezumptiv poem, dar nu e ce trebuie. O aştept acum pe Cri, care e cam prea chinuită de navetă ca să fiu eu cu inima împăcată. Nu prea-mi place asta.

Lumea e foarte departe şi aş vrea să pun o şi mai mare distanţă-ntre mine şi ea. Am timp, sunt odihnit, nu-mi pasă de nimic. Sunt eu însumi în mine însumi.

16 sept. Best SF de Asimov. Am ajuns să citesc în englezeşte ca în propria mea limbă, barring

some unknown words. Acum mi-am făcut o coffee XL (XXL) şi mă simt bine, în afara unei dureri reumatice la gât şi omoplatul stâng, care m-a sâcâit de vreo trei zile.

Haite de câini cărora le explicam răbdător că trebuie să fie exterminate.

Ea (jumate C., jumate D.) pleacă de lângă mine cu un aer răutăcios şi enigmatic, afundându-se în penumbra unui culoar. Ne aflam la o masă, într-o cameră luminată, dar într-o clădire pierdută în umbră, seara, după stingere. M-am luat după ea, chinuit de gelozie, şi am rătăcit prin holurile gigantice şi reci ale aceleiaşi construcţii monstruoase din atâtea vise ale mele. Aule şi culoare cu intarsii de marmură, cu inscripţii mai înalte decât mine, gonflate de un aer veşted şi verzui. Uşi de 10 m înălţime, deasupra cărora, cu litere aurii, scrie ceva-n latineşte. La un moment dat ştiam că visez şi examinam atent totul. Aş putea recunoaşte locurile: fiecare detaliu de mozaic, fiecare linie de vopsea îmi apăreau cu o claritate perfectă. Dacă mintea mea a construit această citadelă, am mintea unui perfect arhitect. Silueta lui C. (de fapt, acum era sigur D.) apărea uneori, văzută din spate, având o graţie minionă care mă făcea să sufăr: nu mă iubea şi nu mă iubise niciodată.

17 sept. Scriu poeme, dar poezia e cea mai slabă parte a scrisului meu acum, deşi e un oarece progres, căci *LAT* mi se pare de necitit chiar la propriu: îmi face silă numai să mă uit prin el. Ce carte nefericită, dulce, convenţională, de prelungire a unei maniere după epuizarea ei firească. Poemele din plicul galben, vreo 39, scrise din ’89 încoace, sunt ceva mai lizibile, fără să fie cu adevărat *crisp*. Sunt aproape 60 de pagini de poezie scrise în aproape 3 ani, ceea ce, judecă şi tu, cetitorule… E incredibil de puţin şi unde mai pui că tot ce am făcut anii ăştia e *Lulu* şi paginile

alea. E o catastrofă dacă nu e o tranziţie. Lulu e totuşi un lucru bun.

21 sept. De vreo zece zile am dureri reumatice în gât şi în coaste şi asta îmi dă o permanentă senzaţie de *uneassiness*. Mintea mi-a fost îmbâcsită de calcule, de convertiri ale dolarului în lei şi invers, fiincă sunt pe cale de a-mi lua maşină, ceea ce înseamnă efort financiar (enorm pentru noi), responsabilitate morală, alergătură, calcule. M-a obosit totul al naibii de mult, şi alergătura abia începe. Pe lângă asta, am de rezolvat problema plecării noastre în USA: vize şi bilete de avion (alte calcule, alte drumuri), chestiune în care a intervenit şi — deşi deocamdată superfluă — o chinuitoare ruminaţie a ideii expatrierii, acutizată brusc şi fără motiv, căci tot mai mult îmi dau seama că nu sunt pregătit şi că ar fi un dezastru psihologic (în acelaşi timp, nu mai pot suporta însă nici lumea de-aici, cu care am tăiat aproape orice legătură; mă pregătesc să devin, aici sau acolo, un *nowhere man*; şi îmbătrânesc, sunt conştient că dacă e să iau o decizie, şansele scad cu fiecare an. Sunt ca o femeie care vrea să divorţeze şi nu se hotărăşte totuşi). Fireşte, maşina şi călătoria sunt lucruri pentru care merită să te agiţi puţin. Dar m-am agitat penibil şi pentru lucruri insignifiante cu totul, o frază dintr-un articol al meu — care ar putea fi interpretată în defavoarea mea — etc. Până nu descurc chestiunile astea mundane nu prea cred că voi avea şalom lăuntric.

27 sept. Trei zile şi nopţi care nu se pot compara decât cu cele din decembrie ’89. Sunt frânt de oboseală şi surescitare, neras, nepieptănat; ascult de zeci de ori Europa, mă uit la TV, unde cenzura e tot mai cinică şi mai făţişă, ascult zgomotele de război de peste blocurile de vizavi. Am mers alături de mineri şi bucureştenii revoltaţi, am văzut bestialul mecanism poliţienesc, singurul care susţine mascarada statului de drept. Nucleul

care deţine puterea, grup evident neocomunist, se dezvăluie în momentele critice: sunt cinci–şase care deţin secretul revoluţiei din ’89 şi care sunt legaţi prin sânge. Evident, parlamentul este decorativ: în spate sunt structuri de fier, care nu pot fi distruse decât prin forţă populară. Aşa cum e el, parlamentul este altceva, dar nu are, cum s-a dovedit, nici un fel de putere reală. Este acum al doilea val care încearcă să distrugă regimul celor care au deturnat revoluţia. Şi, de fapt, al treilea val revoluţionar. Revoluţia nu este, cum încearcă să fie reinterpretată, „punctuală“, ocupând un singur moment şi îndreptată împotriva unui singur om, ci cronică, urmărind corodarea sistemului. Nimeni nu ar fi crezut că sistemul a rămas atât de puternic. Omul-cheie, nu m-am înşelat, este Iliescu. Cât Iliescu se menţine, sistemul nu e în pericol.

În condiţiile acestei vieţi, nu se poate pune problema scrisului. Pur şi simplu literatura a dispărut, îşi dezvăluie zi de zi realitatea irealităţii, nimicniciei, ridicolului, pompozităţii sale. Dar scrisul, ca şi viaţa mea, nu merită mai multe cuvinte.

1 oct. Spasmul de o violenţă incredibilă, acest tsunami social (-politic) a trecut şi se străvede, încurcată, urzeala lui, atât de asemănătoare cu a tuturor celorlalte, din dec. ’89 încoace. Am stat în contact de oră cu oră cu RTV şi Europa liberă şi n-am făcut nimic altceva. Încep şi facultatea, fără nici un chef. Jurnalul meu devine jurnal, ceea ce mă plictiseşte la culme. Ce am eu cu nebuniile astea? De ce neglijez eu nebuniile mele pentru nebuniile astea? Vânarea asta de vânt. Nu sunt „o conştiinţă“, nici nu vreau, nu simt patriotismul sau spiritul civic în miezul miezului fiinţei mele, sunt un om cinstit şi firesc, un om complex, nu un exemplu luminos. De ce îmi cumpăr maşină? De ce mintea mea musteşte de revoltă politică? De ce umblu pe străzile fierbinţi ale verii ăsteia indiene

ca să rezolv tot soiul de prostii? De ce plătesc abonamentul TV şi întreţinerea? De ce nu sunt lăsat o dată dracului în pace să *scriu*? Sau măcar să citesc… Sunt isterizat în ţara asta isterică.

3 oct. Iar suferim de foame, în cel mai concret mod posibil. Iar estul e tot un „butoi cu pulbere“. Aici în mod sigur nu mai sunt perspective, iar viaţa e mohorâtă şi chinuitoare, la fel ca şi înainte. Diferenţa e una: atunci era stabilitate şi în stabilitate se poate scrie. În vid şi încremenire se poate gândi şi lucra, într-un cazan clocotit nu se poate. Sunt oribil de obosit şi slăbit, în zece zile am pierdut câteva kilograme şi resimt asta până în măduva oaselor. Nu mai pot face nimic. Şi pixul îmi cade din mână.

Am biletele pentru USA. Am şi o promisiune pentru Buffalo, câteva luni sau un an. Am renunţat la maşină din cauza asta. Sigur, discuţii: rămânem sau nu. Soluţia ar fi prelungirea la maximum a perioadei. Nu ştiu, o să văd ce fac.

Sigur e un lucru: s-a produs declicul, decuplarea: nu mai sunt scriitor.

10 oct. Praştia de Jünger — carte inutilă şi tristă. Trei sferturi din cărţile pe care le încep sunt de nedus până la capăt. Nu ştiu de ce inşii ăia care s-au apucat într-o zi să le scrie au strâns din dinţi şi le-au terminat. Ce poate să-ţi aducă o carte proastă, decât remuşcare şi vid? Dar ele sunt produsul deznădejdei, pentru că orice e mai bun pentru un scriitor decât sterilitatea. Doar lipsa scrisului e, de fapt, insuportabilă. Meditaţia care nu se-mplineşte, contactul care nu se realizează, sentimentul că tu eşti departe şi că la masa ta de scris e doar carcasa corpului tău în tristeţea toamnei. Neatenţia către lume şi către tine, jalnica stare de Buddha, când totul, totul dispare. Dispare, disperă. De săptămâni întregi n-am mai avut răgazul să fac literatură. Trebuie să fac tot mai multe lucruri care, de fapt, şi pe termen lung, mă distrug, dar care sunt

inevitabile şi — vorba bietului şi dragului Mugur — obligatorii ca viaţa. N-am putut rămâne un adolescent, m-am amestecat în tot ce uram mai mult, iar acum trebuie să joc jocul obştesc. Până la obştescul sfârşit. Cu toate astea, nu voi fi niciodată de-aici, şi am dovada: oricât de plină ar fi viaţa mea, înnebunesc când nu scriu. Dar cele mai mici lucruri pe care le fac din obligaţie, *toate* lucrurile de fapt, sunt tot atâtea obstacole. Nu pot (sau mi-e *foarte* greu) să învăţ la engleză, să pregătesc un seminar, să mă uit la TV, să cumpăr o pâine — şi în timpu-ăsta să gândesc o carte. Nu aveam probleme din astea înainte: puteam târî totul după mine, mă susţinea încrederea că „tot ce a fost va mai fi". Mi-e frică acum. Am intrat în panică. Dacă nu va mai fi niciodată ce-a fost? De fapt, ştiu asta. Dar dacă nu va mai fi nici *altceva* decât a fost? Dacă voi parcurge dintr-un salt tot ce mai am de trăit însoţit doar de frustrarea asta, de nostalgia asta după vremea când *scriam*, adică *eram*? Uite cât de proastă, de nulă e pagina asta. Şi tot ce-am notat aici din septembrie încoace. Compară cu densitatea percepţiei de altădată!

Şi uite că pagina asta arată chiar 10 octombrie, marţi, ce e drept, şi nu joi, aşa că după doi ani şi ceva mi-am prins agenda din urmă. Mi-am citit din nou versurile din plicul galben. Ceva creşte acolo. Şi e în primul rând curajul — pe care nu l-ar putea avea oricine — de a o lăsa baltă cu o formulă în care nu mai crezi şi de a-ncerca altceva, oricât de mult ţi-ar coborî şansele de succes. Am avut curajul de a redeveni un începător, şi voi da, cu cartea asta, un al doilea volum de debut. Asta însă peste ani. Fără să mă-ntorc, aş fi pierdut orice şansă. Aşa, nu am multe, dar rămâne o speranţă, căci e un lucru extraordinar să nu te simţi la sfârşit, ci la început.

11 oct. Stau de o oră în faţa foii ăsteia de o albeaţă stupidă. Ochii goi, iar în loc de creier

privirea în gol a altcuiva. Nimic nu s-a spus vreodată. Deşi mintea mea a luminat o clipă universul. Sunt doar un cotiledon care se zbârceşte încet, fiindcă un embrion de gândire fragedă se hrăneşte din el.

Să merg până jos. Azi am fost foarte aproape de ce obţin adepţii tehnicilor extatice după grele şi nesfârşite exerciţii: golirea totală a minţii, oglinda care nu reflectă nimic, pustietatea calmă, inconştientă de ea însăşi. Şi ceea ce în vest poartă numele, îndeobşte, de *cretinism*.

15 oct. Eram în camera din faţă a părinţilor mei şi priveam pe geam peisajul oraşului, cu pomi fremătători şi case cenuşii, aşa cum se vedea înainte de construirea blocurilor. Mă simţeam înspăimântător de singur. Mi se părea că nu am nici un viitor, că nu voi putea ieşi niciodată din singurătatea aceea pustiitoare. Nimeni, niciodată, nu avea să dea un sens vieţii mele. Şi deodată mi-am amintit că sunt căsătorit. Dar cu cine? Am rememorat imaginile unor foste prietene. Care să fie dintre ele? Nu-mi puteam deloc aminti cu cine sunt însurat şi nu-nţelegeam cum se face că ea nu e cu mine, că mă lasă în durerea asta a urâtului şi singurătăţii.

Am fost la o nuntă în provincie. Grotescul începea de la figurile oamenilor: porcine, fălcoase, cu ochi piezişi, cu un stigmat al anistorismului, al larvarului subteran pe ele. Grotescul continua cu o lipsă de veselie asemănătoare cu a păpuşilor de bâlci sub rânjetele de vopsea. Rochii aurii şi argintii ca nişte platoşe, cercei din mii de pietricele de stras, costume de morţi în care carnea roşie, rece ca pe faianţa măcelarilor, era cu greu înghesuită. Dinţi de fier în faţă. O mireasă plictisită ca funcţionarele de la poştă. Un mire singuratic cu ochi albaştri şi faţă de brută tânără între brute bătrâne. Grotescul a explodat în scena dansării găinii. Muzica s-a oprit o clipă şi apoi a pornit un fel de perpetuum mobile, melodie

obsedantă, nesfârşită, de o vagă sorginte populară, extrem de ritmată, pe fondul căreia au intrat în cortul vast trei personaje demenţiale. Pe unul dintre ele îl întâlnisem în casă, puţin înainte, şi mă speriasem: mi se păruse o idioată: grasă, scundă, cu o şapcă de miliţian pe cap, legată pe sub fălci cu un cordon de pânză, cu nişte laţe incredibil de zbârlite acoperindu-i aproape toată faţa. Pe corp i se înfăşura un fel de canadiană roşie, iar în picioare avea cizme butucănoase. Acum, în cort, era a doua din suită. Ţinea în mâini un polonic şi un capac, dansa greoi şi pocnea din timp în timp cu polonicu-n capacul de oală, mai trăgându-i câte un polonic în cap şi monstrului fără nume care venea şonticăind după ea. Idioata-miliţian avea şi o mustaţă făcută cu cărbune pe buza de sus, iar obrajii roşii ca sângele. Cel de după ea nu avea faţă. Un ciorap de damă îi estompa toate trăsăturile. Peste ciorap era fardat cu roşu în obraji şi pe locul gurii. Ochii puneau două vagi pete negre, ca de stafie, pe faţa aceea invizibilă. Pe cap, monstrul purta o cască roşie de plastic, din cele care protejează muncitorii pe şantier. Era îmbrăcat într-un combinezon negru ca de tanchist, iar în spate avea o cocoaşă care-i atârna ca un săculeţ. Dansa şi el, şchiopătând, în ritmul muzicii, agitând un drug de fier într-o mână. Din când în când, cum treceau jucând printre şirurile de meseni, se oprea şi pupa pe câte unul. În fruntea grupului carnavalesc era o cucoană nefardată, dar cu o faţă cumva accentuată, sclipitoare, vicleană ca a subretelor, şi care ducea pe o tavă, arătând-o şi sucind-o în toate părţile, o găină mare, acoperită de serpentine colorate, cu capul proptit ca să stea ridicat, şi cu o ţigară aprinsă în cioc. Ochii rotunzi licăreau de parcă găina ar fi fost vie. Sub târtiţă avea înfipt un morcov uriaş. Grupul s-a perindat jucând, într-o atmosferă de halucinaţie colectivă, printre toate mesele, şi s-a oprit în faţa naşului. Au urmat negocieri. Naşul trebuia să cumpere găina.

Punea sute jos una după alta. Nemulţumit, grupul mai dădea o raită printre mese, ca să se reîntoarcă la naş. Aparent au căzut în cele din urmă de acord, dar, înşfăcând banii, insa a apucat şi găina de pe tavă şi a fugit cu ea, ţipurind aiuritor. Găina a fost până la urmă cumpărată, comperul recitând la microfon, pe când grupul grotesc se retrăgea pe fondul aceleiaşi muzici fără sfârşit: „Găina are zece ouă/ Iară naşul numai două./ A găinii sunt clocite/ Ale naşului zbârcite.“ Grotescul s-a încheiat cu plimbarea socrului mic, mânjit de funingine, cu roaba, prin curte.

16 oct. M-am mai liniştit puţin. Mi-am dat seama că era adevărat ceea ce doar am intuit ieri, şi anume că o anume *lipsă de detaşare* mă împiedică să lucrez. Din cauză că practic m-am confundat în ultimul timp cu subiectul meu, am sacrificat orice construcţie, orice „meserie“, orice generare conştientă şi estetică a lumii mele. Am confundat arta cu adevărul (meu) şi am limitat-o, în *Lulu* mai ales, atât de mult, încât a căpătat aspectul unui holy ghost desprins cu totul de stinghiile corpului. Am făcut o oglindă, dar în care materialitatea lumii — atu-ul numărul unu al artei mele de până atunci — s-a destrămat cu totul în favoarea sudoarei care ieşea din pielea mea fumegând. Am dat drumul fantasmelor în defavoarea construcţiei conştiente; gândacul monstruos şi cristalul n-au mai fuzionat în chihlimbar: au apărut pe rând, stânjenindu-se unul pe altul. Totul vine din faptul că n-am mai citit cărţi, că, prin urmare, am ieşit din lumea literaturii, pe care acum o regret, fiindcă nu m-am găsit pe mine „ieşind din stil“, ci am dat de un stil inferior (nu exclud ca, totuşi, *acesta* să fiu eu însumi…). Acum însă mi s-a mai răcit creierul şi reîncep să „simt“ jocul. Şi iată ce simt din nou (după câtă vreme?): că arta este ironie şi tragedie şi că una fără alta nu este artă desăvârşită. Că visul nu poate

fi descris decât geometric şi că geometria nu poate fi decât halucinantă. Ca să-mi regăsesc detaşarea şi forţa artistică trebuie să citesc. Am nevoie de o nouă impregnare estetică — sau chiar estetizantă.

Kierkegaard — *Traité du désespoir*.

18 oct. Jurnalul a rămas singura mea legătură cu scrisul. Şi e, în acelaşi timp, poate, lucrul care mă atrage în continuare cel mai mult. Îmi plac dimineţile singure, în care fac ordine prin casă, îmi fac o cafea şi apoi, în bucătărie, cu stropul de conştiinţă de sine care mi-a rămas, încep să desenez un cuvânt după altul aici. Fiindcă totul a devenit o bucurie casnică, „disperată“, fără entuziasm, fără nebunie, fără emoţie, fără inspiraţie. Fără „sine“. În limbajul lui Sören — căci rar m-a captivat mai mult o carte — sunt acum la fel de disperat ca înainte, dar cu semnul schimbat: am cunoscut disperarea neputinţei de finit, ca acum să mă afund în mult mai banala disperare a lipsei de infinit. Sunt, oricum, înstrăinat de mine şi jurnalul ăsta nu e decât, în ultima lui fază, o verbioasă şi gâfâită fugă în urma mea. Am avut boala şi m-am crezut (vai!) vindecat de rană. Acum înţeleg că boala a trecut într-o fază mai gravă, subterană, şi că din copleşitoare a devenit anonimă şi subminantă, o apocalipsă funcţionărească. Dar eu, biet suflet pierdut, iubisem enorm faza eroică a bolii mele, din care jurnalul a rămas un vestigiu jalnic. Acum nu mai visez şi nu mai scriu. Ciudat rămâne un singur lucru în viaţa (sau moartea) mea psihică: imaginile. Apar şi dispar în aceeaşi secundă, în orice moment al zilei. Sunt fragmente de realitate veche şi de vise vechi care-mi fulgeră-n conştiinţă obsedant, zeci şi sute în fiecare zi, stârnindu-mi senzaţii fără nume, dar circumscrise… hm… cui?

Iarăşi mi-e dor de America, de luxul întunecat al vitrinelor în amurg, de plimbările nocturne de-a lungul cheiului, pe Potomac. Nu ştiu de ce, mi-e

dor de Washington, oraşul care nu mi-a spus mare lucru, dar care a fost prima bucată de Americă servită de mine. Mi-e dor de hala multietajată, cu drapele cusute şi colorate strident, a poştei celei mari, de negrii care vând ceasuri pe bulevardul însorit, de librăria homosexualilor, cu cărţile ei atât de ciudate. Vizualizez în detaliu vitrina în care am văzut tricoul cu PINK FREUD. Exact acum un an eram în miezul miezului ţării şi sper să mai ajung vreodată în fabulos-banalul Iowa City.

Totul ar începe la noi, într-o nebunie stradală cu scutieri şi mineri; ar continua cu plecarea în State, cu adaptarea acolo. Ar fi semne şi minuni. Ar fi a doua Venire. Ar fi Apocalipsa şi viaţa de după. Totul combinat şi cu alte nebunii. De fapt, cu *toate* nebuniile. Aşa, evadarea dintr-o bolgie a Infernului. Aşa, viaţa care urmează morţii. Everything. Dar de unde putirinţă? Până atunci, flancarea lui L.(ulu) cu alte două nuvele. Să zicem… ’94?

19 oct. Sunt mai lucid deja. Ca atunci când, după ce ai apucat între palme capul cuiva şi ţi-ai apropiat într-atât faţa de a lui încât ai căpătat imaginea tulbure şi monstruoasă a unui idol cu trei ochi şi două nasuri, te-ndepărtezi încet şi ochii şi râsetul atât de familiare redevin liniştitoare, identice sieşi. Totul e atunci exaltant de concret, piele şi reflectare şi zâmbet şi şuviţe de păr, după atâta anxietate. Văd iar, deci, literatura ca pe o entitate concretă, tangibilă, fezabilă, iar nu ca pe o himeră pe jumătate contopită cu imaginarul meu întins. Urmează să reînvăţ să fac, în cel mai tehnic sens, literatură. Pentru asta trebuie citit şi citit.

Ce fel de ins aş fi după nivelul şi tipul disperării mele? Pân-acum, mă simt (şi ce dezamăgire…) ceva asemănător *ermeticului*, care încearcă să trăiască „normal“, camuflând în sine deznădejdea de a fi el însuşi, de a fi slab sufleteşte. Este o disperare „feminină“, nici prea jos, dar nici foarte

sus pe scara spre vindecare. Flăcăruia disperării mele nu consumă un eu conciliant, timid şi conformist şi, evident, vindecarea e posibilă numai unde eul a ars cu desăvârşire în flacăra unei disperări absolute. Îmi rămâne totuşi o şansă — şansa unei crize (cumplita şansă a unei crize) —, căci rana, în acest caz, nu se cicatrizează.

20 oct. E o nebunie să vrei să-ncepi ceva — imens, asimptotic — când te simţi gol pe dinăuntru ca un bidon de tablă. Când totul e tocit şi rotunjit în tine. Când eşti o-mprăştiere de viscere fără un centru, când stai agăţat ca o insectă de crenguţa aruncată de la balcon de un copil, şi care, în concreteţea ei aspră şi colorată, mirosind a lemn şi sevă, e întreaga ta lume. Lumi care cad în lumi care cad în lumi care cad.

Mi-era, acum vreo doi ani, frică să nu devin cumva scriitorul instituţionalizat, curtat de mass-media etc. Mă simt atât de bine în noul meu anonimat! Sunt singur, sunt eu însumi, nu am nimic în spate, sunt un tânăr artist pe care nu-l cunoaşte nimeni, care abia urmează să publice. Mă simt *tânăr*, pot ataca arta fără să-mi pese că-mi stric reputaţia, că-mi înstrăinez admiratorii. Căci nu am nici una, nici alta. Sunt iar artistul pur, pentru care tot ce contează e să scriu un rând şi încă unul, *trăind* nebunia ficţiunii. Arăt, dincolo de întunecarea trăsăturilor în timp (e o mască a tristeţii care îţi falsifică ochii de copil după 30 de ani), ca un student, mă port la fel, îmi place să fiu nimeni, să nu aştepte nimeni nimic de la mine. Orgoliul meu era ridicol, pentru că n-ai de ce să-ţi faci, din viaţă, un catafalc pe care să te expui veneraţiei. Imaginea aceea salingeriană (nu, capotiană) a tânărului scriitor în pulovăr de lână, care bate la maşină povestiri şi le trimite la reviste, mitul ăsta care m-a-ncântat întotdeauna, e mai aproape ca oricând de mine. Refuz să *fiu* scriitor, mi-e dor să *devin*. Asta pentru că sunt înfometat,

frustrat de literatură, şi fiindcă am avut timp să-mi dau seama ce înseamnă plăcerea de a scrie prin absenţa ei, aşa cum nu înţelegi fericirea sănătăţii decât când te îmbolnăveşti şi zaci. Nu-mi pasă de nimic din ce-am scris. Exaltarea în faţa *Levantului* sau altor cărţi mi se pare obscenitate, ca şi când ţi-ai privi sexul în faţa oglinzii, l-ai cântări în palmă şi ai fi deodată mândru şi fericit că eşti bărbat. Prefer eboşele informe de acum, căci ele au viitor. Restul miroase a trecut, a uitat, a „important“ poate, nu însă a carne vie şi tânără. OK, that's enough.

23 oct. Scriu la distanţă mare de epicentrele visului de azi-noapte şi nu mai pot păstra decât ceea ce nu s-a evaporat din memoria mea. Ieri am scris un poem dimineaţă, am mai citit ceva şi seara m-am culcat cu un sentiment ciudat, inexplicabil, un soi de frenezie frizând nebunia, pe care n-am mai simţit-o din adolescenţă. Mintea mea trepida ca o monedă în rotaţie care se linişteşte zgomotos pe masă până rămâne imobilă. Era ceva limpede şi disperat, o luciditate imposibilă, intolerabilă. Mintea mea îşi vedea forma: un recipient galben cu pereţi foarte subţiri, tăioşi ca sticla. Şi am visat întreaga noapte, tot ca altădată. Îmi amintesc atât: că am intrat în magazinul de la parterul blocului din Ştefan cel Mare. Era vechiul magazin de electrice, de treizeci de ani dispărut, ciudat şi familiar totodată. Eu eram însă cel de acum şi cumpăram un set de mingi de ping-pong. Discutasem până atunci despre America într-un autobuz, care mă dusese pe la periferia oraşului, pe străzi şi prin peisaje la fel de enigmatice ca în alte vise cu zone citadine (rememorate din prima copilărie? construite mental? în orice caz foarte stranii). Cu setul de mingi în mână am intrat în scara blocului. De aici farmecul tulbure al visului devine copleşitor. Holul, mult visat în ultimul timp, era imens, spoit proaspăt, cu podeaua

stropită cu var, totul nefinisat, în şantier. Două fete vorbeau ceva în faţa panoului cu cutii de scrisori. Am urcat spre lift. Pereţii erau jupuiţi, nevăruiţi, uşa liftului era toată dată cu var şi fiecare detaliu era supradimensionat, aşa că, deşi om matur, nu ajungeam la butoane. Liftul nu mergea decât până la trei, încolo trebuia să mergi pe scări. De fapt, nenumărate vise, de-a lungul timpului, converg spre locul geometric al acestei scări de bloc în construcţie. O emoţie şi un fel de bucurie secretă le însoţeşte.

24 oct. De fapt, nu scrii decât pentru a desfăşura o carte. Din momentul în care începi să „exprimi“, eşti pierdut. De exemplu: „Peste oraş se lăsase un amurg galben, galben întunecat şi intens peste oraşul care era altfel decât îl ştiam.“ Fireste, exemplul, ca toate exemplele, nu exemplifică nimic.

Păcatul este pozitiv. El e sinonim cu disperarea şi exprimă poziţia omului în faţa lui Dumnezeu. Este în funcţie de gradul de conştiinţă şi nu poate fi transgresat prin cunoaştere, ci prin credinţă. Păcat = disperare. Mântuire = credinţă. Fără păcat (disperare) nu poate fi mântuire (credinţă). Cu cât p (d) e mai intens, cu atât m (c) este mai aproape. Dostoievski şi Kafka in nuce.

„Creştinismul ridică la fel ca un cric“!

26 oct. OK, azi a nins, prima dată anu-ăsta. Am combinat fulguiala şi mirosul zăpezii cu muzică de Beatles, poezie şi cafea. A ieşit un metapoem constând în câteva ore de viaţă ameţitoare şi minunată, depăşind orice ai putea pune pe hârtie. Mă simt miraculos de bine, ca un drogat, ca un poet beatnik în gyzymul său mirosind a Rexona, ca un teenager mirosind a Roxette. Vom pluti curând peste Manhattan şi asta nu se poate spune-ntr-un poem. Stau culcat pe o parte, pe masa de la bucătărie, mi-e capul greu şi zâmbesc. Viaţa nu se poate descrie. Lumina purtătoare de zăpadă intră

pe fereastra cu dâre de apă, difuzează-n perdea şi umple bucătăria, o umple cu aerul ei îngheţat. E mai mult decât s-ar putea îndura, căci un sloi de gheaţă perfect curat şi transparent în ţeasta ta nu ar putea servi drept creier.

28 oct. Frig, beatitudinea frigului. Aşteptând, în zori, pe încă-întuneric, lângă o maşină îngheţată. Conversând cu o pisicuţă zgribulită lângă o răsuflătoare. Apoi, în maşină, suflând abur, în aerul mai rece încă decât cel de afară. Şi soarele de iarnă, galben lichid, se prelinge pe şosele şi e încă atât, atât de frig. Toată iarba e brumată şi băltoacele au deasupra lame de gheaţă. Dar soarele e exaltant şi loveşte din toate puterile nuielele negre ale copacilor. Distruge blocurile şi reduce totul la o pată orbitoare şi aburită.

2 nov. Nu credeam că frigul ceauşist din apartamente se va mai repeta şi uite că în casa-ngheţată nu pot să fac nimic decât să trag în plămâni gazele arse în bucătărie. Dar iluziile se duseseră de mult. Asta-i o ţară damnată, o bolgie.

Barth nu finalizează ca lumea textele. Pe teme borgesiene ratează finalurile ca un începător. Totul la el e o imagine sau un concept, aflate în centrul fiecărei povestiri, dar cu care nu face nimic: le lasă acolo, să fie şi nu să lucreze. Aşa, copilul năpădit de albine, gemenii siamezi etc. Lamentabilă povestea cu copiii care îşi fac o colibă pe-o insulă. Şi manierismul narării e înecăcios ca un fum care se-ntoarce mereu în sine.

Credinţa, la Kierkegaard: plonjarea celui care vrea să fie el însuşi, prin propria sa transparenţă, până la cel care l-a creat. Nu găseşti calea din slăbiciune sau din sfidare. Eu, din slăbiciune. Din neputinţa de a depăşi „scandalul". *Cum* mă vede Dumnezeu, dacă mă priveşte?

Mergeam pe un drum însorit, către un oraş de provincie. La o cotitură a drumului, în dreptul unor clădiri albe, se arătară nişte fiinţe larvare, oribile.

Erau mutilaţi aduşi ca să cerşească şi lăsaţi să zacă pe asfalt. Monstruozitatea lor depăşeşte descrierea: unii nu aveau membre, ci doar un cap desfigurat ieşit dintr-un bandaj umflat şi murdar. Altuia, din gât, îi ieşea un mare picior violet. Alţii doi, identici păreau striviţi pe asfalt de un camion de mare tonaj. În totul, risipiţi la curbă, erau vreo duzină de orori, pe care mă străduiam să nu le privesc. Am ajuns, în fine, în oraş şi am găsit clădirea unde lucra Cristina. Era o construcţie cilindrică de cărămidă. Am intrat şi mi-am dat seama că este o casă a animalelor. Nu ştiu cum se face că intrasem pe sus, pe la ultimul etaj, şi acum priveam restul încăperii de lângă acoperiş. Încăperea era unică şi de asemenea cilindrică, având ziduri cu un fel de nişe în ele, înguste, unde ar fi trebuit să stea câte un animal. La vreo trei etaje mai jos se afla podeaua, ca o arenă, aşa că totul semăna cu un Colosseum în miniatură. Purtam o discuţie confuză şi extravagantă cu Cri despre singurul animal care se mai afla în clădire, o căţea care ne privea din arenă. Apoi am privit pe fereastra îngustă ca de cazemată la circulaţia şi viaţa agitată din centrul orăşelului.

Perioada de nonverbalizare continuă.

3 nov. Nu ştiu dacă-mi mai doresc ceva. Am avut zile de fericire tâmpită la gura aragazului. Mi-am cumpărat maşină, pe *Suzy*, cum a numit-o Ioana. Nu e un singur pattern în biata mea minte care să nu fie pur factual. Şi faptele sunt facta, fabricaţii. Simt că nu trebuie să mă apuc acum de scris, că nu sunt destul de încărcat, dar cu fiecare zi de frig fărâmiţat creierul mi se goleşte de nebunie. Am eşuat pe plaja plină de crabi, de lângă apele gelatinoase care mă hrăneau. Lumea din afară şi cea dinăuntru sunt la fel de pâsloase: fibre şi fibre de neurmărit, încâlcituri de fire divers colorate, poate chiar o singură încâlcitură, continuându-se de-o parte şi de alta a geamului

îngheţat, gros, al minţii mele, obliterându-l până la lipsă de vedere, de respiraţie. Da, lumea a dispărut în repetiţii absurde, în toamna asta rece, în care ar fi trebuit să scriu.

4 nov. Aseară am adormit după ce citisem primele două pagini din *Chronique d'une mort annoncée* de Márquez. Ploaia fină dintr-un vis al unui personaj mă făcuse o clipă să reflectez: o ploaie *fină*… este oare un atribut al ploii reale, sau o invenţie literară? Meditam încă la asta, dacă este posibilă în realitate o *ploaie fină*, când am avut visul următor: eram în camera din faţă, la părinţii mei. Priveam pe geam strada îngustă (pe-atunci), neagră de ploaie, cu arborii trişti şi uzi de pe marginea trotuarului. Ploua, şi ploaia era într-adevăr fină, dar îmi spuneam că este, totuşi, o ploaie neobişnuită, o „ploaie din vis". Nu am avut, de fapt, conştiinţa faptului că visez decât de la un punct încolo, dar atunci subită şi terifiantă: de când mi-am dat seama că peste drum ar fi trebuit să fie un bloc care să camufleze imaginea Bucureştiului. Şi, din contră, oraşul se-ntindea până departe, un puzzle nesfârşit, negru şi ud, de curţi şi de case, parcă putrede, printre care se iveau nuielele negre ale arborilor. Atunci am realizat că m-am întors în vremea adolescenţei din Ştefan cel Mare. M-am gândit că, probabil, visez, dar totul era atât de real, de limpede! Am fugit repede în camera mică. Moara era la locul ei, în mijlocul curţii vaste şi goale, dar ceva nu era în regulă. Totul coincidea cu imaginile cunoscute, şi totuşi era o lumină, era un miracol era ceva *în mine* care schimba totul într-o vrajă de nesuportat. M-am gândit că pot verifica dacă m-am întors, în vis, în altă vârstă: moara se numea altfel pe atunci. Am încercat să citesc ce scrie pe firma ei: erau litere fără sens. Ştiam acum că visez. Pe geam scria ceva, mare, cu vopsea roşie. Eram, trebuia să accept evidenţa, eram într-o casă în care trăisem cu 15 ani în urmă, eram închis

într-o realitate străin-familiară, cu atât mai străină cu cât mai cunoscută.

8 nov. Citesc ca altădată, în trombă, mai multe romane în acelaşi timp. După Márquez (pentru Cronica lui n-am alt cuvânt mai frumos decât „clasic“ sau, cum spun ei, „exemplar“; e o levitaţie ca în Pontormo sau în Dali, iar povestea cu banul de aur găsit în stomacul înjunghiatului, cea cu valiza de scrisori nedesfăcute, sau câteva rostiri scurte ale unor femei, de o înţelepciune simplă şi de-unde-dracu-vine, sunt la vârful vârfului), un Eco mai prost chiar şi decât *Numele Trandafirului*, ghiveci ezoterico-paleoastronautic pentru tineret, comic ca un mecanism cu cremalieră — dar plăcut, căci e genul care te îndoapă cu poveşti deja rumegate. E, aşa, ceva care ar putea să intre în *The Guiness Book*, are ceva din spiritul ei: performanţa tembelă de a scrie un mare roman de succes. Tot ce are bun şi inteligent e, de fapt, în afara literaturii. Să văd cum o să mi se pară pân'la sfârşit. Mai citesc (da, uite c-am uitat numele cărţii lui Eco: *Pendulul lui Foucault*, sorry, sunt şi bolnav…) *Cine l-a ucis pe Palomino Molero* de Llosa, un fel de policier — să vedem cum evoluează. Şi, mai departe, cu lehamite, căscături, săriri de pagini, indignări ideologice (— boul ăsta de Pawels, după ce că-i ştiinţific, mai e şi materialist, vreau să zic marxist, admirator al lumii proletare, al URSS, cum erau toţi dobitocii pe-atunci), dar şi bruşte tresăriri de interes, *Dimineaţa magicienilor*. Să fiu eu capcana pentru ele, sau ele pentru mine?

Nu mai ştiu dacă sunt sceptic, realist, blazat sau idiot. Motorul nu mai demarează, cilindrii au înţepenit, poate caroseria e goală şi motorul plus maţele şi organele vitale etalate în muzeu. Dar să nu dau iar drumul litaniei plângăreţe. De fapt, visul de a mai scrie o dată, de a mai fi fericit scriind (singura fericire activă pe care mi-o mai pot

imagina) e ceea ce — pizda mă-sii — nu mai ştiu nici să-mi controlez ductul scrierii — e ceea ce… Am respirat, m-am umflat şi m-am dezumflat un miliard de secunde, după care… Punctele de suspensie au să devină cea mai importantă parte a scrisului meu (de fapt sunt un autor care a excelat în folosirea lor şi sunt poate definit prin asta, sau voi fi); ele înseamnă de fapt: nu, n-are rost să continui fraza, am mai spus asta, şi nu ca acum, ci infinit mai bine, pentru că *bine*. Până şi chestia asta am mai spus-o mai bine, aşa că după *ci*-ul anterior ar fi trebuit să…

9 nov. Pendulul, cu harababura lui ocultă, e un monument de scepticism disperat, ca şi „Sf. Anton" de Flaubert. Este acoperirea Ieşirii cu bolovani pe care sunt hieroglife. Un material în care poţi asocia orice cu orice, poţi găsi un milion de drumuri la fel de justificate şi la fel de vane. O Anatomie, nu un roman. La subţioara materiei cu spiritul e o rană oribilă, care supurează metafizică, mitologie, imaginar. Dar e (*Pendulul*) în definitiv o blasfemie.

11 nov. M-am trezit de la 4^{30}, iar acum îmi tremură mâinile şi sunt înfăşurat într-o ameţeală ca o pungă de hârtie. Kitty a plâns, evident nu e făcută pentru navetă şi nu trebuia s-o las. Dar cred că n-ar suporta nici o altă slujbă. Ideea însăşi de slujbă nu i se potriveşte, şi ea suportă foarte greu ceea ce nu i se potriveşte. Nu vreau să se asprească, o vreau aşa cum e, trăind în lumea ei pe care şi-o închide şi faţă de mine. Încerc s-o apăr de ea însăşi, dar de multe ori nu reuşesc, pentru că şi eu am *prea* multe lucruri de făcut. Aşa cum ea nu poate — şi nu trebuie — să mi se dedice mie, nici eu nu mă pot dedica numai ei. Dincolo de dragoste, încerc să împing cât mai departe cu putinţă limitele climatului în care trăieşte lângă mine. Poate că voi fi mult mai generos când mă

voi simţi eu însumi liniştit, când o să fiu iar eu însumi. Iar Kitty — aş vrea din tot sufletul să se găsească, să se simtă ceea ce eu ştiu că este: ea însăşi. Absenţa şi desincronizarea dintre noi, în ultimul timp, nu mai ameninţă ceea ce e adânc în noi şi între noi, sunt tranzitorii, e o criză benignă pe care o vom depăşi împreună. Şi împreună cu Ioana.

Am terminat *Pendulul*. Nu m-am înşelat. Se termină chiar mai prost decât a început. Totul e fals acolo, de la premise la concluzia vulgar sceptică. Dar nu ştiu cât mai am eu dreptul să judec o carte. N-aş putea scrie nici măcar o pagină din cartea lui Eco şi nu doar din cauză că mi-ar fi silă. Aştept ca un păianjen, încremenit şi sperând, uscându-mă în plasa mea ţesută în anotimpul rece.

S-a repetat visul cu oraşul văzut din Ştefan cel Mare. Ce-o mai fi şi asta? Ce-or vrea să spună?

12 nov. Lumea e o cuşcă tot mai strâmtă. Spaţiul logic e tot mai verzuliu, mai iute, mai zgomotos, mai tare, mai rece, mai lucios, mai *material* şi, din cauza asta, tot mai *străin*. Tocmai fiindcă îmi dau seama tot mai mult că lumea există îmi pare ea mai de neconceput de monstruoasă. Îmi pot întinde mâna şi apuca faţa de masă: este cutremurător că îi simt textura cu degetele şi că o văd umbrindu-se în dâre lungi. Este cutremurător. Dar la fel e şi bănuiala că nu e lumea, ci mintea mea cea care se schimbă, se leneveşte, se desparte în cheaguri şi apă. Căci lucrurile îmi seamănă: îmi văd hidoşenia-n ele ca în oglindă. Mă simt tot mai închistat în drama, în trama, în rama de oţel a menghinei. Cine n-a făcut un om de plastilină şi nu l-a ghemuit apoi în pumn până organele i s-au lungit şi s-au amestecat în ulei de in, în fum de cannabis?

Văd morminte transparente într-un pământ de fum. Aliniate acolo, de cristal, în levitaţie, cu marile insecte mişcând din timp în timp piesele

aparatului bucal. Şfichiuind spaţiul strâmt cu câte o antenă. Spaţiul logic, cu fulgerări de cuarţ. Şi plin de această dimineaţă cu soare şi ger.

Prost policier-ul lui Llosa.

Sentimentul neputinţei de a crede: de fiecare dată când încerci să afirmi ceva (firma: solid, ferm), tot ce vrei să gândeşti se-mbracă într-un fel de ceaţă, de a cărei natură nu-ţi dai seama cât timp ea este în creier. Dar apoi coboară, pe măsură ce capul ţi se apleacă-n pământ, şi când cele gândite îţi ajung în piept, deodată-nţelegi: este o mare tristeţe, fără limite, dar uşoară şi blândă, ca şi când tot conţinutul toracal ţi s-ar evapora deodată şi în loc de ţesuturi ţi s-ar ţese-ntre coaste reţeaua evanescentă a indeterminării, a abuliei, a amurgului, a lipsei de rost. Aici nu pot exista afirmaţii şi nu e credinţă. E acel „Lasă…“ de vânt întunecat.

„Nu putea să moară“ — despre agonici.

De ce *Pendulul* mi s-a părut o carte nu numai proastă, dar *necinstită* (aşa cum necinstit e un roman poliţist în care deznodământul vine pe altă linie decât firul logic, sau în care detectivul primeşte un set de date în plus faţă de cititor, ceea ce e acelaşi lucru): o carte despre Ieşire este improbabil să cuprindă Ieşirea însăşi — dacă nu e Biblia, caz în care nu mai suntem, de fapt, în literatură —, dar tot materialul ei trebuie să ducă la *sentimentul* cathartic al ieşirii, la imprimarea *nevoii* de a căuta o ieşire. Eco distruge exact punţile astea, îşi închide intenţionat cartea într-un sens unic, ceva la fel de stupid ca o Biblie hazlie. E o carte despre sens, care se-nchide cu concluzia lipsei de sens. O carte fără imaginaţie despre inutilitatea imaginaţiei. Şi care-şi urăşte substanţa. De fapt, asta e şi una dintre problemele literaturii: cum să produci revelaţia fără a dezvălui misterul? Să afirmi însă că misterul nu există e o greşeală pe care un scriitor adevărat n-o face.

16 nov. Ceva contacte editoriale, perspective destule, şi sunt cu adevărat de făcut nişte lucruri. Poate lucruri chiar foarte serioase, dacă aş fi cu adevărat dispus să fac ceva. Ar fi, adică, Eminescu şi o antologie de poeme lungi. Deci, la anul, aş putea scoate trei cărţi, dintre care una inedită (dar, esenţial, *nu* o carte nouă). Dacă socotesc şi ediţia franceză, aş putea avea patru cărţi publicate la anul! Şi fără să fi scris un rând în plus. Vreau să-mi public şi *LAT* ('93), sub titlul *Totul (2)*. Iar atunci, noul volum de versuri, cel de nuvele — din care am *Lulu* — şi jurnalul vor putea rămâne pentru '94 şi '95. Asta înseamnă că voi avea asigurată perpetuarea editorială până cel puţin în '95 (adică, mai bine zis, rămânerea în actualitate); id est, am *patru ani* ca să termin cele două cărţi. Câştig timp, am timp! De-aş avea şi destulă putere! Lucrurile încep iar să se mişte după o înmărmurire posacă şi îmi place să fiu iar în carusel. Îmi trebuie vreo zece zile de izolare ca să încep o poveste nouă (mă gândesc uneori şi la romanul început, pe care mai că l-aş relua sub stele mai lucioase), fiindcă am iar halucinaţii nostalgice: femei de demult, case cu încăperi înalte, galbene şi subţiri ca nişte cutioare de fildeş. Per baco, *REM* nu e sfârşitul lumii, e depăşibil de către mintea mea şi mes tripes.

Memoria ca spermicid nu e doar o metaforă. Melancolicii nu au erecţie. (Titlu de roman...)

Recitesc *Tractatus*-ul lui Wittgenstein. Cu mai multă intuire decât prima dată.

E de citit multă poezie. De reluat Eliot şi Pound, par ex., căci nu-i mai ştiu deloc. Dar de făcut ceva până dincolo de ultimele bucăţi de BCA din vârful turnului Babel. De recucerit necuceribilul, de retrăit nebunia.

Fetele mele dorm, în camera puternic luminată de soare, cu feţele una spre alta, cu aceleaşi codiţe prinse cu figurine de plastic. Respiră una în

respiraţia celeilalte şi aproape că nu sunt din lumea asta. Un deget al Ioanei, lipit de buze, zvâcneşte din când în când. Umerii Cristinei se ridică şi coboară lent, în ritmul respiraţiei, sub pătura galbenă. Au împreună 28 de ani şi mi-e drag şi dor de ele.

Citesc *Craii* lui Mateiu.

17 nov. E limpede că tot ce apare scris nu sunt decât socoteli băbeşti, căci viziunea nu poate fi scrisă şi „cine ştie nu spune, iar cine spune nu ştie". Socoteli din aproape în (mai) aproape. De ce n-am putea socoti din departe-n departe?

Să arăţi modul în care visul trimite la copilărie, adică să gândeşti ce au în comun simbolurile din vis cu imaginile din memorie, şi *de unde* emoţia.

19 nov. Bhagavad Gita. Toate spun acelaşi lucru şi acelaşi lucru cu Wittgenstein, căci ce este Brahman decât spaţiul logic; şi, pe de altă parte, Krishna este destul de aproape fonetic de Crist. Am mai cumpărat — şi-mi anticipez plăcerea — *Alesul* lui Thomas Mann. Dar lectura nu mai conduce direct la viziune, ca atunci.

20 nov. Câteva semne bizare pe degete, o zbatere obraznică a unui muşchi la rădăcina nasului, o eczemă în talpă — bilanţul toamnei ăsteia care, dacă socotesc şi deprimanta sterilitate, aproape absolută, şi împăienjenirea minţii (deşi am ajuns la 3–4 cafele pe zi, sau poate tocmai de-aia), are cu ce se lăuda. Toamna asta mi-a mai adus un automobil de culoare crem. Şi o scrisoare — indiferentă — în cutia poştală. Şi amintirea unor dimineţi cu ceaţă şi mari frunze galbene, moarte şi ude pe asfalt. Şi 3–4 poeme imbecile.

Harta cerului înstelat reprodusă pe pielea unui om, din ce în ce mai precis, prin aluniţele care-i apar de-a lungul anilor. Cum se numeşte ghicitul în aluniţe? N-ar strica puţină documentare.

Dacă aş fi în formă, aş relua romanul. Sau, of course, aş mai scrie o nuvelă. Poate s-o încep tot la Sinaia.

21 nov. Stafia din mecanism de Arthur Koestler.

În lumina gri a unui amurg timpuriu de aproape-iarnă (e doar ora 4), privesc pagina de pe masă, peste care fusese cea pe care scrisesem nişte versuri. Pe foaia albă au rămas urmele şi mai albe, în relief, ale şirurilor absente. O minus-poezie, o poezie a orbilor, în tristeţea udă a pierderii de lumină.

22 nov. O cafea proastă îţi poate da uneori o exaltare bună, pentru că al treilea ochi poate fi forţat să se deschidă nu numai cu o formulă incantatorie, ci şi cu un cric primitiv. Hei-rup şi oul de cristal de sub pieliţele roz şi ude se descoperă, umed încă de sânge, dar umezeala se zvântă într-un abur curcubean şi rămâne nebunia limpede-ntunecată a lentilei (prin care poţi vedea, mărit monstruos, Homunculul stăpân pe nervi şi pe minte). Îi vezi ochiul de cristal acoperit de pieliţe din frunte şi ochiul se deschide şi prin lentila mărită de lentilă vezi un Homuncul mai monstruos decât primul, al cărui ochi de cristal se deschide şi el, aşa că minusculul şi enormul alternează de-a lungul şirului nesfârşit, fiece Homuncul fiind locuit de altul cu mult mai mare, până când, la capătul imposibil al şirului, infinitul mic şi infinitul mare devin una. Sau Unul. Căci, cu cât cutia e mai mică, cu atât conţinutul e mai mare.

Genialitatea ca supremă rătăcire a drumului. Dar asta a spus-o deja Egor. Acum ar trebui să acumulez putere, de-acum în şapte sau zece ani ar trebui să am acea carte. De-acum mintea mea ar trebui să-şi dea drumul ca să fac acel lucru care să meargă mai departe decât s-a mers.

26 nov. Eu şi mama în întunericul aproape total al camerei, şoptindu-ne ceva. Am vreo cinci ani şi

abia ne-am mutat în blocul de pe Ştefan cel Mare. Din timp în timp, în camera doar cu un pat se strecoară o undă albastră de la vreo reclamă din centru. Stăm la întunericul unei lumânări, e o seară de toamnă târzie, geamul e ud şi nu ne reflectă decât pe noi, foarte slab, într-un strop de roşu enigmatic. Stau aşa de fericit lângă mama, culcaţi în pat şi şuşotind, sunt ca un animal micuţ, care simte cădura blanei mamei lui. Şi în toate acele seri, în care prima dată parcă îmi dădeam seama că *sunt* — şi între primele pe care memoria mea le-a reţinut —, era ceva fantastic, lumea era misterioasă şi, dacă trebuia să ne ridicăm din pat şi să mergem la cumpărături, toate locurile, magazinele luminate în noapte, tutungeriile şi centrele de pâine (le visez atât de des, aşa cum erau pe atunci) mi se păreau măreţe şi ameninţătoare ca de pe altă lume şi totul părea să aibă o semnificaţie din care eu însumi făceam parte. Uneori, când ne-ntorceam, greşeam scara blocului. Urcam cu liftul până la etajul nostru şi ne pomeneam pe un palier cu totul străin, cu altfel de uşi, cu un leandru puricios într-un colţ, care toate erau cu mult mai stranii decât îşi poate un adult închipui, era panica dispariţiei casei şi lumii, care se modificase şi ne aruncase din realitate.

Creanga de aur a lui Sadoveanu şi *Alesul* de Th. Mann.

1 dec. Unul dintre cele mai fantastice vise din ultimii ani. M-am trezit culcat pe spate, cu toată pielea capului congestionată — mi-o simţeam groasă ca de pachiderm pe ţeastă, iar la ceafă mustind de sânge — şi câteva minute, treaz fiind, am asistat la o ameţitoare derulare de culori în spaţiul vizual, ca nişte tapete purpurii şi aurii, cu motive florale şi geometrice modificându-se permanent, atât de intense şi cu contururi atât de perfecte, încât aveam sentimentul că nu sunt văzute cu ochii mei reali, ci reconstruite ca esenţă

de culori pure pe un ecran de enormă rezoluţie. Visasem că intram în Facultate, pe seară, deschizând cu greu o uşă neobişnuit de mare şi de groasă. M-am trezit la etaj, străbătând un fel de camere de studiu, în semiîntuneric, înţesate de feţe de studenţi, verzui şi ciudate. Era, de fapt, ca un pod vast, împărţit în camere umbrite. Erau şi nişte culoare cu un soi de tribune pe care stăteau studente şi discutau. Singură, la o parte faţă de celelalte, stătea S. P. şi plângea în hohote, cu o disperare nesfârşită. Am trecut pe lângă ea şi am coborât o scară, însoţit de murmurul studentelor. Am ieşit în stradă şi am nimerit într-o procesiune de trăsuri negre, lăcuite. Familii bine îmbrăcate, cu copii de 4–5 ani, erau ajutate să urce în trăsuri de servitori şi vizitii în haine multicolore, de operetă, căptuşite cu satin roşu şi azuriu, plini de ciucuri şi ceaprazuri. „Sunt cei bogaţi, mi-am amintit, care se distrează plimbându-se cu trăsura.“ Trăsurile semănau însă mai curând a dricuri şi mutrele vizitiilor erau sinistre. M-am strecurat printre ei şi am ajuns la poalele unui castel. Sprijinite de peretele lui erau câteva fete care se dedau la un joc fascinant. Erau înfăşurate în mai multe straturi de mătase înflorată, fiecare strat de altă culoare. Stăteau doar cu capetele afară, ca nişte mumii tinere şi atrăgătoare. Apoi începeau să se zbată, lent şi graţios, şerpeşte, până când mătasea începea să se sfâşie, lent, înveliş după înveliş, descoperindu-le întâi sânii, apoi pântecul, şoldurile şi vulva, picioarele… Rămâneau goale şi surâzătoare, fără nici un fir de păr pe pubisurile de fetiţe. Una dintre ele stătea cu spatele spre mine şi făcea acelaşi lucru, dar când spatele i-a rămas gol, s-a despicat şi el până la os, ca un alt strat de mătase. Era, în intenţia fetelor, un fel de spectacol al unei arte noi şi dificile. Am mers către un crâng cenuşiu de lângă intrarea în castel şi am observat că am în palma stângă un ceas de damă, al cărui cadran micuţ, de oţel, cu un mecanism complicat,

de altfel lipsit de cifre şi limbi, era înconjurat de un rotocol lat de piele. O fată extrem de atrăgătoare, dintre cele care se dezbrăcaseră de acele feşe colorate, o brunetă cu sâni mari şi frumoşi, s-a apropiat de mine şi m-a luat de mână. „Vino în castel, să căutăm o cameră“, mi-a spus, luându-mi ceasul din palmă. A luat-o apoi la fugă dând colţul după un zid. Am fugit după ea, trecând iar prin faţa grupului de fete goale. Am observat în trecere că una dintre ele era de fapt băiat, având între pulpe un penis lung şi alb. Dar fata dispăruse. Am dat şi eu colţul şi am văzut o scară care ducea, câteva trepte mai sus, la o uşă mizerabilă, cu geam, vopsită stacojiu, şi cu lacătul pus. Cineva mi-a strigat să intru pe poarta principală. Am coborât şi m-am întors, ajungând iar în faţa castelului. Am intrat. Priveliştea dinăuntru era lugubră şi uimitoare. O încăpere vastă şi părăginită, luminată slab de câteva spărturi, foarte sus, în zidul de cărămidă. Câteva uriaşe punţi de scândură putredă urcau oblic, încrucişându-se, până către un sistem de schelării de lemn, la zeci de metri înălţime. Între aceste fabuloase pasarele, care ocupau aproape tot spaţiul, se afla şi o rampă oblică, vernil, mult mai subţire şi părând evident mai nouă. Pe ea am început să mă caţăr, cu uşurinţă, privind fascinat în jur. „Nemaipomenită privelişte“, îmi spuneam. Când am ajuns la câţiva metri de schelăria suspendată, am încremenit: în capătul ei, privindu-mă, au apărut două femei de serviciu, în halate jerpelite, şi cu nişte înspăimântătoare figuri cretinoide. Înfiorat, le-am întrebat dacă n-au văzut o fată brunetă, iar una dintre ele mi-a răspuns bolborosit şi peltic, neinteligibil. Brusc mi-a trecut prin minte că erau demoni, şi atunci, peste tot, pe toate pasarelele şi punţile de scândură, au început să mişune fiinţe teribile, hidoase, descompuse, pe care le desluşeam în amănuntele cele mai fine. Se iveau de peste tot şi mă priveau imbecil, rânjit. „Am fost

atras într-o cursă“, mi-am zis îngheţat de groază. În acel moment m-am trezit. „Slavă Domnului“, mi-am zis, urmărind goana de culori de care am scris înainte. Simţeam că sunt la limita nebuniei. Îmi tot repetam: „Trebuie să ţin minte visu-ăsta.“ M-am întors cu greu pe o parte, căci eram încremenit de groază, şi mi-am frecat puţin pielea ţestei, încercând să pun sângele în circulaţie. Am adormit iar după vreun sfert de oră şi visul meu a continuat într-o formă benignă. Rătăceam de mână cu fata brunetă printr-un fel de hotel rococo, luxos. Căutam un loc unde să facem dragoste. Culoarele erau întortocheate şi cu multe intersecţii. Mereu se ivea câte cineva, privindu-ne întrebător. Până la urmă, după încercări zadarnice de a face amor pe culoare, am întâlnit o fată care ne-a cedat camera ei, a cărei uşă cochetă avea perdeluţă roz la geamul în semicerc. Am găsit în cameră un pat şi am început să ne dezbrăcăm. Mă grăbeam cât puteam, ca nu cumva să se mai ivească vreun lucru neprevăzut şi să nu pot s-o posed pe fata care mă atrăgea atât de mult. Dar, când eram în fine goi şi am luat-o în braţe, m-am trezit. Cred că de la visul cu muntele încărcat de catedrale nu m-a mai impresionat vreunul atât de mult, nu a fost mai real, mai pictural, mai *adevărat*. Mai cu seamă că totul vine după o lungă secetă onirică. Cred că revin vremurile bune, că am reînnodat lanţul halucinaţiei. Sper că vremurile bune se vor reflecta şi în paginile albe de pe masa de scris. Dar pentru asta am nevoie de o atitudine mai pozitivă, căci visul trebuie să fie precis şi standardizat ca un motor de automobil. Sper să ajung iar pe calea cea bună. „A song, a song!“

Rădăcinile istorice ale basmului fantastic de Propp.

4 dec. Din cronica (hronograful) lui Moxa: „Râcâi leul şi sări pardos, mai mânios, veşteji măceşul şi odrăsli stâlpari mai înghimpoase, cu

poame împuţite şi necăcioase! Acesta Constantin, anume Copronim, Cufuritul, născu den năpârcă şarpe. Deci, cumu-i era numele, Căcacea, aşa-i puţiia şi viaţa."

Sunt stors de puteri. Mănânc prost şi puţin, nu am apă, nu am căldură (inhalez gazele arse de la aragaz), nu dorm destul. Mintea mi-e tulbure şi otrăvită ca intoxicată cu plumb. Aş scrie 2–3 articole, despre ce se întâmplă (*ce* se întâmplă?) în ţara asta degenerată. Dar nu poci… mâna-i de plumb.

Am recitit *Ochi de urs* şi am făcut la seminar o interpretare destul de reuşită.

7 dec. După vreo sută de ani în care n-am mai rumegat literatură (m-am ocupat cu alte chestii), mă simt relaxat, OK. Citesc o carte care-mi place, o nebunie de imaginaţie bine decupată, pe gustul meu, *Ragtime* de Doctorow (E. L.), asemănător cumva în ton şi features — mii de siluete groteşti îmbârligate cu siguranţă şi sânge rece într-o reţea Worldwide — cu *V* de Pynchon. Mai sunt Pynchon-like luxurianţele sexuale. Dar să vedem. Nici la sfert nu sunt şi expectaţiile sunt mari.

Mici puseuri maniaco-depresive zilnice. Cred că o să-mi recapăt cheful de scris, pofta asta naturală pe care atât mi-am denaturat-o în cursa aia dementă. Sunt, în orice caz, liniştit, bucuros de noua mea ilustră ne(re)cunoaştere, desprins de orice ambiţie economico-politico-socială & intelectuală, un om din nou disponibil, un scriitor cu viitorul în faţă.

Dorm imens — de 2 zile — sau aşa mi se pare. Mai curând, dorm *greu*. Visez câini care sar şi mă muşcă de mâini. Prietenii — decriptează Cri… Care prieteni?

Time, time, time is on my side (yes, it is).

13 dec. Şi totuşi, nu mă simt chiar OK. Sunt ieşit din cursă, căci lumea nu mai e a mea (lumea-i

întotdeauna a tinerilor: pe vremea mea…) şi, îndeobşte, nu mai există nici o cursă, ori eu nu o mai pot percepe. Mă-ntreb iar: de ce exist? Cum văd culorile? Ce sunt fiinţele astea care trec pe lângă mine în metrou — the apparition… —, pe străzile de iarnă înserată, şi dacă ele nu au realitate, cum se face că trăiesc totuşi drame oribile, şi dacă Dumnezeu cunoaşte totul, e în tot şi în toate, în inima mea şi-n vârful pixului cu care scriu şi în spaţiul fără limite, cum se face că mi se dă voie mie să exist (iată-mă, un conglomerat de celule gelatinoase, cu stranii apendice, cu o arhitectură împachetată strâns, patetic şi grotesc impregnat de lichide) şi cum poate fi tot ce e individual şi pieritor? Cu cât jurnalul ăsta se-ntinde, voiajul e mai obositor, mai disperat… Nu te pot găsi.

Mi-a dispărut, observă, şi luciditatea care odată-mi ţinea loc de alte, adevărate calităţi, de care acum nici nu mai poate fi vorba. Acum, când încep să scriu aici, intru brusc într-o transă mohorâtă, din care rezultă dârele literelor ca un expectorat cenuşiu. Nimic sclipitor, adevărat, totul rumegat, refăcut ca o pâine din cocă acră şi lipicioasă. Literatura e deocamdată foarte departe în urmă (dar înainte — *cât* de departe e? — dacă va mai fi un viitor; semne ameninţătoare îl pun la îndoială).

Maitreiy a lui Eliade e cam puţin ca să se poată numi literatură. Tot timpul te urmăreşte impresia penibilă că lucrurile s-au petrecut chiar aşa, că a existat o indiancă Maitreiy care s-a amorezat de Eliade şi că el etc., etc. Nici în adolescenţă nu m-a înnebunit, dar acum îi văd şi limitele strict literare.

14 dec. Condamnatul la moarte: sărută crucea sau o scuipă, spune ceva memorabil sau tace, se umileşte sau e demn, tot va fi omorât, pentru că *nu* de atitudinea lui depinde graţierea.

1992

23 ian. Nu am avut jurnalul cu mine în America, şi chiar avându-l, cred că n-aş fi scris mai mult de câteva pagini în el. Poate un vis cu temple care se prăbuşesc în focul amurgului. În rest, a fost acea viaţă senină, antiseptică, elegantă, atât de plăcută şi de… greu de suportat pentru unul din est, obişnuit cu doza de dezgust şi murdărie zilnică. Pentru unii ca noi, dacă nu suferi nu trăieşti, îţi iroseşti viaţa pe culoare curate, cu mochete mirosind discret a parfum. E stressul ciudat şi înspăimântător al bucuriei de a trăi, care trezeşte mereu în noi un sentiment de vinovăţie. Timpul zboară, priveliştile sunt lucioase şi policolore, atingerile puţine, iar la sfârşit apare această năucitoare spărtură între amintirea unor zile fantastice şi sentimentul că ai trăit în vis viaţa altuia. Mi-e dor de America, mi-e dragă, şi totuşi simt că m-aş sufoca acolo ca un peşte de apă sărată aruncat într-un râu. Pe de altă parte, aici, în ţară, totul mânjeşte. O populaţie de neînţeles, trăind după alte reguli decât ale decenţei şi civilizaţiei, o hrană mizeră, nişte lucruri deteriorate care dacă funcţionează o fac printr-un miracol, mult mâl, multă murdărie, prostie groasă ca o slănină pe creier. Un frig care paralizează totul. O ţară care schilodeşte intelectul şi sensibilitatea. O sărăcie perpetuă. Rareori m-am simţit atât de înstrăinat aici, atât de trist. De fapt, nu-mi mai găsesc locul nicăieri.

Sunt încurcat în diferenţe de fus orar şi tulburat, pe deasupra, de un somn de o noapte şi o zi. E zece noaptea acum, dar ar putea să fie la fel de bine şi zece dimineaţa. Noţiunea de viaţă reală pare a nu mai avea sens în momentele astea. E un fel de tristeţe care i-a luat locul. E un limb poate asemănător celui în care zăboveşte o vreme fiinţa astrală după moartea corpului.

Câteva filme văzute acolo erau foarte asemănătoare povestirilor mele. Straniul se datora acolo perversiunii, tulburării imaginii sexuale, confuziei femeie–bărbat, dragoste–moarte. Fantastic, psihanalitic şi simbolic. Asta-mi arată că sunt pe drumul bun. Aşa au fost: *The Silence of the Lambs*, *The Comfort of Strangers*, *The Double Life of Veronique* (european, şi deci mai artist în seria asta), *Dead Again* (stricat complet de clişee hollywoodiene), la care să adaug şi *Blue Velvet*, văzut acum doi ani.

Un film foarte frumos a fost *Wings of Desire*. Am citit două cărţi în engleză, *The Silence of the Lambs* de Thomas Harris şi *Memories from Amnesia* de Lawrence Shainberg.

128 de pagini de jurnal în '91. Şi 48 de cărţi.

24 ianuarie Zone de realitate fără legături între ele. Ce nu am făcut în America: nu am mâncat avocado, nu am fost în Coney Island, nu am băut Bloody Mary. Şi n-am văzut *Shining*. Dar am bătut străzile din Manhattan cu talpa unui pantof dezlipită şi flencănind, holbându-mă la zgârie-norii de sticlă şi peeping the queer guys în Village. Asta nu m-a făcut mai M. C., de fapt m-a izolat şi mai mult de el.

26 ian. Somnolez, vegetez, hibernez. E o iarnă cumplită, gri închis, fără speranţă. Beton îngheţat. E imposibil să ieşi de sub plapumă — îngheţi ca afară. Aşa că am dormit câte 15 ore pe zi de când ne-am întors, aproape că n-am ieşit din casă, şi în restul timpului am citit ghemuiţi în pat, încercând să ţinem cartea în aşa fel încât să nu scoatem mâinile de sub plapumă. Am văzut lucruri adevărate, sub pleoape, la 5 dimineaţa, când în fine stingeam lumina, lucruri colorate, volume tangibile cu mâna. M-am gândit că aş putea pătrunde în visul meu, perfect lucid, numai să

vreau destul de mult. Am întins o mână imaginară spre spaţiul acelor obiecte uimitoare în concreteţea, lacul şi porozitatea lor, şi *am văzut* mâna mea violând acel spaţiu al minţii. Mi-a fost frică şi, în loc să păşesc, am retras mâna şi m-am înfundat într-o saltea de peliculă veche, poate inflamabilă: câteva vise izbitor de adevărate, dar nespunând mare lucru. Unul singur m-a intrigat, căci ajunsesem pe un palier foarte strâmt, cu podeaua de cel mult un metru. Trei uşi, încadrate în ornamente de fier forjat, se străvedeau în obscuritate. Una era a liftului vechi cu care urcasem (căci eram la ultimul etaj al unui bloc dinainte de război), alta lângă ea, la fel de mare, şi a treia, ciudată, plată, verzuie, părând de tablă, ridicată mai sus decât celelalte două, pe un al treilea perete, faţă-n faţă cu a doua. Toată atenţia îmi era captată de această ultimă uşă, când cealaltă s-a deschis şi o femeie în vârstă a apărut, ceţoasă, în pragul ei. M-am trezit aproape imediat şi am petrecut o vreme întrebându-mă *de unde* este bucata asta de realitate? în *ce* bloc mă aflam? N-am reuşit să-mi dau seama, dar totul mi s-a părut ciudat de familiar.

Viitorul meu — if any— este încă foarte incert. Cotitura decisivă nu s-a produs şi încă totul este posibil. În şase luni se vor simplifica, poate, mai multe lucruri. Mi-e clar un singur lucru: dincolo de scris n-ar trebui să mă gândesc.

27 ian. O ţară nordică… sau Rusia… dar în secolul lui Andersen şi Dostoievski… Asta era-n reveria mea din după-amiaza asta. Dorm mai departe până seara şi mă trezesc în nacht und nebel.

Citesc misteriosul *Roman cu cocaină* de M. Ageyev. De ce Bucureştiul n-ar fi sursă de nostalgie?

Sunt de fapt foarte chinuit. Ceea ce e-n mine nu vrea o dată să iasă afară. Nu mă pot exprima, de

parcă propriul meu interior ar vorbi altă limbă, mai mult, de parcă ar fi o ființă de alt ordin, cu care contactul nu se poate realiza, cum este absurd să te-ndrăgostești de o bucată de linoleum.

În vis am refuzat să urc într-o roată mare care, însă, nu avea scaune, ci simple bare de care te agățai ca să fii ridicat la o înălțime enormă.

Când ninge în noapte, sclipitor în lumina lămpilor (când amurgul se schimbă în noapte și ninge), și o fată necunoscută se apropie ușor de tine pe un pod înzăpezit și te privește în față și dispare, iar tu ai douăzeci și doi de ani și n-ai s-o revezi niciodată, și te înfunzi târându-ți picioarele în tăcerea ulițelor negre, înzăpezite — iată schițat nucleul nucleului acelui sentiment — ceva e și-n Hamsun, și-n Munch, dar mai ales în tânărul, adevăratul Dostoievski.

Mi se pare tot mai des că lucrurile scrise de mine până acum nu spun ce ar fi trebuit să spună, sunt construcții false, care nu ating nimic din adevărul meu. Și nu știu dacă mai am forța să ajung la acel adevăr. Pe de altă parte, nu știu dacă scrisul — urcarea la suprafață — nu falsifică de la început totul. Ce stupid, să îți storci toată viața creierii ca să apară din munca asta ceva (poate bun, poate minunat, dar) care nu are nici o legătură cu tine, care nu-ți seamănă cum seamănă nou-născutul cu mama, ci se scurge din creier ca un strop uriaș de apă oglindind o himeră.

29 ian. Cri (sau poate sora mea) și cu mine ne găsisem niște culcușuri grozave: eram înfășurați în niște pături verzi și albastre și zăceam în mijlocul unui drum, lângă o baracă de tablă. Dar toropeala noastră n-a durat mult, căci deodată din baracă au început să iasă tot felul de inși, care se-mpiedicau de noi și ne împingeau de colo-colo. Ne-am ridicat în picioare și ne-am trezit înghesuiți de niște țigani, fete și băieți, care ne-au înconjurat și au început să-și bată joc de noi. „Ia să le dăm noi

nişte îngeraşi“, zice un ţângău cu pălărie şi întinde mâna. Îmi arată nişte seminţe mărunte şi gălbui. Mi le toarnă apoi în cap. „Sunt păduchi, fir-ar să fie“, zice Cri. „Trebuie să ne spălăm cu gaz.“ Am luat-o la fugă şi am intrat într-o clădire. În odaia din mijloc erau mai mulţi inşi bine cunoscuţi de mine, din mediul nostru literar, care discutau în jurul unei căzi de tablă cu o apă gălbuie. M-am repezit şi mi-am vârât capul în cadă. În timp ce mă spălam pe cap, frecându-mă bine cu unghiile, ascultam conversaţia lor. La un moment dat, m-am pomenit că îmi ţineam capul în mâini, ca pe o bilă desprinsă de corp, şi-l tot cufundam în apă. Părul era ras şi numeroase insecte gălbui foiau pe ţeastă. „Dar cum se face că îmi văd capul?“ mă întrebam, gândindu-mă că, totuşi, ochii sunt acolo, pe bila aceea neregulată. Mi-am amintit curând, însă, că fusesem operat pe creier şi că aceea nu era decât jumătatea de sus a capului meu, care cuprindea cutia craniană şi creierul. Le-am ridicat cu grijă şi mi le-am pus deasupra feţei. Apăsam pe ţeastă ca să se lipească, dar fisura tot rămânea. Mă uitam într-o oglindă: linia trecea chiar deasupra sprâncenelor mele. Un început de panică mă cuprinsese la gândul că niciodată cele două părţi ale capului meu nu se vor mai lipi. Puteai băga degetul în fisurile dintre ele. Am lăsat ţeasta să stea pe gât şi pe faţă prin propria ei greutate şi am început să-mi pipăi figura. Trăgând mai tare de bărbie, am rămas cu mandibula în mână: un os uscat, cafeniu, în formă de U. Mă căzneam să mi-o pun la loc, când un pocnet puternic s-a auzit din spate: ţeasta îmi căzuse pe cimentul de pe jos şi se făcuse ţăndări. Creierul era ca o gelatină roşcată risipită peste tot. „Sunt un om mort“, mi-am zis, şi m-am trezit.

7 feb. Depresiune din ce în ce mai adâncă, mai ciudată, mai neliniştitoare. Totul pe un fond de epuizare psihică. Sunt neurastenic, nu mai am

dubii. Memoria mi-a slăbit penibil, puterea intelectuală la fel, scrisul nu mai există în viaţa mea (nici un articol nu mai sunt capabil să închei). Uit ce fac şi ce spun. Dar mai ales, mai ales: depresia asta. Nu mă mai bucură nimic, sunt pe un fund mocirlos de groapă, nu mă mai interesează nici măcar să mă ţin în viaţă. Totul se complică (până la a nu mai şti care-i cauza şi care efectul) cu pierderea stimei faţă de mine însumi, cu sterilitatea mea disperată. Tot ce spun şi tot ce scriu (cât mai scriu) e la un nivel atât de jos încât nu-mi mai recunosc vocea, nu mai simt că sunt eu însumi. Nu mai pot avea un contact firesc cu alţii. De câte ori ies în lume simt o neplăcere, o intuiţie paranoică: toţi îmi sunt ostili, nimeni nu mă preţuieşte. Am groaznice complexe de inferioritate faţă de mai toţi amicii mei. Nu ştiu ce se-ntâmplă cu mine. Şi e, ca simptom psiho-somatic, apăsarea asta, iritarea asta surdă a capului şi umerilor, ca şi cum până în dreptul inimii aş fi făcut dintr-un material greoi şi cald, iar în jos dintr-un plastic umflat cu aer rece. Tristeţe endogenă peste mine ca o glugă de plumb.

După ce dorm după-amiaza, mă trezesc ca pe altă lume: când mişc capul se mişcă şi imaginea din ochii mei, rece şi mecanic ca pe un ecran de computer, dar eu nu sunt nicăieri, imaginea e golită de mine. Apoi încep să vină imaginile, de undeva din adâncul amintirii, intuiţii de o secundă sau scenarii mai lungi, dar care, în loc să mă uimească şi să mă farmece ca altădată, mă obosesc îngrozitor. Mă simt terminat, un cadavru viu. Cred că doar într-un fel aş putea opri căderea asta: să scriu, să scriu un lucru pe care să-l simt, în fine, bun, şi care să mă ţină ocupat câţiva ani. Dar în faţa foii tristeţea şi oboseala se aşază pe lumina ochilor mei. Nu ştiu dacă m-am mai temut vreodată de o catastrofă psihică, dar acum mă tem.

11 feb. Am scris trei articole diferite, unul după altul, pentru *Meridian*, şi toate trei, la relectură, s-

au dovedit stupide. OK, nu pot să scriu când n-am nimic de spus, dar problema e: de ce n-am nimic de spus? De ce sunt singurul care n-are nimic de spus? După zile de frământare, de rău fiziologic la gândul prostirii mele progresive, după o revoltă aproape de nesuportat împotriva schimbării înmărmuritoare a înseşi fiinţei mele (dovadă şi fraza asta, adevărat vomitiv), m-am resemnat, ca întotdeauna, şi am avut zile mai senine.

Scriu în şabloane, iar în mintea mea nu mai reuşesc să discern nimic, oricât aş scotoci. Citesc puţin, câteva pagini pe zi, pentru că trăiesc mai mult exterior. Totuşi am să continui două cărţi, nu cu totul neinteresante pentru mine: *Utopica* lui S. Antohi şi *Slow learner*, nuvelele lui Pynchon, din care primele două nu sunt grozave — e o grabă prea mare acolo de a înşfăca simbolul. Dar am sentimentul că nimic nu mai *înseamnă* nimic. Tocmai relativizarea pe care au provocat-o istoria şi politichia şi abundenţa de informaţie năruite peste mine mă împiedică să lucrez, îmi taie respiraţia, îmi fură timpul şi, mai ales, îmi pulverizează sentimentul valorii (lumii mele şi textului meu). În ciuda prostiei mele vulgare, evidente, din momentele astea, ştiu că trebuie să rămân lucid şi să evaluez inteligent. Va rămâne ce voi scrie, în izolare, fără să-mi pese de cum sunt văzut din afară. Nu este zona mea, cea din afară, oricât aş vrea să exist şi eu acolo, să mă implic şi eu. Nu e miza mea acolo. Voi fi şi afară, pentru că, normal, cred ferm totuşi în câteva lucruri, voi intra poate şi într-un partid (nu sunt încă hotărât cu totul), dar nu trebuie să substitui una cu alta. Sunt părăsit acum, nu mai pot scrie un cuvânt după altul, dar *trebuie* să-mi păstrez domeniile, chiar ruinate, pentru că nu se poate să nu revină ceea ce, odată, a fost mult mai mult decât totul. Îmi amintesc cum era pe atunci, fericirea aceea la propriu nebună a fecundării mele de cel care-şi

lăsa poemul în matricea paginii. Fiindcă, atunci şi acum, asta am fost eu de fapt: pagina albă. Sau pagina mâzgălită, în care un text imund încearcă să se nască prin partenogeneză. Orice scriere adevărată presupune însă un intercourse: două entităţi psihice, una feminină şi interioară (eu), cealaltă masculină şi cine-ştie-de-unde-venită. „Muza“ e mereu masculină. La fel, inspiraţia, fantezia, toate vorbele astea trans-sexuate printr-o perversiune lingvistică.

Am vrut în ultima vreme să scriu proză şi nu am reuşit dintr-un motiv simplu: pentru că am vrut. Nu mi-am dat seama la timp că proza mea nu e posibilă acolo unde poezia a dispărut. Că trebuie să fiu în poezie ca să pot face o nuvelă bună (şi nuvelele mele, chiar şi ultima, sunt incomparabil mai bune decât ale lui Pynchon, ceea ce îmi dă speranţa că *one sunny day* o să mă aşez la masă, o să pun o foaie în maşina de scris şi o să încep ceva la fel de — cum? — ca V). Tot restul lunii februarie am să fiu ocupat cu alte lucruri — am să trăiesc, deci, după definiţia lui John —, o să-ncerc să-mi iau carnetul de şofer, dar apoi, fiindcă n-o să am decât o zi de lucru pe săptămână la facultate, o să-ncerc să lucrez zilnic, dimineţile, ca altădată. Trebuie şi să-mi repar maşina de scris sau să-mi cumpăr alta (cred că asta voi face, pentru că din bani nu se alege, oricum, nimic).

Când sunt odihnit, spaima se mai disipează. Şi eu cel vechi dar goldie apar din nou, ca prin vis. Şi poate ce-a fost va mai fi.

13 feb. Casa goală, galbenă de soarele orbitor. Voci de copii în liniştea vuitoare de afară. Totul e trist, înfrigurat, umil, aşteptând ceea ce ar fi groaznic să vină. Şi totuşi cumva plăcut, pentru că e vacuum şi încremenire. Sunt odihnit şi nostalgic şi sceptic, foarte feminin şi totuşi cu ceva aspru, ca o algeriană sau ca Justine. Nu mă percep decât ca pe un amestec nedefinit, irizat. Ochii mei nu pot

fixa nimic. Mintea mea nu enunţă, imaginarul e un ecran cu pete ciudate, în nuanţe pale de galben, bleu şi roz cafeniu, care trec hipnotic una într-alta, ca în programele pentru ocupat ochiul sticlos al computerelor. Sau ca nişte peştişori foarte viu coloraţi într-un bol scânteietor, dacă peştişorii şi-ar dizolva aurul, purpura şi azurul în apă şi le-ar absorbi în piele periodic. Sunt singur în casa goală, mare, sonoră, plină de soare, şi tot ce-aş putea verbaliza se moaie şi pute a plastilină asudată în care ţi-ai imprima podul palmei. Regresez amuzant ca aptitudine literară. Pierd, în ordinea inversă câştigării, dar mult mai repede, tot ce am ştiut de 15 ani, nu altfel decât idiotul din Keys. Şoricelul a crăpat de mult şi scheletul lui îmi zdrăngăne-n buzunar. Timp de doi ani am făcut tot ce-am fost în stare ca să stopez sclerozarea asta a zonei talamice. Am şantajat şi am mituit. Am încetinit procesul, dar el continuă şi duce acolo unde au dus întotdeauna toate procesele. Tehnica mea de acum, în scrisul propriu-zis, e inferioară şi ridicolă ca un costum sărăcăcios la un party.

20 feb. Un poem ratat, ca tot ce încerc să scriu. Sunt cu totul ieşit din formă, dezorientat, lipsit de repere. Când prind un subiect, mă reped pe el, îl fac praf în trei fraze sau versuri, care nu au de fapt nimic literar. Sunt părăsit de starea de inspiraţie care realmente mă copleşea altădată. Viaţa pe care o duc începe să devină imposibil de respirat şi nu ştiu dacă e o cauză sau un efect al sterilităţii mele, al morţii mele interioare. Mă dezamăgeşte şi mă întristează impotenţa asta, care se naşte mai ales din sentimentul covârşitor, împovărător al inutilităţii. Viaţa mea începe să nu mai aibă chiar nici un sens: retras complet din lume, învârtindu-mă, gol de gânduri, ca un robot prin casă, dormind jumătate din zi, livid de disperare şi insatisfacţie. Ochii goi, lipsa de atenţie, lipsa de apetit pentru lectură, neputinţa de a mă bucura sau a suferi

genuin, proaspăt, adevărat, tot ce scriu (totul sună sec, parcă ştiut dinainte, cenuşiu ca într-un totalitarism textual, unde fiecare cuvânt e controlat de un eu posac şi blazat) — iată cum se înfăţişează sieşi M.C. la 35 de ani spre 36, în prima ruptură cu adevărat gravă din viaţa şi scrisul lui. Toată lumea mea, atât de coerentă odată, e acum ruinată, bălăcită, spartă în bucăţi din care nu se mai poate construi decât cel mult „a heap of broken images".

22 feb. Doar câte un vis mai merită reţinut în viaţa asta din ce în ce mai demnă de ură şi scârbă. Mă îndreptam către un bloc care, în amurgul dens, avea o aură stranie, emoţionantă. Era solitar, în mijlocul câmpiei aurii, ruinat pe jumătate, asemenea blocurilor jupuite, de garsoniere confort patru, de la periferii. Căutam pe cineva cu care petrecusem toată noaptea trecută, bând la sticle de vodcă. Nu-mi aminteam exact unde locuia, nici, ceea ce e mai curios, dacă fusese bărbat sau femeie. O fată îşi iţise capul cu o coamă de păr negru la etajul întâi. Se întunecase. Am intrat şi am urcat la etaj. Palierul părea lung şi sinuos. Era ca un fel de ieşire de incendiu, cu uşi de tablă şi tablouri electrice. Nu erau, oricum, apartamente. După ce am rătăcit un timp, am nimerit într-o sală largă. Am desluşit acolo două şiruri care aşteptau la vizita medicală. Unul era compus din soldaţi, iar celălalt din fete foarte tinere, goale până la brâu, cu sfârcuri de femeie pe piepturi plate. Erau de fapt fetiţe de 11–12 ani. Una tocmai îşi trăgea maioul. Nu ştiu de ce, nu puteam privi mai sus de sfârcurile lor ca nişte peceţi roşii. Eram acum şi eu în rândul soldaţilor. Eram complet gol şi aşteptam să fiu văzut de doctor. Am ieşit pe o plajă, acoperindu-mi cu mâna sexul. Ceva foarte emoţionant, cu un oraş mirific, a urmat, dar nu mai pot rechema nimic.

28 feb. Pentru că viaţa mea nu mai are un centru, trec dezordonat de la o stare la alta, ceea

ce-mi ruinează psihicul. Lucrurile, inclusiv fluidele umorale care-mi învelesc capul şi pieptul cu o ceaţă roşie sau albăstrie, se substituie zmucit şi imprevizibil gândirii mele, o vopsesc în culori demente, o acoperă cu bale străvezii. Mama, diformă şi cocârjată peste emisferele mele, se resoarbe într-o băltiţă de carne albă şi lasă locul tatălui meu, mai amar, mai sec, mai năuc, mai lent. Atunci, în loc de entuziasmul de altădată, o deprimare întunecă uşor şi tot mai mult, ca un amurg cafeniu, cartierul tăcut al minţii mele. Nici o mişcare, nicăieri. Se aude doar cum se fărâmiţează lent molozul galben al vilelor, iar în spatele perdelelor sângerii se întâmplă atrocităţi vătuite de umbră. Acolo, în atrocitate trebuie penetrat, dar pentru asta trebuie să deschizi porţi grele, art nouveau, de fier forjat, să pătrunzi în holuri îngheţate, pictate în ulei verzui, şi să înfrunţi carnea putredă a feţei portăresei, nasul mâncat, ochii purpurii de animal.

5 martie Magazinul de mobile strălucind şi fulgerând fantastic în noapte. Îl străbat de la un capăt la altul orbit de cristale şi furnire şlefuite, cu sentimentul că nu poate exista pe lume loc mai magic, mai minunat. Şi parcă totul, de fapt, levitează într-o lume imaginară, doar de senzaţii.

Dublul, şi acum *Nopţi albe*.

8 martie Violent dezechilibru sufletesc, nefericire şi o atrofiere a sinelui. O agitaţie care odată s-ar fi numit „zbucium“ (în Dostoievski). Înţeleg zi de zi că nu se poate trăi aşa şi totuşi trăiesc aşa şi mă pierd, îmi pierd tot ce merită să posed. Am crezut că s-a terminat cu poezia, cu arta, am încercat să mă adaptez schimbării vremurilor, am uitat să exist în fantasmagoric, am uitat cum se gândeşte, cum se simte şi cum se scrie, nu mai cunosc regulile pre-ştiute ale existenţei prin literatură. Am rupt-o voit cu scrisul, fără să-nţeleg că o rupeam cu mine, cu cel mai bun

M. C. Mi-am bătut şi îmi bat joc de el în volumul de „poeme“ la care mânjesc, iar proza refuză să mai lumineze cu acel aur lichid şi gazos de altcândva. Abia acum faptul că nu scriu, şi, mult mai grav, că sunt afară din clădirea literaturii — din care m-am exclus singur — mi s-a revelat şi îmi mănâncă nervii şi-mi întunecă oasele feţei. Am trăit momente de paranoia şi suferinţă paroxistică. Toată frustrarea mea din ultimii ani a explodat în pete de fiere neagră şi acid. Am zăcut ghemuit în pat ore-n şir, întors pe dos de scenariile întortocheate ale nebuniei mele. M-am gândit înfiorat şi sufocat la bătrâneţe şi moarte, de parcă atunci aş fi aflat că voi glisa încet spre ele, că alunec pe un tobogan jegos, printr-un tub digestiv împuţit, spre terciuirea finală şi spre zdrobirea lumii, os cu os, până la zdrobirea vertebrelor prafului. Am încercat să fac abstracţie de starea mea dementă, de ruptura care, evident, s-a petrecut în mine — viaţa mea cu şira spinării ruptă, tot trecutul paralizat, iar viitorul în inconştienţă — şi să mă-ntreb lucid: ce să fac? cum să ies? Dar gândirea era acoperită cu o sângeroasă băşică de peşte. Nu puteam gândi, lumea şi raţiunea se zbăteau în cleştele tulbure al adrenalinei. Priveam cerul plin de nori pe fereastră, camera era stinsă şi depresiunea mea confunda fereastra cu alta, de altădată, şi pe aceea cu alta. Eram toţi care zăcuseră vreodată, în poziţie fetală, fetidă, sub o plapumă udă, într-o odaie, singuri ca nişte câini şi pradă nebuniei. Singur cu umorile mele acre, amare, leşioase, îmbălându-mi ţeasta şi coşul pieptului. Totuşi, am ştiut că trebuie să-mi găsesc ieşirea în scris, că trebuie să termin cu îmburghezirea tâmpită din ultimul timp. Nu sunt eu cât nu scriu. Eu nu am de ales — ce limpede e lucrul ăsta — decât între scris şi cea mai literală, cea mai clinică nebunie. Nu pot ieşi din scris, scriind eu *Visul* şi *Levantul*, decât prin completă distrugere de sine. Prefer să supravieţuiesc

lucrând. Pentru asta trebuie să-mi schimb viaţa şi să reiau, de la orice nivel posibil, cu încăpăţânare, scrisul, ca şi lectura. Nimeni nu pierde sigur, în afară de cel care abandonează. Şi poţi abandona totul, dar nu viaţa vieţii tale. Va trebui să regăsesc halucinaţia, puterea de a face imagine şi emoţie, mă inhibă profund raţionalismul pedant din ultima vreme. Să fiu ridicol şi desuet, dar să fiu iarăşi *acolo*. Să-nţeleg iarăşi ceea ce e de neînţeles. Să citesc mai empatic, mai implicat. Să-mi adun lumea din nou, dacă în cea exterioară am parte doar de frustrări şi o imensă singurătate. Să depăşesc căderea asta. Să ajung şi eu, cel puţin, la stoparea degradării, la „creşterea zero". Voi ieşi, cu adevărat, doar când voi redeveni mândru de mine ca autor. Când voi şti că sunt iar în literatură. Şi acum poate că-mi va fi mai clar *în ce constă* ea, unde trebuie căutată. În ultimii ani, scrisul meu n-a trădat decât un lucru: dezamăgirea şi depărtarea mea faţă de literatură. Trebuie să mă reîntorc în literatură, să reîncep s-o iubesc şi să mă confund cu ea, să simt din nou corpurile noastre contopindu-se, violându-se, zgâriindu-se. Gândul mă duce la Renaştere, la arhitectură, la Lorraine, la coloane de temple din porfir cariat încremenite-n soarele dimineţii. Aş vrea să scriu, vreau să scriu!

Dintr-o încâlcitură de autobuze pierdute, de rătăciri pe palierele unui hotel, de priviri aruncate în goluri ameţitoare de la înălţimea teraselor de bloc, visul meu de azi-noapte s-a limpezit într-o imagine feerică, de neuitat. Urcam pe o străduţă ca de staţiune montană, când am ajuns într-o grădină paradiziacă, plină de lumină şi culori, coborând în pantă la picioarele mele. Flori orbitoare, crânguri, lacuri şi cascade, şi arteziene până la marginea vederii, exotice la modul oriental… Câteva cărţi deschise zăceau aruncate printre flori şi pe alei, reflectând lumina galbenă, puternică, de amiază, coborâtă din cerul de miez de vară. Prin căldura uscată a aerului se apropiară de mine câţiva fluturi

neobişnuit de mari, coloraţi pestriţ, dar mai curând pe tonuri de cafeniu şi purpuriu. Unul dintre ei s-a lăsat pe o carte şi a încremenit acolo. Am întins mâna şi i-am prins între degete aripile lipite deasupra corpului. Privindu-le, am fost surprins şi încântat ca un copil: fluturele era pictat pe aripi cu înluminiuri închipuind, foarte limpede, personaje biblice, în mantii albastre, oraşe medievale cu perspective naiv deformate, cavaleri persani pe cai cu crupe rotunde. „Ce ciudat caz de mimetism", îmi spuneam, gândindu-mă că fluturii vor să se confunde cu ilustraţiile cărţilor pe care se aşezau. I-am dat drumul marelui fluture, care mi-a lăsat pe degete un praf înţepător şi colorat în ape bej şi cafenii. Mulţi alţii se roteau prin grădină. Apoi visul s-a închis ca o scoică perliferă, prin alte rătăciri pe trepte de beton.

14 martie Mă gândesc să încep *Izolare*. Dar n-ar trebui eu însumi să mă izolez pentru asta? Acolo, la infirmerie, doi copii (sau mai mulţi?) îşi povestesc fanteziile. Lumea de la Voila. Izolarea. Poveştile celui de la bloc. Lifturile. Scripetele. Dan Nebunul şi Silvia. Celălalt cu fetiţele, la spital. Ce se-ntâmplă, însă, între ei? Fratele geamăn, Victor, omul negru. IDR. Epilepsie.

Crimă şi pedeapsă. Svidrigailov are numai 30 de ani! Şi eu mi-l închipuisem mereu ca pe un bătrân monstruos. E drept că la 30 de ani (şi eu, glisând pe cremaliera zilelor, voi avea 36…) nu mai eşti tânăr. Ieşeam aseară de la film într-o turmă de studenţi. Mă priveau cu suspiciune. Feţele lor erau ale unor alte fiinţe, din altă specie. Eu, un matur, mă desprinsesem, eu aveam să alunec spre moarte, ei nu. Pielea feţelor lor era frumoasă, întinsă, ochii şi dinţii le străluceau umed, cuvintele le erau suficiente şi naive, râdeau şi făceau ironii, Bucureştiul le aparţinea. Ce le-aş fi putut spune eu, un ins cu trăsăturile adâncite şi degradate?

20 martie *Dicţionarul* şi *Bibliografia* lui M. H. S. Poveştile obscene ale lui Creangă.

Dimineţi cu cafea, aragaz şi maşină de scris — s-au dus fără întoarcere? Mă gândeam azi, întorcându-mă spre casă, că anul ăsta aproape că nu am mai simţit deloc exaltarea primăverii. Am ieşit din iarnă într-un continuum cenuşiu. Şi totuşi nu mi-am pierdut speranţa şi tinereţea. Ce am pierdut cu adevărat se poate regăsi, este concreteţea percepţiei. Pierderea mea nu ţine de ontic, ci de psihologic. A rămas un bulb viu acolo, care se poate trezi oricând şi poate exploda în „ceva nemaivăzut", cum spuneam pe atunci. Poate foarte curând voi scrie iar cu sentimentul că merită, că e un lucru mare şi bun. Depresiunea, abandonul nu duc la nimic. Un scriitor trebuie să scrie. Bună sau proastă, trebuie să facă literatură. Trebuie să încep acel manuscris pe care-l văd, îl aud şi îl cuget de cinci–şase ani. *Lulu* e doar prima lui parte. Restul se va dezvolta în următorii ani. Mă voi vâna fără milă şi mă voi găsi şi-n gaură de şarpe.

Îmi plăcuse odată enorm o transcriere postmodernă după Hänsel şi Gretel, citită într-un *Secol 20*. Am regăsit-o în engleză: era de Robert Coover, din *Pricksongs & Descants*.

21 martie „Ce e adevărul?" — spun şi eu cu Pilat din Pont. Dacă aş mai putea crede, aş şti. Înainte ştiam care e adevărul poemelor mele: erau aşa fiindcă aşa trebuiau să fie. Fiecare vers urma cu necesitate celui dinainte. Ştiam să scriu, adică ştiam ce scriu şi pentru cine scriu, eram pe o linie şi aveam repere. Credeam în ce făceam, fiindcă fiecare gest al meu avea o istorie şi ducea la desăvârşire alt gest al altcuiva pe care îl iubeam şi voiam să-l depăşesc. Sunt acum într-o zonă fără drumuri, fără repere, fără valori. *Eu* trebuie să fiu toate astea. Zona de jos e cartografiată. Dar „jos" îl presupune pe „sus". Există altă zonă deasupra,

spânzurată ca un Ierusalim ceresc peste cărţile mele de până acum? Sau, măcar, o Infernalie subterană? Oriunde, oriunde numai alături nu. Nu vreau să fac încă o piramidă, încă o termitieră, încă o planetă cu fiinţe raţionale. Încă o stea pe cer, încă un axolot în apă. Vreau altceva, chiar dacă nu voi mai şti dacă e bun sau e rău, şi nici măcar *ce* e. Oricum ar fi, statistica nu-mi dă multe şanse. Dar statisticile mint, de obicei, fiindcă lumea noastră *nu* e una a termodinamicii. Dac-ar fi aşa, nu s-ar mai scrie nici o carte şi copiii n-ar mai deveni niciodată adolescenţi.

24 martie Ieri am recitit puţin din *L.a.t.* şi am fost emoţionat. E foarte multă muncă artistică acolo, chiar dacă sclipirile nu sunt la fel de frecvente ca în alte cărţi ale mele. E un lucru cinstit şi frumos. Azi am lucrat puţin la volum, i-am mai băgat câteva texte care nu aveau ce căuta în ultimul meu volum, dar care mergeau acolo, i-am mai schimbat câte ceva… Are acum 150 de pagini şi, în carte, vor fi peste 200. Titlul va fi poate altul. Dar nu ştiu când o să-l pot tipări. Anul ăsta cred că e suficientă cartea de critică. Nici o veste, mai departe, din Franţa. Cred că, totuşi, apare versiunea franceză anu-ăsta, poate nu chiar luna viitoare însă… Pentru la anul rămân, deci, *L.a.t.* şi, dacă mă hotărăsc să-l public separat, *Lulu*.

Ultimul volum de versuri, care are acum 32 de titluri şi 56 de pagini (am scris cam un text pe lună!) trebuie să mai crească vreo doi ani, pe puţin. Am deci ce publica până prin ’95. Apoi, Domnul cu mila. Nu am habar ce voi mai trăi şi ce voi mai scrie până atunci şi după… Nu se-ncheagă nimic sub ţeasta mea, deşi, după atâţia ani de „gestaţie“ (dar sarcina a fost falsă, mai curând un fibrom imens şi inert), ar fi trebuit să dudui de planuri şi de idei. Am timp să răsuflu, totuşi. On verra.

Radu Petrescu, *Proze*.

31 martie Luna s-a sfârşit prin ploi îngheţate, subminate de un fel de exces de zel tălâmb. Cu ocazia lor am făcut şi un fel de cădere generală, fizică în primul rând, care m-a silit la odihnă absolută câteva zile. Sunt, azi, un convalescent, stors încă de puteri, dar cât de cât lucid. Am trăit un fel de deliruri ciudate încercând să dorm după-amiezele, ghemuit sub pătură cu genunchii la gură. Bietul Mugur, supradimensionat la biroul lui de la editură, vorbindu-mi despre fericire, iar eu dându-mi seama că nu sunt fericit, că fericirea înseamnă pentru mine adâncă nefericire. „Totuşi, îmi ziceam, când eram tânăr, din când în când clopoţelul suna: cling!“ Iar la această imagine, care mi se părea extraordinar de evocatoare, de tristă şi nostalgică, asociam cerurile albastre de primăvară, reflectate în bălţi pe linia de tramvai de pe Galaţi, mirosul cald şi neuitat de primăvară, praful care se ridica auriu pe trotuare, între case vechi, aşa cum erau când, la 16 ani, mă-ntorceam de la liceu, singur şi liber ca un câine jigărit, fără să ştiu cine sunt, fără nimic în cap, dar cu o exaltare nebunească în cutia toracică, de parcă tot acest colţ de oraş împrimăvărat ar fi fost înăuntrul corpului meu, iar inima şi plămânii s-ar fi zbătut umed şi întunecat în noaptea, în nopţile calde care, pline de stele, înconjurau acea zi. Şi mă-ntrebam dacă acel clopoţel nu e cel pierdut de mine pe Silistra, odată, vreodată.

Costache Olăreanu, *Ficţiune şi infanterie*, inferior lui Radu Petrescu.

2 aprilie *Manualul* lui Agop, cabinet de stampe şi gravuri cu Vladimir şi Estragon ca manechine, în centrul sălii. Splendide descrieri ale intemperiilor. O carte „sublimă“, cum nu sunt prea multe la noi. Acum mai citesc — şi rimează cu prima — *Imaginarul medieval* de Jacques Le Goff.

Suntem viermi, evident suntem viermi. Îndepărtează membrele (simple apendice locomotorii), şi vei avea un tub cu dublă simetrie, unde emisferele corespund testiculelor sau ovarelor, organele din torace celor din abdomen, paradisul infernului. Gândirea de care facem atâta caz nu e un fenomen mai uimitor decât puterea peştilor abisali de a genera lumină, decât puterea peştelui-torpilă de a produce şocuri electrice. Avem poate un organ de simţ pentru fenomenul natural numit dumnezeire, dar rudimentar, redus la o reacţie de tip „plus“ sau „minus“, „este“ sau „nu este“, aşa cum paramecii au o pată roşie cu care simt lumina, fără să „vadă“. Ce poate fi recuperat din noi? Sufletul? Corpul stelar? Conştiinţa? O simplă tumoare le anulează, un nucleu epileptic tulbură memoria, imaginea feselor unei femei te face să nu mai poţi gândi, o nedreptate te-mpinge în cel mai pur delir paranoic, un vis îţi îngheaţă ceafa şi părul din creştet. Armonia unui miliard de lucruşoare moi abia lasă loc unui strop de lichid scânteietor, de gândire limpede, în care se developează ţărâna structurată a lumilor. Şi doar pentru unul din miii de viermişori cu conştiinţă, formându-se unii într-alţii, moi şi scârboşi ca nevertebratele, şi resorbindu-se apoi în conglomeratul colcăitor al pământului. Totul pe un fir de nisip de pe o plajă cât universul. Unde e loc pentru Mântuire? Ce analogie te poate asigura de viaţă veşnică?

Am intrat în cruda lună april care, cât ar fi de crudă, aş vrea să-mi fie totuşi prielnică. Cât de mult aş vrea să-mi aducă ieşirea cărţii mele în Francia! Şi o trezire din sterilitate (Balzac prolific ca o tenie plină de ouă). Aprilie, caprilie… în mai am să termin şi caietul ăsta, caietul primei crize serioase, din temelii, a scrisului meu, robinetul care a redus debitul, a mai picurat o vreme, a izbucnit trecător cu apă murdară, ruginită, duhnind a mocirlă (*Lulu*) şi acum s-a oprit cu totul, scoţând

un şuierat cavernos, sinistru. Dacă pui degetul la gura ţevii, ţi-l absoarbe uşor înăuntru, atât vid e acolo. Treizeci şi trei de luni de zile am scris aici şi poate că, de fapt, ar trebui să scriu că *n-am scris aici*, scriitura din jurnal fiind una negativă, făcută să fie consumată, jurnalele fiind placente, cotiledoane, provizii pentru embrionul aşteptat. Sunt hidos acum ca o femeie care ar naşte o imensă placentă plină de firişoare de sânge, dar fără urmă de copil în faldurile ei. Sau ăsta e copilul, meduza asta de noroaie străvezii?

3 apr. Cred că în curând o să reiau romanul, care ar trebui să aibă densitatea şi mai cu seamă importanţa nu a textului, ci a fiziologiei. Carne din care ţâşnesc în toate părţile raze, structuri vii şi niciodată neutre, căci neutră nu e decât absenţa şi moartea. Pe lângă ce ar trebui să fie „orbitor", neutră va fi numai lumea. Un poem pe sute de pagini de proză. Poate că romanul ar mai avea nevoie de una sau două părţi eseistice, şi apoi marele interludiu infantil, cu tot tot tot ce am refuzat să spun până acum.

„Femeia în roşu". Machetă şi nu motor, dar macheta unui motor superb, pentru construirea căruia nu există deocamdată condiţii tehnice.

11 aprilie De câteva zile simt efectele — cred — ale unui reumatism cardiac: oboseală peste firesc, neatenuată nici de un somn prelungit, lipsă de aer, nelinişte şi depresiune. Am abuzat de cafea, e clar, dar acum, când am terminat-o cu cafeaua, nu mă pot dezmetici, trăiesc ca într-un vis în care se amestecă frustrări, tristeţi laxe, tălâmbe, o oboseală leşioasă a întregului corp, dar mai ales a inimii şi pulpelor, o băltoacă a nivelului existenţial cel mai mizerabil. Vremea e şi ea hidoasă, frig îngheţat în blocuri gri, ploaie măruntă şi rece ca gheaţa…

Nu exist pentru nimeni. Începe şi pentru mine uitarea. E cel mai bun lucru cu putinţă. *Vreau* să

fiu uitat şi să continui să scriu lucruri care nu vor însemna nimic pentru mine. Vreau să redevin un scriitor pur, fără nici un gând la succes şi bani. Deja nu mai sunt amintit în reviste, nu mai sunt chemat nicăieri, nu am veşti de niciunde. Sunt adânc în depresie şi aş vrea să cobor şi mai mult.

Visele, după Chalcidius:

I Cu originea în suflet:

a) produse de impresii exterioare (somnium, phantasma)

b) -produse de latura superioară a sufletului (visum, oneiros)

(sunt obscure)

II Trimise de îngeri sau demoni (admonitio, chrematismes)

III Venite de la Dumnezeu (orama). Sunt clare.

16 aprilie Aceeaşi oboseală nefirească toată săptămâna. Aceeaşi lipsă de reflexivitate. Ce am făcut? Lecturi dezordonate din *Dicţionarul de psihiatrie*, altele mai sistematice din mereu minunatul Cortazar — *Feţele medaliei*, dar nu lecturile au fost dominante, ci umblatul prin soare cu Cri, râzând şi alintându-ne, primul drum cu maşina la pădure, ea culegând ca altădată flori sălbatice, reamintirea aducând a retrăire — a primului nostru aprilie de acum şapte ani… Apoi Ioana, cu amestecul ei de frumuseţe rafaelită şi de încăpăţânare hirsută, cu părul ei amestecat, auriu şi castaniu, de o bogăţie uimitoare, cu feţişoara rotundă, atentă, guriţa frumoasă ca a Cristinei, ochii maturi ca ai mei. Nasul Ioanei e însă iregularitatea care îi dă tot şarmul: cu nări largi ca de negresă, de parcă nu i-ar ajunge aerul din atmosferă şi ar tânji după cel din noosferă.

21 aprilie Mi-a apărut *Nostalgia* pe franţuzeşte, carte mare şi frumos tipărită, cu mirosul cleiului proaspăt (şi al presei, şi al maşinii de tăiat hârtie).

Dar sunt atât de obosit! În oglindă sunt lemnos, costeliv, acoperit de aluniţe şi pete, cu o faţă tot mai asimetrică şi mai veştejită. Am slăbit mult primăvara asta. Ceva nu merge în mecanism, ceva nu-mi prieşte.

Acum câteva nopţi: jucam poker cu oraşe în loc de cărţi.

22 aprilie Azi îmi duc maşina de scris la reparat. Nu e deloc un lucru banal, pentru că începusem să văd în impotenţa Erikăi (să-i spun mai bine frigiditate) o scuză şi o imagine magică a propriei mele neputinţe de a mai fi scriitor. Mă simt şi ceva mai bine; aş putea, deci, să mă mai pun pe treabă, încălzit cum sunt de apariţia traducerii franceze, ale cărei ecouri vor tot veni (sau nu…) până la sfârşitul anului. Nu vreau să fiu nesincer cu mine, aştept şi sper un succes al cărţii, chiar în condiţiile abundenţei occidentale. Sigur, şi în succes sunt trepte, dar minima dovadă de primire bună, ecourile critice, mi se pare esenţială. Şi, apoi, traducerile. O variantă engleză *trebuie* să existe şi, de ce nu, una spaniolă şi italiană. Bătrâne, te cam întinzi; ştii că nu e *Veacul de singurătate*. OK, dar nu e nici o carte care să treacă neobservată, ştiu foarte bine ce e în ea (mult mai bine decât ştiu ce mai e în mine…).

Cred că singurul lucru cu adevărat *foarte* important care m-ar putea — eventual — readuce în literatură ar fi *patru dimineţi de lucru pe săptămână*. Şi poate o vacanţă de lucru pe an. Am lăsat baltă poezia ca un imbecil, ascultând clevetirile altora. Totul trebuie reînceput, chiar la un mod pre-profesionist, căci alarme false sunt multe, dar lucrurile, esenţial, nu se modifică. Şi dacă se modifică, o fac după legi care, ele, nu se modifică şi pe care le poţi şti. Proza mea a ieşit din poezie şi *e* poezie, operă de imaginaţie. Nimic nu e prea mult aici. Poate că *Nimic* (dacă o să numesc

aşa cartea de versuri la care scriu) era necesar, măcar ca o catifea neagră în spatele unor cristale, dar e suficient în direcţia lui. Am să-l termin în lunile de până la sfârşitul anului şi — la sertar cu el! N-am chef să public nimic deocamdată, cât n-am o carte la fel de bună ca *Levantul*.

27 aprilie Zile calde, luminoase, pierdute în tot soiul de „vizite“, în nebunia şi inconştienţa unei vieţi joase. Frustrat, disappointed, mă înfăşor cu dezgust în suprafaţa tegumentului meu şi în pieliţa tare şi sclipindă a corneelor ochilor mei. Zvâcnetul nesănătos al inimii — ca atunci când eram îndrăgostit, dar acum sec, făcându-mă să oftez din raţiuni nu ale psihicului, ci ale cărnii bolnave — îmi cenzurează orice încercare de a ieşi din acest înveliş hidos. Faţa mea apare în oglindă îmbătrânită, de parcă aş avea 45 de ani, n-o mai pot suporta fizic. Oasele frunţii sunt vizibile, vălurite şi rece transpirate prin pergamentul semitransparent. Le simt fiecare muchie cu palma, de parcă aş pune mâna pe un obiect tare care nu face parte din craniul meu. Până n-am să mă simt iarăşi bine, n-am să pot face nimic.

Nu visez nimic. Adorm greu, cu inima bătând violent în spaţiul prea îngust dintre coaste. Mă trezesc neomenesc de obosit. Simt imediat nevoia de aer, de plimbare prin aerul galben pe străzile acestui oraş pe care nu-l mai iubesc. Lumea mea s-a distrus ca un oraş butaforic de pe un platou de filmare.

Şi altă lume n-a apărut.

29 apr. Scripturile. Ioan pare a fi ştiut mai mult decât ceilalţi. Discursurile lui Isus sunt aici lungi şi coerente, cu o insistenţă ciudată asupra relaţiei Tată–Fiu. Impresia că încearcă disperat să comunice ceva respectând imense zone semantice tabuizate. Impresia că, între constrângeri din mai multe părţi, i-a rămas o punte cât un fir de păr. E ca într-un joc unde trebuie să comunici ceva fără

să ai voie să numeşti nici un obiect. Există o împărăţie care nu este din lumea noastră. Isus e de acolo şi a fost trimis de Tatăl ca să atragă oamenii în acea împărăţie. Cei ce vor ajunge acolo nu vor mai muri niciodată. Vor fi lipsiţi de viaţă sexuală, ca îngerii. Vor fi umpluţi cu Duhul sfânt. Tatăl este în Fiul şi Fiul în Tată. Credinţa poate acţiona ca o forţă asupra lumii. Ei, ghici ce e? Caută şi vei găsi, cere şi vei primi, bate şi ţi se va deschide. Care e soluţia?

Zile navigând în splendoare, încremenirea blondă a aerului albastru pe străzi pustii. Miros cald de flori de salcâm japonez răbufnind în valuri rotunde de pe faţade de case vechi. Fericirea verii şi a căldurii. Dispariţia timpului vara, pe străzile mărginite de caroserii încinse. Un singur gând, de când mă trezesc, după ce dorm cu geamul deschis, să ies în soare şi să umblu până cad frânt pe străzi încremenite. Îmi place să exist, mă bucur că mi se permit aceste senzaţii, că pot analiza eşantioane de lume.

„Sting soarele cu telecomanda."

1 mai O opoziţie între poezia obiectelor şi poezia locuţiunilor. Adică imagismul postsuprarealist versus poezia limbajului. Reflexele lumii vii sunt la fel de concrete, de surprinzătoare şi de şocante ca şi asociaţiile aleatorii de obiecte. Poezia care nu mai imită nici pictura, nici muzica, nici banda desenată, ci conversaţia, „luna ca un videoclip" (încep să-mi vină imagini — primitive deocamdată — ale unui nou mood).

De câteva zile am ieşit din tahicardie şi parcă şi mintea mi se mai dezabureşte. Să dea Domnul. Căci acum sunt convins că drumul prozei mele trece prin poezie şi nu e conceptibil în afara ei. De asemenea trece prin stimularea chimică a uitatului şi dispreţuitului şi părăsitului Imaginar. Şi prin stimularea livrescă a zonelor senzorio-motorii, şi

prin anularea magică a celei cu care formezi un singur trup, înghiţirea ei, răstignirea ei, homuncul feminin, pe masa de naştere a emisferelor cerebrale.

7 mai Va trebui să-ncep de-acum să caut un caiet nou, fiindcă mă tem că, dacă-l termin pe ăsta, n-am să mai încep altul. Până aici am ajuns. Zilele trecute am copiat ceva de aici pentru *Lettre internationale*, iar la sfârşit mi-a venit să arunc totul. Nu sunt deloc sigur că jurnalul meu e lizibil, că poate interesa cu adevărat pe cineva, că ar putea deveni o *carte*. În ultimul timp mi-am făcut obiceiul să mi-l număr printre cărţile mele, şi încă între cele mai bune. Acum, nu mai ştiu. Sunt aici atente observări ale mişcărilor mele interioare şi viziuni câteodată puternice, — dar care e sensul general? Nu-i văd nici un sens real şi precis, îl simt la fel de fantasmagoric ca şi cel care l-a secretat de atâţia ani. Un la fel de precar amestec de sofisticat şi naiv, de romantic şi modern, de disperat şi complezent. Uneori sunt copleşit de emoţie când îl recitesc, alteori îmi vine să vărs. Nu ştiu dacă ambiguitatea asta e în mine sau în jurnal, dar ea există şi mă debusolează. Mai ales că jurnalul e aproape tot ce am mai scris de vreun an încoace. Uneori îmi vine să-l las dracului baltă definitiv, ca să uit reflexul de a deschide foile lui imediat cum mă aşez la masa de scris şi să-mi deturnez astfel bruma de inspiraţie care mi se mai permite. „Dar ce-aş fi fără jurnalul meu?“ — îmi spun imediat.

Îmi pipăi mandibula prin obrazul slab şi ţepos. E grotesc că sunt făcut din carne şi oase. Are exact forma din planşele anatomice cu cranii. Am un craniu care va rezista putrezirii o vreme, după ce obrajii şi ochii şi buzele s-au dus. Nu-mi amintesc când mi l-am construit, când am luat decizia să-mi protejez creierul cu o cochilie. În mandibulă sunt înfipţi dinţi, grei de plombe şi punţi metalice. Nu ştiu cine a hotărât să-mi fie plantaţi acolo.

Ce-are a face conştiinţa mea cu organele astea moi şi tari, cu storciturile astea de melc, zbătându-se în plasa de nervi şi vene? Cărnăria asta nu este *eu*, cu toate că şi ea-şi pipăie mandibulele, uneori cu aceleaşi gesturi ale labelor din faţă. Dacă aş fi trăit ca lăcustă, nu aş fi ştiut că trăiesc. Lumina s-ar fi deschis şi s-ar fi închis. Pentru ce?

Oare cu adevărat să se-ntâmple ce promit cei care ştiu mai bine? Ca în fiinţa omenească, tot un vierme al pământului ca şi râma, ca şi lăcusta, conştiinţa, lumina care nu doar se trăieşte, ci se şi cunoaşte pe sine, să ajungă o sământă care să se dezbrace de cotiledoanele de carne şi să rămână goală, pură şi eternă, pentru a fi răsădită în altă lume, creându-şi ea singură altfel de corp? Să fie Pământul nostru o răsadniţă temporară? Să fim cu adevărat preschimbaţi într-o clipă, la auzul ultimei goarne?

10 mai Fetele mişună în toată casa, de parcă ar fi douăzeci, nu două, amândouă frumoase şi cu ochii transparenţi, privind în aceeaşi direcţie şi scuturându-şi deodată codiţele de cal, identice, castanii. Zâmbind, râzând, alergându-se, smotocindu-se, complotând la anularea noţiunii absurde de timp. Zilele trecute am fost şi eu la fel de zălud, am condus maşina, *mi-am cumpărat o maşină de scris SHARP*, concurentă bogată, mofturoasă, costisitoare a Erikuţei, aşa că acum sunt un auctore bigam, m-am vânturat fără sens prin lichidul gros al aerului de primăvară, am făcut piaţa… Nopţile, pe balcon, am privit luna şi stelele, 3–4 în jurul ei, şi restul cerului palid-portocaliu, tărcat cu fulgere, cer de oraş, ca un covor de iută faţă de covorul afgan, cu stele în care te cufunzi până la brâu, cu modele multicolore, al adevăratelor ceruri, din locuri deschise unde e beznă pe pământ. O tocătură de timp şi bani, emoţie rătăcitoare, vieţuire asemenea frunzelor mici şi fragede ale gardurilor vii din jurul

blocurilor, asta am vieţuit. Nu găsesc spargerea spre literatură şi nici măcar cea spre luciditate. Sunt în Maelström sau în pâlnia leului furnicilor, rostogolindu-mă în cercuri tot mai mici spre Sorb, spre Monstru. Miturile mi s-au epuizat, imaginaţia s-a dus, anotimpul dragostei a trecut, am cedat deodată şi alunecarea e atât de plăcută… nu cere nici un efort. Creierul e gol ca o băşică de peşte şi mă-ajută să plutesc… devin chiar un peşte… un morun… un moron…

12 mai Uite şi cel mai trist, cel mai gol sfârşit de jurnal. E o vară timpurie, spectrală, uscată, şi în ţeasta mea curată şi uscată ca ţestele de câine de pe maidane nu e un strop de umiditate. Nici măcar mucegaiul nu poate trăi aici, ci urâciunea pustiirii, golul lipsit de orice speranţă, plânsul fără lacrimi şi fără tristeţe. Sunt, sunt un arbore uscat, smochinul tare ca sârma neagră, trompele uterine înfundate ca ţevile de chiuvetă. M-am obişnuit să nu pot să scriu, să bat ore întregi la maşină *ştiind* că nu iese şi nu poate ieşi nimic, şi să rup apoi, ca ultimul scriitor cabotin, paginile imbecile. Nu mă mai ajută creierul, reculez, degenerez. Peste mai puţin de o lună, pe 8 iunie, va fi un an de când am terminat ultima scriere adevărată (*cât* de adevărată?), şi de atunci n-am mai făcut, literalmente, nimic. Nici măcar *Nimic*, de fapt, căci volumul ăsta de sinucigaş nu vrea, nici măcar el, să avansez. E pe o direcţie care nu e a mea, chiar dacă e a poeziei viitoare (*fuck* poezia viitoare). De fapt, *Levantul* mi-a distrus limbajul poetic, şi-mi trebuie ani ca să-l regăsesc. Iar singur, neajutat, nu voi fi în stare.

Citesc din Frank O'Hara şi Mircea Ivănescu pentru seminar. E ambiguitatea valorică a acestui gen de poem: *ce* îi dă valoare? ce trebuie să ştii ca să-ţi dai seama de valoarea (dacă mai funcţionează conceptul) lui? Pentru că-mi vine-n cap întrebarea:

„Bun, înţeleg de ce el a scris poemul ăsta. Dar eu de ce l-aş citi?“ Ştiu: poezia n-are unde să se întoarcă, trebuie să meargă într-acolo. Însă asta presupune în mod clar, mai limpede decât în orice avangardă, dispariţia poeziei aşa cum o gândim noi, şi edificarea unei lumi de inşi care, între altele (sport, watching TV), secretă poezie pentru plăcerea lor (aşa cum secretă spermă), pentru nimeni sau pentru un singur cititor (masturbându-se sau regulând) într-un act hedonist, autoreferenţial sau pragmatic (steril sau fertil). Dispare instituţia poetică fundamentată pe valoare, pe o elită, în măsura în care elita va cuprinde pe *toată lumea*, într-o supranaţiune de intelectuali şi artişti. În modernism, poetul era un fel de taur comunal, selecţionat pentru montă, pe când ceilalţi indivizi, castraţi de Parnasul dintre pulpele dinapoi, trăgeau blajini în jug. Lumea postmodernă presupune o sumedenie de tauri homosexuali, în desăvârşita şi programatica absenţă a vacilor. Şi astfel sământa moare.

Dar enough cu metafora superbă (alegoria?) taurilor poponari, căci, priveşte! — Apare ultima ultimissima dintre paginile agendei ăsteia, în care am „emanat inteligenţă şi prostie“ aproape trei ani. Parcă ieri l-am început şi asta e foarte trist. A fost caietul post-levantin şi a cuprins aproape tot ce e în *Nimic*, câteva ultime accente din *L.a.t.* şi *Lulu*. Atât. Evident, nu există altul mai sărac. Maturitatea criminală, de care m-am temut atâta, nu m-a ocolit, ci s-a instalat comod pe undeva pe osul sfenoid şi a-nceput să-mi halească mintea cu linguriţa. Se priveşte din când în când în linguriţa de aur lustruit: o moacă posacă, nerasă, cu faţa smochinită, cu ochii goi, mutră de ţăran muncit şi nebinecuvântat, care va-ngrăşa curând ogorul cu propriile-i maţe.

Şi totuşi, oricât aş fi de părăsit, ştiu că lumina aceea uleioasă, aurul acela dens, poate chiar al linguriţei în care narcisiaca mea maturitate se tot

abhoră, mierea aceea care se evaporă deodată din miliardele de stupi de albine sălbatice de pe muntele Tabor vor intensifica odată scânteierea, până când hainele-mi vor arde ca hârtia şi pielea se va vitrifica lăsând să se vadă o clipă organele interioare pulsând, iar apoi se va rupe ca o pieliţă de lumină, lăsându-mă să mă vărs ca un bob de apă în Tine.

17 mai Springtime, e drept, without Hitler & Germany, dar cu *Mother Night* de Kurt Vonnegut. Ore întregi de şofat pe şosele aglomerate, apoi ore pierdute în vastele mele apartamente cu tot soiul de ocupaţii casnice şi tristeţi cosmice, iar uneori the other way round. Lună plină, tăioasă, cu viteză peste limita legală (dar numai Domnul dădea luna în marşarier, la insistenţa lui Iosua), sfâşiind norii peste blocuri şi vârfuri. M-am tot gândit la literatură şi la încă un lucru, care, ambele, mi se refuză. Trebuie să mă încâlcesc în interior, să ajung să văd „sincer“ direct în creier, cu zona globilor oculari opusă pupilei.

Gândeşte-te la (aşa i-o zice?) trunchiul cerebro-spinal: seamănă perfect cu o plăntuţă în primele stadii de dezvoltare după încolţire. Cele două emisfere cerebrale sunt cotiledoanele, iar măduva spinării-i rădăciniţa, plină de „mustăţi“: nervii spinali. Carnea noastră e pământul pe care-n curând plăntuţa din altă lume-l va sparge, creierul se va zbârci, iar din mijlocul lui vor izbucni cele două frunzuliţe, aripi ale sufletului, aripi ale Duhului, gata să părăsească răsadniţa temporară, să lepede carnea, să se îmbrace în slavă pe un pământ nou, în Regatul fără de moarte.

Sunt rupt în două între viziune şi respingerea viziunii, între contemplarea cu greaţă a adevăratei mele naturi şi falsificarea ei cu afabilitate.

36, 37 şi mare parte din 38 vor fi aici.

18 mai Maşina mea de scris electronică şomează, deşi floarea ei neagră şi-a deschis

petalele cu caractere; pagina albă devine însă şi mai albă, căci organele-s întregi şi maestrul e lucid. Azi-noapte am ieşit pe balcon, în ploaie şi frig. Îmi bătea inima violent şi eram plin, mustos de o hidoasă presimţire (nu spun *care*). Ştiam că zilele trec spre mai rău şi că poate voi trăi o psihodramă nici măcar presimţită cu câţiva ani în urmă. Parcă a ieşit ceva din mine şi s-a întrupat în ce mă aşteptam mai puţin. Sunt cu adevărat lucruri care nu se uită niciodată şi ce am văzut şi am trăit *atunci* n-am să pot să descarc nicăieri, poate nici în scris. Azi am resimţit toată ziua o suferinţă seacă; va trebui să fiu cu picioarele pe pământ, înţelept şi liniştit. Să-mi spun mereu: I can handle it.

Şi poate că am s-o scot la capăt, deşi…

21 mai În loc să mă aşez la birou de cum m-am trezit, m-am apucat să fac ordine prin casă. Apoi am făcut baie şi după aceea am mâncat. Poate că am avut vreodată un ochi între sprâncene, sub ţeastă, dar acum el e uscat, oribil, ca al chiorilor, şi abia-mi mai amintesc la ce-mi folosea. Am avut ieri, stând pe balcon, imaginea valurilor de carne şi praf, generaţie după generaţie după generaţie care acoperă mereu munca şi nebunia şi dragostea şi oasele şi construcţiile şi până şi fiinţa celor dinainte şi am simţit (nu gândit) că orice aş fi făcut şi orice aş mai face va fi înghiţit de necunoştinţă, uitare, deformare şi, până la urmă, de vid. Nu sunt în stare să-mi trăiesc senin clipa. Nu-mi ajunge ce am fost şi cât voi mai fi, locuind pe piatra asta la rinichi a cosmosului. Am nevoie să reintru înapoia paginii de hârtie, acolo unde pot exista, unde pot să mă bucur de existenţă. Şi mă gândesc cu fericire şi teroare la mutaţia adusă de ultima trâmbiţă. Mi-e inima iarăşi grea, lumea din apropierea pielii mele e iar instabilă (uneori vreau asta) şi aş începe o poveste.

23 mai De câţiva ani încerc din răsputeri să rămân în literatură. Nu-mi pot reproşa nimic aici:

am strâns din dinţi, am înghiţit eşecurile, nu m-am isterizat, am fost răbdător. Am încercat să ţin pasul cu lecturile, şi n-a fost zi din viaţa mea în care să nu mă gândesc la scris, să nu încerc să văd ceva dintr-o structură viitoare. Sunt atent şi tenace, caut fisura până şi acolo unde e absurd să fie, ca o insectă care face de o sută de ori acelaşi gest sau ca o felină care, după ani de gratii în faţa ochilor, tot se-nvârteşte ore-n şir căutând o ieşire. Nu-i vina ei că n-o găseşte. Am găsit odată o fisură şi am scris *Nostalgia. Levantul* este tot o neaşteptată ieşire. Dar alta nu se mai iveşte (şi nici cele dinainte nu dădeau în spaţiul deschis pe care cândva l-am ştiut şi de unde am fost capturat, ci în nişte locuri cu pereţi de piatră sculptaţi cu fantastice basoreliefuri), este alb şi neted oriunde pipăi. Îmi pipăi chiar suprafaţa minţii, odată scânteietoare şi oglinditoare, acum brânzoasă. Singurul lucru de care mă tem e că sunt asemenea beţivului care se-nvârteşte în jurul stâlpului de beton ţinând un deget pe el şi urlând: „M-au zidit!“ Aşa, poate, mă-nvârt şi eu în jurul minţii mele, în loc să mă-ntorc cu spatele la ea şi să văd largul, orizontul infinit de departe. Îmi contemplu creierul în loc să-l contemplu pe explozivul şi-ncremenitul Dumnezeu. Explozia lui imobilă.

28 mai De câteva zile tot încerc să găsesc zece minute libere ca să notez un vis, unul dintre puţinele semnificative din ultimul timp. Eram într-un loc extrem de luminos, pe un fel de plajă întinsă şi vălurită, luminată parcă nu de soare, ci de o lumină artificială, galben-citron, care făcea ca aerul să pară foarte uşor, iar plaja şi stâncile — aproape translucide. Departe se vedea marea sau parcă o lagună cu apă bleu pal. Pe fundalul sinuos al lagunei se profila un fel de turn încolăcit de scări şi terase, o construcţie informă, greu de prins cu ochiul şi mai ales cu mintea. Îi spun „turn“, dar era, de fapt, o construcţie de nenumit, la fel de

galben-sticloasă ca şi restul vedutei. Pe scări şi palisade umblau mărunţi, numeroşi inşi, într-o atmosferă de sărbătoare estivală, târg, carnaval… Mulţi copii, de altfel eram şi eu cu un copil, pe care voiam să-l duc să viziteze edificiul, singurul care se vedea în toată zona. Apropiindu-ne de zid, am văzut o uşă de lemn, destul de meschină. „Hai pe aici“, am zis, sigur că vom urca pe acolo. Dar, deschizând uşa, am nimerit într-un spaţiu extrem de îngust, verzui sordid, cu o scară-n încercare de spirală sfârşind în tavanul scund. Abia era loc pentru un om să se sucească acolo. Am ieşit şi am căutat altă intrare. Visul se tulbură, dar urmează alt fragment legat cumva de primul. Eram acum la etajul unei clădiri (aceeaşi?), dar era seară şi stăteam, cu Kitty şi Ioana, la măsuţa unei cofetării-elegante. Ştiam că suntem la mare, în vacanţă. Comandasem prăjituri, când fetele au plecat undeva, afară din sală. Am aşteptat puţin şi apoi am ieşit să le caut. M-am pomenit în capătul de sus al unei scări imense, în spirală, care cobora undeva în întuneric. Treptele nu erau înalte, în schimb lăţimea scării şi amploarea curbei îmi produceau teamă şi nelinişte. Dar nu viscerale, ci cumva mentale, metafizice. Am coborât destul de mult, fără să mă rotesc de multe ori, raza curburii fiind imensă, şi m-am trezit într-un fel de parcare goală, de ciment, cât un teren de fotbal, copleşită de o înserare stacojie, de o tristeţe transparentă. La capătul celălalt al parcării, minuscule mogâldeţe, stăteau alături, în fund, pe bordură, fetele. M-am apropiat de ele, şi Kitty s-a ridicat şi, vorbind foarte repede, gesticulând solemn, a început să conjure spiritul unui mort. Am simţit o teroare acută când din asfalt s-a ridicat ectoplasma celui chemat. Am încercat şi eu, repetând cuvintele lui Cri. Puteam şi eu să chem morţii. Şi deodată am avut viziunea unui val de pământ acoperit de iarbă, într-o zi de vară idilică, plină de soare, pe care alergau fete şi băieţi despre care ştiam că sunt

spiritele morţilor, chemate de noi. Toţi erau de o mare frumuseţe.

A venit Croh de la Paris (cât de obosit sunt…) cu veşti despre *Le Rêve.* Cartea e bine difuzată, e citită şi place, se pare. Oferte americane, câteva spaniole şi una suedeză pentru traduceri. Promisiuni de cronici în ziarele mari. Nadeau, Alain Bosquet printre numele despre care am auzit şi eu. Voyons. Eu nu mă pot gândi decât tangenţial la succesul *Nostalgiei*— pe care îl merită, dar *el*, volumul, nu eu; singurul meu gând e la puterea mea de a mă întoarce la literatură. Dacă aş mai putea scrie o carte la fel de bună, puţin mi-ar păsa de orice tam-tam şi de orice altceva.

Citesc cartea Marthei Robert despre viaţa şi opera lui Freud. Nu ştiam de experienţele cu cocaină, de perioada de homosexualitate (latentă?), de acea extraordinară legătură cu Fliess — foarte Th. Mann-like — din tinereţea lui Freud.

6 iunie Charles Hampden Turner, *Maps of the Mind*, în variantă franceză, de unde până acum am reţinut (sau dedus) că: demon înseamnă ştiinţă lipsită de milă — cf. Augustin; Isus pe cruce e într-o tulburătoare analogie cu şarpele („cea mai înţeleaptă fiinţă“) din arborele cunoaşterii: amândoi promit cunoaşterea şi nemurirea (de altfel, Isus însuşi se compara cu şarpele de aramă al lui Moise); sufletul omenesc este feminin la bărbat şi masculin la femeie, după Jung, ca în schema Yin-Yang. Cartea e utilă (cam prea exagerat popularizatoare), dar nu e ce crezusem eu.

Şi Philip K. Dick, *Blade-Runner* (vreau să spun…)

8 iunie „Îngerii n-au nici un orificiu activ“…

Citesc adânc în noapte, halucinez (cândva, se pare, oamenii *chiar* auzeau vocile imperative ale zeilor, transmise din emisfera dreaptă — lobul

temporal, zice Julian Jaynes), visez bizar. Dar zilele îmi sunt pustii ca nişte stepe şi pana mea rămâne în cerneală.

Văd prea de sus lumea ca să mai pot crede în orice fragment al ei luat separat. Acum chiar aş vrea să scriu cu fiinţe şi cu lucruri. Sunt departe de tot (de stil, în primul rând, aşa cum am dorit-o, dar totul s-a întors împotriva mea), însă distanţa e o condiţie pentru intimitate — zice Buber. Toţi zic câte ceva. Şi ce spune fiecare mi se pare mizerabil de puţin. Prăfuit, déjà connu, deşi cartea e scrisă doar acum 10–12 ani. Dacă la fiecare zece ani intrăm în altă lume, şi dacă nimeni nu se mai uită înapoi, şi dacă sunt zeci de mii de specialişti în orice domeniu, dacă te pierzi în enormitatea anistoriei şi utopiei, dacă eşti un punct vieţuind pe un punct existând într-un punct dintr-un punct.

Koestler şi dragii mei holoni. Holarhia. Dacă n-ar suna aşa urât, a holeră şi a gaură şi a Sahia, ar putea fi o emblemă a tot ce am scris între, să zicem, ’82–’89.

Ştie mitocondria pentru cine lucrează? Ştie neuronul pentru cine gândeşte? Pot să-l cunosc pe Dumnezeu?

Nivelurile superioare nu sunt însă mai complexe, ci dimpotrivă, mai primitive.

17 iunie În cavităţi de carne roşie şi de flacără — spermă, spermă-ngheţată. În găurile îngrozitoare ale nărilor. În zonele veziculare de sub ocean. În pieliţele injectate cu pulque. Spermă cristalină, globuri cu timbru de curcubeu. Iar dacă-ţi apropii faţa ta de jupuit, rânjetul tău fără buze, vezi castele din altă fiinţă. Oase, oase plesnind în flori de gheaţă în osuarele vulvei. Gânduri lichide, mucozităţi înflorind din hipotalamus. Și viaţa imenşilor, transparenţilor păianjeni de apă săpându-ţi tunele prin limbă.

În catedrale şi uzine de ţesut mamar — lapte, lapte cu cap de mort. Copilul cu cap de fluture

înţepându-te-n palmă cu trompa. Penisul plesnind în patru ca o banană tumefiată şi inundând patru câmpuri. Şi nimicul cu ochi de câine rotindu-şi zgarda de briliante. Iar dacă împrăştii lumină ca mintea, vei căpăta şase braţe albastre ca şase vine; şi vei strânge în vinele tale un copil de pământ. Soarele e gravid şi luna pluteşte cu picioarele chircite în uterul lui. Va ţâşni prin vulva lui ruptă şi va-mprăştia sânge, lacrimi, spermă, scântei. Şi viaţa rupând din creier cu colţi de gorilă, cu limbă de cuarţ sclipitor.

Cartea morţilor tibetană — o mare experienţă. O parcurg deocamdată superficial, doar ca să am o imagine a structurii ei. Voi relua-o, fiindcă, la fel ca Biblia sau ca B.-Gita, e un text care se adânceşte toată viaţa. Cărţile astea mari converg pe structuri (să le zic aşa) meta-mitice. Ele sunt ştiinţe şi obiectul lor e real, în măsura în care realul există.

Mit, ştiinţă, realitate, iluzie — iată matricea. Totul duce la ideea că fiinţa umană are o dezvoltare metamorfică. Suntem omizi şi vom fi fluturi. Suntem carne şi vom fi spirit. Suntem muritori şi vom fi nemuritori. Asta e tot.

Citesc şi *Red Dragon* de Thomas Harris, mult mai trenantă decât *The Silence of the Lambs*. Oroarea e mai ştearsă aici (ori e mai puţin pe ductele mele).

Vis, azi-noapte. Indienii construiseră un turn gigantic, de 400 m înălţime. Gălbui, copleşitor. În vârf, două mari steaguri fluturând. Mi se părea de neconceput ca acei sălbatici să fi ridicat construcţia uriaşă, pe care-o priveam în amurg, înălţându-se pe câmpia întunecată. Mii de indieni, ca furnicile, forfoteau la baza lui de sute de metri. Venise apoi un cutremur şi totul se dărâmase de parcă turnul nu ar fi existat niciodată.

19 iunie Volodea, *Ghilotina de scrum* — roman. Ce nebunie ar fi ieşit dacă noi doi am fi

fost unul singur? Dar eu n-am biografie, iar el n-are chef de literatură.

Am mai scris aici cum smulgeam coarnele melcilor cu degetele?

În pasajul îngrozitor din Bardo răbufnesc vânturile karmei, îl silesc pe cel mort să caute o grotă de adăpost. Dar grotele sunt intrări în matrice. Vidul de lumină pură (buddheitatea) se iveşte la fiecare punere faţă-n faţă. Recunoaşterea înseamnă contopire cu el. Nerecunoaşterea e coborâre printre halucinaţii, frică, disperare, suferinţă. În Bardo poţi sta o clipă sau şapte săptămâni.

20 iun. E de necrezut: ultimele două cărţi publicate de mine sunt de acum 8 ani (prozele) şi cinci ani (epopeea). Au trecut ani de zile de atunci, vaste suprafeţe de timp goale, în care n-am progresat spiritual şi nu am scris lucruri cu totul noi. Ştiam din ce am citit despre alţi scriitori că la vârsta asta, e adevărat, nu se mai inventează, dar se amplifică viziunea, se dau cărţile grele, totale, fundamentale. Ele întârzie să apară în cazul meu şi nu le simt când îmi mătur cu privirea interioară profunzimea imaginarului. Sunt într-o dilatare atât de vastă, dilatare şi diluare, a zonei mele de interes, încât nu văd nici măcar o ceaţă, nici o perspectivă de focalizare ulterioară. O lene, o lipsă de nevoie de a exista şi a elibera existenţă ficţională, o amorţire a aripilor spiritului e tot ce mai percep, dacă poate fi numită aşa lipsa totală de percepţie. Sunt în vid, dar la polul opus vidului clarei lumini. Sunt în golul de obiecte, de emoţii, de senzaţii, de witz. Nu mai suport să citesc poezie şi de asta nu mai pot avea modele. Eu am fost un spirit imitativ, purtat mereu de structuri poetice pre-existente. Azi, sunt silit să mi le construiesc singur, fără să mai ştiu dacă sunt bune sau rele, fără să mai înţeleg ce vreau, de fapt, să fac, cu ce trebuie să semene ce rezultă din autohipnoza mea.

Un volum bun de versuri e *Apocalips* (fostul *L.a.t.*); *Lulu* nu îndrăznesc să recitesc — n-am făcut-o niciodată —, dar bănuiesc că are intuiţii de adevărată experienţă abisală; *Nimic* a ajuns la vreo 70 de pagini cărora încă nu reuşesc să le încorporez un sistem nervos, un poem cu adevărat şocant, inubliabil. 20–25 de pagini demne de mine. Dacă mă voi hotărî în anii următori să public *Lulu* singur — asta doar în trista perspectivă de a nu mai fi în stare să mai scriu proză —, lucrurile ar putea arăta cam aşa:

**** — FB
*** — B
** — S
* — NS
*** Faruri, vitrine, fotografii 1980
*** Poeme de amor 1983
*** Totul 1985
**** Visul 1989
**** Levantul 1990
** Visul chimeric 1992
*** Apocalips 1993 (?)
*** Lulu 1994 (?)
** Nimic 1995 (?)

Ar putea fi şi câteva antologii şi reeditări (*Nostalgia* în orice caz). Sigur, pare destul de impresionant, dar e o statistică falsă ca toate statisticile literare. Vor fi 1 500 de pagini de literatură, dar ele camuflează incapacitatea mea de a mai produce încă măcar una singură la înălţimea lor (ce e la confluenţa între o furtună de vară, cu fulgere şi tunete, un puternic miros de crini, o lumină de plafon galben strălucitoare şi un intelect — inter-lect? — obosit? După-amiaza asta de la jumătatea vieţii mele pe Pământ). Ultimele, *Lulu* şi *Nimic*, nu sunt, de altfel, încheiate, şi e o tremurătoare şansă, dacă-mi revine siguranţa în scris, să le măresc importanţa. Am recitit azi

povestea abandonată a lui Herman şi m-am gândit s-o reiau. Nu e exclus s-o închei, deşi mă simt atât de gol sufleteşte. Măcar pot să încerc. Cu *Orbitor* nu e, deocamdată, nimic de făcut. Eu nu pot decât să aştept, să mă pregătesc pentru apariţia *oportunităţii*. Să învăţ să văd semnele. Citesc, gândesc, nu mă las.

21 iunie Deja durerea mea de spate nu mai poate însemna decât discopatie. De trei săptămâni şchiopătez, cu dureri reflexe în fesă şi coapsă.

Nu am imaginea prealabilă, câmpul sau „corpul de dorinţă" a ceea ce trebuie să fac. Nu neapărat ansamblul, dar acel nucleu inform şi totuşi imperios care generează formele. Ştiam, înainte, cum va arăta poemul final, aveam un model confuz, dar puternic, generat (şi aici e buba) de o nevoie adâncă de a secreta poezie, o nevoie a unui psihic rănit. Era ca şi când aş fi avut o presimţire infailibilă a evenimentului viitor care era poemul. Îl vedeam, deşi incorporal, pe pagina albă.

Sunt 6 Bardo (stări intermediare): 1. Bardo intrauterin; 2. al stării de vis; 3. al meditaţiei concentrate; 4. al clipei morţii; 5. al trăirii Realităţii (când apar fantomele karmice); 6. al căutării matricelor.

23 iun. Freud a purtat în gură timp de 11 ani ceea ce numea „monstrul": un îngrozitor aparat de metal care-i ţinea loc de palat. Psihanaliştii din jurul lui erau organizaţi într-o societate secretă: purtau inele de recunoaştere, ţineau întruniri etc.

Fetusul cu briliant în frunte.

Traumatismul naşterii de Otto Rank.

Thalassa de Sandor Ferenczi.

Stephen Hawking, *A Brief History Of Time*, scrisă pe când era aproape complet paralizat.

28 iunie Slăbesc. O tristeţe cronică a ajuns starea mea de spirit obişnuită. O rabd cu sentimentul inutilităţii oricărui gest. Nu pot face

nimic. Totul se degradează văzând cu ochii şi frustrarea şi nemulţumirea mea au ajuns aproape de neascuns. Totuşi încerc să mă retrag în mine, totuşi fac efortul să trăiesc, încă, normal. Isteria de afară pătrunde, iată, şi acolo unde mă credeam la adăpost, în casa asta care înainte era pentru mine materializarea dragostei şi calmului. La dragoste nu mai sper de mult. Dar ţin la calm şi nu vreau să pierd şi calmul. *Let it be*, că bine ziceau băieţii.

Am scris un soi de articol-proză-poem pentru *Lettre*, unde mi-am folosit multe idei vechi şi mi-am vândut cam ieftin multe idei noi. Nu pasă nimănui dacă scriu sau nu scriu, dacă gândesc sau nu gândesc. Nu-i pasă nimănui *cine* sunt sau am fost, *ce* am făcut sau mai pot să fac, *câţi* pot să duc în spinare în înaintarea asta de bivol.

8 iulie Caniculă. Asfaltul moale ca smântâna, oamenii transpiraţi, lumina orbitoare, fierbinte. Noaptea nu poţi adormi, dimineaţa nu te poţi trezi, şi toată ziua umbli ca-n vis. Foarte, foarte greu te hotărăşti să faci orice. Totul îţi cere efort şi orice efort se traduce într-o durere musculară sâcâitoare, continuă. Voinţa devine slabă, totul seamănă cu un fel de morticică sinistră. Îngrijorarea mea şi sentimentul de neputinţă cresc. Nu ştiu ce va fi mai departe. La facultate fac o slujbă de clown: am chef sau nu, trebuie să improvizez pe teme date în faţa unor inşi cu mutre de cartofi. Nu ştiu dacă mă voi mai concentra vreodată. Totul s-a încetinit şi s-a amestecat cu putregai. Nu ştiu pentru cine aş mai scrie, dacă, totuşi, m-aş apuca de ceva. Nu cred că mai există un public de literatură. (Din Francia, nimic, decât trei vorbe despre mine în *Le Monde litt.*, la coada unui articol care mai discută trei autori români.) Dar trebuie să rămân, cu orice preţ, echilibrat, sau măcar să păstrez aparenţa, căci doi nevrotici (sau depresivi) într-o casă înseamnă cu unul prea mult. Dacă nu cu doi.

Maimuţa goală de Desmond Morris şi *Trei eseuri asupra teoriei sexualităţii* de Freud. Acum, o nouă cură de Salinger; vreau să le iau pe toate la rând, începând cu începutul: *The Catcher In The Rye*.

9 iulie Acum ceva timp am dat doar două stele *Nimicului*, pe care în dimineaţa asta l-am recitit şi l-am găsit *foarte* mişto, emoţionant, aerisit, nervos, aşa cum trebuie să fie. Atitudinea e nouă şi şocantă, rămânând una de substanţă totuşi şi nu contextuală. E, începe să fie, o carte *nouă*.

Mi-am revenit niţel, după un miniconcediu montan, cu privelişti „grandioase", miros de o sută de specii de plăntiţe alcătuind „iarba". Da, totul a fost un citat, totul ar trebui pus între „ghilimele"… Munţi puşi între quotation marks: nu e asta o punere în abis a sucitului meu mod de gândire? Azi am chef însă nu de scris, ci de citit scrieri mai vechi ale mele şi de ascultat muzică pe bandă de magnetofon. Azi mă destind, je m'en crapule. Mintea mea e acum limpede dar mediocră, după o cafea bună dar o trezire târziu, după ce au trecut cele mai bune ore. Vreau să-mi zgândăr puţin sufletul, să dau un bobârnac parasimpaticului. Am fost un tip foarte mişto şi cred că voi mai putea face lucruri care să-mi placă, deşi visez atât de banal, că mai onirică e viaţa mea trează. Dacă doar câteva săptămâni aş putea evita fragmentarea asta a vieţii de „cap de familie", poate că aş putea începe ceva, ca acum doi (sau trei?) ani, la Sinaia. Numai că azi nu mai e atât de facil să te izolezi, şi, de altfel, poate că nu s-ar întâmpla absolut nimic. Oricum, mă simt mai bine.

Şi: dulcele miros al succesului: cronici în *La Quinzaine litt.* şi *Magazine litt.*: o revelaţie, „o triumfală teroare"…, fotografie şi titlu de-o şchioapă pe prima pagină… De la prima cronică a

lui Nichi, din 1981, nu am mai avut sentimentul ăsta de greaţă şi exaltare.

11 iulie Ficţiune şi micţiune. *Fiction & Miction…*

Dacă-i priveai faţa, te dezamăgea o simetrie albă şi clasică. Doar ochii erau coloraţi (firicele roşii şi bleu în cornee, muşchiuleţul de un roşu-garanţă incredibil de viu, irisul fremătând lent, unde mii de culori se devorau între ele ca să dea un brun universal, transparent ca un lac seara, pupila de lumină neagră, pictată cu peisaj). Vino mai aproape, priveşte-l mai adânc în pupile. Ascute-ţi acuitatea vederii de o sută de mii de X. Acum vezi un labirint de urme rectilinii şi fine în ochiul lui, fine-ntr-atât, că firele de păianjen ar fi funii groase cât omul alături de ele. Tăieturi fine cu lama, în dreptunghiuri mai mari şi dreptunghiuri mai mici şi dreptunghiuri şi mai mici. Tot cristalul ocular dintre labiile pleoapelor e acoperit, dar dârele se văd cu adevărat bine doar pe cercul pupilei. Hai şi mai aproape, mult mai aproape. Liniuţele alburii se îngroaşă, negrul dintre ele se dilată, desenul se-ntinde pe cerul negru-al pupilei, care întunecă lumea. Nu-s linii, sunt şanţuri, canale! şi pe fundul canalelor sunt insecte! Hidoşenii cu peri lungi ţâşnind din cioturi estropiate, cu inele abdominale livide şi căngi. Culoarea vomei şi a leşinului. Sarcopţi gonind prin canalele lor rectilinii, prin oraşul lor nebunesc. Iar dacă vii mai aproape de faţa indescriptibilă a viermelui-păianjen, dacă suporţi sceleratul aparat bucal adaptat pentru lins, zvâcnetul continuu al glandelor salivare, negii din care iese un şuierat, cheagurile de sânge şi gelatină, atunci vezi unicul ochi din mijlocul feţei bestiale, emisferă scânteietor de neagră în părul sârmos ca de vulvă. Hai către el, ca spre un soare de foc negru, hai mai aproape. Sunt continente şi fluvii obnubilate de nori, oceane şi insule. Iar de cobori pe curba lui, dai de oraşe, de autorute

gemând de maşini, de benzinării şi snack-baruri. Şi într-un mare oraş, la primul nivel subteran al unui mare zgârie-nori, o cofetărie-cafenea cu lume paşnică: scări rulante rotindu-se liniştit, un japonez făcând poze… Şi un bărbat stând pe scaun şi vorbind la telefonul public de pe stâlpul de lângă el. Dacă-i priveai faţa, te dezamăgea o simetrie albă şi clasică.

Vor fi câteva luni stranii, până la sfârşitul anului. Voi avea mereu veşti din Franţa, despre cartea asta care a coborât acolo. E un alt nivel, alt cerc care se deschide, acum, când aveam nevoie enormă de asta. E singurul fel în care mintea mea ar mai putea fi pusă iar în funcţiune. *Prea* nu mai aşteptam nimic de la lumea literară naţională. Am avut suficient de la ea timp de mai mult de zece ani. Intru din nou în joc, e un nou contract acum, acum se adaugă un zero mizei. Acum voi face literatură sau îmi voi distruge mintea, nu există altă cale. Să-mi amintesc că *Visul* nu l-a scris altcineva decât eu, şi încă atunci când ştiam mai puţin decât ştiu acum. Mi-am refăcut ţesuturile rupte de ultimele naşteri violente şi sunt iar disponibil, aştept iar incubarea. Provoc iar zeul de lumină galbenă, printr-o atitudine obscenă a minţii, să vină şi să o-ncalece. Fiecare pagină goală — o zonă erogenă, fiecare duct al pixului — o zgârietură sadică.

12 iulie După un vis ciudat (frecventam, cu M-me L., un restaurant izolat, o clădire cu faţadă barocă, galbenă de vreme, în care serveau chelneriţe goale: eu însumi m-am trezit deodată gol ca ieşit din baie, doar cu un prosop umed legat în faţă, lăsându-mi, penibil, fesele la vedere; ce era straniu în vis era discrepanţa violentă între putreziciunea de ghips a ornamentelor arhitecturale şi extraordinara prospeţime a pielii tinere a chelneriţelor, pe care le vedeam la fel de precis ca în realitatea percepţiei), m-am trezit cu

un cântec în minte şi cu o emoţie pe care de mult n-am mai simţit-o în plexul solar: grea, dulce, aplatizantă. Cântecul era din Dire Straits.

M-am gândit la ruine (o obsesie a lui Herman? Am recitit începutul la *Herman* şi, ca în cazul a tot ce fac de vreo 4–5 ani, nu mi s-a părut nici bun, nici rău… nu pot discerne), la scopul secret al oricărei construcţii: să se odihnească, să coboare, să piardă material, să se umple de buruieni, molii şi fecale, să înflorească în mii de licheni sub ploi şi rafale de vânt. Să rămână arcade suspendate în gol, bucăţi de ziduri cu lemnăria viermănoasă, câte o statuie jegoasă trântită în mărăcini. Dar scrisul meu, chiar el o ruină, nu mai are nici măcar viaţa asta primitiv-larvară: e o ruină antiseptică, ruina unei machete.

14 iul. 1789. Emblemele raţiunii de Jean Starobinski; m-am străduit s-o citesc strict pentru numele autorului. Cred că e o lucrare de licenţă, sau aşa ceva, fiind ea complet insipidă. Am reţinut doar frumosul cenotaf proiectat pentru Newton (sfera imensă ca un bunkăr straniu din altă lume) şi un alt proiect, din aceeaşi epocă, un crematoriu „naţional". Nu pot deloc să intru serios în *Dicţionarul kazarilor* al lui Milorad Pavic, croatul cu care am fost pus alături de curând (formând o triadă cu Esterházy…): e Borges curat, poate cu un strop de Barth în el, şi face parte din regimentul acelor pseudo-Şeherezade care descriu lumi neconexe cu a noastră, în care se-ntâmplă atâtea miracole gratuite, încât până la urmă nu se-ntâmplă nimic. Zic, *false* Şeherezade, pentru că povestaşii din vechime vorbeau de fapt despre contemporaneitatea lor, nu despre alte planete culturale. Întâmplările, chiar cele ale lui Sindbad, erau *stranii* şi nu *feerice*, auditorul credea în ele pe jumătate, şi transportarea putea avea loc. În Pavic, Tolkien, Bănulescu al nostru priveşti ca în diorame, e un zid de sticlă între cititor şi lumea

posibilă dinăuntru. Doar Ioana se sperie de liliecii împăiaţi din Muzeul Antipa, şi vrea afară. Totuşi, când aceşti autori sunt buni, poţi învăţa să-ţi foloseşti imaginaţia de la ei. Iar când sunt, ca Borges, foarte buni, geamul crapă şi animalele din dioramă devin ciudat de însufleţite, apoi deodată clipesc din pleoape…

15 iul. Fragmente ciudate de vise, ca bucăţele dintr-un puzzle absent. Încă o dată observ că visele mele sunt ca şi scrisul meu şi se susţin unele pe altele. Sunt cu o „entitate“ feminină — mai curând sora mea decât Cri — şi (da, suntem foarte tineri) mergem pe un drum. Observăm că un ins din faţa noastră coboară într-o gaură de canal. Ne-am oprit pe margine şi am privit în jos: canalul era adânc de vreo doi metri şi pe fund avea tot felul de murdării. Dar unde dispăruse individul? Privesc mai atent şi văd în peretele gropii o altă gaură, laterală şi puţin oblică în jos, slab luminată de o curioasă fluorescenţă verde. Dar nu verde-fosfor, ci un verde pur şi vesel, deschis la culoare. „Aha, i-am zis fetei, uite unde stau ei!“ Am sărit în groapă şi m-am afundat în gaura oblică. Dar materia cu care era plină era vâscoasă, greoaie, înăbuşitoare. N-am putut înainta şi m-am retras. După vreo două nopţi, am visat o petrecere, un chiolhan sardanapalic, la care sute de oameni bogaţi se-nghesuiau pe două şiruri faţă-n faţă de-a lungul unei mese enorme. Stăteam spre mijlocul mesei, petrecând cu ceilalţi, când îl văd pe tata, împuţinat de vârstă, umil, cărunt, prost îmbrăcat, venind la mine şi rugându-mă să-i dau nişte bere: „Bea, tată, şi tu“, i-am spus, arătându-i o halbă în care erau două paie de plastic îndoite. Fără să atingă halba cu mâna, tata s-a aplecat, a apucat în gură ambele paie şi a sorbit îndelung. Acum realizez că paiele aveau exact verdele fluorescent din celălalt vis.

17 iulie Am făcut azi un lucru tare bun, dar care m-a lăsat complet secătuit: am recitit în

întregime *Lulu*. Acum am observat că folosisem deja în cartea asta două motive: ruperea cornițelor melcului și poleielile de ciocolată, pe care le credeam încă disponibile. Va trebui, pentru ce urmează, să fac fișe sau liste de astfel de detalii.

Nu mă mir deloc că de când am terminat *Lulu* n-am mai scris aproape nimic. Mă mir doar că am rămas cu mintea întreagă.

19 iulie De câteva zile îmi lipsește somnul; îmi lipsesc și știrile. Au trecut zece zile de la cronica din *Quinzaine*. Încep, absurd, să mă tem că totul va rămâne aici, că a fost doar un foc de paie. Cutia de scrisori e goală de-atunci. Iar dacă mă apucă stenahoria, ea merge până la limită și o depășește: nimic din ce-am scris nu are reală valoare, m-am înșelat etc. Acum vremea e închisă, casa e-ntoarsă pe dos (zugrăvim), urmează un august nesfârșit în care nu-mi mai fac iluzia că voi începe ceva.

Să recitesc *Le Grand Meaulnes*. Și poezie.

21 iul. Jurnalul lui Kafka revisited. Întâlnirea cu Rudolf Steiner, extraordinară scenă: K. vorbind încontinuu despre situația sa de ins împărțit între două incompatibile: scrisul și biroul, iar teosoful scobindu-se în nas. Multe alte pagini în care granița între uman și deja-peste-uman e tăiată cu precizie. Îl cunosc și îl înțeleg mai bine decât oricine. „Un Kafka plin de culoare“ — când mi-am zis așa nu era decât intuiție. De fapt asta e *Nostalgia*: Kafka altoit pe Proust. Mutatis mutandis & consideratis considerandis.

La 28 de ani vrea să-și scrie autobiografia.

23 iul. Freud spune că micile melodii pe care le fredonezi fără să le mai știi cuvintele au legătură (prin textele lor aparent uitate) cu starea afectivă și chiar cu ideația ta din acele momente. La fel și versurile care-ți vin obsesiv în minte. De ce, de o oră și mai bine, răsucesc în minte, cu mare plăcere (doar estetică?): „Toți se gândeau la viața lor, la

dispariţia lor,/ Muzica — şi aici începe plăcerea — sen-ti-men-ta-li-za obositor…“ Cuvântu-ăsta atât de lung e ca repetarea înnebunitor de dulce a unei singure note la pian, într-o piesă de jazz. Nu m-am putut apuca de nimic, am avut ieri o zi oribilă — maşina lovită etc. — şi alergătura s-a prelungit azi şi-o să mai dureze multă vreme. Sunt foarte obosit fizic şi slăbit. Şi casa vraişte, pereţii sunt goi şi gălbui, daţi cu var, pe jos e un noroi de culoarea cafelei cu lapte…

24 iulie Trei luni de când mi-a apărut cartea în Franţa. Nu pot face însă, încă, un bilanţ al ecoului ei, pentru că, timp de încă vreo zece zile, mai aştept corespondenţă care să cuprindă cronici apărute în intervalul ăsta de trei luni. A fost o explozie, apoi două deprimante săptămâni de tăcere, de cutii poştale goale, de vise cu cutii poştale pline. (Azi-noapte, apropó de vise: venise la mine acasă D. F. şi aveam nevoie de un bileţel despre care ştiam că e la ea în geantă. Am început să caut în geanta ei, discutând noi în timpu-ăsta banalităţi, dar după câteva clipe, în loc de geantă căutam în chiloţii ei, scotoceam prin părul aspru, îi desfăceam buzele de un roşu aprins, nenatural, şi-mi înfundam degetele în vaginul ei. Abia acolo am dat de hârtiuţă. Am deschis-o şi am rămas mirat să văd că era un desen anatomic, un aparat roşu şi complicat, masiv, cu multe încăperi, şi un penis mic care pătrundea într-una dintre deschizături, lateral. Penisul era prezentat hiperrealist, natural, pe când restul era o schemă aproape tehnică. În tot timpul ăsta continuasem o discuţie total neutră.)

Nu mă pot concentra ca să scriu ceva. Nu mai sunt niciodată singur, chiar când nu e Cri cu mine, ea e în mintea mea şi îşi extinde ceaţa de raze, difuz, în toate zonele. Nu pot vedea până la fund, nu pot izola obiectul M. C. pe masa de studiu, căci el e acum în amestec tulbure cu altul. Singurătatea nu mai e posibilă cu adevărat pentru mine. Gâtul

mi-a fost fracturat spre exterior şi ochii mi-au fost lipiţi cu bandă adezivă, ca să nu-i mai pot închide, ca să nu-i mai pot întoarce spre interior, ca să fac faţă iluziei. De câte ori vreau să scriu, o voce în mine spune: „De ce?“

Laudele gongorice pe care le-am adus în ultimul timp scriitorului care am fost arată tocmai ruptura mea cu el. Nu mai sunt autorul *Levantului* şi al *Visului*, altfel n-aş putea avea lipsa asta de bun-simţ de a mă compara cu Kafka (dar *e* imaginabil un Kafka însurat, fericit în dragoste, „plin de culoare“?), Proust etc., etc. Sunt între M. C. şi, poate, M. C., dar nu sunt M. C. În şapte ani am scris în proză doar o povestire de 100 de pagini, şi cu ce chin, şi cât de precară narativ… Să nu uit asta. Şi toate celelalte încercări au fost eşecuri limpezi. În poezie, de patru ani am scris 70 de pagini cu totul discutabile ca valoare. N-am de ce să mă compar cu vârfurile vârfurilor. La rândul lui, fireşte, jurnalul a devenit vorbărie şi vise fără noimă, n-are nimic din acel opus magnum pe care-l tot trâmbiţez tuturor. Mintea mea nu mai produce, deocamdată, literatură. E rece şi nu ştiu dacă voi mai porni eficient vreodată.

Nici o clipă nu se vorbeşte de amurg în fragmentul — preferatul meu din tot jurnalul lui Kafka — cu Hans şi Amalia. Dar eu aşa îmi imaginasem totul: depozitul-fortăreaţă într-un amurg de purpură, ochii copiilor scânteind roşii, omul-şobolan în ambra cafenie a ochiurilor de geam. Şi uşile nenumărate: ce enigmă, ce amănunte fantastice, legate pe dedesubt, dacă nu concrescute dintr-o singură rădăcină abisală. Aici e Kafka, şi mai puţin în cărţile mari, unde structurile de suprafaţă leagă artificios momentele astea de viziune pură. Dar ele nu apar decât când o enormă nefericire te striveşte ca pe un gândac. Cunosc sentimentul ăsta, l-am trăit ani de zile, dar acum mi-e străin.

Herman Victor şi Victor Victor? Victor — şi „învingătorul“, dar şi „căsăpitorul“ (victima şi victorul). O autobiografie şi nişte „cugetări“ — asta era în cutie? Şi obiectul? Şi insul cu lupus pe faţă, ca un fluture tropical, ocupându-se chiar cu fluturi tropicali. Şi povestea de amor Herman — (? trebuie să găsesc un nume, Camelia e ridicol) grasa. M-aş arunca în Herman cu mare pasiune. În *Lulu*, în manuscris, foarte multe grupuri de litere sunt inversate, litere şi cuvinte sărite, dovadă a suflului demenţei şi isteriei care au făcut povestea de acolo. Herr Mann. Un an de singurătate şi aş face o story cum n-a mai fost. Dar prea multe planuri şi prea puţină snagă. Şi crisparea la gândul: „Acum încep. Acum scriu primele cuvinte, primul alineat, de care depinde totul.“

Zeul sufocării. Dacă era încă uman la vârsta mea, Kafka — se vede pur şi simplu din stilul jurnalului, mai „clasic“, stil înalt, rigid — devine în ultimii 3–4 ani de viaţă literalmente un strigoi, un mort viu, încât te întrebi cine vorbeşte în el. Abia aici oroarea şi terificul te izbesc şi te cutremură. Nu mai vorbeşte un om ci, prin glasul unei fiinţe din altă specie, un oracol.

Povestirea (sau poemul) e un tunel săpat până la ce se află dincolo de un perete albastru, cu filigrane ciudate, sidefii. Străpungerea lui se petrece rarisim şi ceea ce e dincolo nu apare ca o lume organizată, ci ca o reacţie fantastică a creierului: lumină care e înfiorare şi leşin. Toate amănuntele povestirii nu au ca scop descrierea unei lumi, ci ajungerea pe drumul cel mai scurt la capătul opus al peretelui. Sinuozităţile, accidentele nu sunt înflorituri gratuite, ci răspund structurii neomogene a materiei zidului, în care sunt încrustate metale şi pietre ce trebuie ocolite, pânze de apă care te înfrigurează până la oase, viermi monstruoşi cu care ai de luptat. Ţinta e însă mereu lumina orbitoare, cutremurarea şi leşinul de dincolo.

Tatăl lui Kafka se numea Hermann — nu ştiusem.

Mă tem că n-o să-l pot descrie cum îl văd: urcasem, pe o zi insuportabil de călduroasă, într-o maşină aglomerată. Cineva s-a ridicat de pe scaun chiar în faţa mea, şi m-am aşezat, uşurat, la fereastră. Am scos ziarul ca să citesc până acasă. Maşina încă nu plecase din staţie. Printre ultimii au urcat doi oameni înalţi, osoşi, în cămăşi boţite şi transpirate. Arătau bine, dar la modul provincial. N-aveau peste 40 de ani. Unul dintre ei a ajutat să urce un pitic, care era cu ei. Abia atunci s-au închis uşile şi a plecat autobuzul. Când ne-am apropiat de staţia următoare, femeia de lângă mine s-a ridicat şi unul dintre cei doi bărbaţi — vorbiseră despre fotbal până atunci —, care-şi odihnise braţele pe umerii piticului, s-a aşezat şi l-a luat pe acesta ca pe un copil pe genunchi. Era un biet om relativ bine proporţionat, atins de nanism hipofizar. Era în vârstă, cel puţin de 50 de ani, după părul umed, jumătate cărunt, după ridurile de pe faţă, după corpolenţă. Nu avea mai mult de un metru înălţime. Purta ochelari negri, gura îi era roşie şi crâmpoţită, barba îi era cam nerasă pe faţa lucioasă şi roşiatică. Braţele, lăsate la vedere de cămaşa în carouri, cu mânecă scurtă, erau tot roşietice, micuţe şi cu pielea fragedă, ca de copil, doar pe falangele degetelor cu puţin păr. Se ţinea de speteaza scaunului din faţă. Picioarele îi atârnau în abisul de sub scaun. Tulburător era faptul că acest om *tremura*. Ca un animal înspăimântat. Nu se uita la nimeni, stătea agăţat acolo, în braţele tânărului, şi tremura din toate încheieturile. Sudoarea îi curgea din păr pe obraji. Cei doi nu-i dădeau nici o atenţie, de parcă ar fi fost o maimuţă sau un câine dus la veterinar. Când a trebuit să cobor, m-am ridicat, şi abia atunci piticul s-a uitat speriat, de jos în sus, spre mine. N-a schiţat însă nici un gest. Tânărul s-a rotit cu el, cu tot, şi mi-a făcut loc să

ies. M-am dat jos în arşiţa de iulie, în dreptul unor lăzi roşii de Coca-Cola.

25 iulie Două lovituri succesive au distrus, aproape cu desăvârşire, lumea scrisului meu. Prima e căsătoria, maturitatea, care la rândul lor sunt un fel de simbol pentru ceva mai adânc, de parcă literatura mi-ar fi fost o iubită pe care am înşelat-o, dispreţuit-o şi părăsit-o. De fapt, singurătatea şi nefericirea, frustrarea erotică erau motorul poeziei mele „de tinereţe" şi al prozelor mele (în mai mică măsură). Nu mai sunt singur şi nefericit, acum. Nici nu mai pot să fiu. Când am scris despre poezie „să moară dracului, eu sunt mai important decât ea", brusc s-a fracturat coloana vertebrală a scrisului meu. În exact acea clipă de acum 2–3 ani am devenit matur, mi-am lăsat pielea de adolescent să se usuce, însângerată, în praful drumului. *Levantul* şi *Lulu* (cu *Nimic,* e mai ciudat, *Nimic* se hrăneşte din energia degajată unde se încalecă, pe o muchie ironică şi cinică, extrem de subţire — pe muchie de cuţit — adolescenţa respinsă şi maturitatea asumată — cam imatur; căci există o maturitate a adolescenţei şi un puerilism al maturităţii) îşi au motorul în altă zonă, dovadă că te poţi salva — dar total? — şi eludând sursa principală, pietricica dintre valvele scoicii. Dacă singurătatea, nefericirea şi frustrarea — care sunt toate trei umbrele aruncate de sexualitatea obturată, zăgăzuită prin urâţenie şi nevroză — ar fi singurele în stare să invoce starea de autofascinaţie a scriitorului, atunci ar trebui să mă resemnez să nu mai scriu niciodată. Dar, pe de-o parte, suferinţa provenită dintr-o viaţă nu cu totul satisfăcătoare nu mi-a dispărut cu totul, ci doar s-a atenuat prin rutina vieţii în doi, iar pe de alta, există în profunzimea minţii mele o rană trecută, ce-i drept, în stare de latenţă, dar deloc cicatrizată, căci ea, într-un fel, sunt eu, şi, în fine, în al treilea rând, există o literatură de maturitate, mai puţin

dramatică decât cealaltă, dar mai puternică etc., etc. Deci, poate că prima lovitură, deşi cea mai gravă, nu este decisivă şi mortală, ci doar îmi transformă scrisul dintr-un chin şi o isterie fără limite, ca în *P. de A.*, într-o dantelă de nervi şi vene, desenată cu un uşor manierism calculat, sastisit, dar nu cu totul greţos.

Despre a doua lovitură, nu aici.

Now: Azi-noapte, din nou, după foarte multă vreme, dar numai pentru câteva momente, sentimentul de prăbuşire a lumii sub povara unei suferinţe de nesuportat. Dacă depresivii patologici simt aşa ceva, angoasa asta endogenă a unei tristeţi fără limite, e de mirare că nu se sinucid în câteva minute. Şi am visat apoi că eram cu părinţii mei în faţa uşii de la intrare a apartamentului din vilă, în Floreasca. Eram fericit şi surescitat: în sfârşit aveam să ştiu cum arată casa asta, unde am locuit de la 2 la 4 ani, pe dinăuntru. De câte ori nu am făcut eforturi să-mi aduc aminte. Tata a descuiat şi ne-am pomenit într-un hol spaţios. Pe stânga, două uşi de lemn, cu ochiuri de geam de sus până jos. „Ce e aici, tată?“ am întrebat, dar cu o voce de copil, şi chiar începusem să mă simt un copilaş. „Dependinţe, ce să fie?“ zice tata puţin răstit, aşa cum răspunzi unui plod insistent. După aceste uşi m-a surprins să văd o mare scară de lemn, care ducea pe un palier, foarte sus. „Deci, noi locuim acolo sus, într-o cameră din casa altcuiva?“ — m-am întrebat şi am început să urc cu greutate, căci treptele erau prea înalte pentru mine. Sus, palierul se dovedi destul de mic. Se vedea o uşă, dar ea dădea spre exterior (m-am uitat pe o gaură din ea şi am văzut un peisaj). Pe podea se aflau animale împăiate, într-un hal de jigăreală de-ţi făceau milă: un urs slăbănog, în două labe, un cap de cerb într-un perete şi o faţă neagră de gorilă aşezată direct pe podea. „Da, da, îmi aduc aminte ursul ăsta“, zice soră-mea, care apăruse şi ea. Dar eu eram dezamăgit şi nu-mi aminteam nimic. Visul a

devenit apoi tulbure. Ciudat e că dimineaţa mi-am dat seama că mai visasem cu câţiva ani în urmă că locuiam în casa altora, la capătul unei scări care ducea sub plafon. Poate am şi notat visul. E posibil să fie o amintire a casei naşilor mei, cu scara ducând în pod, sau chiar una mai veche, de pe Silistra, unde ştiu că am stat o vreme la etaj.

Puterea de autoanaliză abstractă. Asta-i partea mai slabă din Kafka. El şi scria: „Pentru ultima oară psihologie.“ Complet diferită e ce numeşte el „lumea mea de vis, viaţa mea interioară“. Să nu risc să iau din Kafka doar ce e mai slab.

Vorbind despre mine de la diferite vârste, e ca şi când aş vorbi despre morţi, despre un şir lung, neîntrerupt, de morţi, de fiinţe care au încetat să mai existe. Un tub, un tunel de inşi murind unul într-altul. Amintirea e un coşmar. Când voi avea 37 de ani şi eu cel de acum voi fi amintire, asemenea celui de la 35. Ce să mai spun de cel de la 2 sau 3 ani, acolo, la începutul filmului, unde imaginile sunt atât de pătate şi voalate (sângele de la naştere? urină? lapte acrit?), că nu mai poţi distinge aproape nimic? Şi: voi rămâne oare, undeva, în memoria celui care va ieşi din mine după moartea mea, sau voi fi şters, după cum şters e pentru mine, cu desăvârşire, fetusul care umplea burta mamei mele?

2 aug. O săptămână moartă, fără lecturi, fără meditaţie. Nici nu ştiu dacă am existat în fiecare din astea 7 zile. Cutia de scrisori goală, zile trecute muncind (la ce?), căutând prin magazine (ce?), pălăvrăgind şi vânând ţânţari. În minte o pastă nediferenţiată. Pentru august nu aştept nimic, va fi una din lunile de vară care se lungesc la nesfârşit, goale de orice conţinut. Când nu te vezi cu nimeni şi nu faci nimic. Vieţuieşti ca o vită în cea mai stearpă lună a anului. Uite că au trecut şapte luni din ’92 şi eu nu am găsit puterea să încep ceva, să

mă apuc, în fine, de ceva. Nu se poate trăi aşa. Mereu gândindu-te la trecut, la ce ai fost odată…

Despre viaţa familiei mele n-am mai scris de mult, despre Cri, despre Ioana. Ele se diferenţiază de mine, devin distincte (se „înstrăinează“), şi nu-mi rămâne decât să caut nostalgic în mine epoca în care „noi eram într-adevăr unul singur“. Acum le simt împotrivirea ca la un tango, când femeia nu se mai lasă total condusă de bărbat, ci se împotriveşte şi încearcă să îşi impună şi ea mişcările şi direcţia. Atunci armonia suferă (şi mi-o amintesc pe Cri cum se lipea altădată de mine, spunându-mi că ea trăieşte doar prin mine, că vede lumea prin ochii mei: nu mai e aşa, ea s-a înstrăinat într-un lung proces, o simt acum străină de mine oricât de bine ne-ar fi împreună, nu mai e Cri a mea, a fost înlocuită de altcineva care e altfel). În efortul ăsta al ei de a-şi găsi o identitate independentă, ea a pierdut cel mai preţios liant al legăturii noastre: credinţa în mine şi poate, chiar, dragostea pentru mine. Nu ştiu cât de mult se minte singură, dar sunt convins că această dragoste i s-a părut la un moment dat o dependenţă de care a căutat, inconştient, să scape. Efortul ei de a se găsi pe sine a trebuit să înceapă, evident, prin împingerea mea şi a dragostei noastre într-un plan secundar, în umbră. Sigur că ea are tot dreptul să se detaşeze şi să încerce să trăiască prin ea însăşi, dar, după îndepărtarea asta — care a fost nu lentă, ci spasmodică, prin crize nevrotice — cum Dumnezeu se va reface armonia dintre noi? Şi câtă minciună cotidiană va cuprinde? Oare orice căsătorie să treacă prin faza asta de renunţare amară la dragoste? De luni de zile mă simt, deci, frustrat de dragoste, de sex, de tandreţe, de toată acea lume fermecată de la-nceput. Când şi Ioana se va muta la noi, acea lume se va scufunda pentru totdeauna. Nu sunt furios din cauza asta, ci simt doar o resemnare tristă: nu pot face nimic, ce va fi, va fi. Probabil că e în firea lucrurilor ca

adolescenta să devină femeie matură şi ca bărbatul matur să-ncerce să redevină adolescent.

Nu-mi iese analiza psihologică. Mai bine pentru toată lumea e să laşi analiza baltă şi să permiţi lucrurilor să curgă liber. Şi poate că o fază de degradare se va dovedi atunci o frază de tranziţie, iar viaţa se va dovedi un amestec de bucurii şi tristeţi.

5 aug. Plouă şi mă doare capul. Nu ştiu care-i cauza şi care efectul. Citesc *Franny & Zooey* şi cu ocazia asta îmi dau brusc seama că sunt pe un drum greşit. Sau pe un drum bun, dar nu pentru mine. Nici pentru Salinger, de altfel, care are un strop de personism în 9 povestiri — see *For Esme,…With Love and Squalor* — (deloc în *The Catcher*…), mult mai mult în *Franny*, unde devine deja neplăcut şi catastrofal de mult în *Seymour*. Amestecul de Twain (în structura personajului) şi Hemingway (în atitudinea narativă) din prima carte era absolut fascinant în primul rând prin impersonalitate, ca şi în cele mai bune povestiri. Când începi să bănuieşti că J. D. (Buddy) vorbeşte chiar despre el şi fraţii lui, în multe-multe cuvinte care înseamnă mult pentru el şi nimic pentru tine — îţi vine să laşi cartea, „căci ce-mi pasă mie de familia Glass?“ Nu că personismul ar fi o eroare în sine — deşi cred că e. Frank O'Hara însuşi spune puţin —, dar cert nu li se potriveşte unor autori artişti ca J. D. sau M. C. Catastrofala mea decădere a început prin renunţarea la imaginaţie. Am pierdut câţiva (3) ani cu un realism surdo-mut, care s-a răzbunat nu numai pe scrisul meu, dar parcă şi pe creierul meu. Ca să reiau, cam puţin rezistă din *Franny and Zooey*, de fapt mă întreb ce. Ce sens are descrierea pe o pagină a conţinutului unui dulăpior cu medicamente? Sau citarea unor scrisori în care nimic nu e expresiv? Bănuieşti că, plictisit

să scrie bine, Salinger încearcă disperat să scrie prost.

6 aug. Nu descriu trecutul scriind despre lucruri vechi, ci aerul dintre mine şi el. Acel aer albăstrui prin care se văd munţii în tratatul lui Leonardo. Felul în care înfăşoară creierul meu de acum creierul meu din trecut. Interacţiunea a două minţi, a două ordine de imagini. Ştiu ce vreau să fac, dar cred că e bine să aştept toamna ca să încep. Până atunci, să-mi încerc aici culorile şi cele două sute cincizeci de mii de nuanţe de albastru în primul rând.

7 aug. Nu trebuie spus, ci arătat.

Terato, REM şi *Lulu* (îmi trece prin minte) ar putea fi trei volume separate, dar într-o secvenţă, într-o „colecţie". Le şi văd: cu coperţi colorate, lucioase, hârtie foarte albă, design unificator. Şi cam aceeaşi grosime.

OK, trebuie să ai testicule ca să scrii ceva ca lumea. Dar pe lângă ele nu îţi strică şi o micuţă şi drăguţă pereche de ovare, dacă vrei să îţi iasă insuportabil de bine.

8 aug. Minunată, pâna la urmă, *F & Z*, deşi…

Mi-e îngrozitor de dor de Manhattan. De locuri îndepărtate. E cea mai mare dorinţă a mea: să merg iar acolo, pentru cât mai mult timp, să ies din vidul de aici. E insuportabil de cald, nu pot dormi până la 4 dimineaţa, şi mă gândesc la lumea aceea cu sky-scrapers şi Central Park şi străzi numerotate, pe care n-am descris-o niciodată.

10 aug. Am reluat, nu cu cine ştie ce glorie, scrisul. Am să lucrez cât mai des, ideal ar fi în fiecare dimineaţă, indiferent dacă iese ceva sau nu. Sigur că sunt foarte schimbat, dar mefienţa faţă de simplul act mecanic al scrisului mi-a dispărut şi cred că în câtva timp o să mă pot aventura să sparg plafonul. Limitele pe care le-am atins în ultimii 10 ani nu pot fi depăşite, într-adevăr, în sensul lor, dar

am descoperit că există şi alte sensuri care-mi sunt potenţial accesibile. Mă bucur că mintea mea refuză falsificarea, chiar dacă eu caut uneori să trişez. Nu pot scrie orice, nu pot să urmez o reţetă de succes, ci sunt împins imediat spre ceea ce *realmente* mă preocupă, chiar dacă e un fleac. Nu scriu proză uimitoare, ci poezie modestă, nu pot altfel.

Povestitorul din *Herman* e cel cu lupus, el deschide şi închide. La mijloc, lunga confesiune autobiografică şi „cugetări" ale lui H. V. Dar am un material eteroclit, sunt mai multe poveşti acolo. Şi n-am o formă. Va trebui să m-apuc de scris, pur şi simplu, şi să modelez totul pe parcurs.

Citesc *The Way of Zen* de Allan Watts. Sunt confuz. Luna asta de zile fără intelect m-a împins la fund.

11 aug. Plec la mare cu marele Meaulnes. Chiar aveam nevoie de o ieşire din infernu-ăsta al lipsurilor şi al frustrărilor, care mi-au cariat vara. Sper că s-a terminat, deci, vidul fierbinte în care mă zbat de două luni, şi că am să am, în fine, şi zile bune. Din toamnă va fi, oricum, altfel. A fost, în orice caz, oribil, una dintre acele veri insuportabile despre care credeam că s-au dus pentru totdeauna. Zece zile, deci, soare şi valuri.

21 aug. Căldură insuportabilă. Marea a fost ca o singură zi enormă de înot în apa scânteind orbitor, verde şi limpede, aproape fără valuri, şi apoi umblat pe plajă, privind după femei cu sânii goi, risipite printre scoici sparte. Şi întins pe spate, cu ochii închişi, cu soarele ca o scânteie violetă bătându-ţi direct pe pleoape, umflându-ţi craniul cu lumină roz, aşa încât, când te ridici în coate şi priveşti în jur, totul apare cenuşiu ca sub un cer înnorat.

Marele Meaulnes e un mit fără acoperire. Rareori am dus o carte pân-la capăt cu atâta

dezgust — scriitură proastă sub orice limită — şi plictis.

Pe un perete (al cărei camere? a *cui* cameră?) fluturele vopsit (în mov? în roz?) al unei centuri pelviene.

And: decupam din hârtie colorată, lucioasă, pere, vinete, castraveţi… Şi frizele cu fluturi.

Şi *The Way of Zen*: flaps. Cartea, adică, e OK, Zen nu e OK. Acum citesc din nou, de data asta în franceză, *Le musée noir* a lui Mandiargues. Dar este aerul moale ca o plastilină care ţi s-ar lipi de piele pe tot corpul şi ţi-ar intra şi-n plămâni. Să treacă august. Până atunci nu-i nimic de făcut.

26 aug. Secetă în toate sensurile şi… şi… finanţiară.

Stau gol, într-un fel de umbră fierbinte, şi scriu că nu scriu. Că nu mai ştiu ce înseamnă scrisul şi că principiile cele mai elementare ale poeziei mi-au ieşit din minte ca şi când nu numai că n-ar fi fost niciodată acolo, dar, în genere, n-ar fi existat niciodată. Dacă am să pot, am să reinventez totul; dacă nu — o să mă târăsc, imbecil, ani şi ani.

Mă simt singur, frustrat de informaţie, de vânturare, de emoţie. Am umblat ieri şi azi ore-n şir prin Bucureştiul care era cândva sclipitoarea mea utopie, prăfuit acum şi provinţial. Gol ca şi mintea mea, emoţionant doar când imaginea e dublată de amintire. Nu văd cu adevărat nimic decât când văd şi cu ochii studentului amorezat care am fost acum 15 ani etc., etc. Decât când nume ca „Scala“ sau „Universitate“ îmi aduc versuri foarte, foarte vechi, scrise parcă de altcineva. Am pierdut lumea poemelor de amor, am pierdut şi multe alte lumi de atunci. De aproape un an nu mai am o lume de pierdut. N-am mai scris nimic şi nu găsesc în viaţa şi carnea mea ceva care să devină, cândva, amintire. N-o să-mi amintesc nimic din acest nefericit, lânced şi frustrat ’92. Şi nici versuri n-au să-mi vină-n

minte. S-a oprit maşina de făcut literatură care s-a numit M. C. Cred că doar acceptând asta mai am o şansă.

Márquez în Mandiargues: „tragica aventură a Maurului din Veneţia şi mirosul de coniac vechi ce pluteşte în jurul subţiorilor unui negru ce va muri". La Pieyre de M. tonul fals didactic al récit-ului suprarealist şi simbolurile prea convergente atentează la poezia extraordinară a unor peisaje. Cu un strop mai mult de intuiţie, ar fi fost un mare scriitor. *Pasajul Pommeraye* e capodopera absolută (sauf le final). De fapt, peste tot finalurile explicative — chiar dacă ironice, cum am spus, „fals-lămuritoare" — sunt neplăcute, trântite artificial peste tablouri spectrale.

Obsesia negrilor, a Africii la surrealişti. Toţi crescuţi cu poveşti despre exploratori şi sălbatici, cu gravurile din reviste geografice dinainte de 1900. Totul suind până la Pynchon and beyond (*Alphabetical Africa*).

Schema obişnuită a prozelor lui Mandiargues: un drum cu opriri la „atracţii", ca la bâlci. Totul depinde de cât de uimitoare sunt popasurile. Încercările de a le lega şi altfel (simbolic, d. e.) sunt artificioase. O expoziţie de tablouri à la Magritte.

29 aug. În ciuda arşiţei nedomolite, se simte o schimbare. Lumea se animă cum trebuie să fie către seară în deşert. Umblu prin oraşul plin de vitrine cu Coca-Cola, oraşul policolor ca o bijuterie de plastilină şi cioburi de oglinzi, citesc la limita subnutriţiei neocortexului, dar primesc veşti, vorbesc cu fiinţe omeneşti, ceea ce înseamnă, cât de cât, existenţă, după mizeria fiziologică a verii, după incontinenţa urinară a soarelui din augustul ăsta nenorocit. N-o să pot prea curând să încep ceva, îmi dau seama tot mai mult de asta — fiindcă unde sunt inspiraţia şi extazul de atunci? —, iar cele vreo zece imagini pe care le rumeg de

şapte ani încoace nu vor putea face o carte de proză cum vreau eu. Măcar aş încerca să mă ocup de lucruri concrete, de „birotica“ travaliului meu din care nascitur ridiculus *Nimic*.

1 sept. Căci e, în fine, 1 septembrie. E ca şi când eternitatea posacă a increatului s-ar fi hotărât în fine să rostească un univers. De-acum începe timpul, zilele albe ale toamnei, în care mai intuieşti din loc în loc şi câte un strop de sens, exact cel picurat de inteligenţa ta pe rugozitatea obiectelor (căci tactica noastră e a termitei cu cioc: năclăim formele cu un lichid gras şi limpede, până le facem inofensive). Patru luni până la sfârşitul anului, urmă care va trebui să scape „turma visurilor mele“, oi de aur şi dopamină. Simt că pot, nu ştiu dacă să progresez, dar sigur să mă întorc, şi chiar când scriam asta ceva îmi spunea că nu e nici o contradicţie, că voi progresa întorcându-mă. Să mă-ntorc la mine, să mă-ntorc în braţele mele, să mă privesc în ochii aprinşi de întomnare. Să fac iar imagini, iar imaginile mele să facă imagini de imagini de imagini.

5 sept. Jurnalul poate că ar trebui să se încheie aici; fiindcă am sentimentul că viaţa mea e, într-un fel, încheiată. Se pare că nu mai am nici o legătură cu literatura, că s-a închis poarta deschisă în osul ţestei mele pentru scris. Nu-mi mai iese autohipnoza, asociaţiile şi imaginile au putrezit în osuar, m-am mutat la celălalt capăt al corpului meu cu toată bruma de existenţă: urinez, defechez şi produc spermă, las în urmă dejecţii vii şi moarte, pe când altădată proiectam înainte imagini şi gânduri şi cuvinte. Sunt la polul destrucţiei de sine, unde lumea se revelează brusc a fi nu o iluzie (cum ne-o spune experienţa şi bunul-simţ), ci, cumplit paradox, *reală*, concretă, de bolovani, cârpe, oase, ziduri, nori. Toate la fel de grele, de dense, de opace.

Acum 2–3 zile, întorcându-mă noaptea, singur, spre casă, am trecut pe la Scara 1. Am intrat în gang, am privit în sus prin nesfârşitul puţ pătrat, strâmb, căptuşit cu ferestre, am intrat în scara mirosind a insecticid, cu vopseaua jupuită de pe pereţi în coji late, am ieşit iarăşi şi am înaintat spre curtea de beton. Un singur bec chior, portocaliu-roşietic, lumina spectral curtea. Totul a fost ca în vis. Am văzut tronul, cu acel vas ruginit deasupra, groapa, micul pod de ciment de peste ea, dând spre zidul orb. Totul strâmt, cenuşiu, apăsător, cu umbre nete şi ascuţite, în tăcere şi într-un fel de putere ascunsă, latentă, mitică. Eram în povestea Mendebilului, mult mai mult decât în realitate. O scară de incendiu, metalică, prinsă în inele de fier, îşi arunca umbra de mileu pe zidul clădirii miliţiei. Frunzişul unui plop, mai negru şi decât umbrele, se zbătea uşor pe fundalul unui zid de var. Mă mişcam, fascinat şi prudent, într-o fotografie. Priveam fix către puntea cu trepte, sprijinită cu un capăt în imensul zid. Balustrada din stânga lăsa o umbră de zmoală, triunghiulară, pe dalele punţii. Din acel ungher s-a înălţat, împietrindu-mă, cu ochii scânteietori, translucidă, cu buzele umede, Iolanda. Îşi ţinea braţele încrucişate peste sfârcurile micuţe, dar ele i se vedeau prin braţele fantomatice. Corpul gol şi subţire, pubisul fără păr, picioarele limpezi, albe ca de cretă, se desenau pe fundalul zgrunţuros al peretelui pe care alergau insecte de noapte. Am recunoscut în Iolanda pe una dintre acele fiinţe străvezii care-mi stau noaptea la căpătâi, privindu-mă cu atenţie şi nedispărând la timp când deschid ochii. A coborât uşor treptele până jos, a venit către mine s-a oprit în faţa mea, şi atunci mi-am dat seama că sunt de înălţimea ei, că ne privim ochi în ochi de la acelaşi nivel al vârstei de şapte ani, pe când zidurile crescuseră teribil, înghesuind bucăţica de cer nocturn de deasupra, iar fluturii de noapte lopătau cafenii printr-un aer crescut parcă şi el. Iolanda s-a

suit pe tronul înalt, iar eu am rămas în picioare, cu capul dat pe spate, privind-o în ochi, privindu-i corpul sticlos, uşor verzui, în mirosul de gărgăriţe şi făină de la moara de dincolo de gard. Privindu-mă şi zâmbind, ea a început deodată să urineze un şuvoi galben scânteietor, care sărea în stropi de diamant pe asfalt, la picioarele mele. Încremenită în enigma ei, părea o fântână barocă, de o ambiguă frumuseţe.

Scriu în cea mai mare parte scrisori. Am citit mult din Arghezi, care are câteva cărţi unitare minunate: *Flori de mucigai*, *Cărticica de seară* şi *Inscripţii* sunt cele mai reuşite. Restul e cam pâslos, dar mereu cu poeme extraordinare — ca în *Lazaret*. Prima carte e prea ştiută ca să mă mai emoţioneze. De fapt, emoţie puternică doar citind *Florile de mucigai*. Şi mai citesc *Pricksongs & Descants* de Robert Coover, texte postmoderne pe structura basmului. Să mă ierte dacă-l definesc deocamdată atât de grosier. Limba lui e cam prea specială ca să-l urmăresc cu totul.

9 sept. S-a ales praful din planurile mele autumnale. Iar a trebuit să „rezolv" mii de lucruri din logica realităţii. Iar am fugit cu limba scoasă în locuri imunde (inspectorate, expectorate, auto-service-uri), am făcut cozi, am dat bani. Aceeaşi criză financiară şi informaţională, care par a nu avea capăt. La activ, două vise:

Primul l-am avut acum câteva nopţi, când m-am trezit pe la cinci cu gândul că trebuie neapărat să-l ţin minte. Totuşi am uitat esenţialul din el: atmosfera. Prima parte e relativ banală: mergeam cu cineva (o femeie — în ultima vreme nu le individualizez: soră-mea, Cri? alta?) printr-un peisaj muntos, dar fără vegetaţie. Pe vârfurile munţilor, un fel de relee roşii, foarte înalte, emiteau o muzică ritmată, rece, electronică. Pe parcurs mi-am dat seama că, de fapt, eram într-un

film, într-o scenă care trena nejustificat. Am ajuns la nişte porţi apărate de arme delicate, cu laser, care ne-au lăsat să trecem. Ea a luat-o înainte, alergând spre o construcţie neobişnuită, o casă cu etaj clădită într-o scobitură a muntelui, aşa încât părea chiar cioplită în stâncă, asemeni unor anumite temple străvechi. A intrat pe poartă. În faţa porţii, mie mi s-a făcut teamă. Totuşi am intrat şi eu. Nu-mi mai aduc aminte în *ce* anume interioarele, culoarele străbătute, scările urcate aveau ceva tulburător, neobişnuit, dar asta era senzaţia pe care am avut-o permanent cât am explorat clădirea. *Ştiam*, cunoşteam camerele, dar nu-mi dădeam seama *când* am mai fost acolo şi, de fapt, *ce* reprezintă casa asta. Nelinişte şi chin de a-ţi aduce aminte, luptă disperată cu himera care nu dă voie să intre-n conştiinţă peisaje esenţiale. Şi, încercând să fixezi imaginea care tremură, stârneşti şi altele: îţi fulgeră-n minte alte şi alte locuri văzute în vis, în realitate sau în cărţi sau în altă viaţă. După o vreme, am găsit camera (multe uşi aveau glasvand, asta e o constantă a viselor mele) unde se afla ea, femeia care fusese cu mine. Era un ungher îngust şi întunecat, iar ea zăcea pe un pat scund, acoperită cu un palton vechi şi rupt. Am ieşit uşor din cameră şi am urcat nişte trepte de lemn. Duceau la altă cameră, cu o măsuţă stil rococo şi o maşină de scris veche, neagră, pe ea. Nu părea a fi nimeni în toată casa. Atunci am început să caut toaleta. Am intrat prin diverse camere şi debarale (nici una nu era la acelaşi nivel cu celelalte), până am deschis o uşă şi am găsit, în fine, un urinoar din cele mai simple: o placă de faianţă verticală având o gaură jos. Începusem să urinez când am observat că eram, de fapt, într-o sală cu birouri şi că funcţionarii se uitau uluiţi la mine. Unul dintre ei era aşa aproape, că-l împroşcasem pe pantaloni.

Al doilea vis e *Visul chimeric*, apărut azi la Litera, o cărticică deloc nedemnă de mine. A şasea mea carte, din cele nouă scrise până azi.

11 sept. Noutatea toamnei tinde să se uzeze. Sunt un pahar plin de nes sticlind stins în faţa foii albe. E o mare dorinţă de a *mai* scrie şi tocmai acest cuvânt subliniat (stressat) e condamnarea mea la sterilitate, căci ar trebui să doresc pur şi simplu *să scriu*, nu să repet un traiect deja parcurs, să *mai* fac o dată giumbuşlucurile d'antan. De ani de zile încerc să mă întorc, să-mi calc pe urme, să *re*-găsesc ceea ce altădată pur şi simplu găseam. Cu mare efort şi cu o hotărâre paranoică am reuşit să deraiez de pe o linie poetică pe care o simţeam tot mai falsă, iar acum ce fac? încerc cu la fel de mare efort nu să o iau peste câmp zdruncinându-mă din toate tablele, nu să caut altă linie, ci să mă-ntorc pe cea părăsită. Şi asta nu-mi mai este în putinţă. La începuturile de anotimp simt că mi se reîncarcă bateriile, mă simt iar, câteva zile, înnebunit de o inspiraţie explozivă. Apoi totul se dezumflă şi viaţa mea se înşiră înainte desenând în praf poate ceva care se vede de foarte sus, dar care de la nivelul rinichilor mei e o linie moartă. Iar paharul de nes e contrafăcut şi răsuflat.

Îmi lipseşte Erika mea, pe care-o simt acum, când n-o mai am, ca pe un totem de magia căruia sunt legate vechile şi bunele mele cărţi din anii trecuţi.

12 sept. Traduc versurile din *New York* de Lou Reed.

Am parcurs în viteză, din nou, J. R. Colomb, *Poeme*. Citesc mai departe şi din *Pricksongs*, povestiri din cuburi colorate, multe aşezate greşit în desen. Dar pe mine mă duc „dorinţele undeva, iar înclinaţiile altundeva".

Ieri, *Amarcord*, pentru prima dată. Nu mi-a plăcut, dar am reţinut câteva scene şi detalii

splendide: Gradisca spunând „Uite, simt primăvara intrând în mine“, şi cutremurându-se, zâmbind cu buzele acelea de neuitat; ninsoarea în lumina becului atârnat peste piaţa pustie. Casa încremenită, bătută de vânt şi de praf, apoi casa şi strada, zmeele agăţate în firele de telegraf…

N-am inspiraţie, dar mă trezesc cu încăpăţânare înaintea tuturor şi mă aşez la masa de scris. Mi-e frică să mă apuc de proză, cu toate că ştiu că asta voi face până la urmă.

13 sept. Păunul desfăcându-şi coada în ninsoare — tot Amarcord. E aproape 6 dimineaţa şi sunt topit de somn. Beznă afară şi lună. Puţini s-au trezit deja. Eu exist, am visat concerte rock, iar acum particip la viaţa mea diurnă, la visul continuu (cât de?).

21 sept. Kafka, *Procesul* (urmăresc alte lucruri). Versuri de ici, de colo. Mai şi scriu câte un mic poem fără mare lucru în el. Dar mă simt liber şi (aproape) tânăr. Îmi lipseşte cu desăvârşite, de o vreme, simţul literarului. Nu ştiu dacă e bine, probabil că pe termen scurt merge — până ajung la un capăt cu pelteaua asta nimicnicească —, dar în perspectivă e un dezastru. Liftul m-a dus dincolo de plafon, la un etaj unde nu mai sunt apartamente mobilate gata, unde trebuie să constrângi vântul şi norii să ia formă de gheridoane, TV-uri, vaze… Şi, cum se spune (dar rar se scrie): nu e nimic de capul meu.

24 sept. *Castelul* îmi confirmă faptul că între 35 de ani şi finalul vieţii Kafka a devenit un monstru, a depăşit limitele comprehensibilităţii şi a plutit literalmente între lumea de aici şi o hiperlume ameţitoare. Nu mai e nimic în romanul ăsta (mult avansat faţă de *Procesul* ca forţă a gândirii meta-abstracte) care să poată fi perceput corect de mintea umană obişnuită, poate fiindcă Gödel n-o permite. Stilul este al unui om care a

pierdut simţul relaţiilor interumane şi parcă le reinventează după o descriere exterioară. Există o logică (adică legi) care nu mai sunt ale omului, ci ale minţii străine care e lumea. Aceste legi nu sunt enunţate, pentru că nu pot fi gândite ci doar arătate. Kafka nu le cunoaşte, cum nu poate cunoaşte sensul scrisului său. El îşi „înţelege situaţia“ din când în când, dar „înţelegerea“ este paradoxală, de parcă, de fapt, textul său l-ar înţelege pe el din când în când. Nu există decât o problemă imensă pentru el: cum se face că omul nu este mântuit, când există de fapt toate condiţiile pentru mântuirea lui? Omul acceptă un joc ale cărui reguli îi sunt necunoscute, dar care joc e chiar dovada graţiei dumnezeieşti. Însăşi existenţa jocului este mântuirea. Şi totuşi el reuşeşte să piardă jocul. Mântuirea există în realitate, dar este inaccesibilă. Lumea este statistică, nedeterminată, real şi virtual sunt indiscernabile, logica e plurivalentă, holarhia e infinită. Şi totuşi enormul mecanism funcţionează perfect, dând seama de „fiecare fir din capul“ personajului. Determinismul absolut resimţit ca haos absolut. Trebuie să recitesc şi povestirile, mai ales cele din ultima perioadă.

28 sept. Copilul care (dar o spune mai bine K. însuşi, dacă mă ostenesc să caut pagina; e cea mai frumoasă imagine a celui care caută inimaginabilul, intangibilul: chiar dacă intangibilul e atins, el nu rămâne mai puţin intangibil, căci nu e atins în felul în care îi e propriu; tot pasajul e frumos, culminând cu cuvântul „minunăţia“): „am impresia că amândoi ne-am străduit într-un fel prea gălăgios, prea copilăresc, prea naiv să obţinem ceva ce poate fi obţinut mult mai uşor… decât prin plânsete, zbateri, cu ghearele şi cu dinţii, aşa cum un copil poate să tragă de faţa de masă, dar nu câştigă nimic, decât să dea jos toată minunăţia, făcând-o inaccesibilă pentru totdeauna“.

Şi am remarcat (e mai greu de găsit fragmentul ăsta, e mai în adâncul cărţii, dar merită să încerc) includerea în poveste a lui Kafka însuşi, un mic autoportret amar. „Am auzit odată de un tânăr care stătea ziua şi noaptea cu gândul la castel, neglijând tot restul, dând loc la temeri cu privire la sănătatea sa mintală, fiindcă mintea lui era cu totul dusă la castel. În cele din urmă s-a descoperit că gândul nu-i era îndreptat în fond spre castel, ci doar spre fiica unei femei care spăla podelele în birouri; a obţinut fata într-adevăr, şi lucrurile au intrat în ordine."

Cum poate avea dumnezeirea structură internă? Pătrunzi în ea ca într-o lumină orbitoare, care te incendiază instantaneu şi te transformă. Cum e posibil ca, aşa transformat cum eşti, devenit una cu marea lumină, să nu fii încă mântuit, ci abia la porţile mântuirii, şi să vezi deodată altă lumină, de altă natură, infinit superioară primeia, să te rătăceşti într-o ierarhie de flacără tot mai pură? Şi intuind fantastica minune, să înţelegi deodată că ea nu-ţi este, de fapt, oferită, ci eşti constrâns să rămâi etern pe prima, a doua sau a miliarda treaptă… De fapt, înţelegerea dumnezeirii ca organism şi nu ca anihilare o anulează şi te îndepărtează de ea.

Vremea devine tot mai rece; a fost o toamnă clasică, în care bucuriile simple, exterioare, au avut căldura delicată, sfioasă, a soarelui albicios pe pielea de pe dosul palmei. Şi au fost la fel de efemere. Toate lucrurile au pierdut din contur, câştigând totuşi în concreteţe, în, parcă, onorabilitate. Lumea a existat, m-a ţinut sus, ridicol, pe acest balansoar. M-am lăsat în voia curentului. Am simţit pentru prima dată că nu mai vreau să lupt, am avut impulsul somnoros de a ceda, am simţit că am atins tot ce mi-a fost dat să ating pe această lume. M-am simţit matur, împlinit, o maturitate consunând ciudat cu adolescentul din liceu şi închizând într-un cerc

vrăjit, de neînţeles, toţi aceşti 15 ani nebuneşti. Poate că după o oprire de mai mulţi ani ceva din durerea şi farmecul scrisului va reveni, dar acum nu mai sunt prea sigur de asta. Trăiesc liniştit, asist pasiv la procesul prin care tristeţea trece în voluptate şi trezia în somn. Nu mai visez, ghemuit deja sub pătura groasă, nimic.

29 sept. În ciuda supersofisticării creierului pe care-l are sub ţeastă, omul mijlociu e mai curând un imbecil. Îţi vine să crezi că cineva a prevăzut organismul uman cu un organ care poate că va servi odată, când va putea funcţiona la toată capacitatea (şi la cine ştie ce inimaginabilă sarcină), dar care acum e un bolovan a cărui unică urmare e să-l facă pe gânditorul de la Hamangia şi pe muncitorul din Giuleşti (dar şi pe Umberto Eco) să-şi proptească fălcile-n palme. Gândirea abstractă e, de fapt, o perversiune la fel de mare ca şi desfrâul sexual.

Homunculul care ţine hăţurile corpului nostru, aşezat în inimă sau în glanda din centrul creierului, este femeie dacă suntem bărbaţi şi bărbat dacă suntem femei.

1 oct. Sunt la Cumpătu pentru câteva zile, într-o cămăruţă sordidă, la subsol, cu un stâlp în mijloc şi o palmă de spaţiu în jurul lui. E doar 6^{30} p.m., dar e deja noapte, cu o lună rece şi albă în formă de seceră peste linia neagră, cu puţini brazi pubieni, a munţilor. M-am plimbat vreo oră prin aerul îngheţat şi gustos, şi m-am întors în vizuina cu sobă fierbinte. Nu simt încă singurătatea. Nu simt, de fapt, nimic. Am mintea distrată şi vidă. Nici măcar nu mă pot gândi la ce am de făcut mâine. Citesc plictisit *Anii* Virginiei Woolf. Becul dă o lumină prea galbenă pentru gustul meu. Aş vrea o lampă cu gaz, sticlă şi oglinjoară, agăţată-n perete. Şuierul gazelor în sobă e nostalgic şi liniştitor, cum a fost cândva, probabil, susurul

catifelat al intestinelor în mijlocul cărora dormeai ghemuit şi visai.

Acum e 8^{30} şi parcă au trecut vreo două zile de la ultimul cuvânt scris aici. Timpul curge ciudat de încet, îţi vine şi să râzi. Stau sprijinit cu spatele de soba fierbinte, în picioare, şi citesc. Lumina nu ajunge până la pat. Afară sunt stele scânteietoare şi alte mii de stele făinoase, şi latră câinii. E atât de cumplit de frig, încât în cameră nu s-a făcut zăpuşeală, deşi de la prânz arde focul în sobă.

2 oct. Miros de boală, de infirmerie, în cămăruţa prea încălzită (soba a ars toată ziua). Sunt trist şi foarte singur. Nu mai suport singurătatea, nu-mi mai e dragă cum îmi era odată. Acum le vreau pe Kit şi Ioana, vreau lumea şi viaţa mea. În singurătate nu mai am nici puterea de a face literatură. Câtă voi mai putea face, voi face acolo, lângă ele, printre picăturile vieţii noastre împreună.

Nu mai stau mult aici. Am să mă-ntorc cel târziu poimâine. Iar mâine va trece al dracului de greu.

Am luat câteva cărţi, *Amanţii tăcuţi*, de M. Tournier, *Elevul Törless* de Musil şi *Dicţionarul diavolului* de Jacques Collin de Plancy.

5 oct. Construcţie şi deconstrucţie. Un scriitor care înţelege adânc literatura trebuie să deconstruiască în partea a doua a operei lui, cu greaţă, ce a construit în prima parte.

12 oct. Întors de la Cumpătu, acum o săptămână, am avut sentimentul catastrofei. Acum sentimentu-ăsta a dispărut, deşi catastrofa a rămas, aşa cum anumite anestezice anulează nu durerea, ci latura ei subiectivă, panica şi teroarea. Sunt, acum, calm şi terminat. Ştiu măcar ce se întâmplă. Găsisem cu un timp în urmă şi alte explicaţii: maturizarea, pierderea încrederii în literatură… Dar de ce nu mai visez? Mi-am pierdut şi încrederea în vise? Sunt descărcat, asta-i realitatea.

Zac epuizat după o ejaculare de 15 ani. Sunt un utilaj care şi-a făcut datoria, dar care e uzat fizic şi moral. Nici nu ştiu ce şi de ce mai sper. Nu mai are sens să fac efort, căci nici un efort nu poate produce acolo unde nu mai există resurse. Trebuie (de fapt nu trebuie nimic, este un „trebuie“ obiectiv, aşa cum oglinda lacului „trebuie“ să reflecte luna) să las lucrurile să curgă, să le scap din vedere, să mă odihnesc, să îmi hrănesc mintea, de la care doar am cerut, fără să-i dau nimic. Vor trece poate ani până voi scrie din nou. Acum nu pot, oricât aş strânge din dinţi. Oh, e groaznică acea congestionare a minţii din care nu iese nimic, dar care te lasă epuizat şi cu un rău fizic deşirant. E groaznică şi dezamăgirea neagră de după. Să inhalez puţină viaţă lejeră, căci nu mai pot s-o duc aşa. Scrisul trebuie să fie o eliberare, un orgasm, nu un chin.

Veşti firave din Franţa. Cartea n-a fost chiar un „boom“, dar a fost remarcată. Destinul ei nu s-a sfârşit. O etapă s-a încheiat cu un succes peste medie. Se deschid alte perspective acum: traduceri, alte cărţi pe care le-aş putea publica acolo pe creditul *Visului*. Voi fi deocamdată tradus în spaniolă, ceea ce nu-i deloc rău. Sunt mulţumit până acum, şi asta înseamnă mult în comparaţie cu chinul de vara trecută. Aştept veşti noi luna asta.

Recitesc *Cununia* lui Gombrowicz, care mi s-a părut extraordinară la prima lectură, dar care acum nu îmi spune prea mult: dincolo de ideea unei lumi în continuă modificare şi perplexitate onirică, substanţa e puţină şi cam subţire. Dacă mă gândesc că, tot aşa, la Musil în *Törless* am admirat ideea şi am regretat ce a scos el din ea, începe să mă frapeze distanţa tot mai ridicolă dintre spiritul meu critic şi puterea mea de a scrie. Înţeleg tot, prind orice scădere, pot explica orice, aş fi putut face orice lucru mai bine, în schimb nu reuşesc să înnegresc o imbecilă de pagină care să fie

literatură. Până n-am să recapăt cu adevărat sensul literaturii şi respectul pentru ea, am să fiu un biet diavol al negaţiei sterpe.

16 oct. Vargas Llosa, *Oraşul şi câinii*. Deja e foarte frig şi serile sunt negru-portocalii şi brumate. De câteva zile citesc mult şi am un neastâmpăr interior care mă va duce către scris. Este o lume în mintea mea, virgină, dar rămasă încă sub pieliţa virginităţii ei. Ştiu ce este, ce ar putea să fie, dar nu cunosc calea de acces spre acolo. Simţul literaturii îmi este atât de atrofiat, încât tendinţa mea e să încerc să scriu cu obiecte şi să împing apoi textele în lume ca pe nişte cărucioare. Dar ce a fost trebuie să revină după această Canossă care aduce a martirizare. Mai multă lectură, mai multă poezie, şi totul se va relua, căci am, în rest, forţă şi ambiţie. Pot merge mai departe. Pot să fac ceva încă negândibil. Pot să mă reinventez prin textele mele.

17 oct. „În aer este un jurnal şi tot în aer e un roboţel nevăzut, care scrie în jurnalul nevăzut tot ce facem noi“ — Ioana.

Törless, *Oraşul şi câinii* şi *Lulu*: trei cărţi despre acelaşi lucru: nebunia, cruzimea şi limpezimea paradoxală a adolescenţei (iar Gombrowicz, în jurnal, vorbeşte despre imaturitate ca o caracteristică absolută a umanului: fiinţa umană e întotdeauna nerealizată, e mai prejos de producţia sa culturală). Legătura lui *Lulu* e mai evidentă cu cartea lui Musil, sunt cărţi de sondare abisală, şi sper că nu orgoliul mă face să scriu că şi *Lulu* e o carte profundă. *Lulu*, care nu *spune* nimic (ba spune ceva în final, mi se pare, trebuie să revăd), ci doar *arată*. Dar şi aici şi acolo apar faţă în faţă cele două tipuri de adolescenţi: extravertitul absolut, statuia zăludă fără interioritate, „eroul“ epic, Percival din V. Woolf, şi introvertitul, schizoidul, vizionarul, căutătorul. Llosa nu spune

nimic mai mult — de fapt prinde mai puţin din esenţial, dar ceea ce spune e întins pe vreo 400 de pagini scrise bine. Al dracului de bine pentru 26–27 de ani, dar cu mai puţină intuiţie poetică. Splendide câteva scene. Tereza mergând să facă baie la o vecină, de pildă. Observ că mă atrag, oriunde le găsesc, scenele cu oameni săraci, cu lumea complet „subculturală“ a cartierelor muncitoreşti, de parcă memoria mea le-ar compara cu arhivele ei străvechi şi s-ar bucura să le găsească imagini corespondente şi ar însoţi eliberarea asta de imagini cu o eliberare şi de emoţii nedesluşite. Uneori doar de emoţii, imaginea rămânând ascunsă prin încrengătura de zile şi vise. De altfel, şi aici trec spre zona mea de interes adevărat, în ultimul timp sunt iarăşi copleşit de amintiri, în asemenea măsură, încât în vis îmi amintesc alte vise, care la rândul lor poartă amintiri din zona aceea încă-ne-reală, căci percepută cu un creier mai mic şi mai rudimentar, a primelor înghiţituri de locuinţe şi străzi şi construcţii mânjite cu stranietate. Dacă aş mai avea forţă şi intuiţie artistică aş scrie o carte despre primii mei ani, aşa cum îi fabrică fantoma acelui creier de copil care-mi bântuie încă mintea. Aş vrea să fie o carte scrisă de mână într-un caiet asemenea ăstuia în care-mi scriu jurnalul, căci ar fi de fapt jurnal dilatat enorm (2–3 caiete de 365 de pagini), plină de fantasmagoric şi leşin şi spectralitate. Adun în cutia de pantofi a *Orbitor*-ului (cutie acum doar mentală) nenumărate gadgeturi psihice, care poate se vor ordona vreodată în Nebunie. Ar fi o parte cu Silistra-sinistra, Floreasca, mutarea în Ştefan cel Mare, experienţa din spital, naşterea Nicoletei, a doua parte cu copiii de la bloc, mai atroce şi mai puţin simbolic ca în *Mendelebilul* (deşi suprapunerea e limpede), a treia cu începerea şcolii, ruşii şi nemţii, capitaliştii şi socialiştii, familia, pentru ca partea a patra să fie Voila, infirmeria, tov. Mitu, toată

lumea de acolo. Totul scăldat în halucinaţie, vis, nevroză. Totul terminat cu prima erecţie, prima ejaculare, maturitatea. Sunt nenumărate lucruri pe care nimeni, niciodată nu le-a detonat. Cum să mă apropii de ele, care să fie perspectiva, cum să fac un întreg din toate, asta e problema. Ar fi o carte de câteva sute de pagini, un roman, în cele din urmă. Dar pe unde intru în ea? Asta încă îmi scapă. Şi câtă halucinaţie şi câtă realitate? Mi-e mai limpede acum, însă, un lucru, că ar trebui să izolez capitolele şi să le gândesc separat, căci defectul meu în ultimul timp, mai ales după ce m-a pulverizat succesul ultimelor cărţi, a fost că am vrut mereu să spun absolut totul din primele pagini, de câte ori m-am aruncat în scris (fără plan, fără orientare, ca un alpinist care pur şi simplu începe să se caţere). Eşecurile mele din ultimii doi ani sunt şi dovada prostiei, epuizării şi greşitei mele atitudini faţă de literatură, dar şi a măreţiei teribil de greu accesibile a cărţii care trebuie să vină. Se „coace" în acelaşi timp şi *Herman*, la care am ratat de două ori. Îmi trebuie antrenament, trebuie să încep să-mi izolez mult mai bine compartimentele vieţii şi ale minţii.

Prin rumeguşul oniric al acestei toamne dulci, veştede şi fără glorie mai ies, uneori, bucăţi sticloase de vis adevărat. Două, noaptea trecută. În primul, priveam un fel de curte-terasă, nocturnă, luminată foarte slab de un bec ca o vezică urinară. De la înălţimea a vreo două etaje urmăream cum, pe acea terasă, şi ea la înălţime (trebuie să fi fost terasa unui bloc mai scund), se jucau, în acelaşi timp, dar fără ca jocurile lor să se suprapună, câţiva băieţi zdrenţăroşi, cu figuri aspre de copii ai străzii, şi câteva fetiţe mai mici ca vârstă, în fuste jegoase ca nişte cârpe de bucătărie. Penumbra, adâncită de lumina spectrală, făcea ca totul să pară un film alb-negru, cu umbre lungi şi ascuţite şi cu ochi scânteind din timp în timp. Privind, mă gândeam că băieţii golani şi acele fetiţe sărace, dar

cuminţi, sunt lumi diferite, care pot însă convieţui foarte bine în acelaşi spaţiu îngust. Al doilea vis m-a tulburat mai mult la trezire. Dormeam, vreo 10–12 inşi, într-un pat lung, în formă de L, dintr-o cameră necunoscută. Eu mă trezisem şi umblasem puţin prin odaie, iar acum voiam să mă-ntorc la locul meu. Îi priveam pe cei ce dormeau, unul lângă altul, sub acelaşi cearşaf foarte lung, făcând falduri bogate peste corpurile lor, modelându-le ca într-un mormânt etrusc. Toţi aveau feţele descoperite, înceţoşate de respiraţiile grele, în afară de cea lângă care dormeam eu, şi care avea cearşaful tras peste faţă, mulat atât de bine, ca un tifon, încât toate trăsăturile feţei apăreau clar. Am recunoscut-o astfel pe Cristina. Am vrut să mă strecor iar pe lângă ea în culcuş, dar m-a oprit o femeie grasă, lascivă, care a început să mă îmbrăţişeze, strivindu-mi capul de pieptul ei. Am simţit nevoia să-i spun ceva absurd, care să sune ca o batjocură, şi i-am zis: „Patul ăsta e marea sargaselor, iar eu sunt un rechin sau un delfin." Şi brusc mi-am dat seama că de fapt sunt un copil, tuns de şcoală, că nu am mai mult de zece ani şi că femeia mă strânge la piept cu duioşie. M-am smuls şi am intrat în aşternut. Cea de lângă mine mi-a atins sexul cu degetele. Dar sexul meu era moale.

Miliarde de crucificaţi, miliarde de îngeri crucificaţi: fluturii din insectare. Un muzeu întreg numai cu insectare.

Nimic mi se pare acum o rătăcire tristă. Nu sunt eu acolo. Nu mai ştiu dacă a fost necesară sau nu batjocorirea asta sadică a poeziei, ştiu doar că trebuie să mă-ntorc la viziune. Voi publica, poate, *Nimic*, ca un semn avertizator. Ca o amintire a acestei epoci de eşecuri şi tristeţe de după *Levantul*. Şi care trebuie să se încheie o dată. *Nimic* e o reacţie animalică la eşec. E asumarea eşecului şi ducerea lui până la capăt. Autoagresivitate, sinucidere.

Într-o pubelă găsesc un morman de bandă de casetă, ghemotocită asemenea unei peruci uriaşe de panglică de culoare crem. O iau acasă şi, cu o minuţie şi o răbdare maniacale, o reînfăşor pe casete. Umplu cinci casete cu ea. O transcriu. Ce rezultă?

18 oct. Citind versuri sau ascultând muzică aveam, cu (câţi?) ani în urmă, când mai obişnuiam încă să plâng isteric, să privesc şoseaua ninsă cu ochii în lacrimi de la geamul din Ştefan cel Mare, deci cu ani în urmă, când aveam încă sensibilitate, când nu eram masca asta imbecilă de ghips, carapacea asta care nu iubeşte nimic, mi se întâmpla să simt extazul, congestia bruscă şi concentrată a creierului, adunarea subită acolo a unui lichid volatil şi vezicant, deschiderea subită a unui volet acolo, dar nu spre exterior, ci spre ceva înconjurat de creier, ceva adânc şi insuportabil, mustind de beatitudine. Aveam acces, căpătam acces acolo, în încăperea interzisă, prin poezie sau muzică (sau un singur gând, sau o imagine venindu-mi în minte, sau, demult, o sclipire sau un parfum). Pătrundeam în epitalamus, mă năclăiam în amigdală, mă ghemuiam în prelungirea abstractă a inelului de aur din centrul minţii. Revelaţia era ca un urlet de bucurie, care nu avea în comun cu orgasmul sexual decât brutalitatea comiţială, dar care exprima uşurare, dragoste, supunere, predare, adoraţie. Erau străpungeri, ruperi către cisterna de lumină vie din adâncul fiinţei noastre, puncte de rupere ciuruind limita interioară a gândirii, făcând-o să semene cu un cer înstelat, căci omul are bolta-nstelată *în* ţeastă şi conştiinţa morală *deasupra* sa.

Pentru mine mistica nu e un joc cu simboluri, nu e poezie. E căutare adevărată, chiar dacă urmele ei imediate sunt poezie. Poezia este semnul, scoria ratării în căutare. Cel care găseşte nu scrie, cel care scrie caută şi, deocamdată, eşuează. Fiecare poem,

orice carte — sunt grote explorate şi părăsite, fiecare cu flora, fauna şi comorile ei, dar fără ieşire.

Jurnalul lui Gombrowicz: multe lucruri adevărate. Unul priveşte *docilitatea* scriitorilor contemporani. Într-adevăr, mă şocase şi pe mine, în ancheta din *Libération*, că nici unul dintre cei 400 de scriitori, cei mai buni din lume, nu răspunsese „la mişto", nu epatase, nu încercase să-şi bage aceea în presă şi în public. Nici un singur revoltat, nici un demonic, nici măcar un imbecil. De parcă toţi ar fi recunoscut tacit că literatura este o industrie, o afacere în care „clientul nostru este stăpânul nostru". Mizera mea „afabilitate", intelectualitate şi civilitate nu sunt, deci, decât supunerea la regulă.

Ivona reia, literal, povestea lui Stavroghin cu Liza, inclusiv motivaţia „existenţialistă".

19 oct. Orice emoţie este o amintire. Primele emoţii din prima copilărie sunt amintiri ale unor vieţi anterioare, iar cele ce urmează sunt amintiri ale acestora. Apoi, pe măsură ce înaintezi în vârstă, ai din ce în ce mai puţine emoţii genuine: fiecare trimite la amintirea unei clipe din trecut când ai simţit (aproape) genuin o emoţie asemănătoare. Memoria, emoţia şi visul sunt puternic legate, acolo-n acel cerc magic din creier. Vezi începutul la *O*, paginile din jurnal despre reamintire etc. Poate ar trebui totuşi să fac acel fişier, altfel se pierd nenumărate idei. Romanul rămâne de perspectivă, îl voi scrie până la urmă, simt asta. Şi el îşi va conţine protoistoria, aşa cum am schiţat-o cu câteva pagini în urmă.

Înainte să mă-ntreb dacă sunt destul de bun pentru un subiect oarecare, caut un subiect destul de bun pentru mine.

O pauză de zece minute la o mie de ani, şi infernul ar deveni suportabil. (Oribil ce spune Kierkegaard: dacă infernul ar avea un singur suflet

damnat pe vecie, condamnat la cele mai atroce chinuri imaginabile, şi dacă acel suflet ar fi Kierkegaard însuşi, şi dacă el ar şti că damnarea lui fără vină ar servi armoniei cosmosului, ar ridica din mijlocul infernului un imn de slavă dumnezeirii.)

Pentru Herman, de recitit neapărat articolul din *NY Review* cu insul fără memorie. Şi să recitesc, de amorul artei, şi cel despre orbire.

O zi foarte lungă: ar începe cu blasfemia şi ar cuprinde totul. Dracu ştie. Dracu ştie cum s-ar putea face. Dar ar fi ceva cum nu s-a mai văzut. Foarte greu iese la lumină.

20 oct. Sunt obosit. E seară. Să scriu două rânduri, iar entuziasmul — domani. OK Am terminat teatrul lui Gombrowicz. Citesc acum trei nuvele de Mann. *Înşelata* nu e o capodoperă, dar e foarte frumoasă. Superb subiectul, mai puţin reuşită abordarea concretă: discuţii prea lungi şi uneori banale, un Ken prea american, o Anna prea cubistă… Nu ştiu cum ar fi trebuit făcută ca să eclateze. Finalul e foarte bun, deşi „condus". Basculează bine în ultima treime, când te înfiori bănuind totul. Şi putreziciunea finală, emanând moscul dragostei.

OK. Şi un *serial murderer* care face un giumbuşluc urât de tot. Şi povestea cu mine la raze, cu maseurul orb. Cum s-ar face povestire sau roman din asta — que sais-je? Am plesnit de idei inutilizabile, căci poezia şi lumina *REM*-ului… care-mi vin atât de des în minte…

Mi se pare uneori că am ţeasta fragilă ca o coajă de ou. Iar ieri, pe când citeam, am avut deodată sentimentul că am mânuţe de copil.

21 oct. Ar fi, deci, în aceeaşi poveste: omul care naşte din ţeastă, omul cu fluturii, femeia cu harta cerului. Acum sunt necesare fişe pentru fiecare. Nu mai pot lucra fără fişe. Şi omul care

experimentează dureri. Îmi trebuie plicuri cu fişe. Asta s-ar mai face, dar prezentul complexual nu poate fi falsificat. Pentru el nu există evidenţe de ţinut. El e sau nu e.

22 oct. „Arată-te! Te creez în vis, apoi îmi devorez poemul şi asta mi-e hrana.“ Citesc splendidul *Jurnal al seducătorului* de Kierkegaard. Îmi doresc enorm să ajung să văd Copenhaga.

23 oct. E adevărat că romanticii sunt primii moderni. Kierkegaard e uimitor: tonul, atitudinea estetică, situaţiile — toate se reîntâlnesc la Dostoievski & Co. şi aş îndrăzni să scriu că nu cu aceeaşi poezie şi intensitate, ci mai curând sub aspectul lor „interesant“. Narcisismul modernist a uitat sursele şi s-a instituit ca autocreat, deşi izvoarele sunt adesea mai limpezi. Şi totuşi: proza romanticilor, dincolo de profunzimea conţinutului, e lăbărţată, verbioasă; la Kierkegaard nu e aşa, e o rigoare psihologică (şi psihică) regăsibilă poate doar — pe alt plan — la Poe. Bla bla bla.

Jurnalul meu, pe care atât îl exalt (în aceeaşi măsură în care îl uit), nu ar putea deveni totuşi niciodată o operă mare, care să îmi minimalizeze restul scrisului. Este o scriere imatură, care arată către imaturitatea mea adâncă, definitorie. Unele scrieri ale mele sunt mature nu pentru că ar prelua maturitatea din structura personalităţii mele (care rămâne neotenică, infantilă), ci pentru că inspiraţia din ele, identică maturităţii lor, îmi este exterioară, vine din altă parte. Am scris *Nostalgia* şi primele vreo nouă cânturi din *Levantul*, mai multe pagini din *Lulu* şi o mulţime de poeme de demult ca într-o transă, cu greu dându-mi seama *cine* scrie şi *ce* intenţie are. Cu adevărat eu sunt acolo unde ţesătura se răreşte până la urzeală, în *Nimic*, unde mă arăt lumii în fundul gol, ca Lennon, şi nici măcar nu am un fund interesant. Masca, încă o

dată, s-a arătat a fi mai adevărată decât faţa. Jurnalul este ca permanenta trăncăneală dintre cortex, talamus şi muşchii laringelui, trei ţaţe interioare înfăşurându-se în lapte, sânge şi cuvinte. Ca să reiau, jurnalul se umflă când tocmai maturitatea, adică adevărata inspiraţie scade, şi devine caşexic, se „musulmanizează“ benign când, tot mai rar şi mai rar, reuşesc, reuşim ceva. Zic „reuşim“ cum zice şoricelul „tropăim“. Dacă aş deveni cu adevărat „mare“, jurnalul ar înceta.

Seducătorul, artist al experienţei, izolează cu grijă zona „interesantă“ (estetic) a relaţiei amoroase de toate scoriile, creează relaţia pură, asemeni celor din tragedia clasică. Este regizorul ei, păstrându-şi şi calitatea de actor. Ambele personaje sunt de-erotizate prin manevre complexe, printr-o centrifugare a afectelor care decantează interesantul pur. Rămâne „iubirea“, cu o dinamică a ei proprie, simulată de-o parte, trăită de cealaltă, dar culeasă ca fruct estetic (id est, amoral) de cel ce simulează. Totul presupune însă — şi aici e clou-ul — o acţiune prealabilă, cea cu adevărat tragică, şi care nu se vede pe scena jurnalului, căci căsăpirea nu era arătată în tragedia clasică: seducătorul s-a estropiat în prealabil pe sine. Cinismul său e disperat, căci el cu adevărat nu poate iubi, ci doar îşi poate oferi „metafore“ elaborate ale dragostei. Orgasmul estetic este singurul care îi e oferit. El este demonic doar în sensul în care un mare mutilat e hidos: fără intenţie, prin cruzimea soartei. Fireşte, să-l judeci aşa înseamnă să fii tu însuţi centrat pe etic şi, filozofic vorbind, să „nu-l înţelegi“. Din impas ieşi doar postulând că tu, fiinţă estetico-etico-religioasă (dar cine eşti tu, atunci?), eşti mai complex decât el şi eşti, de fapt, omul „adevărat“, „întreg“, pe când el este handicapatul criminal.

„Era amurg, dar ce fel de amurg? Lumina de pe faţade, strălucirea lor gălbui-roşiatică, era încă amplă şi deschisă, iar feţele trecătorilor din piaţa

vastă erau extraordinar de clare, pielea apărea por cu por, încălzită de lumină roză. Deasupra însă cerul era întunecat până la culoarea furtunii şi norii negri erau goniţi de rafale violente, pe când peste oraş ardea un aer limpede şi-ncremenit.“

Mi-ar plăcea să scriu un delicios roman romanesc. Cu descrieri, cu scene, cu personaje… Cu atâta melancolie, încât nici un cititor să n-o poată duce întreagă. O carte care să nu poată fi citită decât cu greu şi într-un interval mare de timp, nu pentru că textul ar fi dificil, ci pentru că ar face tulburarea celui care o citeşte insuportabilă, şi cartea ar fi lăsată foarte des din mână.

25 oct. Ieri am avut o stare asemănătoare drogării. Exaltarea şi fericirea nu mă mai încăpeau, timpul se oprise şi prezentul sfârâia ca un pahar de şampanie, şi fiecare băşicuţă sfârâitoare era un cosmos în expansiune. Mă uitam la un serial TV şi nu-nţelegeam nimic, pierdusem şirul logic al înlănţuirii scenelor. Cadrele erau izolate şi trăiau pure, ca nişte petale de trandafir scuturate în apă. Se întâmplă ceva cu mine. Până acum puteam lucra, dar nu aveam ce spune, acum sunt rupt în bucăţi de atâta revelaţie, care însă mă amuţeşte.

Trei confesiuni împletite ca o codiţă din trei şuviţe de păr? Inşii care împleteau din fire subţiri de plastic roşu, verde şi alb bastonaşe multicolore, în patru muchii, de care îşi atârnau cheile.

6 nov. Săptămâna care a trecut am fost un simplu sprijin pentru Cri, am trăit doar pentru ea, am studiat-o cu dragoste şi compasiune, am încercat din toate puterile să-i ofer câteva zile frumoase, de destindere, după criza nevrotică pe care-a avut-o. Acum, când încet-încet situaţia se limpezeşte, vreau să-mi mai văd şi de mine, să văd ce fac şi cu *lipsa* de crize nevrotice, cu aplatizarea vieţii mele interioare. Ar trebui să scriu proză, am câteva nuclee minunate, dar nu răspunde ceva din mine. Iar arta e asemenea maşinii de cusut: un fir

vine de sus şi unul de jos, ca să ţină cusătura. Mi-a dispărut motivaţia interioară, care susţinea odată însăilarea. Nu mai am başii vitalităţii psihice. Totul în lipsa lor ar fi postmodernism, voce de cap, jucării poleite.

Aseară mi-a venit deodată chef să citesc o povestire anume din *Harfa de iarbă* de Capote. Am scos cartea stacojie şi boţită, dar am citit povestirea abia azi dimineaţă, parte în troleibuz, parte acasă, şi mi s-a părut extrem de frumoasă. Este, ce-i drept, o uşoară edulcorare specific americană (un sud-american ar fi scos mult mai mult din subiect, căci ce e Alejandra lui Sábato?), dar frumuseţea şi coerenţa sunt dincolo de discuţie. Şi l-am regăsit cu ocazia asta şi pe Signor Destronelli, despre care habar nu mai aveam că se află aici. Acum e după-amiază, cerul e cenuşiu întunecat, dar cu dâre de galben atât de intens, încât cenuşiul pare o vopsea proastă întinsă peste auriul unei lumi feerice, extramundane. Galbenul acesta tiveşte blocurile de vizavi, ca un fulger orizontal între cenuşiu şi cenuşiu.

Bordeline — zona din care sunt selectate 80% din personajele literare. Un bordeline întâlneşte o psihotică.

7 nov. Nu pot să încep ceva. N-am destulă inspiraţie pentru ceva organic şi destulă experienţă pentru ceva construit. Nu pot să reunesc în minte cele câteva teme şi imagini din care ar ieşi ceva. Mi-e frică de început, de primele pagini, de încă o dezamăgire. Nu ştiu ce-i cu mine. Uneori sunt înfiorat de nostalgie, alteori sunt gol de parcă aş fi o casă veche, jumătate demolată, în care nu mai stă nimeni. O dată cu poezia de viziune am pierdut totul.

Azi-noapte am citit ore-n şir şi am adormit abia pe la cinci dimineaţa. Am visat că (dar e atât de greu de exprimat) în camera noastră apăruse… un fel de păpuşă vie, un pitic pe un corp subţirel,

îmbrăcat în negru, el însuşi smead la faţă şi cu părul negru-corb, cu un cap mare, evident cărnos, viu, dar cumva caricatural. Se mişca printre noi, cumva straniu, dezorientat, dar atât de evident concret şi viu — îl atingeam, îl vedeam privind spre noi, mişcându-se — încât am întrebat-o neliniştit pe Cri: „Dar din ce Dumnezeu îi fac?“ „Din carne de şobolan“, mi-a răspuns ea. Mă întrebam dacă nu cumva visez, dar nu mi se părea cu putinţă, totul era prea evident adevărat. „Nu poţi visa aşa, în cele mai mici amănunte“, îmi ziceam.

9 nov. I shut a final door, astăzi, nu numai peste o carte (am terminat definitiv *Nimic* şi l-am ascuns undeva), ci peste o întreagă perioadă nefericită, în care, timp de vreo 4 ani, am încercat să-mi ies din piele şi să scriu într-un fel care mi se părea mai actual, dar care *nu* era felul meu şi care, poate, mi-a stricat mâna de poet şi de prozator. Las în urmă, deci, simbolic, dar şi la propriu, atitudinea asta prozaizantă şi mă înfund iar în halucinaţie şi fantasmă, sau nu mai scriu nimic niciodată. Am 36 de ani şi am, poate, şansa să scriu (încă) o carte . Şi peste zece ani o să fiu un artist tânăr. Să las prostiile şi să rechem poezia, inspiraţia, pe care atât le-am insultat şi de care mi-am bătut joc în toţi aceşti ani, fără să-nţeleg că, de fapt, îmi băteam joc de mine. Să citesc şi să scriu.

Cupole. Ouă. Statui. Un traiect.

Povesteşte cel cu lupus. Dar este epileptic şi are perioade de absenţă. Atunci comite crimele, fără să ştie. Află doar din povestea lui Herman.

Cei trei se-ntâlnesc în visele şi-n fantasmele lor.

11 nov. Harfa de iarbă, de Truman Capote. Să scrii ceva la fel de minunat. Să fii în literatură. Eu bâjbâi iar după un drum, căci de data asta chiar am ajuns la capăt, pe marginea tăioasă a paginii şi a lumii.

Acum va veni ceva la fel de bun ca *V.* şi *L.*, sau nu va mai veni nimic. Îmi dau, generos ca un calif, şase luni de meditaţie până să încep ceea ce trebuie să vină.

Lulu intră în discuţie. Dar e doar o carte mică şi care nu va face valuri, chiar dacă o să apară. Nu ştiu dacă fac bine publicând-o în Franţa. Deşi rău nu poate fi. Dar ar fi fost, evident, mult mai potrivit să fi debutat cu *Lulu*, pentru ca apoi să vin cu *Visul* (care, aşa cum a apărut, a fost nepregătită de nimic)… Ştiu că memoria literară occidentală e cu totul nebuloasă; totuşi câţiva oameni vor ţine minte că am scris odată o carte mai amplă şi mai bună. Pe de altă parte, două cărţi bune, apărute la un interval scurt, fac să circule numele, creează nişte aşteptări; nimeni n-o să mai ştie în câţiva ani care a fost prima carte şi care a doua. Ar fi însă nevoie neapărată ca *Visul* să fie retipărit. Sunt două întrebări, apoi, în privinţa lui *Lulu* (care, în definitiv, ar fi o carte de mărimea *Cronicii unei morţi anunţate*), *adevărate* întrebări: 1. Este *Lulu* o scriere cu adevărat valoroasă? 2. Este *Lulu* traductibil satisfăcător? Yo no so. Dar cred acum că ar trebui să-ncerc să public cartea asta în Franţa, ca să străpungă şi ea, repede, bariera lingvistică. O carte mică e mai mobilă, poate fi mai uşor trecută dintr-o cultură într-alta, s-ar putea ca *Lulu* să-şi facă mai uşor drum în lume. Apoi nimic nu mă va împiedica s-o includ într-un triptic, de pildă. Trebuie să iau manuscrisul, să-l corectez şi să-l dau la bătut. Apoi o să mai văd.

16 nov. În centru imaginea (metaforă totală) fluturelui. Creierul e şi el un fluture. Ciuang-Tsé nu ştie dacă el visează fluturele sau fluturele pe Ciuang-Tsé. Pata de lupus în formă de fluture. Însăşi povestirea ar putea mima fluturele: de pildă, două bucle mari (povestea celor doi bărbaţi) şi două mici (cele două femei), aşezate simetric faţă

de o axă. Frizele cu fluturi desenate de şcolar. Amintirea de la vilă: fluturele din curtea lic. Rosetti.

E cinci seara şi-i aproape beznă. Acum câteva minute mai persista un albastru sumbru peste blocuri; acum, prin perdea, geamul reflectă globul palid din tavanul bucătăriei, pe un fond negru mat. Tristeţea mea încă speră, dar speranţa mea şi-a pierdut nădejdea. Sunt lucid şi trist şi în mine e un gol în care s-ar pierde lumile.

17 nov. De la un timp, îmi amintesc mai bine visele decât faptele propriu-zise ale vieţii mele. Mai ales unele vise, acele frontoane, acele bovindouri cafenii în amurg. Un amurg ca un ochi căprui în care totul e ambră şi scânteiere. Vreau să fac romanul, chiar dacă o să-mi ia zece ani. Am însă nevoie de documentare, cel puţin în câteva domenii: boli de piele, arhitectură, entomologie. Şi, fireşte, dar aici mă descurc mai bine, anatomie şi psihiatrie. Romanul ăsta ar trebui făcut ca o teză de doctorat, în etape şi pe fragmente. Dar lucrul ăsta nu e coerent cu modul meu de a lucra de până acum, bazat pe intuiţie şi inspiraţie. Aici e contradicţia. Am nevoie de impulsul primar, de cel puţin un prim lucru, o primă pagină, o întâie combinaţie minunată de cuvinte ca să simt eu că merită să merg mai departe. Aş face un roman poetic şi transparent, o carte de reflectări în reflectări în reflectări şi în care să se combine toate temele visate în ultimii ani: Victor, lifturile, chakras, infirmeria, viaţa nocturnă, nebuna, ruşii şi nemţii, Florin, orbitor, Herman, fluturii, asasinul, grasa, scripetele, clădirile, statuile, visele, nebunia, epilepsia, amurgul, Dumnezeirea… Totul. Dar cum să faci o structură care să le cuprindă pe toate într-o unitate armonică, în integritas, claritas şi consonantia? Am bănuiala că până la *Orbitor* am să mă apuc de vreo două povestiri mai puţin ambiţioase, care să formeze un triptic cu *Lulu* —

şi, Dumnezeu ştie, poate că *Orbitor* va fi suma poveştilor mele şi nu un roman. Aş scrie, de pildă, povestea lui Florin (copilăria la bloc, scripetele), dar ceva mă face să simt că *nu se poate*, pentru că ating acolo ceva mult prea important. Important e să gândesc lucrurile, să meditez până la capăt, în zonele astea sterile, să fac ceva, să fişez, dracu ştie… Şi mai ales ar trebui să fiu aşezat bine în artă şi existenţă, să ştiu cine sunt, să nu ezit, să fiu acea fiinţă metalucidă care lucra la vechile cărţi. Fiindcă sunt tot mai singur şi mai lipsit de motivaţie. Dacă n-aş fi cu adevărat şi iremediabil artist (cuvântul ăsta, achiziţie imensă a poemelor de amor, mi-a revenit de câtva timp), cred că aş fi încetat de mult orice intenţie de literatură. De fapt, nu se poate face decât literatură pentru literatură, nu se poate căuta decât plăcerea de a-ţi plăcea ţie însuţi, de a fi propriul tău idol. Când nu scriu, nu pot privi oamenii în ochi, mă ascund, nu ies din casă cu zilele, pentru că am impresia că mint permanent, că sunt altul decât îşi închipuie ei, care văd în mine cel de acum pe autorul acelor cărţi.

Paginile scrise la Cumpătu au şi câteva lucruri bune, de exemplu povestea cu înţelepţii şi elefantul. Mie mi-ar trebui pentru *O* o ramă coerentă, o temă centrală, de pildă *mântuirea* omului, relaţia sa cu Dumnezeu. În interior ar fi sute de metafore şi de poveşti. Asta e: drumul nu ştiu cum să-l parcurg.

Primul fir de păr (aproape) argintiu, în partea dreaptă a scalpului meu. L-am smuls cu îngândurare. Trebuie să refuz mereu palierul, trebuie să zimţez drumul, să-l precipit în sus sau în jos, în fiecare moment al vieţii minţii mele. Homeostazia e moartea cerebrală. Refuz să-mi mai repet că am ajuns pe platou, unde nimic important nu va mai apărea 30 de ani de-aici încolo. Refuz, încă şi încă, maturitatea. Îi opun poezia. Mă voi întoarce la poezie, într-un fel sau altul.

Şase luni de când am început caietul albastru. Practic o absenţă din literatură: nimic început; cel puţin însă *Nimic* terminat. Acest din urmă *Nimic* este fructul a mai multe negativităţi convergente: saţietatea vizionarismului din celelalte cărţi, deprimarea psihică, singurătatea resemnată şi, mai ales, eroarea strategică pe care abia acum o înţeleg: *N* ar fi o carte importantă într-o cultură mare, capabilă de iniţiative şi invenţie, şi unde o atitudine nouă este imediat bonificată. În cultura noastră însă, provincială, înapoiată şi visătoare, ideile noi se sfrijesc imediat şi devin imagini ale eşecului. Ţin mult să public cartea asta, care e mişto în felul ei, dar paradoxul că într-o cultură mică numai cărţile enorme se văd (enorme ca sens şi nu ca scriitură) o va împinge automat în uitare şi dispreţ. Nu poate exista în România înnoire artistică, pentru că n-are cine s-o recepteze decât după o generaţie, când însă nu va mai fi o noutate. *Ion* şi *Moromeţii* au sufocat *Patul lui Procust* şi *Bibliografia generală*, şi aşa va fi aici întotdeauna.

Săptămâna asta voi reciti cu pixul în mână *Lulu* şi o voi da la dactilo. O trimit în Franţa şi… vom mai vedea. Minunat ar fi fost să am o trilogie. *Lulu* e un poem pe alocuri mare, dar, de fapt, o cărticică incompletă, uşor de trecut cu vederea. Prozele mele ar trebui să iasă toate într-o singură copertă.

23 nov. Caroseria de tramvai părăsită pe maidan, la Lizeanu.

Am avut o săptămână acefală, de sinucigaş cultural. Doar ieri m-am dezmorţit un pic şi am avut chiar, spre seară, o ciudată stare de exaltare, ca sub efectul unui drog puternic: m-am simţit deodată *înalt*, mult crescut faţă de realitate. Priveam râzând prosteşte cum lucrurile rămân tot mai mici în camera galbenă. Priveam totul de foarte sus şi mi se părea iminent să mă desprind de podea, să sparg tavanul şi să-mi iau zborul. Iar azi-

noapte am visat primele lucruri cu sens din ultimul timp, deşi nici astea n-au fost adevărate vise: colegi de-ai mei se rataseră, duceau o viaţă mizerabilă, împovăraţi de copii care se căţărau literalmente pe ei… Mă închipui acasă la ai mei, în Ştefan cel Mare, sunt adolescent şi mă trezesc în miez de noapte. Sunt singur acasă, casa e slab luminată — de stele, doar — şi rătăcesc prin holuri şi camere, până când, brusc, îmi îngheaţă sângele-n vine: o mare siluetă neagră blochează culoarul.

Ascult Bob Dylan şi citesc *Commedia*. N-am nici un strop de inspiraţie. Dorm puţin şi agitat, de fapt îmi petrec nopţile într-un fel de delir semiconştient, uscat şi fără culoare, în care imaginea cea mai limpede e cea a ceţii. Am recitit paginile mele din *Lettre*, cele despre Bucureşti, şi când am ajuns la sfârşit, la imaginea mamei „zâmbindu-mi de bun-sosit“ (aveam căştile walkmanului pe urechi şi ascultam, deşi de mult nu mai auzeam, *Is Your Love in Vain?*), am izbucnit într-un plâns în hohote, cu lacrimi scurgându-mi-se pe obraji, de nu mă mai puteam opri.

27 nov. Încet, se duce anul nulităţii noastre. Şi tristeţea noastră e o tipă care râde tot timpul ca proasta. Caietul cu coperte de plastic maro rămâne virgin mai departe. Formăm un cuplu pân'la urmă convenabil: un impotent şi o fată mare, ca acele mariaje care merg perfect, el fiind bolnav de inimă, iar ea frigidă. De ce dracu nu pot să ejaculez proză, nu-mi dau seama. Dar nu numai că nu sunt excitat, nu numai că nu-mi vine să-mi vând aşa uşor sămânţa, nu numai că nu am sămânţă, dar nici nu mai ţin minte organul cu care se ejaculează: să fi fost oare degetul arătător? artera aortă? un fir de păr din cap? inelul lui Saturn? Ce minunate erau zilele când scriam — dar îmi mai amintesc ceva din zilele când băteam la maşină *REM*? Azi e o înceţoşare şi un refuz în mintea mea. *Nu sunt pregătit, mai lasă-mă puţin*, e tot ce-mi spune

creierul meu de câte ori îl ating, de câte ori îl cuprind în palmă ca pe un sân şi-ncerc să-l storc. Doamne, cum aş intra iar într-o poveste! Nu un roman totalizator şi dement, ci o poveste frumoasă, colorată delicat…

O biografie în şapte etape, ca un viermuş cu şapte segmente abdominale (cinci + torace + cap), şi cu patru mari excrescenţe, cele patru aripi. Romanul meu în formă de fluture, plin de fluturi, care răspunde după 18 ani romanului meu în formă de sonet. Am mai remarcat asemănarea bizară între epoca rătăcirilor mele din liceu şi cea a dizolvării mele de acum, ca şi când un mare fluviu ar închide o insulă şi ar curge mai departe, între două statui ale ratării.

Ladima a fost iniţial identic cu D., dar Camil s-a speriat probabil şi a rupt simetria, care însă se reface încăpăţânat la nivel simbolic, unde cele asemănătoare sunt contopite în Acelaşi.

30 nov. Asta-i muzica ce-mi place: *Viaţa după pragul morţii* de un Celan (70 de pagini de banalităţi visătoare) şi *Bazele genetice ale evoluţiei biologice* (nu merită să mă mai încurc cu numele autorului), din care notez mai întâi că avem în genomul nostru ADN dextrogir şi aminoacizi levogiri, deşi se putea foarte bine să fi fost şi invers (şi poate că undeva lumea vie este în oglindă faţă de cea de pe glonţu-ăsta). Am mai luat şi *Tender is the night* de Scott Fitzgerald.

Un tabel de corespondenţe între chakras şi organe, glande etc., util, în *Viaţa după pragul morţii*. Şi imaginea a zeci de mii de tubuşoare prin care circulă în corpul nostru Duhul — un al doilea sistem circulatoriu (dar cu ce semnificaţie?).

1 dec. Singurătate aspră şi disperată în vis. Voiam să-i dau telefon lui D. F. sub presiunea golului ăstuia distrugător. În rest, ca în cel mai clasic şi mai fără imaginaţie tratat psihiatric, visele

mele sunt reziduurile trăirilor şi lecturilor din zilele precedente. Când voi avea iar vise halucinante voi scrie din nou. Sau invers.

Totală epuizare nervoasă, în afara oricărui efort. E o boală, o bolire tristă a minţii mele. Şi degeaba sper ca rezervorul să se încarce iar, e ca şi când înşişi pereţii lui ar fi îmbătrânit, s-ar fi coşcovit, s-ar fi fisurat. Pot turna oricât, totul curge imediat prin toate părţile. Sunt blocat, închis într-o nişă existenţială în care e oribil să rămân şi din care ar fi cumplit să ies.

6 dec. Dar pe 2 decembrie am renunţat la mai multe lucruri care mă epuizau nervos şi mă simt deja mai bine, cu toate că aşa cum te simţi mai bine când o măsea nu te mai sâcâie, ci începe să te doară cinstit. E o vreme ceţoasă, de un gri deschis, şi e foarte frig. Fetele pictează dincolo. Eu am terminat de câteva minute cartea lui Fitzgerald, atât de tristă şi de adevărată… Ferocitatea lipsită de apărare a ratatului, căruia fiecare zi trăită îi adânceşte ratarea. Oportunismul feminin. Spectralitatea vieţii pentru vieţuire.

Într-un feeric vis de acum două nopţi am văzut de la fereastra din Ştefan cel Mare, sub un albastru intens, nocturn, al cerului plin de stele, tot Bucureştiul, aşa cum îl vedeam în adolescenţă, luminos şi fantast, până când s-a construit blocul de vizavi. Mă uimea gândul că pot vedea iar panorama aceea, mi se părea un fel de iluzie a vederii mele, şi mă aşteptam ca dintr-o clipă în alta să reapară blocul ca un paravan mizerabil. Dar n-a apărut şi am contemplat multă vreme, de la imensa fereastră, valurile de olane şi arbori.

Aş vrea să pot începe lucrul la cartea mea.

7 dec. Am dat drumul poveştii. „Nu sunt în toate minţile.“ Victor e geamănul fantasmatic. El are partitura miraculoasă, el e sub semnul fluturelui, povestea lui se-mpleteşte cu cea a lui Mircea pe cele şapte segmente, o străpunge în vise

şi delir, se hrăneşte din ea şi o hrăneşte. Deci, întâi, Bucureştiul fabulos: fereastra panoramică, amurgul, zăpada, furtuna. Dar mai ales amurgul fojgăind de infinitate. Apoi, on verra. Am la dispoziţie doi ani şi jumătate, cât pentru un jurnal normal, ca să termin cele 400 de pagini. Am început prea rapid, totul trebuie scris maniacal de lent. Îmi cunosc materia, acum, destul ca să încep. De deschis cât se poate de multe piste la început, căci se vor închide de la sine cât timp rămân în coerenţă. Dacă folosesc cronologia directă sau spiralată rămâne de văzut. Dar e atâta substanţă, o junglă de emoţie, amintire şi demenţă. Mi se rupe dacă va fi lizibil sau nu. Am şi tabelul cu chakras, care mi-ar putea servi la ceva, dar mai curând orientativ. Ar trebui să am de lucru, să *lucrez* doi–trei ani din viaţă.

8 dec. Ajung în faţa casei de pe Silistra, intru pe uşa de lemn din clădirea din stânga şi urc pe o surprinzător de mare scară de piatră, cu trepte foarte late. La etaj e o galerie care înconjoară o curte pătrată. Totul e zugrăvit atrăgător, cu ocru şi cafeniu, cu diverse ornamente şi chenare, ca decorurile dintr-un studio de filmare. O voi vedea în fine pe mama, îmi trece prin minte. Deschid una dintre uşile bleu deschis şi intru într-o cameră. La masă stă o femeie despre care ştiu sigur că nu e mama. „Uite-o“, îmi spune ea şi arată spre pat. Acolo îmi cad ochii mai întâi pe o faţă de femeie foarte tânără, văzută în raccourci, cu o gură frumoasă, arcuită, puţin palidă. Femeia e culcată pe patul spumos de aşternuturi şi dintre cearşafuri se iţeşte şi un corp de fetiţă (e chiar Ioana) îmbrăcată gros, într-o vestă tricotată. Visul se întunecă aici şi vreau să intru iar în casă (când am ajuns afară?), dar nu mai găsesc poarta. Trece pe lângă mine o pereche îmbrăcată ca în secolul trecut. O întreb pe femeia cu păr ca de aur roşu: „Nu vă supăraţi, nu ştiţi cum se intră aici? Caut

familia…“ şi m-am întrerupt, căci mi-am dat seama că uitasem numele mamei. Alte vise, cu un înger mecanic auto care mă tortura în purgatoriu cu nişte instrumente nichelate etc. au urmat.

Enorma forţă a clişeului literar.

9 dec. Am chef de scris. Trebuie, pur şi simplu, să mă înfrânez să nu mă apuc de cum mă scol. Modelul meu va fi femeia care împleteşte cu andrelele: calm, egal, cu invenţie, dar nu atât de intensă încât să nu se mai perceapă simetriile generale ale modelului. Va fi un pulovăr de cuvinte, migălit în ierni lungi şi mute. Rând după rând după rând după rând după rând.

Prin poveştile mamei — o Sciţie cu Caloieni şi sfinţi chinuiţi ca să aducă ploaia.

26 dec. Douăsprezece zile albe, livide mai curând. Ieri, o mică revoltă din cauza asta. Pot să spun fără emfază, de data asta, că *niciodată* (dar iată şi emfaza) n-am fost mai dezorientat, mai lipsit de sens într-o lume a nonsensului. Mă trezeam gândindu-mă: de fapt, *ce e asta*? Prin „asta“ îmi reprezentam amestecul de mine şi lume, fără aer, fără interes, fără direcţie. De ce trăiesc? încotro duc toate astea? *Ce* se întâmplă? Fete, globuri de pom de iarnă, străzi cu vitrine, toate strâns lipite de nasul şi obrajii mei. Literatura absentă dintotdeauna, dispărută ideea de a scrie, disperată ideea de a mai trăi încă o oră. Şi în toate interstiţiile o tristeţe uscată, respirabilă, asemenea amestecului de gaze care în buteliile scafandrului ţine loc de aer.

Discuţia cu G. Liiceanu m-a-ntristat şi mai mult, căci nu mai pot să scriu şi mă-ndoiesc că am scris ceva adevărat vreodată. El vrea „capodopere“ şi eu nu am de unde să i le dau. „Dacă Humanitas va fi Gallimard, am vrea ca tu să fii Camus.“ Mă tem însă că n-am să fiu nici Camus, nici Lynch, nici Patrese, nici Van Basten. Nici Cărtărescu.

Ieri am simţit în mine o mişcare, o fluturare a ceva existent peste tot în mine şi depăşindu-mă, o preschimbare subită, producând un efect emoţional complet nou şi cu neputinţă pentru mine de numit. „Sunt matur“, mi-am zis. Şi nu am nici un fel de ezitare să scriu că la 16 ani am devenit adolescent şi la 36 matur, de fiecare dată brusc, într-o singură zi, poate o singură clipă de trecere. Ce *înseamnă* maturitatea nu ştiu. Voi afla, o să am timp s-o simt pe pielea, pe corneea, pe timpanele şi pe mucoasa mea intra-bucală până când, poate peste alţi 20 de ani, voi deveni brusc un bătrân.

Grija şi mila adâncă pentru Kitty, durerea asta că n-o pot ajuta au fost de mai bine de un an cel mai puternic sentiment al meu. Nu ştiu ce va fi mai departe. Ca de obicei în viaţă, totul e obscur şi irezolvabil. Despre asta nu e bine să scriu mai mult decât astea câteva rânduri.

„O, monstruozitate a vieţii!“ — Augustin.

Deşi abia e patru după-amiaza, soarele coboară în spatele blocurilor, după ce mai întâi aşterne pe masa mea şi pe bradul de Crăciun şi pe peretele din spatele lui câteva fâşii de aur. Privesc în cartea deschisă în faţa mea fără să înţeleg literele, contemplând textura hârtiei şi jocul de cenuşiu şi auriu şi purpuriu de pe filele curbe. Gândurile-mi sunt împrăştiate, iar muşchii feţei mele crispaţi de tristeţe. De parcă aş dezbrăca haina vieţii. De parcă lumea ar fi o haină frumos împodobită pe care acum aş abandona-o.

„Tot astfel, omul matur dobândeşte succes şi glorie în clipa în care este deja slăbit de loviturile vieţii.“ (Landsberg)

28 dec. *Apelul către lichele* de Liiceanu, cu câteva splendide insights despre prostie ca „încremenire în proiect“.

Mă trotilez cu pepsi. Compun în minte poeme de un singur vers sau un singur cuvânt. Mă-ntorc

pe unde mergeam altădată cu paşi mai hotărâţi, pe o gheaţă mai groasă.

La lectura pentru corectură, *Lulu* m-a speriat. Este rău, pervers, ca un amant care îşi muşcă partenera cu ură când îşi dă seama că nu poate s-o aibă. Un impotent plin de resentimente a scris acolo. Şi foarte, foarte departe sunt marile pagini din *Nostalgia*, care, poate spre binele meu şi al ei, va rămâne o carte unică. Am fost odată poet adevărat.

140 pagini de jurnal şi 59 de cărţi citite în '92. Evident mai bine decât anul trecut, dar, în afară de trei săptămâni la-nceput, anul ăsta am stat în ţară. Un scenariu optimist şi cam fără temei m-arăta în uşoară ascensiune după şocul revoluţiunii. Dar să nu uit oroarea, nevroza, sterilitatea lui '92. Mai curând m-am străduit să imit normalitatea.

1993

1 ian. Nu mai am prea multă dorinţă de a scrie aici. Sunt abrutizat de eşecuri, lăsat singur de propriul meu intelect, dizolvat înăuntru. Încă treizeci de ani voi scrie aici pagini fără evoluţie, identice, care nu mă mai interesează nici măcar pe mine. Ar fi fost bine ca anul să fi-nceput cu deprimare. Deprimarea e o mişcare a sufletului şi-o atitudine. Anul ăsta, care ar putea aduce mari schimbări, nu va schimba, de fapt, nimic. Mă mir că nu abandonez o dată tot scheletul ăsta al vieţii mele, care e dorinţa de a scrie. Nu ştiu ce mă face să scriu mai departe, fără impuls interior, fără inspiraţie, doar ca să umplu pagina zilnică. Poate fiindcă fără asta chiar n-ar mai exista nimic care să lege o zi cu alta şi care să-mi dea o iluzie de continuitate şi sens. Am ratat în trei ani cel puţin cinci începuturi de proză. Am terminat două proze. Ambele sunt eşecuri. *Lulu*, asupra căruia, mai ales după lectura din vară, aveam ceva speranţe, s-a prăbuşit. E un text în mare parte neliterar, probabil

greşit ca literatură, un puzzle cu piese din mai multe jocuri şi din care mai şi lipseşte una esenţială. Nu ştiu dacă ar trebui reparat, aruncat, nu ştiu în ce aş putea să-l transform. Chiar şi acum, când *ştiu* cât de greşit e, în toate privinţele, ceva îmi şopteşte totuşi că trebuie să-l las aşa, că e bine aşa. Cu cât mi se demonstrează eşecul lui (Croh alaltăieri) cu atât mi-e mai apropiat şi mai drag. Fiindcă mi se pare că, pe lângă toate celelalte ambiguităţi, ar trebui s-o aibă şi pe cea valorică. Mi se pare că se impune o nouă lectură, foarte critică, de la care aştept o periere a textului şi mai ales o urmărire a coordonării simbolice. Ezit în trei privinţe esenţiale: 1. Titlul, care are două hibe: e titlul celebru al lui Wedekind şi îndreaptă prea mult atenţia către personajul-semnal, care nu trebuie luat drept figura centrală a povestirii. Poate că un alt titlu (să caut; până acum am doar unul, nu prea satisfăcător, *Idolul abjecţiei*) ar fi mai folositor pentru orientarea lecturii. 2. Numele identic cu al meu al scriitorului, ceea ce poate crea impresia de autenticitate, dar şi sentimentul neplăcut de verism. Un nume ca „Victor“ poate că ar merge mai bine, dar la ce bun o mască străvezie. 3. Aici e-aici. Croh spune că ar trebui explicitată realist scena-cheie Mircea – Lulu, în sensul unei mai pronunţate agresiuni homoerotice. Cu asta nu sunt de acord în nici un caz. Am două posibilităţi, totuşi. Să las totul aşa cum e, ar fi una. Dar poate că totuşi Croh are dreptate şi că trimiterea către *innommable* a lui Lulu nu e satisfăcătoare pentru cititor. Am deci soluţia poate mai bună să aduc totuşi în lumina conştiinţei, ca pe o revelaţie, adevărata traumă, din copilărie: povestea cu Dan Nebunul şi Silvia, petrecută cu zece ani în urmă faţă de episodul *Lulu*. Cum s-o fac însă şi în ce loc al poveştii? Revelaţia nu o poate avea Mircea adolescentul, ci cel matur, la sfârşitul travaliului său textual. Scena, bine izolată (blancuri la-nceput

şi la sfârşit, aldine, descripţie obiectivă etc.), va trebui să unifice şi cele două linii foarte greu compatibile: incest frate–soră şi homoerotism. E cumplit de dificil să rezolv bine tot ghemul ăsta, dar dacă aş reuşi, poate că *Lulu* s-ar relansa. Nu ştiu. Ar putea intra aici şi ceva din lumea lui Jean, copilăria din Ştefan cel Mare. Naraţiunea ar fi şi la persoana a III-a. Ia niznaiu, ia nipanimaiu.

Sigur că sper să-mi regăsesc în ’93 inspiraţia, dar nu sper *foarte* tare. Obiectiv, aştept să-mi iasă la Humanitas ediţia completă a *Nostalgiei*, şi… nu cred că, editorial, se va mai întâmpla şi altceva. Nimeni nu-mi cere versurile. Iar *Lulu*, chiar şi prelucrat, nu-l voi publica în ţară. Voi continua să scriu la autobiografie, când şi cum voi putea, fără cine ştie ce ambiţii şi fără literatură. Un pulovăr de imagini şi cuvinte, cum spuneam. După eventuala redresare a lui *Lulu* îl voi trimite la francuji să se spele pe cap cu el. Dacă le place, să-l publice. Dacă nu, nu.

Alain Finkielkraut, *Înfrângerea gândirii*, foarte bun eseu despre capcanele gândirii ultraliberale postmoderne. Am învăţat multe despre felul în care o mulţime de brutalităţi istorice vin dintr-o înfruntare de abstracţiuni cu aparenţă filozofică şi inofensivă: distincţia, de pildă, între naţiune ca un contract social între indivizi egali şi nedeterminaţi istoric, lingvistic, cultural etc. (viziune iluministă) şi naţiune ca o creştere organică împreună a unor indivizi marcaţi definitiv, biologic, istoric, cultural de un „geniu“ al neamului. Primul tip duce spre democraţie şi liberalism, al doilea spre naţionalism şi dictatură. Tragic e când democraţia, aplicând până la capăt principiile sale, se întoarce împotriva propriilor idealuri, împingând lumea în fărâmiţare culturală şi dictatură politică.

4 ian. Aflu de la mama că prietenul meu de la 7, pe care eu îl ţineam minte cu numele de Jean, se

numea de fapt Liviu.

Mi-au apărut fluturi peste tot. La fel şi numele *Lulu*. Lovinescu a scris un roman *Lulu*, pe care H. P. B. l-a dramatizat, de-o pildă.

Izolare totală, nopţi fermecătoare cu Cri, seri în care deodată se face aerul cafeniu şi gros, asemenea cafelei pe care o sorbim, în bucătărie, faţă-n faţă, la lumina tăcută a flăcării de aragaz. Feţele ne sunt pete întunecate, culorile dispar aproape cu totul, doar albul farfurioarelor de cafea şi al ochilor noştri devine un albastru fumuriu, special, ca în *Pădurea de mesteceni*. Rămânem în întuneric, privind florile de gheaţă şi zăpadă de pe geam.

10 ian. Hibernare adâncă a puterilor ejaculatoare. Inhibiţie parcă nu a minţii, nici a mocirlei corporale, nici a parfumurilor acre din centura afectelor, ci a însuşi „îngerului ce trage manechinele în sus". Instinctul vieţii, puterea de a produce hormoni şi poeme, e chircit, în iarna asta-nsorită, ca un ghemotoc de poleială. Soarele însuşi, mitocondrie a corpului meu, stă-n dubiu dacă să mai sintetizeze viziuni. Iar cafeaua, cu aburul deasupra răsucit în dublă elice, refuză să-mi mai oglindească efigia pe revers. Noapte adâncă a inspiraţiei. Iar eu, organ intern al poeziei, sughiţ, atins de o ciudată tumoare în formă de linişte. Da, e o mare linişte în urletul minţii mele.

Şi la 60 de ani am să mă simt un adolescent. Niciodată, pentru nimic în lume, n-am să las viaţa să mă distrugă. O să-mi aduc mereu aminte, chiar dacă n-am să mai scriu zece ani, că *sunt* făcut pentru literatură. În ciuda oricui şi a orice.

16 ian. Max Blecher, *Întâmplări din irealitatea imediată* şi *Inimi cicatrizate*. Am lucrat mult şi la *Lulu*, l-am mai eliberat de scorii, de multe „crudităţi", şi e acum mai acceptabil, dar nu cu totul bun. Finalul, de exemplu, scârţâie rău. Şi, în

general, pare o bucată secţionată grosier din ceva mai mare. În rest, mi-am rătăcit mai departe corpul şi mintea ca pe o monedă aruncată în aer şi căzută undeva, după o mobilă sau într-o crăpătură. Trebuie mai întâi s-o scoţi ca să-ţi poţi da seama dacă a căzut pe cap sau pe pajură. Dar e aproape imposibil de scos.

Ieri, o spaimă legată de deformarea schemei mele corporale. Era să ajung la spital. Acum trei–patru zile, un început de vis de o teroare animalică: mama strigă de câteva ori din camera cealaltă (din Ştefan cel Mare, unde acum mă visez tot timpul): „Nu! Nu! Nuuuu!“ Mă reped dincolo presimţind ceva groaznic. Mama stă lipită strâns de televizorul dintr-un colţ, restul e în beznă. E vechiul nostru „Rubin 102“ şi mama e tânără. O-mbrăţişez strâns, îi vin cu capul până la piept. Ea încearcă să dea drumul la televizor. Ce se-ntâmplase? Ce presimţire groaznică avusese? Cine murise? În loc de orice răspuns îmi spune (aud şi acum): *la flo-flo-rărie*! Ameninţa ceva catastrofal, o durere sufletească fără limite mă cuprinde şi mă trezesc, cu faţa-n sus şi ceafa înţepenită, scufundat în groaza mea şi fără să pot face nici o mişcare.

21 ian. Primăvară adevărată, cu mirosul, lumina şi entuziasmul neatinse de vreun trucaj chimic. Am muncit mult şi în gol, dar acum am timp şi pentru mine. Cel puţin jumătate de an. Şi am dorinţa de a mă reîntoarce, de a face iar ceva adevărat şi bun. Doar să mi se dea acel *total recall* fără care sunt nimeni.

Am citit iarăşi foarte frumoasa *Antologie de poezie austriacă modernă*, cu Trakl, Rilke, Altmann şi câteva poete extraordinare. M-am gândit şi eu la cărţi de versuri, mi-am făcut proiecte cam utopice, am mai şi scris puţin… Sigur, firul s-a rupt şi capetele se îndepărtează mereu; totuşi, încă mai pot fi apucate şi înnodate.

Trebuie să-mi regăsesc miza mea, imaginaţia mea, soarta cărţilor mele pe care încă nu le bănuiesc.

Dorm rău, cu multe treziri, cu tortura unor vise terne şi idioate. Dar la activ am tentativa (deocamdată nu eşuată) de dinamitare a marii construcţii care-mi zdrobeşte toracele de câţiva ani: tristeţea. Încerc să privesc înainte, să merg mai departe.

23 ian. Casa plină de fete şi jucării, sihăstria mea pseudo-literară din dormitor destul de penetrabilă, nes-ul prost, mintea vidă… *Lulu* mă chinuie, căci nu e ce aş fi vrut. Cerul a reluat culoarea iernii. I'm down. Singurul lucru bun şi pe care-l aştept cu plăcere e apariţia *Nostalgiei* la Humanitas. Dar cât aş fi vrut să fie o carte inedită! încolo, încep să-mi pierd speranţa în bursele americane, banii parizieni nu vin, tot soiul de mărunţişuri îmi fac o crustă groasă şi bizară în spinare, de parcă aş fi fost tăvălit prin rotiţe de ceas. Şi viaţa nu curge, ci vâjâie.

Ioana, ieri, gânditoare: „Câteodată mi se pare că sunt străină. Când mă uit la televizor sau ascult o poveste mi se face dor de o ţară îndepărtată." Chiar aşa…

24 ian. De câteva zile (de la-nceputul primăverii ăsteia nelalocul ei) am senzaţii nelămurite şi tulburătoare. Mai întâi, parcă tot ce trăiesc este dublu, sub toate imaginile şi mai ales stările de spirit, se străvede altceva, un flux de amintire transparentă şi difuză, o culoare interioară ca o căptuşeală de emoţie pură, un creier fraged, fantomatic, plin de lumini vechi… Totul e re-trăit, totul e luminat dinăuntru… În seara asta cele mai dulci nuanţe de roz şi albastru se topeau unele-n altele pe cer, străpunse de o singură stea, pentru ca un reziduu galben închis să ardă în capătul străzii, murdărit cu cafeniu, de parcă şirurile negre de acoperişuri s-ar fi întins puţin în galbenul apusului. Păienjenişul de un negru cald al coroanelor

dezgolite prindea în el pete de violet intens, pe care fiecare nuia, fiecare crenguţă ramificată se vedea ca pe lamela unui microscop. Apoi rozul se-nchise până la purpură iar albastrul viră în vânăt. Casele se-nnegriră ca zmoala.

Apoi — mă simt ciudat şi altfel: mă simt… matur. Parcă în pielea mea este altul, este tata. Mă mişc şi vorbesc cu siguranţă, e o linişte şi o bucurie calmă în mine. Pe de-a-ntregul acultural, asocial: un bărbat matur, plin de maturitate ca de un lichid tare, uşor euforizant.

27 ian. Ieri am semnat contractul cu Humanitas pentru *Nostalgia.* Un lucru foarte bun. Anul începe cu dreptul pe linia asta. Voi încerca să scot şi versuri, totuşi, poate o antologie, poate *L.a.t.*… Totul e (şi cât de ciudată mi se părea expresia asta înainte) să găsesc editor. Poate… poate chiar H, poate-l conving pe Liiceanu, acum, cât mai crede în mine. Doi–trei ani aş face munca asta de recuperare a ceea ce am fost, zic eu că mult mai importantă decât publicarea de literatură originală. Mi-e limpede acum că o întreagă etapă a vieţii mele s-a închis şi că am nevoie de timp ca să cristalizeze noua mea literatură, atât de şovăitoare încă. Anii aceştia nu pot face nimic mai bun decât nişte reeditări bine gândite. Altfel, poezia mea va fi uitată. Cine mai ştie poemele de amor sau *Farurile*? Poezia de acolo mi se pare acum străină de mine, de parcă altul le-ar fi scris, de parcă nici un nerv şi nici un gând nu m-ar mai lega de cel care am fost, de M. C. care 15 ani a făcut poezie. Acel M. C. din caietele dinainte îmi e acum, când mă apropii de 37 de ani, ca un organ detaşat de corpul meu, rece şi inert ca o mână amorţită în somn. Am fost *acelaşi* până acum câteva luni, când s-a rupt firul şi m-am găsit în altă lume, pe altă planetă, dotat cu alte oase şi alţi ochi. Mă simt bine în noua aură, dar mi-e şi frică. Ştiu un lucru: că de-aici începe povestea altui M. C.

Înotam, azi-noapte, cu mare efort, într-o piscină cu ape ca de plumb. Aerul era aproape negru şi murdăria acoperea totul. Ieri noapte m-am visat în Şt. cel Mare, în camera din faţă. Era plină de lumini, şi — bizar! — toţi pereţii erau acoperiţi de o vegetaţie deasă: plăntuţe verzi, muşchi, chiar şi tulpine de porumb. Am început să ştergem pereţii cu buretele, până am curăţit plantele, dar s-a luat şi tencuiala. Priviţi razant, pereţii goi sclipeau ciudat, mişcător, de parcă o mişună de insecte i-ar fi acoperit. Aşa şi era: peste tot mişunau furnici, gândaci de bucătărie, termite. Pe alocuri, găuri mari, nisipoase, se deschideau, de unde năvăleau mereu alte şi alte insecte. Mă-ntrebam cum o să dorm în forfota aia.

Virginia Woolf — *Spre far*, din care nu mai ţineam minte nimic. Şi din care, la drept vorbind, nu e mare lucru de ţinut minte. Aceleaşi tropisme sociale şi conversaţionale la ea, la N. Sarraute, la H. P-B., la toate.

În rest, viaţă de familie, cu farmecul şi frustrările ei.

Scena din copilărie, cu cei trei, poate apărea, într-o atmosferă de basm şi vis, la persoana a treia, când V. deschide uşa de la subsolul vilei. Acolo s-ar face nodul. Dar totul ar trebui scris cu mare grijă şi inspiraţie. Căci nu e un nod, ci o delicată împletitură de plex nervos.

29 ian. Dream, last night. După care m-am trezit cu o stare de perfectă şi bruscă luciditate. L-am recapitulat ca să mi-l amintesc şi l-am analizat. Eram undeva la munte şi vorbeam cu Mircea Nedelciu. El îmi spunea că şi-a făcut mai multe căsuţe grozave, unele cu patru şi cinci etaje. Mi le imaginam ca pe un şir de mici izbe ţărăneşti proptite de o pantă a muntelui şi aşezate una peste alta. „Să vezi ce frumos vine câte o căsuţă de-asta pe râu“, îmi spunea, şi eram deja în interiorul uneia unde, în penumbră cafenie, se juca o fetiţă, a

lui, pe care o privea cu duioşie. M-am întrebat în gând cum le-o păzi, casele astea, de hoţi şi, ca şi când m-ar fi-nţeles, Nedelciu mi-a spus o frază care m-a frapat prin precizia ei: „Tocmai mă distrez acum să inventez un model nou de ambidextru al zăvorului şi lucrez la placa de aţe şi caţe.“ And now, interpretarea. Nedelciu sunt chiar eu, cum o arată numele lui mic. Căsuţele sunt copiii (căci Kitty pare a fi pregnant din nou şi suntem al naibii de îngrijoraţi), iar mintea mea încearcă să găsească „zăvorul“ care să oprească fluxul ăsta, să stăvilească naşterea. Numele „Nedelciu“ îl descompun în „ne“ negaţie a naşterii şi „delciu“, *belciug*, care duce tot la ideea de zăvor, dar şi *belşug*, fertilitate. Cuvântul cel mai frapant e „ambidextru“, pe care îl pun în legătură cu o frază din Berdiaev, citită ieri, despre bisexualitatea personalităţii umane. Placa de aţe şi caţe pare (sau poate) fi o imagine a matricei, unde „caţele“, fetuşii, stau legaţi de „aţe“, adică de cordoanele ombilicale.

7 feb. Mă trezesc chinuitor de greu, iar apoi mai rămân în căldura voluptuoasă de sub plapumă zeci de minute, de parcă ar trebui să mă nasc şi n-aş avea nici un chef să cad din uter direct în zăpadă. Îmi fac o cafea şi abia după aceea mă simt mai bine. Dar nu atât de bine încât să sticlesc like the moon like the stars like the sun. *Nimic* mi-a făcut un rău greu reparabil, dacă nu cumva răul, deziluzionarea l-au făcut pe el. S-a reîntors acum halucinaţia, dar la un nivel inferior, lăbărţat, încă şovăielnic. Aparţin, e drept, *acelei secte*, dar parcă nu mi-aş mai aparţine mie însumi. Sunt undeva în faţa unei cărţi despre care nu ştiu nimic, o pot doar ghici dacă-mi studiez liniile din palmă. Şi deodată va apărea cum apăruse *Levantul*, colosală ca o banchiză pe care urşii polari se văd cât furnicile.

Modelele mele în proză sunt Pynchon şi Doctorow, dar nu sunt în stare să fac o proză ca a

lor. Nu pot să-mi imaginez personaje şi să le pun la treabă. Deocamdată mă storc la modul cel mai ruşinos, mai decerebrat, în loc să construiesc. Sunt un inventator: am inventat bicicleta de carne cu şaua de creier. Cu care pedalez într-o lume de vid. Pinioanele? Glande pineale. Ghidoane? Tendoane. Şi Marcel Tolcea pedalând pe dale coralii: cir-li-lai, cir-li-lai… Asta ca să ajung safe în josul paginii în starea care nu-mi e neobişnuită.

19 feb. Gustul firesc al vieţuirii, în acelaşi timp senzual şi disperat, senzual întrucât reflecţi viaţa fără intenţie, cum apa neagră reţine în frigul ei cercul crăpat al lunii (beautiful), luna crăpată şi cu pieliţe ca nişte buze de portugheză (more beautiful) sau ca un anus de pisică (the most beautiful, adorable, exquisite), în fine, vieţuire fără autocontrol, întinsă deja pe săptămâni întregi şi despre care nu se poate spune nimic, vieţuire de emisferă dreaptă, de piele iritată, de sex excitat, şi disperată în măsura în care sculpturile în blocuri străvezii de neuroni se şterg, se mănâncă, li se ciobesc nasurile şi buzele, rămân doar torsuri greoaie şi-nnegrite. La fel, în măsura în care deprinderea scrisului regresează, se desprinde de real, realism, realitate, se duce, din nevoia de compensare, spre zonele ruşinoase, cafenii, ale corpului literar, turpitudinea modernist-metaforică, aşa ca-n pagina asta pe care n-am putut s-o evit.

N-am citit şi n-am scris nimic, am bolit mai mult sau mai puţin discret, am făcut filmări TV pentru o emisiune de tineret, evenimentul central a fost cumpărarea eroică a unei sticle de Ballantine’s care trebuie să-mi restabilească imaginea în propriii mei ochi, iar evenimente marginale n-au fost. N-am visat, n-am gândit, nu ştiu nimic despre mine.

25 feb. Pentru ce trăiesc acum ar trebui să inventez un limbaj nou, lucru imposibil, pentru că în acest limbaj ar trebui să spun că nu mai cred în

nici un fel de limbaj. Nu găsesc un mod de spunere pentru abandonul ăsta în faţa realităţii tragice a lumii şi a corpului meu. Am îmbătrânit şi am uitat viaţa interioară, literatura, tot ce eram eu. Mi-am smuls un fir alb din mustaţă. E prima dată, după douăzeci de ani, când nu mai scriu aici ca un scriitor, ci ca un biet om speriat, care nu mai poate crede până la capăt că va găsi ieşirea. Încep să cred că voi fi un amestec de oase şi noroi şi că lumea va dispărea. Poate o să depăşesc bâjbâirea asta prin albuş de ou, prin emulsie, dar acum mă simt copleşit de revelaţia că poate realitatea există. Şi o să am 37 de ani.

Înotam în vis, cu viteză, pe un fluviu roşu în amurg. Şi eram o fată tânără.

26 feb. Am, se pare, o chestie numită stază biliară, oricum, ceva cu fierea, şi umoarea neagră e normal să mă înconjoare. Când mă simt bine, ca ieri seară, când sorbeam alternativ din pepsi şi din Ballantine's, sunt şi mai optimist şi uneori împing optimismul chiar până la a mă imagina din nou scriitor. Eliminarea cafelei este însă un dezastru pentru că, de fapt, cele mai adânci viziuni ale mele — de acum 7–8 ani — au fost sub efectul nes-ului, pe care cafeaua, cât de cât, îl suplinea, sau mă prefăceam că îl supleşte. Acum sunt lipsit şi de ăst placebo, cum par a fi lipsit de toate în afară de voinţa asta absurdă şi căpăţânoasă de a face literatură.

În afara bolii, pentru care o să mă caut, mai ies însă niţel la larg. Cu toată încărcătura vieţii de familie şi a vieţii în general de om matur (ceea ce nu am să fiu însă niciodată!), o să-nceapă şirul de dimineţi libere şi dacă mă scol devreme, o să pot face ceva. Aş vrea ca epoha asta total subculturală să-mi fi schimbat puţin încremenirea în idei (şi în proiect) şi să fi creat golul ăla din miezul minţii, care se cere umplut cu cuvinte. Căci, să nu uit,

poezia ar trebui să fie măcar la fel de mult voluptate, cât cunoaştere.

Citesc puţin şi nu foarte interesat. Simţul relativităţii valorii mi s-a dezvoltat monstruos şi mă-mpiedică să mai intru cu adevărat în inima cărţii. Toate mi se par nişte tuneluri desenate iluzionist, mai skillfully sau mai rudely, pe acelaşi zid cu grosime infinită, zidul ţestei, care-nconjoară neted şi catifelat homunculul nostru cu limba scoasă.

27 feb. Citesc poemele „condamnate“ şi cele „inedite“ ale lui Kavafis. Este în câteva o dicţie sobră, geometrică, oraculară, dicţie fără emiţător, care dă un efect de gol şi vertij nostalgic comparabil cu al picturilor metafizice.

De azi reiau lucrul, atât la autobiografia mea cea mereu pe muche de cuţit (să-i zic de-acum AB), cât mai ales la mine însumi, căci sunt ca o clădire veche şi zdruncinată, care are nevoie de consolidări, lucru la faţade, la interioare, parchetărie, ciubucărie, renovare în toată regula. E ruşinos ce s-a-ntâmplat cu mintea mea în ultimii trei ani. Am făcut odată literatură şi trebuie să mai fac, în afară de asta sunt nimeni. Dacă le foie şi la foi mă vor lăsa, îmi voi reveni şi voi fi iarăşi demn de mine. Ah Doamne, o carte! încă o carte adevărată, în care să pot exista, în care să mă pot înfăşura ca să nu mai fiu gol şi pitoyable.

După-amiaza, un somn ratat, o reverie tulbure în care, deschizând ochii din când în când, percepeam aerul din cameră ca pe un foc cubic tot mai intens şi apoi tot mai posomorât, până la stingerea lui în ultramarinul ferestrelor şi în cenuşiu-verde sinistru. M-am gândit la curgerea înspăimântătoare a anilor, ca imaginile pe monitoarele de montaj, derulate accelerat în corul batjocoritor al vocilor ininteligibile, piţigăiate. M-am simţit o mumie uscată ghemuită sub plapuma putredă...

Mă apăr din toate puterile de un gând, o imagine: *din fiu am devenit părinte*. Văd lucrurile cu ochi căprui de tată. Când stau la bucătărie pe lângă Cri, mai ales când e soare intens de primăvară, am senzaţia ciudată că toate lucrurile devin cu mult mai concrete ca de obicei, că sporesc în putere, culoare şi strălucire, că sunt văzute acum treizeci şi ceva de ani, dar nu de mine, ci de tata. Mă obsedează ideea că ochii mei au fost înlocuiţi cu ai tatii.

28 feb. Am reluat scrisul, am umplut deja o zecime din caietul cafeniu, dar îmi lipseşte stimulentul chimic, cu care-am scris atât de bine (ca să nu mai vorbesc de cel estetic): cafeaua sau nesul. Aşa, târăsc targa pe uscat, din cleştii inhibiţiei mele mai scăpând doar înfiorituri banale şi fără profunzime, juxtapuse monoton. Cât de mult contează să întrezăreşti dincolo de stil un om întreg, cu voinţă, cu motivaţii, cu o problematică şi cu pasiuni. Deocamdată nu sunt, nu mai sunt aşa ceva. Nu mai am nici un haz. Iar întoarcerea la poezie… nici nu îndrăznesc să mă gândesc la asta. Nu pot decât să-mi ofer consolarea şi chinul zilnic: pagina scrisă cum dă Domnul, pagina din care eu lipsesc, reflectând lumea văduvă de mine.

1 martie Soare dulce de primăvară. A trecut iarna. Abia azi începe anul, începe nebunia lui ’93. *Trebuie* să fie anul relansării, simt şi ştiu asta. Reînvăţ, încet şi sigur, să simt literatura, să-mi plimb degetele pe tastele ei multicolore. Imaginarul meu tresare şi se zvârcoleşte ca un peşte prins în crusta de gheaţă, când gheaţa se subţiază. Voi începe să simt iar cuvintele cu linia laterală a minţii mele.

Sconcsul din metrou. A fost trimis la serviciul de *deratizare*! I se zicea „mizerabilul“. Echipa de salvare a metroului a folosit măşti de gaze. Păduchii îi populau în cârduri barba şi părul.

5 martie Scriu la ceea ce ar putea deveni, cu puţin noroc, *Orbitor*, şi lucrul începe să-mi, oarecum, placă. Am 43 de pagini de caiet scrise în trei luni, ceea ce, evident, e foarte puţin, dar am condiţii să continui cu mai multă regularitate, adică să scriu cel puţin trei dimineţi pe săptămână. Asta ar însemna ca într-un an şi jumătate să termin caietul de 400 pagini, adică vreo 320 de pagini de carte. Ar trebui însă să-mi iau mult mai în serios vocaţia de prozator şi să ajung odată să scriu şi *proză*, roman adevărat.

Cel fără buric. I know, I know…

Au fost zăpezi mari, fără viscol, o cernere monotonă şi-ncăpăţânată care-a lăsat oraşul fără drumuri. Centrul era fantastic sub ninsoarea bântuind în lumina becurilor portocalii şi a farurilor celor câteva maşini troienite care treceau pe lângă statuile de la Universitate ca pe lângă nişte copaci pe-un câmp otova de zăpadă. Am intrat iar, după ani de zile, prin nămeţii afânaţi, până la şold, scânteind din mii de faţete de gheaţă. Am avut iar fulgi în gene şi i-am simţit iar topindu-se pe cristalul mai cald al ochiului. Acum e din nou soare şi ţurţurii se limpezesc.

12 martie Breton vorbea despre „colectivizarea ideilor“! Citesc cu mare plăcere *Les aventures de la liberté* de Bernard-Henri Lévy. Suprarealiştii văzuţi ca o sectă totalitară, corespondenţi în cultură ai khmerilor roşii. Foarte lucidul Claude Simon. Valéry şi cele 600 de cranii pe care studiază bosele facultăţilor intelectuale… Intelectualii (cuvântul există de la afacerea Dreyfus încoace) — un grup de demonizaţi, călcând în toate gurile de lup ale istoriei.

15 martie De câteva zile citesc cu o poftă care o clipă îmi păruse de domeniul trecutului. Îmi revin. Interesul, dacă nu încă pasiunea pentru literatură sunt iarăşi o realitate a vieţii mele.

Lucrez iar la o carte (în care încep să cred), mă văd iar cu prietenii (între care, mereu, draga Ioana P.), încep să mai răsfoiesc reviste literare… Şi, lucru care-ncepe să fie tot mai important, mă simt sănătos şi cu un viitor înainte. Da, lucrurile încep să se urnească spre bine, deşi viaţa interioară rămâne înmărmuritor de redusă. Deşi implicarea adevărată abia dacă începe să se vădească. Poate asta a fost, de fapt, cel mai dezastruos fapt în ultimii ani: detaşarea mea de vechile credinţe şi vechea mea „luptă“ literară. Am crezut o vreme că merg pe un drum greşit, am trecut printr-o criză, am încercat alt drum, nu am ajuns nicăieri, apoi mi-am dat seama că drumul vechi fusese cel adevărat. Merg iar pe el, dar nu mai e acelaşi lucru, căci *eu* nu mai sunt, deocamdată, cel adevărat. *Eu* m-am întors, dar n-am mai găsit în mine vechea emoţie şi nebunie, *viaţa în literatură*. Scriu acum nu cum mi-aş pune la bătaie pielea şi sângele, ci cum aş face o meserie. E ca şi cum aş cunoaşte acum nu numai trecutul meu, ci şi viitorul, demonologia şi angelologia, flora şi fauna, totul, dar tocmai din cauza asta puterea mea de cunoaştere s-ar fi tocit, blazat, plictisit de moarte. Am fost scuipat afară din gura literaturii, şi-mi închipui încă, prin procedee de concentrare, că sunt pe limba limbilor.

Visez des, în ultimele nopţi, librăria de lângă Volga, dar aşa cum fusese ea acum 25 de ani. Enigmatică şi străină.

18 martie Rămăsesem cu o idee extraordinară despre *Zborul deasupra unui cuib de cuci* al lui Kesey, care acum, la a doua lectură, se arată ca o urâtă alegorie ultraideologizată anti-establishment, salvată doar ici-colo de caracterele care scapă uneori schemei. Nu ştiu *ce* am citit, de fapt, prima dată.

Încet, mă obişnuiesc, totuşi, cu schimbările astea prin care, spre lauda sau dezastrul meu, am

trecut cu un calm care ar fi dovadă de enormă voinţă dacă n-ar fi de fapt geamăn cu amorţirea şi indiferenţa. Încet, revin la verticală, mai şifonat, mai obosit, dar cu speranţă. Nu dau doi bani pe mine acum, dar simt că mai e un punct viu în putregaiu-ăsta, aşa cum într-o femeie moartă mişcă încă, neliniştit, un fetus viu, prizonier al cadavrului, şi care poate fi smuls de acolo şi făcut să trăiască.

20 martie Noaptea trecută visului meu i se deschideau foarte largi şi senine interioare. Nu ştiu de unde veneam, dar mă-nsoţea aceeaşi prezenţă feminină fără identitate precisă din alte vise din ultimul timp, aşezată cumva în spatele măştii mele faciale, cu care păstram o legătură continuă printr-un fel de dialog, el însuşi de fapt un fluid bipolar şi tumultuos de idei. Am intrat într-o sală cu aer vernil, foarte lungă şi luminoasă, în care se mişcau solemn câţiva oameni în costume de epocă în culori deschise, mai mult bleu şi verde foarte pal. Coborau şi suiau lent un podium alb, întins pe toată lungimea sălii. Păreau mai mari decât în realitate. „Sunt actori“, i-am zis însoţitoarei nevăzute (Cri încorporată mie?), „am nimerit pe o scenă“. Dar unde era sala, unde erau spectatorii? Abia când am urcat la etaj, pe scara din capătul sălii, am înţeles. Se afla acolo o mică sală, de vreo 5–6 rânduri de fotolii de pluş, în care stăteau femei foarte fardate şi îmbrăcate somptuos dar strident, cu cercei sofisticaţi de alamă-n urechi. M-am aşezat între două cucoane. Am scos din buzunar un pacheţel în care, lipite unele de altele, se aflau trei bomboane verzi de mentă. Le-am descleiat cu efort şi am oferit câte una vecinelor mele, cu formula (o redau exact): „Nu refuzaţi, stimate doamne, aceste fructe ale primei mele copilării.“ A treia am vârât-o-n gură şi am privit abia atunci mai atent peretele din faţă. Era alb şi vast şi pe el se afla ceva ce semăna cu un ecran, unde se proiecta exact „piesa“

din sala de dedesubt. Mi-am dat seama în cele din urmă că era o mare oglindă-nclinată, care răsfrângea jocul actorilor din subsol.

Lolita de Nabokov, pentru prima oară.

23 martie O să-ncep peste 2–3 zile să beau cafea din nou, fiindcă mintea mea nu porneşte fără. Nici măcar în jurnal nu mai pot scrie decât după ce-mi înving o crispare iniţială, persuadându-mă ca pe un copil. Sunt dezolat că nu mai pot găsi nesul cu care (nu ştiu în ce măsură şi *din* care, dar cred că în mare măsură) am scris cărţile mele vechi. Am din nou nevoie să fac literatură, dar în mod bizar, niciodată literatura pe care efectiv o scriu, ci mereu alta, care însă m-ar plictisi îngrozitor. Vreau să scriu proză, dar aş vrea în acelaşi timp s-o scrie altcineva pentru mine. Vreau *să fi scris* romanul. Refuză totul în mine să fac scene şi personaje, totul se opune genului de „naraţiune“ din *Nostalgia*. Scrie doar poetul din mine, asta mai ales din lenea de a construi în formă şi-n idee. Repet că însuşi faptul că literatura mi se pare din nou dezirabilă e un mare progres.

Din *Lolita*: „Biografia ei era atât de banală, încât semăna mai curând cu autopsia.“ Peste tot, of course, formulări minunate şi entre-lacs-uri de ironie. De aici vin scenele trăsnite, graţios-improvizate ca într-un jam-session, din *Ragtime* sau din *V*. Aseară, închizând romanul, mintea continua să-mi rotească din inerţie stilul nabokovian, mă simţeam impregnat de witz şi fandacsie, dar în dimineaţa asta cuibu-i gol again. (Apropó, tezist, tezist *Cuibul* lui Kesey, dar ce prozator! Şi ce puternică parte a doua!)

Vise de un realism kodachrom, cu zboruri extrem de veridice în senzaţiile kinestezice şi-n imagerie, cu survolări ale câmpurilor cu lanuri de grâu, cu păşuni, cu vite cât furnicile. Zburam fără nici un aparat, firesc şi liber, cu Ioana lângă mine,

explicându-i toată derularea pestriţă a terenurilor de dedesubt. Am aterizat în cele din urmă în mijlocul unui lan auriu şi strălucitor, sub soarele umed de august.

27 martie Kavafis. *Cei trei retori* este emoţionantă şi adevărată. Compară cu Browning şi ai să observi cu cât mai expresive sunt apăsările astea cu cărbune de lemn pe pagină decât uleiurile migăloase. Psihologia, descripţiile sunt aici inexistente, înlocuite cu lumina câte unei sentinţe pline de omenesc.

Am visat — căci doar visele, şi ele notate mizerabil, mai ţin în picioare jurnalu-ăsta decăzut — că intram într-un bloc înconjurat cu o peluză de iarbă. Era o lumină galben-roşcată ca mierea, care-nfăşura blocul banal, de cartier muncitoresc, făcut din plăci portocaliu întunecate, profilat pe un cer palid. Iarba doar avea un verde violent, *plus que* natural. Mi s-a frânt inima când l-am văzut. Era blocul în care copilărisem, îl recunoşteam cu o emoţie şi o durere şi o nostalgie sufocante. Am intrat în scara de la intrare ca într-un altar mistic, încântat şi copleşit de suferinţă totodată. Doamne, eram din nou copil, întoarcerea era posibilă! Când m-am trezit, imaginea blocului a redevenit neutră şi obiectivă.

Sunt obosit; îmi pierd vremea cu lucruri inutile. Nici o transcendenţă nu mă dispută. Nu cred în nimic, nici în spirit, nici în substanţă, nici în real, nici în iluzie, cred doar în oboseala care răspunde (cu jumătate de gură) la numele meu. M-am pierdut de propria mea istorie. Mi-e tot mai greu să cred că voi redeveni scriitorul care am fost. Şi măcar de-ar fi o cădere violentă şi definitivă, care să-mi scoată aşchii de oase prin tegument. Dar e o împâslire vicleană, o înceţoşare. Încet, îmi orbeşte creierul. Atât de-ncet, încât nici măcar criza nu mai e concretă pentru mine. Nu e nici o criză, e o acumulare de negru de fum în nervurile bronhiilor,

o intoxicaţie cu plumb, o alergare falsă prin mormane de pene şi pâslă. Mă prăbuşesc de oboseală.

Limbajul meu devine tot mai mult o oglindă a scârbei şi urii: fuck it, fuck it all… ca acel *Nom, crénom* al lui Baudelaire paralizat pe patul de moarte. Fuck the maturity. Gimme the Glory.

Splendida, splendida *Lolita*! Ce subiect ciudat şi meraviglios! Ce desen plin de graţie! Câtă sfidare a verosimilităţii! Este graţia din Pontormo şi Parmigianino, este căutarea şi contorsionarea din Gongora şi Marinetti, da, e chiar marele şi minunatul manierism care caută numai şi numai uimirea. Postmodernismul, în tot ce are mai bun, e manierismul redivivus şi manierismul manierismului. Din Nabokov vin toţi bizarii noii proze americane, le recunoşti sursele în fiecare pagină din regalul de stil şi ironie care-i *Lolita*, „light of my life, fire of my kidneys“…

„Nu ştiu dacă perversiunea dă putere. Uneori cred acest lucru. Sigur e că ea constituie izvorul măreţiei“ — scria Kavafis pe 13 12 1902. Dar proza lui nu e îndeajuns de interesantă.

28 martie „Sexualitatea nu este decât o manifestare ancilară a artei.“ Nabokov (Humbert Humbert, în fine…)

Exact 20 de ani până voi scrie *Lolita* mea (el a publicat-o la 57). Care nu va fi însă o Lolită, ci un cefalopod căruia nu-i presimt deocamdată nici măcar o ventuză, nici o dâră de mucilagiu. Nici un strop de cerneală sepia.

30 martie Reîncep să beau cafea, după mai bine de o lună de abstinenţă totală. Fac tot ce se poate ca să mă-ntorc în literatură, într-o *atmosferă* care să-mi redea literatura. Vreau să fiu mai activ în afară, să conduc un cenaclu, să mai public în reviste, să citesc mult mai mult şi mai implicat ca pân-acum. În scris, vreau să fixez iar distanţa, acel

locus solus de unde desenul lumii mele se vede limpede. În tot ce-am făcut de la *Levantu*-ncoace am greşit distanţa faţă de mine (ca obiect al scrisului meu). Sunt vârât prea tare cu nasul în propriile mele procese fizio-psihologice, nimic clar nu se mai poate percepe, şi chiar tonul, sunetul textului se împâslează, se disipează şi nu mai reţine atenţia nimănui. Greţos, prea săţios e tot ce iese, prea decorticat. Ce lipseşte e detaşarea: inteligenţă, ironie, omenesc, joc, gratuitate. Astea trebuie regăsite de pe unde s-or fi scurs din mine. Şi nu numai pentru scrisul meu e valabil lucru-ăsta, ci şi pentru M. C. care se fredonează prin apartamentele dumisale şi pe străzile altora. Trebuie să fiu mai tânăr, mai viu, mai haios. Îmi displace moaca cea nouă de vizionar şobolanizat pe care mi-am cumpărat-o din magazinul de măşti de cauciuc, de prezervative cu mutra lui Frank Sinatra. Am pierdut trei ani din viaţă după *Levantul*, dar sunt iar M. C. Revin şi revine lumea noastră, totul e posibil din nou.

3 aprilie Fă literatură, drăguţule. Scrie literatură care să-ţi aducă bani şi glorie, să-ţi schimbe viaţa şi să te facă să redevii om în ochii tăi. Dincolo urlă televizorul, iar în mintea mea nu e decât problema asta insolubilă: cum să rezist, cum să împac toate lucrurile, să nu se termine totul cu o catastrofă. Cum să rezistăm dracului împreună în ciuda defectelor noastre de caracter: o să iau în fiecare dimineaţă un extraveral şi poate n-am să mai reacţionez la atmosfera asta continuă de ţipete, vase sparte, supărări bruşte, nervi izbucniţi din nimic într-o clipă, iraţionalitate. Şi o să mă retrag pur şi simplu, o s-o las să se sfâşie singură, dacă are neapărat chef să sfâşie pe cineva. După anul îngrozitor care a trecut şi în care Dumnezeu ştie cât am făcut pentru ea, acum îşi revine şi se-ntoarce la firea ei adevărată: irascibilă,

confruntaţională, exact ce-mi trebuie pentru *marea mea carieră.*

Şi cu toate astea, trebuie să rămân cu capul deasupra apei. Să privesc ce se întâmplă aşa cum trebuie privit totul: ca pe nişte supărări mărunte, în care nu trebuie să mă-ncâlcesc. Acum am nevoie mai mult ca oricând de toate puterile mele ca să pot respira mai departe în literatură. Foarte curând, de altfel, vom intra şi într-o îngrozitoare criză de bani, la care nici nu vreau să mă gândesc, şi care va fi o sursă în plus de stress şi nebunie. Nu ştiu, chiar nu ştiu ce o să facem, pentru că până la jumătatea verii, cel puţin, nu aştept nici un ban de nicăieri şi nici nu avem de unde împrumuta. Dar la ce a folosit vreodată să te plângi? Asta e. M-am împăcat cu atâtea dezamăgiri în ultima vreme, încât o să mă-mpac şi cu cele ce vin în continuare. Am să le presez undeva în valiza şi-aşa prea încărcată, până când o să ajung un şoarice cenuşiu şi atoaterăbdător sau o să fac o nebunie mare cât mine, din care o să se aleagă praful de tot şi de toate. Deocamdată ţin calea de mijloc şi îmi îndrept nebunia spre scris. Dar vai de cei care mă vor face s-o îndrept spre realitate. (Cât de greşit — mă minunam zilele trecute — mă înţelege ea după toţi anii ăştia. Nu doar că nu poate să înţeleagă că eu sunt dincolo de orice un scriitor care are nevoie de confort sufletesc ca să fie în stare să lucreze, dar crede, dimpotrivă, că idealul meu ar fi o femeie care să mă chinuie!)

Liliputanele de ieri, de la circ. Mă gândesc la o povestire despre dragostea dintre un copil şi o pitică dintre acestea drăgălaşe ca păpuşile.

8 apr. Citesc despre creier, psihic şi sexualitate în diferite cărţi şi reviste. Între altele, am luat vol. II din *Dicţ. encicl. de psihiatrie* al lui Gorgos. Mă simt mai încărcat de energie ca oricând, vreau să fac treabă, să exist în literatură, am proiecte, e un fel de *mania* în interstiţiile impregnate (iar) de

alcaloizi ale membrelor mele. Mă agit, scriu, fac dragoste în aceeaşi stare de plăcere fără limite a trăirii. Aş vrea să *pot* să fac iarăşi lumea coerentă. Sunt deasupra scrisului meu, sunt piramidal şi liniştit, cu palmele aşezate ferm pe cosmos şi cu ochi largi ca două vulve în care se-arată creştetul copiilor ce se nasc.

Croh şi apoi Liiceanu au descoperit înaintea mea adevărata semnificaţie din *Lulu*: imaginea, cutremurătoare pentru suflet, a androginului demonic conduce la revelarea androginiei feerice şi benigne, angelice a psihicului, care este cea mai adâncă reprezentare a lui. Drumul spre divin trece prin proba abjecţiei. N-am avut nici o clipă conştiinţa acestei dualităţi, altfel atât de evidentă, în timp ce scriam cartea asta (care mi-e atât de apropiată de parcă ar fi o grefă din pielea mea), pe care o voi publica în iarnă la Liiceanu, cu sau fără alte texte. Nu ştiu dacă va fi bine să adaug şi *Bucureştiul meu*, şi *Autoportret în oglindă*. Poate ar trebui, din raţiuni practice, să măresc numărul de pagini al cărţii.

14 aprilie Hubert Reeves, *Patience dans l'azur*, mult mai neinteresantă decât credeam, cu informaţie aproape în totalitate ştiută de mine, dar cu o idee nouă şi deloc oarecare: în fiecare clipă, tot universul e prezent peste tot. Cele mai îndepărtate zone, dincolo de zona cauzală, păstrează legătura unele cu altele de parcă, de fapt, totul ar fi îmbăiat în instantaneitate, într-un fluid imperceptibil. Şi — între alte cărţi luate ieri de la Humanitas, J. F. Revel, *Cunoaşterea inutilă*, despre preanobila şi preageneroasa intelectualitate occidentală angajată, de stânga, care a dat în toate gropile comune ale inginerilor sociali.

Diferenţa esenţială dintre poemele epice din *Nostalgia* şi din *Lulu* este una nu de lume interioară, ci de abordare narativă. Acolo exista

permanent o distanţă între narator şi personajul central. Aici ei sunt aproape sudaţi împreună, de unde senzaţia neplăcută a unei confesiuni cumva indecente: cititorul e silit să se identifice *monstrului*.

15 apr. Nu prea am şanse să concurez cu M. C. din *Nostalgia*. Şi asta nu pentru că mi-ar fi scăzut (şi mi-au scăzut) puterile acelea, ci mai ales fiindcă el a sosit înaintea mea şi a epuizat mare parte din ce se strânsese în mintea şi-n viaţa mea. Eu vin pe un teren pustiit şi mai culeg doar ce a rămas în urma lui: fire de iarbă amestecate-n noroi. Reiau mult mai mult decât sunt conştient că o fac simbolismul de atunci, sunt silit la contorsionări bizare ca să nu repet măcar nivelurile de suprafaţă, iar ce iese nu mai are aerul de prospeţime, de trăit al primelor povestiri şi nici poezia lor: totul începe să miroasă a frică şi descurajare.

Culoarea lui *Lulu*? Maro, sienă arsă.

Am văzut-o pe liliputana din spectacolul de circ (unde părea o păpuşă roză, fericită şi sclipitoare) aşezată pe o bancă de pe alee, singură, într-o canadiană roşie, fumând. Faţa îi era tumefiată, ochii ca nişte fante înguste în mijlocul unor pleoape anormal de groase. Un animal singur şi trist, pe cale de extincţie. O poveste ar fi aşa: un scriitor merge la circ, vede spectacolul şi îi vine ideea să scrie despre dragostea dintre un băiat de 12–13 ani şi o artistă matură, dar mică şi gracilă ca o fetiţă. Se apucă de scris şi apoi o cunoaşte pe pitică. Intră într-o lume hidoasă şi fascinantă, care îl distruge (v. *Profesorul Unrat*), dar continuă să scrie povestea cu copilul. Sfârşitul lui vine cam o dată cu al poveştii. În story-ul lui, scriitorul sublimează ceea ce i se-ntâmplă în realitate, ca în *Omul care râde* a lui Salinger. Ar trebui scrisă întâi povestea iar apoi „planul real“, şi mixate. Stilurile vor fi diferite: subiectiv, dar nu foarte, în poveste,

şi rece, comportist, pers. a III-a, în „planul real“. Să mă mai gândesc.

21 apr. Marchizul de Custine: *Scrisori din Rusia*. Nu-i nici nu motiv să crezi că tirania va-nceta aici o dată cu Elţîn. Aşa a fost sub Ivan cel Teribil, sub Petru Tâmplarul, sub Stalin Măcelarul şi aşa va fi mereu.

Ieri, depresiune, ca de obicei, după o discuţie despre *Lulu*. S-a repetat, penibil, discuţia cu Croh, la un nivel mai jos, însă. Nu „se înţelege“ ce e acolo. Paginile despre adolescenţi sunt „prost scrise“ şi „şochează“. În schimb, partea vizionară ar fi „chiar mai bună decât în *Nostalgia*“. Nu se înţelege „al treilea plan“: visurile scatologice, cele cu sora etc. Să-i schimb titlul (?). Este o povestire „neterminată“, „nerotunjită“, cu „multe neclarităţi“. Dar „în orice caz merită publicată“. Mi-a fost foarte ruşine. Urmează un nou calvar, cu dl Liiceanu, care a găsit ce-a căutat. Va citi *Lulu* şi voi avea încă o discuţie, voi spune iar că „şi mie mi se pare că…“ etc. Ah, *Lulu* este „o regresiune din *toate punctele de vedere*.“ Damn it!

Poate că totuşi n-ar trebui să public separat povestirea asta, care va dezamăgi atâta lume. Sigur că o iubesc ca pe un copil schilod, sigur că e unicul lucru pe care l-am făcut de câţiva ani… dar e deja o hrană prea amară pentru mine. Şi nu am nimic cu care să contrabalansez ideea asta de degenerare şi de coborâre a nivelului. Poate că aş avea nevoie de zece ani subterani, în care să-ncerc mult şi să nu public nimic. Nu ştiu. Oricum, dacă şi Liiceanu va spune nu (ceea ce e sigur), va fi nu. Să aştept, pentru săptămâna viitoare, discuţia cu el.

O tristeţe adâncă mă izolează de mine însumi, mă aruncă în afară. Am văzut acum câteva seri o clădire ruinată, dar încă-n picioare, jupuită, cu tocurile uşilor şi ferestrelor smulse, înaltă şi şubredă de parcă ar fi fost făcută din aer cafeniu. Totuşi, la etaj, o fereastră avea geam şi se vedea o

lumină. La un balcon ruginit atârnau la uscat hăinuţe jerpelite de copii. Mi s-a strâns inima. (Poate n-o să mai scriu nimic niciodată.)

Iar în noaptea care a urmat am deschis brusc ochii, în mijlocul unui vis, şi am văzut, am *văzut* cu adevărat, în sufrageria îmbeznată un „vizitator“ dintre cei care mi-au mai apărut din când în când în ultimii trei ani (şi niciodată înainte). De data asta era o femeie tânără. O clipă am crezut că era Cri. Dar ea avea părul foarte blond, pomeţii înalţi şi ochii albaştri. Stătea în picioare lângă patul meu şi mă privea. Purta un veşmânt verzui. Am văzut-o bine 3–4 secunde, după care a dispărut. N-am avut nici timp să mi se facă frică.

Plătesc (şi poate e abia începutul) pentru dispreţ şi trufie. Plata e grea şi totul e greu de îndurat mai ales pentru că nu văd nici o ieşire posibilă. Capcana e perfectă şi nu permite revolta. Nu pot să fac decât un singur lucru: să scriu mai departe, cu orice preţ, în orice condiţii. Să nu uit cine-aş putea să redevin. Să rabd umilinţa şi să trec peste ironie şi deziluzie.

22 apr. Ca adolescent am fost foarte bun, ca matur sunt penibil. Pentru că, de fapt, *nu sunt* matur. Nu pot lua existenţa în serios, nu pot crede în ce cred oamenii maturi. Azi, acum, sunt deposedat de tot ce am avut vreodată, fără să mi se dea nimic în loc. Dacă măcar m-aş fi maturizat, dacă aş fi ajuns ca într-adevăr să nu mai cred în lumea mea şi să trăiesc în cea a inşilor siguri pe ei şi care-şi cunosc afacerile şi interesele, care pot oricând explica fenomenele. Dar azi, aici, acum, e cel mai rău cu putinţă, fiindcă am rămas în lumea adolescenţei fără să mai pot să-i fac faţă. Pariul creativ a rămas în picioare pentru mine, care nu mai sunt creativ. Cred în literatură, mizez pe literatură, dar nu mai pot scrie literatură. Nu mai *sunt* în literatură. Mintea mea e stoarsă de câţiva ani şi n-a mai produs decât lucruri proaste sau cel

mult ambigue ca valoare. Eşecuri. Nu ştiu ce să fac, nu ştiu cum voi ieşi de-aici. Mereu mă gândesc să plec undeva, să nu mai văd şi să nu mai aud pe nimeni. Orice efort pare a fi inutil.

Mă surprind citind, pe furiş, poezie…

30 aprilie O voluptate calmă, o plimbare a palmelor pe corpul zilelor… Sunt cu adevărat foarte fericit, atât cât poate fi un om, cât este datul unui om pe lume. În casa mea, cu fetele mele, cu micul meu clan, cu mica noastră istorie — trăim feriţi de tot ce e rău, de însăşi ideea de răutate. Nu am nevoie să scriu, să fiu cineva: sunt sigur că nu pot accede la o mai adâncă senzualitate castă a vieţii.

1 mai Să-ncep luna cu un vers mişto (chiar dacă de Virgil Teodorescu): „cerceii singuri pot întrece viteza glontelui“. Tot mă-nvârtesc în jurul poeziei, scot câte-o carte (aproape) la-ntâmplare şi citesc pe sărite… încă nu pot suporta poeme întregi, dar sunt versuri care parcă-ncep să-mi spună ceva, să-mi amintească de ceva… „Long time ago when we were fab.“ Am fost un fab, ştiu, dar într-o lume brutal separată de cea de acum, şi pe care abia o mai întuiesc în sclipiri, într-o inflexiune muzicală, într-o emoţie bruscă, atât de rare în ultimii ani. Ştiu, am uneori, ca acum, certitudinea liniştită că mă voi întoarce la poezia de efecte speciale, la lipotimia de-atunci. Pentru grupul nostru de-atunci poezia fusese cu adevărat Realitatea, pe când ce era-n jurul nostru ni se părea o ciudată fantomă de materie coloidală, acizi şi granit. Traian, Florin, Lennon, McCartney… Dana… singurătatea sufocantă, zgâriată de dâre de dragoste şi resentiment… Eliot, Ginsberg, Dylan Thomas… Chiar dacă mă voi întoarce la poezie, va trebui să mă echipez cu aqualung şi labe de cauciuc ca să mai pot respira feţe şi sentimente şi clădiri şi cafele şi brichete şi cărţi şi băuturi şi constelaţii şi sâni şi exasperări dispărute. Scufundate.

Mă deprind, încet-încet — căci n-am de ales — să citesc şi să gândesc în orice condiţii, printre picături, în zgomot, în vuietul permanent (nu neapărat sonor: vuietul tăcut uneori al simplei perceperi a altcuiva în spaţiul tău, în mintea ta) al vieţii casnice. Intuiesc că se poate lucra oricum, că, de fapt, condiţiile pentru meditaţie, viziune, scris sunt endogene. Să te cramponezi de un tabiet sau altul nu-nseamnă câteodată decât să-ţi construieşti alibiuri pentru remuşcările de mai târziu. Inspiraţia, viaţa înăuntrul literaturii te copleşesc în mijlocul nopţii, al unei băi, al bărbieritului şi în mijlocul unui nor, după spusa cuiva. Zilnic citesc, acum, din Scripturi. Vreau lecturi care să pornească motorul.

4 mai Am început un cenaclu studenţesc şi ideea mă distrează cu adevărat. Am sentimentul, în fine, că fac un lucru bun şi poate important, deşi aş fi preferat să fiu unul dintre cei care, puşti abia intraţi în literatură, iau lucrurile-n serios şi se ceartă pe deasupra textelor. Între ei mă simt maturizat şi depăşit, ştiu că ei toţi gândesc că vremea mea a trecut şi că *ei* sunt acum în miezul lumii. Ceea ce e, de fapt, adevărat. Mă uit în oglindă şi îmi dau seama (sau citesc o pagină de aici, căci şi scrisul mi-a îmbătrânit şi a făcut labe de gâscă la colţul ochilor şi are plăci dentare în gură) că-ncep să-mi arăt vârsta, că s-a dus adolescentul de 35 de ani şi îl înlocuieşte, resemnat şi nu prea, un ins cu o faţă lemnoasă, neplăcut asimetrică, severă şi fără umor. Dintr-un poet devin un profesor de literatură şi drumul pare ireversibil.

5 mai Cestiuni materiale şi ghinioane de toate soiurile. Dimineaţă de socoteli, frământări, explozii nervoase, ca la o casă de români aşezaţi şi respectabili. Planuri de venitor — dar ce va (mai) veni, asta nu intră în nici un plan. Futurologii nu mai meditează decât la infamia numelui lor.

Greco-romane cu viaţa. Încă avem resurse: suntem sănătoşi, ne iubim, ceva bani trebuie să curgă, dar a vieţui în gaura asta tot mai jegoasă e tot mai jegos. Să aşteptăm trecerea perioadei ăsteia de depresiune şi malşansă, care a urmat vechilor şi nerealizatelor great expectations. La toamnă va fi altceva. Nu ştiu ce, dar ar putea fi mai bine. Sunt secat, nu mă pot trezi devreme, nu pot scrie cum aş vrea.

8 mai Citesc, ca o penitenţă, *Abbaddon* al lui Sábato. A treia oară.

O fată în negru, cu părul lung şi roşu, se comporta straniu. Stătea în aceeaşi cameră cu „noi“ (care noi?), suită pe una din barele unei instalaţii de metal ca un bătător sau mai degrabă ca nişte paralele inegale. Uneori cobora şi umbla de colo-colo cu un mers şovăitor şi împleticit, părând complet pierdută, şi totuşi oprindu-şi câte o clipă privirea moartă şi stranie, ca de crocodil, pe mine. „E drogată, dopată cu medicamente“, le spuneam celorlalţi, pe care nu mi-i amintesc. Cu ea şi cu un tânăr blond, cu ochi verzi, am intrat într-un lift (era şi un bătrân acolo, cu o poveste ciudată şi încâlcită). Deodată fata s-a repezit să-l sugrume pe tânărul blond, spunând mereu: „Ochii, ochii ăştia mi-i doresc!“ Nu reuşeam să-i descleştăm palmele din jurul gâtului celui care evident avea să moară sufocat.

12 mai Cascadă de vise de o frumuseţe picturală, de o transparenţă cristalină direct răsărită din peisajele vaste, pluricolore, de acum câţiva ani, atât de puţine şi acelea. Unul şi cel mai mirific: Eram pe cheiul unei mări de un albastru evanescent ca un abur, ca o ceaţă colorată artificial, coborâtă într-o vale. Oraşe cu clădiri îndrăzneţe şi ireale se zăreau foarte departe, în cealaltă parte a vastului golf. Pe câteva insule se înălţau palate butaforice şi cu atât mai fascinante, recuzită a unui theatrum mundi venit de demult,

din grosimea timpului. Mai ales, destul de aproape de cheiul nostru, pe o insuliţă pe care o umplea în întregime, se afla un palat de cărămidă roşie, un roşu deschis, luminat dinăuntru, cu turnuri şi ferestre gotice, cu fleşe pe care fluturau ţeapăn steaguri în două culori. „Iată Milano!“, îmi arătă cineva golful extatic, cu un gest larg al braţului. Ca să ajungem la castelul cel roşu, am luat o barcă, iar aceasta înainta pe suprafaţa albastră ca printr-o cremă ce se dizolva în ceaţă. Între noi şi castel, îngropaţi pân-la brâu în materia asta neverosimil de albastră, se aflau uriaşi, bărbaţi şi femei, în grupuri mici, ca nişte stânci ieşind din mare. „Ioana, nu-ţi fie frică, nu ne fac nici un rău“, îi spuneam copilei de lângă mine. Un gigant începu să-nainteze spre noi, la fel de albastru ca şi apa, pentru ca, ajuns lângă barcă, să se prăbuşească în mare ca o coloană lichidă. Şi atunci ne-am dat seama că mergeam pe suprafaţa mării ca pe o gheaţă mocirloasă. Curând am ajuns la castel. E imposibil de descris aici însă grandoarea peisajului, căci ea nu era omenească.

22 mai O tristeţe sclipitoare şi rezistentă ca mătasea înfăşoară casa, care se ruinează încet. Rareori m-a întunecat şi pe mine tristeţea mai mult ca în ultima vreme. Vara, cu ninsoare de fulgi de plopi, este deja deasupra noastră, cu fustele înspumate revărsându-se pe blocuri, şi, privind în sus, îi vedem vulva neagră, cu buze răsfrânte. De-a lungul pulpelor ei transpirate coboară valuri-valuri de fierbinţeală şi fluturaşi. Disgusting. Şi bucile ei umbrite de nori.

25 mai Serie de veşti foarte bune. Se pare — urmează să primesc şi confirmarea — că a apărut versiunea spaniolă a *Nostalgiei*. G. Liiceanu a citit *Lulu* şi mi-a spus cam ce mi-au spus toţi: că partea realistă e mai puţin reuşită decât cea „onirică“. El e şi mai departe prea drăguţ cu mine. *Nostalgia* —

ca să merg mai departe cu darea asta de seamă — va apărea cu o copertă albă, la sfârşitul lui iunie (cam peste o lună, deci) şi *Lulu*, tratat sau nu, poate prin decembrie sau, dacă nu, anul viitor.

29 mai Morga lui Roussel, din care citesc acum *Locus solus*. E posibil ca sursa nr. 1 a suprarealismului să fie cea mai neaşteptată: raţionalismul mecanicist al Enciclopediei. De acolo, din planşele statice ale dicţionarelor, atlaselor anatomice, desenelor inginereşti demodate, infirmate şi ridiculizate de noua ştiinţă de după 1914 (sau de după 1880?), ca şi din gravurile naive din *Revue des Deux Mondes* etc., vine imageria lor în acelaşi timp exactă şi aberantă, geometrică formal şi primitivă în semnificaţie, de parcă structurii cerebrale i-ar lipsi un ţesut şi o funcţie esenţială. Şi-ntr-adevăr îi lipseşte creierul de mamifer, al emoţiilor şi căldurii, al reprezentării complexe, umanizate, a vieţii. Verosimilitatea, emoţia, simţul relaţiilor interumane, subiectivitatea sunt cu desăvârşire absente din scrierile suprarealiştilor, care privesc viaţa sufletului cu ochi de inginer sau de medic legist. Straniul se naşte din acest scurtcircuit dintre intelect şi arhetipuri, fără medierea emoţiei, cauzalităţii, memoriei. E o artă pur descriptivă şi spaţială, statică, oarecum extraterestră, care reuşeşte atunci când descrie perfect indescriptibilul, când geometrizează visul. Imaginaţia suprarealistă e şi ea mecanică, de cifru secret sau de orologiu, provenind din jocul aleatoriu al cuvintelor şi cifrelor, ca şi în Poe sau Mallarmé. Hazardul creează ordine şi este lucrul cel mai uimitor, summa marii opere suprarealiste. Semnul sub care ar putea sta mişcarea asta este *cristalul*. Atunci când Sade sau Roussel vor să se ilustreze în discurs înalt (fiindcă o altă sursă evidentă e clasicismul academic), o fac stângaci şi clişeizant, de parcă nobleţea, compasiunea,

dragostea, furia ar fi tot nişte angrenaje ale maşinăriei cu aburi, cu tije, roţi şi cronometre, din care constă pentru ei lumea. O totală insensibilitate pentru uman, suferinţă fizică sau morală, psihologie în general, explică şi cruzimea estetică, inocentă, din scrierile lor. Suprarealismul — arta fără empatie. Toţi sunt nişte psihopaţi în acest sens, al aplatizării afective, al infantilismului. Dar psihopaţi cu un puternic simţ pentru teoretic, utopie, speculaţie. Da, Roussel descrie cu morgă scene de morgă, ca şi când ar ţine prelegeri, servindu-se de material didactic. (Şi oare nu orice material didactic e un obiect suprarealist, în măsura în care ne obligă să privim non-empatic fragmente izolate de univers?) El începe cu anatomia şi fiziologia entităţilor envizajate, ca să încheie cu etiologia lor. Prin imaginile eliberate, el însă stârneşte reacţiile noastre bazale: frica, ura, repulsia, sexualitatea care animă lumea totemică a arhetipurilor. Acest mariaj al cerului (ştiinţific) cu infernul (arhetipal), eludând pământul, face din suprarealism, de fapt, un *circumrealism*.

Este motivul pentru care orice scriere cu pretenţii ştiinţifice dinaintea adevăratei emergenţe a spiritului ştiinţific are un inconfundabil aspect suprarealist, de la operele alchimiştilor la hărţile lumii noi şi ecorşeurile secolului al XVII-lea. Şi, fireşte, gravurile după Jules Verne şi Wells.

E, în fine, vară puternică, orbitoare, înconjurându-ţi pielea cu o căldură de piele de adolescentă. Simţi sânii moi ai verii turtindu-se uşor de cămaşa ta. Ninge cu fulgi de plop. E vara dintotdeauna, care străbate grosimea timpului ca o conductă de sânge galben şi cald, ramificându-se în conductele de sânge roşu şi cald ale corpului tău. Vara-placentă care te ţine legat de corpul soarelui ca de o femelă de păduche lânos.

Apare şi Da Vinci (he pops up), ca totul să se lege într-un frumos entre-lacs. Breton & Co. sunt,

de fapt, membri fără drept de vot ai Academiei vinciene.

1 iunie Varianta spaniolă a Visului arată superbissim. Lucrurile se-ndreaptă, totuşi, spre normalitate cu cartea asta, care merită orice. Ea şi *Levantul* sunt scrierile mele atinse de un deget care n-a fost al meu. Şi care nu mai lasă nici o umbră pe paginile de-acum. *O* (dar *e O*? Ar avea vreo şansă să devină *O*?) e la pag. 84 şi înaintează greu şi greşit. Ar putea ieşi doar dacă s-ar extinde enorm, la 5–600 de pagini. Deocamdată se bălăceşte în anti-epic şi plus-que-lyrique. Dacă n-apare repede o poveste, s-a dus dracului totul. Iar viaţa mea nu e bogată-n poveşti.

Laringele şi traheea mă nelinişte sc mai departe, deşi paroxismul pare să fi trecut. Ieşim, puţin câte puţin, la larg. Dar cu scrisul e un dezastru. Nu am cum şi când să scriu şi, de altfel, mintea mea pare să fi obosit de scris.

Îmi lipseşte acut singurătatea. Sunt momente în care simt că aş mai putea trăi ca altădată, cu cearşaful literaturii tras cu totul peste cap (prin transparenţa lui se văd vinişoare) şi adâncit în visul meu. Dar mai întotdeauna îmi simt ciolanele degetelor bătrâne, cele cu care ţin pixul. Totul este descurajant în cea mai dezolată dintre lumile posibile.

8 iun. 89 p. din *O* şi abia sunt la introducere. Încă nu am intrat, de fapt, în substanţa cărţii. Aproape că nu ştiu ce o să cuprindă ciudăţenia asta. Totuşi: va trebui să aibă şi ceva epică. Deocamdată sunt doar evocări şi halucinaţii terne, fără nerv şi invenţie, exact „pulovărul“ croşetat de care vorbeam. Doamne, dacă ar şti cineva cum lucrez… cum mă scol devreme, înainte să fie fetele în picioare, şi cum îi dau zor să am măcar două pagini scrise până năvălesc peste mine… E

puţin caraghios totul, dar… there's nothing you can do about it.

Mă-ntrebam aseară, pe când căzusem frânt de oboseală şi totuşi nu puteam adormi, cine mai sunt. Dacă sunt altul decât cel care a scris, să zicem, *Lulu* (ca să nu mai vorbesc de celelalte cărţi), dacă mai sunt, de fapt, cineva. E parcă o disoluţie totală a ceea ce era… a ceea ce fusese… Nu mai pot învăţa din lecturi, nu mai trăiesc într-o lume izolată, le bateau e ciuruit ca o sită şi probabil că s-a scufundat de mult nu numai în mare, ci în nisipul de pe fundul mării, alături de calcani şi viermi inelaţi. Nu e posibil să citeşti, say, Roussel, să-ţi placă şi totuşi nimic din limpezimea şi precizia lui să nu te influenţeze. Mais, où est la folie que muove el sol…? Pe când scriu, mai trag cu coada ochiului la mutra mea reflectată în lacul mesei de scris (o biată masă de sufragerie, in fact, căci nu am birou şi n-o să am mulţi ani şi când o să-l am, ca şi maşina mea de scris electronică, n-o să-mi folosească la nimic). Acolo sunt ochi foarte blânzi şi o bărbie fermă şi mândră. Sunt un tâmpit ferm şi mândru, căci „the meek will inherit nothing". Dacă oasele mele s-au acoperit cu aur prin galvanoplastie, nu-i mai puţin adevărat că sunt un cadavru (literar) galvanizat, more or less. Dacă în zece ani — căci ce sunt zece ani pe bucla asta uriaşă deschisă de câţiva ani în viaţa mea? — totul se va focaliza din nou şi voi fi din nou dragonul roşu de peste femeia îmbrăcată-n soare, va fi un miracol al lumii. Deocamdată însă nu sunt nici o unghie de la piciorul lui M. C.

Deci, citesc a doua oară *Red Dragon* de Thomas Harris şi, in close connection, *Comportamentul sexual aberant* de un doftor din dulşele târg (trash în copertă frumoasă). Am cumpărat şi dicţionarul religiilor al lui Culianu.

11 iun. Mi se retează capul fulgerător, cu o lamă foarte subţire. Câteva secunde nu înţeleg

nimic, apoi sângele îmi înroşeşte gâtul. Îmi duc mâinile la tâmple şi deodată rămân cu capu-n mâini, cu mintea încă lucidă, şi ultima imagine care se formează-n creier este a artezienei de sânge care-mi ţâşneşte din carotide.

„Slăvit să fiu eu însumi! Cât de mare e gloria mea!“ (sufiştii)

Am mai scris asta? Mi-ar plăcea ca *Lulu* să se numească (măcar într-o variantă a lui) *Travesti*.

15 iunie Am recitit fragmente lungi din *Lennon* a lui Goldmann, şi paranoia mi-a revenit puternic, m-am simţit iar artist până-n vârful unghiilor, mi s-a făcut dor de scris şi de o viaţă agitată, în care să se întâmple toate nebuniile, mi-am dorit să ies din necropola în care putrezesc lent de atâţia ani. M-am certat în gând cu toată lumea literară de la noi, m-am simţit puternic şi inspirat, gata să scriu iar dintr-o suflare o carte fără istorie şi fără urmări.

Mă-ntreb dacă totul nu mi-a venit începând din acea noapte de la 18–19 ani (?) când am avut prima dată, cum să-i zic? — criza, iluminarea, transgresarea aceea care rămâne cel mai înfricoşător lucru din viaţa mea. Ar trebui să-mi studiez puţin vechile jurnale, ca să-mi dau seama de circumstanţe. Da, ce fantastică e viaţa mea...

16 iun. M-am trezit la 3^{30} noaptea, cu tricoul ud pe mine, în bâzâit de ţânţari, după ce mă culcasem la 1. Pe la cinci mi-am făcut un coff şi m-am pus pe treabă. Ce scrie un om când n-are nimic de spus? Evident, *O*. Zero. Un onirism care-şi muşcă din pulpă cu „vii, vecinici“ etc., etc. premolari de oţel Solingen. Am ajuns la povestea unei Anca, total neplanificată. Totuşi e tipa cu tatuajul pe ţeastă. Da’ mai are şi o pată-n formă de fluture pe faţă. E dată-n aia mă-sii. *Amelia* trebuia de fapt să o cheme (sau Amalia?). Nu ştiu de ce mai continui rahatu-ăsta. Poate fiindcă nu sunt în stare de altceva.

Citesc foarte plictisit *Un om al istoriei* de M. Bradbury (kestii despre viaţa grea a intelectualilor în timpul regimului burghezo-moşieresc) şi *Lac* de Jean Echenoz, noua stea a optzecismului francez, cu detalii foarte frumoase într-un text inutil.

18 iun. Ne gândim să ne mutăm.

Malcom Bradbury, *Un om al istoriei*, şi Arcadie Percek, *Universul complex al insomniei* (liliacul doarme 9/10 din viaţă). Nimic cât de cât interesant, dar mai am Kurt Vonnegut, *Barbă-albastră*, care mă tentează după excelenta *Mother Night*. Am mai cumpărat o carte de Dodderer, *Drumul lui Conrad Castiletz*, *Educaţia sentimentală* a lui Flaubert şi un Robert Penn Warren. Am ce citi pentru sfârşitul lunii. Azi m-am odihnit şi mă simt bine, optimist, cu o idee ceva mai bună despre ce am de făcut. Nu-i adevărat că n-am nimic de spus. Dacă scriu prost, scriu totuşi lucruri adevărate şi foarte greu de surprins sau definit. De fapt, scriu minor, feminin, asta se poate reproşa scrisului meu. Dar e important să degajez suprafeţele astea. Voi ajunge şi la orama.

22 iunie Serile târziu ies în balcon, în valurile de vânt negru şi cald, şi privesc lumea spectrală a ghettoului meu, încremenită şi tăcută şi totuşi plină de zgomote subliminale, picături căzând, lătrături îndepărtate, gemete de femei călărite prin apartamente negre, frâne de maşini… Câte un câine cu umbra mai lungă ca el aleargă uşor şi ezitant… Două–trei ferestre luminate şi restul, masivitatea de buncăre a blocurilor decupând cerul înstelat.

23 iunie Pe când citeam cum Sateen Dura-Luxe-ul picturilor lui Rabo Karabekian cădea ca nişte fulgi de ovăz de pe pânze, mi-am dat seama că şi multe pagini din jurnalul meu, scrise cu cerneală proastă, puteau să se şteargă până o să le

public. Mi-am deschis caietele mai vechi şi e chiar aşa: zeci de pagini sunt acum aproape albe, cu vagi dâre bleu, abia lizibile. Va trebui să fac restaurare în toată regula: să trec încă o dată cu vârful pixului pe deasupra.

Mi-am ras mustaţa când am citit că pe fiecare fir, gros cât coloanele baldachinului lui Bernini şi impregnat de supă sau tocăniţă, huzuresc colonii întregi de acarieni organizaţi ca marile imperii.

24 iun. Peisajul desenat cu vârful acului pe brunul ochiului ei.

Vis cu centrale nucleare explodând, care aduc Apocalipsa. Eu, în balconul dinspre moară, în Ştefan cel Mare, cu mâinile împreunate, mă rog, „fierbinte“: „Doamne, salvează-ne! Alege-ne! Mută-ne pe un pământ nou!“ în acelaşi timp mă văd într-o fereastră care reflectă o parte din peisaj, dar ce e ciudat e că mă văd nu din faţă, ci deodată din profil şi din spate, foarte veridic.

27 iunie După ce acum vreo două zile am fost copleşit de milă ca de o răscolire a viscerelor văzând un pui golaş de vrabie căzut pe pământ şi amestecat cu ţărâna, dar încă respirând ca un martir al lumii, azi-noapte am visat doar că prindeam cu mâinile păsări care nu puteau să zboare şi le dădeam drumul pe fereastră. Una a căzut ca o piatră câteva etaje, după care a prins un curent de aer şi şi-a luat zborul. Ciudat şi trist e faptul că în visul ăsta cu fiinţe plăpânde şi neajutorate am visat-o şi pe I. C., căreia i-am făcut atât rău, cu care am fost atât de crud. Mereu mi-a părut rău de asta. M-am trezit întrebându-mă ce-o fi devenit această Holden Caulfield a cărei poveste poate ar trebui (sau merita) scrisă. Dar mai simt eu omenescul, ca să pot scrie o proză simplă şi adevărată? Mă tem că nu mai înţeleg nimic din motivele pentru care doi oameni s-ar putea iubi, s-ar putea plimba împreună, s-ar putea despărţi şi uita. Şi dacă totuşi mai e o sticlire de empatie în

mine, *O* va avea grijă să o sufle cu obrajii umflaţi, ca una din figurile alegorice înfăţişând monstrul. Onirism şi manieră, vis artificial, tot ce am urât mai mult în literatură — iată spre ce sunt împins, deşi mă-mpotrivesc din tot corpul şi din toate sufletele. (Totuşi *O* mă amuză şi nu-mi pare rău de cei 3–4 ani pe care mi-i va înfuleca. În definitiv, sunt ani dăruiţi, *I'm living on borrow time*).

Citesc din nou *Barocul* lui John Rupert Martin, una dintre cărţile mele cele mai apropiate. Mereu mă emoţionează puternic peisajele olandeze şi pictura lui Claude Lorrain. Ruinele văzute în tablouri şi-n vis sunt fostele palate în care ai locuit odată.

De fapt, cu cât — şi ce truism — trăieşti mai puţin situaţiile unei cărţi la care scrii, cu atât stilul îşi ia revanşa şi se dezvoltă metastatic în toate dimensiunile artificiului.

Manierismul este produsul indiferenţei afective şi prin asta e un simptom schizofrenic. Când nu e nimic de spus o spui fastuos.

Cine mai este cel care şi-a pierdut tinereţea, credinţa, dragostea şi arta? Un om matur, e foarte simplu.

1 iulie Am rămas cu doar câteva pagini în iunie, care de fapt a fost o lună de vacanţă lejeră, în care aproape tot ce am scris au fost scrisori. Nu sunt scriitor. Mă ocup doar de chestiuni administrative, concrete, şi chiar de astea nu cu mult randament. Mintea mea nu contemplă cosmosul tatuat pe retina lui Brahman (you're right, citesc Bhagavad-Gita), ci vegetaţia care acoperă şoselele, norii care dezvăluie cerul.

„Sexul e un obicei prost, asemenea scobitului în nas"...

Din Gita: „Cel care nu jertfeşte lui Dumnezeu, nu poate fi fericit în lumea aceasta. Ce poate el, deci, aştepta de la orice altă lume?"; „Un singur atom al meu susţine întregul univers" (Krishna).

2 iulie Citesc din nou interesantul ca document clinic *Memories of Amnesia* al lui Lawrence Shainberg. Extrem de neliniştitoare circuitele închise care se formează în creier în cazuri de scindare a personalităţii, când cel care-şi posedă de drept mintea începe să simtă că mai e cineva acolo. E ceva analog demonilor pe care-i scotea Isus (din omul numit „Legiune“) sau „zeilor“ din emisfera dreaptă, care comandă cu voci autoritare eroilor homerici. Nu locuim decât în câteva cămăruţe ale giganticului palat de sub ţeastă. Restul e locuit de Altcineva, sau pregătit pentru Cel ce va veni. Şi tot de aici (traduc): „El era… genul de chirurg căruia-i plăcea să explice epifania religioasă ca patologie neurochimică. Din câte ştia el, inşi ca Isus şi Buddha şi Mohamed erau ţicniţi neurotici a căror inspiraţie era provocată de un metabolism cerebral anormal.“ As for me, am auzit de câteva ori, înainte de culcare, voci limpezi şoptindu-mi numele. Rarisim câte o frază pronunţată de un glas cunoscut. De obicei, aceste şoapte şi fraze fantomă sunt însoţite de un fel de „ecou“, de „reverberaţie“ emoţională, o aură compusă în principal din spaimă.

Mă simt limpede şi senin. Şi „încărcat“, din nou, fără să ştiu cu ce şi cum. Cu *O* sunt exact la pagina 100 şi estimez că am scris o zecime de carte. Va fi un monument de psihism fără limite sau nu va fi nimic.

12 iulie Căldura topeşte orice voinţă de a face ceva înainte să ia formă. E tâmpitoare şi moleşitoare, în pofida oceanelor de cafea pe care le torn în mine. Zile identice de miez de vară, leşioase, jumătate în umbra apartamentului, zăcând gol, lipit de catifeaua jegoasă a sofalei, cealaltă jumătate umblând năuc prin galbenul clocotitor al asfaltului şi vitrinelor, cu părul fierbinte gata să ia foc. Mă trezesc devreme şi lucrez o oră la molusca mea tot mai închisă în sidef convex.

Noi povestiri ale lui Bustos Domecq de Borges şi Bioy Casares — excentrice, uşoare, bune pentru o minte „sempiternă“. Peste tot expresii haioase: o femeie are „bust turgescent“. Benzi desenate groteşti şi amuzante. (Apropó: ce naiba înseamnă sempitern?)

Stând de vorbă cu câte cineva, constat deodată că atenţia mi se relaxează, contururile imaginii vizuale se şterg, culorile dispar într-un fel de auriu stins, capul celui cu care discut se izolează de restul imaginii, devine singurul real, ca într-un tablou în care pictorul a terminat doar ovalul feţei, restul rămânând doar schiţat, pentru ca în cele din urmă să dispară şi el, să-şi estompeze lent trăsăturile, şi conştiinţa mea să rămână goală, uşoară, aurie, dar nu auriu-culoare, ci unul lumină, transparent, blând, benign, în care tot şi toate se topesc. Foarte greu revin din exerciţiul ăsta involuntar de irealitate, în care eşuez tot mai des.

13 iulie Trebuia să plec în misiune diplomatică la Marakesh! Ezitam. Mi se părea că va trebui să înfrunt o uriaşă singurătate acolo. Temele frustrării apar tot mai des, nu numai în imaginarul, dar şi-n comportamentul meu: ieri am făcut, pe stradă, un fel de criză de ură şi furie după ce am citit că a fost sărbătorită la Paris, la Centrul cultural, o nouă carte de Sorescu. Ce-mi pasă mie, de fapt, de lucrurile astea? Apoi, tot în vis, un fluviu albastru în noapte, asiatic, pe apele căruia am făcut un concurs de vâslit. Literalmente în visu-ăsta tristeţea trecea în albastru şi albastru-n tristeţe.

22 iulie Acasă iar, cu nostalgia şi oboseala şi dezorientarea sosirii în locuinţa goală şi-ncremenită, uitată aproape. Am avut o săptămână în trei la munte, una dintre acele lumi complete pe care le produc câteodată vacanţele.Vegetaţia montană, aurul şi ambra pădurilor, tăcerea lor încordată, urcuşurile printre ace veştede de brad, lemn putred, licheni, băltoace, spre pajiştile cu

flori de ciulin şi margarete — iar în fundal, cristalini, munţii cu faţete retezate net de soare şi cu norii de vară încremeniţi în contururi tăioase. Urcând, cu ochii măturând pantele în căutarea fragilor. Poposind în umbra pinilor, mâncând şi simţindu-ţi ochii goi de oboseală. Iar noaptea, în bezna aproape totală a camerei de lemn, privind fereastra tăiată-n patru de o cruce neagră, printre braţele căreia scânteiază luna, zdrenţuită de cetină. Ridici palma ca să prinzi, ca pe o apă de hidrargir, lumina albastru-argintie, care-ţi scoate-n relief bucăţi de palmă şi degete, scufundând restul în noapte. Ce mai e de scris voi scrie domani, fiindcă azi, abia sosit, sunt golit de mine însumi şi în loc am doar atât — tristeţe.

24 iulie Mi-am revenit foarte bine şi mă simt iar ca peştele în apă (fiartă) în lumea bucureşteană. Am încredere în mine, cred că ar putea ieşi ceva din *O.* Sunt din ce în ce mai aproape de ceea ce chiar am vrut şi am sperat că o să pot face cândva, combinaţia aceea de Proust şi Kafka. Mintea mea încă nu are însă destulă subtilitate. Am o grămadă de scuze — vara, viaţa de familie agitată şi obositoare pentru spirit, singurătatea asta neproductivă, dezorientarea schimbărilor din jur —, dar ştiu precis cât valorează ele. Important cu adevărat e doar să cred în ce scriu. Să fie ceva adevărat. Fiindcă doar aşa pot rezista 4–5 ani la frustrarea asta de-a scrie o singură carte într-o singură manieră. Să merg înainte, pereat mundus.

Când mă (mai) gândesc la poezia mea de-al'dat, „îmi pare că ea cură…" E o lume scufundată din care nu mai ţin minte nimic şi a cărei nostalgie n-o mai am. E o dragoste moartă.

25 iulie Nu să vânezi un subiect, ci să *fii* subiectul.

O carte nu povesteşte viaţa unui om, ci înfruntarea dintre viaţa unui om şi viaţa literaturii.

Involuez masiv, dar îmi rămâne întreagă speranţa că am să revin într-o zi. Acum toată puterea mea e-ndreptată nu spre scris, ci spre rezistenţă; încerc să nu fiu cu totul smuls din literatură, să alunec la vale cât mai încet.

28 iulie În punctul unde am ajuns, ar trebui să scriu dumnezeieşte ca să nu ratez. Scriu doar hinghereşte, cu toate viscerele mele (şi mai ales cele din cutiuţa superioară) proptindu-se ca nişte catâri, agăţându-se de pacea mic-burgheză a siestei lor, refuzând să treacă puntea. Să se facă fraţi cu dracul ca să *treacă*, în sfârşit, spre Raikov sau Adkov. Trupul şi sufletul meu sunt pioase şi îmbuibate. De ce s-ar scufunda în suferinţă (ce-i aia?) şi ficţiune? Dar o să-mi fac o nuia şi-o să le plesnesc peste ochi până vor dansa iarăşi după muzica mea. Mr. Tambourine Man, walk with me!

„The novelist Nicholas Delbanco has remarked that by the age of four one has experienced nearly everything one needs as a writer of fiction: love, pain, loss, boredom, rage, guilt, fear of death“ (din Gardner).

29 iulie Teribil sentiment: gândeam cu vocea mătuşii mele (pe care n-am văzut-o de doi ani).

Viaţa mea s-a simplificat nepermis de mult. E o deprivare emoţională, imagistică, o lipsă de acţiune care, laolaltă cu neputinţa de a mai crede în ceva, de a mai vedea ceva valoros, etern şi demn de a fi dorit, duce la neputinţa de a mai fi la înălţimea mea în scris. „Voinţa puternică“ (v. James) există, dar ea nu produce automat literatură în lipsa unei adevărate vieţi emoţionale şi intelectuale. Am depăşit în ultimii ani, atingându-le superficial şi trecând mai departe, crize de multe feluri — religioase, estetice, de imagine de sine, social-politice şi acum, în loc de o nouă criză, în faţa şi-n spatele retinelor mele inutilitatea şi vidul, inhibiţia morocănoasă haşurează totul.

Acum regret până şi criza.

31 iulie Da, se-ntâmplă nişte ciudate tulburări în zona asumării — dar ce pretenţios spus — personalităţii celui ce aş fi fiind: dimineaţă m-am trezit (sau nu încă) simţindu-mă copil mic, de 3–4 ani, cu tot straniul unor locuri parfumate cu parfumul trecutului. Eram într-o bucătărie în care totul era de dimensiuni mari şi mă percepeam gândind cu naivitatea şi neliniştea copilului, în care fiecare fir de idee e vopsită în emoţie grosieră. De fapt, gândeam direct cu emoţie şi gândeam irepresibil, la nivelul valurilor de frig şi căldură, teroare şi dragoste ale chimismului talamic. Apoi, toată ziua, privind în drumul meu prin căldura verii, construcţii dărăpănate, îngălbenite şi roase de vreme, mi-au fulgerat prin minte amintirile unor amintiri şi ale unor vise din care se alcătuieşte toată ţesătura vieţii mele psihice din ultimii ani. Din care s-ar putea hrăni meduza.

Maşina de cusut având în interior mănunchiuri de vene şi artere.

2 august Wellcome to the club! O nouă fantomă, cea mai true-to-life de până acum, mi-a făcut o vizită de curtoazie azi-noapte. Probabil că garniturile s-au fisurat destul de serios în ultimul timp. Am deschis ochii brusc, în mijlocul unui vis, şi am fost îngrozit s-o văd la un pas de mine, reală ca orice lucru real pe care l-am perceput vreodată: profilată pe uşa neagră a şifonierului, în picioare (toate celelalte fuseseră aşezate), o bătrână cocârjată, cu o faţă ireal de expresivă sub o mare pălărie conică şi într-o rochie cărămiziu-stacojie. M-a năpădit brusc o teroare inexprimabilă, cu transpiraţie îngheţată. Bătrâna m-a privit câteva secunde, după care s-a topit în aerul îmbeznat. M-am străduit să mă calmez, să-mi spun că a fost o halucinaţie, dar inima îmi bătea violent şi un ciudat frison, un tremur cum nu am mai simţit niciodată, mi-a cuprins bazinul şi pulpele. Era lună

plină, albastru-orbitoare, şi n-am putut adormi multă vreme.

Ieri, descriind fractalii decurgând unii din alţii pe ţeasta Ancăi, am simţit iar că se subţiază pereţii ce mă despart de relaxare şi abandon. Vreo oră am trăit primele valuri, hurducate şi acide, ale unei psihoze aproape probabile.

Nu pot exprima (fir-ar să fie!) ceea ce nu simt…

4 aug. Un conglomerat de fapte, în contrast cu zariştea serenă a soarelui de august. Mi-a apărut *Nostalgia* la Humanitas şi am, în sfârşit, cartea întreagă în româneşte, la 8 ani după ce am terminat-o. Vor urma câteva lansări în Ardeal şi la mare. Apoi, am făcut încă un pas spre himericul premiu al „Uniunii latine“ (impresionant că în juriu sunt mari rechini ai prozei sud-americane, spaniole, italiene, franţuzeşti etc.). Deja povestea cu *Nostalgia* începe să deranjeze în ţară (e un *hybris*) şi apar primele reacţii de „înfierare“ şi izolare. Bănuiesc că ele vor creşte mult în amploare în anii următori, când tot ce ţine de perceperea mea de către ceilalţi va fi exagerat pasional. Nu am de făcut decât un lucru ca să mă apăr: să evit orice polemică, să nu citesc articolele de genul celui de ieri, să rămân în rezervă. Să nu mai vorbesc despre ulterioarele evenimente (cronici, traduceri etc.): fiecare dintre ele îmi aduce duşmani aici, în primul rând printre congeneri.

5 aug. Cânepă. Cânepă. Văd cuvântu-ăsta în toată materialitatea lui. Spre dimineaţă am visat o fiinţă îmbrăcată într-un sac de cânepă. Câlţi şi chit roşu. Munca instalatorului.

6 aug. La început am privit-o distrat, deşi mi-am dat seama de neobişnuitul înfăţişării ei. Umplea un scaun de metrou şi dădea bine şi pe dinafară. Se distingea în primul rând ca o mare pată de roz deschis, fiindcă purta o foarte bizară

combinaţie de bluză şi pantalon făcute din acelaşi material roz-satinat, subţire, cu floricele, ca de pijama. Era considerabil mai lată decât înaltă, bondoacă, pufoasă ca un mandarin (şi chiar linia corpului ei avea ceva de japonez sau chinez atins de obezitate), cu braţe nefiresc de albe, adipoase, cu pielea foarte subţire, ieşite din mânecile scurte. Capul mare, cu păr sârmos, foarte încărunţit, avea ceva paradoxal: era parcă mai grosier decât corpul în privinţa pielii, cu trăsături oarecum îmbătrânite artificial (să mă hazardez să-i dau o vârstă: 45 de ani). Ochelarii cu rame de metal contribuiau la impresia asta. Şi totuşi: ceva nespus de naiv şi de neajutorat se citea pe faţa ei: o expresie de fetiţă de 10 ani, amestec de frică şi timiditate. Uneori încreţea nasul ca un ursuleţ Panda, iar gura cărnoasă stătea deschisă într-o expresie de blândă perplexitate. Părea atât de curată, atât de îngrijită (parcă mirosea de departe a săpun de lux) încât ai fi spus: o străină sau o păpuşă asiatică. După ce o decupai cu privirile din gloata transpirată care moţăia în metrou, îţi dădeai seama că nu era singură. Lângă ea, în picioare, se mai afla o femeie. Părul îi era la fel de grizonat, părea, după figură, mai în vârstă decât cea aşezată (dar cu *câţi* ani?), şi înfăţişarea ei nu atrăgea deloc atenţia: o femeie obişnuită, într-o rochie obişnuită. Pe faţă, o expresie de asprime: gura bine strânsă, cute între sprâncene, femeie fără bucurii, lovită probabil de viaţă. Corp voinic, adipos fără să aibă aspectul flasc al primeia. În privinţa privirilor pe care şi le aruncau mereu cele două, ai fi putut la-nceput să crezi că te înşeli: cea din picioare o privea pe cealaltă cu o dragoste care părea şi mai patetică pe faţa aceea aspră, iar cealaltă-i răspundea cu mici zâmbete timide, uitându-se-n sus cu ochii cei mai copilăreşti pe care ţi-i poţi imagina. Când s-a apropiat staţia, cea mai în vârstă i-a făcut semn să se ridice celeilalte, şi cuplul format împreună a devenit mult mai explicit ca limbaj al gesturilor şi

mai enigmatic în acelaşi timp. Căci cele două, cu coafură identică, acelaşi păr sârmos şi pe jumătate cărunt, se atingeau, se priveau, circula între ele o iubire foarte greu de interpretat, înduioşătoare şi ciudată. Cea mai în vârstă o lua uneori după umăr pe cealaltă, cu priviri de liniştire, de asigurare, alteori o strângea uşor de braţul grăsuţ sau o mângâia pe antebraţ. Cealaltă, stângace, uşor aplecată-n faţă, cu mâinile mereu în jos pe lângă corp, răspundea mereu cu acelaşi zâmbet mic şi pierdut, nedus niciodată până la capăt. Când uşa s-a deschis, cea mai în vârstă a făcut-o atentă pe cealaltă cum păşeşte, ca pe un copil, şi s-au depărtat pe dalele peronului prin mulţime. Cea mai tânără mergea nefiresc, greoi, mutându-şi picioarele groase parcă cu mâna, lată şi bizară ca un balon roz, şi deodată a părut iarăşi singură, o păpuşă japoneză sau un ursuleţ.

19 aug. Vargas Llosa, *Elogiul mamei vitrege*. Mai am o mulţime de cărţi: *Cursa cartierelor moarte* de Fruttero & Lucentini, *Oamenii lui July* de N. Gordimer — nu prea mă atrage —, *Herzog* (odată faimosul) lui Saul Bellow, and so on. Nu am încă destulă linişte şi singurătate ca să reiau lucrul. Poate în toamnă o să-mi dau drumul. Viaţa mea e mai departe sub semnul unei ciudate fascinaţii. Trăiesc de parcă m-aş zbate în propriul meu corp, ca să-naintez în adâncul lui cât mai mult. Un flux de sentimente îmi spală organele interne, ca să se-ntoarcă iarăşi în ţeastă, ca-ntr-o grotă marină. Iubesc viaţa şi urăsc dragostea mea pentru viaţă şi îmi iubesc ura.

20 aug. Furnicile care suie pe copac şi pe care le strivesc.

Lipsa cafelei, un compresor care urlă afară din toate puterile, o Ioană care bolboroseşte alături şi mă cheamă din două în două minute… O frustrare fără limite. Poate că septembrie îmi va lumina creierul. Aş scrie poeme.

E precedat de un vis în care mă aflam la Şcoala 28 unde, în sala de sport, organizasem o expoziţie de pictură. Eram pictor expresionist-abstract. V. Adrian mi-a dat cheia sălii: minusculă, ovală şi aurită ca o sămânţă de dovleac. Apoi, într-o atmosferă de farmec ciudat, s-a întâmplat ceva greu de povestit. Eram într-o încăpere cafenie, şi un bărbat în vârstă, cărunt, cotrobăia printr-un dulap de lemn, cu o oglindă pe interiorul uşii. „Priveşte, îi spuneam, imaginea ta în oglindă se mişcă independent de tine." Dar nu era asta. Bărbatul privi oglinda întunecată. Şi atunci, din adâncul ei, solemn, alunecând aproape, a ieşit o femeie. A depăşit cadrul oglinzii şi se afla între noi. Avea şi ea părul cărunt şi buzele îi erau vinete. „Olimpia! Olimpia…", a îngăimat bărbatul şi ştiam că era soţia lui moartă de mai mulţi ani. Cum poţi simţi în aceeaşi clipă teroare şi fericire? M-am trezit înfiorat tot. Dormisem cu faţa-n sus, şi aveam ceafa congestionată.

21 aug. În jurul vârstei de 40 de ani am să ating, poate, apogeul recunoaşterii mele ca scriitor. Voi avea până atunci, să zicem, încă una sau două versiuni ale *Nostalgiei* în străinătate şi *Lulu* apărut la noi şi în Franţa. Posibil şi unul sau ambele volume de versuri apărute aici. Dar sub succesul aparent îşi face loc, tot mai mult, sentimentul dezastrului. Voi avea atunci gata *Orbitor*, pe care doar o renaştere miraculoasă a puterilor mele îl poate salva. Ar putea fi un zdrobitor eşec, cum de altfel şi *Lulu* poate fi. Voi avea atunci, deja, în spate, cel puţin cinci ani de eşecuri continue, fără speranţa redresării. Ştiu că am luat-o pe un drum greşit. Dar e singurul.

26 aug. Anestezie emoţională (şi volitivă) aproape completă. Căci e imposibil, altfel, să reciteşti *Omul din subterană* fără nici o reacţie, de parcă atât de adevărata confesiune nu te-ar privi, ci

ar fi un caz clinic demn de, doar, atenţie ştiinţifică. Ce-am trăit în armată („Nu-ţi dai seama că te putem lua oricând şi te putem pune cu fundu-n chiuvetă şi să dăm drumul la apă?“) şi la Sighişoara, paranoia umilinţei şi a orgoliului răscolit, arată că nu e aşa, dar creierul meu median tace, ghiftuit, ajuns, cretinizat de mulţumire. Tot ce pot spera e că acest calm în care nici un neuron nu sclipeşte este un somn şi nu o comă anoxică. Din septembrie voi trece iar la varianta hard a existenţei, după fleşcăiala estivală. Îmi voi lua nes, şi, dacă-o să am dimineţi libere, sper să-mi dau iarăşi drumul. (Şi o ciudăţenie pe care abia acum o remarc: pe 20 aug. am notat un vis în care apărea o Olimpie. În *Omul din subterană* a lui Doistoievski, o prostituată se numeşte chiar Olimpia! Când am visat numele ăsta, nici nu cumpărasem cartea. Cum e posibil să-l întâlnesc de două ori într-un interval atât de scurt?)

Despre *Orbitor*, azi, 26 august: *e bine*. 120 de pagini şi poate încă vreo 10–15 până termin prima parte din cele, cred, patru. E o ţesătură tridimensională, mozaicată, multietajată, şiroind de frumuseţe. O rochie de mireasă îmbrăcând mumia lumii. Va fi tot mai greu s-o duc mai departe, dar cu puţină dragoste, puţină nebunie şi puţin ajutor, poate că *O* va exista. Omega melancolicul, înconjurând ca o pleoapă ochiul din frunte.

27 aug. Numele mi-a apărut a treia oară azi, deschizând eu, la dentist, o revistă ilustrată plină de reclame. Dar grafia era alta: Olympia! Per Baco…

Citesc *Cartea despre Dao şi putere* atribuită lui Lao Tzî, asemănătoare ca tip de gândire paradoxală cu Gita, cu Zen, cu Isus, cu toate.

28 aug. K. R. Popper, *Societatea deschisă şi duşmanii ei*.

Nu-mi pot intra-n ritm. Am nevoie de dimineţi vide şi de drog. Nu mai pot atinge lumea cu mănuşi de cauciuc. Nimeni nu poate face nici măcar lucruri mediocre când e mereu şi mereu distras. Scrisul, ca orice altă artă, e monomanie, ţicneală de colecţionar, nebunie. Nu se poate scrie literatură printre picături şi fără nici o participare adevărată. Dar vine septembrie şi începe şirul lunilor mele faste. Sunt sigur că n-am să le las să treacă pe lângă mine. În patru luni, până în '94, o să am, în mod normal, 50 de pagini scrise, ceea ce m-ar apropia de jumătatea caietului maro. Dacă va fi un eşec, *O* va fi cel mai fabulos eşec reuşit de mine. Sau cel mai teribil succes eşuat. Mă lupt cu cartea asta într-un soi de contopire, frământare şi transmutaţie, ca omul şi reptila din bolgia hoţilor.

2 sept. E, deci, toamnă (frumoasă, deocamdată); am, deci, nes (destul de OK, deşi…), urmează al treilea „deci" ca să rezulte o falsă judecată, căci inspiraţia e încă departe. Dar nu mă simt deloc rău, şi asta e ceva. Citesc a nu ştiu câta oară mereu minunatul *Catcher In The Rye*, trăiesc liniştit, am bune perspective de venitor apropiat (peste-o lună plec de două ori în Germania, şi o să am şansa să văd Târgul de Carte din Frankfurt)... Proiecte vagi: să traduc *Franny & Zooey*, să scriu *Theodoros*, să mai scriu (ceva) versuri. Să-mi *public* versurile (am recitit *Nimic* şi e mişto). Poate pe banii mei.

5 sept. October light în septembrie. Party-uri unul după altul în livingul nostru cu crizanteme, dar gata cu petrecerile, căci ele n-au făcut decât să dovedească din nou că lumea mea cea adevărată e a noastră, cu Cri şi Ioana (devenită peste noapte o puştoaică extraordinară, ai zice că de cel puţin 10 ani) şi *atât*.

130 de pagini la *Orbitor* şi lucrurile merg, zic eu, înspre bine; deşi încă nu am destulă forţă în

toamna asta (dar toamna e abia la început). Totul se va rotunji în multe sute de pagini. Poate de vreo şase ori pe-atât. Vreau să dau în cartea asta tot ce sunt în stare anii ăştia de până la schimbarea prefixului. La 40 de ani voi avea încă o carte. Jurnalul perioadei fără jurnal, cum bine i-am spus odată. Dar trebuie să cresc mult şi eu ca să iasă comme il faut.

Azi-noapte monologam cu vocea lui Holden Caulfield. Tot azi am început să traduc *Franny & Zooey*. Patru pagini în trei ore. În trei luni aş putea să am manuscrisul gata.

9 sept. Zile de alergare, de epuizare fizică. Pentru vize, pentru telefon, pentru Oneşti, pentru Humanitas… N-am cum şi când să lucrez. Evenimentele se aglomerează, oraşul se dilată sub lentila aurie a toamnei ăsteia indiene, autobuzele încep, parcă, să capete miros de occident — totul miroase a America, pentru că exact pe lumina asta rece de toamnă am fost acolo — iar viaţa de familie e dulce şi plăcută. Foarte greu să mai zgândări nebunia din mine.

A ieşit o antologie de poezie optzecistă şi, doar răsfoind-o, îmi dau seama cât de departe sunt de vremurile alea. Toate eforturile de a face imagini, de a fi uimitor pe fiecare vers, culorile alea, gagicuţele şi convenţiile, certurile şi împăcările cu amicii — totul e scufundat şi nu regret asta nici cât negru sub unghie. Pentru că „all things must pass“… Nu mai sunt acolo. Sunt altul şi sunt altceva. Nici *Levantul,* nici *Nostalgia*, nici *Nimic*, nici, mai ales, *Orbitor* nu sunt de acolo. Şi-n definitiv, n-are nici o importanţă.

M-am mai holbat prin *Chirurgia psihiatrică*, fără consecinţe de vreun fel sau altul, în afara concluziei că sunt lobotomizat de un bisturiu (poate) celest. Căci, de fapt, ce este cenzura transcendentală decât o castrare a creierului sau a testiculelor — organe analoage? (Două personaje:

unul e castrat — poate povestea cu scopiţii — altul lobotomizat.)

12 sept. Septembrie şi octombrie or să fie probabil zile pierdute pentru scris. De câteva zile, după perioada aceea oribilă de alergături, m-am simţit rău, cu dureri de ficat şi greaţă şi mai ales cu o oboseală extremă. De două zile nu mai beau cafea, mănânc bine şi mă odihnesc cât se poate de mult. Sper să mă strecor şi de data asta pe lângă un break-down care-ar fi destul de inoportun. Sunt însă ameţit de lipsa cafelei şi aşa o să fiu cel puţin o săptămână de aici încolo, până mă mai dezobişnuiesc. Somnul la prânz mă dezorientează şi mai mult, căci mă trezesc înfăşurat în ceruri stranii, vesperale. După ce ieri noapte am visat că ajunsesem în vârful unei scări şi că urma să cobor pe partea cealaltă (simbolismul ăsta, neresimţit în vis decât ca un fel de rău de înălţime, m-a sâcâit apoi toată ziua), azi la prânz am visat un parc însorit, orbitor şi pustiu, un fel de întindere de nisip arzător, în centru cu un rond din care creştea un singur pomişor. Acest parc mi se părea o emblemă a vieţii mele, sau a viitorului meu. Privindu-l, mă copleşeau o disperare şi o singurătate fără limite. Aveam să dispar în curând, restul vieţii mele avea să fie pustiu şi înspăimântător de dureros. Rareori neîmplinirea, singurătatea, golul de sens au fost mai chinuitoare decât în imaginea asta a unui parc gol în bătaia soarelui.

Peste câteva zile plec la Oneşti şi aşa va trece septembrie. Sper ca timpul meu liber să crească progresiv de luna viitoare, să pot termina introducerea la *O* şi să-ncep partea întâi. Mi-e groază de întinderea proiectului ăstuia. Acum e o vreme mizeră, cu ploaie şi întomnare. Nu am ce să citesc, şi, oricum, sunt atât de răsucit de la imaginea mea, încât nu aş putea citi nimic.

Vieţuiesc mocnit, neinteresant şi n-am scris nimic niciodată.

13 sept. Azi am terminat prima parte din *Orbitor*. Mi-a luat nouă luni de zile. Sunt o sută şi treizeci de pagini şi ar trebui să reprezinte cam a şasea parte din bizareria asta. Nu ştiu dacă e un lucru bun, habar n-am ce-o să iasă, dar nu pot să fac ceva mai bun anii ăştia, aşa că trebuie să continui. Am vreo patru ani înainte. Să dea Dumnezeu să iasă ce-aş vrea eu.

20 sept. Înapoi acasă, după câteva zile de hoteluri, restaurante şi cabotinism literar. Mi-e ruşine de tot ce se-ntâmplă cu mine. Mă simt murdărit şi falsificat de elogiile publicului mare, dar mai ales de faptul că le accept, că, pe jumătate măcar, tolerez comportamentul ăsta, pe care ei mi-l imprimă, de „autor important“, „care nu mai trebuie prezentat“, „clasic în viaţă“ şi tot jegul. Nu vreau şi nu trebuie să devin un ins „copleşit de onoruri“, vreau să fiu viu şi contestat, să pot scrie ceva care să mă-nfioare, care să existe. Aşa, sunt elogiatul autor al unor scrieri care-n cel mai bun caz nu există. Imaginea mea începe să devină cea a „autorului de succes“, supralicitată până la scârbă şi dispreţ. Trec într-o zonă pe care mi-am dorit-o, dar într-un fel pe care nu mi l-am dorit. Să mă ţin departe de provincialismele astea, să fiu fericit când n-or să mai creadă că mă înţeleg.

Am avut şi vise în care ruşinea şi ura faţă de mine au fost sentimentele cele mai puternice.

Citesc Wittgenstein, *Caietul albastru*, scriere izbitor de asemănătoare cu lumea kafkiană prin faptul că lumea apare aici complet vidată de „căldura animală“ şi prin asta de o stranietate sumbră. Nici simţurile, nici chiar modul de gândire nu mai sunt la scară umană, ci sunt „mărite“ monstruos şi urmărite detaliu cu detaliu, pulverizate complet, iar apoi reunite în cele mai neaşteptate, mai atroce imagini sensibile (ilustraţii

ale teoriei). Se imaginează oameni pe care-i dor dinţii altor oameni, oameni care, în timp ce gândesc, îşi urmăresc gândurile din creier cu o oglindă, alţii cărora li s-a tăiat câte o mână şi nervii lor au fost legaţi la o altă mână, aşa încât, când ea e rănită, doi oameni simt „aceeaşi“ durere — dar e ea *aceeaşi*? W. urmăreşte maniacal şi, în sens camusian, absurd tropismele vorbirii, rămânând mereu pe marginea abisului, unde materialitatea lumii se atinge de imaterialitatea jocurilor de limbaj, cartografiind miliardele de cute ale limbajului comun pe corpul neted al gândirii pure. Sensul demersului ăstuia nesfârşit şi disperat e netezirea treptată a acestor cute pe suprafeţe cât mai întinse, din aproape-n aproape. Valoarea filozofică se converteşte aici direct în valoare poetică. Lipsa totală a empatiei — negarea ei ca o absurditate din punct de vedere filozofic (căci nu vom simţi niciodată suferinţa altcuiva, de vreme ce suferinţa se dovedeşte a fi interioară conştiinţei) este motorul sentimentului neliniştitor de „gândire străină“, dintr-o altă lume, pe care ţi-l dau textele lui L. W., în ciuda tonului lor familiar, aproape socratic. Un Socrate, însă, care nu are nevoie de interlocutor, un Socrate solipsist, cum să zic, beckettian.

Pe 17, jurnalul meu a făcut 20 de ani. Adică anii mei de viaţă conştientă şi de scris. Sunt mai multe mii de pagini de defulare şi literatură şi vise, şi văicăreală, dar dincolo de toate, de permanentă pipăire a minţii şi aproape şi a corpului meu, o pipăire care n-ar rămâne la piamater şi piele, ci s-ar înmocirla în „senzaţii, percepţii, reprezentări“, în sisteme şi aparate. Iată, fac literatură de 20 de ani, literatură publicabilă — profesionistă — de 17 ani. Am făcut 10 ani literatura mea cea mai bună: 1979-1989. De cinci ani plutesc în derivă şi nu ştiu dacă voi mai putea să ajung la acel *altus* care este înălţime şi adâncime deodată. Şi-mi dau seama

brusc că anii nu mai contează, cum gândeam cândva: „nu contează săptămânile“.

21 sept. Kafka (şi ce blasfemie că m-am comparat vreodată cu el) către Felice Bauer: „să scrii prost şi totuşi să trebuiască să scrii, dacă nu vrei să cazi pradă unei disperări definitive. Să trebuiască să plăteşti atât de scump fericirea perioadei când ai scris bine. (…) Să priveşti paginile care se umplu la nesfârşit cu lucruri pe care le urăşti, care-ţi provoacă scârbă sau cel puţin o indiferenţă tulbure şi pe care trebuie totuşi s-o aşterni pe hârtie ca să trăieşti“. Mă compar azi cu el numai în eşec.

22 sept. Jena de a mă reprezenta; e greu de suportat să fiu luat de toată lumea drept autorul *Nostalgiei* sau al *Levantului*, când eu ştiu cât de nesfârşită e impostura. De parcă un scriitor fără drept de semnătură mi-ar trimite manuscrisele lui ca să le public pe numele meu şi aş scoate o carte extraordinară şi toată lumea m-ar felicita şi eu ar trebui să zâmbesc şi să dau autografe. Cred că la orice reeditare trebuie să ai sentimentu-ăsta de jenă şi culpă. Îi fur gloria lui M. C. de acum zece ani (cu totul altul decât mine), eu, care nu sunt în stare de nimic.

Kafka şi Wittgenstein: *pentru ultima oară psihologie*! Cu ce dispreţ maxim e folosit de ultimul cuvântul „introspecţie“... Într-un sens, tot efortul din *The Blue Book* este de a demistifica procesele psihologice implicate — chipurile — în verbe ca „a gândi“, „a şti“, „a dori“, „a simţi“, „a durea“. E o dezrobire a limbajului de sub dominaţia culorii afective şi o re-înrobire sub negrul mat al jocurilor logice.

29 sept. Am ratat iarăşi intrarea în toamnă. N-am mai scris nici un rând după 13 sept., adică de mai bine de două săptămâni. Deprivarea de cafea e deocamdată un dezastru pentru pofta de lucru. Am

trăit într-o năuceală cu scurte clipe de reculegere, mai ales nocturnă. Cumpărături, viaţă de familie, irespirabilul cuştii cenuşii dintre blocuri… Nici o idee, nici umbra unei amintiri a vieţii mele de om care scrie, de mult muribundă. Serile, după potolirea bruiajului familial, merg la fereastră şi mă-ntreb zăpăcit „Cine sunt? Cine sunt?“. Anestezia e completă, nu pot simţi nici cel mai mic şuvoi de emoţie între omoplaţi. Două zile în şir am citit Arghezi şi parcă aş fi sărutat o femeie prin geam. Mintea mea nu e acolo şi pare să nu mai fie nicăieri. Cafeaua declanşează jocul, în lipsa ei sunt ca o maşină fără sistem de aprindere. Poate peste o vreme, când mă voi limpezi cu totul de zaţu-ăsta mizerabil, voi începe să redevin eu însumi, dar rezist din ce în ce mai greu tentaţiei de a recurge iar la cafea. Am deja trei săptămâni de abstinenţă. Cred că trei luni (adică până la sfârşitul anului) va fi o perioadă concludentă. Dacă un resort interior (care odată a existat şi făcea totul mai bine decât nes-ul, ceea ce mă făcea chiar să fiu mândru că nu folosesc nici un fel de stimulente) nu se regenerează până atunci va fi trist, căci, în orice caz, viaţa asta concretă pe care o duc e distrugătoare pentru scris. Aştept totuşi să mi se ridice vălul cafeniu de pe creier, laolaltă cu marele păianjen din centrul lui.

Vise cu animale sfârtecate, cu viscerele atârnând, pline de sânge. Apoi vise pline de o nesfârşită trăncăneală.

30 sept. Prima zi cu adevărat mizerabilă, cer gri-beton, ploaie ţârâită, rece ca gheaţa, somnolenţă şi delăsare. Încerc să mă trezesc totuşi şi să fac ceva. Am şanse mici să-mi întind însă senzorii afară, ca nişte coarne de melci. Şi cu atât mai puţin înăuntru, unde toate organele par fericite şi radiante, aşa încât filmul interior iese mereu voalat. Am mai citit câte ceva din Daniil Harms (regăsit), destul de mult Arghezi, cu empatie ceva

mai bună, şi am pe masă — pentru a câta lectură? — *Orlando*.

Acum, seara, am început *Iarna vrajbei noastre* de Steinbeck. Tot repet ca un zălud: „Mă simt bine“ (cred că nu e zi în care n-o simt şi nu mi-o spun) şi totuşi amân aşezarea la masa de scris şi nu imaginez, nu gândesc şi nu observ nimic. Totuşi (iar), nu e acel „bine“ fiziologic, sau nu numai el. Simt că regenerează, într-un fel, şi scoarţa mea cerebrală atât de uzată şi, cu toate că tac, simt că mai târziu s-ar putea vorbi din nou prin mine.

Ştiu că sunt într-un punct alunecos al evoluţiei mele. Să mă feresc de capcane. Să stau în expectativă. Să nu mă las tentat. Eu trebuie să lipsesc cât mai deplin din lumea asta ca s-o, cândva, moştenesc. Cât mai retras, cât mai tăcut: să vorbească, dacă va fi ceva de spus, cărţile. S. are dreptate: e oribil să ratezi devenind autor oficial (orice-ar însemna asta). Este o temă despre care se cuvine să scrii pe closet, şi asta şi fac. Căci e vorba de noroc, bani şi putere, simbolizate mereu prin realitatea învelită de ele: ce-ngroapă pisica, shit. Sunt în prezent un hibrid foarte aproape de hybris.

1 oct. Pe când ţigănosul din spatele ghişeului repara nişte brichete (sau le umplea cu gazul care împuţise baraca), eu, zgribulit de frigul câinesc şi ploaia de-afară, citeam anunţul de pe tejghea, scris cu lettres-assettes şi pe care erau lipite trei brichete adevărate: „Reparăm păpuşi, umbrele, brichete, umplem brichete.“ Locul era strâmt şi umed, mai erau nişte decupaje din reviste cu bricheta Ortis (să zicem) zburând în spaţiu ca o rachetă. În spatele meu se mai aşezaseră o tipă gen curvuliţă şi un ţigan. Am scos umbrela şi arcurile care-i săriseră şi m-am privit (căci n-aveam ce face; tipa din faţa mea dăduse cinci brichete deodată la umplut) în fâşiile de oglindă de la colţul pereţilor de tablă. Oglinzile înguste erau în unghi drept, aşa că mă

vedeam din două părţi de sus până jos, în blugi şi jackă de piele ca de motociclist, pletos şi cu faţa albă ca hârtia, pe care mustaţa era netă ca ale actorilor, cele lipite. Mi-au atras însă atenţia ochii. Nu erau ochi obişnuiţi. Mă priveam stând aproape cu nasu-ntre oglinzi şi lumina palidă bătea prin uşă ca un curent de aer, aşa că-mi vedeam fiecare fir din barba nerasă şi fiecare pată de pe gulerul jackăi. Ochii scânteiau în aceeaşi lumină. Bizareria lor venea mai întâi din inegalitate, dar şi din forma deosebită. Unul — dreptul — era bombat, umed şi strălucitor, cafeniu delicat, sub sprânceana frumos arcuită: un ochi inteligent, pasionat, atent la peisajele din lume şi din creier. Celălalt, însă, sub sprânceana aplatizată, era contractat, vizibil mai mic, mat, ca un ochi de sticlă. Mort şi trist. Dacă ambii ar fi fost la fel, poate că ar fi trecut neobservaţi, căci există oameni cu ochi care par că vorbesc, ca şi inşi cu ochi morţi. Dar contrastul dintre ei pe aceeaşi faţă, clipitul nefiresc de rar, fixitatea lor trebuie că produc o impresie de nelinişte şi poate frică. Eu, cel puţin, i-am privit câteva minute cu milă şi oroare, după care mi-a venit rândul la ghişeu. Am ieşit din baracă şi, deschizând umbrela cealaltă, de damă, am luat-o spre casă pe lângă complexul ud de la Teiul Doamnei.

4 oct. Scriu la bucătărie, într-o atmosferă de iarnă, de apropiere a sărbătorilor. Focul sâsâie la ochiurile de aragaz, e o tristeţe dulce în casa goală, e locul psihic în care acum cinci ani am scris *Levantul*. Acum sunt complet risipit prin spini şi bolovani şi dacă mai sunt atent la ceva, sunt doar la metamorfozele neaşteptate, ignobile, ale felului meu de a gândi şi de a (nu) visa. Pe fereastră e un fel de bloc de gheaţă cenuşie, ca şi când aş fi un fetus ghemuit la căldură şi aş privi dopul gelatinos care pecetluieşte uterul. Sunt trist şi nu văd imagini.

Mi s-a propus să devin director de editură. Niet.

Citesc *Spărgătorul de nuci* a lui Hoffmann şi nu beau cafea.

15 oct. Back from Frankfurt. Occidentul nu mă mai sperie şi nu mă mai atrage. Stau acum în dubiu dacă să mai merg şi la Bad-Homburg sau nu. Totuşi, mi-ar plăcea să văd Dublinul (ar fi la sfârşitul lui novembre).

Lucrez la reorganizarea volumului meu mai vechi *L.a.t.*, care va deveni, probabil, *Dragostea*. Am scos zece texte mai slabe şi vreau să modific titluri şi să introduc motto-uri (Pavel în primul rând). Va fi o carte clasică, sobră, frumoasă, fără prea multă nebunie, o carte a unui început trist de înţelepţire. Un final al unei formule. Trebuie să mă gândesc şi la ilustraţia copertei.

O să predau şi *Lulu*, tot la Humanitas. Aici n-am ce modifica, pentru că nu înţeleg nimic. La *O* n-am mai scris de peste o lună şi încă nu sunt în starea necesară ca să reiau scrisul.

17 oct. Lecturi din Biblie, epistolele, apocalipsul şi Isaia. Încercând să-nţeleg: ce este credinţa şi de ce mie nu mi s-a dat acest har. De altfel, toate motoarele sunt oprite sub ţeasta mea, unde nici emoţii, nici vise, nici speculaţii nu mai trăiesc. Sunt mort şi îngropat în uitare. Privesc în jur: iată cum e să fii mort. Nothing special. Un pahar, o farfurioară, un craniu complet vid… Un zgomot de camion departe. Şi nici măcar certitudine nu mai există, căci nu mai are sens cuvântul „incert".

Creierele celor mai (cum? lucizi? înţelepţi? credincioşi? iubitori? conştienţi de sine?) dintre noi sunt, poate, puncte de străpungere, de interferenţă cu lumile nevăzute. Aici sunt intrările străjuite de nervi şi de vene.

Azi-noapte, câteva clipe, m-am simţit extrem de ciudat. Mi s-a făcut frică. Se apropiase ceva. Nu

obiectual, ci parcă o întreagă *altă* realitate împinsese o frontieră în camera întunecată. Am ezitat o clipă dacă să mă las în voia fascinaţiei sau să fug. Mi-a fost frică şi am respins senzaţia aceea de prezenţă a *cuiva*.

Apoi (toate jocurile astea periculoase sunt pe un fond de viaţă moartă şi putredă), din când în când, concentrarea asupra unui lucru — un coş cu mere, ultima dată — şi adresarea, puternică şi înfrigurată, către el: „Hai, mişcă-te, dă-mi un semn, deplasează-te încet, haide, haide!“ Obiectul se detaşează atunci de tot restul, creşte, devine fantomatic, îmi devine limpede că totul e iluzoriu, contururile ies din ele însele, culorile se întind… Eu rămân cu ochii ficşi, cutremurat de sentimentul că *e iminent* ca lucrul acela să mă asculte, să-nceapă încet să gliseze pe masă sau pe covor. Mă-ntreb ce aş face dacă asta s-ar petrece o dată. Uneori sunt aproape. Dar nu-mi reuşeşte să am credinţă totală, să nu mă-ndoiesc şi să nu mă sperii nici o clipă. (Sunt iar singur şi supus manevrelor halucinatorii.)

19 oct. Plec iarăşi în câteva zile în Germania, la Bad-Homburg, unde Dostoievski se ruina la ruletă. La sfârşitul lui noiembrie am să merg şi la Dublin, unde Joyce… etc. Toamna asta e, deci, mâncată de sărurile vieţuirii sterile. Nu mai apuc să vorbesc cu mine, nici să(-mi) scriu. Uit cum arăt. Devin un străin de celuloid şi încă atât de desfigurat de filmul negativ, că nu-l mai pot recunoaşte.

Vise vorbite, banale dar extrem de limpezi, în care luciditatea sporită a minţii contrastează paradoxal cu starea de somn şi inconştienţă. Mintea mea vorbeşte clar, răsunător, vizualizat aproape, dar *cine* aude?

Pentateuhul. Luptele oamenilor cu îngerii.

2 nov. Drumurile astea m-au zăpăcit complet. Au fost ultimul ingredient al schimbării mele, al

uitării celui care-am fost 20 de ani. Sunt pe cale să-mi schimb meseria sau pielea. Am învăţat mult din ieşirile astea, sunt acum mai pozitivist şi mai lucid. În nici un caz însă limpede. Ştiu mai bine ce vreau *cu adevărat*, nu ce e frumos să vreau sau ce cred că vreau. Sunt în plină modificare de schemă corporală, şi lucrul ăsta, în loc să mă terifieze, ca altădată, mă distrează, căci văd lucrurile de mai sus şi într-un câmp optic mai adânc. Abia de 2–3 ani a început procesu-ăsta greoi de maturizare, şi va mai dura 2–3 ani. La 40 voi fi, pur şi simplu, altul decât la 30. Sau chiar decât acum.

Trăiesc lejer, nu lucrez nimic, simt farmecul, vâscos la început şi apoi volatil, al vieţii. Fac ce vreau, mi se rupe de orice, sunt liniştit şi (filozofic) senzual. Poate va mai ieşi o putere din mine, nu ştiu. Dar acum nu-mi pasă de asta.

Am mai citit din Biblie. Am umblat pe drumuri extrem de lungi.

Toamnă însorită şi umplută cu linişte. Nu pot să cred că exist. Sunt un fetus şi aşa aş vrea să rămân mereu. Căci naşterea mă va umple de hormoni şi de sânge. Nu mai visez nimic, deşi se spune că *ei* visează.

3 nov. Aş regreta intrarea în carusel dacă aş putea face ceva mai bun. Aşa, învârtirea la nesfârşit îmi e cel puţin indiferentă. E secetă, aşa că jocul celălalt e o soluţie împotriva vidului. Există o samsara literară: e filozofia samsarului. Îmi sunt propriul samsar ce se învârte în roata auto-reprezentării. Ce aştept din învârtelile astea: 1) o plecare la Dublin şi una la Paris până la sfârşitul anului; 2) răspunsul editurilor germane, olandeze, poloneze şi maghiare; 3) premiul Uniunii latine (de care mă apropiasem simţitor într-o vreme, dar acum nu mai am nici o veste); 4) veşti despre *Lulu* în franceză; 5) apariţia lui *Lulu* şi a *Dragostei* la Humanitas. Nici una dintre poveştile astea nu este clară. E o ceaţă, un condens

de posibilităţi din care poate ieşi ceva. Toate astea, de fapt, ar fi trebuit să le aştepte şi să le rezolve altul. Eu ar trebui doar să scriu, dacă aş mai fi-n stare. Mi-e silă de mine şi de tot ce sămsăresc ferice.

5 nov. Încerc să mă liniştesc şi să mă adun, dar nu mai sunt singur niciodată, nici în vis, iar când rămân singur — ca în dimineaţa asta gri şi rece — am un vuiet în urechi „ca zgomotul unor ape mari". Aşa cum, după ce ai călătorit mult şi eşti în fine în patul tău, nu poţi adormi pentru că vezi sub pleoape, extraordinar de viu şi realist, goana înapoi a şoselei şi tumultul circulaţiei, când rămân singur agitaţia vieţii mele obişnuite mă însoţeşte ca o ceaţă în jurul minţii. Îmi vine uneori să cred că s-au dus anii minunaţi ai vieţii mele, „aprilie, mai şi iunie" ai vieţii în poezie, şi că voi continua să exist ca un automat câteva decenii goale de sens. Uite că se-ntâmplă trezirea asta din minune: nu mai pot nici citi şi nici scrie şi nu mai e nimic în mintea sau în inima sau în gonadele mele. M-am stors 20 de ani ca să ajung aici, unde nu mai e nimic de stors. Tot ce-am făcut în ultimii ani e fals. Mi-e din ce în ce mai frică, e o frică de viitor care mă aduce la tremur, nelinişte şi disperare. Nu mai ştiu ce să fac ca să mă-ntorc în domeniul vrăjit, nu mai găsesc drumul.

7 nov. După aproape două luni de întrerupere (care mi s-au părut doi ani de disperată sterilitate) reiau *O*, din care am recitit câteva pagini şi sunt liniştit: forţa vizionară e aceeaşi ca acum cinci ani şi ca-ntotdeauna. Acum voi rezerva câteva zeci de pagini poveştii romanţate a mamei mele — deşi-mi propusesem să scriu despre el. Dar poate vor fi poveşti împletite. Mă voi concentra, voi fi absorbit din nou de propria mea fandacsie. Voi merge iar lent şi dulce. Sunt multe poveşti in statu nascendi. Şi indiferent ce monstru va fi *Orbitor*, vor fi pagini interesante acolo.

9 nov. Mi-e greu să-mi dau seama ce s-a întâmplat cu mintea mea, de unde vine refuzul ei de a mai lucra în echipă cu mine. Zilnic, dimineaţa, am câte o clipă în care mă simt ca altădată, proaspăt şi inspirat; dacă las momentul să treacă — şi de obicei îl las, căci… n-am de ales —, rămân în tot restul zilei astenic şi impotent. Plătesc, plătesc pentru acei ani, plătesc greu. E momentul hotărâtor pe care l-am presimţit de atâta vreme. Vreo două luni am coabitat cu vertijul dispariţiei scrisului din viaţa mea: năucitoare, desăvârşită. Acum, ca un jucător de skandenberg (dar un atlet de sticlă vag fumurie), îmi umflu arterele ce şerpuiesc printre muşchi, mă încordez până-mi crapă tâmplele, strâng pleoapele până-mi fac ochii terci şi sper nebuneşte că încetul cu încetul voi vedea mâna de foc şi gheaţă coborând.

Magritte, de multe ori, vorba lui Breton, „cusut cu aţă albă". Mult prea mult Chirico în el. Totuşi în câteva picturi — magie adevărată şi intensă. Mai concentrat, mai puţin exhibiţionist ca Dali. În *Imperiul luminilor* (unde nici nu observasem până acum că deasupra casei cerul e luminat de soare ca în mijlocul verii) este un peisaj nocturn ameţitor şi nostalgic, ca văzut de un copil. O viziune interioară, veche ca amintirea unei vieţi trecute. Nu din neconcordanţa celor două regimuri ale luminii vine magia, ci din această amintire talamică, extrasă din imaginarul tuturor. În alte picturi, nuduri superbe poartă capete de burgheză valonă, ţeasta cu cârnăciori a Georgettei. Magritte şi Delvaux, diploizi (sau haploizi?) crescuţi din hibridizarea lui Maeterlink şi Chirico. Smart, isnt'it?

Ieri noapte am visat o casă. De unde ştiu asta? Habar n-am, căci nu-mi amintesc nici o secvenţă, nici o imagine. Iar azi-noapte eram în curte la tanti Sica şi priveam în imensa curte a vecinilor. Aceştia creşteau între straturi de roşii şi araci cu globuri

colorate în vârf, o familie de lei uriaşi, agresivi. Hinc sunt leones.

10 nov. *Maitreiy*, pentru seminariile mele absurde. No hope.

Zăpadă şi frig crâncen, brusc, fulgi mari şi rapizi, trotuare negre şi ude… Asta-ţi dă somn greu noaptea şi o oboseală de fiecare clipă peste zi. Nu-mi merge bine. E drept că nici nu mi se întâmplă catastrofe. Sunt doar ineficient, trist, presărat cu ghinioane mărunte şi fapte necongruente, disipate. Nu ştiu nici acum dacă-o să mai plec în Irlanda sau Franţa şi-n general am pierdut legătura cu toate. E drept că nici nu-mi mai pasă prea mult de nimic.

Ah, azi-noapte, deschizând ochii, am văzut o mână întinsă spre mine, o mână rembrandtiană, cu degete delicate. Nu puteam zări a cui este din cauza cearşafului tras peste cap. Oricine ar fi fost, şi-a retras mâna încet, gingaş, şi n-am mai văzut decât spaţiul negru al camerei întunecate.

11 nov. Motto pentru *Lulu*: „Acesta e sufletul meu, Raşel./ Rugaţi-vă pentru el." (Mi s-a părut mai bun când m-am gândit prima dată la el.)

Mai departe totul mi-e ostil. Nu reuşesc să „rezolv" nimic concret şi cred că am găsit soluţia: să las totul baltă; să nu mai rezolv nimic. Sunt sătul. Vreau să mă retrag, dacă am fost vreodată *involved* în ceva. Încetul cu încetul, totul se răceşte (o dată cu iarna albă şi adevărată de afară) şi se îndepărtează. Nu mai plec în Irlanda, poate nici în Franţa, nu ştiu ce voi face cu cărţile de la Liiceanu, cât despre marile mele legături internaţionale… ele par să se fi prăbuşit ca şi când nici n-au fost. Să-mi scriu cărţile şi atât. Poate e bine să fie aşa. E sigur bine, cu condiţia să mai fie ceva de scris.

Din *Orlando* (care mă plictiseşte şi mă umple de dispreţ şi care totuşi mi-a plăcut odată, când nu desluşeam atât de bine convenţiile şi izmenelile şi

când puteam vizualiza imaginile „poetice“ care-acum mă emmerdează): „Încetul cu încetul, se ivise în fiinţa ei un labirint întortocheat, cu multe încăperi, pe care trebuie să le cercetezi cu torţa, scriind proză, nu versuri.“ Cum se vede, colecţionez motto-uri pentru *Lulu*.

12 nov. Fetiţele apar întotdeauna, în momentele esenţiale, în *Craii* lui Mateiu. Ca nişte semnale ale dramei şi purtătoare de enigmă.

Exaltare de noapte de iarnă. La –15°, pe străzi înzăpezite, cu faţa îngheţată, fericit şi febril, îţi simţi cămaşa de oase şi carne (poate şi stele) mult prea strâmtă şi te zgârie-ntre omoplaţi eticheta Pleiadelor. Trecând pe lângă faţada de plastic galben a magazinului Goldstar, cu Cri de mână, dându-ne pe gheaţă şi râzând… Ea, îmbrobodită cu fularul, Nataşa Rostova de Colentina, eu, un puşti de 18 ani, Puşkin sau Mîşkin sau Petruşka, în nici un caz tenebrosul Ivan…

Periplul Mariei prin Bucureşti roteşte cele 4 anotimpuri. O altă idee pentru *O* (poate esenţială): conspiraţia urâţilor. Ceva se-nvârteşte-n capul meu de mai bine de 10 ani apropó de asta. Trebuie însă să câştig mult în expresivitate ca să rămân la nivelul paginilor mai vechi. Totul este de un fast nefast şi mai ales vast, iar creierul meu e bolnav de mutism catatonic. Zut!

Am căutat dimineaţă prin Arghezi, obsedat de versurile citate ieri (Raşel… rugaţi-vă pentru el), poezia în care apar la final. Se numeşte *Epitaf* şi e indescifrabilă ca şi literele scrise pe pielea femeii, în jurul sfârcurilor. Nu e nici un sens inteligibil acolo, doar o manevră magică, întreită, cu o sintaxă goală. Şi finalul de pe altă lume, sunând îngeresc şi pietrificând totul: „Acesta e sufletul meu, Raşel./ Rugaţi-vă pentru el.“

13 nov. M-am trezit la 2 după-amiaza. Kitty doarme încă, deşi e aproape 3. Sunt în bucătărie, la

căldura aragazului şi-mi beau cafeaua. Mă simt nostalgic şi neverbal, de o tristeţe uşoară şi blândă, ca în *Mañana de carnaval* (care-mi difuzează blând şi trist în minte). Nu ştiu de ce să mă apuc. Aş citi cărţi mari, dar ele sunt puţine şi nu le am, sunt ca femeile dement de frumoase pe care nu le vei ţine în braţe niciodată. În lipsa cărţilor — care m-au dezamăgit în ultimul timp, cum bănuiesc că şi eu le dezamăgesc — aş *scrie* cărţi aşa cum mi-ar plăcea să citesc. Aş muri de fericire să mai pot scrie o carte minunată, mereu jună şi lizibilă oriunde, în orice dispoziţie, o frumoasă şi bogată carte, cu părul răsucit (arămiu ca liţa) în formă de melci şi prins la tâmple cu agrafe de iridiu.

În adâncul creierului există „fasciculul Vicq d'Azyr" (îmi place cum sună şi mai ales cum arată citit cu ochii). E seară, Cri încă doarme, am aprins lumina în bucătărie. Focul ochiurilor de aragaz a consumat aproape tot aerul, aşa că deschid din timp în timp fereastra ca să iau câteva înghiţituri de aer gustos şi rece, plin de copaci galbeni, maşini înzăpezite, strigăte îndepărtate de copii. Mă reaşez la masă şi continui să citesc despre fugi epileptice şi confabuloze din tomul uriaş al lui Predescu & colab.

16 nov. Săptămâna a-nceput bine. Ieri am obţinut OK-ul d-lui Liiceanu pentru versuri şi roman (februarie şi septembrie '94), aşa că mă pot apuca de treabă şi sper să iasă lucruri bune. Coperta trebuie să fie frumoasă (Magritte?). Pe spate, poate, poza mea cu „Uncle Sam wants you". Încă stau în dubiu. Apoi: voi pleca, probabil, la Paris, de azi într-o lună. O să stau acolo patru zile, şi mi se vor aranja contacte cu editori. Poate să trec pe la Grasset. Îmi trebuie pentru asta: a) să ştiu ce-a făcut m-me Lenz; b) să-mi fac nişte dosare de presă ca lumea — cu o copertă exterioară, xeroxuri după toate coperţile, curriculum vitae etc. Din păcate, va fi la sfârşit de

săptămână şi nu ştiu pe cine-o să mai găsesc — şi în decembrie! Ultima veste, nu şi cea mai puţin importantă, e că vor apărea nişte antologii de proză în Anglia (la Picador) şi în Statele Unite (Vintage). De fapt, e aceeaşi carte, *Description Of A Struggle*, în care e şi un text al meu. Am semnat ieri un contract (cu suma lăsată în alb, dar ce contează), şi sper să am cărţile la începutul anului viitor (trebuie să iasă de Sărbători).

Cenaclul se dezmorţeşte şi-ncepe să se vadă ceva. Nu ştiu să fac multe lucruri, dar un cenaclu ştiu să fac. Îmi place să trăiesc printre puşti. Făcând cenaclu, ştiu măcar că nu pierd vremea cu prostii şi „divagaţii“ (vorba lui Sioran).

19 nov. Shining de Stephen King, un tâmplar literar & artistic.

O poveste dulce şi imposibilă de dragoste, consumată în priviri grăbite şi priviri admirative şi mult privit într-o parte şi bucuria aceea de la 18 ani, de a iubi, de a o vedea… Visuri sunt şi unul, ş-altul, şi totuna mi-este mie… Părul albastru şi ochii negri.

Poate că totuşi mă maturizez. Încep să se adune în mintea mea poveşti şi acumularea asta poate duce la o întreţesere de omuleţi ca-n Perjovski, pictaţi cu acuarele, ketsch-up, spermă, cafea şi sânge.

20 nov. Faţă galbenă, mereu împresurată de o sudoare fină, murdărită de psoriazis, ochi obosiţi şi încercănaţi, păr lung şi jegos, Mircea Cărtărescu în iarna lui ’93. Ar trebui să mă odihnesc o lună întreagă ca să-mi revin puţin. Dar: „sunt puternic când sunt slab“. Scriu ritmic şi începe să-mi şi placă. Poate într-un an va începe să se vadă ceva din *O*. Deocamdată principiul termitierei pare a funcţiona. Vor veni şi marile bifurcaţii. Primele trei sute de pagini (din care am jumătate aproape) vor trebui să fie — nu pentru că vreau eu — perfect opace. Până la cinci sute vor fi întreţeseri şi ultima

sută revelaţiile şi explozia. Dacă nu-mi va exploda mai întâi mintea.

Pasivul *Nostalgiei* începe, cu timpul, să se contureze şi el, umbrind prin haşuri groase succesul iniţial: şirul cronicilor din '92 tăiat brusc, insucces în trei premii importante, nici un alt contract de traducere după cel spaniol, neapariţia articolului lui Fernandez… Ce va mai fi, ce se va-ntâmpla şi cu *Lulu*, on verra… Important e că această încercare semiratată de a accede în literatura „mare“ nu m-a afectat.

21 nov. Zăpadă viscolită, iarnă grea, ca în anii îndepărtaţi… în micul apartament trăim ca-ntr-o vizuină protejată, pe când afară e prăpăd. Azi-noapte fereastra era luminată de ninsoarea care cădea furios, o lumină roşiatică, şi feţele noastre erau cenuşiu-albăstrui cum stăteam ghemuiţi sub plapumă.

2 dec. Cu nopţi în urmă. Visam ceva, eram în faţa unei case de ţară cu gard înalt şi luminată palid de un bec. Trebuia să ajung înăuntru. Am sărit peste gard şi am intrat în casă. Odăile nu mi le amintesc, dar eram în dormitor când s-a întâmplat. Deodată am fost apucat de picioare de o forţă nevăzută şi târât violent, irezistibil, din pat către uşă. Nu mai era o atmosferă de vis. Eram treaz, îngrozit, şi nu puteam face faţă acelei puteri. Zidurile, uşile se repezeau către mine, străbăteam târât sălbatic holuri şi camere, groaza creştea la infinit. M-am oprit deodată în faţa unei oglinzi mari, în care m-am văzut cu o mare pălărie neagră pe cap. Abia atunci m-am trezit, ca de obicei pe spate şi cu creştetul capului strivit de pernă.

Citesc din nou, în engleză de data asta, *V* de Thomas Pynchon. Mai descifrez şi textele, unele extraordinare, ale lui Dylan şi poate voi încerca să le traduc.

5 dec. Abia aştept să merg la Paris. Trebuie să fie o frumuseţe oraşul ăsta iarna, sub dantele şi peste metrouri. Cu strada Mouffetard ca un stilou Mont-Blanc între degete. Am chef de umblat haihui prin lume, de cunoscut oameni, de pus pe roate kestii mişcătoare, care te mişcă până la lacrimi… Iar când ajungi la lacrimi, sorbi de pe faţa lor curbă, vibrândă, lacrimile lacrimilor.

Sad-Eyed Lady Of The Lowlands — marea mea descoperire în Dylan.

7 dec. Un an de când scriu la *O.* 150 de pagini de manuscris. Două caiete (fiindcă exact atât vreau să-l întind) înseamnă 860 pagini. Ar putea fi 7 părţi. Dacă voi continua în ritmul de pân-acum (care e foarte lejer), în mai puţin de cinci ani voi avea manuscrisul gata, ceea ce înseamnă că — scăzând un sfert din manuscris, pentru că oglinda paginii tipărite e mai mare — voi putea tipări în 1998 o carte de 645 de pagini, format mare. Şi voi avea atunci 42 de ani. Până în ’98 voi mai publica aşa: în ’94 *Dragostea*, în ’95 *Nimic* (poate cu alt titlu), în ’96 poate din nou *Levantul*. Va apărea *Lulu* măcar în Franţa. Vor fi traduceri ale *Nostalgiei*. Va fi antologia elveţiană şi cea de proză, din Anglia. Va fi cărticica din Irlanda (eu şi Romi). Va fi antologia din Irlanda. Deci, maşinăria e pornită şi va mai rula până în 2000 numai din ce există deja scris.

E primăvară cu soare cald şi viu. Zăpezile se topesc ca-n Beatles. E o plăcere să respiri, să simţi lumina încingându-ţi tâmpla (cum scrii la birou), aprinzând movul pulovărului de lână şi făcând castaniul şuviţelor de păr care-ţi cad în ochi sticlos şi cu mici curcubee. Am fost să cumpăr lapte, plescăind prin băltoace, cu capul gol sub cerul azuriu între blocuri. M-am întors fuga în apartamentul cu apă luminoasă de acvariu.

12 dec. Mai departe *V*, cu mare încetineală. Şi şi cu oarece plictis, de ce să nu o spun? Sunt acolo lucruri minunate şi subtile care mă plictisesc. E o precizie rece de mecanism — sau microprocesor —, unde eu caut… dar nu mai caut, ce să caut? Pântec vechi şi fleşcăit, cameră în ruină cu tapetul smuls.

23 dec. Înapoi de la Paris şi cel puţin câteva luni timpul meu va fi homogen, calm, prielnic poate pentru scris. Şi pentru vieţuire, căci cunosc în ultima vreme sfârşeala, voluptatea fără capăt a trăirii în familie, a vieţii liniştite şi dulci, fără meta-trăire şi fără autoanaliză. Mă simt bine, eliberat de toxinele vieţii în viciul literar, în stare să mă regenerez, să încep să văd mai clar, mai matur, să-mi privesc faţă-n faţă îngerul fără să tresar, ca pe un amic vechi. M-au părăsit ambiţiile şi-ncrâncenarea şi sunt puţin ameţit şi ne-ncrezător în fericirea mea (căci *ăsta*-i cuvântul) ca un om căruia i-a dispărut brusc o durere sfârtecătoare. Mi s-a dat iarna asta blondă ca o primăvară şi chietudinea inimii. Numeşte starea mea cretinism şi ratare, dacă vrei. Te voi privi cu blândeţe. Înjură-mă şi îţi voi zâmbi. M-am transformat în altceva, nu ştiu încă prea bine în ce, dar sigur în ceva mai bun şi mai adevărat.

Ioana e ageră şi inteligentă cum se şi cade să fie, mult maturizată în ultimul an. Cu adevărat îmi place, mă distrează şi mă încântă fetiţa asta frumoasă (dar nu păpuşă), plină de intuiţii zăpăcitoare şi de spirit. Sunt foarte fericit că o avem. Uneori, de multe ori, am sentimentul ciudat că văd lumea prin ochii ei, o identific total cu mine cel de la vârsta ei — şi într-adevăr în feţişoara ochioasă, cu obrajii încă gonflaţi şi tari, cu guriţa mare, tăiată în linii ferme, pline de personalitate, se topeşte ceva din imaginea mea despre mine copil. Mă recunosc în ea, mă gândesc des dacă-i va rămâne — şi *ce*-i va rămâne — în memorie din

momentele de acum, trăiesc prin ea un trecut care devine actual.

26 dec. Citesc *Povestiri nemăsurate* de Bioy Casares, ieşite dintr-o coapsă bătrână, apoi, iar şi iar, scrisorile lui Pavel (tot mai străvezii şi totuşi încă nepenetrabile), mai am o carte cam tehnică despre tulburările de schemă sexuală: *Tulburări de diferenţiere sexuală în patologia infantilă*. Am lăsat pe mai încolo *V*, căci mai am un album Klimt al cărui text vreau să-l citesc, pe lângă toate celelalte.

Sentimentul meu de irespirabil şi opresiune se traduce prin vise despre închisori: două unul după altul noaptea asta. În primul eram femeie, închisă într-un fel de spital pentru experimente pe oameni, cu injecţii şi jupuiri atroce. În al doilea eram încarcerat şi pus în lanţuri într-o temniţă din Rusia. În ambele încercam complicate planuri de evadare, fantastice şi riscante. Atmosfera era inumană, peisajul cenuşiu în primul, cafeniu în al doilea, lucrurile înghesuindu-se să-mi încapă în pupilă.

„Nu ştiţi că noi îi vom judeca pe îngeri?“ (Pavel, *Corinteni*)

Nu reuşesc să mă adun şi ar fi foarte ciudat dacă aş reuşi. Sărbătorile nu sunt deloc o perioadă în care să poţi fi singur şi liniştit. Bucuriile simple sunt imbecilizante, iar dacă laşi să se vadă cât eşti de plictisit e o crimă: atentezi la fericirea celor din jur. Trebuie să te resemnezi să participi. Mereu trebuie să faci asta. Şi spaţiul tău devine, cu trecerea timpului, tot mai strâmt. Şi totuşi, în condiţiile astea, trebuie să citeşti şi să scrii, să gândeşti, să-ncerci să-ţi mai dai şi ţie însuţi, ultimul dintre toţi, ce este al tău.

Extrem de interesant: „tendinţa normală de diferenţiere a primordiului gonadal nediferenţiat — a progonadei — este spre gonada feminină; în vreme ce diferenţierea spre gonada masculină reprezintă un proces activ, sub influenţa factorilor

genetici“. Bărbatul e, deci, o femeie „tratată“ genetic şi hormonal. Omul primordial e femeia.

28 dec. O încâlceală de labirinturi şi zone genito-urinare. Artista de varieteu Mioara Mironescu are între pulpe un sex ciudat: o floare desfăcută patetic, orhidee poate, cu petale roz, cărnos-translucide, cu un peduncul uns de o miere vegetală, floare fecundată de un fluture de culoarea teribilă a pielii atacate de lupus eritemator. Actriţa, în extaz sexual, geme voluptuos pe când floarea ei e suptă de trompa filamentoasă a marelui şi părosului flutur.

Nu mai ştiu să scriu. Ce mama mă-sii e *Orbitor*? de ce mă încăpăţânez să adaug strat peste strat epitelial, în prezenţa (sau absenţa?) unei teleologii mai şubrede ca pânza de păianjen? O operă artistică e greu de imaginat că poate ieşi de aici. Dar nu mai scriu literatură (curios: Kafka îşi închipuia, până-n ultima clipă, că face literatură); dacă am numit *Lulu* „un studiu de caz“, cum voi numi *O* decât o demenţă etalată pe o mie de pagini?

Niciodată n-am fost mai singur şi mai confuz. În comparaţie cu cea de acum, singurătatea mea din anii prea uşor mitizaţi era ca a spermatozoizilor dintr-un lichid seminal dens ca flegma: cilii din coadă se-mpleteau unii cu alţii, capetele se-atingeau unele de altele, se spărgeau ca nişte vezicule cu lichid bălos… Now… sunt singur în afara oricărei idei de *altă fiinţă*. Sunt dilatat grotesc de vidul dimprejur. Nu sufăr, e o singurătate cu căluş de xilină, cu mâinile legate la spate, cu ochii holbaţi, cu limba tumefiată…

29 dec. Acum câţiva ani, dominanta jurnalului meu era „nu mai pot să scriu“. Acum ea ar putea fi — şi este — „nu mai pot să fiu“. Toată coerenţa vieţii mele, fiinţei, persoanei mele s-a dizolvat şi sunt un om în bătaia tuturor vânturilor, fără

credinţă, fără interese, narcotizat intelectual şi sentimental, un hârb, o ruină. Afară şi înăuntru au plesnit în zdrenţe, şi neputinţa de a mai lucra este doar cea mai măruntă consecinţă. Nu mai pot asimila datele noi ale existenţei mele. Ele trec prin — altădată — geometrica mea plasă de păianjen ca nişte viespi care nu numai că au căscat găuri hidoase în ţesătura scânteietoare, dar au înţepat şi păianjenul în bulbii motorii, şi conştiinţa mea gelatinoasă aşteaptă acum, nici măcar cu teroare, să fie devorată de vie. Nu pot, în primul rând, integra uriaşul aisberg apărut la marginea vieţii mele — credinţa religioasă. Mi-e imposibil deocamdată să scriu despre asta, pentru că procesul e fără cuvinte, este o pătrundere imperioasă căreia nu-i răspund, sau îi răspund prin şovăială, întoarcere a feţei, căci ştiu că răspunsul cerut, implicat este absolut: „lasă totul şi vino!“ Aş putea lăsa totul, căci ce este viaţa mea?, dar nu ştiu către ce mă îndreaptă acest „vino“ şi nu ştiu dacă, măcar, mi s-a adresat această poruncă. Nu ştiu dacă am fost chemat, dar ştiu că există o chemare şi poate că răspunsul ar trebui să preceadă chemarea şi s-o îndrepte spre mine, făcând-o indiscernabilă de răspuns. Da, nu mai sunt coerent metafizic, trec poate printr-o schimbare fantastică şi e singura mea speranţă (sau spaimă): că merg spre altceva şi nu neapărat spre ruina definitivă, cu toate că performanţele minţii mele sunt tot mai precare. Poate că sunt totuşi un semn diacritic într-o scriptură.

Lulu — o carte „blestemată“? Trebuie cu adevărat ca să fie apărată „până-n pânzele albe“? Teoretic îmi place mult ce scriu de cinci ani încoace, de când nu mai sunt sigur de nimic, fiindcă nu mă mai sprijin pe nimic. *Lulu* şi *Orbitor* sunt pure figuri ale vidului. Ele îmi plac pentru curajul lor de a displăcea (remember fata hidoasă care a participat la concursul de miss, în tabără la

Suceava? Merită să-mi amintesc scena şi să fac poate odată ceva din ea).

E o zi aurie, mă-ndop cu ciocolată şi citesc din albumul Klimt.

Reprezentările imagistice ale fiecărei epoci, în arte, sunt de fapt rămase în urmă cu o generaţie, căci ele sunt fantasme din copilăria artiştilor. Ciudat că bătrânii, cu care aceste imagini sunt contemporane, se ridică primii împotriva lor. Este furia celui căruia i se dezveleşte ruşinea?

30 dec. În vis (şi apoi trezindu-mă şi căşunându-mi pe ornamentul de poleială argintie agăţat de lampă) aveam dorinţa puternică de a mişca obiectele doar printr-un efort de voinţă. Şi-mi reuşea. Într-o stare de euforie, îmi concentram puterile în direcţia câte unui pahar (de ce aproape întotdeauna pahare?) şi acesta, cu salturi şi alunecări, se apropia rapid de mine. Asta îmi dădea o satisfacţie extraordinară. Telekinezia îmi este însă complet interzisă-n realitate. Tot visând, găseam, fireşte, cutia de scrisori încărcată până la refuz. Mereu cea din holul blocului din Ştefan cel Mare (unde de altfel n-am primit niciodată mai nimic). Şi, în prelungire, sentimentul acela disperat de singurătate. Mereu aluzia este acolo, la perioada adolescenţei — pe care n-am elucidat-o deloc, de fapt, cu *Lulu*, ci am încifrat-o şi mai rău.

Nu scriu grozav, dar scriu, şi sunt mai împăcat cu mine decât altcândva. Principiile prozei mele de-acum sunt aceleaşi: termitiera, covorul, pulovărul. O acumulare mecanică, plată, cu (sper) sens global.

1994

1 ian. În ’93 ne-am regăsit după nenorocirea anului trecut. Fetiţa noastră a trăit lângă noi, a mers cu noi pe munţi, s-a schimbat lângă noi, impregnată de dragostea noastră şi a devenit o fiinţă minunată. Pentru prima dată familia noastră a cuprins *trei* persoane într-o armonie şi o stabilitate care-au fost cel mai important lucru în anul precedent. Am trăit liniştit, am avut momente de adevărată şi intensă fericire, am fost destins, visător, imatur ca în studenţie şi — disponibil, în ciuda a orice, în ciuda evidentului paradox.

Am citit — neaşteptat de bine — 65 de cărţi. Mi-au apărut *Nostalgia* şi *El Sueño*. Am călătorit mult toamna asta. Am scris 150 pagini la *Orbitor* şi 105 în jurnal. Am făcut vreo două fragmente de proză şi un poem lung. Anul însuşi mi s-a părut mai lung şi mai bogat decât cei dinainte.

2 ian. Mă simt OK de când mi-au dispărut — subit, după drumul parizian — dârdorile succesului. Slavă Domnului că n-am avut un „succes internaţional“, ci un succesuţ micuţ şi grăsuţ, uitat de mult în hangarul de succese al „lătrăturii universale“. Mai mare ca Stephen King, dar mai mic ca Dostoievski, M. C. a trecut şi el prin lume, a lăsat şi el un nume… Anu-ăsta o să scriu, fără ambiţii sociale şi fără dorinţa de celebritate, sau măcar de publicare. Sper să scriu bine, să-mi găsesc bucuria în scris, să mă apropii măcar, în acest nou început, vechi deja de câţiva ani, de scrisul din interiorul literaturii, care a fost viaţa mea timp de 15 ani.

„Cât de mult ai vrea să te sinucizi? Să eviţi şirul lung de ani identici care urmează? Să-ţi confecţionezi un destin convenabil şi-o legendă cu buzunar de ceas?“

4 ian. Din nou Evangheliile. Marcu, cel mai psihologic, mai uman: Petru, în momentul schimbării la faţă, „nu ştia ce spune". Isus, pe Muntele Măslinilor, „se tulbură în sufletul său" şi cere îndepărtarea paharului. Plânge tăcut în faţa mormântului lui Lazăr. Petru plânge în hohote după lepădare. Fetiţele readuse la viaţă („Lolita, Kumi!" — e doar un joc de cuvinte, nu un lapsus) fojgăie pretutindeni, cu delicateţea lor, muind inimile: „şi începu să umble prin casă, căci avea 12 ani".

7 ian. Din nou *Omul din subterană* şi *Reeducare şi prigoană* de Ana Selejan, despre începuturile îndoctrinării marxiste în literatura română, despre puţoi tembeli şi entuziaşti care mai târziu au devenit bătrâni tembeli şi blazaţi.

Încerc disperat să exist, dar este neomenesc de greu să exişti când nu mai trăieşti de mult. Râcâi pereţii unei oale de mult golite şi sunt bucuros când în lingură se adună câteva coji de afumătură. Mai bine n-aş face decât să mă privesc în lingura goală ca-ntr-o oglindă concavă. Sunt terminat, mi-o mai spun o dată, terminat. Mintea mea e obosită şi ieşirea din literatură nu a dus la nici un efect-tunel, căci n-am găsit nici un domeniu care să mă intereseze în preajma ei. Aşa că m-am întors în literatură pe scara de serviciu şi acum golesc scuipătorile cu speranţa că voi mai intra în salonul oglinzilor cândva, cumva.

11 ian. Limpezit, liniştit, fericit, cretin. Scriu mult la *O* (172 pagini până acum), care are de toate cu mărunta excepţie a epicii, a ideilor şi a imaginaţiei. „Las'că vin ele", vorba ardeleanului. Parcă sunt totuşi mai mult în literatură decât în ultima vreme, când n-am fost în nimic (căci ăsta-i paradoxul: când ies din literatură nu ies în ceva, ci în vid). Parcă nu mai sunt atât de neliniştit de ce fac în zona asta amestecată post-decembristă,

parcă şi *Lulu* mi se pare mai comestibil — dacă e comestibil *Omul din subterană*, zice grandomania mea (de fapt, moartă-n coteţ), e comestibil şi *Lulu* —, şi m-am surprins bucurându-mă de lucrul la paginaţia versurilor de la Humanitas de parcă-acum le-aş fi scris. Asta, fireşte, şi din prostie, dar nu numai. Poate că voi începe cândva să mai scriu versuri, poate c-o să scriu un roman adevărat, cine ştie? La naiba, sunt viu şi chiar şi tânăr, doar ţeasta mea nu'ş ce dracu are la ferodouri.

13 ian. Filigran, tatuaj, dantelărie, imbroglio, entrelacs — puneri în abis pentru *O.* Ele apar şi pe aripile fluturilor, şi pe corpurile femeilor cu miile lor de realizări textuale, sexuale, mandale. 'Cose the vandals took the handles. Oricât de mare ar fi demenţa, de data asta merg până la capăt.

Sunt foarte obosit. M-am trezit devreme şi am dormit prost şi puţin de nu ştiu câte nopţi. Citesc puţin, din lipsă de timp: *Ioana* lui Holban şi, mai departe, *V*, cu tot mai multă plăcere. Cartea asta e de fapt modelul meu principal pentru ce scriu acum, deşi tonul ei, aspectul de bandă desenată pentru adulţi, tehnicismul descripţiilor sunt deosebite de ce vreau eu să fac, şi, oricum, de neatins.

14 ian. Citesc splendidele stilizări din *Povestiri orientale* de Marguerite Yourcenar.

Azi, pe când mâncam cu toţii la bucătărie, Ioana se opreşte brusc din ronţăit (cu colţişorii de pe falca de sus, între care se arcuieşte gingia roşie şi goală, pare o vampiriţă bosumflată) şi spune: „Eu câteodată nu ştiu cine sunt." „Cum, Ioana, îi zic, cum nu ştii cine eşti?" (şi schimb priviri uimite cu Cri). „Eşti Ionicica noastră, cine să fii?" La care ea, cu gravitate şi un fel de înfiorare, zice „Nu, tati, astea sunt explicaţii pentru copii oligofreni, care nu ştiu nici cum îi cheamă. E altceva, eu *nu ştiu*

cine sunt!“ I-am spus la fel de gravi că nici oamenii mari nu ştiu întotdeauna cine sunt, dar că, oricum, are să crească şi are să se cunoască pe ea însăşi din ce în ce mai bine. Însă după un timp interesul ei dispăru la fel de brusc cum apăruse şi trecu iar la agitaţia şi aleatoriul copilăreşti. Foarte rar, ca nodurile unei coloane vertebrale, se ridică la suprafaţa activităţii ei mentale insule de conştiinţă de sine. Ne este foarte dragă şi momentele de felu-ăsta ne sperie un pic. În nici un caz nu o-ncurajăm spre „precocitate“, ar fi o prostie. Îi lăsăm mintea foarte liberă, să se-ntindă cât poate, să atingă ce-i place, să ocupe complet cavitatea cu pereţi netezi ai vieţii ei la şase ani şi şase luni.

18 ian. M-am tuns şi arăt mult întinerit, în ciuda firului incolor pe care mi l-am smuls din mustaţă. Când am privit în jos la masa de păr buclat risipit pe ziare şi mai ales când l-am adunat în palme, nu mi-a venit să cred că era al meu: negru-violet, sclipitor, cum nu a mai fost părul meu niciodată, păr de cerneală fibroasă.

Cimitirul Buna Vestire — ultracapodoperă de grotesc şi viziune. Nimeni n-ar putea face ce face Arghezi din chimismul limbii. Cuvinte martirizate şi sodomizate ca-n Sade. Un repertoriu de perversiuni lexicale. De mult n-am mai fost atât de înnebunit de bucurie citind o carte. Omul care se descuamează sau ministrul înecându-se cu borş de perişoare sau atâtea picturi de muieri ca în De Kooning (Doamne, iartă-mă!), sau atâtea mii de expresii poetice leşinătoare, niciodată la fel… Repet ce-am mai spus despre Arghezi: lângă el suntem toţi nişte puţoi clorotici. Un singur lucru mă încurajează, că Arghezi a scris *Cimitirul* la 56 de ani, dar e o slabă consolare, fiindcă eu, în loc să progresez, uit parcă şi ce am ştiut vreodată. În 20 de ani nu ştiu dacă măcar arhitectura mea de oase, carne şi glande mi-o voi mai aminti, necum cea de

vorbe şi nebunie. Sau dacă şi le va mai aduce aminte cineva.

Străduţe umede în noapte, într-o ceaţă verzuie, clădiri vechi, enigmatice, coşcovite, cu prăvălii la parter şi firme pictate impresionist. Eu şi o femeie umblăm melancolici prin acest Paris inexistent, acest cartier al creierului meu, ca şi altădată, pe străzi roz şi trecând din clădire-n clădire şi din piaţetă-n piaţetă… Atât de multe se adună visele cu zone de oraş bătrân şi cariat, încât nu pot să nu simt fiorul privirii în altă viaţă, prin lentila unei emoţii speciale, proustiene, legată de (falsă) *recunoaştere*. Da, recunosc locurile, deşi nu le-am mai văzut în realitate şi, din câte ştiu, *nu există*…

22 ian. Mi-am recitit, pentru corectură, cu luciditate critică, *Dragostea*, care, deşi datează (e o carte a anilor ’80), e un volum de versuri OK. Publicarea lui nu-mi va face nici bine, nici rău. Sper să fie un obiect frumos ca volum.

24 ian. Minunata singurătate. În toată casa se aude doar ţârâitul robinetului de la bucătărie. Iar de afară un fel de urlet continuu, foarte estompat. Nu am nimic de făcut. Nu-mi mai biciuiesc mintea. Mă bucur de singurătate aici, în bucătărie, de un nes fierbinte… Mi se pare că sunt într-un film de arhivă, căci reală e doar sclipirea tristeţii bune şi cafenii din mine, ca a zgârieturilor peliculei. Am ascultat puţină muzică la radio, am făcut ordine prin casă, mi-am amintit visul de azi-noapte (pentru a doua oară la rând am visat că înot într-o mare verde, cu valuri uriaşe). Mă schimb şi asta e bine. Lumea mea nu mai e cea a scriitorului care am fost. De fapt, el agoniza de mult, el atinsese un extaz maxim în *Poemele de amor*, cea mai sinceră, mai grozavă carte a sa; a păstrat palierul — nu la fel de convins, dar mai puternic, căci mai matur — în *Totul* şi s-a văzut în declin în *Dragostea*. Celelalte cărţi sunt pe altă/alte direcţii.

Care însă nu se lasă nici ele continuate. *Lulu* şi *Orbitor* nu continuă *Nostalgia*, ci sunt cu totul altceva, e suprarealism aici şi alte ingrediente, e multă imaginaţie şi prea puţină fantezie.

Aproape că adormisem. Asistam, ca de obicei în etapele inducerii somnului, la o perindare de idei fluide, aproape vizibile — ideile mele hipnagogice sunt portocaliu-roşcate şi se-mpletesc ca turbioanele de apă —, când şirul lor a fost retezat brutal şi am revenit brusc la suprafaţă, perfect lucid şi frustrat. După o clipă, în camera cealaltă, Ioana a-nceput să plângă şi s-o cheme pe Cristina. Cred că a simţit şi ea ce am simţit şi eu: o prezenţă certă acolo în casă, un pericol invizibil, o intruziune psihică, instantanee, care ne-a trezit pe amândoi. De altfel, cu câteva minute în urmă, când nu închisesem încă ochii, fantasmele grăbite ale visului meu se materializau, în toată concreteţea şi cu toate detaliile, pe fondul îmbeznat al încăperii.

26 ian. Mă simt iarăşi bine — după o cădere de vreo două zile, legată de cartea de versuri. Acum sunt inspirat, luminat pe dinăuntru, conştient de conţinutul pielii mele multicolore. Sunt spre jumătate cu *V*, care e una dintre cele 2–3 cărţi care te moaie şi te înnebunesc de plăcere. La fiecare pagină mai învăţ câte ceva de aici şi asta mă face exaltat şi fericit, chiar dacă ştiu că n-o să folosesc niciodată lecţiile astea în ce-mi va mai fi dat să scriu. Vheissu, singura pată de culoare din lume şi, cu întreaga ei reţea de subterane — ungula leonis suprarealistă pe cartea asta imposibil de definit, bogată şi dementă.

Idei, bizare, imposibile, dar între puţinele care se mai rătăcesc sub ţeasta mea: toate uterele tuturor femeilor comunică într-o altă dimensiune într-o mirifică peşteră genitoare, unde un fetus de briliant înstelat se brobonează de fetuşii adevăraţi, care picură ca o sudoare în burţile calde, între maţe şi vezică. Then: cartea mea trebuie *overwrited*,

împănată de trimiteri înainte şi înapoi în text, de rememorări şi presimţiri, aşa cum amesteci salata într-un mare bol de faianţă. And: întâmplările s-ar putea interconecta cu ale unor celebre personaje din alte romane ale secolului, într-un hipertext care şi-ar afla aici un nod. Dacă aş fi prozator, lucrurile astea (şi altele, de tehnică: am observat la Pynchon un fel de surfilaj şi tehnici complexe de croială) m-ar ajuta să scriu *rrroman*. Aşa…

Last but not least: refac *Lulu* din temelii.

29 ian. Sunt într-o stare de şoc, distrat şi insensibil ca un robot, de când, alaltăieri, mi s-a-ntâmplat lucrul ăsta neaşteptat, derizoriu ai zice dacă s-ar fi petrecut altuia, îngrozitor însă când ţi se-ntâmplă ţie. Când corpul te trădează înmărmureşti, simţi deodată o mână atotputernică asupra ta. Toate proiectele şi tot cursul normal al vieţii se topesc în aer şi te vezi cel care de fapt eşti, condamnatul la boli, chinuri, moarte şi putrefacţie. Şi lipsă de speranţă. Nu am încă 40 de ani şi se insinuează deja în viaţa mea mizeriile declinului. Vor urma săptămâni sau luni pe care nu le pot imagina, dar despre care mi s-a spus că vor fi „rele“. Mi-e frică nu numai de asta, ci de întregul viitor. Mai avem un viitor? Nu e asta o rază neagră care anticipă ceva?

În vis, eram în Bolivia şi urcam mereu pe versantul unui munte, cu Cri, care avea cetăţenie boliviană. Eram la peste 4 000 metri înălţime şi se făcea din ce în ce mai frig. Mergeam spre Capitală, voiam să ne stabilim în La Paz pentru totdeauna. În alt vis, azi-noapte, purtam un tricou alb, cu un chenar pe piept în care scria ADVERTISE HERE. Mi se părea o chestie extraordinar de deşteaptă şi amuzantă.

30 ian. Ninge, la patru după-amiaza, şi privesc zăpada care aduce puţină lumină în cameră. Am lucrat vreo cinci ore la *Lulu*. Nu ştiu dacă e vreo speranţă să iasă ceva de-aici, dar oricum, stilistic

vorbind, nu mai e dezastrul care a fost. Umblu cu atenţie, puţin câte puţin, şi la compoziţie. Să fac să concorde toate temele într-un simbol simplu şi puternic este absolut necesar, dar cred că e peste puterile mele. Totul e confuz şi şubred în construcţia asta fără pereţi de rezistenţă. Voi *îmbunătăţi* povestea, dar nu ştiu dacă o voi putea face bună. Citind textul, mă izbeşte lipsa lui de imaginaţie, monotonia dezvoltării lui. Dar nu vreau să mă mai gândesc la asta. Privesc zăpada (e puţin ceaţă şi fulgii aproape au dispărut) şi mănânc iaurt cu pâine.

1 feb. După ce ieri cei 7 ani de la our marriage au trecut aproape neobservaţi, azi ne-am plimbat împreună prin primăvara bucureşteană, care ar fi frumoasă ca oriunde în the free world dacă albastrul de deasupra (reflectat în marile suprafeţe de oglindă ale primelor noastre, modeste dar încurajatoare, construcţii moderne) nu s-ar întuneca de smog şi dust. Înapoi acasă, păstrez în oase, ca în nişte fiole lungi, pe lângă amurgul trist, de ilustraţie veche, o oboseală vag resemnată. De câteva zile lucrez cu poftă la spălarea cu furtunul (şi degajarea cu pikamerul) a lui *Lulu*, lucru care o să-mi mai ia două–trei zile de luciditate corozivă. Merg mai departe, apoi, cu povestea dementă a unei demenţe: *O*.

5 feb. Prea multe stimulente m-au făcut azi nervos, neliniştit, incapabil să stau într-un loc. Dedublarea, în condiţii ca astea, devine atât de clară, încât ea însăşi e privită cu o detaşare schizoidă, dedublare la rândul ei dedublată şi tot aşa, până la un paroxism al lucidităţii. Vorbesc, lucrez, râd, mă joc fără să fiu acolo cu adevărat. Asta nu mă sperie, e plăcut şi uşor cum ai mânui o marionetă. Înspăimântător e că, lipsind de acolo, nu ştiu de fapt *unde* sunt. Parcă n-aş mai fi nicăieri. Şi acum, când scriu aici (la fel de distant),

îmi simt creierul complet dezlipit de ţeasta care-l adăposteşte, înstrăinat total şi într-o stare de (înaltă sau joasă) perplexitate. Levitez, dezlipit de ţeasta camerei mele, plin pe dinăuntru de un lichid uşor, sticlos, cafeniu… (Luciditate: perplexitate, ca în Bob Dylan.)

N-am mai lucrat. Finalul la *Lulu* va fi înspăimântător de greu. Totul trebuie să se strângă într-un singur punct şi anume în locus geometricus, locus ceruleum, locus solus. Am mult de meditat. Urmez în linii mari foarte vechea mea intuiţie: textul trebuie să aibă un rol catharctic pentru Victor, care, în final, îşi *aminteşte*. Dar *ce* şi *cum*?

7 feb. Vis sinistru. Eram la restaurantul „Berlin“, o bombă mizerabilă. Beam şi mâncam cu câţiva colegi din armată, ne ameţisem de băutură. Cu încă unul, m-am retras într-un fel de dormitor sordid de alături. Visul continua după un lung interval de timp. Mă simţeam apăsat de vinovăţie, fără să ştiu de ce. Existase în viaţa mea ceva îngrozitor, ireparabil. Eram însemnat pentru totdeauna. Şi deodată mi-am adus aminte de seara de la „Berlin“. Abia atunci mi-a devenit accesibilă continuarea visului. În acel dormitor găsisem o fată lungită pe un pat şi o omorâsem cu sălbăticie. Revelaţia acestei fapte m-a cutremurat. Mă-ntrebam cum voi mai putea trăi de-acum încolo. Făceam eforturi enorme de voinţă să nu merg să mă denunţ la poliţie. Sufeream îngrozitor. Când m-am trezit, am fost fericit, eliberat de gândul că sunt un criminal.

Am mai răsfoit un *Sec. 20* cu Lewis Carroll. Lewd’s carrol…

Sunt foarte, foarte obosit după ore de insomnie.

8 feb. În lipsa unei vieţi interioare cât de câte — dar e o vreme mohorâtă şi azi mi-a mers totul pe dos — ca şi în lipsa faptelor, pure sau impure,

să notez aici posibilităţi, probabilităţi, utopii: aştept deci câteva lucruri în următoarele luni: 1. Să fac contract cu Grasset pentru (vai!) *Lulu*. 2. Să fac contract cu Meulenhoff şi Volk und Welt pentru preluarea *Nostalgiei* (poate se mişcă ceva şi în Norvegia, sau în Hungary…). 3. Să apară antologia de la Picador şi cea irlandeză. 4. Să apară volumul în Irlanda. 5. Să merg în Franţa în martie şi iunie şi mai ales la Amsterdam în septembrie. 6. Să-mi apară vol. de versuri *Dragostea* la Humanitas. 7. Tot acolo, *Lulu*, probabil în iarnă. Jumate dacă s-ar face şi tot ar fi grozav. Pasivul situaţiei este că voi trece printr-o oribilă încercare cu dinţii ăştia imbecili. Nici nu vreau să mă mai gândesc la asta.

12 feb. O fulgerare albastră, ca o scânteiere pe metal, mi-a readus în memorie serile primului an în care-am stat în Ştefan cel Mare, holul scării luminat electric, moloz pe scara neterminată, cutia de scrisori pe peretele de la intrare şi, în loc de lift, un gol căscat hidos pe şapte etaje înălţime. Joaca printre mobilele depozitate în gang şi magica rătăcire atât, atât de departe de casă şi de fapt chiar alături, în magazinele strălucitoare pe care le văd atât de des în vise: în dreapta cel de mobilă, în stânga electricele. Restul spaţiului, spre capătul blocului, se pierdea în ceaţă, spaimă, infinit. Să ajung la scara 1 sau 7 era o aventură mai stranie decât voiajul la Polul Nord al primilor exploratori. Doar cu mama, ca îmbarcat pe un transatlantic inexpugnabil, mă încumetam să bat în lung şi-n lat spaţiul tensionat, viu, emoţiile materializate dintre Obor şi Dorobanţi. Frica se retrăgea în ţeasta mea, resorbindu-se din lucruri, şi atunci începea feeria.

Farurile: Proust, Kafka, Salinger, Nabokov, Pynchon, Sábato, Márquez, Schultz, Blecher, Mateiu, M. H. S., Cortàzar.

21 feb. Imediat după medium noctis.

Am scris puţin în jurnal luna asta, dar am lucrat mult şi am trăit mai adevărat umila dar singura mea viaţă. Tristeţe, nostalgie, fericire, dar şi straniu, nesiguranţă, observare — atentă — a lucrurilor şi aerului dintre ele, toate acestea şi-au mai prins parcă din culoarea de altădată. Sunt mai lucid şi înţeleg mai bine maşinăria în care sunt încleştat. Citesc multă proză şi-mi trece uneori prin gând, al naibii de atrăgător, că aş putea ajunge vreodată (şi nu sunt ca un adolescent când gândesc asta, nu trăiesc a doua adolescenţă între două lumi de creat?) romancier. E tot ce-mi doresc acum, când viteza poeziei mi se pare un inconvenient pentru gândire.

Am citit *Colonelului n-are cine să-i scrie*, prototext marquezian cam de nivel Fănuş Neagu, în ciuda ploii care cade neîncetat, a apariţiei lui Aureliano Buendia şi a ciupercilor care cresc în maţele colonelului.

Acum, lângă ultima sută de metri sau pagini din *V* (superbissimul capitol decadent cu mamzelle Heuremaudite), aş face o cură de Scott Fitzgerald. Bineînţeles, o să continui şi Pynchon, cu *Gravity's Rainbow*.

Criza pare să fi dispărut sau mi-a diminuat conştiinţa ei. Mintea mea se odihneşte, epuizarea dureroasă din ultimii ani a lăsat locul unei atenţii calme, nesofisticate, binevoitoare. Am să merg mai departe cu *O*, şi apoi mai vedem.

O frază mă obsedează şi mi-o repet mereu: „Suntem toţi în mâna Domnului.“ Facă-se voia Lui. Nu eşti matur până nu capeţi conştiinţa lucrului ăstuia: că oricând palma de lumină în care stai, deschisă ca o floare în jurul tău, se poate strânge strivindu-te ca pe un omuleţ de plastilină.

1 martie N-am mai lucrat, cred, de anul trecut la *O* şi nu reuşesc să termin măcar şi provizoriu *Lulu*. Citesc mai puţin ca oricând, exist mai precar

ca oricând, visez câte ceva (ieri noapte eram pe un pat cu aşternuturi, aşezat pe vârful unui zgârie-nori), dar nu premonitoriu. Jurnalul devine, după zece ani, poate, din nou minimalist şi stupid. Primesc o mulţime de scrisori şi cred că sunt în pragul unor realizări destul de serioase. Îmi iese până-ntr-o lună (cred) *Dragostea*. Lansez *Lulu*, cel puţin în varianta asta-mbunătăţită, dacă reuşesc să-l termin (cu ocazia lucrului intens la cele 36 de fragmente nou introduse m-am obişnuit cu noul typewriter şi vreau să-ncep iarăşi să scriu direct la maşină), şi-mi va apărea în toamnă-iarnă la „H" (unde va fi în aşa fel paginată încât să devină o carte de vreo 170 pag.) şi apoi, *sigur*, în Franţa.

Recitesc, aş vrea să spun *mai atent*, în orice caz mai avizat, *Caietul albastru* a lui Wittgenstein. M-am uitat azi şi pe albumul lui Giger (arh +), inaccesibil ca preţ. Formidabile viziuni ale infernului fiziologic, copulaţiei, fertilităţii monstruoase. Acolo ar trebui să ajung (să *fi* ajuns). O reproducere după Giger pe coperta lui *Lulu*? Mâine sper că termin în mare revizia la cărticica asta care m-a-nnebunit. Nu ştiu ce-o să iasă, e o carte pe care n-am înţeles-o niciodată, ca pe-un copil care mi-ar semăna, dar numai fizic, în rest fiind un străin perfect.

4 martie Cel mai mic efort mă epuizează. Mintea mea e năucită de mutaţia regimului luminii şi de, probabil, intense modificări/mortificări interioare. Zilele de-a dreptul văratice ne aruncă în plimbări lungi prin praful mai oriental ca oricând al oraşului, printre maşini buşite, înghesuite pe trotuare, pe sub firme strălucitoare dar monotone, în lumea noastră murdară în care ne simţim acasă. E un fel de balet în trei prin graţia şi farmecul zilelor: copilul e mic, dar nu chiar atât de mic, *ea* e o frumuseţe elegantă şi-mplinită sub pălăriuţele de tânără lady, iar eu — încercând mereu să le fac

faţă, să fac faţă acestei vieţi pentru care n-am fost făcut şi pe care n-am sperat-o niciodată, dar care mă umple, mă-ncântă şi mă nelinişteşte… E atât de greu să-mpingi mereu, măcar dintr-un colţ al minţii tale, fericirea pură a acestei primăveri, ca să-ţi poţi vedea iarăşi (sau măcar *între*vedea) adevărul tău propriu, dacă mai există pe undeva, ca o drojdie pe fundul paharului prea plin de vinul *fruity-red*. De ce nu mă pot lăsa copleşit?

Ultimele operaţiuni, mecanice şi plăcute, la *Lulu*: fragmente lipite cu scotch, apoi prinse de pagini cu clame, semnele diacritice adăugate cu pixul… Zilele următoare voi căuta motto-uri şi un titlu (eventual). Luni în orice caz predau manuscrisul în noua variantă, sigur mai bună. Voi vedea apoi totul pe curat, pentru alte schimbări. A fost cartea la care am muncit cel mai mult din tot ce am făcut vreodată. Şi încă nu simt că a ieşit.

9 martie Îmi iau o zi de odihnă. Se închide bucla făcută de lucrul la *Travesti*, cum am să-i zic de-acum (nu prea încântat) şi de lectura paralelă a lui *V*, cu care sunt pe ultimele pagini. O buclă de două luni, în care-am împins înainte câteva lucruri (inclusiv cartea mea de poezie, care-mi va apărea probabil în două săptămâni; aştept asta cu mai multă emoţie decât aş fi crezut; am reuşit în anii de după dec. ’89 să-mi public, o dată cu *Dragostea*, *toate* cărţile care-mi rămăseseră nepublicate în deceniul trecut: *Visul chimeric*, *Levantul*, *Dragostea*; îmi va apărea la sfârşitul anului şi *Travesti* — prima carte de după ’89, şi voi avea, deci, ritmul excelent de patru cărţi în patru ani), şi după care mă pot întoarce la *Orbitor* cu o mai mare prospeţime şi pasiune.

Am dat manuscrisul românaşului la editură şi abia aştept să-l recitesc în noua versiune. Au fost două linii care mergeau paralel şi pe care le-am silit să conveargă: cea a surorii şi cea a lui Lulu.

Prima cu soluţia în camera secretă, cealaltă în cuibul păianjenului. Amândouă trimit acum către marele androgin. Iar backgroundul realist este sugerat de împingerea dramei mai adânc în trecut, de unde schema dezvoltării acestui caz clinic ar fi aşa: 4 ani — operaţie de stabilire a sexului unui hermafrodit congenital; 7 ani — seducţia (lui Dan Nebunul); 17 ani — formarea scenariului paravan, stând în relaţie simbolică şi metaforică cu drama „reală“; 34 ani — vindecarea prin anamneză. Asta-i coloana vertebrală, dar esenţialul este descrierea lumii adolescenţei, a fantasmelor legate de ea, a misticii unei creşteri fără limite până la spargerea categoriilor minţii.

Să notez neapărat, în amănunt, când o să am mai mult timp, explorarea blocului din Ştefan cel Mare de către mine şi Ioana, acum câteva zile. A fost fantastic şi cred că ei îi va rămâne-n amintire: scări şi etaje necunoscute, ieşirea pe terasă, rufele-ntinse la uscat la ultimul etaj şi motocicleta de lângă camera liftului, lumina aceea căzând straniu, ca soarele pe o altă planetă…

Superbă pagină despre creier în *V*. Pynchon e cu adevărat un geniu şi trebuie să ştiu cât se poate de mult despre el. Să mă interesez dacă există monografii etc. Să citesc tot, inclusiv *Vineland*.

10 martie Ioana are tendinţa să scrie „în oglindă“, de la dreapta la stânga şi cu literele sau cifrele făcute invers.

Încep *Gravity's Rainbow*, riscând să am doar 20 de cărţi citite anu-ăsta. Dar am nevoie de baia asta de reală (post)modernitate, de fapt literatura ingenioasă dintotdeauna.

12 martie Prima pagină la *O* după mai bine de o lună şi jumătate. Îmi place, am recitit destul de mult şi cred c-o să iasă o carte mişto. Într-un fel, cartea nu a început încă şi poate nici n-o să-nceapă vreodată, deşi — cine ştie? Poate că din

fărâmiţarea asta de materii lucioase, deşi nu toate preţioase, din amestecu-ăsta de strasuri, paiete, diamante şi peruzea, va ieşi un fel de colier sălbatic, în care nu puţină importanţă vor mai avea sârmuliţele de aur şi penele de quetzal. Până să reintru în atmosferă va mai trece, însă, un timp. Acum voi urmări două lucruri în principal: povestea Mioarei şi a lui tataie (cu un nou, poate, episod din epopeea lui Vasili & Co.). Din nou la Maria cea din '55 (iarm.). Apare Costel şi plonjare lungă-n trecut, deschiderea liniei tatălui — Czartarowsky & Co. Întâlnirea celor doi în partea a patra. Căsătoria. Conceperea lui Mircea. Lumea anilor '50.

13 martie 6 pagini la *O* în două zile. Un rebound recuperator, care m-ar face să reintru-n ritm cam în două luni şi jumătate (în iunie), când, si tout va bien, voi ajunge la sfertul cărţii, adică la încheierea unui an şi nouă luni de lucru. Cam prin 1999–2000 (ce cifre fantastice!) va fi gata tot manuscrisul. Adică tot ce pot face (mai) bun în aceşti ani, depăşind deruta şi mergând încăpăţânat înainte. Totul sau/şi nimic, ca întotdeauna, va fi rezultatul.

Un vis, dintr-o noapte de frământări şi treziri repetate: trebuia să-ntâlnesc pe cineva într-un fel de cabană de lemn dată cu păcură, cu un etaj, despre care ştiam că ar fi o şcoală. Dar era duminică seara şi speranţele mele că voi găsi uşa descuiată erau foarte mici. Se-ntunecase şi gardul şcolii era negru ca smoala, ca şi cei câţiva copaci din curte. Printre ei am zărit-o deodată, cu o bucurie de îndrăgostit, pe D. B., blondă şi cu minunaţii ei ochi albaştri, în costum de blugi şi cu adidaşi în picioare. „Mereu ne-ntâlnim", mi-am zis şi am sperat mult să vină şi ea după mine în clădire. Totuşi, m-am prefăcut că nu-i dau atenţie şi am trecut în goană pe lângă ea. Din câteva salturi am ajuns pe o scăriţă ducând la etaj. O

muzică puternică se auzea din spatele unei uşi. Am intrat într-un bar înţesat de lume. Abia am găsit un loc. Mi-am scos jacka maro de piele şi mi-am desfăşurat fularul de la gât, răsucit în jurul gâtului meu de vreo zece ori. Pe sub jackă purtam, am constatat, mai multe straturi de „cămăşi“ dintr-o pânză ca hârtia. Am mers la bar să-mi iau o băutură şi m-am văzut deodată în oglinda din spatele zecilor de sticle: mic şi urât, mai prizărit decât toţi cei din jurul meu… Atunci mi-am dat seama cât de absurde erau toate gândurile mele la D., fata aceea superbă, cu care nu puteam avea niciodată nimic de-a face. M-am întors amărât, prin înghesuiala de băieţi şi fete, tineri şi frumoşi, foarte eleganţi, dar n-am mai reuşit să-mi găsesc locul şi hainele.

Foarte haios, în *Gatsby*, amănuntul cu butonii din „cele mai frumoase exemplare de măsele de om“ purtaţi de evreul Wolfsheim. Sigur, o fi fost ceva simbolic în intenţia lui Fitzgerald, dar rămâne pur şi simplu un amănunt excelent. Ca şi „Oggsford“, ca şi tufele de păr. Mişto pagină.

22 martie Am fost trei zile la Paris, pe un timp cenuşiu, cu burniţă şi vânt, care-i stă cât se poate de bine urbei cu clădiri identice, cu obloane identice la ferestre, cu balcoane identice de fier forjat. Am umblat ore-n şir prin frumuseţea mohorâtă a lumii lui Utrillo.

La Humanitas unele lucruri merg bine şi altele rău. Mi-a apărut *Dragostea* (şi e prima dată când asta nu-mi face nici o plăcere, din cauza asta nici nu subliniez, cum făceam de obicei, cuvintele respective). N-am văzut-o încă, dar mi s-a spus că arată bine. Mi se frânge inima când mă gândesc că nu-i o carte bună şi că nu mai pot scrie cărţi bune. Că mi-a murit mintea. Că *Travesti* nu e nici ea mai brează. Că *O* e un eşec. Că nu mai am nimic, nimic de spus.

Sunt obosit, înfrânt, fără nimic de arătat lumii, care la rândul ei nu are nimic pentru mine.

25 martie Totuşi, am să-i dau şi celei de-a şaptea cărţi publicate de mine (şi care înseamnă patru ani din viaţa mea) cuvenita preţuire scriind, cu bucurie, că *mi-a apărut Dragostea*, o bună, densă, mai umană decât cele dinainte, carte de versuri. Arată într-adevăr îngrijit, costă îngrozitor de mult şi e tipărită într-un la fel de etonant număr de exemplare. Dar asta nu-i treaba mea. Cartea există şi e bine că există. Cum vor exista şi *Travesti*, şi *Nimic*, şi *Orbitor*.

Ritualuri Voo-Doo. Fluturii ţinuţi în gură (sau în cranii). Osul sfenoid. Secţiunea prin măduvă. *Nu* şi oasele iliace. Ce povesteşte Cedric. Apoi (merde!) întâlnirea cu Costel, împinsă în partea a IV-a.

27 martie Azi am scris scrisori timp de mai multe ore. Lista cu lucruri de rezolvat e teroarea mea în ultimul timp, mai ales că n-o sfârşesc niciodată, nici măcar pentru câteva zile. O refac mereu, *se* reface mereu ca plasa unui spider în jurul meu. Sunt prins, deja, într-un hăţiş de fire lipicioase. Nu mai merg, ci sunt târât, iată definiţia maturităţii.

Azi noapte. Cri, cu sacou şi pălărie, frumuseţe împlinită, gen anii '30 (gura rujată pe o faţă de var, întoarsă spre focul orbitor al lunii pline, ochii în umbra albastră a borurilor); eu lângă ea, flanând prin vântul cald al nopţii, străbătând Bucureştiul, privind detalii groteşti de arhitectură veche, feţele de cal ale prostituatelor, vitrinele cu obiecte inutile şi gingaşe — şi mai ales luna, discul tăios ca o lentilă de gheaţă alergând printre nori în luminişurile albastre ale unui cer de Sturm und Drang, desenând clădirile pe asfalt în proiecţii de smoală, întinzând pe zidurile Ministerului Agriculturii, pe coloane corintice şi pe sânii palizi

ai gorgonelor de ipsos, fantomatice şi tremurătoare crengi de copac făcute din umbră… Când mi-a umplut ţeasta vechiul cântec „Nopţi cu lună-n Bucureşti“, mi-am dat deodată seama că trecusem frontiera altei lumi, că intrasem într-un film în care eram un cuplu matur, superb, două modele, două staruri umblând printr-un oraş construit pe platoul de filmare… unii se sărutau într-o maşină, abia vizibil în bezna dintre parbrize, tineri străini treceau pe lângă noi cu frizurile lor ciudate, femei împlinite sexual, elegante şi mature râdeau excitant la braţul lor…

4 apr. De două săptămâni sunt un burjui familist, fără memoria unei existenţe eroice, sau cu trei stinghii şi-o şipcă la baza imaginarului în loc de arhetipuri. Nu am fost, adică am vândut maşina, am făcut rost de bani, am luat maşină de spălat şi „ghemboi“ — drag istoric literar, să-ţi dau *a helpful hand*: ghemboiul e un joc electronic pe care-l visezi toată noaptea, cu care faci un fel de amor ipsaţionist şi care-ţi plimbă prin creier viermişori albi pătaţi cu negru — vermina ghemboiensis… Am umblat prin oraş şi m-au apucat dracii că nu scriu, că mi-au putrezit aripile şi balanţierele a.s.o. Am mai trimis mss. doamnei Lenz şi o grămadă de scrisori altor domni. În loc de minte am acum un fel de gaz ilariant, un fel de năuceală… Am devorat (riscând la fiecare pagină să mă-nec cu cine ştie ce anacolut) pentru sămânţarele mele idioate *Viaţa lui Eminescu* (un rumân carpatin al dracului de sănătos, deh…) de alt carpatin, Călinescu, şi *Racul* lui Ivasiuc, roman deja citit înainte de a-l deschide. Încerc să-nghit acum ceva poeme de Uxe Nime, dar fără nici un apetit.

5 aprilie Bătrâna şi buna antologie a prozei austriece moderne, cu splendide, morbide, lucide la un mod neobişnuit şi greu de definit piese de

Dodderer, Kafka, Musil, Canetti, Rilke, Broch, Bernhard şi mulţi alţii, aproape toţi foarte buni, sumbri şi ataşaţi ideii de moarte şi torţiune.

Şi Eugen Ionescu, Abbaddon exterminator al criticii noastre, june teribilist, cum a rămas toată viaţa. Frate geamăn cu Cioran, încât te-ntrebi dacă Nae Ionescu a fost într-adevăr atât de viril să-i plodească pe toţi (totuşi, el recunoaşte ceea ce e de recunoscut în absolut: proza lui Blecher şi a lui Arghezi. În poezie o zbârceşte rău cu Vâlsan şi, pe jumate, cu Emil Botta). Un anticanonic care n-a lăsat urme în memoria colectivă a scribălărimii, poate şi fiindcă-a tras cu tunul după muşte. Nu-mi place individul. Vreau să spun că am trecut prin culegerea cronicilor lui (de fapt, interviurile sunt mai interesante), numită *Război cu toată lumea*.

Merg mai departe şi cu *Gravity*, din care — m-am tâmpit? — nu mai pricep nimic, ca din harta în infraroşu a unei planete străine. Dar monstruoasa construcţie — it turns me on.

10 aprilie Mă-ncântă tot mai mult minunea de *Gravity's Rainbow*: atâtea amănunte, aşa halucinantă concreteţe şi precizie — nu mă pot dumiri cum dracu' poate să scrie cineva o fantasmagorie ca asta. Şi poezia violentă a ideii, şi felul în care totul converge, şi faptul că fiecare personaj are tot ce-i trebuie: personalitate, stil… Nu-i deloc adevărat ce scriam odată, că e un lucru artificios şi mecanic, sau dacă e aşa, e un încântător artefact, în care totul are graţie şi se-ntreţese ca o dantelă împletită din ace de seringă. Bravo, Tommy, băiatule, ferice de mama care te-a făcut… (şi vai de mama mea).

Dimanche. Şi, of course, tourterelles. M-am obişnuit cu gândul impotenţei, inteligenţa-mi atârnă moale între pulpe, deşi universu-şi roteşte înaintea mea rotunjimile inf(l)amante şi-mi pune-n faţă o gaură neagră. A fost o primăvară ca o femeie goală, roză, cu o libelulă oprită pe-un sfârc şi cu un

craniu de hârtie în loc de cap. Pe acest craniu ar fi trebuit să scriu un poem, dar o altă pasiune — sau nevoie — m-a cuprins şi l-am folosit pân-la urmă drept toilet paper.

Vocea mea e acum spartă şi scârţâitoare. Nu mai cred în mine. Peste zece ani… *ce dracu* voi fi? (Dar peste un miliard de miliarde de yugas?) Totuşi — ce nebunie! — scriu *Orbitor*! Aş fi putut crede asta acum trei ani? Voi putea crede asta peste 20?

13 aprilie Sf. Mc. Artemon, Cvintilian şi… Dada!

Tunete seci venind dintr-o zare azurie şi paşnică. Semne ale verii. Să vină mai repede, căci iarna şi primăvara ăstui an au fost pentru mine ca un coşciug cu pedale (vreau să spun că… I'm not in the right minds): anotimpuri secetoase şi duble. Beau acum o cahvé şi sunt singur în casă. Zbârnâie oribil frigiderul — căci sunt în bucătărie — şi ţipă copiii la fotbal.

Am citit proverbe culese de Dinicu Golescu, din care-am reţinut: „Vai de satul în care curul e cap şi lindicul pârcălab"; şi o altă zicere înţeleaptă din popor (muntenismele mă topesc de bucurie, fiindcă în definitiv — că tot îmi caut eu lockul & rollul — asta sunt: un muntean. Nu balcanic, sau nu numai): „Toţi banii în pizda Stanii." Da, moş Babuc trăieşte al dracului în mine; de nu m-ar fi stricat moş Goangă, ăst Grobei bănăţan, poate eram şi eu un ins mai cu snagă.

Nu primesc scrisori. Nu m-am îngrijit deloc de *Dragostea*, am dat doar câteva exemplare, dar am mai citit din carte şi mi s-a părut vie şi sinceră. Prea artistă, bineînţeles, dar în sălbăticia de-aici… în orice caz nu sunt mândru de ea, e prea veche ca s-o mai simt a mea. Ca o cununie religioasă pe care-o faci la ani după căsătorie, cu copiii agăţaţi de tine. Alţii par dispuşi să facă însă ceva valuri: mi se tot „organizează" (mi se vâră pe gât) lansări.

Ce-o să fie mâine, ce bizarerie de spectacol, mi-e şi frică să mă gândesc. La Oneşti, peste vreo zece zile, o să scap oricum mai uşor.

Paleologu, fermecător la „Cafeneaua critică“. Mi-am schimbat toată părerea despre el. E ca un bătrân galion încărcat cu lucruri vechi şi preţioase, „cum nu se mai fac azi“ şi care curând se va duce la fund cu o lume întreagă şi cu secrete de construcţie a caracterului ce se vor pierde. Am avut, cu vieţişoara mea standard: şcoală – facultate – zlujbă, un sentiment de umilinţă şi admiraţie: sunt un pigmeu pe lângă el. Dar sunt mai tânăr şi asta e tot.

15 apr. Cum să fii în acelaşi timp canonic şi anticanonic?

Lansare, ieri, în holu' de marmoră de la Istorie. Sentimente amestecate, mai curând deprimare: nu sunt ce credeţi voi că sunt şi nici altceva, nu sunt nimic. Prea mult fast, prea mult tamtam pentru o carte modestă şi un autor terminat. Doar, spre sfârşit, căldura unei roşeli, bucuria unei revederi — *acea* bucurie — şi un nume. Azi-noapte vis cu transfer, compensatoriu.

Mihai Gălăţanu, *Scrâşnind în pumni cu graţie* — când s-o-ncep, s-a şi terminat.

16 aprilie Să-mi public, la anul, *Nimic*-ul la, poate, Litera. În orice caz nu la H. Apoi, vreo trei ani, nimic nou. Poate antologii, reluări… în '99 sau poate chiar 2000 cartea cea nouă, pentru care zilele astea nu am găsit resurse.

…Trăim între timp liniştit, burghez, cu cafeaua cotidiană băută împreună, cu proiecte pe termen lung în privinţa casei, a mobilei, cu plimbări vesperale prin oraşul prăfos… Aşteptăm vara, apoi toamna olandeză, sperăm că va fi frumos… E, în sfârşit, cald afară, putem sta toată ziua cu uşa de la balcon deschisă. Trandafirul japonez a făcut o floare uriaşă, buclată, cu spoturi de aur pierdute printre petale. Numai de scris n-am chef. Aş scrie,

poate, poeme, căci proza te sileşte ca, în nouă pagini din zece, să faci ceva care nu te interesează, departe de ce ai cu adevărat în minte în ziua aceea. Mă trezesc răvăşit de un vis erotic şi trebuie să descriu un drum cu tramvaiul. Un goddam drum cu tramvaiul. Nu mai trăiesc interior. Facultăţile vizionare par să mă fi părăsit. „De ce să-mi distrug creierul când viaţa e atât de liniştită şi de plăcută?“ par să-mi spun moment de moment, ca un lotofag, ca Van Damme ăl bătrân cu furca-n brâu, pân Asia cea dulce. Nehotărârea şi indiferenţa mea (şi cât de periculoase au devenit emoţiile) se văd în fiecare rând pe care-l scriu. Animalul din cochilia de pe umerii mei nu mai scuipă vise şi nu mai vomează idei. Toarce fericit, dumnezeii dumnezeilor lui… Curând o să dau însă milităria jos din pod.

17 aprilie 200 de pagini la *Orbitor*. Cam o cincime de carte. Am scris prima sută în aproape şapte luni, iar a doua în nouă luni şi jumătate. În total, 200 de pagini într-un an şi patru luni, plus vreo 10 zile. Ceea ce ar însemna ca o primă formă a cărţii (dacă va fi) să se contureze cam în a doua jumătate a lui 1999 (iar dacă am deja scris un sfert din carte şi jumătate — prin aprilie ’98, ceea ce pare mai plauzibil, dacă merg într-un ritm constant). Partea mai proastă este că puterile mele intelectuale s-au ruinat în ultimul an în concurenţă cu totala distrugere a dinţilor mei şi a credinţei mele în mine.

18 apr. Eu nu scriu roman, ci interfaţa între roman şi propria mea mentaţie. The hell with the verosimility.

În Pynchon, între lături şi vome onirice, din când în când câte o idee fantastică: un pacient de la psihiatrie poate să-şi schimbe prin concentrare culoarea pielii, se presupune datorită faptului că în stadiul embrionar celulele care secretă melanina (pigmentul pielii) făceau parte din sistemul neural

şi că mai păstrează chiar şi în stadiul final, migrate în piele, rudimente de structură neurală.

25 apr. Paranoia curată: toţi mă desconsideră, toată lumea are ceva să-mi reproşeze, pe fondul unei tulburări disforice a vieţii mele interioare. Niciunde nu mă simt bine, succesele şi vorbele bune, oricât de multe, nu-mi spun nimic, nu mă bucură, în schimb sub fiecare vorbă şi-n fiecare privire bănuiesc o ironie, o aluzie răutăcioasă… Mi-e teamă să mai ies în lume, m-am retras ca un urs în casă, doar pe Cri o mai suport din câţi inşi cunosc.

Am dormit prost şi-am visat mult în ultimele nopţi. Înotam pe sub apă într-un sistem de canale şi cisterne cu pereţi roşcaţi de metal. Puteam respira apa densă, prin care înaintam cu viteză. Uneori, însă, mâinile-mi erau prinse parcă de o reţea invizibilă.

Am cumpărat două cărţi apărute la Humanitas, şi care au reuşit să mă intereseze. Prima, *Moartea ca linie a vieţii*, începe splendid, dar se pierde lamentabil în speculaţii spiritualiste. De altfel, it stinks a anii '60, ca şi *Istoria naturală a supranaturalului* de acelaşi Lyall Watson. Al doilea op e *Istoria filozofiei oculte* de Alexandrian, rapidă croazieră printre numerologii, secte şi eresuri, care mai de care mai sterile şi aberante — un fel de schizofrenie paranoidă a spiritului universal, dacă-o exista aşa ceva.

Povestea olandeză îşi îngroaşă fundaţiile de aer fumegos, căpătând un început de concreteţe: mi-au venit nişte formulare, mi-au fost date asigurări, şi se pare că se va face. Reversul e că mi-e tot mai frică. Nu ştiu dacă voi face faţă, nu-mi dau seama dacă am să suport acea singurătate… încă patru luni până la acea perioadă de două ori şi jumătate mai lungă decât cea mai lungă absenţă a mea din ţară, la Iowa City.

27 aprilie Embrionul se formează în pântec „inter urinem et faeces“.

Anatomia filozofică (v. Goethe, Papus) compară organele stabilind corespondenţe între ele: „există puncte de similitudine histologică între traheea-arteră şi vezică, laringe şi uter (sau prostată), o omologie între plămâni şi rinichi“.

În scrierea *Despre testiculele femeii*, Germain Courtin vorbeşte despre „ejacularea feminină“.

Pentru frigiditate — oncţiuni locale cu ulei de furnici zburătoare. Pentru impotenţă — penis de taur uscat şi pulverizat sau sare de şopârlă (fireşte, după Alexandrian).

2 mai Am citit două romane de Bioy Casares, unul foarte bun, pe modelul lui Alain-Fournier — *Visând despre eroi* şi altul destul de plicticos şi previzibil — *Războiul porcului*. Am şi scris, pentru *Missives*, câteva pagini în care, într-un stil mort, cum e tot ce-am scris de 7–8 ani încoace, fac o conexiune între pareza mea şi visul epileptoid, pe care nu l-am descris însă corect. A ieşit ceva de literatură de popularizare ocultistă.

Nu mă simt bine, în continuare, deşi am terminat-o cu cafeaua. Un fel de vertij de la ficat îmi însoţeşte fiecare digestie. Şi o epuizare fizică penibilă, un sentiment de degradare şi-mbătrânire. Trebuie să rezist însă, căci vremurile bune se vor întoarce.

Nici Kitty nu e OK. Viaţa în trei ne îndepărtează, sparge lumea aceea magică şi fericită. Ne iubim acum „printre picături“, fără continuitate, cum facem fiecare lucru. Nu mai suntem oameni întregi, ci luptăm pe zece fronturi deodată contra entropiei cumplite a vieţii. Care trece ca fulgerul.

7 mai Am reluat lectura la *Gravity's Rainbow*. De asemenea, scriu mai sistematic la *O* şi mă gândesc serios la o rescriere documentată a cărţii

după ce, în prima versiune, voi crea scheletul imagistic şi obsesional. Mă simt capabil să scriu de patru ori cât am reuşit până acum, fără să epuizez filonul. Căci filonul, acum, e *moi-même*. Am să-i adaug date precise, pentru ca totul să iasă un skyscraper „steel and glass“. Laminez foi întinse de sticlă acum. Îi voi adăuga oţelul.

Ioana noastră e contradictorie şi tot mai bizară: nu are nimic de fetiţă în ea, asta ştiam dinainte, dar parcă în ultimul timp îşi pierde şi copilărescul: e pedantă, sfidătoare, infatuată, cu preocupări bizare pentru vârsta ei, cu ticuri faciale care dispar, după câteva luni, ca să fie-nlocuite de altele. Copil singur, hiperinteligent, trăit printre adulţi şi bombardat informaţional… Nu ştiu cum vor evolua raporturile dintre noi. Sigur e că de la ea ne putem aştepta, în bine şi-n rău, la *orice*, la inimaginabil. Sper să rămână însă, fizic şi mintal, sănătoasă, pentru că, în rest, vom găsi o cale comună…

11 mai Mi-a sosit şi corectura la *Travesti* şi o să mă ocup de ea zilele astea. Din câte-mi dau seama, textul este cu adevărat îmbunătăţit. Multe pasaje — cele anatomice în primul rând — sunt totuşi cumva redundante. Cartea e hiperconcentrată şi de aceea va provoca indigestii. Nu şi celor cu stomac bun.

N-am mai avut vreme, nici dispoziţie, să reiau romanul. Merg totuşi înainte, târând totul după mine, atât cât voi mai fi în stare. Starea mea fizică a fost luna asta mizerabilă. Lipsa cafelei a fost un dezastru.

deja 16 mai N-am putut lucra nimic din cauza stării fizice proaste; totuşi am terminat corectura la *Travesti*, căruia-i mai lipsesc vreo cinci descripţii şi racorduri. Nu e, până la urmă, o cărticică proastă, dar sunt în general dezamăgit de mine şi de aproape întreaga literatură. Aş vrea să rup o

dată cu viaţa mea, intrată pe o linie atât de previzibilă, şi să-ncep altceva, să plec ailleurs, să fac ceva important şi real, nu să jonglez cu bătrânele halucinaţii încă 30 de ani. Sunt cu totul afară din literatură, încep încetul cu încetul să mă recuperez ca persoană, ca human being.

6 iun. Mâine voi duce la editură povestea lui *Lulu*, al cărei titlu iarăşi nu mă mai mulţumeşte. De-acum, cărticica asta bizară, pe alocuri la fel de bună ca tot ce am făcut odată, pe alocuri proastă şi irelevantă, se va desprinde de mine ca să-şi trăiască viaţa ei de răţuşcă urâtă. Aş vrea să scriu cu totul altfel de poveşti, dar nu mai sunt în zona poveştilor. Mintea mea se simte uşoară şi fără puteri ca un convalescent, ca un condamnat la galere eliberat după 15 ani. Poate că ani vor trece până când mă voi putea ridica iar din valea lotofagilor.

E o vară care-mi va rămâne-n memorie, cu zile şi seri şi nopţi „care, zice-se, se întorc". Aseară, pe o vreme vântoasă şi caldă, am mers toţi trei spre casă pe bulevardul Lacul Tei, Ioana ţopăind şi dansând, strigând mereu „Oh! Ah! Nici nu ştiţi cât sunt de feri*cită*! Oh! Ce feri*cită* sunt!", mică siluetă de fetiţă-băieţel, mult prea inteligentă pentru vârsta ei: „Vai, e o seară *pură*, curată, o să ne-o aducem mereu aminte!" Şi alergând pe bordura care limitează parcul, apoi dansând iar în faţa noastră şi cântând ceva fără cuvinte. Şi norii de furtună deasupra, dar cald şi întuneric albastru. Acum bate ploaia în pervaz, fetele se pregătesc de culcare, eu voi relua lectura la *Gravity* (sunt cam la o treime din carte) şi viaţa noastră continuă, plină de farmec şi ocrotită de Dumnezeu.

Lumea din jur, care nu pătrunde în casa noastră, e tot mai haotică şi mai dementă. Oamenii tineri sunt complet dezorientaţi şi se înfundă în cele mai perdante zone, în iraţional, în isterie, în ocultisme, ideologii, pasiuni groteşti… Nimic nu mai poate fi

bun şi mare, e ca în carnavalurile lui Ensor, e vreme de roman şi recluziune.

8 iunie Azi, în dreptul blocului Dunărea, cum înaintam prin animaţia străzii — anonimi în cămăşi înflorate, femei trăsnitor de frumoase, vânzători de casete şi de banane —, am prins brusc în plin câmp vizual o imagine atât de ireală, încât am trecut-o la început cu vederea: o gigantică, monstruoasă femeie complet goală, mişcându-se de colo-colo printre maşinile parcate şi oamenii care râdeau şi o fotografiau. Pulpele erau ca sculptate în lut, valuri-valuri de carne vânătă, varicoasă, iar spinarea — falduri de şuncă răsfrântă către şale. Părul foarte negru şi drept îi ascundea faţa. Putea fi din Fellini sau din Márquez cum stătea profilată pe sala Dalles, înjurând şi ameninţând, cu toată turma aceea de dandies în jurul ei.

Am cumpărat Hannah Arendt, *Originile totalitarismului*.

„Voi scrie un vers când voi fi odihnit"…

22 iunie Saint-Nazaire (la drept vorbind, Saint-Marc): întinderea evanescentă a oceanului, ţărmul cu stânci şi plajă scorojită de soare, vase cubiste, ca în Klee, mişcându-se-n sus şi-n jos, foarte aproape de mal, iar noaptea zeci de mii de lumini irizând peste apa neagră, balize scânteind din timp în timp, lumina rotitoare a unui far aflat pe o insulă nu prea depărtată, iar deasupra nebunia stelară, insanitatea căii lactee, ciclotimia tăioasă a lunii. Deschideam fereastra recluziunii mele hoteliere şi, o dată cu vuietul lichid al mării, pătrundea înăuntru, din noaptea magică, mirosul putred şi bun al largului de Atlantic. Mă întindeam peste pervazul ferestrei şi mă răsuceam în sus ca să prind cât mai mult din harta arzătoare a cerului de o mie de feluri de negru. Oceanul îşi trimitea un pseudopod în sala de mese, unde într-un acvariu se mişcau mefient câţiva homari şi un crab, ochi

morţi dar antene şi un hidos aparat masticator într-o continuă, veselă agitaţie. Iar în farfurii — recolta zilelor precedente: grămezi de scoici întredeschise puţind a mâl, cu puţină cărniţă galbenă, ca un cauciuc zbârcit, înăuntru, langustine ca gândacii de bucătărie, cu antene roşii filiforme şi cefalotorace plin de picioruşe, carne minunată de rechin şi roz-portocaliu saumon-fumé… Hrană pentru creier, mai indigestă decât cealaltă şi mult mai neinspirat prezentată, alţi monştri ai adâncurilor: Celan, Fondane, Tzara, Blecher… Şi un conclav de Savarini universitari disecându-i şi eviscerându-i politicos cu cuţite de argint gălbui, marcate indescifrabil.

Mi-am revenit din starea fizică disperată în care ajunsesem, dar am mai departe atâtea de făcut (bucătărie administrativă şi promoţională), încât nu ştiu când o să pot să mă-ntorc din nou la mine şi la ale mele. Totuşi simt că şi aşa, nescriind nimic şi citind foarte puţin, nu pierd de fapt vremea, fiindcă, aşa cum mai scriam aici, am căpătat o senzualitate aliterată a vieţii, o plăcere a fizicului, a pielii, a volumelor şi mirosurilor pe care n-am avut-o niciodată. Mă bucur cu toate pâlpâirile extrasenzoriului meu de oceanul de plăcere din jur şi dinăuntru. Lenevesc fericit ca un oriental între un bilion de cadâne goale, cu crăpătura pubisului întredeschisă între pulpele cărnoase şi dulci (ca ale negresei de pe Orly). E adevărat că una o respinge pe cealaltă şi că trăirea intensă nu găseşte expresie. Poate că o dată, însă, expresia va reveni.

Vise destul de vii ieri şi azi-noapte: 1. Pe o podea se află un şoarice de lemn care, aşezat într-un anumit orificiu, începe să danseze. Încercam să-l potrivesc în acea gaură din podea şi câteodată reuşeam să-l fac să schiţeze câteva mişcări; 2. Eram în Banat, la bunici. Stăteam pe o mare stivă de nuiele şi-mi era frică să nu iasă vreun şarpe sau păianjen dintre vreascuri şi să mă muşte. Apoi eram într-un tren şi un peisaj foarte grafic, cu o

biserică străvăzându-se printre arbori, defila în faţa privirii mele. 3. Ieşim din clădirea Universităţii, un grup în care erau şi B. şi S., şi ne oprim în parcare. Acolo erau două minunate maşini de epocă, galbene, minuscule, cu tot felul de mecanisme azi nemaifolosite. „Uite, aşa o maşină mi-aş dori“, strigam eu cuprins de o ciudată surescitare.

27 iunie Un nes, un pătrăţel de ciocolată şi zece minute de singurătate. Ar trebui să citesc de zece ori mai mult ca să reunific perechea neuron-nevroglie, s-o fac fertilă again.

Mi-a venit corectura la *Travesti* şi trebuie să mă gândesc şi la o copertă care să nu mai fie o mâzgăleală plicticoasă. Sunt puţin curios să citesc cartea asta paginată. Nu sper prea multe de la ea, dar e tot ce îmi permit să sper deocamdată. Ar mai fi jurnalul, volumul cel prosaic şi orbitoriul (pentru trama oranjă a căruia — şi cajunescă — am câteva idei, dar, ca de obicei, prea puţină documentaţie). Şi în nici un caz cărţuloaia mea nu vreau să fie un vis visător şi visătoresc. Roussel e un model care mă atrage tot mai mult. Manieră, surrealism, artificiu. Şi altceva, ce nu pot încă defini. Şi cărtărescianism, whatever that could mean.

Spre dimineaţă. Aşteptam liftul, gândindu-mă îngrijorat la Cristina. Liftul soseşte, deschid şi — capul retezat al Cristinei pe podea, într-un colţ. „Ştiam eu, ştiam eu“, îmi zic şi-ncep să urlu cu capul în mâini, înnebunit. Consecinţa lecturilor morbide din presa de scandal, unde femeile tăiate-n bucăţi sunt la fel de banale ca tuburile de pastă de dinţi. Dar e şi altceva.

Lecturi minuţioase din *Visul* lui Popoviciu, cu interes profesionist. Visele ca entitate psihologică nu se suprapun cu totul perioadelor REM, care cuprind o fenomenologie complexă, bazal fiziologică (dar cu finalitate încă necunoscută). Visele pot fi doar epifenomene ale reprogramării genetice, ale sculpturii neuronale, ale conectării

experienţei recente cu experienţa veche (*cât* de veche?) a celui ce visează etc.

În iulie şi august aş vrea mult să fac capitolul lui Cedric. Poate voi fi, totuşi, ajutat, căci de unul singur n-am spor. Aici, simt, va fi un ganglion. Poate din abdomen, poate din creier, dar unul dintre nodurile de nervi din insectă. Din fluture. Cu orice risc, voi scrie o mie de pagini. Nimeni n-o să mi le publice? Merda lor.

29 iunie Pe măsură ce sorb din cafeaua solubilă, lucrurile încep să tacă. Şi să mai facă un lucru, pentru care ar trebui construită o noţiune. Să se golească, poate, de substanţă, adică în acelaşi timp de lână, lemn, vopsea etc. — dar şi de sens, de ordinea lor în ierarhia mea interioară. Rămân coji spectrale, din altă existenţă, nu trecută, ci paralelă, cu neputinţă de asimilat. Înspăimântător e că ele continuă totuşi să *semene* cu cele reale, adică rămâne încă un reziduu de recunoaştere, dar atât de străin şi de-ndepărtat încât e ca şi când — şi aici e teribilul afront — nu ele s-ar fi modificat, ci *tu* le-ai percepe prin conştiinţa altuia, care n-ar fi uman, ci *altceva*, un păianjen, un aparat de filmat sau un înger, căci asta face orice drog: stârneşte una sau alta din conştiinţele oprimate-n tine când ai decis s-o foloseşti doar pe cea umană şi uneori le stârneşte pe toate deodată. Aşa încât poţi deveni „o gânganie-ngrozitoare“ sau un Aleph. Au dreptate cei care ştiu că din toate rămâne vidul şi că vidul e lumină şi bucurie.

Urmuz (Simforicarpus racemosus) — plantă veninoasă. Ghiocelul e şi el plantă veninoasă, ca şi brânduşa de toamnă, narcisa şi rodul-pământului. La fel, *zâzania*!

30 iunie Sentimentul că visez foarte mult, amintirea voluptăţii de a visa (azi-noapte m-am trezit cu o nemaitrăită plăcere a ieşirii din vis ca dintr-o apă verde), dar neputinţa de a-mi aminti

vreun amănunt, vreo imagine sau vreun obiect. De unde ştiu atunci că am avut lungi voiaje halucinatorii? Ipsaţiunea minţii mele produce, spre zori, o lumină împlinită şi tristă.

Înger, Victor, locus coeruleus, Ajna… Lulu mă tortureazǎ mai departe şi nu ştiu ce-ar fi mai bine: să pun în sertar animalul ăsta de mucigai sau să-i dau drumul, aşa cum e, elephant man, ca să amuşine şi să râcâie tot ce am făcut vodat'. Mai bine-l las o dată liber, dracu să-l ia, dar cu altă etichetă lipită pe dos. Căci aşa, cu *Travesti*… Graficiana pusese pe copertă doi homosexuali hidoşi şi un trandafir roşu! Cine şi ce i-o fi povestit despre cartea asta?

3 iulie Încă o pagină şi jumătate la *O*. Povestea din New Orleans (dar ce se va-ntâmpla? Aici însă — poate — povestea conspiraţiei). Un lucru e sigur: am depăşit jumătatea primului caiet, deci sfertul cărţii. Mai am de trei ori pe-atât. Scriu de un an şi aproape şapte luni şi deci, dacă voi continua acest ritm — extrem de leneş (dar sper că la Amsterdam voi câştiga timpul pierdut) —, ar însemna să închei cele două caiete astfel: pe primul (vol. I) cam în noiembrie 1995 şi pe al doilea în decembrie 1999! Deci ar fi romanul meu din anul 2000! Ceea ce e fabulos. Şi voi avea atunci doar 43–44 de ani, adică vârsta lui Nedelciu sau Crăciun! Iar pân-atunci sunt lucruri de publicat: un volum de versuri şi unul de jurnal, ca să nu mai vorbesc de *Lulu*. (Dar poate că mă înşel îngrozitor pe mine însumi…)

5 iulie Citesc interesat — dar fără să-i dau tot creditul, căci mi se pare că, totuşi, e exagerat să găseşti principala rădăcină a totalitarismului modern european în „chestiunea evreiască“ — Hannah Arendt, *Originile totalitarismului*. Începusem şi *Alexis* al Margaretei Yourcenar (OK, primul nume se scrie altfel), dar l-am lăsat baltă,

căci tonul acela ipocrit şi estetizant gidian m-a scârbit. Totuşi sper să găsesc timp să-l termin, căci nu-mi place să las cărţi citite pe jumătate şi, pe de altă parte, mie în general îmi place yourcenăriţa.

E insuportabil de cald. Nu poţi decât să zaci în suc propriu toată ziua. Asta ţine de aproape două luni deja şi va mai dura cel puţin încă una. Şi nu te poţi ascunde nicăieri: în casa noastră e mai fierbinte şi mai uscat decât afară.

8 iulie Nu reuşesc să mă mai adun de pe drumuri: am liste-ntregi, mereu reînnoite, de lucruri de rezolvat, imposibil de dat la o parte. Partea asta, pân-acum 3–4 ani aproape inexistentă, a „meseriei“ mele: scrisori, relaţii publice şi mai ales acest zbor dintr-un colţ în altul al urbei, pe o căldură tâmpitoare, îmi ocupă acum jumătate din timp. Cealaltă e familia. Scrisul — vorba bancului… Poveştile pe ţeavă sunt: definitivarea situaţiei cu Olanda, o bursă Fulbright pentru la anul (am formularele şi nu vreau să le las încă o dată baltă), reluarea în forţă a proiectului de dramatizare a *Levantului*, cununia religioasă, plecarea la munte, *Travesti*-ul de definitivat. (La cartea asta am lucrat în ultimele zile şi sunt mulţumit. Mi-a venit inima la loc: e o povestire demnă de mine, deşi parcă mai scârţâie ceva spre final. Abia aştept s-apară cărticica asta —, nici nu e aşa de scurtă: 176 pag. — care-n mod sigur nu seamănă cu nimic din proza noastră.) În rest, aceeaşi tristă involuţie intelectuală şi artistică. Pe deasupra, o oboseală continuă, poate datorată căldurii ăsteia atât de stranii, de parcă n-ar fi decât o amibă care ne-a încorporat şi acum ne dizolvă în sucul sudorii noastre. Dar, în ciuda efortului meu de a urni lucrurile — şi doar în fiecare zi rezolv câte ceva, retez câte-un cap al hidrei — totuşi lucrurile nu se mişcă exact acolo unde-ar fi mai multă nevoie: nu mai ştiu nimic de povestea traducerilor *Nostalgiei*, nimic de la Hélène, nimic

de la Olivier… în general, nu primesc scrisori, nu vin veşti de unde le aştept mai mult. Zilnic am un puseu de dezamăgire uitându-mă-n cutia goală. Poate din septembrie să se urnească ceva.

„Cea mai radicală formă de posesiune, şi unica sigură, este distrugerea, căci numai ceea ce am distrus este în mod cert şi pentru totdeauna al nostru.“ Hannah Arendt (Motto pt. povestea cu I.?)

„Căci legendele îi atrag pe cei mai buni în vremurile noastre, tot aşa cum ideologiile îi atrag pe oamenii obişnuiţi, iar poveştile spuse în şoaptă despre puteri secrete, înfricoşătoare — pe elementele cele mai rele“ (idem).

12 iulie Vitalitatea mea scade stupefiant. Parcaş fi otrăvit cu încetul. Nu ştiu ce-i cu mine: e inima? e ficatul? e pur şi simplu istovirea substanţei rare din care sunt împletit? Somnolez continuu, nici cafeaua şi nici nimic altceva nu mă pot trezi. Simt că n-aş putea lucra nimic, pentru că abia dacă mai pot să respir. Ce minunat am început *Orbitor* şi cât aş vrea să-l duc mai departe, dar nu mai pot *fizic* să stau pe scaun, iar mintea mea, pe de altă parte, zace holbată, privind culorile lumii fără să le decupeze-n obiecte, fără să-şi modeleze după ele viziunile. Sunt un om cu desăvârşire prăbuşit, fără să-şi închipuie, în năuceala lui, cum şi de ce. Însingurarea faţă de orice grup, de orice idee m-a ruinat artistic, iar acum parcă m-am separat până şi de viaţă. Sunt singur până şi faţă de corpul meu, de mintea mea, de literele astea pe care le scriu cu deznădejde aici. Mă duc dracului, după un vis atât de intens şi de nebunesc. Totul a-ncetat şi ţeasta îmi iese prin pielea capului…

13 iulie Extraordinară şi cutremurătoare cartea Hannei Arendt. Ieri am citit toată ziua, încercând să privesc în faţă, cu inima strânsă, oroarea fără limite descrisă aici în toate încheieturile ei. Umanitatea care se autoextermină *fără nici un*

motiv, străbătută din timp în timp de imense unde de paranoia. Milioane şi zeci de milioane de victime, împinse spre moarte într-o atmosferă de irealitate monstruoasă, de necrezut. Viaţa adevărată, concretă, a oamenilor sacrificată de alţi oameni unor legităţi abstracte (şi, pe deasupra, chiar dacă asta nu contează chiar deloc, *false*). De unde-ar putea veni la un om atâta dispreţ faţă de alţi oameni, atâta ură — de sine, în definitiv —, şi, mai ales, cum au putut fi convinşi ceilalţi că e bine să comiţi crime în masă? Ce educaţie, ce valori au fost acelea care-au putut fi răsturnate atât de uşor în mintea unor oameni (îi numesc mereu, deliberat, *oameni* pe aceşti nefericiţi, mult mai prejos de victimele lor, căci au fost oameni şi nu monştri, în măsura în care monstruozitatea zace în noi toţi, într-o cuşcă din care, în general, nu i se permite să iasă). Pur şi simplu fantasmele devin realitate şi asta-i dincolo de cuvinte.

După-amiază. Am lenevit ca-n vremurile bune toată ziua şi mă simt ceva-ceva mai întremat. Până şi gelatina asta super-dăşteaptă din oul ţestei parcă-a vrut de vreo două ori să scoată câte-un pui cartilaginos. Am citit legende de-ale negrilor din Senegal şi alte locuri rele, lipsite (poveştile) de orice dâră de umanitate, şi-am mai lălăit-o până-acum, când foamea m-a răsculat. Voi relua lectura curcubeului lui Pynchon, care sper să-mi trosnească puţin vertebrele închipuirii. Şi ceva Bob Dylan, cu poheme de cântat şi citit.

14 iulie Zi frumoasă cu Cri, traseu complicat prin oraşul cu cer acoperit şi clădiri sfărâmicioase, câte un capucino cu multă frişcă la MacMonni's, multe subiecte de conversaţie şi multe magazine cu genţi şi rochii… Ea prea frumoasă pentru mine, în pulovărul ei din Iowa City, ţinându-mă de mână şi *iubindu-mă* aşa cum nu poate fi iubit decât prietenul. Eu bucurându-mă de femeia cu ochi

frumoşi de lângă mine. Abia aştept să se-ntoarcă acasă, unde sunt acum singur.

Juan Carlos Onetti, *Şi atunci când*, novelettă la fel de ambiguă ca şi titlul, specialitate argentiniană ca şi beefsteak-ul cu cartof şi smântână: poveste de dragoste şi moarte, abjecţie şi puritate, într-un oraş estompat.

Alte şi alte lucruri de făcut, când eu de fapt n-ar trebui decât să: 1. meditez; 2. imaginez; 3. scriu; 4. exist.

Continuă toropeala. Ieri am chituit toate răsuflătorile din baie şi debara, căci, probabil, suntem otrăviţi cu oxid de carbon de vecinii de dedesubt.

16 iulie Pe când încă mai visam peizaje fantastice şi scriam texte care mă-nfiorau şi pe care nu-mi puteam imagina de unde le-am eliberat, aveam sentimentul clar că ele nu vin din cine ştie ce travaliu artistic al creierului, că ele nu sunt re-compuneri din piese dispersate, ci chiar *amintiri*. Dar amintirea unor locuri unde nu am fost, în mod sigur, niciodată *în viaţa asta*. Acei imenşi pereţi orbi, cafenii, în noapte, străduţa dosnică dintre ele, senzaţia că eşti departe de tot ce ştii şi că totuşi locurile alea trăiesc în sufletul tău, că odată ai mai trăit ceva pentru care ele sunt, poate, doar un simbol. Şi mă întrebam de ce n-ar fi posibil ca neuronii noştri să engrameze, cum poartă reflexele înnăscute şi competenţa limbajului — şi amintiri din vieţile părinţilor sau strămoşilor mai îndepărtaţi, arhivă emoţională nu de tipul arhetipurilor, ci concretă, cu „poze“ din alte vieţi, cu lucruri percepute de alte simţuri şi prelucrate de alte creiere, acum putrezite. Sculptate în carnea sticloasă a neuronilor ar putea fi pieţe cu statui şi oraşe crepusculare, prin care eu însumi n-am călcat niciodată, de-acolo mi-ar putea veni comenzi imperioase: iubeşte femeia asta! scrie poemul ăsta! admiră norii!…

17 iulie Noapte încărcată de vise, din care doar câteva secvenţe mi-au rămas: 1. Leii scăpaseră de la menajerie şi terorizau oraşul. Ne baricadaserăm în casă, apoi am trecut în altă clădire, mai şubredă. Leii încercau uşile şi ferestrele, erau gata să pătrundă ca să ne sfâşie. 2. O clădire pe care-am mai visat-o de câteva ori, în care am locuit vreodată. Tot ce ţine de ea e încărcat de emoţie. E o ruină, un mare dreptunghi de beton, cu doar un etaj, de care mă apropii cu durere şi nostalgie. Geamurile sunt sparte. La nici o fereastră nu sunt perdele. Înăuntru pereţii sunt vopsiţi cu ulei până la tavan în culori ţigăneşti: vernil, ultramarin, cu desene stereotipe. Pe un mare perete albastru din vreo bucătărie e desenat cu alb o cafetieră din care ies aburi. 3. Rula filmul *Generalul armatei moarte* chiar în regia lui Kadare. Erau întâi secvenţe cu nişte băieţei mergând printre flori sălbatice, pe o pajişte, într-un soare orbitor de vară. Apoi o domnişoară minunată într-o rochie albă gen 1910 şi o mare pălărie tot albă, şezând lungită pe un fel de şezlong şi răsucindu-se astfel încât să-şi arate din când în când, printre falduri, vulva cărnoasă, desfăcută, cu tunelul vaginal roşu şi striat. 4. La D. F., în cartierul pe care, iarăşi, l-am visat de atâtea ori, distorsionat, de nerecunoscut. Facem dragoste şi apoi îi spun că sunt într-o pasă proastă, că nu mă mai recunosc, nu-mi mai iese nimic… în timp ce-i vorbeam îmi vedeam faţa, peste care atârnau şuviţe negre. Nu eram de fapt eu, ci cineva care semăna oarecum cu mine, dar mult mai tânăr.

Am început să citesc două mici romane de Conrad cuprinse într-un singur volum, *Hotarul de umbră* şi *Taifun*.

18 iulie, 8 seara Scriu mai departe la *O* şi alerg mai departe prin metalul solar, transparent. Jupiter, noaptea, deasupra ţigăniei din vecini, emite peduncule de foc verde. Un pahar, pe masa mea, nu vrea să alunece spre margine când îi comand. Şi

totuşi e din ţesut hialin, moale, cu vacuole şi corpusculi Golgi. O reţea nervoasă, ca nişte fire de păianjen, i se străvede în transparenţă.

Sunt o combinaţie de Don Alexandrescu şi Grigore Quijote. Cu, în plus, o tristă asimetrie a feţei. Lumea mi-a fost o dată accesibilă, dar mintea mea se opacizează încet ca o retină. Ce chirurgie metafizică o s-o lustruiască din nou?

Cu fiecare mişcare înainte simt, elastic dar ferm, plafonul. Marginea de cauciuc, aparent permisivă, dar imposibil de străpuns. O pot împinge câţiva centimetri, o pot simţi cum mi se mulează pe faţă şi pe palme, dar cu cât împing mai violent, cu atât mai brutal mă respinge-napoi. Am ajuns la capătul lumii mele, la marginea lui „eu însumi". Să depăşesc e de neconceput, dacă nu-mi aşterne un zeu peste creier un al şaptelea strat cortical şi un al nouălea cer înstelat.

22 iulie Noapte de insomnie totală, în care-am zăcut într-o inconştienţă de mamifer domesticit. Am privit, pur şi simplu, lucrurile tari din jur, lumina impersonală, luna atât de denotativă încât parcă pe cer, în locul discului perfect rotund, ar fi apărut cuvântul „lună". Isteţ ca un zombie, m-am apucat să rumeg o carte, aflând eu câte ceva despre moravurile romane (atât cât e lăsat pârlitul cititor să afle şi să gândească singur, şi nu prin Foucault, Marx sau the human rights). Totuşi câteva idei, nu foarte strălucite, dar bine de reţinut, mi-au rămas, de exemplu că triada de la baza civilizaţiei noastre ar fi *creştinism – tehnologie – drepturile omului*. Deşi prima şi a treia mi se par oarecum asimilabile, dacă nu şi cea de-a doua (căci progresul tehnologic a lâncezit serios până la apariţia voluntarismului şi diligenţei protestante). Ar fi limpede, de-aici, că ţările ortodoxe, respingând tehnologia şi, în bună parte, drepturile omului, nu prea ar putea participa, în principiu, la europenism… Cărţii îi zice *Istoria vieţii private*, e

coordonată de Philippe Ariès şi Georges Duby şi uneori poate fi chiar interesantă. (Ce mi-a mai rămas e că în noaptea nunţii de obicei romanii îşi „iertau“ de dezvirginare soţiile de 12–13 ani, sodomizându-le în schimb.)

Roman interactiv? Roman al realităţii virtuale?

24 iulie Ascultând Lennon, *Shaved Fish*, mi s-a făcut îngrozitor de dor de anii de liceu, de prietenii de-atunci, de toată lumea aceea tulbure şi minunată, atât de rău prinsă în *Lulu*. Şi în vis am avut iar, ieri şi azi-noapte, sticliri de singurătate acută, *de-atunci*, reminiscenţe ale fostei mele sensibilităţi atât de legate de suferinţă. Priveam la ceasul globular, auriu, al părinţilor (de mult dispărut) şi mă-ntrebam când o să treacă după-amiaza aceea nesfârşită din vis, în care nu exista nimeni, când nu era nimeni în viaţa mea, când mersul la şcoală, măcar să-i pot privi pe colegi, era o mântuire, iar vacanţele — o tortură neomenească. Îmi revine totul în memorie, cu întreaga aură de insuportabil şi dor.

3 aug. Într-adevăr, extraordinar rebound de vise la munte, aşa cum de zece ani n-am mai avut. În fiecare noapte am visat de două–trei ori, iar ziua am avut ceva ce începuse să semene a efervescenţă psihică. Dar tot acest arousal pare să se fi pleoştit iar, brusc, în Bucureşti, în supa de neînghiţit a aerului mlăştinos şi infestat de muzică arabă în care trebuie să-mi pornesc mintea (iar mintea mea porneşte numai manual, cu manivelă şi opintiri şi-njurături) şi să meditez şi să scriu. Iar n-am mai visat nimic, iar am scris, cu enormă greutate şi fără inspiraţie, doar două pagini. Nici nu-mi vine să cred că într-un an şi opt luni am reuşit să scriu numai 227 de pagini de caiet, nici măcar pagini normale de manuscris.

Cea mai mare parte a viselor le-am uitat. Notez doar unul care m-a impresionat mai mult, de fapt o reluare a rememorărilor de locuinţe vechi. Eram,

probabil, în apartamentul blocului din Floreasca. Ba nu, acum îmi amintesc: de fapt, eram pe undeva pe la marginea oraşului, într-un cartier de blocuri scunde şi galbene, cum se construiau în anii ’60. Suit pe o scară, un bătrân gras şi chel îngrijea nişte plante ciudate, care creşteau ca nişte verze din pereţii blocului. Mi se părea scandalos să facă aşa ceva şi m-am luat la ceartă cu el. Bătrânul arţăgos, doar în maieu, tot striga ceva după mine, dar eu am intrat în holul blocului, să avertizez locatarii. Acolo, în hol, am dat de o fetiţă cu trăsături neasemuit de frumoase, mai ales cum stătea în atmosfera aceea verzuie, magică, a holului umbrit. Ea m-a condus, pe scară, la etaj, până la uşa apartamentului unde locuia. Mi-a deschis mama fetiţei, uriaşă în pragul uşii, mult mai impunătoare decât în realitate. Am intrat în odăi mari ca nişte hale, într-un aer ceţos şi enigmatic. Toate camerele aveau o ciudăţenie: podeaua nu era dreaptă, ci oblică, aşa încât înaintând spre mijlocul odăii coborai de fapt spre ferestrele de pe peretele opus, aşezate mult mai jos decât pragul uşii. Era o perspectivă deformată care mă emoţiona puternic. „Da, aşa era casa părinţilor mei“, îmi spuneam vrăjit. Nu mai ţin minte cât am stat şi ce am făcut în acel apartament, dar apoi, împreună cu fetiţa, urcam scările blocului (pe dinafară arătase doar un etaj, dar acum urcam palier după palier) până la ultimul etaj, de sub plafon. Acolo, pereţii erau extrem de înalţi, pătaţi, coşcoviţi… Un culoar pătrat, al palierului, înconjura puţul, pătrat şi el, care cobora până în abisul parterului. Pe marginea puţului nu era nici o balustradă, doar un fel de-mpletitură veche şi stricată de sârmă, incompletă şi îndoită în toate părţile, aşa încât, înaintând lipit de pereţi pe culoarul îngust, ţi se strângea inima de groază că ai putea cădea înăuntru, în prăpastia de pe mijlocul blocului. Ultimul etaj era foarte animat: stând doar la un pas de abis, nişte ţigănci grase vindeau

legume şi seminţe de pe tarabe jegoase. Câţiva copii se fugăreau sau se jucau singuratici… Deodată, fetiţa se strecură prin spatele ţigăncilor, chiar pe marginea puţului, căţărându-se pe plasa de sârmă ruginită. Am strigat de groază şi m-am trezit.

Dimineaţa asta, când m-am trezit, aveam în minte o imagine, sau mai bine zis o frază: „Augustul ăsta va fi ca un deşert nuclear în mijloc cu o singură brânduşă de toamnă.“ Şi imediat după aceea, ascultând-o pe Cristina drăcuind şi trântind: „În cupa brânduşei, pânză de păianjen prăfuită.“

Plutesc ca un cadavru pe un râu. De mult nu mai sunt în stare să-mi dau seama cât de mort şi de tumefiat şi de putred şi de saponificat sunt. Curg o dată cu tot ce curge şi în mintea mea homunculul din glanda pineală curge şi el ca nişte muci de acetilcolină. Eu nu mai e nici măcar un altul, căci altul curge înfăşurat în embrioni şi-n… într-un mare rezervor central de ape numit...

6 aug. Înaintez înspăimântător de greu, fără o idee şi fără strop de imaginaţie, în *O*, căruia îi vor mai trebui cel puţin 100 de pagini ca să-nceapă să existe. E un proiect cu totul nebunesc, şi aş spune irealizabil dacă n-aş şti că (d.v.t.) îl voi realiza. Chiar şi după 230 de pagini, încă nu ştiu încotro mă va duce, dacă va merge cândva spre ceva. E un monstru cu care formez o clepsidră cerebrală ciudată: cu cât mă golesc în el, cu atât eu mă umplu şi el scade.

9 aug. Avem un nou membru al familiei: un mâţ negricios ca un şobolan, deocamdată cam anxios, mai ales că deja Ioana l-a călcat pe lăbuţă. Sper să aibă totuşi zile micuţa Mary, ce e acum împodobită cu un colan de perle la gât, ca o regină din Bizanţ.

În trei săptămâni voi fi la Amsterdam, pentru cea mai lungă absenţă din ţară a mea de pân-acum. Sunt în acelaşi timp surescitat şi speriat, nu-mi dau

seama cum voi reacţiona la stressu-ăsta ce ar putea fi intens… (întrerup ca să mă ocup de pisoi.) Tot ce sper mai mult e să reiau coborârea liberă în propriul meu abis. Dacă nu voi fi prea ameţit şi nefericit pentru asta.

12 aug. The continuing story a poeziei naturale: glandele lacrimare şi cele mamare au aceeaşi origine filogenetică şi o organizare genică foarte asemănătoare. Deci lacrima ar fi laptele ochiului şi laptele — lacrimile sânilor.

Vise cu maşini zburând prin aer, pe nevăzute autostrăzi (impresie totală de realitate) şi cu cutii de scrisori, bineînţeles debordând de teancuri de misive, dar şi de mari postere picturale de Andy Warhol.

Viespi ce imită fluturii injectează ouă în limbile unor fete jertfite într-un ritual ciudat. Din limbi ies fluturi, dar fetele nu vor mai vorbi niciodată. Oul depus în creier, în singurul loc care glisează spre faţa cealaltă a lumii. În centrul creierului, ca şi-n centrul galaxiei (aici, poate, al doilea eseu al cărţii), e o gaură neagră, o Poartă, un por al divinităţii. Dumnezeu ar putea fi un sistem complex de universuri, cum corpul omenesc e un complex de celule.

Stăm goi prin casă, scufundaţi într-un aer mai cald decât sângele nostru. Gheaţa e hrana noastră de bază. Paştem cristale. Şi singura mea dorinţă (pasiune, instinct, reflex, cum vrei să-i spui) este să scriu proză. Mi-e dor de paginile caietului meu, dar scena următoare e atât de complexă, încât simt nevoia reculegerii dinaintea nebuniei şi riscului. Iubesc cartea asta care se dezvoltă atât de încet şi de moale şi care poate aduce mai departe o mie de surprize.

Recitesc *Bazele genetice ale evoluţiei* şi am început ediţia completă a *Povestirilor* lui Thomas Mann.

Alte proiecte: pitica, Theodoros. Să-mi public o sinteză a jurnalului pe ultimii ani. Să-mi public *N.*

13 aug. Vegetez, cu pisoiul alături, trântit (el) pe covor şi crăpând amândoi de căldură. Ieri am citit toată ziua dintr-un tratat de medicină legală, care l-a învins uşor pe Th. Mann în ordinea preferinţelor mele (căci am o nelinişte, o hipoprosexie care mă-mpiedică să citesc lucruri grele). Sunt în vacanţă, o simt prima dată, mă adun înaintea unei mari aventuri şi-ncercări.

Renasc fizic, muntele şi odihna de după mi-au priit enorm. Mă simt iar capabil de orice, mintea mea se deschide din nou. Sunt neras de câteva zile şi cu părul lung. Arăt iar — ca un făcut, exact în perioadele când sunt cel mai puţin — a artist, cu ochi pătrunzători şi liniştiţi. Dar nu sunt şi nu voi fi niciodată în întregime un bărbat, ci tot un (perpetuu) adolescent. Îmi lipseşte complet puterea de a mă lua în serios. Nu pot să reprezint, pot doar să fiu sau să nu fiu.

Alt proiect (de povestiri pe care le-aş putea publica în reviste şi, în cele din urmă, să le-adun în volum, deşi e tot mai greu de crezut că povestirea va renaşte înainte de 10–20 de ani): I. C. Dar ar trebui să ştiu mai multe despre ce s-a-ntâmplat *în realitate*.

O să mă coste mult lenea mea scriitoricească, incapacitatea de a munci serios şi documentat. Tot ce-am scris vreodată au fost improvizaţii fugare şi neliniştite, ape peste ape, fără rame şi link-uri în realitatea reală.

Parazitologia — domeniu perfect pentru simbolizare, pentru că noi *suntem* paraziţi în corpul unei fiinţe de lumină mistică. De citit mai mult. De făcut poate nişte liste cu poezia naturală. Dar mie-mi lipseşte acum mai mult centrul decât periferiile.

14 aug. *Sophie's Choice* de William Styron; am citit aproape 100 de pagini din ea şi mi se pare

simpatică, dar mai curând modestă ca literatură, ceea ce se cheamă o carte „plăcută“, foarte bună ca literatură de divertisment, dar nu destul de valoroasă estetic. Un salingerianism moderat, un vizionarism moderat, totul sub semnul, de fapt, al moderaţiei şi comestibilului. Bănuiesc că admirabilă va fi construcţia şi că sentimentul final va fi de carte „bună“. Foarte corectă, poate hipercorectă politic până acum, ceea ce merge spre un eticism destul de dubios. Important e că simt nevoia să merg mai departe cu ea, în ciuda faptului că îi cunosc subiectul din filmul cu splendida Merryl Streep. „But I just had to look, having read the book.“

Pentru că pasiunea (sau cum să-i spun? sinceritatea, emoţia, adevărul) şi imaginaţia se exclud reciproc aproape întotdeauna, *O* are multe şanse să fie o măreaţă ratare, fiindcă domeniul ei nu e cel al pasiunilor umane, ci al unei neomeneşti fantezii. O mare poveste de dragoste ar putea ridica într-un relief vasarelyan labirintul de fractali de aici, ca pe o mare şi iluzorie cupolă în mijlocul covorului persan. Şi poate cupola filigranată va fi pleoapa bombată a unui ochi şi deodată ochiul se va deschide către slăvile cerului, reflectând tronurile şi heruvimii.

20 aug. Lumină albă şi strălucitoare de toamnă în perdelele umflate de vânt. Parcă trăiesc într-un alt oraş, parcă s-a schimbat structura materiei. Am trecut brusc, cu un pas înaintea calendarului, în anotimpul şi paradisul preferat al minţii mele. Anotimpul de perlă rece răsfrângând norii. Pisicuţa mea cu labe tigrate, lungită pe covor, priveşte noua lumină cu aceeaşi mirare ca şi mine. Ochii ei răsfrâng limpede perla ce răsfrânge norii. Nu vara, ci toamna e barocă într-adevăr şi voi trăi anu-ăsta toamna lui Vermeer şi Ruysdael. Cerurile mai vaste ca pământul, frământate de nori…

21 aug. M-am trezit slăbit şi confuz: am o răceală sâcâitoare. Dar îmi amintesc un vis ciudat şi amuzant, care-mi cheamă în minte altele din ultima vreme, încă nenotate aici. Azi-noapte mă-ntâlnisem deci cu Michi S. şi (altfel decât la întâlnirea noastră reală de acum nu ştiu câtă vreme) am condus-o până acasă la ea. Eram excitat şi voiam neapărat s-o posed. Casa ei cuprindea o singură cameră foarte voluminoasă, luminată curios, ca o hală, de nişte ferestre de sus, de lângă tavan. Singurul mobilier era un pat de fier cu aşternuturi albe, proaspete, pe picioare anormal de înalte. Am trecut de preliminarii (oricum, nu-mi amintesc despre ele) şi am vrut s-o iau în braţe. Dar ea s-a desprins şi a pornit repede spre peretele pe care se afla uşa. De undeva, de-acolo, s-a întors cu o extrem de bizară placă de sticlă, ca de preparat de laborator. Ieşind din placă, asemenea a două robinete, erau două sexe virile paralele şi identice, de sticlă sau plastic translucid — prin care se zărea structura internă. Michi era goală de la brâu în jos şi avea ea însăşi un sex bărbătesc atârnându-i între picioare. „Acum înţelegi? înţelegi de ce sunt singură? De ce nu pot să trăiesc cu nimeni?“ „Ah, deci eşti hermafrodită, ai ambele sexe!“ Mi-a pierit dorinţa erotică, în schimb mi s-a trezit o curiozitate fără limite: „Ascultă, eu tocmai scriu despre asta. Pot să te ajut. Povesteşte-mi despre tine.“ Dar tocmai atunci, când stăteam amândoi pe pat, agitaţi, intră în cameră (care era acum o sală lungă de internat cu multe paturi şi o grămadă de inşi holbându-se la noi) un ins nenorocit, murdar, prost îmbrăcat, şi începe să facă scandal. Am început să mă cert cu el, să-i explic, să-i spun că nu e ce crede el, gândindu-mă tot timpul cât de mult a decăzut fata asta. Visul continuă cu tot soiul de întâmplări, obscurizate însă în mintea mea.

2 sept. Sunt la Amsterdam, singur în camera mea (singur în toată casa) şi analgezicul începe, cu încetul, să se elimine. Se insinuează tristeţea, o dată cu ploaia de afară. Ascult Boogie-Woogie şi scriu stând direct pe podea. Am mâncat enorm — bulimie de stress — şi încă mi-e foame. Dacă n-ar ploua, aş ieşi să văd cartierele nocturne, „străzile roşii". Lunga scrisoare către Kit a sleit ce aş fi vrut să scriu aici. Să spun doar că oraşul e amestecat şi exhilarating, cu femei blonde senzuale într-un fel ciudat, nordic, cu freaks pestriţi sărbătorind un carnaval perpetuu, cu o sexualitate neruşinată ca fundul roşu al unei maimuţe. Totul în metafizicul şi austeritatea cercurilor de apă şi clădirilor cu faţade ţuguiate de cărămidă. *La Chute* n-ar mai fi posibilă aici, acum. Aici toţi se destrăbălează şi nimeni nu păcătuieşte.

Croh, *Amintiri deghizate*. Citesc despre Celan.

3 sept. Frig afară. Am lâncezit toată dimineaţa. Am mai citit apoi dintr-o imensă *Introduction to Psychology*. Apoi mi-am făcut exerciţiul de relaxare: îmi pot opri muşchii, dar mintea îmi rătăceşte continuu. O vreme după aceea văd culorile mult mai vii. Sunt de o singurătate absolută şi-ncep să simt dizolvarea eului meu în aerul filigranat încă de *Samba Pa Ti*, ca de un fum parfumat de ţigară. Nu ştiu ce-o să fac în seara asta, dar nu vreau să ies în oraş. Cred că o să lâncezesc mai departe.

4 sept. Din Croh: Claude Sernet a fost operat la un plămân şi i s-a scos de-acolo un fetus viu! Păstrase zeci de ani în corpul lui ovulul fecundat al geamănului său şi ovulul, ajuns în umezeala plămânului, începuse să se dezvolte.

Oamenii care-şi fabrică multiple personalităţi. Ce legătură e între ei şi „posedaţii de demoni"?

Când o să vină Kitty n-o mai las să plece înaintea mea. Mă-ntreb cum Dumnezeu am

supravieţuit când am pierdut, în facultate, o dragoste şi am rămas atâţia ani singur ca un câine. Acum aproape că nu am, obiectiv, de ce să mă plâng. Totuşi şocul despărţirii — dar şi al singurătăţii — e al naibii de greu de îndurat. Uite: e ora 12 şi nu ştiu cu ce o să-mi umplu timpul până diseară.

Fac orice ca să ies din starea asta. Acum, beau bere şi citesc. Nici vorbă să pot lucra deocamdată. Sunt în starea de sevraj, de înţărcare, de deprivare de drog. Citesc Marta Petreu, *Aduceţi verbele*, cu câteva formulări frumoase. În nici un caz însă nu trebuie să mai ascult muzică. Asta mă ucide.

5 sept. Am făcut un fel de claustrofobie: în casă (şi mai ales în camera mea) mă sufocă singurătatea, mă apasă ca un clopot de sticlă şi mă-ndurerează atât de adânc, încât nu pot să fac nimic. Nu sunt în stare să lupt cu depresiunea asta. Dar dimineaţă, cât m-am vânturat prin Waterlooplein, prin *the flea market* şi apoi pe Kalverstraat, înţesată de magazine multicolore, m-am simţit iarăşi OK şi mi-a mai venit puţin curaj. Am văzut undeva nişte fotografii holografice uimitoare. Mi-au mai plăcut nişte balanţe de alamă. Şi uimitoarele ilustrate porno, care numai în Amsterdam se pot născoci.

6 sept. S-ar putea ca în două–trei zile să mă pot apuca de lucru. Criza de despărţire de casă, extrem de violentă, pare să se estompeze, nu fără continue resuscitări. Chiar şi azi aş fi putut face câte ceva, dacă n-ar fi condiţiile nefavorabile.

Am citit *En attendant Godot* şi mi s-a părut cam subţirică: al doilea act e gol-goluţ, nu spune cam nimic. Şi mai ales nu prea spune *nimicul*, singura justificare a piesei. Acum am găsit *Mitologiile* lui Barthes, cu o prefaţă emfatică în care vorbeşte despre „inamicul capital" — cultura mic-burgheză şi despre nevoia „denunţării" şi a „semioclastiei".

Doar că acum, la vreo 40 de ani după apariţia cărţii, pe „mic-burghezul“ american îl doare-n dos de semioclastia lui Barthes şi cultura de masă triumfă, dând de pământ „marea, vechea şi nobila“ etc., etc., aşa cum sanchiloţii au terminat aristocraţia acum 200 şi ceva de ani.

7 sept. O săptămână a trecut, criza diminuează, totuşi mă simt mai departe singur şi trist. Nu mă complac în asta, dimpotrivă, fac tot ce pot ca să luminez atmosfera. În definitiv, stau într-o casă splendidă, într-un oraş fabulos. De ce-aş fi trist? And yet… et pourtant… E şi vremea posomorâtă, cred că şi asta e o explicaţie. Am să ies la plimbare şi o să păcălesc şi ziua asta cumva, să treacă mai repede. E, de altfel, iminent să m-apuc de treabă, fiindcă, după o cafea filtru, mă simt, oricum, cu mult mai bine.

Aseară, vizită la Dorin, unde m-am simţit foarte OK şi am mai mâncat şi eu ca lumea. Apoi, până la 1 noaptea, pălăvrăgeală cu Hanka (poleacă blondă şi de treabă) la o bere. Îmi place să stau în livingul mare de la primul nivel. Deşi reamenajată, camera mea mă sperie mai departe. Acolo mă apucă stenahoriile cele mari.

1, 2, 3, sau… a lui Coşovei. O, basm frumos… Am mai recitit, cu orgoliu, şi din *Travesti*, gândindu-mă că el, oricum, trebuia scris, şi nu-l puteam scrie decât eu.

8 sept. Zi mult mai calmă. Mă obişnuiesc, încet-încet, cu singurătatea, sau mai bine zis dezvolt tehnici de apărare mai eficiente. Deja pot gândi, pot privi în jur, iar săgeţile acelea dureroase-n stomac sunt mult mai rare. Efectul psihologic al scurgerii unei săptămâni a fost real şi binevenit. Dimineaţa ieşise soarele şi am făcut o plimbare doar în tricoul meu cu IOWA. Am transpirat şi-aşa, oricum. Când scriu rândurile-astea, toarnă cu găleata, geamurile sunt ude şi tună

din răsputeri. Am mai scris ceva scrisori, am mai citit (*Horla* a lui Maupassant, căruia nu i-am mai găsit calităţi; cât despre Barthes — l-am aruncat cu silă, căci ajunsese să-l laude pe Jdanov şi pe proletarul aflat în preajma revoluţiei). Dac-aş avea şi-un suc de portocale — sau chiar o bere — ar fi perfect. Dar, în definitiv, o să-mprumut o bere de la Hanka, ce Dumnezeu… See you.

În seara asta, într-o stare psihică excelentă, augmentată de berea pe care totuşi am cumpărat-o după ce a stat ploaia, am încercat să m-apuc de povestirea cu pitica, dar n-am scris nici o literă, căci aici nu se poate improviza. Şi pe de altă parte articulaţiile imaginaţiei mele sunt înţepenite. Faptul însuşi, oricum, că am deschis un caiet şi că m-am gândit să încep ceva, e uimitor după suferinţa teribilă din zilele trecute. Acum o să citesc până se înserează.

10 sept. Prima pagină la roman, iluminată şi-ntunecată continuu de curgerea norilor din fereastră. Nu mă dă imaginaţia afară din casă, dar e un început. La mai mare, solzoşia ta… Norii aleargă peste Holland cu o viteză de necrezut, amestecaţi cu avioanele care decolează, undeva în stânga mea, de pe aeroport şi urcă apoi ne-ncetat, arzând brusc în soare şi apoi estompându-se. E sâmbătă dimineaţa şi sunt după un somn de vreo 14 ore. Mă simt puţin singur şi, dacă vremea se stabilizează (dar cerul se schimbă de la o clipă la alta), o să ies câteva ore-n oraş, la plimbare.

11 sept. Matei Vişniec, *La noapte va ninge*.

Mă simt foarte OK şi, si tout va bien, sunt pregătit să stau aici mult şi bine. Încerc să lucrez ceva, dar parcă sunt fabricat dintr-un aer puţin fumuriu şi cald. Nu am interioritate, sau nu una activă. Artistică. Serile citesc, dorm apoi foarte mult, cam 12 ore pe noapte, zac în pat încă multă vreme după trezire, apoi micile îndatoriri ale zilei, pe care le simt ca pe nişte plăcute corvoade

(pregătirea mesei, toaleta), mă ajută să glisez, ca pe un dulce plan înclinat, spre seară, o dată cu toate bilele de rulment şi mărgelele firmamentului. În timp ce scriu aici aud murmurul, corurile şi strigătele de pe stadionul Ajax, ca într-o piesă din Pink Floyd, de pe *Meddle*.

La prânz o să am vin: „Côtes de Roussillon"…

12 sept. Am azi primele cursuri. Prima oră la anul I: 5–6 boboci cărora le voi fi mamă (sau naş) timp de trei luni, în care sper să-i învăţ basic Romanian. Iar în a doua voi fi în tête-à-tête cu o singură gâscă, mare şi dinţoasă, din Pays-Bas, căci alţi studenţi nu mai sunt… Sper să nu fiu victima vreunei acuzaţii de sexual harassment, căci abia dacă-i ajung cu creştetul la ce-ar trebui să aibă pe piept. Brother, am I evil! Fapt e că încep să mă simt tot mai în largul meu şi ar fi şi mai OK dacă vremea s-ar îndura să nu mai pişorcească atât pe ferestre. Căci aşa, vorba lui Dimov, „îmi miroase-a pogribanie şi-a chef!"

Vreau să mai umblu niţel zilele următoare, şi ca să-mi rezolv nişte treburi, dar mai ales ca să mai văd oraşul, căci, din cauza vremii (şi-a tramvaiului oribil de scump), nu prea am mai ieşit din casă. Şi nu vreau să trec prin Amsterdam ca gâsca prin apă.

13 sept. În ciuda singurătăţii (practic totale ca relaţii cât de cât afective) mă simt bine în bătrânul şi nebunul-nebunul-nebunul Amsterdam, pe care-l voi visa probabil toată viaţa. Azi a fost prima zi frumoasă, cu ceruri neverosimil de albastre, măturate de vânt şi de lumină. Iar seara, când am ieşit de la cursuri, am nimerit în plin cartier roşu, mânjind cu fluorescenţa roz a firmelor, cu desene fluorescente de craci muiereşti ridicaţi spre stele, apa neagră a canalelor. Şi o forfotă de emigranţi şi turişti privind vitrinele cu lumină tulbure de ambră sau de apă de trandafiri în care femei bătrâne şi grase sau bătrâne şi slabe stau, doar în chiloţi şi sutien, ca nişte manechine vii. Totul alternând cu

baruri aproape neluminate, populate de queer guys, vagabonzi şi fetişcane blonde, famelice, cu inele în câte-o nară, sex-shopuri şi sex-theatres şi sex-bars şi sex-movies (gays — the I-st floor; straights — the 2nd floor). Şi mereu cineva care se leagă de tine (negri şi latinos) şi te strigă, „hey, amigo!“, încât te integrează şi pe tine în lumea tristă a bruneţilor în jackă de piele. Asta sunt aici: un imigrant, un brun în jackă de piele.

Teatrul lui Racine şi al lui Shakespeare, scenele teribile din Dostoievski şi Kafka, certurile dintre toţi îndrăgostiţii lumii şi toate crimele şi toate halucinaţiile şi extazurile se petrec pe aceeaşi scenă predestinată: fanta îngustă de câţiva microni dintre sinapse. (Dixi.)

14 sept. Zi oribilă, de puşcărie. Ploaie mocănească afară, din noapte până-n noapte, fără oprire. Am parcurs dintr-o suflare, azi-noapte şi azi, *Le deuxième sexe* a Simonei de Beauvoir, carte neliniştitoare, dureroasă, adevărată şi nedreaptă în acelaşi timp. Foarte multe ar fi de scris — fireşte că am citit-o gândindu-mă tot timpul la relaţia mea cu Cri, simţindu-mă de-atâtea ori vinovat şi totuşi spunându-mi că lipseşte din carte, de fapt, tocmai bărbatul, cu condiţia lui la fel de tragică şi cu biologia şi psihologia (şi metafizica) lui specifice. Sigur că e adevărat tot ce scrie ea despre mutilarea femeii, „protejarea“ ei, subordonarea ei. Dar bărbatul apare aici ca o caricatură sau un mecanism făcut doar să oprime… Imbecilii din secolul trecut (şi din toate secolele) din care se tot citează nu sunt Bărbatul generic şi etern, ci nişte bieţi mutilaţi ei înşişi. Bărbatul şi femeia cu adevărat superiori au gândit unul la altul, mereu, ca la nişte egali.

Mă simt înstrăinat de propriile mele caiete, de grafia mea. *Cine* e în grosimea inutilă a jurnalului ăstuia, dacă eu nu sunt aici? Pagini după pagini umplute inutil, pentru a fi uitate şi stră-uitate, arse

şi cenuşa lor arsă din nou. „Black hole sun, won't you come?“ Won't you come?

9^{23} şi a mai trecut o zi.

18 sept. De trei nopţi mă cert cu Cri în vis, rău de tot. Nu ştiu ce poate-nsemna asta. În fine e soare şi un cer artificios-azuriu, ca pictat cu o culoare prea crudă, îşi arată câteva petice printre nori. E exact cerul din *Vederea din Delft* a lui Vermeer, pe care l-am văzut ieri la Haga restaurat — iluminat, spun englezii — şi făcut să pară o pictură de câteva zile vechime. Cumva însă l-au greşit, fiindcă superba panoramă din partea de jos respiră un aer de înserare şi melancolie, pe când cerul, trei sferturi din înălţimea tabloului, e de plină amiază şi pare pictat de un diletant. Pleşu a avut şi el aceeaşi senzaţie bizară că reproducerile pe care le ştia după pictura asta sunt mai bune şi mai „adevărate“ decât originalul. Am alergat prin muzeu, mereu cu teama să nu mă pierd de micul nostru grup, aşa încât n-am văzut cu adevărat mare lucru. Totuşi, sala cu picturile lui Rembrandt se detaşează serios de celelalte. Doar aici există cu adevărat viaţă psihică în ochii personajelor. Fireşte, Hals şi Ruysdael trebuie revăzuţi.

Nu pot lucra. Pur şi simplu nu-mi vine să deschid caietul. Nu sunt deloc trist sau deprimat, nici ocupat cu cine ştie ce. Pierd timpul, citesc cu mintea aiurea, merg la petreceri fără sens, toate cu un fel de docilitate de cal bătrân. Nicăieri nu reuşesc să fac sau să spun ceva interesant, sunt plat ca un balon dezumflat… Cafea nu suport să beau, aşa că, în lipsa oricărui stimulent, mintea mea se descompune încet. Nu e nimic de făcut, nu mai sper să mai fac ceva vreodată. Craniul meu e ca un bec pe care cineva l-a stins trăgând uşor de-o aţişoară. Nici un bec nu se poate aprinde singur, oricât de mult ar dori-o. Nu-mi rămâne decât să sper că Acela o să mai aibă nevoie să citească ziarul la lumina minţii mele.

Doamne, azurul ăsta nu l-am văzut *decât* în Olanda.

Înspre zori, între vis şi trezie, o imagine care m-a tulburat adânc. E foarte greu de descris, fiindcă într-un fel însăşi emoţia era o parte din imaginea asta vie, ca un fel de supraculoare, ca o suprarealitate percepută cu creierul ca organ de simţ. Eram undeva foarte sus, la ultimul etaj al unei clădiri, într-o cameră imensă cu ferestre pe măsură. Era seară şi totul mi se părea straniu (dar cine eram eu?). De pe fereastră se vedea, peste o stradă îngustă, un mare perete orb, vânăt, de fapt de o culoare care ea însăşi era o răscolire a viscerelor mele, aş zice „un vânăt sfâşietor"… M-am trezit cu imaginea asta-n minte, spunându-mi „Iată, în mod sigur, una dintre primele, chiar primele mele amintiri". Am re-chemat-o de câteva ori în memorie, şi de fiecare dată sentimentul că sunt un copil care abia poate sta-n picioare, privind acel zid colosal şi simţindu-se foarte sus, într-o clădire necunoscută — mi-a revenit cu putere. Am adormit apoi la loc. Acum nu mai am aceeaşi senzaţie, nu „recunosc" raţional debris-ul scos la suprafaţă, ca o floare de mină, de mintea mea. Doar o nuanţă diluată a emoţiei de-azi noapte mi-a rămas.

19 sept. „Get to work. The most important thing is work" — vorba lui Lou Reed (sau a lu' ta-su). Dar… „how can I go forward when I don't know which way I'm facing?"

Am visat că priveam de la fereastra camerei mele din Ştefan cel Mare şi că vedeam tot cartierul de vizavi de şosea, fiecare casă la locul ei, şi oraşul până departe, la orizont. Se îngâna seara cu noaptea, oraşul licărea enigmatic din mii de lumini, iar eu, intrigat, mă-ntrebam unde dispăruse oare blocul de vizavi, ale cărui fundaţii se mai zăreau foarte şters. Cineva îmi spuse că l-au dărâmat, iar eu voiam să ştiu amănunte: cum, de

ce. Dar în tot acest timp priveam cu nesaţ peisajul drag, de mult pierdut, al primei mele tinereţi, curţile încălecate, cocioaba lui „nenea Căţelu", casa cea mare şi roz din spate, blocul cu gang şi iederă al lui Gheorghian, ciudata casă de vizavi cu etaj şi scară interioară. Iar în fundal — imensa panoramă a oraşului frământându-se în lumină proprie.

Dau târcoale caietului maro, tot citesc din el, dar nu mă pot hotărî să reiau firul.

20 sept. Cultura e o lume ciudată, singura în care e posibil ca oameni foarte inteligenţi să nu-nţeleagă de fapt nimic şi oameni foarte talentaţi să producă mizerii.

O cafea filtru, dar tare ca un espresso, mi-a dat azi-dimineaţă o febrilitate cum n-am mai simţit de mult. M-am aruncat iar asupra bietului *Travesti* şi am citit din nou jumătate din el, hălci crude, ca o fiară. Restul l-am abandonat şacalilor care, adunaţi în cerc, vor strâmba din nasurile lor cu miros foarte fin şi vor pleca spre hoituri mai putrede, mai macerate. *Travesti* e o carte inutilă ca toate cărţile adevărate.

O povestire despre fata-clown care se pregătea (sau terminase spectacolul?) să devină „om automat". Amintiri din San Francisco şi recente imagini din Amsterdam. Tipuri de „oameni-automate". Dar trama epică? Veşnica mea problemă. Cât descriu, totul e bine. Dar idei şi acţiune (ceea ce e acelaşi lucru) — mai va.

21 sept. Zi petrecută fulgerător, culori ameţitoare învârtejite, ca foarte lungile trei minute în merry go round („Şi alb, din când în când, un elefant…"). Acum, în noapte, la lumina de poliţie secretă a lampei-păianjen cu picioare roşii, beau un vin de aceeaşi culoare şi privesc roţile învârtindu-se şi-nvârtindu-se. Nu mai călăresc nici eu pe vreun scopit de lemn. Aştept doar să ajung la 40 de ani, să am o japoneză ca nevastă, trei pisici, un

bloc Dakota şi să mă-mpuşte C. D. Dar chiar nimic nu s-a ales de această curgere a soarelui pe convexitatea planetei noastre scumpe. Ba da (şi CNN-ul n-o s-o ştie niciodată): le-am auzit, pentru două minute, pe fetele mele! Şi le-am cumpărat ceva mai unit şi mai colorat decât la Benetton.

Zazie dans le Métro de Queneau. Film pasabil, cu tot felul de mecs şi puştoaice şi homosexuali vorbind pas mal. Aştept însă să-şi dea-n petic franţuzul anilor '50, animal care ţine să dateze cu orice preţ, în tot ce face. Toţi şi-au pierdut vieţile şi operele „par délicatesse"…

23 sept. Insectarul din târg, de la Waterlooplein. Micuţ, dar gigea. Mi-ar plăcea să-l am. Unul din fluturi, albastru electric, avea o anvergură deloc obişnuită, cât o palmă cu degetele răşchirate.

24 sept. Vocile — personalităţi volatile care pot intra în creiere şi pot lua în stăpânire corpuri. Le Horla. Duhurile din posedaţi. Personalităţile multiple. Glasurile auzite de schizofreni. „Poruncile zeilor" — comenzile emisferei stângi către cea dreaptă. De altfel (ce sinistru…) *Voices* se numeşte o organizaţie americană *self-help* a foştilor schizofrenici. Cât de limpede m-am auzit şi eu uneori, în noapte, chemat pe nume, sau am perceput vreo frază oarecare… De ce oare ne e sortit ca instrumentul în care trăim — mintea — să ne rămână aproape în totalitate străin?

25 sept. Câteva pagini căznite la *O*, care pare să se scufunde. Sigur că pot să scriu aşa la nesfârşit, să umplu şi două, şi trei caiete fără să spun, de fapt, absolut nimic. Dar mai bine aş face ceva util, orice. Nu continui inepţia asta decât din lipsă de altceva, din neputinţa de a mai trăi, de fapt, în literatură. Aş putea tot atât de bine să umplu paginile cu cifre sau cu liniuţe. Nu mai pot să scriu — ce dracu să fac? Ce ai face-n locul

meu? (Dar tu, young blood, încă nu poţi înţelege.) Până şi că „sper că poate, totuşi, o dată…“ am mai scris de o sută de ori. Atunci, ce dracu să fac? Nu-mi pot sili mintea să funcţioneze şi nu-mi pot procura alt creier.

Carte de vizită: „Lou de Hasard. Fostă amantă a lui Rilke.“ Autentic (din jurnalul lui Cocteau).

Oglinzile retrovizoare, de automobil, montate la ferestrele caselor — pentru ca bătrânii să poată privi strada. Văzusem una şi în Bucureşti, pe strada Profetului. Cât se poate de dezolant.

26 sept. Noaptea, cerul e aici roşu-catifelat, fireşte, un roşu de culoarea vinului bătrân, aproape putred. Nu vorbesc de noaptea împestriţată de firme din centru, cu podurile conturate de becuri oglindindu-se în canale, ci de cea de peste clădirile pătrate de vizavi, noaptea străbătută atât de des de avioane cu lumini albe pe aripi şi o luminiţă roşie pâlpâind dedesubt…

Am primit două scrisori deodată de la Cri, pline de drăgălăşenie şi pasiune, care au adus în plus şi primul semnal al receptării lui *Lulu*. Pozitiv, fără cine ştie ce entuziasm (Bazil Popovici), dar spunând trei lucruri: 1. Cartea e un şoc pentru cititorul „naţional“ din punctul de vedere al abordării erosului; 2. modelul ar putea fi eminescian; 3. cartea e evenimentul literar cel mai important din ultimii 4 ani. Se reproşează plonjarea în simboluri şi arhetipuri, „subterfugii“ pentru o dramă „omenesc-prea-omenească“. E ciudat că Bazil mă confundă cu Victor…

30 sept. Iată şi sfârşitul primei luni, o lună de singurătate şi inactivitate aproape desăvârşite, o adevărată sihăstrie-ntr-o grotă psihedelică. Nu ştiu de ce n-am mai scris nimic aici în ultimele zile, pentru că n-am avut alte treburi. Am făcut o vizită (dezastruoasă), în altă seară nu m-am simţit tocmai OK, altădată am scris scrisori…

Îmi vorbesc singur toată ziua, cânt în gura mare, şi acasă, şi pe stradă, mă cert în gând cu amicii… îmi mai vin idei pentru scris, în plimbările lungi prin zonele pustii, periferice, ale oraşului, unde apa canalelor leagănă tăcut câteva barcaze verzi şi stacojii şi unde, din pragul unei crâşme, o curvă mulatră te priveşte în faţă zâmbindu-ţi cu buze negre. Dar încă nu scriu, departe de mine gândul. Pentru că, în ciuda singurătăţii, e aici o dulceaţă a vieţii libere, a fiecărei clipe din celuloidul peliculei ăsteia amsterdameze. *Amsterdamnation*, cum scria pe un T-shirt, ca legendă la un desen: ţigară + bere + o femeie, pe pat, cu imense ţâţe goale. Trăieşti şi nu te saturi trăind. Chiar fără ţigări, aproape fără bere, şi doar cu haremul din creier.

Pentru *O* — lumea-şvaiţer. Tunele în timp şi-n spaţiu.

Ridicol cum în *toate* cronicile mi se sugerează să mă opresc din evocarea adolescenţei. Gata, ai epuizat tema, nu merge mai departe, că deja ai început să te manierizezi. E o reacţie gâfâită, îngreţoşată de consistenţa nefirească a tortului pe care abia l-au înghiţit: aşteaptă să mai digerăm, nu mai putem, vărsăm tot, acum, aici…

1 oct. A-nceput să-mi fie iar groază de numărul imens de zile cât sunt condamnat să lâncezesc aici. Doamne, mai sunt 75 de zile până vine Cri, şi încă 45 după plecarea ei, 120 de zile de singurătate! Poate ultimele or să treacă mai uşor, dar pân-atunci îmi trebuie mult curaj şi multă inconştienţă ca să rezist.

Ieri, cu părul proaspăt spălat, arătam destul de bine în oglinda din hol. Dar adevărul mi-l spun vitrinele şi oglinzile din magazine, unde faţa mea începe să-şi arate vârsta, except ochii, în care se mai conservă, afundată-n lichidul vitros, o oarece juventute.

2 oct. Les croissades vues par des Arabes, de Amin Amalouf.

N-am să fiu niciodată un om matur, un „bărbat“. Asta uneori mă descumpăneşte complet. Cum se poate pune atâta pasiune în istorie sau politică? Nu pot înţelege. Trăim pe un grăunte de praf şi ne războim sub pământul secolelor. Cum să-ţi poţi imagina, prin ce efort exorbitant de voinţă, că lumea e reală şi noi existăm cu adevărat? Ce înseamnă pentru mine (o, inimă…) oceane de sânge? Galaxii trecute prin ascuţişul săbiei? (Da, de zece ani trec prin chinurile facerii şi nu mă mai nasc o dată om matur, împlătoşat şi-ncoifat.)

Ce straniu: după ce ieri am descris un fluture roşu, care în *O* anunţă primăvara (în cartea asta plină de fluturi ca un insectar), azi am salvat unul, care acum tremură tot, până în vârful antenelor, aşezat pe pervaz. Terminasem de mâncat şi mă-ntorsesem în camera mea mohorâtă. Nu ştiu de ce, am deschis geamul şi m-am aplecat mult pe geam, cum nu fac de fapt niciodată. Atunci l-am văzut, în apa din jgheab, zbătând aripile întinse şi îmbibate. Am fugit la debara, am scos ţeava de aluminiu a aspiratorului şi, cu ea, am scos fluturele cel roşu din apă. Acum umblă, clătinându-se, căzând pe-o rână, alunecând pe pervazul de faianţă, cu aripile lipite (nu, iată că a reuşit să le-ntindă)… Aş vrea mult să poată pleca teafăr, deşi afară, iarăşi, e vreme rea.

… Şi dus a fost! Pe când îmi reciteam jurnalul — a dispărut.

4 oct. Poze de la fete, cu Ioana matură, frumoasă, sigură pe ea (deşi, în prima zi de şcoală, ce trebuie să fi fost în inimioara ei…), semănând puţin cu (aşa mi s-a părut) tata, deloc dulce, deloc fetiţă, poate doar în baie, unde are un funduleţ mare şi o expresie deja puţin self-conscious, dar frumoasă la un mod superior, „bizantin“, spiritualizat; cu Kitty la bucătărie, foarte sexy, dar

meditativă pe fotoliu, în sufragerie, Kitty despre care am o strângere de inimă când spun „a mea“, fiindcă acum e mai mult, e „a ei“ în primul rând, o să aibă luna asta 27 de ani şi nu mai e un copil, decât atât cât va vrea să mai rămână; şi… Mary, cu ochii fosforescenţi ca două bile verzi, irezistibil de comică. Casa aia-ndepărtată, care trăieşte acum furtunos, chiar fără mine, mi-e al naibii, al naibii de dragă.

Plouă, din nou, imbecil, îngheţat, iar în cameră s-a lăsat întunericul, deşi e doar ora prânzului. Cu toate că am băut o cană mare de cafea, nu pot să lucrez nimic. În ultimele zile m-am simţit complet terminat, năuc, incapabil să mai gândesc o pagină literară. Ultimele cărţi care mi-au ieşit n-au entuziasmat pe nimeni; pe de altă parte eu însumi, personalitatea mea, îmi sunt tot mai îndepărtat şi mai antipatic. Niciodată n-am vrut mai mult să fiu, să fi fost *altfel*. Un alt comportament, alt tip de memorie şi gândire, altă viaţă. Alt blueprint al destinului meu (în care nu cred). Urăsc mortăciunea care scrie rândurile astea infecte. Infectate. E o leucemie a cernelii în scrisul meu. Sau cel puţin o anemie falciformă (pe care-o păstrez, recesiv, în codul genetic pentru că, dacă mă slăbeşte, cel puţin mă protejează de friguri. De dârdori). Am înjurat zilele-astea permanent, obsesiv, şi m-am făcut în toate felurile. Imbecil mi-am zis când am vrut să-mi mai spun, totuşi, şi câte-o vorbă bună.

7 oct. Ziua a trecut cu scrisul unei scrisori nesfârşite şi cu citirea a câteva fragmente din *Travesti* (întărâtat de o cronică idioată şi confuză). Cu un rictus de scârbă am avalat borhotul declaraţiilor dadaiste, constructiviste, integraliste etc. găsite în cartea lui Jean Pop despre avangardă. Tot puţoismul ăsta fainéant şi agresiv. Dar trebuie să-mi fac doctoratul, n-ar mai fi. Am mai luat, pentru asta, Matei Călinescu, *Conceptul*…

Azi-noapte, la televizor, Lennon: faţă masivă de huligan, dar ochi modiglianeşti: ovaluri ascuţite umplute cu o apă de tuş. Şi un nas de rabin în centrul feţei, peste nobila buză de sus. Pe când cânta tot ce a compus mai profund şi mai tragic se strâmba ca un clovn, scotea limba, dădea din umeri, expresiv cum numai Bjork pe platforma ei din centrul Manhattanului.

Beau o bere brună cu miros de paie putrede. Vizavi, la o fereastră luminată, spumoasă de perdele, o fată tânără, cu părul lucios, stă cu spatele spre geam, privind concentrată spre ceva ce face cu mâinile pe o măsuţă. Totul ca într-un tablou de gen: dacă ar cânta la spinetă (lucru foarte posibil) ar putea fi o alegorie din (nu, nu Vermeer, să nu fim aşa snobi) Hooch. Ah, acum văd, lucrează la un computer.

8 oct. Halucinaţie hipnagogică: imagini oribile, insuportabile, desfăcându-se unele din altele, reluându-se iar şi iar, prin fondu enchaînées obsedante: gingii sângerânde, supurânde, malformate, buboase, băloase, cu dinţi implantaţi vicios, spre cerul gurii, sau ieşiţi în afară, prin buze de iepure umede ca nişte labii, rânjind, strâmbându-se ca nişte guri de mort, mârâind înspre mine, stropindu-mă de bale. Totul pe fondul negru, duhnitor, al abandonului în coşmar.

Olivier îmi cere *Lulu*, „vexat“ de tergiversarea mea şi de intenţia de a da cărticica în altă parte (la Grasset). OK, o să i-o dau lui. Dacă n-o să-mi arunce-n cap cu ea după ce-o s-o citească.

9 oct. M-am văzut pe neaşteptate în caseta de plastic a CD-ului cu jazz, *Lights from the series*, şi figura mea pletoasă, cu mustaţa retezată, scurt, din foarfecă, mutra mea bântuind peste pozele lui Benny Goodman şi Miles Davies şi Louis Armstrong şi Aretha Franklin, este sigur o figură de romantic, de ascet mistic pentru care lumea e vid şi mintea e cuarţ. Dar mutra mea e cochilia

moartă din care sifonul şi intestinul şi gonadele şi mantaua şi piciorul şi ocelii — carnea evanescentă a poeziei — au dispărut de mult. De la cântul VIII al *Levantului*, de la 32 de ani, nu am făcut decât să agonizez căscând gura tragi-comic, ca peştele pe uscat. De-atunci nu mai ştiu pentru cine scriu, ce s-ar mai putea scrie, dar mai ales *de ce* aş mai scrie. Agonia mea voioasă se va mai prelungi o vreme: a mai luat o gură de aer cu *Travesti* (carte enormă sau derizorie după dispoziţia în care o citeşti şi după cum cade lumina pe pagină) şi voi mai inspira o dată (neinspirat şi astmatic) cu *Nimic*, carte nulă şi extrem de importantă. Cum *O* nu-l văd deloc în chip de carte, mă tem însă că momentul socotelilor finale se apropie cu încetul şi că voi fi pus, în cele din urmă, între 40 şi 50 de ani, cu spatele la zid. Poate atunci, de frică, trezit din pumni, să mai fac ceva. Deocamdată viaţa m-a-ncălecat şi-mi umple gura de sânge.

16 oct. Lumină albă „ca pieptul păsărilor de mare“, lumină de octombrie, dar ceruri de primăvară pentru care cuvântul „albastru“ e nepotrivit, iar „azur“ — o aproximaţie. Îmi beau cafeaua în mijlocul confuziei şi bucuriei mele triste (văd că am intrat sub zborul augural de curci al oximoroanelor şi citatelor erudite, care nu-s altceva decât semne ale pervazivei maniere din spatele textului meu, un fel de hidră cu milioane de filamente, fiecare inervând câte-o literă şi colorând-o după starea de spirit în roşu furibund, negru funest şi alb fukuyama).

Liftiera ţine-n braţe un fluture cu aripi albastru-electric „de mărimea şi consistenţa unei gâşte“.

21 oct. Costache Olăreanu, *Ucenic la clasici*. O graţie a notaţiei destul de suspectă pentru un autor de 21 de ani, mai ales că vreo 40 de ani de atunci încoace n-a mai evoluat, rămânând absolut

identică în toate cărţile lui. Autor fără ambiţie, cu multe reuşite pe spaţii mici.

Corespondenţa, cam o scrisoare de 6 pagini (până la 8) la cinci zile, îmi taie rădăcinile jurnaliere, ia apele de la moara caietului albastru şi pe sfârşite. Trăiesc aici zile mediocre, o siestă dilatată între pereţi de cărămidă cu ferestre de ecrane TV. Zile şi nopţi fără istorie, geografie şi rezistenţa materialelor, doar cu economia politică vag reprezentată de număratul mărunţişului. M-am gândit la foste amoruri, am rătăcit, sub o stea mare şi roz, prin parcul de distracţii din Dam, uitându-mă-n sus la roata mare înaltă cam cât Casa Scânteii, am umblat prin marea de oameni din Kalverstraart, la crepuscul, într-o atmosferă de mare frumuseţe, privind firmele luminoase ce colorau cerul încă gălbui, am văzut din tramvaiul 9, peste un canal cu poduri luminate, o lună gigantică, la o palmă de orizont, rotundă şi întunecată ca o planetă dintr-un film SF (viziune care a durat doar o secundă, cât s-a putut vedea printre două clădiri cu restaurante lustruite şi bijuterii la etaj). Am început să arăt a bărbat de 40 de ani, s-a stins lumina din ochii mei şi tot ce-am avut de făcut pe lume am făcut. Acum scriu poveşti cu fluturi ca să nu mor.

22 oct. Parcă s-a-ntors septembrie: ploaia bate-n geamuri, e deja noapte deplină la ora 7, dar cerul e roşu, de furtună. În casă e însă cald şi bine. Am mâncat enorm, am făcut un duş ultrafierbinte şi acum, ameţit de la bâzâitul uscătorului de păr, cu pielea degetelor albicioasă şi încreţită, mă pregătesc pentru voluptatea unei seri liniştite, în cămăruţa minusculă, ascultând ploaia şi citind Radu Petrescu (*Ocheanul întors*). Când, târziu în noapte, voi stinge lampa (cu gene ostenite) voi zâmbi pe-ntuneric: sunt mai aproape de tine cu o zi.

Acum câteva clipe: mi-e frică de cerul nocturn înstelat. O mai avea cineva fobia asta? Şi cum s-ar

putea numi? Cosmofobie?

23 oct. Din nou am o perioadă de vise pur verbale, discursuri fără sfârşit, pe cele mai aleatorii şi indiferente subiecte, în care cuvintele se văd bine, uneori suple ca nişte reţele de plastic topit (dar reci), cel mai adesea însă fibroase ca zgârciurile dintr-o felie de şuncă. Alunec pe buclele lor cu o anume euforie, ca la bâlci, în montagnes russes.

Ascult Madonna pe MTV şi mi-e frică să nu mă ţicnesc de singurătate. Toată după-masa m-am învârtit prin cameră încercând să mă agăţ de ceva, ca un peşte într-un acvariu mai mic decât el însuşi. Trec iar printr-un moment de criză: e prea mult, prea lung timp, prea mult. Cri avea într-un fel dreptate: pierdem cinci luni din viaţa noastră, suferim câineşte ca să câştigăm ce? (ştiu ce, dar uneori trebuie să uit). Şi măcar de-aş avea fie şi un singur amic, sau o singură carte edibilă, fiindcă n-o să pot niciodată citi o pagină-ntreagă din Radu Petrescu — pot să-l considere alţii ultra-genial. Şi poate chiar să fie.

Mă gândesc să-mi cumpăr nes şi să mă pun o dată serios pe treabă. Măcar ca să-mi treacă de urât (cine-ar fi crezut că din Amsterdam cea mai puternică amintire a mea nu va avea canale şi poduri, nici case cu faţade lipite şi-nguste şi că va fi perfect heterosexuală: singurătatea…).

Dar a fost doar o duminică ploioasă din viaţa mea paralelă.

24 oct. Negrul voinic, în haine de piele, cu brăţară bătută în ţinte la încheietură şi basma albastră legată piratereşte pe cap, care s-a aşezat lângă mine-n tramvai. Am simţit că mi-e frică de el ca de-un scorpion. Înţeleg damful otrăvit de pericol din jurul războinicilor de altădată.

Azi-noapte, un vis înspăimântător, alb-negru cu contraste violente, expresioniste, între beznă şi lumină, evident influenţate de televizorul meu din

cameră, cu care îmi stric ochii seară de seară. Visul era complex, dar tot ce-mi mai amintesc e imaginea finală, o femeie cu o bestială faţă de cadavru, ieşind din întuneric şi îndreptându-se spre mine. „E moartea“, îmi spun şi împietresc de groază. Iar moartea vine şi... literalmente mă ia! M-am trezit culcat pe spate cu ceafa înţepenită şi mustoasă de adrenalină.

30 oct. În miezul unei toamne răbufnind spre iarnă, nori pe care-i poţi atinge cu mâna, torente de ploaie amestecată cu frunze ude, îmi pierd vremea în drumuri inutile, cârciumi sordide şi scumpe, în conversaţii cu oameni frustraţi şi plini de ură. Conversaţii la o carafă de vin despre subiecte care nu mă interesează. Şi abia o treime din pustietatea asta s-a dus.

Singurul lucru minunat în recluziunea mea de aici (care-mi atacă mintea ca un virus neurofil) este că am început *Idiotul* lui Dostoievski, reluat după atâţia ani că pot să-mi imaginez că sunt la prima lectură. D. nu e doar primul scriitor care a coborât în tenebrele minţii, este şi *singurul*. Plăcerea, iluminarea mea la lectură e acum copilăroasă şi sinceră ca la vederea, an de an, a primei zăpezi.

Mîşkin, „picat din cer“, se năclăieşte în nişte poveşti locale, mărunte în sine şi părând enorme tocmai din cauza lipsei de distanţă, exact ca arpentorul din *Castelul* (sau ca Hans Castorp după experienţa de pe Munte, sau ca al nostru Kesarion Breb în Bizanţ). În toate poveştile astea cu substrat arhetipal distingi imediat o dualitate pe care personajul n-o poate concilia: Elveţia, Castelul, Muntele sau Egiptul vs. Rusia, Satul, Câmpia sau Bizanţul. Iniţiat în spirit, personajul plonjează în mucilagiile pasiunii, unde sucombă anonim, renunţă, se schimbă… E drama enormă a maturizării, trecerea brutală de la adolescenţa

idealistă la maturitatea tuturor flexibilităţilor şi abdicărilor.

M-am gândit cu milă la gazda mea, ca la o condamnată pe viaţă: eu mai stau câteva luni aici, pe când ea e pentru totdeauna.

2 nov. Ce bizar că *Idiotul* a putut părea un roman fantastic la apariţie (şi chiar Dostoievski îl considera aşa). Când el e doar patetic, isteroid, expresionist avant la lettre. Zâmbesc eu însumi scriind asta, dar cel mai mult mi-au plăcut din toată cartea (cu multe, multe scăderi, erori de ton narativ — vezi prima descriere a Epancinilor — şi de compoziţie: Nastasia practic dispare după scena cu cele 100 de mii de ruble, Ipolit nu se integrează, Ivloghin mitomanul e simpatic şi-atât…), pe lângă finalul cutremurător (şi al doilea final, nostalgic, atât de nimerit), câteva pagini dinspre sfârşit, cele cu Aglaia şi ariciul, de o graţie fericită ca într-un epitalam. În totului tot însă, cartea arată limpede că un mare roman se face, de fapt, cu câteva pagini geniale, nu cu o consecvenţă de stil à la Flaubert. Zece pagini, sau măcar zece fraze mari, sau o singură scenă pot salva totul, chiar dacă plutesc într-o mare plictiseală. Bătrânul Feodor n-a depăşit niciodată, spun asta iar şi iar, nivelul său presiberian: *Nopţi albe*, *Dublul*, *Netocika*. Şi, fireşte, *Subterana*, aleful său de uz propriu.

Să citeşti naiv, să te laşi manipulat, să cazi în toate capcanele, să dai în toate gropile textuale. Altfel n-ai înţeles niciodată nimic din actul lecturii — care e un act de credinţă şi nu unul lucid. Scrisul este hipnoză, cititul este umilinţă. Textualiştii din toate vremurile au fost uneori admiraţi, alteori neînţeleşi. Niciodată iubiţi.

6 nov. Citesc din plictiseală *Doamna Bovary*, carte scrisă tot din plictiseală. N-am făcut nimic toată săptămâna şi totuşi mă simt obosit de parc-aş fi spart piatră.

Bruges — unul dintre cele mai splendide orăşele pe care le-am văzut vreodată. Totul artizanal, ferestruit în cărămidă, curat şi flamboyant. Din loc în loc turnuri megalitice, monstruoase, în mijlocul unui oraş de jucărie. Incinte şi colonade încărcate de iederă roşie, donjonuri rotunde şi pavilioane clădite peste câte-un canal, poduri ogivale sub care apa — verde în general — se face neagră. Şi geranium uşor ofilit de toamnă scuturându-se peste canale. Fabrici de bere şi manufacturi de dantelă şi pieţe pătrate înconjurate de cafenele. Florării cu mari geamuri de sticlă în clădiri care fuseseră tot florării şi acum 500 de ani. Case ascuţite, rugoase, uşoare ca hârtia. Dar la parter boutiquri luminate puternic, de mare rafinament: ciocolaterii şi bombonerii, porţelanuri… Şi târgurile de vechituri pline de pompe, râşniţe, fiare de călcat şi ceasornice de buzunar, în miros de lemn străvechi şi rugină. O plimbare cu şalupa pe sub zidurile luminate spectral speriind porumbeii adormiţi prin nişele şi ieşindurile faţadelor. Curentul apei, stropii de ploaie la sfârşit, când căzuse noaptea şi oraşul părea o veştedă hologramă.

Memling, „seară senzitivă s-a-ntins…“ După ce stai trei ore-n picioare, la coadă la bilete, parcă entuziasmul tău pentru primitivii flamanzi mai păleşte. Fecioare, crucificări la care toţi plâng, dar nu suferă nimeni, sfinte Ursule în bărci de stejar, sfinţi Sebastieni străpunşi simetric de săgeţi, prunci urâţi sugând la un sân ce iese direct de sub gâtul Madonelor. În platoşa arhanghelului Mihail se reflectă un minunat peisaj. Într-o mare mantie roşie, Sf. Ieronim scoate un ghimpe din laba unui leu cu faţă de om. Portrete de bărbaţi italieni în peisaje albastre şi de femei flamande palide şi respingătoare. Alegorii naive, limpezi ca-n palmă. Dar… „ce minunat redă caşmirul, brocartul, blănurile, catifeaua…“

7 nov. M-me Bovary C'est Moi. Un puzzle cu mii de bucăţele la fel colorate, la fel migălite, şi care acoperă de fapt desenul auster al unei moralităţi. Sinteză care, deşi „mai reală ca realitatea însăşi", duhneşte a gaz lampant. Balzac, mult mai dezordonat, îi este totuşi infinit superior. Cu toate acestea, într-un mod subtil şi oarecum metaliterar, cartea se salvează prin faptul că stilul ei nu e genuin, ci e şi el o imagine a stupidităţii fără limite, un extras strălucitor de stupiditate. „O să vă dau un jeg de carte, asta meritaţi" — pare să fi gândit Flaubert. Avocatul care a condamnat-o nu era prost: a simţit în faţă ofensa, fără să-i înţeleagă însă originea. (L-am avut şi pe-ăsta.)

Vise după vise în care conduc automobile, autobuze şi chiar un motorizat… baston de hochei pe iarbă, care mă târa după el.

9 nov. Să nu uit birjarii scopiţi.

Mă simt trist şi nemulţumit de câteva zile (şi cerul acoperit o avea vreo influenţă), iar nopţile am început să dorm prost, să mă trezesc de mai multe ori, iar dimineaţa să nu mă pot smulge, cel puţin vreo oră, dintr-o stare ciudată de confuzie. Din nou „simt ceva" în dreapta şi mi se pare că am şi slăbit niţel. Azi, în consecinţă (deşi aveam de gând să mă duc la facultate ca să termin bibliografia), o să stau liniştit, o să continui *M-me Bovary* sau o să-ncep *Ziua a opta* a lui Th. Wilder, în orice caz o să-ncerc să-mi dau seama ce se petrece, de fapt, cu mine, de unde această bruscă pierdere de vitalitate.

Scriu destul de susţinut la *O*, dar încă nu sunt pe nici o cale (sau sunt pe o sută de căi deodată) şi nu am nici o certitudine. Am în schimb 260 pag. Forţa mea de altădată, care venea din credinţa fără strop de-ndoială în literatură, e acum o putere medie de artist decorator.

deja 12 nov., 1^{30} noaptea Notez doar că azi-noapte mi s-a repetat, după multă vreme, „criza“ mistică, epileptică, sau amândouă deodată. Am văzut o mare lumină albă, care se afla parcă în ţeasta mea, în spatele globilor oculari. Ţin minte că, în paroxismul crizei, pe când eram cu totul dizolvat în lumină şi într-un fel de orgasm pustiitor, mi-am făcut de patru ori semnul crucii.

Azi-dimineaţă, în oglindă, aveam nişte ochi nenaturali, înspăimântător de trişti, fără să simt deloc tristeţe. Trec prin momente foarte grele. E un skandenberg cu singurătatea, pe care sper să-l câştig, căci nu pot să-l pierd.

Dimineaţa. Burează atât de fin, că aşază doar o umbră insesizabilă, gri, peste clădirea de vizavi. Ascult muzică romantică de pian. Mintea nu-mi rătăceşte la-ntâmplare, pentru că n-are unde: universul e-ngust ca o cabină de ascensor şi nici măcar nu ştiu dacă urcă sau coboară. Aş vrea enorm să scriu versuri, dacă asta ar mai fi posibil, sau măcar imaginabil. De fapt, „romanul“ meu, pân-acum, înseamnă 130 de poeme de câte două pagini, mai mult decât vag conectate-ntre ele, sau mai bine zis 130 de lobi lucioşi şi umezi, adăpostiţi de aceeaşi cavitate-ntr-un os gălbui.

Frumuseţea jigneşte dumnezeirea, căci e trufie. La fel, orice perfecţiune, căci cu cât încerci să-l imiţi mai mult pe înger, cu atât îl imiţi mai grotesc.

14 nov., 5 dimin. Sunt treaz de vreo jumate de oră. Nu mă simt bine. Insomniile de la Iowa erau benigne, uneori plăcute, aveau parfumul acela de coke. Aici urlă vântul afară şi în stomac am o mâncare indoneziană, în ficat o cafea şi-n minte un ciudat vertij de deprimare şi nebunie. Nu iubesc Olanda cum am iubit America. Aici n-am trăit, n-am schimbat peisaje, n-am cunoscut oameni. A fost mizerabil şi-o să mai fie. Exact încă pe-atâta singurătate de-acum încolo. Şi-am citit numai nerozii care mi-au făcut rău, depăşite toate de

incredibil de proasta *Ziua a opta*, carte cu supraoameni din care înveţi ce e viaţa.

18 nov. Sunt iarăşi in the mood, după destulă întunecare. Doar că insomniile continuă şi că mintea mea e la fel de leneşă ca de cinci ani încoace. Pentru că mă trezesc în jurul orei 12, după ce mă culc după 2 şi adorm, poate, după 3, tot programul meu se decalează şi nu mai apuc să lucrez. Cri (care mi-a apărut într-un vis erotic azi-noapte: tot ea, mereu ea) îmi scrie despre iarna bucureşteană, îmi reaminteşte de frig, de jeg, de neputinţa unei vieţi decente. De intoxicaţiile cu mercur de la apa de băut, de gazele de la vecini, de toate lucrurile astea care-ţi mănâncă sănătatea şi-ţi înjumătăţesc speranţa de viaţă. Aici uiţi imediat, cu totul, mizeria fizică din ţară şi-ţi rămâne doar marasmul psihologic, frustrarea de tine însuţi. Şi nici măcar nu se pune problema să alegi între două rele, pentru că au ales deja alţii pentru tine. A-nceput să-mi fie o frică realmente patologică de sărăcie, după tot ce-am trăit anii-ăştia. Tot ce pot spera este ca prozele mele să se traducă mai departe şi să ne aducă nişte bani, căci din altă parte, din ţară, voi primi în anii care vin cel mult indiferenţă.

20 nov. Multiplă personalitate: Chris Sizemore (Eve White, Eve Black, Jane). Jonah, 27 ani (Jonah, Sammy „the mediator“, King Young „the lover“, Usoffa „the warrior“. Jonah este „the square“, şi nu e conştient de celelalte personalităţi. Sammy apare la 6 ani, când părinţii se certau. King Young apare la 7 ani, când părinţii-l îmbracă-n fetiţă. Usoffa Abdulla apare la 10 ani, în cursul unei lupte cu alţi copii. Studiat de Putnam în 1984. Alte studii: Frischholz 1985, Brown 1986, Bliss 1980: „She creates personalities by blocking everything from her head, mentally relaxes, concentrates very hard, and wishes.“ Spanos, Weckes & Bertrand, 1985.

23 nov. „Austeritatea mea este viciul.“ Zile penibile, de o singurătate chinuitoare, într-un oraş cu canale pierdute în ceaţă. Poate fi Stockholmul sau Malmö sau Lulea. Sau, şi mai spre nord, Nolde, Munch…

Memoriile lui Hadrian. Francezii conservă măreţia cu preţul unei franţuzeşti-prea-franţuzeşti constipaţii. (Dar ce-mi mai place în ultimul timp? Cred că dovada cea mai bună a disperării şi fricii este atrofierea puterii de a admira. Care există doar când tu însuţi eşti admirabil. Căci eşti admirabil doar când admiri.)

A apărut *Description of a Struggle* cu câteva pagini din *REM*.

Zile atât de vide, încât n-am după ce să dorm, cum spui „sărac de n-are după ce bea apă“. De unde insomnii monotone ca durerile de dinţi, în care nu poţi nici măcar gândi, nici citi, nici nimic. Te suceşti sub plapumă de pe-o parte pe alta şi te-ntrebi cât o mai fi până să albăstrească de ziuă.

27 nov. Câmpurile totale (ganzfeld). Experienţele ganzfeld.

Azi-noapte, spre dimineaţă, am visat-o de două ori pe Cristina şi în ambele vise era supărată pe mine şi prost dispusă. Îmi amintesc mai bine o imagine din primul vis: m-am întâlnit cu ea pe scara întunecată a unui bloc. Ea cobora, era foarte brunetă, cu părul negru ca de cărbune, lipit de cap şi lucind. Faţa îi era gravă, cu ochii foarte fardaţi şi buzele neobişnuit de roşii. Venea de la Ioana şi avea în braţe flori roşii. Purta o rochie elegantă, neagră. Abia dacă s-a oprit să-mi spună o vorbă. În privirile ei era ură şi nemulţumire. Oricât de stranie, imaginea asta este explicabilă: ieri am făcut o aluzie, într-o scrisoare, la „dessous-uri negre, numai negre“. Tot azi-noapte am văzut un oribil film cu păianjeni, în care se vorbea des de „văduva neagră“. Florile sunt o reminiscenţă din discuţia de alaltăieri cu Tudor, care-mi spunea că

garoafele sunt în America flori de mort. Ioana apare pentru că în ultima scrisoare a Cristinei îmi povesteşte că se certaseră (cearta dintre ele a devenit nemulţumirea lui Cri la adresa mea). Iar ideea (care de altfel nu apare explicit) de moarte vine dintr-o discuţie cu Hanka: de la 40 de ani începi să-ţi dai seama că jumate din viaţă a trecut şi că o dată va trebui să mori. În al doilea vis Cri venise şi nu voise să se culce cu mine în prima noapte — adică exact ce-am văzut într-un film, aseară.

Când spunem că „numai Dumnezeu există cu adevărat“ comitem un fel de tautologie, căci de fapt numim Dumnezeu exact ceea ce există cu adevărat. Şi, dacă-l considerăm pe Dumnezeu *autorul* lumii noastre, dispar deodată toate nesfârşitele probleme morale: a existenţei răului, a liberului arbitru etc. Când trăieşti într-un roman sau o pictură, lucrurile astea devin ridicole (cel care-a intuit totul e Keats, în *Ode to a Greek Urn*).

29 nov. la 3 noaptea Am citit deodată, într-o după-masă, *Jurnalul de la Păltiniş*, care mi-a părut un fel de tragedie grotescă sau o farsă tragică. Dar orice nebunie îşi are, cumva, şi măreţia ei, şi poţi crede foarte bine, la urma urmei, că un om drag care-a murit e încă viu, pentru că trăieşte în tine. Aşa crede Noica în cultură. Cu el e invers decât spunea Paleologu: ar fi fost un geniu dacă n-ar fi fost un prost. Dar admiraţia lui pentru Wittgenstein îi şterge multe păcate (fără a-l micşora pe cel împotriva Duhului: lipsa milei). Te întrebi la ce i-a folosit cititul miilor de cărţi dacă n-a putut înţelege gestul lui Vulcănescu. Şi cum i-au putut înghiţi discipolii, şi de ce, atâtea stupidităţi. Totul e însă mult mai complicat, căci grotescul bătrâneilor de tipul Ţuţea sau Noica este urmarea unei tragedii interne într-o mare tragedie istorică. Heidegger însuşi ar fi fost în alte condiţii (dar el *merita* să fie,

măcar câtăva vreme) un astfel de biet tataie excentric, îndesându-şi basca până la sprâncene şi exersându-şi prin cârciumi maieutica. Pe de altă parte audienţa lor oarecum ezoterică, semidoctă, încremenirea fascinată în faţa lor este, ca orice poziţie de „guru“, un semn al unei îngrozitoare ignoranţe în privinţa a ceea ce este cu adevărat umanitatea, al unei izolări culturale de tip oriental. E o carte care-ţi taie orice chef de a face vreo derizorie „ispravă culturală“.

Îmi ţiuie urechile. E noapte adâncă şi mută, ca la ţară.

Două lucruri spuse de Noica m-au făcut atent. Primul este că orice filozof (şi eu extind asta şi la artişti) „când scrie un text, păstrează în minte o fabulă“ simplă, un sistem primar de relaţii, dicotomii, sub o formă intuitivă. Un traducător trebuie să cunoască „fabula“ ca să traducă în sensul adevărului, adică al coerenţei acestui nucleu şi nu al unei exactităţi de multe ori înşelătoare. Al doilea lucru e o mică istorie orientală, asemănătoare cu cea cu muntele: un tânăr îl întreabă pe-un înţelept: „Cine sunt eu?“ şi i se răspunde: „Eşti cel ce eşti când eşti treaz.“ E invitat să vină iar peste 30 de ani. La aceeaşi întrebare i se răspunde de data asta: „Eşti cel care eşti în somnul cu vise.“ E chemat după alţi 30 de ani pentru răspunsul suprem. Atunci i se spune: „Eşti cel care eşti în somnul fără vise.“

Literatura acută (poezia, de exemplu; de când n-am mai scris cuvântu-ăsta?) este o reacţie la stress analogă eliberării de ACTH în sânge. Sunt convins că acele cuvinte disperate şi precise vin tot din nunta înspăimântată a hipotalamusului cu pituitara.

1 decembrie Sunt de trei luni aici, adică la jumătatea (sau, poate, la sfertul) holandizării mele. În aparenţă, n-am făcut nimic. Este însă greu calculabil ce va însemna Amsterdamul în viaţa mea viitoare. Mai întâi, bazal, am avut nevoie ca

de aer de o perioadă de intensă relaxare, de hrănire bună şi de improvement somatic. S-ar puté să fi câştigat aici câţiva ani buni de viaţă. Toate organele corpului meu, smochinite şi otrăvite la Bucureşti, le simt acum destinse şi fericite, susurând uşor. Mintea s-a golit de toxine şi e gata din nou de infestarea cu mucegaiul benign al poeziei. Apoi, însuşi oraşu-ăsta se va adăuga, se va integra ca o proteză sau ca o grefă în lumea zdrenţuită a imaginarului meu. Sunt imagini care trebuie lăsate să fermenteze multă vreme până vor putea fi folosite. Pentru că debaraua minţii este sala ei principală şi-n jurul ei sunt dispuse, mai mici, dormitoarele. Iar vechiturile sunt mândria şi justificarea gândirii noastre.

7 dec. Croh îmi scrie că finalul lui *Travesti* încă nu e bun şi cred că are dreptate. Vindecarea atât de apăsată cu două pagini înainte de sfârşit: 1. Nu e credibilă; 2. Transformă povestea cu adevărat într-un studiu de caz; 3. Pare, chiar dacă privit superficial, un „happy end" (căci cititorul modern e tot atât de sadic ca un spectator roman la luptele de gladiatori). Cred că, la o eventuală ediţie a doua, voi putea îmbunătăţi cu mult cartea numai prin 2–3 minime intervenţii pe text. Cred că şi Tania Radu a văzut corect că spre final ceva scârţâie şi că ar mai fi fost loc pentru o înălţare a cărţii.

13 dec. … Purta pe deget un inel cu catedrală (cuvânt care are întotdeauna culoarea galbenă).

Ultimele zile înainte de venirea Cristinei, zile paradoxale, cu agitaţie sterilă, nelinişte, multe întâlniri şi nimic realizat. Decât o coborâre în nivelul energiei şi dispoziţiei afective. Mintea mea e pe ducă; în perioadele când nu lucrez, sunt ca un aparat închis. Nici o reacţie, nici o idee, nici un colţ de oraş sau de anatomie privit cu adevărat. Trebuie de altfel că am acum în loc de ochi două bile pe care e pictat un peizaj. Şi nu o crucificare.

Nici o vedere din Delft. Nu ştiu ce i-ar putea face să nu mai reprezinte, să nu mai reflecte pasiv, ci să *vadă*. Avea dreptate prostu-ăla, sunt într-un „moment delicat“. Al dracului de „delicat“…

„Când moartea te sărută în creier“…

Cum mi-a crescut mustaţa ca a lui Nice din Nisa sau din Niceea (conciliul de la Nietzcheea), cum pe faţă am, Valéry-like, labe de gâscă şi piele moale ca aceea de şters ochelarii, cum ochii mi-au devenit de ţăran bătrân, cum mişcările-mi sunt lente şi stângace, cum pulovărul l-am şterpelit de la Nichita, seamăn tot mai mult cu un încercănat umanist dintr-o gravură pletoasă.

Ah, şi citesc — it goes without saying — *Paludes*.

N-am mai scris. Cu *O* îmi dau întâlnire-n ianuarie.

1995

17 ian. Niciodată, de zece ani, adică de când ne ştim, n-am mai trăit atât de devorator, n-am mai consumat imagini şi emoţii ca nişte scannere de piele elastică. Ne-am iubit, ne-am plimbat pe străzi şi canale-nnoptate, am călătorit, am privit raţele sălbatice mergând în perechi, am intrat în cafenele întunecoase şi-n magazine orbitoare, ne-am învârtit prin muzee printre bucăţi de pânză colorată, am rătăcit prin muzee deschise, ploioase sau însorite (de cele mai multe ori alternativ, în aceeaşi jumătate de oră) numite Delft, Utrecht, Leyden, Bruxelles… Dar mai ales am umblat prin Amsterdam, care-o să rămână încă un *happy trip* al tinereţii noastre — cel mai cel — mână-n mână, pălăvrăgind şi râzând, bucurându-ne de gura şi ochii şi dinţii şi părul şi *imaginea*, din inima ta, a celuilalt. Iar când ne-am certat, a fost exploziv şi pustiitor, dar a trecut ca un vis. Da, nu se poate evita clişeul: a fost ca un vis, un vis. Acum e soare orbitor, ea e acasă, she's safe, după destule emoţii, iar eu am înainte 45 de zile pe care trebuie să le umplu cu ceva.

În *Orbitor* nu trebuie să mă arunc înainte de câteva zile de meditaţie. Căci sunt într-un punct la propriu şi la figurat crucial. Femeia răstignită: remember the Sex Museum. Şi cu cagulă neagră pe faţă. Amsterdam: oamenii-statuie, penisul ubicuu, hologramele. Şi melancolia reflectărilor în reflectări în reflectări. Case spre cer şi spre apă, simetrice şi tremurând, ca fluturi lopătând peste oglinzi.

Lulu se urneşte şi el, am contractul francez — va apărea în două luni — şi voi avea o întâlnire la Meulenhoff pentru traducerea olandeză. Deşi poate totuşi îi conving să traducă *Nostalgia*. S-ar putea deci ca în primăvară să am nişte rezultate foarte

frumoase ale „zadarnicelor chinuri“ de după 30 de ani: *Levantul* pe scenă, la Bulandra, şi *Lulu* în franţuzeşte. Iar anu-ăsta o să-mplinesc 39 şi am involuat, şi nu mă mai frecventez cu my sad self. Deceniul al patrulea al vieţii mele e practic conturat şi rezultatele lui sunt limpezi: *Levantul*, *Travesti*, *Nimic*, *Orbitor* (partea I). Important e că nu am abandonat şi că îmi urmăresc mai departe nebunia. Ţinta mea, înconjurat de noul cartezianism al PC-urilor? Ilizibilul.

Vise. Aveam un păr lung, greu şi mătăsos, împletit ca un năvod, de peste 2–3 metri lungime. Şi încă unul (un vis) fantastic şi înrobitor, care m-a trezit cu totul întors pe dos, dar din care nu-mi amintesc acum nimic.

Expoziţie Redon, depresiv masochist pentru care John The Baptist era negru. Florile ce cresc din aceste ghivece de ceramică neagră sunt impenetrabile în frumuseţea lor ca un crâng de mărăcini. Isus ar fi putut fi încoronat cu astfel de flori şi pe tâmple i s-ar fi scurs şiroaie de sânge. Dar Redon n-a scurmat prea adânc, căci avea unghii moi. Mult superior Friedrich.

20 ian. Autoholograme: chiar m-am gândit să pun pe copertă pe cea violetă, cu superbul fluture. Pe lângă fractali, Vasarely, Escher, tot acest imperiu optic, acest panopticum al cerului albastru şi-al iluziei eterne. Ochii se-ncrucişează ca-n exerciţiile yoga şi imaginile se suprapun, ca şi când ai avea vedere bi-emisferică asupra acestui neant de pete policolore care e existenţa. Da, gândirea (sau conştiinţa) e bi-hemisferică, de-aceea are adâncime şi relief. Avem sub ţeastă doi ochi limpezi ca două ouă de cuarţ şi care converg în meditaţie.

Baltagul, pt. seminar, of course. Perfect şi găunos ca tot ce e clasic. Ezoterism foarte subţire, în ambele sensuri. Realism puternic pentru că

şablonard. Una dintre cărţile despre care nu se (mai) poate spune nimic.

Stele neobişnuit de strălucitoare ardeau peste oraş şi eu cu Cri le priveam încântaţi din camera din faţă din Ştefan cel Mare. Deodată una din ele cade cu viteză, pe o elipsă, şi explodează-ntre blocuri. Nu erau stele, ci rachete. Oraşul era în război. Ne-am îmbrăcat în panică şi-am luat-o la fugă pe străzile întunecate, ca într-un coşmar. În visul dinspre dimineaţă Cri era condamnată la decapitare, pentru că scrisese într-o scrisoare că vrea să mă otrăvească. Eu plângeam şi mă rugam de judecători s-o ierte, şi până la urmă i-am înduplecat.

Am chef de scris poeme — aş lăsa baltă carcinomul la care tot halucinez în gol şi aş începe o carte de versuri sincere şi frumoase… E ca şi cum cartea deja ar exista şi aş avea-o deja între degete, cum n-am simţit niciodată cu adevărat o carte de-a mea sau poate doar poemele de amor. Acolo şi aproape doar acolo am fost poetul meu preferat, am scris cum am vrut să scriu întotdeauna. The rest? Dross. Aş vrea să scriu acum cântecele experienţei, după ingenuitatea pasionată de-atunci. Dar eu nu învăţ, ci uit şi viitorul meu îmi zace-n urmă ca o cămaşă roasă la guler, pe care n-o mai port.

21 ian. Nu mă pot încă apuca de *O*. Azi am încercat prima dată şi m-am aflat difuz, fără putere. N-am reuşit decât să scriu cifra noului capitol, despre care n-am idee nici măcar în ce loc se va petrece, ca să nu mai vorbesc de personaje şi linie narativă. Nu ştiu din ce nod al cărui vis se va ramifica, asemenea Harrisonilor din clipul de-aseară: demult, demult, când eram („iercam") Fabuloşii… Oricum: direcţia Ilizibil înainte marş! — Citeam azi în NYRB că şi Gombrowicz se mândrea cu ilizibilul *Trans-Atlantyk*.

Să mă trezesc, să-mi amintesc cine sunt, să regăsesc perla. Totul e atât de banal în jur, încât trebuie că visez. Aici nu trăiesc cu adevărat, ci pierd luni întregi din viaţa mea, într-o singurătate de ocnă de sare. Şi afară e frig, plimbările sunt compromise, aşa încât putrezesc confortabil în celula mea cu TV, CD, CNN, ADN, poate şi LSD, dar în mod regretabil fără MC. Timpul face spumă ca berea şi trebuie să explorez fiecare băşicuţă cu aer, fiecare icră în care zvâcneşte un embrion de eternitate.

Şi, mai mult ca orice, este lenea, cu totul nouă pentru mine: nu de a gândi, a scrie, a „face isprăvi" noiceşti. E lenea de a trăi, de a exista. Mi-e lene să fiu făcut din carne şi zgârciuri, să ocup loc în spaţiu, să-l ambalez în vaporul meu de seuri şi pieliţe pe Cel ce e doar din raze…

E aproape şase seara şi vântul urlă afară înspăimântător, aruncând în fereastră stropi furioşi de furtună, curbând geamurile gata să le spargă şi lingând colţurile casei. Rafale una după alta, asurzitor şi stressant… N-am schimbat toată ziua nici un cuvânt cu nimeni, n-am văzut pe nimeni, n-am ieşit din casă. Citesc, în curând voi mânca… Şi iar voi citi, ore-n şir… Şi straniu e că dilatarea asta a timpului nu îndeamnă la amintiri şi meditaţie, ci le inhibă… Nu mă pot gândi la nimic, mintea mea e goală precum a unui câine; zac, citesc fără participare, aştept să treacă miezul nopţii şi să mă pot culca. Aştept să treacă astea 38 de zile şi s-ajung la mine-acasă, acolo unde e bine şi eu sunt eu însumi… Mi-e dor, foarte dor de mine însumi, nu m-am mai văzut de-atâta vreme…

28 ian. La Utrecht am văzut vechi icoane româneşti de tradiţie şi canon bizantin. Sintaxa îngerilor, nori cu feţe de oameni ca-n Dali, mecanisme metalice elaborate de suire-n cer sau coborâre-n iad, un Iisus cu Maica Domnului în braţe, ţinută ca un prunc, jidovi cu mâinile tăiate

de Arhangheli. Extrem de interesant procesul prin care citirea „literală“ a imaginilor din Biblie duce la simboluri ermetice, la bizare alegorii. Canoanele posturale, Pantocratorul, Hodeghitria, Deisis etc. pe ceruri de aur sunt, evident, mandale, icoane ale puterilor interioare. Prunci ca nişte larve în cutii oliv de carton.

Aflu că Jünger — care face anu-ăsta 100 de ani! — e un mare colecţionar de fluturi.

1 februarie O să-mi apară, în toamnă sau primăvara cealaltă, la Meulenhoff, *Travesti*. Alaltăieri eram chiar bucuros. Azi mă-ntreb ce-nseamnă toate lucrurile astea pe care le fac când nu scriu. Fiindcă se fac în curând două luni de când n-am mai scris nici o literă la roman şi starea mea de spirit se deteriorează, ca şi puterea mea de a asambla cuvinte. Am idei, dar şterse, oarecare. Nu pot fi nici la înălţimea *Travestiului*, darmite la propria mea înălţime. Sunt cocârjat şi, cu aorta sub braţ, şontâcăi prin şanţul vieţii mele, cu tălpile bălăcite-n urină şi-n sânge.

5 feb. Slavă Domnului, i-am dat drumul din nou!

Seara. Sunt emoţionat, nervos, surescitat. M-am simţit azi din nou inspirat, după mulţi ani capabil de o revenire, în stare să scriu lucruri care să clatine lumea şi mintea. Se petrece ceva cu mine, îmi bate inima şi nu-mi găsesc locul. De două ore schimb canalele la TV, fără să fiu în stare să urmăresc ceva. Vreau să revin, să zdrobesc iar în strânsoare degetele limpezi ale inspiraţiei, cu forţă brutală şi cu inele intrate în carne.

Dar totul face o combinaţie drolatícă şi repulsivă cu o răceală care-mi închide pleoapele… Cred că-n noaptea asta o să am timp să mă gândesc la toate, să le amestec cu febra şi insomnia. Şi poate cu pagini din Prévert (lapsus calami: am scris iniţial Pervert!).

6 feb. Pitica. Urâta la concursul de Miss. Statuia.

Cred că lucrul care mă inspiră cel mai mult sunt norii. Mă surprind câteodată privindu-i cu o privire foarte specială, de parcă nu eu aş fi cel complet destins şi fericit care îşi aţinteşte ochii spre fluiditatea lor de cenuşă albastră, ci de fapt un ins mort de mult care-i priveşte cu aviditate din mine, cineva de sub pământ, care nu-şi mai aminteşte a ce miroase lumina şi care a urcat prin imensul meu corp gol pe dinăuntru, pe scări şi schele de lemnărie putredă, ca să mai vadă o dată norii prin ochii mei. (Dar nu pot sparge maniera.)

Am şi uitat de Victor, de bloc, de scripete, de infirmerie… Am enorm de mult material şi nu-mi trebuie decât, ca de obicei, credinţă.

8 feb. Prévert: connerii şansonetisto-comunisto-antihristo-lacrimogene. Două–trei poveşti frumoase (şi mai ales scurte) d'amour. Câteva imagini. Multe rime.

Îngrozitoare certuri cu Cri în vis. Toată noaptea, într-o explozie de durere, ură, frustrare. Şi totul alb-negru.

Sunt trist, bolnav, nu mă pot apuca de nimic şi totuşi am o zi plăcută, leneşă, în camera bine încălzită, pe când afară a fost moină toată dimineaţa. Nu mai beau cafea şi asta-mi dă o stupoare ciudată, ca şi când totul ar fi prezent şi n-ar mai fi nimic de aşteptat. Aşa trebuie că se simte un câine sătul.

9 feb. Nu am ideologie, nu am valori, nu mai citesc, nu mai ştiu ce să scriu. Şi nu există întoarcere. Am ajuns aici, în punctul în care lumea-şi arată formele şi insignifianţa. Să scriu ar însemna să structurez lumea într-un fel, dar n-o pot face, pentru că nu mai cred în structuri şi pentru că eu însumi sunt nestructurat. N-aş mai putea scrie decât minţind, căci niciodată nu voi mai crede în ceva pur (şi simplu). Eu şi lumea suntem două

bucăţi de plastilină murdară lipite-mpreună şi frământate până la indiscernabil. Am ajuns în acea zonă a formelor informului pe care doar un lucru le-ar mai da o bună sau rea coerenţă: implicarea, sentimentul. Dar eu sunt un om fără valori: pentru ce aş avea sentimente?

O plantă parazită care creşte ani de zile în trunchiul gros ca un copac al unei iedere tropicale, fără să vadă nicicând lumina. Şi această tenie vegetală produce, la lungi intervale de timp, jos, pe pământ, cele mai mari flori văzute vreodată: aproape un metru diametru, cu petale pătate ca blana de panteră şi cu un mare recipient între ele, din care emană un miros de peşte stricat. Floare a ororii şi-mpuţiciunii.

Am primit din Irlanda cărticica de versuri cu mine şi cu Romi Bucur. N-am simţit nici măcar plictis. Aş da toate „apariţiile“ astea pe o singură pagină de proză cu adevărat bine scrisă. O carte care nu-nseamnă şi nu-mi aduce nimic.

Versurile mele care par cele mai sincere sunt de fapt fabricate la rece; în schimb cele ce sună fals mi le-am smuls de-a dreptul din inimă… (privind MTV).

12 feb. „Videmus nunc per speculum in aenigmate, tunc autem faciem ad faciem.“

Manualul de parazitologie pe care l-am tot frunzărit la Ficătari, când aveam 14 ani. Tot atunci am citit intens din manualul de zoologie şi din… *Trilogia cunoaşterii* a lui Blaga. Aveam 14 ani şi eram complet lipsit de conştiinţă de sine, dar e posibil ca acele momente să fi fost, de fapt, foarte importante, să fi început un proces de modelare interioară. Îmi mai amintesc, ceva mai înainte de vârsta asta, vizita la vecinii de pe scara cealaltă (dar de fapt perete-n perete cu camera mea), când am privit fascinat, la sfârşitul unei cărţi, o planşă anatomică prezentând (intens colorate) organele interne ale păianjenului. De ce apoi, ani de zile, am

visat că în peretele de lângă patul meu se deschidea un fel de trapă orizontală îngustă, prin care mă rostogoleam în camera vecinilor?

Azi-noapte: ne mutaserăm într-un somptuos apartament cu trei camere, între care un living enorm, în formă de L, având în mijloc un fel de scară monumentală de lemn lustruit. Mi-era frică să nu fie doar un vis.

Zi minunată de primăvară, cu norii alunecând uşor şi rapid pe cer, cu foarte mult soare. Abia aştept să ies în peisaj, după ce toată dimineaţa am tricotat la roman.

20 feb. Concret, am văzut lume (good-bye parties, plicticoase şi obositoare: faţa mi s-a subţiat iar), am făcut cumpărături, mi-am corectat traducerea franceză (*Loulou*) şi-am mai citit printre picături, admirativ ca întotdeauna, Blecher, acum *Vizuina luminată* (cu câteva vise uimitoare). Fireşte, n-am mai scris nimic la roman. Săptămâna asta, ultima din sejurul olandez, va fi singuratică şi tristă, cel puţin primele zile, căci de vineri vârtejul va reîncepe.

Mi-am recitit bucăţi din *Levantul*, din *Travesti* şi din romanu-ăsta nou şi mi se pare că ele toate sunt tentacule tatonante întinse către ceva, către o ţintă necunoscută de mintea mea, dar ştiută de carnea mea, sau de proiectul metafizic al cărui obiect sunt: tentacule asemenea celor de plante agăţătoare, bâjbâind oarbe după ceva spre care tânjesc, fără să ştie cum arată acel lucru pe care, de altfel, nu-l vor vedea niciodată. Totuşi, când l-a atins şi s-a-ncolăcit pe el, după atâta şovăială, cârcelul ţine ferm obiectul tânjirii sale, se lemnifică pe el, se face tare ca sârma… Astea sunt cărţile mele: cârcei morţi, uscaţi, cu care fiinţa mea s-a agăţat de inconcevabil.

21 feb. Dimineaţă ploioasă, întunecată în care, dacă te simţi slăbit şi neînstare de lucru, nu poţi

face decât să zaci în pat, să ronţăi dulciuri, să asculţi distrat muzică şi să-ţi laşi mintea să primească valuri de gânduri bizare, desprinse de orice realitate. Te pătrunzi de plictis, linişte şi singurătate, ca şi cum ai ţine-n braţe o femeie de plastic transparent umplută cu apă călduţă şi peştişori exotici multicolori. Până la urmă te-mpaci cu acest substitut mai imaginativ de realitate, cum contemplă fumătorul, ca pe o plantă versatilă, firişoarele de fum răsărite în vârful ţigării şi sucindu-se spre tavan. Da, singurătate liniştită, confortabilă, drog abrutizant şi fermecător…

7 martie E greu să mai poţi forma litere după mai bine de o săptămână de totală vieţuire în afara scrisului. Sunt înapoi în România cea înapoiată (în sensul de reîntoarsă în jeg, praf, incultură şi disipare — înapoiată în starea-n care a fost întotdeauna) şi iluzia mea paradiziacă se risipeşte. Dincolo de minusculul spaţiu securizant al „cutiei noastre de pantofi“ se-ntinde un vid înspăimântător, un abis plin de fiare fantastice. Mi-e frică, asemenea agorafobicului, să ies din casă şi de câte ori o fac mă-ntorc şi mai înfricoşat. Întreaga mea lume a dispărut. Nu mai am prieteni, nu mai există oameni cu aceleaşi idei şi proiecte, nu mai există însăşi iluzia cea mare a vieţii mele. Mi-e cu adevărat frică, fizică, biologică: am rămas singurul, *singurul* rămas pe loc, şi monştrii mă privesc ca pe un monstru, căci stând pe loc într-o lume care aleargă înseamnă să alergi cel mai repede. Nu mai pot să scriu pentru că nu mai am *cui* să scriu, pentru cine să scriu. Chiar dacă mai sunt cititori, ei nu mai sunt la fel ca înainte, sunt alţii şi altceva. Mi se rupe inima când totul îmi spune că arta mea, arta vieţii mele se stinge de parcă nici n-ar fi existat. Sunt fără nimeni alături — în lumea dinafară —, împins nu la margine, ci peste margine, cu toate legăturile tăiate sau transformate în nori de fum şi bule de aer (altele în

lanţuri ruginite). Sunt şocat, dezorientat, astenizat… Am praf în gene şi pe obraji, părul mi se răreşte şi faţa mi s-a făcut dură şi lemnoasă — faţă de om la 40 de ani — în contrast stupefiant cu puştiul care sunt şi care o să fiu mereu. Nu e, cu adevărat, loc pentru mine, aşa cum sunt făcut, nicăieri, nici în ţară, nici afară, nici într-o parte. Am ajuns matur într-o lume care s-a făcut, urât şi stupid, matură. Şi totuşi, şi din maturitatea mea demnă de ură şi dezgust nu am decât frică şi aversiune pentru tot ce e-n jur. Nu doar aici, în Călăraşul Europei, în Cecenia asta dezolantă, ci *peste tot* în jur. Mi-e frică şi scârbă de mormanul cosmic de păianjeni încârligaţi. Care-or să-mi sugă mintea, or să mă-nnebunească!

Nu vreau să-mi fac doctoratul, nu vreau să-mi ţin orele la facultate, nu vreau să mă mai văd cu foşti prieteni ajunşi factori de răspundere, nu vreau să am aproape 39 de ani. Vreau să-mi scriu cartea şi să-mi trăiesc viaţa şi să adaug un micron recifului care se-nalţă spre faţa *ta*. Să citesc cărţi bune, să visez vise ciudate, să pot să scriu cu adevărat, nu să inhalez putoarea de hoit ce se ridică din paginile astea „artiste".

Am enorm de multe cursuri, tocmai acum, când îmi era mai necesar ca oricând puţin timp liber. Să-mi amintesc că tocmai în condiţii foarte grele — când eram la 41, d. e. — m-am mobilizat cel mai bine şi am făcut lucrurile de care sunt cel mai mândru. Acum mă scol zilnic la 7^{30} şi de aceea cred că voi putea să-mi rezerv nişte ore pentru citit şi scris, de cel puţin 3 ori pe săptămână. O să am (poate mâine) şi un birou al meu, ceea ce ar fi esenţial.

Şi, poate chiar până la plecarea din nou în Amsterdam (căci din stil artist dau în anticalofilie involuntară), voi avea, si tout va bien, şi o cameră a mea — şi a lui Cri — pentru lucru. Voi spori turaţia motorului, nu se poate altfel, chiar riscând

să-l calez bine. Deşi n-am deloc (Doamne fereşte!) chef de cale! Le-a primit bietul Cristian Popescu, la vreo 35 de ani, şi, deşi poet minunat, nimeni n-a găsit timp să-l plângă. Căci nimănui nu-i mai pasă că îţi distrugi mintea şi viaţa ca să faci un obiect de hârtie — o bărcuţă, o solniţă, un avion.

8 martie Sunt atât de confuz, de zăpăcit pe deasupra de regimul de exterminare din ultima vreme: trezitul la 7 (azi chiar înainte), avalanşa de ore de la facultate, mediul coroziv şi hrana mediocră, încât nu pot încă să continui al nouăsprezecelea capitol din *O*, mai ales că e o parte meditativă, deloc la îndemâna oricui (şi eu acum sunt mai puţin decât „oricine"). Mă-nvârt în jurul caietului cu coperţi de plastic maro, recitesc câte puţin din această nouă ciută nevăzută… mai sorb o gură de cafea… rememorez visele de peste noapte (o hoardă de japonezi cu bastoane de cauciuc distrugeau vitrinele magazinului de electro-casnice de la parterul bl. 15, apoi s-au luat după mine şi după o femeie în alb, am fugit în cele din urmă şi ne-am adăpostit într-o biserică ruinată)… dar nu îndrăznesc să prelungesc textul nici cu o literă măcar… Ce fericit o să fiu când voi termina caietul! Dar mai va pân-atunci, în ritmul de furnică paralitică de acum.

11 martie *Or-bit-or*: aur – informaţie – aur. Microchip înconjurat de sârmuliţe de aur. Siliciu inteligent cu o aură de conductori. Creier înconjurat de un nimb.

Orbitor: camera în care orbeşti, sau eşti orbit. Locul în care orbecăieşti. Ca „dormitor", „laborator"…

Pe copertă, holograma fluturelui sau *Le principe du plaisir* de Magritte (un bărbat în costum impecabil, aşezat la o masă pe care se află doar o piatră; în loc de cap, bărbatul are o lumină

galbenă, radioasă, intensă până la incandescent şi la alb).

Partea a doua ar putea fi şapte ramuri – personaje – vârste – chakras, aşa încât romanul ar semăna cu un sfeşnic evreiesc, a cărui tulpină ar fi partea I, a Mariei. Finalul părţii I e însă al naibii de greu.

Apoi: îmi trebuie o poveste a prezentului naraţiunii, o justificare a recluziunii lui Mircea, o istorie de amor poate, sau istoria lui Herman. Da, poate aici ar trebui să apară din nou Herman — un Godfather, o călăuză.

Mă simt mişto, ca altădată când croiam la planuri din cuţite şi pahare. Azi-noapte vorbeam despre romanul meu, încercam să-l descriu şi deodată l-am vizualizat: erau două mari fâşii de hârtie galbenă, de vreo doi metri lungime şi 80 cm lăţime fiecare, aşezate vertical una sub alta, dar nu chiar în continuare, ci cu a doua deplasată spre dreapta cu vreo 30 cm, aşa încât alcătuiau un fel de nazist. Pe ele se afla un desen în sepia, extrem de încâlcit, la prima vedere abstract, dar care se dovedea o interferenţă bizară şi monstruoasă de figuri, mecanisme, sexe în acuplare, detalii anatomice… îi explicam cuiva că editorilor textul li se păruse obscen şi respingător, iar acea persoană care mă asculta era indignată de reacţia asta subculturală. Acum îmi dau seama de provenienţa imageriei ăsteia. Când am citit la Ambasadă din roman, am lipit două *Post-it*-uri galbene chiar pe textul scris de mână, în caiet, unul la începutul, altul la sfârşitul fragmentului citit. Cât priveşte desenul, aseară am văzut la TV un horror în care apărea o creatură asemănătoare cu monstrul din *Alien*. Gândul m-a dus, evident, la Giger, autorul de „orori“, cum zicea tâmpita aia de librăreasă. Şi cartea mea *este* şi un mariaj cu anasâna de Giger şi Desiderio.

Citesc, deci, o tristă carte de senectute a lui Finkielkraut, *Înţelepciunea dragostei*, în care balbuţia filozoficoidă a lui „l'Autre“ e insuportabilă. Dar şi nuvele de Cortázar, *Autostrada din sud*, cea titulară o superbă metaforă a îmbătrânirii, destrămării inexorabile a vieţii, a doua o fenomenologie a iluziei. Abia aştept să mă adâncesc iar în gândirea asta asimptotică, deloc fantastică în sens propriu, dar „stranie“ şi neaşteptată. Mai am — e un regal — *Speak, memory* a lui Nabokov, *Povestaşul* lui Llosa, *Scrisorile persane* (pe care nu le-am citit niciodată), *Intelectualii în Evul Mediu* de Jacques Le Goff, *Evola* — o mizerie misogină, dar interesantă ca informaţie, de exemplu despre calea mâinii stângi şi a celei drepte în tantrism… în selecţia mea mai sunt *Cartea tibetană a morţilor*, pe care simt nevoia s-o reiau, *Povestiri hasidice* bizare asemenea celor chinezeşti, o culegere de povestiri de MHS etc. Le privesc cum stau pe măsuţă, într-o stivă neregulată, cum aş privi un harem de muieri atrăgătoare, fiecare altfel, alte rase, alte promisiuni.

Cum stau şi scriu în camera însorită, parcă un tunel m-ar lega de vara de-acum şapte ani, când citeam *Rayuela* („La Marelle“) în curtea arzând sub soare, plină de flori şi parfumuri, a socrilor mei, aşezat pe-un scaun pliant şi bâzâit de bondari, pe când Cri, în spatele casei, muta de colo-colo căruţul Ioanei…

15 martie Pentru că este scris de un geniu, *Jurnalul unui geniu* al lui Dali îşi pierde mult din şarm şi interes: cu adevărat fascinant ar fi fost să fie opera unui veleitar de rând, căci atunci, abia atunci, paginile astea gongorice şi sublim idioate ar fi răspândit lumina fascinantă a genialităţii. Merg mai departe şi cu Cortázar — nu *foarte*

interesant, deşi grav şi aproape tragic peste tot. În schimb, de zile-ntregi nu pot adăuga nici o singură literă la *O*, în ciuda reveriilor legate de imposibilitatea acestei cărţi. E o impresie ciudată, asemănătoare celei pe care-o ai citind fraza lui Mallarmé, „Un coup de dés“…: deşi imposibilă, cartea asta n-o voi putea termina niciodată.

O ar trebui să unească-ntr-o „soluţie finală“ toate scrierile mele de până-acum, ca şi cele pe care le voi mai scrie, devenind miezul de foc al vieţii mele fantasmatice. Dar ce va fi în miezul miezului? încă nici nu bănuiesc.

(poate) 20 martie *Intelectualii în Evul Mediu* de Le Goff, *Povestaşul* lui Llosa — lecturi semi-avortate, fără nici un chef. E o primăvară care nu favorizează cititul. Şi am o dispoziţie vidă, bouche bée. Ce-i drept, scriu la *O*, 6 pagini în două zile, dar am pierdut controlul, dacă l-am avut cumva vreodată. Mi-am luat un nes care pare foarte bun, dar nu se ştie. Sper să-mi lase ficatu-n pace, dar nu şi creierul.

Pisica miaună în balcon, fetele se ceartă-n bucătărie, din vecini vine muzică ţigănească. Nu-i insuliţa din Grecia unde să baţi dimineţile la maşină într-o odaie albă. Şi-apoi să-noţi în apa limpede, printre aricii de mare… Cu toate astea am să termin în câteva luni prima parte din *O*. Am început deja povestea lui Herman. Deja sunt vizibile fundaţiile, ca şi când în şanţuri aş fi turnat cristal lichid.

21 martie Am început şi cenaclul cu destul succes. Se văd deja acolo câţiva oameni care ar putea face ceva, care *sunt* deja ceva şi doi sau trei chiar cineva. Începe, deci (şi nu numai ăsta e motivul), să-mi mai vină inima la loc, după o atât de lungă criză. Imaginea literaturii — şi propria mea imagine — se limpezesc iar în mintea mea, ele există şi merită să exişti pentru ele. La dracu cu

lumea postindustrială — ce avem noi cu ea? Doamne, e bine să exişti şi să (poţi să) scrii. E miraculos să crezi în literatură şi-n tine. Ieri au fost aproape cincizeci de puşti, fremătând de plăcerea de a fi într-o poveste literară. Pe de altă parte, tot ieri am bătut librăriile şi tarabele de cărţi: oferta e dincolo de orice bănuială: există *toate* cărţile, colcăie pur şi simplu, iar genurile care păreau că-s pe dric, poezia şi eseul, se lăfăie în vitrine, prosperând mai abitir ca-nainte, printre celelalte bestii ale ecosistemului: isihasme, tantrisme, horroruri, SF, melodrame… OK, vor fi şi cărţile mele, au să fie şi cele ale puştilor, there's room for everyone. At the top and at the bottom.

Citesc nuvelele din *Iarna bărbaţilor* de Bănulescu: intuiţii excelente lângă stângăcii care strică totul. O tulbureală faulkneriană, pretenţii de mitologie şi abisalitate, culoare violentă — în fine, pute a anii '60 în proza noastră. Aveam atunci 10 prozatori despre care nu poţi spune că-s buni sau proşti: amestecaţi, plini de talent şi goi de cunoaştere a literaturii, subtili vulgari, în primul rând provinciali până-n adâncul măduvei spinării.

Dau târcoale lui *Speak, Memory* şi încă nu mă simt cu destulă vlagă-n mine ca să m-apuc de ea. Nu numai cărţile care se scriu, ci şi unele care se citesc cer să ai „coaie" pentru ele. Să citeşti Nabokov e ca şi când ai scrie tu însuţi paginile lui, în plus cu umilinţa şi jena de a şti că totuşi nu tu le-ai compus, ci un individ cu mutră de notar care-a trăit în n-şpe ţări şi-a scris în n-şpe limbi scoţându-l din minţi pe Sartre şi pedofilizând Americile.

26 martie Cel mai idiot lucru e că omul ar fi o fiinţă socială. Ne dăm seama de fiinţa noastră strict în singurătate, izolare şi acea eternitate care este nefericirea. Socializarea, de *orice* fel, înseamnă să fii trăit, să fii cărat de curenţi în zone care nu-s ale tale. Îmi dau seama cât greşesc în frământările

mele: prin însuşi faptul că mă întreb cine mai sunt în ordinea socială din jur, că sufăr de diminuarea severă a imaginii mele în lumea literară (şi ea diminuată sever), îmi erodez mereu adevărata mea fiinţă, care a fost de om retras, ce-şi găseşte forţa şi plăcerea în ejacularea sporadică a minţii lui, a celor două testicule de sub ţeastă. Am fost în pericol să ajung celebru, o personalitate, şi totul s-a stins şi am căzut în cealaltă extremă: în ordine socială sunt azi obscur şi ignorat. Am primit, o recunosc, schimbarea asta cu suferinţă şi frustrare, am înţeles că nu sunt iubit şi admirat, că sunt tot mai puţin citit, că m-am orientat spre zone dificile ale literaturii. Şi că, pe de altă parte, n-am mai scris şi nici n-aş fi putut scrie lucruri bune, care să m-ajute să trec prin diminuarea asta a imaginii de sine. Am avut, mai ales în legătură cu ultima carte, confruntări dure, amare, mi s-a spus că e o prostie, ceea ce, în nesiguranţa lumii mele zguduită de schimbările din afară, a fost şocant şi dezamăgitor. Uneori cred că voi fi cu totul uitat şi că nimic din ce-am scris vreodată cu atâta chin şi atâta dezastru în creier n-o să mai existe pentru nimeni. Şi totuşi s-ar putea ca şansa regăsirii adevăratei mele firi şi lumi să fie însăşi obscuritatea. Încă un vis, după cel din adolescenţă, al gloriei de poet, pare-a se fi terminat: cel al succesului social, al recunoaşterii. Trebuie să fac faţă gândului că la 30 de ani am fost mult mai cunoscut decât voi fi la 40. Va trebui să mă obişnuiesc să conversez de-acuma cu insectele cavernicole, să-mi contemplu intestinele prin pielea transparentă, dar nu cu ochii, ci cu degetele, ce-mi vor creşte ca nişte nuiele articulate… Poate aşa, tactil, voi ajunge să-mi umplu iar forma, o altă formă…

28 martie Aproape zilnic am ocazia să-mi fac sânge rău în legătură cu nefericita mea ultimă carte. Nimic pe lume nu mi-a mai produs atâta amărăciune şi revoltă inutilă ca insuccesul, de la-

nceput şi aproape total, al cărţii ăsteia în ţara asta. Mă frământ continuu să-mi dau seama ce e adevărat aici şi ce nu, cât e o carte slabă şi cât e orbirea celorlalţi, dar nu pot înţelege, nu pot înţelege ce se-ntâmplă. *Dragostea* a fost primită cu indiferenţă, iar *Travesti* cu un soi de uşor dispreţ ironic, până şi de prieteni şi de foşti admiratori. Cred că şi editorul meu e dezamăgit. Probabil că la bursa (dacă mai există aşa ceva) valorilor literare cota mea s-a prăbuşit în ăştia ultimi 2–3 ani până la nivelul de dinainte de a-mi scoate prima carte. Şi ce mă înnebuneşte e că *O.* nu e încă destul de bun ca să remedieze prăbuşirea asta şi că nu am prieteni şi sprijinitori, că mă doare ficatul, că nu pot câştiga bani, că viitorul e nimic, pe când trecutul nu mai e nici el totul, ci un fel de balaur negativ ca în Lem… Sunt iarăşi într-o subterană din care nu ştiu dac-o să mai ies cândva.

Mi-a apărut textul cu pareza facială şi „razele" în *Missives*, într-o foarte bună traducere (Claire de Oliveira), alături de nume mari: Louis Simpson, Pierre Pachet, Ré Soupault, Serge Fauchereau, Henry Taynal, Jacques Borel… Din păcate, încă nu reuşesc să „mă nasc" cu adevărat în lumea occidentală ca scriitor. Poate că în cinci ani voi sări pe altă treaptă. Sau poate voi decădea în completă obscuritate. *Lulu* (ca să nu-i mai spun *T.*, căci însuşi numele-ăsta a ajuns să-mi răscolească rărunchii) va fi tradus şi poate va avea altă soartă decât în mizeria asta. Fiind mai uşor şi mai mobil, sper să pătrundă mai repede şi să deschidă calea pentru leneşul galion cu trei catarge al *Nostalgiei*. Apoi, poate şi pentru distrugătorul *O*.

Parcurg o culegere de aplicaţii în biologie a teoriei catastrofelor, a fractalilor şi a haosului — cele trei căi pentru geometria non-smooth — care îmi confirmă intuiţia că *O* chiar aşa se dezvoltă: spirale în spirale în spirale, ferigi în ferigi în ferigi… Fractalul ar fi o figură identică sieşi în

oricare dintre detalii, şi care nu se simplifică la mărire, de orice grad ar fi ea. Dezvoltare infinită, identică sieşi mereu. Construcţia lui Cantor, jocul lui Bernoulli (sau paradoxul Petersburg), exemplul lui Weierstrass de funcţie continuă, dar niciunde diferenţiabilă sunt exemple celebre. Lucrările lui Escher la fel. Poate exista un spaţiu sau un timp fractalic. Cascada horociclică a lui Lobacevski. Cartea se numeşte *Perspectives in Biological Dynamics and Theoretical Medicine* şi e scoasă de New York Academy of Science.

Din scrisorile către Milena — un fragment pe care nu ştiu de ce-l notez aici: „Nu vreau să spun că singura pricină a ostilităţii mele (sigur că nu era asta) a fost că la hotel, fără să-şi dea seama, ea [*nota mea*: e vorba de o vânzătoare cu care Kafka s-a culcat prima oară în viaţa lui, pe când avea 20 de ani] a făcut o minusculă oroare (nici nu merită s-o pomenim), a spus o mică porcărie (nici nu merită s-o pomenim), dar de uitat n-am uitat-o, am ştiut chiar în momentul acela că n-am s-o uit niciodată. Şi în acelaşi timp ştiam sau credeam că ştiam că acest lucru oribil şi murdar (ce-a făcut şi ce-a spus nu fusese decât semnul) m-a atras, cu o violenţă atât de smintită, în hotelul acela de care până atunci mă ferisem din toate puterile. Şi aşa cum a fost atunci, aşa a rămas pentru totdeauna. Trupul meu, uneori liniştit ani de zile, era din nou zgâlţâit până la insuportabil de dorinţa de-o mică abominaţie bine determinată, de ceva uşor respingător, penibil şi murdar; în cazul cel mai bun care mi s-a întâmplat în acest domeniu, tot mai persista un miros urât, un pic de pucioasă, un pic de infern…“ Felatio? Mai curând pedicaţie. Kafka e-n stare să vorbească aici chiar despre actul sexual normal, poor devil…

29 martie Scriu mai mult şi cu mai multă detaşare (şi plăcere) la *O* şi poate că se-apropie momentul când voi închide paranteza celor vreo

şapte ani de criză şi lipsă acută de inspiraţie. *O* nu este *cartea asta*, care să fie ieşirea totală din stagnare, dar poate e o răscruce, iar după ea vor putea urma *cărţile acelea*. Sunt în relaţii ceva mai bune cu mintea mea, chiar şi cu hipermintea cu care, de fapt, se scrie. Am — şi ăsta e de fapt lucrul esenţial — din nou drumul meu. Fuck the rest.

Ninge cu soare, ţurţurii se topesc pe balcon, vizavi, Mary doarme ghemuită şi respiră încetişor, iar eu, în halatul verde, cu căciuliţă verde de ski pe cap, am terminat trei pagini la *O* şi sunt proaspăt şi deconectat de parcă n-aş fi scris de fapt nimic. O imensă cană goală, cu urme de nes, pluteşte pe masă într-o farfurioară. E linişte-n toată casa şi voi avea 40 de ani în curând.

O: material înflorat, cu un desen asimetric, haotic, capricios, amestecând lumile şi timpurile în turbioane colorate feeric, din care abia când voi avea destul metraj voi putea să croiesc un vestmânt. Şi nu sunt un bun croitor.

31 martie Am terminat şi cartea lui Handke, *Frica portarului…*, care nu mi-a spus nimic, în afară de corecta observaţie a unor procese psihice ţinând de schizofrenie, paranoia şi afazie (un caz de schizofrenie paranoidă), în orice caz, departe de marea carte şi de marele scriitor. M-am lămurit ceva mai bine şi cu fractalii, aşa că o dată cu încheierea lunii ăsteia fără sfârşit simt că am lăsat capacul peste un set de lecturi şi un set de gânduri, neplăcute şi unele, şi altele. Într-un fel am s-o iau de la capăt în aprilie şi ceva îmi spune că, în ciuda neîncrederii şi dezamăgirii mele de-acum, ar trebui să merg mai departe, cu toate puterile mele concentrate, pe *Orbitor*, să fac din el o carte ca lumea, coste cât o costa… Ce fantastic ar fi să am primul caiet terminat până la sfârşitul anului — e de fapt aproape imposibil, fiindcă mai sunt 140 de

pagini… Şi 16 pagini pe lună e mai mult decât mă ţin puterile mele actuale.

Azi-noapte, încercând să adorm, iarăşi un val de suferinţă paranoică legată de eşecul lui *Travesti*. Între timp m-am obişnuit însă cu gândul — şi cu gândul absurdităţii acestui gând — şi simptomele astea nu mai apar decât în momentele de conştiinţă captivă, de fascinaţie hipnagogică. E ridicol să-mi fac atâta sânge rău din cauza unor neînţelegeri.

4 apr. Scriu mult şi prost, fără forţă, la *O*, şi mă tem că în ultimul capitol m-am grăbit niţel. N-am inspiraţie şi totul îmi iese şters, dar se poate să fie şi ceva bun aici, o zonă mai destinsă între atâta halucinaţie. Capitolul iese şi cam lung, sunt deja 23 de pagini în care n-am spus mai nimic… Mi-e frică pentru cartea asta, mi-e să n-o ratez, şi ştiu că e aproape imposibil s-o pot termina cum vreau eu… De fapt, de ea se leagă tot viitorul meu, e primul meu proiect pe termen foarte lung şi mi se strânge inima că nu voi avea destulă forţă.

Am avut câteva vise după care, dimineaţa, mi-a fost aproape imposibil să mă trezesc. Într-unul eram la vila din Floreasca şi am mers în spatele vilei, unde locurile erau stranii şi triste: în zare erau clădiri încremenite, una de cărămidă roşie, un fel de turn neregulat, cu umflături din loc în loc, altele cu faţade de beton şi frontoane triunghiulare. Vila însăşi ieşea din nisip. Dintr-o scară pe care-o ştiam înaltă rămăsese ultima treaptă încă neîngropată, ca şi când vila s-ar fi scufundat încet. Priveam printr-o fereastră în fosta noastră bucătărie: o încăpere lungă, înnegrită, cu multe ferestre oarbe pe-o parte.

Aseară, plimbându-mă cu Cri prin dreptul Cişmigiului, m-am străduit degeaba să-mi amintesc unde am văzut (sau când am visat) un bloc înalt, poate mai vechi, cu o căsuţă ca desenată de-un copil pe terasă. Acum mă gândesc că ar fi

putut fi la New York, dar nu pot vedea nici un context. Sau la Paris?

11 aprilie A fost şi săptămâna apariţiei în franceză a lui *Lulu*, între nişte coperţi căcănii şi sărăcăcioase, pe deasupra plină de greşeli de tipar. Totuşi e un fapt important. Am a doua carte de ficţiune în west. Nu-mi fac de data asta nici atâtea iluzii ca la prima carte, dar aştept totuşi cu amuzament să văd cum o să fie primită. Am primul semnal: *Le Monde* va publica o pagină întreagă despre *Lulu*, cu o poză de un sfert de pagină, chiar săptămâna asta. Un fotoreporter puşti, rus, punkist şi probabil pédé (ras în cap, ochi albaştri, dinţi implantaţi vicios, bărbuţă blondă à la Mîşkin, enormă vestă de piele neagră, numai buzunare & catarame) mi-a făcut trei filme întregi între vile şi iederă, punându-mă să pozez ca un cabotin, mai ales cu ochii înălţaţi franciscan spre ceruri (ceea ce acum mă scoate din sărite şi mă face să-mi blestem afurisitul meu conformism; cred c-aş fi făcut şi sluj dacă mi-ar fi spus, aşa sunt de tâmpit uneori)… Sper că or să aleagă totuşi o poză decentă cât de cât. Nu vreau să scriu nimic mai mult până nu voi avea ştiri concrete.

Nabokov, *Speak, Memory*, în timp ce pisicuţa mea doarme cu o lăbuţă peste ochi.

12 apr. Am depăşit 300 de pagini la *O*, care capătă o nouă dimensiune acum: povestea suprapusă (contemporană cu scriitura) a lui Herman. Grasa va fi de fapt fiinţa din metrou, în „pijama“ chinezească. De unde, trei straturi principale pân-acum: memoria, fantezia, „realitatea“. O posibilă închidere ar putea cere şi 1 000 de pagini… De ce nu, în definitiv? Nu-nseamnă decât de încă două ori pe-atât. Şi materie, slavă Domnului! Am terminat al 19-lea capitol şi voi sta o vreme ca să adun puteri pentru primul mare chakra din 20.

Dar o carte mică, perfectă, *adevărată*…

14 aprilie În vis, reconstruisem — dar fără fandacsie — cartierul naşilor. Tot în vis urcam în crengile palide ale unor enormi platani desfrunziţi.

Citesc *Vorbeşte, memorie*, deocamdată destul de ticăită. De audiţia colorată ştiu şi copiii. Şi-apoi, o frază, doar o frază ajunge ca să-l execuţi pe Freud?

Hardmuth. Birjarii castraţi.

Totuşi, ce simţ al compoziţiei şi al culorii la Nabokov… Untouchable.

Jocul de răbdare, cu drumul înghiocat pe care suia bila.

Ciupercile, fluturii, tot ce descrie Nabokov apar cu numele lor latine şi uneori şi cu definiţii de dicţionar, ceea ce dă un frumos efect „eidetic" în pagină. Desenul şi culoarea sunt precise, clare, splendide. Un simţ poetic desăvârşit.

16 apr. Week-end relaxat, în care-am făcut tot ce ne-a trecut prin minte, ca-n anii buni. Aprilie eliotian, acum mai mult decât atât, splendoarea luminii şi contururile tăioase ale blocurilor şi ţiganilor din balcoane, ce-şi scot preşurile pestriţe la aer. Mintea sticloasă, uşor iritată (cu bubbles) de cafea şi mineral water în care-am dizolvat un strop de Dire Straits. Nabokov alături — *vot zapomni*… Scriu cu un sofisticat pix ionicesc de plastic roz cu alb pe care se desenează corăbii verzi cu pânze mov, elefanţi galbeni, girafe mov cu pete verzi, piraţi şi pinguini pe o mare insulă roz, sub un soare cu faţă de om şi flăcări galbene, verzi şi mov. Capacul pixului e un delicat flipper în miniatură, cu o splendidă şi grea biluţă de rulment. (Mirosul bilelor de rulment frecate în pumn…) Prin minte-mi trec bucăţi vechi de realitate, cu un mucegai de axoni deasupra, pufos ca aburul. Şi vise vechi, şi nevoia de a-ntâlni vechi prieteni într-o atmosferă veche de douăj'de ani. Mi-e dor, îngrozitor de dor de mine. Va trebui, de pildă, să merg în Floreasca

şi să urc la etajul patru al blocului de lângă garaj ca să-l *văd* şi să-l sărut pe părul asudat, lipit de cap, pe Mircişor. Aş face *orice* ca să mă-ntorc acolo, în acel grup neural. Hipnoză, madlene, şoricei. (Afară, pe balcon, în aerul galben, flutură cearşafurile noastre uscate şi transparente.)

Orice orgoliu social — prostesc de altfel în condiţiile ţărişoarei gunoaielor — trebuie să mi se atrofieze la loc. Nu am nimic să le-arăt sau să le dau. Nici ei mie. Nu e comerţ între noi. E un exil interior, într-adevăr. E singura mea şansă să exist mai departe-n literatură: izolarea asta a mea în Maldivele personale din Nada Ciorilor. Nu e vorba despre un alt orgoliu, ci despre *nici unul*, doar despre nevoia mea de a rămâne eu însumi şi de a-mi apăra pielea mea de hârtie.

Dostoievski a fost închis în 1849 în fortăreaţa Petru & Pavel din Sankt Petersburg, guvernată de un strămoş al lui Nabokov, care-i împrumuta cărţi…

Titanicul se scufundă în 1912.

Ieşirea rădaştelor din stejarii Aleii Circului.

„Anatomia“ clădirii…

18 apr. „Anumite cerinţe ale procedeului camera-lucidă în compoziţia literară“.

E o primăvară întunecată, cu ceruri violete şi vânturi puternice. Rufele de pe sârmă trosnesc în cadrul de aur al balconului, ca o veche, foarte, foarte veche amintire. Nu-mi mai dau seama cine sunt sau dacă mai sunt. Aud zgomote de camion şi un alt uruit, poate dintr-un apartament vecin. Copii care ţipă, vrăbii, adulţi spunând ceva grav, totul venind în camera mea dintr-o lume cu mult mai luminoasă, mai înnegrită de soare. N-am făcut nimic toată săptămâna. Mai departe fac exerciţii ca să devin nimeni. Mai bine zis, ca să mă obişnuiesc cu gândul că *asta* sunt. Nimeni. Nimeni, nimeni, nimeni. Sunt ca un aristocrat care-a pierdut totul într-o revoluţie îndepărtată şi ininteligibilă şi care-

acum cară saci de ciment cu spinarea. Sau ca un om căruia o tumoare i-a furat minţile.

Cronici dispreţuitoare, rele, răzbunând parcă nişte groaznice afronturi, la *Travesti*. Asta în ţară, căci *Lulu* a-nceput bine, cu un frumos articol *cum photo* în *Le Monde*. Când nu mă fac să mă sufoc de durere şi neînţelegere, cronicile dă pân provincie mă distrează, fiindcă-şi arată stângaci mizeria şi damful acru, ca gura unui beţiv care te-njură-n faţă.

3 mai După ’89 generaţia mea s-a maturizat brusc, forţat, pe când eu nu reuşesc să mă maturizez. Oroarea mea pentru viaţa matură („socială“ şi „culturală“, importantă şi responsabilă) a fost un avantaj al meu înainte, dar acum este instrumentul eclipsării mele. Totuşi, cred că în absolut ce va conta va fi maturitatea *artistică*, acea seriozitate naivă a adolescentului. Am fost odată acolo şi tot ce pot spera (fără, de fapt, să mai sper prea mult) este să mă pot întoarce — *să mă-ntorc înainte*. Să înaintez regresând, asemenea planetei în recesie. Deci, să reduc la suportabil nevroza şi depresia mea şi să lucrez mai departe cu atâta putere câtă mi s-a dat.

Boala urinelor cu miros de arţar. Arahnodactilie (sindrom Marfan). Ambele oligofrenii genetice.

S-ar putea ca toate problemele mele să se alinieze de fapt sub un nume banal: neurastenie.

16 mai Primăvară tulburătoare, capricioasă, rafale de aer fierbinte, ploi cu soare, cerul de aur şi plumb, răvăşitor pentru psihic, mixing memory & desire. Vise care se şterg pe măsură ce se derulează, viaţă în doi şi în trei, cumpărături şi petreceri… Cărţi răsfoite, lăsate de cinci ori pe zi pentru un somn scurt, o cafea, un Cinzano cu gheaţă… Sunt mai împăcat cu mine şi-am învăţat, încet, lecţia grea a resemnării: nu mai sunt nimic,

social, în lumea asta care nu mai e nimic pentru mine.

Foarte, foarte lentă maturizare. De fapt un fel de înţelepţire senilă care-a sărit peste vârsta adultă. Reacţii mai albe şi mai lente, tristeţe dulce şi voioasă, cine ştie mai ce. Şi puncte de suspensie peste tot, mărci ale neputinţei de a epuiza subiectul dificil al epuizării.

La o petrecere înghesuită şi animată, o doamnă stă pe un scaun de WC dintr-un colţ, neadăpostită de nimic, ajungând cu faţa la şoldurile celor care dansau chiar lângă ea sau stăteau de vorbă cu paharele-n mâini. Femeia era roşie de ruşinea situaţiei în care se afla, de conştiinţa mirosului care, încet, se răspândea-n cameră. Cineva, o altă doamnă, cu lungi şi zornăitori cercei de jad, îi striga peste capetele mulţimii să se grăbească, fiindcă mai au şi alţii nevoie. Şi deodată femeia de pe closet eram eu, cuprins de o jenă de nedescris, sub privirile dezgustate ale celor din jur. Am tras apoi apa, întrebându-mă de ce oare în toate sălile de bal WC-urile erau aşezate aşa, la vedere…

Voiam să-nchiriez o cameră şi-am fost îndrumat spre un bloc galben — blocul unde am locuit în Floreasca, dar combinat cu vila din acelaşi cartier — şi scund. Am intrat în hol, condus de-o babă, şi am privit în cameră prin gemuleţul uşii de lemn: era de fapt o demodată sală de cantină, cu măsuţe pe care erau căni de tablă şi cu un oficiu prin care se zăreau imense oale din acelaşi metal lucios.

17 mai O să fie o vară densă şi fierbinte, plină de vegetaţie şi cu pământul tigrat, sub arbori, de aur şi umbră. Vara ieşită din timp a copilăriei, a timusului, a *REM*-ului. Tare mult aş vrea să-ncep povestea de la bloc, o extindere a Mendebilului pe vreo sută de pagini, un apocrif romanesc în care să trăiască o vară fără sfârşit, metafizică şi senzuală, vârstată de prelungirea poveştilor din partea I. Aş vrea ca lucrurile să-nceapă să se-nchege în

Orbitor, aşa încât după încă 300 de pagini să pot construi având planurile în faţă şi ştiind ce construiesc de fapt. Să găsesc un principiu ordonator, cum a fost testul lui Jung în *REM*, despre care 30–40 de pagini n-am avut nici o idee.

Viaţă fericită, ani fermecători, fără istorie şi peripeţii. Suntem tineri, petrecem ore-n şir zilnic împreună, nu avem griji materiale, creştem fetiţa care-ncepe să ne semene la feţişoară, în preferinţe şi gesturi, ne plimbăm toţi trei prin oraşul mumificat şi scorojit ca o stampă veche… E o lumină de irealitate în jurul nostru, ca şi când am vegeta într-un cocon, în palmele blânde ale lui Dumnezeu. Nu mergem nicăieri, nu vedem pe nimeni, nu ne pasă de mizeria — morală în primul rând — din jur. Kitty, ieri: „Parcă trăim într-un film, şi aş vrea să fie un film plicticos, în care să nu se-ntâmple nimic…“ Cred că am vrea să spunem: „clipă, rămâi!“ şi să trăim într-o fotografie.

20 mai Păşesc ca pe gheaţa subţire (în plus, colorată ca un vitraliu) cu *O*. Bucăţele narative, descriptive, onirice, relativ uşor de făcut fiecare, devin o enormă problemă când te întrebi unde trebuie integrate în roman. Încă merg intuitiv, cu mare dificultate. Sunt iar într-o zonă de trecere şi totul se sfărâmă în mâinile mele. Abia aştept să se deschidă iar un ochi narativ în hăţişul ilizibil al textului.

Paradoxul lui Olbers (să-l mai fi notat vreodată?): într-un spaţiu interstelar perfect transparent întreaga boltă nocturnă ar trebui să strălucească orbitor, asemenea soarelui. Să-mi revăd, de altfel, vechile caiete şi să reiau undeva — pe computer ar fi ideal — toate citatele, ideile, observaţiile, câte or fi rămas îngropate acolo.

24 mai Câteva zile de vânturare prin cercuri politologice (fireşte, à l’occasion de venirea lui Volo) mi-au ventilat traheele minţii, înfundate cam

de multişor de-o spută serafică. Mi-am făcut al naibii de bine să sug la whiskey, să revăd vechi amici, amu deputaţi şi şefi de fundaţii — iar cei mai pârliţi doar directori de edituri sau jurnale —, să mă encrapulez cu Heineken la Pizza Hut în compania lui M-me Ionesco şi a Mariei Franţa, să-mi dau seama că *Io & Kit* e o firmă mişto, mai mişto decât toate deputăţiile şi prezidenţiile şi politologiile, că rrromanul meu e mai mişto decât universul vizibil şi că în cele din urmă viaţa se poate locui.

Am idei, cartea se conturează mai departe, am cumpărat un extrem de util *Bucureştii de altădată* de Bacalbaşa, cu scene aproape gata făcute pentru *O*… Am citit deodată cuvioasa şi nătânga carte despre apocalips a lui Buduca, a cărui smerenie îl va propulsa spre rai ca un nou combustibil de navă cosmică. Mai citesc, plictisit, a doua oară *Graal Flibuste* de Pinget… Trebuie să dau texte în n-şpe locuri, dar n-am chef să polidactylo-grafiez… Kita (cu care mă-ncaier periodic à cause du café too strong) e şi ea mulţumită şi feminizează mai departe… E mişto, ce mai… Şi-n casă e o boemă ca la Bedlam, toate-s vraişte şi noi *suntem* fericiţi… Doar Ionişor (la Granny) îmi lipseşte şi mie…

Câteva semne de apreciere pentru *Travesti* mi-au mai adus inima la loc, deşi articolul din *Le Monde* a rămas pân'acum singurul şi unicul. M-am ţicnit iar cu cutia de scrisori, mă uit şi de cinci ori pe zi în ea, după vreo nouvellă.

Timp de lucru n-am cât aş vrea, dar am dispoziţie. Va urma o săptămână suedeză, alte recepţii, alte cocktailuri, drumuri pân ţară… abia aştept. Poate şi-o întâlnire cu puştimea din Sava.

4 iunie Vară copleşitoare, vânt fierbinte, atmosferă sudică, de carnaval şi nebunie, voiaje prin ţară cu suedezi şi Cristine, Sighişoara văzută

din turn, de lângă păpuşi, cărţi de sexologie citite din doască-n doască, festivaluri de poezie cu old boys mimând vremile vechi, debusolare totală, tâmpire progresivă, petreceri după petreceri după petreceri, gafe şi vorbe fără sens, întâlniri cu şcolarii de la Saint-Sava, Bucureştiul lu' Caragiale la Curtea-veche, cu bere şi mititei (+ Miticei), premiul U. S. pentru *Travesti* — dar nici o veste din afară —, lipsa oricărei percepţii de sine, lipsa viselor, rătăcire criminală şi inconştientă, de 666 000 de ori „nu“ poeziei, veselă apocalipsă, frică de viitor, laringită penibilă cu tuse şi afonie de vreo zece zile-ncoace, elefanţi pe şosea, între Sinaia şi Buşteni, planuri de vacanţă, impotenţă literară totală, ură de sine, senzualitate crudă şi plăcerea de a privi feţe, vegetaţie copleşitoare, acoperind totul în oraşul de sub norii ierarhizaţi, 39 de ani împliniţi nu se ştie cum şi când — pe când îmi vântur codiţa de baronet prin down-town, dor de ducă: Grecia, Italia, necum Hollandia: una dintre cele mai fermecătoare vremuri din viaţa mea. De fapt, nu ştiu din viaţa cui. Un fel de nebunie, previzibilă şi aşteptată: am trăit mult şi-am văzut multe, nu mai am nimic de pierdut, — mă face să vreau implicări ciudate, încârligări într-o lume pe care abia o mai ţin minte. Mă simt ca atunci când scriam *REM*, dar nu mai pot scrie nimic acum. De ani întregi am fost rejectat din miezul artei mele şi o întoarcere este absurdă, iar altceva nu mai vine. Nu vin nici greaţa, nici moartea — stupoarea.

11 iunie Sursa literaturii fiction şi non- este credinţa ridicolă şi sinucigaşă că există lucruri despre care merită să scrii şi care au valoare prin ele însele, în afara scriiturii propriu-zise; iar a doua sursă la fel de bizară e credinţa că, pe de altă parte, şi această scriitură, implicând formalismul canalelor şi mediilor de comunicare, poate avea ceva de valoare. În fine, a crede în valori umane bazale şi necontextuale e ultima şi cea mai iluzorie

sursă. Azi nu poţi exista în lumea valorii, ci în lumea organizată pentru a face posibile valori imposibile. Să clădeşti răbdător dantela unui fulg de zăpadă într-un cazan de apă clocotită este stupida sarcină a producătorului de valori culturale clasice azi. O minte confuză, obosită, contrariată în cele mai necontestate credinţe, un self-esteem aneantizat, o creativitate coborând spre zero Kelvin — iată-mă-s.

Fukuyama reluându-l pe Kojève reluându-l pe Hegel ce spunea că istoria a luat sfârşit în 1806, o dată cu bătălia de la Jena. Şi totuşi câtă jubilaţie în acest sfârşit… Optimismul din miezul haosului. Şi-n miezul miezului destrămării eterne crinii de pe masa mea îşi împing în cameră feromonii, şi pisica doarme lată pe covor.

Galaxiile din ceaşca de cafea. „Bani“, spune Cineva, privind cum se roteşte lent, cu braţe, Lacteea.

Şi felul meu de-a scrie a ajuns la sfârşitul istoriei lui. Nu pot deveni mai simplu, fără să devin simplist, ca în *N.* Nu mă pot nici extinde. *Orbitor* poate deveni un summum, dar nu mai bun decât alte proze-ale mele. Abia după ce-o să termin oroarea asta, poate, o să mi se permită să redevin altul decât eu însumi. Fiindcă, dacă tu însuţi nu eşti decât un individ banal şi fără strop de personalitate, nu-i nici o scofală să lupţi atâta ca să devii tu însuţi. Lupta se dă ca să devii altul. Pentru schimbarea la faţă.

12 iun. Alergam cu Cri pe o pistă de stadion şi nu o puteam ajunge, rămânea mereu un decalaj între noi, în ciuda tuturor eforturilor mele. Când a terminat cursa înaintea mea, am început să caut, gâfâind contrariat, explicaţii, şi nu am găsit decât decalajul de vârstă dintre noi. „Am cu 12 ani mai mult, fir-ar să fie…“ Dacă în urmă cu câţiva ani visam că joc ping-pong în subteranele liceului Cantemir, în ultimul timp accidentele memoriei

mele mă duc spre aceeaşi zonă, dar la suprafaţă, cu o fascinaţie specială pentru configuraţia terenurilor de sport: curtea interioară cu panouri de baschet şi marcaje de tenis, pista de alergări…

13 iun. Azi-noapte: Cri îmi făcuse o cafea insuportabil de tare, pusese 250 de grame de cafea într-o singură ceaşcă. De unde deduc că trebuie să fi simţit o stare specială, febrilă, a minţii, o zguduire cerebrală. Nu-mi amintesc însă nici o senzaţie, ci doar indignarea mea la gândul că am băut o cafea, practic, otrăvită.

16 iunie Probabil că a te maturiza înseamnă să-ţi dai seama că sunt în tine din ce în ce mai multe zone despre care, deşi le ştii cât se poate de bine — mai bine ca în adolescenţă —, nu mai vrei să vorbeşti nici măcar cu tine însuţi, nu le mai recunoşti ca aparţinându-ţi, ci le consideri ca un fel de intruziuni ale celorlalţi, ale lumii, în profunzimea persoanei tale. Eşti ulcerat de exterioritate, dispari până la urmă în *afară.* Construcţia ideală a juneţei e supusă unor cutremure demolatoare şi se distruge complet sau se deformează fără putinţă de restaurare, pe când fundaţiile se umplu de un noroi ilizibil. „I don't want to face it", cum cânta cineva care s-a curăţat foarte curând apoi. Palatul de cleştar e invadat de jeg, şi totuşi toată viaţa vei refuza să vezi lăturile şi mizeria ce se adună în tine — îmbătrânind. „Încă mai pot face ceva, poate-o să redevin vreodată eu însumi, poate că, totuşi, la 40, la 50, la 60 de ani o să mai dau, ceara mă-sii, o chef-d'œuvră"… îmi vine uneori să mor de ruşine.

Plimbări prin fierbinţeală, prin vânturi galben intense, în părţi vechi ale oraşului, unde fiecare casă, teribil de vechi toate, arată straniu, himeric, încărcată cum e de tăcere şi ornamente. Vechi case negustoreşti, pătrate, cu terasă înconjurată de coloane de ipsos, frontoane melancolice,

bovindouri, ghirlande. Am trăit odată într-o asemenea vilă.

Zăcem toţi prin casă, trântiţi pe unde ne-a venit, ca nişte animale transpirate, citind aproape goi, privind norii scânteietori şi auzind fără să ascultăm melanjul de zgomote dintre blocuri. Urmează trei luni imense de vară, în care-am vrea să trăim şi să lucrăm ca-n vremurile bune (dac-am regenera! dac-am ieşi o dată din letargie!). Am proscris TV-ul ca fiind poisonous, vom citi în schimb în draci şi vom ieşi uneori, serile, poate, în urbe. Vom porni motoarele înţepenite. În câţiva ani vom sta poate într-o căsuţă la periferia oraşului. Nu-mi doresc nimic mai mult. Voi avea acolo o cameră de lucru cu computer şi fişier. Kitty va avea o grădină cu flori, Ioana va avea pomi cu fructe.

Seară imobilă, în care totul pare prezent pentru totdeauna, dar până şi creioanele lustruite din cană (carioca violent colorate) se degradează infinitezimal. În treizeci de ani nu vor mai fi nimic. Pisica doarme întinsă la maximum pe linoleum, cu lăbuţele ei negre lucioase tresărind prin somn: în câţiva ani o să fie o mortăciune lângă un tomberon. Jumătate din blocul de vizavi e scăldat de o apă trandafirie: lumina caldă a amurgului. Un tip voinic, cu păr pe omoplaţi, se uită-n jos de la etajul 5. E-n chiloţi tetra şi are piele roşie, strălucind în soare. Habar n-am de ce scriu asta. Poate fiindcă încă nu vreau să ştiu că nu mai sunt nimic.

19 iunie Amour, sexe, le bouquin, un fel de colecţie de bizarerii, picanterii şi statistici erotice. Suflând puternic în timpul unui cunilingus poţi provoca moartea femeii în câteva secunde prin embolie. În general, însă, nihil novi. Scriu şi citesc, mă simt bine — dar fără fantezie —, visez destul de tern. Câte un val din vechea lume îmi mai înmoaie uneori tălpile, trăgând nisipul mâlos de sub ele.

Ieri, cu fetiţa mea, la muzeul Antipa, atât de mirific în amintire şi de fapt o jalnică şi căcănie mascaradă de provincie. Totul putred şi murdar, în montaje demodate, încât cel mult enormii fluturi exotici, albastru electrici şi gălbui pufoşi, gândacii mari cât şobolanii şi păianjenii păsărari mai puteau scăpa de jalnic şi ridicol. Mic, înghesuit, lipsit de lumină, muzeul ăsta care mi-a fascinat prima parte a vieţii şi mi s-a engramat în lobii memoriei este acum — şi-n mod sigur era şi atunci — un osuar în care până şi ochii de sticlă ai fiarelor au plesnit şi s-au opacizat. M-am hotărât să revăd muzeul doar când voi trece de şaizeci de ani, dacă vom mai fi.

Stau la biroul Ioanei, plin de jucării colorate şi reviste pentru copii, şi scriu cu un pix cu o mare floare galbenă, de plastic lucios, în capăt. În camera Ioanei, care-n curând o să aibă opt ani. Mă bucur de viaţă cu o voluptate pe care sigur n-am mai simţit-o niciodată. Ca vitalitate mă simt la zenit. Sunt tot numai bucurie.

În timpul orgasmului hipotalamusul eliberează în sânge ocytonină, responsabilă pentru contracţiile penisului, respectiv ale vaginului.

„Omul nu e, poate, decât monstrul femeii, iar femeia monstrul bărbatului“ — Ornella Volta.

27 iunie Am recitit o pagină din *O* şi am spus doar atât, luându-mă şi pe mine prin surprindere: „Bine.“ Maşinăria funcţionează.

Dar n-am găsit timp pentru ea în ultimele zile, care au fost integral zilele Ionuţei, party & cadouri & plimbări prin Cişmigiu, o Barbie — realitate a irealului absolut.

Jan Willem a terminat traducerea *Travesti*-ului în olandeză şi probabil cartea o să apară prin octombrie. Din Franţa nu mai am nici o veste şi alte perspective pur şi simplu n-am, s-a fâsâit posibila traducere germană, n-am ştiri din New Orleans, nimic. E un vid, de fapt, de informaţie care uneori mă stupefiază. La fel, nu primesc

invitaţia din Olanda, de care depind vizele noastre şi, până la urmă, tot sejurul olandez.

Chiar în clipa asta simt iar un val de tristeţe impersonală, endogenă, din cele care sunt, cumva, emblema ultimelor luni: pe un fond de apatie, din când în când pe stradă, la masa de scris, stând serile pe balcon etc., mă simt deodată incredibil de trist, simt o durere fizică în piept şi toată dispoziţia mi se-ntunecă.

Veneţia, Viena, Bruges — cele trei mari spaţii ale decadenţei în Europa. Citesc *Modernitatea vieneză şi crizele identităţii* de Jacques Le Rider.

Viena: o „Silicon Valley a spiritului“ — A. Janick.

29 iunie „În concepţia lui Weininger, geniul este omnireminiscenţă, amintindu-şi propriul trecut mai bine decât majoritatea muritorilor de rând şi capabil să-şi scrie în mod exhaustiv biografia.“

Vise după vise. Am revăzut limpede şi dioramic într-unul dintre ele oraşul medieval, construit pe apă, aflat mult sub picioarele mele, pe care (acum câtă vreme?) într-un alt vis, cel cu giganţii ce se topeau într-o apă de cremă albastră şi cu clădirile stacojii, îl numisem, cred, Milano (sau Napoli?). Acum i-am strigat entuziast şi uimit persoanei anonime de lângă mine: „Dublin! suntem iar la Dublin!“ Dar era acelaşi oraş cu case scunde, înghesuite ca-n stampele vechi pe o insulă pătrată din mijlocul mării, legată printr-un dig lung (sau un istm natural) de altă zonă arhitectonică, mai apropiată şi mai pregnant tridimensională. De altfel, în cartierele vechi ale Bucureştiului, casele — vile, blocuri interbelice, construcţii negustoreşti — par să fie arhetipuri sau amintiri dintr-o altă viaţă: mă obsedează, mă îndurerează, mă ameţesc cu un fel de dor, un leşin căruia nu-i pot găsi explicaţia sau originea, şi asta, de ani de zile, e poate enigma mea cea mai adâncă.

Cazurile de multiplă personalitate au fost studiate încă din secolul trecut, d. e. Théodule Ribot în *Les maladies de la personnalité* (1885).

12 iulie Aseară, încă nesuprapunând bine imaginile realităţii peste realitatea emoţională a reîntoarcerii acasă (am fost o săptămână în munţi) priveam din balcon luna, perfect sferică, arzătoare, între câteva fire de nor, şi-mi contemplam senin, surâzător, dezastrul. „Totul în mine e ruinat“, îmi spuneam cu un fel de linişte şi plinătate. „S-a terminat cu iluzia mare a vieţii mele, construcţia aceea pe care-o văd acum aşa cum de fapt a fost, micul şi fragilul meu vis literar.“ Priveam spre cer, repetam mecanic „All things must pass“ şi eram binevoitor cu ideea că, într-adevăr, totul se-mbină şi se dezbină din nou ca o alcătuire de nori şi că oamenii apar, cresc şi se disipează ca norii şi că ficatul meu e un nor şi vertebrele mele nori… Şi fetiţa mea e un nor cu două cozi cafenii-aurii, ca un puppy, şi râsul ei e un nor în destrămare. Iar nesfârşita mea carte — eram fericit gândind asta — e nimic decât o masă de scânteieri ale unei învălătuciri de ceaţă, nevenind de nicăieri şi neducând nicăieri. Şi, cu cât mai multă durere şi deznădejde mi se adunau în plexurile complicate ale toracelui (sunt o insectă, o insectă!), cu atât mai avid, mai distant, mai visător, mai fericit priveam cerul luminos, fără stele, cu lună… Nimeni n-a jubilat atât la gândul că e terminat, un rateu, o ruină.

Săptămâna asta cu munţi şi vegetaţie alpină, cu păduri tăcute şi sonore-mprejur, mi-a indus un fel de nevroză emoţională: n-am fost singur nici o clipă, n-am mai ştiut cine sunt şi nici să mă izolez de muşchii, bureţii, hribii, carabii şi lichenii conversaţiei fetelor mele, am fost ţesut în aerul verde din interiorul pădurilor cu brazi drepţi ca firele de păr şi-n aurul de pe cărările cafenii, şi mai ales în împletitura curioasă a corpurilor feminine.

Şi (nu tocmai neaşteptat), deşi am observat atent lumea singură a pădurii — frumoasă eşti, pădurea mea, când umbra-i încă rară… —, deşi m-am ţesut în ea, n-am mai simţit-o „pe dinăuntru“, cum o simţeam la Voila. Ieri, trecând pe lângă gunoaiele baroce de lângă centrala termică a ghetoului nostru, am avut *exact* acelaşi sentiment ca-n adâncul pădurii: detaşare, privire „binevoitoare“ de Buddha mortificat. Gunoaiele şi pădurea sacră sunt la fel pentru mine, o roată de tricicletă, strâmbă, o cârpă-mpuţită, cu pete de untură, cioburi de sticlă cu ceva pietrificat pe ele, borâtură, clisă de noroi, un tenis jegos — le priveam curios şi atent, uşor melancolic, cum am privit toată săptămâna scuipatul-cucului depus pe vreun fir de trifoi, rodul-pământului semi-transparent, ieşit din pământul cu ace putrede de brad, jungla deasă a păşunii montane, sub care şi peste care se luptă să străbată gândaci cu elitre violete şi mari furnici cu mijlocul portocaliu. Totul, totul trebuie să treacă, să se dizolve şi să se reînchege în aceeaşi fericire tandră, care acceptă, da, aceeaşi *predare* pe care n-am înţeles-o până acum.

Ioana: „Mi-a spus cineva că pe lumea cealaltă, când o s-ajungem, n-o să mai recunoaştem pe nimeni.“

Prima dată după ani de zile de criză şi de frustrare înţeleg bine că am ieşit din joc, că voi mai scrie cărţi şi le voi mai publica, dar nu voi mai fi cu adevărat acolo. Cu *O* m-am întors la plăcerea pură a scrierii: probabil că nu va ieşi nimic comprehensibil sau plăcut sau „cărtărescian“. Nu-mi mai leg nici o speranţă şi nici o ambiţie de cartea asta. Sunt în afara sistemului în care-am intrat acum 15 ani. Scriu liber şi genuin ca la 17 ani. Mi-au trebuit cinci ani şi o criză de identitate cum n-am mai trăit niciodată ca să-mi vin în fire şi să mă regăsesc pe mine, cel real, după delirul de grandoare care mă deformase şi mă urâţise interior.

Ştiu acum că n-am nimic de dat în afară, că trebuie să mă-ntorc în austeritatea socială care îmi este firească. Nu sunt un mare scriitor şi n-o să fiu niciodată. Şi chiar dac-aş fi, asta n-ar însemna şi n-ar schimba nimic.

Am limbariţă. Azi-noapte, după obişnuita luptă cu ţânţarii, fierbinţeala, pepsi-ul şi cafelele băute seara, am mai reuşit să aflu că Moise ar fi fost egiptean şi apoi să mai dorm vreo două ore. Acum simt oboseala în oase, dar şi plăcerea incomparabilă a singurătăţii. O să-mi mai fac şi un nes rece, pentru că trebuie să povestesc un vis cu neputinţă de narat, unul dintre cele mai emoţionante pe care le-am avut vreodată, de fapt unul din seria legată de *O*, de tema caselor în care am locuit în primii ani din viaţă. Aici ating o zonă extrem de protejată, nişte arhive interzise accesului, delicate, nevralgice, în care, cum mai scriam, emoţiile intense, mult peste normalul vieţii adulte, ţin loc de culoare, sau se adaugă ca un fel de meta-culoare mai curând, dacă nu cumva, de fapt, liniile şi culorile visului sunt secundare, iar imaginile devin analoagele metaforice ale unui de nedescris peisaj emoţional. E un fel de continuu „over-reaction“, cum probabil se întâmplă cu adevărat în prima copilărie. Problema mea, în *O*, e, bineînţeles, cum să exprim în cuvinte magia aceea de neînţeles, „lumina“ visului, care e, de fapt, o aură de afecte intense, ca în erotopatie, de reacţii hormonale primitive şi violente.

Cum să spun? Eram în Floreasca, în vilă, dar aş fi putut fi şi în blocul de lângă garaj. De fapt, eram în spaţiul cerebral al primilor mei ani de viaţă. Eram însoţit de cineva, care în final s-au arătat a fi părinţii mei, dar la-nceput era doar o prezenţă şi o voce anonimă. „E la etajul 1“, spunea, deşi cumva eu ştiam că nu poate fi acolo, pentru că-n vilă stătusem la parter, dar prezenţa unui „etaj“, a unei suprapuneri de case, deci, s-a dovedit esenţială pentru structura visului. De altfel, nu-mi amintesc

să fi urcat pân-am ajuns în faţa uşii de lemn, care s-a deschis în faţa mea. „În fine, în fine“-mi spuneam, ca întotdeauna în astfel de vise, copleşit de emoţie şi curiozitate, „am să ştiu acum cum arată casa naşterii mele“. Dar în spatele uşii era doar un culoar de câţiva metri, coşcovit şi vechi. A doua uşă s-a deschis într-o foarte vastă încăpere. În mijloc se afla un pat imens, cu cearşafurile boţite. Pereţii erau cu lambriuri vărgate. N-am să pot exprima niciodată fericirea dureroasă pe care am simţit-o contemplând acea cameră, în care mi se părea că recunosc totul, fiecare mobilă, fiecare colţişor. „Da, da, aici am trăit, aici am stat!“ Casa se dovedea însă tot mai vastă (şi mai intimă amintirii mele) pe măsură ce-o exploram. O scară interioară de lemn, lipită de un perete, ducea la etajul superior, ca în multe alte vise asemănătoare. Dar n-am urcat imediat, ci am ieşit pe un alt culoar, unde se aflau, la demisol sau subsol, alte camere, mici şi văruite-n alb, fără mobile. „Astea le vom face ateliere de pictură“, îmi spunea vocea, în care începusem s-o recunosc pe cea, combinată cumva, a mamei şi a tatălui meu. „Doamne, ce casă mare şi minunată aţi avut!“ îmi ziceam, începând să-mi dau seama, cu o durere îngrozitoare, că ai mei vânduseră casa şi se mutaseră în Ştefan cel Mare. Am văzut şi un fel de pivniţă vastă, scobită sub întreaga cameră principală. Apoi am urcat scara interioară şi-am ajuns într-un mare salon, o sufragerie cu o masă ovală, de vreo 12 persoane, cu scaune fragile ca desenate şi cu o faţă de masă cu modele roşii. Mi se pare că mai era acolo şi o pendulă. „Doamne, Dumnezeule, asta-i casa în care vreau să trăiesc! Nu mai plec din ea, o s-o răscumpăr sau o s-o închiriez! Nu mai vreau şi nu mai pot să plec de aici!“ Simţeam că iubesc casa aceea cum n-am iubit nimic niciodată, mi-era mai dragă ca viaţa mea. Părinţii mei fuseseră nebuni că plecaseră de-acolo, că abandonaseră minunea aceea de casă, pe

care-o simţeam literalmente parte din mine, ca un organ vital. Plângeam în hohote la gândul că trebuia să plec de acolo şi aşa m-am trezit, în bezna camerei bătrâneşti de la Buşteni, cu Kitty dormind cu faţa-n jos lângă mine şi Ioni răsuflând egal în cellalt pat. Aveam încă genele ude.

Citesc un prea limbut şi săltăreţ după gustul meu Glucksmann, *Maeştrii gânditori*, ceva semi-eseu, semi-pamflet. Îl prefer pe Lévy. N-am însă altceva de citit, fiindcă Eco nu-mi spune absolut nimic şi, pe de altă parte, simt o rezistenţă interioară la gândul că m-aş putea apuca de vreunul dintre ficţionarii noştri rumâni sau vicini. Vreau să ies, „to do the city", cu crazycatul după mine.

15 iulie Nu m-am simţit în stare să lucrez, dar singurătatea mi-a făcut tare bine. Vara devine insuportabilă dacă ai depăşit zece ani şi cea de anu-ăsta e una perfect suprapusă senzaţiei de „vară" de pe limba minţii mele: verde şi aur, aur şi verde. Habar n-am, de altfel, ce culoare au hormonii estrogeni şi mă-ntreb dacă saliva scânteiază şi în glandele maxilarului meu, dacă sângele e roşu şi-n vine etc. Căci, the hell with it, what colour is glory? Să lenevești, să turbezi de căldură, să faci mai mult sex ca de obicei, să citeşti mai distrat — astea-s profesiunile liberale de vară. Şi să nu-ţi vină veşti.

Casa e goală, prăfoasă, dar într-o stare nu chiar dezastruoasă. Foarte ventilată, însă de aer cald. Afară nu se poate ieşi. Vegetez la umbră fără să ştiu de ce să mă apuc. Iar nu mai visez (dorm şi cât se poate de puţin). M-am pierdut definitiv, viaţa mea s-a închis.

„Locuitori ai casei — gânduri ale unui bătrân într-un anotimp secetos."

(Într-o epocă marcată de crize de identitate), „singurii care-şi salvgardează un echilibru şi o creativitate personale sunt cei pe care Nietzsche îi numeşte bărbaţii puternici, adică cei mai moderaţi,

cei care nu au nevoie nici de convingeri, nici de religie, cei care nu numai că suportă, dar şi acceptă o bună parte din hazard şi absurditate, cei în stare de o gândire asupra omului amplu deziluzionată şi negativă, fără a se simţi din această cauză nici micşoraţi, nici descurajaţi“ (Jacques Le Rider, *Mod. v.*).

16 iulie *Nimic* e o carte a eşecului. Scriitorul de-acolo nu mai crede în scris şi se simte, de altfel, epuizat şi depăşit. N-o să public cartea asta (în mare parte nedemnă şi inutilă) decât concomitent sau imediat după o carte „mare“, pozitivă, în care cred cu totul. Nu-mi foloseşte nici mie, nici altora să mă arăt aşa cum sunt acum: un Iov plin de bube şi c-un ciob în mână.

De ce se teme Ioana: de lilieci, de vampiri, de ochii şi corpul fluturilor… „I-am văzut ochii!“ spunea, împietrită de groază, despre o biată molie nocturnă lipită de boiler, la baie, în casa din Buşteni. În cazul liliecilor, aripile de piele sunt elementul angoasant.

Să-ncep să recitesc *Gravity's Rainbow*.

Postmodernul (omul de azi): un deziluzionat care-şi aminteşte şi-şi respectă iluziile de altădată, care se-ntoarce asupra lor cu nostalgie, ştiind că nu pot fi reale şi prin asta interiorizându-le ca pe o negativitate formativă şi creatoare. Ironia şi nostalgia se contopesc într-o viaţă interioară la fel de ipotetică şi distantă ca şi una exterioară. Adolescentul modernist se maturizează. Generaţia mea are norocul sau neşansa să se maturizeze deodată cu maturizarea culturii în care trăieşte.

Citesc *Etica lui Adam* de Dan Pavel.

Fundamental pentru *O*: Dumnezeu n-a murit, ci nu s-a născut încă. Toate personajele ştiu asta şi, împreună, îşi *construiesc* autorul. Să mai adun, din jurnal, notele pentru *O*, care riscă altfel să rămână pierdute-ntre pagini.

Apărarea omului se reduce azi (şi poate aşa a fost mereu) la apărarea vieţii interioare. Dreptul la viaţa interioară, al cărei centru e „fericirea“ (cea despre care se vorbeşte şi-n *Declaraţia* americană), e dreptul esenţial al omului, spre care converg şi pe care-l protejează toate celelalte.

17 iul. Herman este Ioan, cel care „netezeşte căile“ şi-l botează pe M. (mesager divin trimis în altă lume pentru a crea lumea care-l trimite). Tema lui H. va cuprinde „caiete“ cu „teorii“ despre structura lumii, ca şi povestea de amor ce va interveni în copilăria şi adolescenţa lui M. Există o „conspiraţie mondială“, asemenea celei din *Tlön* a lui Borges, care trebuie să ducă spre geneza fiinţei miraculoase. „Sediul“ este catacomba din New Orleans, unde se adună Ştiutorii. Ei nu sunt doar din toate epocile şi toate locurile (alte oraşe: Amsterdam, un continuum Veneţia, Viena, Bruges, poate Montevideo), ci au diverse grade de realitate şi virtualitate: un locuitor al Infernului dantesc, un personaj literar, unul de „computer game“ — Mario, un extraterestru… Marea adunare din swamp va „elibera“ spiritul lui M., creat prin sacrificarea unei fetiţe negrese. Concomitent se petrece nunta părinţilor şi fecundarea. Dar, printr-o infimă asimetrie, spiritul se bifurcă şi apare Geamănul. Aici lucrurile nu-mi mai sunt clare. Anyway: copilăria şi adolescenţa lui M. sunt permanent penetrate şi „corectate“ de mesageri veniţi din *O.* El este deliberat condus către literatură, printr-o serie de intervenţii în structura lui somato-psihică: germenii tuberculozei, ai epilepsiei, pareza facială, precum şi nenumărate alte evenimente mărunte (practic — toate). Ţinutul memoriei (creierul e o metaforă universală) e tutelat de Anca, fata cu craniul tatuat, o adevărată himeră, bunavestire îi este adusă Mariei de femeia cu fluturele… Evident, fluturele e prezent peste tot ca simbolul cel mai limpede al sufletului cu

metamorfozele sale. Însăşi odaia lui M. din str. Uranus e o pupă unde larva descrisă de el (el cel din copilărie şi adolescenţă, trecând prin stadiile fostelor locuinţe) se-nfăşoară în firul textului, urmând resurecţia fabuloasă — despre care încă nu ştiu nimic.

Planurile scriiturii: M., la 30 de ani, retras în blocul de pe Uranus, scrie într-un fel de transă povestea vieţii sale. E lumea monstruoasă a anilor 1986–1989, pe care el o descrie intermitent, cu ceauşismul, Casa Poporului etc. Îl reîntâlneşte după mulţi ani pe Herman, care, deşi alcoolic, lucrează ca zilier la Casa Poporului, unde descoperă nişte subterane. Lumea asta trebuie mult mai bine conturată — poate şi ceva despre cercul de prieteni al lui M., cenaclul etc. O încâlceală consemnată-n jurnal alături de amintiri. Umorul lui Herman. Copilul născut din cap (*ea* îl fecundează pe el). Poveşti sinistre despre un *serial murderer* — *el* e geamănul. Viziunea teribilă a „insectarului“. O parte-ntregă a cărţii ar putea să cuprindă numai „planul actual“. O mare enigmă e finalul (şi finalitatea) cărţii: e o geneză sau o apocalipsă? O apocalipsă urmată de o geneză? *Ce* e cartea asta? Nu sunt destul de avansat în ea ca să ştiu. Sunt, poate, la o treime.

Al doilea punct-dispecer e cel de la 20 de ani, „când s-a construit blocul de vizavi“. E diafragma organismului narativ. Adolescent încă, M. stă cu picioarele pe calorifer, priveşte prin fereastră şi-şi aduce aminte. Prin acest mecanism ar trebui să treacă amintirile „reale“. E un palier insuficient conturat pân-acum. Trebuie să-i dau concreteţe şi soliditate.

Şi-apoi — derularea amintirilor, casele succesive, apoi Voila, liceul poate, pareza… Totul mixat cu poveşti din trecut, româneşti (pe de-o parte) despre rude, iar pe de altă parte povestea altor participanţi la conspiraţie. Mii şi mii de fire

ar trebui să lege toate planurile încât să le facă aproape coplanare şi indiscernabile ca într-un covor cu arabescuri. „Pânza“ unei vieţi. Succesiunea planurilor trebuie să pară naturală, imprevizibilă şi totuşi necesară. Aici e cea mai mare problemă: cum voi şti, în fiecare moment, ce trebuie să urmeze, pe care palier să sar? Cred că, deocamdată, doar prin intuiţie, până când schiţa asta a unei schiţe de plan o să capete o urmă a unei urme de consistenţă. Deocamdată cel mai mic amănunt poate încă schimba totul. Am nevoie de un scanning şi-un resumé al ideilor, motivelor, imaginilor despre *O* presărate-n jurnalele mele. Tot ce mi-ar putea folosi. Apoi, aş avea nevoie de mult mai multă documentare pozitivă, care să aglutineze „poezia“ vagă a lucrului ăstuia. Lenea mea de necrezut poate să mă coste mult aici.

Din câte calculez şi răscalculez, voi putea termina cartea asta în 1999 şi-o voi publica la sfârşitul acelui an. Aşa încât tot procesul va dura şapte ani.

18 iulie Lectură prelungită, ieri şi azi, din Biblie: moartea lui Moise, Judecătorii, Samuel şi împăraţii. Am urmărit în primul rând povestea *chivotului*, ca şi apariţiile „oamenilor lui Dumnezeu“ — îngerii cu aspect uman. Am recitit foarte atent (precum odinioară facerea cortului) partea despre clădirea templului. Cu câţiva ani în urmă îmi imaginasem incorect aspectul lui. Dar toate lucrurile astea, toată tehnologia, accesibilă sau doar imaginabilă, implicată intermitent în istoria lui Israel, ar trebui computerizată după un studiu extrem de minuţios, pentru care deocamdată n-am pregătire, nici resurse. Importanţa înţelegerii corecte a ceea ce s-a petrecut în istoria acestui popor (şi poate şi a altora) depăşeşte, poate, orice alt studiu, în orice domeniu. Întâlnirea a două civilizaţii şi „construirea etică (poate chiar

biologico-psihică)“ a uneia de către cealaltă cred că se verifică total în paginile Bibliei.

31 iulie Finalul unei luni de o nemaipomenită lungime, o lună frumoasă, liniştită, în care canicula şi ploile au alternat, iar cerul a fost, de obicei, neobişnuit de pur. N-am înaintat mult în carte şi partea a treia (din 7) rămâne încă destul de indeterminată. Din august voi începe sistematic lecturile pentru doctorat (să fac rost de cărţi), dar în nici un caz nu trebuie să las baltă celelalte lecturi — acum *Conjuraţia imbecililor* de J. K. Toole — şi mai ales scrisul la *O.*

7 august Vis cu telekinezie, în care-mi spuneam: „Nemaipomenit, iată că se-ntâmplă şi-n realitate, nu doar în vise!“, eram fericit şi entuziasmat. Era de-ajuns un mic efort de voinţă ca orice obiect să se smulgă din loc, să alerge spre mine. Doar mă concentram, privind spre el, până simţeam o greutate ca a unei bile de plumb între sprâncene.

În tricoul meu cenuşiu şi lăbărţat, cu număr alb în faţă, ca la puşcăriaşi, şi cu pantaloni scurţi, miţoşi în partea de jos, M. C. la 39 de ani, sunt o ciudăţenie vie, o inutilitate.

În totului tot, trăiesc una dintre cele mai fermecătoare, mai distrugătoare veri ale vieţii mele, ale celui ce a fost scriitorul (poate chiar poetul) M. C. Şi-n ciuda paradiziacului şi afrodiziacului august, mi-e îngrozitor de dor, nici măcar nu-mi dau seama de ce, e disperarea care, la ciudatele minţi umane, apare întotdeauna în mijlocul frumuseţii şi fericirii. Mereu vrei altceva, să fii altul, să-ţi „schimbi soarta“, să te senilizezi sau să te iluminezi, să te distrugi sau să te salvezi, doar să nu mai fii tu, oricât de-mpăcat cu tine însuţi şi oricât de fericit ai fi. Totuşi, criza mea a trecut şi pot s-o iau de la capăt.

11 august Mielinizarea progresivă a traiectelor nervoase din creier (la naştere nu sunt înfăşurate în bandajele de mielină decât cele ale paleoencefalului, cele ce asigură funcţiile bazale, vitale, apoi procesul progresează din aproape-n aproape până pe la 13–14 ani, când se mielinizează, ultimul, lobul frontal) seamănă cumva cu izolarea maselor radioactive dintr-un reactor prin grilaje şi drugi, ca să le-mpiedice să atingă masa critică. Mielina, nevrogliile şi atâtea altele dintre componentele organice peri-axoniene susţin şi hrănesc substanţa sacră, cenuşie, dar o şi structurează rigid, limitând-o. Creierul activează, de aceea, un procent modest din capacitatea lui reală. Dacă, printr-un proces „mistic“ de gândire dirijată, mielina s-ar „încinge“ şi s-ar dizolva, dacă, pe de altă parte, sinapsele ar face tranziţii mai rapide (mai mulţi neurotransmiţători), mintea ar deveni un mare cristal compact, şi-ar modifica propria substanţă şi formă, şi-ar arde propriul corp ca să-l genereze iarăşi *altfel*, nesensibil şi imortal şi am deveni în întregime foc paraclet.

Am reuşit să public *Tablou de familie*, antologia puştilor mei din cenaclu. Sunt tare mulţumit sufleteşte. E primul proiect pe care l-am gândit, pentru care m-am zbătut şi care, iată, e acum o carte frumoasă. Un lucru pe care mi-a plăcut să-l fac.

De ani de zile scriu în condiţii precare, fără o cameră şi un birou al meu, fără timp de meditaţie, printre picături, ca-n mijlocul unui cazan clocotit care disipează tot ce-ncearcă să se adune. Nimic în viaţa mea de acum — dar nu se poate şi cu sufletu-n rai şi cu privighetoarea-n mână… — nu stimulează vreo putere de sus. Sunt jos, într-o mică grădină de firdoúsi, cu flori geometrice şi stele de staniol pe bolta curbată ca un clopoţel. Fiara năprasnică e blândă acum şi cu ghearele tăiate. Ochii căprui, de om, se uită la un porumbel

imbecil dintr-un pom imbecil, cu frunze verzi ca decupate din coperta la *Conjuraţia imbecililor*. Verzi şi aurii.

350 de pagini la carte, unde m-am băgat pe neaşteptate (şi nedorit) în povestea cu pareza facială. Sunt, poate, la treimea cărţii, în ape cam (prea) limpezi. Am scris 50 de pagini în patru luni, ceea ce nu e rău. În ritmu-ăsta cartea va fi gata în 7 ani.

14 august Am citit după multă vreme, din nou, *Tunelul* lui Sábato, o povestire — pre-vestire. Cele trei romane ale lui sunt trei straturi ale aceleiaşi subterane, auto-analiză abisală în care primul e complet obscur, al doilea (*D. eroi & morminte*) străveziu, ambiguu şi de aceea cel mai valoros, iar al treilea (*Abbaddon*) limpede ca-n palmă şi tezist la modul superior. Am învăţat enorm de la Sábato, deşi sunt departe de demonismul lui, aşa cum sunt departe de Dostoievski (fiindcă, evident, Castel e, cu tunelurile lui, un urmaş al omului din subterană).

Voi reciti acum *Cartea labirinturilor* de Santarcangeli (să-mprumut apoi, apropó, şi *Lumea ca labirint* de Hocke).

20 august Nu beau cafea, mai departe, de vreo 10 zile, timp în care am mai scris, dar fără snagă (ăsta-i un cuvânt cu reflexe sidefii, ca şi sperma originală). Citesc a patra sau a cincea oară *Franny & Zooey* cu aceeaşi… cum să-i zic? delicateţe şi duioşie cu care-l citesc mereu pe Salinger, cu aceeaşi dragoste protectoare. Căci uneori e dezarmat total şi-şi arată cu degetul, parcă, slăbiciunile, iar eu i le justific şi i le acopăr — mai curând nu vreau să le văd —, atât de mare şi de curată e admiraţia mea pentru el. Mari, nesfârşite, sunt numai patru povestiri şi primul roman, în rest simţi la fiecare pagină, pe lângă urme ale perfecţiunii de altădată, disperarea, ezitările celui

care nu-şi regăseşte puterea, şi care totuşi trebuie să scrie, şi atunci înlocuieşte traiectul suplu şi genial de altădată cu lucruri foarte asemănătoare, dar voce de om, nu de Dumnezeu, şi care nu mai au graţie. Ciudat e că tocmai asta mi-l apropie şi-l face mai emoţionant, aşa cum o fostă femeie răpitoare, încă foarte frumoasă, îşi supralicitează uneori farmecele, devenind puţin ridicolă, dar numai pentru alţii, căci pentru cel care o iubeşte ea e încă mai iubită, fiindcă prin biata ei cochetărie ea îşi dezvăluie omenescul dezamăgirii. Niciodată un scriitor mare nu poate fi judecat aspru dacă scrie o carte, sau multe cărţi mai slabe. El e primul care ştie asta şi cel care suferă cel mai mult, de fapt incomparabil cu oricine altceva. Dacă ai iubit cândva un rând al lui, trebuie să-l iubeşti cu totul, aşa cum e.

24 august Salinger, mai departe. *Raise High the Roof Beam, Carpenters and Seymour (an Introduction)*. Seymour este cel coborât din altă lume şi care piere strivit de neputinţa de a fi om: mica sirenă, Kafka, unicornul. Albatrosul lui B. În cele din urmă îngerul căzut. Mintea sa e sediul unei mutaţii petrecute nelatimpul ei şi care o distruge: un foc şi o graţie mai mari decât condiţia firească a omului. Asemenea focuri, anunţând o nouă umanitate, dar intrând în conflict cu maşinăria de proteine, grăsimi şi zaharuri şi producând nebunie (după fantastice puseuri creatoare: „căci o dată cu zeii-am trăit şi mai mult nu-mi doresc"; sau cei 24 de ani ai lui Leverkühn), s-au mai aprins în profeţi şi artişti, cu secolele. Toate sunt drumuri către angelitate, căci va veni un timp „când Duhul va fi revărsat peste toate fiinţele, peste tot pământul"… Şi toţi vor vedea pe Dumnezeu.

Maseurul orb. Aici, poate, ar trebui stat mai mult. Şi mai ales mai cu har, mai adânc. Topics: 1. cum se orbeşte (din NYR); 2. cum e lumea fără

senzaţii (ăsta ar fi de fapt pct. 1); 3. Povestea orbului, ieşită dintr-o pâslă de alte poveşti ciudate, conectate în alte zone, trecute şi viitoare ale romanului, poveste care va fi un capitol separat, după care mă-ntorc la clinică şi spun pov. surorii celei timide şi a (a cui? a cocoşatului? a fotbalistului? a mea?)…, iar apoi la „raze“, când dau potenţiometrul la maximum. Deci vor fi trei capitole — 70–80 de pag. — despre pareza mea facială. Vin şi părinţii mei etc. Va urma cel puţin încă un capitol şi gata partea a treia, cu 7 capitole. Ultimul capitol va trebui să fie deosebit de „tare“, un tiv, în eventualitatea că public primul volum separat. Şi va fi, îmi imaginez, continuarea episodului din New Orleans. În eventualitatea asta, capitolul 23, următorul după cel la care scriu acum, adică povestea orbului, trebuie să fie „abroad“: Amsterdam, poate, or whatever. Sau la începutul sec., în Bucureşti: muscalii. E absolută nevoie de o poveste „colorată“.

În noaptea asta, o singură senzaţie mai memorabilă: cineva îmi smulgea, încet, coaja de pe o rană aproape vindecată, aşa că aveam, pe mână sau pe picior, nu mai ştiu, senzaţia aceea intermediară între mâncărime şi usturime. Totul se concentra însă asupra cojii, de o textură ieşit din comun de concretă, aşa cum nu poate fi în realitate: hipertactilitate.

(Copilul care-şi smulgea cojile de pe răni şi le ronţăia.)

25 august Scriu la bucătărie, pe bufet, în curent, aşa că scriu scurt ce aş fi vrut să fie lung şi important. Merg mai departe cu Salinger, din nou *The Catcher in the Rye*. Am multe de spus despre *Seymour*, dar… no conditions. Poate mâine. Then: *O* se conturează ca un fluture, cu partea a IV-a, „corpul“, împărţită între primul vol., „aripa stângă“, şi al doilea, „aripa dreaptă“. Poate chiar un volum separat într-o trilogie. Pe coperţi, cum

spuneam, fluturele autostereoscopic. „Ochii de păun“ de pe aripi sunt poveştile din alte locuri şi alte timpuri. Mă incită oarecum şi doctoratul meu: de când citesc pentru el, mintea parcă mi s-a luminat.

Două short-short-short stories: 1. Când l-am văzut pe acel Radu de la a XI-a B, lung şi cu capul triunghiular, umblând în uniforma lui de material bun prin soarele din curtea „Cantemirului“ cu *Doctor Faustus* la subraţ (în aceeaşi ediţie masivă de la Editura Muzicală pe care o iubeam atât), am simţit consternare şi gelozie, de parc-aş fi zărit-o întâmplător pe prietena mea umblând prin oraş la braţ cu alt tip. Numai eu aveam dreptul să citesc povestea lui Adrian Leverkühn! 2. Luasem bere şi o mare pâine albă şi mă-ntorceam în grabă spre casă. Berea era în geantă şi, fiind două sticle, zăngănea uneori, iar pâinea răsfrântă şi moale o ţineam în mână. Mă grăbeam, aşa că am luat-o prin spatele blocurilor, pe drumul aproape neumblat, cu pavajul spart ca nişte gheţuri şi cu grupuri duhnitoare de pubele din loc în loc. Deodată am auzit din lateral şi din spate: „Dă-mi şi mie nişte pâine!“ Nu m-am oprit şi nu mi-am schimbat privirea şi expresia, de parcă n-aş fi auzit nimic, cum fac când cerşetorii sunt excesiv de mulţi de-a lungul unei zile. Am mers cu aceiaşi paşi mari, deşi mi-am dat seama că fusese vocea unui copilaş şi parcă-l şi văzusem puţin cu coada ochiului: un băieţel cu ceva în mână. Pe măsură ce înaintam începea să-mi pară rău. Ştiam că făcusem ceva oribil: copilul poftise şi eu fusesem execrabil. Deşi remuşcarea-mi creştea şi curând, după vreo 20 de paşi, mă simţeam deja îngrozitor, nu-mi venea să mă mai întorc. „Dumnezeu o să-mi mai dea poate o şansă.“ Şi atunci am auzit, fără să-mi vină să cred, micul tropăit din spate. M-am întors fericit şi am văzut băieţaşul de vreo 4 ani, cu bluză albastră şi un pistol de plastic negru în mână. Fugise după mine şi, când m-am întors, s-a oprit şi

el: „Nene, dă-mi şi mie nişte pâine!“ Am rupt un colţ mare şi i l-am întins: „Sigur, poftim, băieţaş!“ Am fost cutremurat şi bucuros toată seara, şi aşa mă simt şi-acum. Multe mai sunt de scris, dar deocamdată închei. G' night.

1 sept. Sunt exaltat, zăltat şi inspirat de câteva zile (cu pânzele inflamate de toamnă), dar nu pot verbaliza nimic. It's all inside. Paginile din *O* sunt căznite în ultimul timp, graţia e departe. Graţia aceea pe care eu însumi o aveam cu zece ani în urmă — am văzut poze şi mi-am recitit texte vechi — s-a dus, s-a evaporat şi nici măcar ră(tă)cirea nostalgică a schimbării de anotimp n-o poate, măcar temporar, readuce. Au fost ruperi de nori şi ploi ţârâite şi felii de soare între ele şi o fericire totală a casei noastre pline iarăşi de flori. Frigul şi vânturile de-afară măresc nevoia asta de căldură şi intimitate, ghemuirea asta vrăjită, unul în altul în vizuină. Azi va fi şi Ionişor iarăşi cu noi în viaţa noastră zăludă cu două camere şi dependinţe.

Tăios de limpede visul de-azi-noapte: am mers să mă tund într-o frizerie de cartier. Prima surpriză a fost că i-am recunoscut, în halate albe, pe colegii mei de la facultate, A. şi T., care păreau teribil de jenaţi că i-am văzut în postura de frizeri. „Ce să facem, mai câştigăm şi noi un ban“, îmi spune T. (mult mai tânăr decât e azi), „că, dac-ar fi să trăim din salariile de la facultate…“ M-am aşezat în scaunul lui, mi-a pus şervetul în jurul gâtului şi-a-nceput să mă tundă. „Să nu-mi tăiaţi prea mult din păr, mai mult aranjaţi-l niţel“, îi zic şi mă privesc în oglindă, unde aveam un păr negru şi abundent. „Desigur“, zice el şi-mi bagă maşina de tuns în păr. Din câteva mişcări îmi tunde la chelie jumătate din ţeastă. Îmi vedeam bine în oglindă pielea capului, cu aluniţe, sub părul extrem de scurt rămas. „Ce-ai făcut, dom'le?“ îi strig înnebunit. Încep să fac un scandal enorm. „Te dau în judecată! Ce-ai făcut cu părul meu?“ T. îşi frângea mâinile şi ofta, speriat: „Aţi fost primul

meu client. Nu mă pricep…“ A urmat un alt vis, mai confuz, în care străbăteam o clădire enormă, plină de lume, nu ştiu în ce scop…

7 sept. Am luat de la biblioteca americană două studii despre Salinger şi Pynchon, în lipsa unora despre postmodernism. Din primul, nu prea interesant, de fapt de tot boring, excesiv eticist („vede H. Caulfield vreo speranţă sau nu?“ etc.), aflu câteva lucruri interesante: că Jerry Salinger n-a avut decât o soră (deci familia Glass e inventată; chiar şi părinţii n-au fost decât negustori, nu actori de varieteu, iar emisiuni radiofonice cu copii-minune n-au existat înainte de al doilea război); că, deci, până şi minunatul Seymour e doar o invenţiune, sau, mă rog, nu i-a fost atât de apropiat lui J. D.; că în timpul războiului Salinger a fost ofiţer de contrainformaţii, a debarcat în Normandia şi a făcut cinci campanii în Europa (pe care-o mai vizitase cu tatăl lui în anii ’30, când făcuse comerţ cu… porci!); că după boom-ul *Catcher*-ului s-a retras într-un orăşel şi-a intrat într-o gaşcă de adolescenţi — el având deja 35 de ani; că apoi a devenit discipolul unui guru indian, că soţia lui, „de o extraordinară frumuseţe“, se ţăcănise pe „rugăciunea continuă“, că *Franny & Zooey* a fost cel mai mare succes al lui; că a urmat *Raise High* şi apoi două dezastre consecutive: *Seymour* şi, niciodată reluată în volum, *Hapworth 16, 1924* — scrisoarea lui Seymour către părinţi, dintr-o tabără, scrisă la 7 ani! După care, de la 40 de ani la 76, câţi are acum, Salinger s-a-nfundat într-o maniacală apărare a vieţii sale private — *privacy* — ca şi în opinii tot mai conservatoare. E mare proprietar de pământuri, probabil senil ca un pământ secetos. Evoluţia lui ca scriitor şi ca om mă nelinişteşte şi îmi repugnă. Au rămas după el (e micul meu top): *Perioada albastră*, *Pentru Esmé*, *Omul care râde*, *De veghe în…*, *Biata gleznă*,

Franny, ca şi câteva viziuni din *Seymour*: scena cu copiii — cu aruncatul bilei de-a lungul bordurii —, scrisoarea cu „toate stelele afară“, poemul cu capul păpuşii… Adică patru poveşti geniale şi câteva extraordinare. Aş vrea mult să citesc integrala acestui Vermeer al prozei scurte care, spre distrugerea (sau spre mai marea lui glorie?), a vrut la sfârşitul prematur al carierei lui să fie Van Gogh… Singurul text al lui care nu mi-a spus aproape nimic e epitalamul: *Raise High*… Acolo cred că s-a frânt ceva în el.

Am trimis şi eu, căci anch' io… două fragmente din *Orbitor* la *Lettre* şi *Supl. literar* al *Cotidianului*. Nu-mi face nici o plăcere să văd ciozvârtele astea împachetate-n ziar şi să aud comentariile celor ce şi-au vârât nasu-n ele ca să vadă dacă nu put, dacă n-au viermi, dacă nu e carne de cal… Dar nu ştiu să răspund decât „da“ celor ce insistă destul. Şi uneori, „da“-ul se şi concretizează. Şi dacă ai cedat o dată, e ca la curve.

11 sept. Nu pot scrie nici o literă la *O* şi nici nu-i de mirare după întreruperea de câteva săptămâni, nu numai a scrisului, ci a oricărui proces mintal. Nici măcar n-am trăit în toate zilele-astea. Şi urmează încă vreo săptămână de sufocare cu lucrări de examen. Ce-am mai reuşit să citesc a fost fragmentar şi nu prea atent. Ceva mai aplicat am reluat partea cu al treilea Reich din *Dimineaţa magicienilor* (de unde reiese că Hitler ar fi fost literalmente *folosit* de o forţă enormă, cea care a mai ras obrazul poporului sfânt cu „briciul de împrumut“ al regelui Asiriei). Am să „studiez“ (aproape) cartea despre Pynchon, „for the benefit of Mr. Kite“. Sper să am cândva şi destul timp, destulă singurătate şi continuitate ca să pot relua şi termina *Gravity's Rainbow*, pe care-am început-o

de vreo trei ori şi-am abandonat-o înainte să ajung la jumătate.

15 sept. În parcul Ghica, pe când seara cădea repede, înălţând un zmeu, cu Cri şi Ioana, am avut iar un sentiment de irealitate şi farmec. Abia ne mai vedeam, cerul era-ntr-o parte întunecat şi vântos, iar dincolo galben, acel galben murdar şi totuşi luminos al serilor de toamnă. Cri alerga cu zmeul, care când se-nălţa, lucind alb pe fondul norilor de ploaie, când recădea pe pământ. Liliecii se roteau chiţcăind şi speriind-o pe Ioana. Parcul se golise de tot şi stelele ieşeau tot mai multe, cu Venus lucind între ele, mult mai mare şi mai strălucitoare. Am luat-o spre casă, Cri mai încercând să facă dihania să se-nalţe, eu ţinând umerii înguşti ai lui Ioni cât mai aproape, ca nu cumva să-i mai fie frică. Intrând pe Nada Florilor, cum priveam cerul complet întunecat, am văzut deodată, între stele, una care înainta spre stânga cu o viteză enormă, cum n-am mai văzut niciodată mişcându-se un obiect pământean. Nici pomeneală să fie avion, meteorit sau cine ştie ce altceva. Era o stea ca toate celelalte, năpustindu-se în linie dreaptă spre marginea stângă a cerului. Abia a văzut-o şi Cri, când a dispărut. „E o farfurie zburătoare“, i-am spus şi aş fi uitat totul, trecând în glumă, dacă nu se-ntâmpla altceva mai târziu. Cum am ajuns în casă, Cri a ieşit pe balcon. Am aprins şi eu lumina în sufragerie, dar ea mi-a spus s-o sting, fiindcă încerca iar să înalţe zmeul şi nu voia să râdă vecinii de ea. Am stins-o şi am mers şi eu pe balcon. Ioni era la baie. Vorbeam despre steluţa cea ultrarapidă, când am văzut brusc altceva fantastic: deasupra muchiei blocului din dreapta şi paralel cu ea, la foarte mică distanţă, zbura o mare lumină cu mult mai mare decât orice stea, ca un bec al unei macarale invizibile, un glob de foc cu o viteză moderată, aşa încât l-am văzut bine amândoi. A trecut în spatele micii construcţii

de pe bloc şi s-a mai arătat încă o dată, dispărând până la urmă spre dreapta.

Cri s-a speriat serios şi a rămas vreo oră sub impresia acestei viziuni. Am mai vorbit un timp, pe balcon, în noapte, despre viaţa noastră pe pământ, această seră sau crescătorie de viermi de mătase sau laborator experimental, simţindu-ne observaţi de forţe exorbitante. Am reintrat în casă zăpăciţi şi înfioraţi. Nu cred că e o coincidenţă. Nu ştiu ce e, dar în ultimul timp se-ntâmplă ceva: parcă sunt împins spre ceva, parcă încearcă, într-un fel, cineva să-mi deschidă ochii. Sunt însă lucid şi liniştit. Aştept. Nu-i nici o grabă.

Hitler posedat de demon. „Omul nou există printre noi. Eu l-am văzut şi mi-a fost frică de el.“ Toţi cei ce l-au influenţat aveau numele începând cu H.

O nu se va numi *roman*, ci *carte*. Va trebui destul de repede să mă gândesc la caietele lui Herman. Dar sunt în impas. Nu pot auzi cuvintele orbului.

21 sept. Plec la Oneşti într-o stare fizică proastă, deranjat bine la stomac, slăbit şi incapabil să mănânc nimic. Beau o cafea fără zahăr, care nu ştiu dacă o să-mi facă bine sau rău. De vizavi urlă muzica, iar bazinul WC-ului, din direcţie opusă, o îngână cu un clipocit continuu — se pare că s-a rupt o garnitură, din seria stricăciunilor în lanţ din ultima vreme. Obosit fără motiv, am deschis de fapt caietul doar ca să scriu câteva rânduri despre Buñuel, care a apărut ieri într-un documentar la TV. De la o vreme — poate fiindcă scriu proză — am început să fiu mult mai atent la feţele şi comportamentul oamenilor decât înainte. E drept, mă fascinează în primul rând figurile de femei (singurele umane), dar a lui don Luis era cu totul specială. Mai întâi, fireşte, ochii: sulfuroşi, fără pupile, ca nişte boabe de strugure verde jupuite de coajă. Unul aţintit drept spre tine, inteligent şi

ager, altul alunecând în jos, asimetric, ambiguu, dând feţei o spectralitate care se accentua prin liniile ascetice şi sardonice-n acelaşi timp ale feţei. Sfori de muşchi se-ncordau sub obrazul slab. O gură îndrăzneaţă, cinică şi hâtră, cu dinţi cu strungăreaţă, completa un chip cu trăsături poate arabe sau semite, oricum nu hispanice. Vorbea sacadat, în fraze percutante, la limita între raţiune şi nebunie specifică *lor* (aceeaşi „dicţie“ la Sábato), un fel de convingere paranoică în fiecare cuvânt şi totuşi, nu ştiu cum naiba, o continuă autopersiflare. Un cinism mucalit, tandru… îi plac insectele, armele de foc, şerpii, mersul femeilor. Atracţie şi oroare faţă de păianjeni. La moarte i-ar plăcea să-şi lase averea lui Rockefeller; sau să joace comedia convertirii şi pocăinţei. Ce recomandă unui tânăr artist? Să nu facă nimic care să contravină credinţelor sale estetice, „chiar dacă ar muri de foame“. — Totuşi el însuşi a făcut zeci de filme comerciale în tinereţe.

29 sept. Câteva zile lăsate-n voia lor, cu totul paradiziace, în care am hălăduit prin oraşul care se schimbă în bine, se înnoieşte şi începe să semene a capitală civilizată (poate Ioana, peste zece ani, o să trăiască într-un oraş frumos), am văzut teatru burlesc în aer liber, ne-am întors spre casă prin răceala plină de raze a serilor de toamnă, ne-am băut cafeaua-mpreună în casa noastră minusculă şi nepreţuită… Am fost permanent cu Ioana, integrată perfect între noi de-acum: figură smeadă, ageră, corp voinic şi într-o agitaţie continuă, ticuri caraghioase dar simpatice. O inteligenţă „interactivă“ cu totul neobişnuită. Codiţe gen „urechi de căţel“, aluniţă pe obraz şi voce stridentă, în ciuda căreia deja nu mai e prea băgată-n seamă printre adulţi. Bucuria asta de a trăi cu fetele mele e deja dominanta descinderii mele pe pământ: de câte ori nu mă gândesc să las baltă totul (căci mai nimic din vechea goană după

glorie nu-mi mai spune ceva) şi s-o iau de la capăt în alte locuri, poate rustice, exotice oricum, chiar dacă exotism „steel & glass“. Mai mult: când m-a-ntrebat cineva la Oneşti dacă-mi preţuiesc mai mult fiica decât opera, n-am ezitat nici un moment. Chiar m-am gândit mai târziu că, dacă mi s-ar spune că Ioana-şi va rupe un dinţişor din faţă dacă nu mi-ar dispărea întreaga operă — de asemenea n-aş ezita.

Voi aplica pentru o bursă Rockefeller: o lună pe malul lacului Como, la Belaggio, în octombrie viitor.

30 sept. *Dubliners* de Joyce, mai curând nişte schiţe făcute cu o mână sigură şi care acoperă cumva, geografic şi imaginar, harta oraşului, care e de fapt imaginea descărnată a operei lui J. Joke, plasa lui de păianjen. Superbă şi inefabilă *Eveline*. Cam peste tot lucrurile se-nvârt în jurul unei singure imagini-simbol: potirul în *The Sisters*, cărţile de aventuri în *An Encounter*, cuvântul *Araby* în următoarea, fotografia îngălbenită în *Eveline*, un efect stilistic (ironie admirativă, ca în anumite scene din *Dublul* lui Dostoievski) în *After the Races* şi bănuţul de aur în *Two Gallants*. Aici am ajuns. Impresia de perfecţiune, dar şi de minor, e mai puternică decât în relativ dezechilibratul compoziţional *A Portrait*.

4 oct. Răceala m-a prins într-un moment de oboseală şi depresiune extreme şi apărute brusc — deodată, zilele astea, mi-am dat seama cât s-a schimbat şi faţa mea (maturizată trist, urât, prin coborârea trăsăturilor şi veştejirea pielii; arăt acum ca unul dintre „oamenii mari“ care îşi supravieţuiesc alergând, nu se ştie de ce, după unele şi după altele: în orice caz, nemaitrăind pentru ei înşişi. Ca unul dintre amărâţi…), dar mai ales cât a involuat însăşi fiinţa mea interioară, cât a degenerat în viaţa băltită pe care-o duc — ah,

fericit, nimic de zis — de-atâţia ani. Cât de puţin îmi mai amintesc, ce puţin loc pentru vis, reverie, pasiune, speranţe mai am, dacă mai am… E o luptă disperată, este supliciul apei, al celui închis într-un beci inundat şi care trebuie să pompeze zi şi noapte, cu disperare, cu nebunie, dar până la urmă cu o blazare unde el nu mai este de găsit, ca să nu se înece. Sunt în această ultimă fază, în care pompez automat, abrutizat, îmi menţin corpu-n viaţă, deşi sunt mort clinic. Asta e, viaţa mea de-acum e o luminoasă, fermecătoare coma carus.

Cartea fantomă. Sunt, probabil, vreo zece ani de când îmi revine, cu o putere de convingere care mă sperie, acest vis: îmi amintesc că, pe lângă cărţile mele de versuri reale, am mai scris una, care se află prin vreun sertar, în manuscris, şi cuprinde, dactilografiate frumos, poeme din adolescenţă, de care abia dacă-mi mai aduc aminte. O regăsesc încântat şi emoţionat, recitesc pagini întregi din ea — cu versuri care mi se par foarte bune, deşi ciudate (e ceva în neregulă cu ele) — şi mă gândesc s-o public cât de curând. Alteori e deja publicată, deşi nu-mi amintesc când mi-a apărut. Sau sunt în camera din faţă, din Ştefan cel Mare, pe fereastră e panorama Bucureştiului — deci sunt adolescent — şi scriu poeme cu cerneală albastră pe foi mici de hârtie, zeci de poeme pe care mă gândesc să le public în volum.

6 oct. Trei zile de gripă intensă. Athenaios, *Ospăţul filosofilor*.

Dezinhibarea Jagodka (interviul cu amital): se administrează subcutanat o fiolă de cafeină. După 10–15 min. se inject. intravenos, lent, o soluţie de amital sodic, 3,5 sau 10 g la 100 ml apă sterilă. Viteza: 50 mg/min. până la apariţia nistagmusului lateral rapid, apoi 25–50 mg la fiecare 5 min.

Dializa ca metodă psihiatrică. Pacienţii o integrează în sistemele lor delirante. Insulinoterapia. Şocul electric care nu produce

convulsii (datorită curentului de prea slabă intensitate) este „trăit foarte penibil de bolnav“. Drept urmare, după 30 sec. i se mai face unul…

În vis, un dinte din faţă mi se spărsese pe jumătate.

7 oct. Sunt mai bine, dar încă nu pot face nimic, pentru că persistă o oboseală, o slăbiciune care a precedat boala şi care o urmează. Am citit câte ceva din multe locuri (între care ai recunoscut *Psihiatria clinică* a lui Predescu — întregul capitol despre schizofrenii). Vis lung, frumos şi coerent, azi-noapte (dar nu ştiu nimic mai mult). Ieri seară, pe acelaşi fond exaltat, nervos, cu tahicardie, am avut senzaţia aceea extrem de ciudată de acum vreun an: sentimentul că sunt *mult mai înalt*, că privesc camera de undeva de sus, de parcă aş fi crescut cu vreo jumătate de metru. Ridicat în picioare, simţeam o presiune în tălpi şi gambe, de parcă mi-aş fi luat zborul, de parcă aş fi sărit cu toată puterea. Şi în timpu-ăsta, capul complet ameţit, uşor ca un balon, iar în piept şi-n stomac o senzaţie de fericire năucă, năprasnică… Adevărul e că m-am simţit ca drogat şi, mai târziu, când m-am mai liniştit, după un distonocalm, am încercat o anamneză. Dar în ziua aceea nu mi se-ntâmplase nimic deosebit şi nu mâncasem sau băusem ceva special. Doar o cafea cu vreo două ore înainte. Şi medicamente: aspirină etc. Să se fi combinat cumva cu cafeaua? Cred că aşa se simt cei ce iau *pills* cu amfetamine.

Mitul marilor transparenţe şi litera H. Rimbaud (*H*), Maupassant (*Horla*), Hitler (v. *Le Matin…*), Languedoc (în *Levantul*). La toţi, aceeaşi viziune. Cine e H? Herman.

Foarte bun — dar cu finalul prea lung — *A Painful Case*. Aşa şi-aşa *A Little Cloud*. Excelent *Ivy Day…* — care e cea mai „joyceană“ (aici e *Ulysses* in nuce). Tristă şi un pic previzibilă, *Clay*.

Mai slabe *The Boarding House* şi *Counterparts*. Încă trei de citit, dintre care una foarte lungă (62 p.) şi probabil piesa de rezistenţă, *The Dead*.

10 oct. 375 de pagini la *O*. Dar am atâtea lucruri de rezolvat, atâta alergătură, că nu ştiu când o să mai pot lucra ritmic şi coerent. Scriu nu în momentele mele bune, ci când dă Dumnezeu, când prind o oră între alte lucruri, alte încăperi… Pe de altă parte, nu mă distrează prea mult anumite părţi din carte, care trebuie totuşi scrise: infrastructura cât de cât „realistă". Deja pierd din vedere, ca pe un norişor vernil, întregul, şi mi se rupe. Compoziţie? Una minimă. Dacă animalul e viu, embrionul se va dezvolta de la sine, părţile lui vor funcţiona, diferenţiate, armonic. Naiba ştie unde vreau să ajung. Poate doar la sfârşitul caietului. În orice caz, în exact 6 luni am scris 75 de pagini, ceea ce înseamnă o accelerare faţă de ritmul anterior. Dacă păstrez ritmu-ăsta, în trei ani şi trei luni termin şi caietul al doilea. Adică în februarie '99.

Am mai citit, într-un hal de răceală şi oboseală care nu mi-a lăsat cine ştie ce puteri intelectuale, câteva capitole din *Chirurgia psihiatrică*. Structura creierului e mult mai complexă decât pare iniţial. E un fel de urzeală tridimensională, întrepătrunsă, un ghem aparent dezordonat în care conectorii, încărcaţi de fluide chimice diverse şi generând aure electrice, leagă totul cu totul, inextricabil.

16 oct. Recitesc, între atâtea texte întâmplătoare apucate din bibliotecă, răsfoite şi puse la loc, *Corespondenţa* lui Joyce, un om care a ştiut să lupte pentru scrisul lui într-o lume bizară pentru noi, în care puteai simultan să mori de foame şi să arăţi ca un domn, să dai meditaţii mizerabile 10 ore pe zi şi să locuieşti la hotel, să n-ai cu ce plăti spălătoreasa şi să călătoreşti în toată Europa. Şi mai ales să fii un artist pur, un „Isus

Hristos al literaturii“, „un om de geniu“ şi să te afli în corespondenţă cu sute de ziare, reviste şi edituri. Un ilustru necunoscut susţinut admirabil de Yeats şi Pound şi care ajunge marele autor al marelui *Ulysses.* Dacă în 1915 literatura însă era în ascensiune şi *târa* autorii cu ea într-un elan minunat — căci părea că totul mai era de făcut — azi depresiunea, inutilitatea, trezirea sunt partea scriitorilor.

Răspund la anchete, particip la lansări, public bucăţi dintr-un roman nesfârşit (la propriu) — de parcă încă aş exista; în realitate — nu mai ştiu. Nici cafeaua, nici lecitina (am luat un flacon întreg) nu mai au efect asupra minţii mele: s-a instalat o toleranţă de casă de toleranţă, cu negrese şi litografii. Totuşi, e mai bine, parcă, decât în vară, nu în sensul că visez mai mult (nu visez mai nimic) sau că gândesc mai limpede, ci că am redus aura emoţională, disperarea aceea, epuizarea totală a dorinţei de scris. Acum vreau iar, cu orice preţ, să termin *O*, chiar dac-o să mâzgălesc încă şapte ani la el, scurmându-mi cu pixul în hipocamp. În definitiv, nu scriu nici de trei ani la nebunia asta şi încă nu ştiu dacă-i hebefrenie, parafrenie, parafilie sau calofilie… Ţăcăneală curată în orice caz.

Pe lângă M. C., sunt şi un ins mărunt, cu obrajii scobiţi de lipsa măselelor, cu ochi asimetrici, care trebuie să facă-n aşa fel ca familia lui să nu sufere de sărăcie. Acelaşi individ de 40 de ani, care deja arată cam deplasat în jackă de piele şi blugi şi la care fetele tinere nu se uită nici măcar din greşeală, mai poate fi văzut şi în cripta sinistră a Literelor, predând simbolismul. Tot el îşi face fără chef doctoratul. Fără măcar un prieten, fără relaţii în lumea literară, acest autor ajuns la o deplină imaturitate şi nestăpânire a mijloacelor etc., etc., etc.…

Să rescrii *Contele de Monte-Cristo*, cartea cu cel mai minunat subiect din lume.

26 oct. A treia lună de ghinioane e pe sfârşite. Cri a aruncat pe geam păpuşa cu privire rea, dar (inerţie?) lucrurile nu s-au schimbat. Şi frazele ei la telefon: soba albastră şi crucea Caraimanul. Nu mi-au prea plăcut, nu ştiu dacă ştiu de ce. De ieri seară am aceeaşi stare apăsătoare.

Realitatea — o stare de spirit, un caz particular al irealului, al iluziei. Un mărunt caz local. De asta îţi dai seama doar când eşti singur. După o vârstă, singurătatea îşi schimbă numele în schizofrenie sau ingeniu. Mă simt rău la graniţa dintre psihic şi somatic. Mă doare chiar muchia aia.

În vis, azi-noapte, pătrunsesem într-o lumină galbenă, tulbure, care-mi făcea rău.

27 oct. Există o relaţie între „stângăcie“ (folosirea mâinii stângi în principal), dislexii şi boli imunitare. Girusul temporal superior stâng se dezvoltă mai încet decât cel drept, dar devine mai mare, acolo situându-se ariile vorbirii. La stângaci ele se plasează în emisfera dreaptă, care e cel mult egală — în zonele discutate — cu stânga. Testosteronul produce în acelaşi timp suprimarea dezvoltării timusului (boli imunitare) şi încetinirea creşterii girusului stg. El ar produce şi „stângăcia“. Toate astea ar fi mai ales boli ale bărbaţilor.

5 nov. Zăpadă grea peste Bucureşti, aer întunecat şi miros de cafea, mandarine şi ciocolată în casă. Capul îmbâcsit de un fel de morocăneală nostalgică şi de visele din ultimul timp. Unul e o copie clonată a unei serii ce ţine de câţiva ani: sunt în camera din Ştefan cel Mare şi văd iarăşi oraşul aşternut înainte. E noapte, casele sunt palide şi deasupra e un cer fabulos înstelat. Deodată o stea mişcătoare îşi frânge traiectoria spre pământ şi coboară ca un trăsnet undeva, în centru. Izbucneşte un incendiu în plin oraş. Şi apoi e zi, e o lumină galbenă peste case, eu sunt la fereastra uşor aburită şi nu-mi vine să cred că a dispărut blocul de peste şosea. „Cu toate astea nu visez“, îmi spun, având

certitudinea absolută a realităţii. Mintea mi-era complet limpede şi discerneam net fiecare obiect, ca-n starea de trezie. Un alt vis, chinuitor, a fost cel cu Cri, care se-ndepărtase de mine şi orice comunicare devenise imposibilă. Am dormit şi o noapte la Tescani, unde nu s-a mai repetat viziunea înspăimântător de reală de data trecută (din ’85 sau ’86): mi s-a părut atunci (dar cât de real!) că o femeie vine, goală, în patul meu.

11 nov. Un prozator — şi e aşa pentru orice artist adevărat — nu pleacă de la o idee despre lume ca să-şi construiască romanul în funcţie de ea, în prelungirea ei, ci mai curând substanţa epică îl constrânge să gândească o metafizică locală, care funcţionează numai în acea carte ca o componentă estetică a ei.

Mă apropii, rapid şi şovăitor totodată, de pagina 400, adică, după hidoasele mele socoteli, de treimea cărţii, cu speranţa dată undeva la spate că sunt de fapt la jumătatea ei (sau pe-acolo) şi că totul va dura 7 ani şi nu 10. De fapt, puţin îmi pasă când şi unde ajung, câtă vreme scriu şi se mişcă puţin liniile. La zece pagini scrise înaintez cu o jumătate de milimetru, şi răbdarea asta n-au avut-o împletitorii de covoare de Buhara şi sculptorii într-un bob de orez. Îmi trebuie zece ani pentru o carte groasă de 7 centimetri.

16 nov. De câte ori ies puţin din casă, mă trezesc în faţa unor oameni schimbaţi. Sunt cei cu care aveam relaţii umane (prietenii sau duşmănii) acum zece ani şi cu care acum *nu mai am nici un fel de relaţie*. „Lumea devine poveste“ şi nu doar pe măsura îmbătrânirii ei, ci şi a îmbătrânirii tale. De-aici o frică neaşteptată, ca în faţa unor statui. Singurătatea mea de-acum e încremenitoare pentru mintea mea, căci înainte de mutaţia şi mutacismul ăsta eram congruent măcar cu mine însumi, de asemenea cu un proiect pe care-l simţeam ca pe o prelungire a mea, o mielinizare a viitorului, pe

când acum şi firele care mă leagă de însăşi viaţa mea, de gândirea mea — au fost tăiate. Nu mai ştiu ce este entitatea asta care gândeşte pentru mine şi pentru care, ca şi pentru restul, *n-am nici un gând*.

20 nov. Stăpânesc bine o singură artă, probabil: cea de-a rămâne cu ochii-n gol (moştenire paternă). *O* va fi exact produsul sofisticat (dacă nu *s-o fi stricat* între timp) al artei ăsteia abulice şi afazice. Acum sunt la pagina 400 şi desenul întârzie să se desprindă din fundal. Să citesc despre anamorfoze şi oglinzi — Baltrušaitis, of course.

Mi-am dat ambele referate pt. doctorat şi nu mai am decât să strâng din dinţi şi să fac lucrarea. În paştele mă-sii de lucrare. E, pân-acum, cel mai mare compromis pe care-l fac, pentru că eu n-ar trebui să urmez şinele universitare, ce nu pot duce decât într-un dosar cu şină. Numai că (în ciuda luminii blânde de iarnă filtrate prin geamul ud şi prin frunze de muşcată şi sculptând porii paginii pe care scriu) sunt atât de speriat şi dezorientat şi confuz, că nu pot să nu fac compromisuri.

Scriu la biroul fetiţei mele şi asta spune totul. Pe masă am girafa încărcată de creioane colorate şi stegulețe McDonald's. Jocul cu mica sirenă. Alături sunt jucăriile dragului meu căpşor cu păr cafeniu-cânepiu.

Bloom mi-e din ce în ce mai drag spre finalul cărţii. „Un om cu desăvârşire minunat", deşi cu totul altfel ca Mîşkin. Omul mediu, burghezul liberal, puţin artist, puţin feminin, altruist şi empatic, naiv şi bun, senzual şi moral.

5 decembrie Suntem în Holland şi ne-ndopăm cu portocale mecanice. Au venit Sfântul Nicolae şi ajutorul lui, Piet cel Negru. Ei vin din Spanii pe o corabie de pe care coboară călare (!) sfântul în hlamidă roşie, cu cârjă şi mitră episcopală, urmat de negrişorul cu coleretă şi bufanţi, cu sacul plin

de daruri. Am avut şi eu o conversaţie cu Sent Niklaas în supermarketul Dirk van der Broek. Se plimba de colo-colo, gigantic ca un baschetbalist şi solemn printre conservele de mazăre şi porumb, iar negresa deghizată în Piet, cu ţâţe frumoase, împărţea bomboane copiilor. Moşul mi-a spus ceva cu voce dulce de sfânt filtrată prin barbă, văzându-mă că mă uit la lumânările cu figurine. I-am răspuns zâmbindu-i prosteşte: *Sorry, I can't speak Dutch*. El mi-a zâmbit înapoi şi s-a-ndepărtat printre rafturi către două bătrânele care ştiau olandeza.

Am avut cinci zile de anacondă ghiftuită, pe care le-ar fi putut trăi la fel *orice* animal, indiferent cu câte straturi de neocortex ar fi înzestrat, şi chiar cu emisferele netede ca bilele de biliard. Am orbecăit în bunăstare, cu fetele mele, într-o casă frumoasă, pe un braţ de mare plin de şlepuri. Am somnolat, trupul s-a refăcut, vântul a urlat în hornuri, pereţii au scârţâit, la TV a fost Cartoon Network opt ore pe zi… Am ieşit prin ger, am traversat Ij-ul cu ferry-boat-ul şi ne-am promenat pe străzile pestriţe ale sobrului oraş.

Dar de mâine, back to work, într-un fel sau altul.

Voiam, altădată, să cumpăr o casă mare, cu două camere enorme într-una singură, doar cu podelele la înălţimi diferite. Casa era sub apartamentul nostru şi comunica printr-un chepeng cu el. Ca şi într-un vis precedent (cel cu casa din Floreasca a părinţilor mei) eram groaznic de emoţionat că o să pot să mă mut acolo. Voluptatea vieţii, sub diferite forme, plinătatea senzuală a miezului miezului vieţii e ceea ce trăiesc de doi sau trei ani din ce în ce mai intens. Iar casa, casele din vis le doresc cu aceeaşi corporalitate senzuală şi mă-nchipui în ele cu aceeaşi bucurie.

7 dec. Casa e minusculă şi n-am — ziua — nici o clipă de singurătate. Mi-e imposibil să ocup singur o cameră din diverse considerente: frigul,

televizorul, lipsa unei mese. Toată aranjarea casei e parcă făcută să ne-ngrămădească laolaltă. Totuşi am citit toată ziua o rece şi disturbantă „analiză critică“ a Noului Testament, a unui Zenon Kosidowski. Foarte suspectă prin demantelarea, doar în parte justificată, a „povestirilor evangheliştilor“ în stilul condescendent al ateiştilor marxişti. Creştinismul e în cele din urmă redus la neant. Totuşi cartea dă un fel de înfiorare în faţa ruinei memoriei, incapabilă să reziste, ca şi clădirile, secolelor. După atâta vreme şi într-o lume orală, nu se mai poate şti nimic.

12 dec. Acum chiar că nu mai exist. Sunt tot ce văd: un film pe care-l uit imediat. Sunt într-un film despre mine: amurguri galbene peste Ij-ul încărcat de vase cu malul celălalt plin de cupole brune şi contururi de acoperişuri flamande; eu, sprijinit de balustrada ferry-ului, privind apa şi cerul: cei doi mari semi-cilindri ai Centraal-Station, gri-şoarice în apus; raţe negre cu o pată albă pe capete lopătând lângă malurile de beton; o căsuţă idilică pe-o insuliţă; un debarcader particular; un enorm transatlantic acostat în spatele unor macarale; şi din nou eu, cu fularul înnodat la gât, cu fesul negru, de fundamentalist arab, pe cap, cu jackă umflată şi pantaloni de catifea raiată de culoarea amurgului…

Şi ferry-boat-ul porneşte şi tot ce ştiu din cărţile de călătorii pe mare devine real şi tehnicolor, şi apele se desfac înaintea noastră… trec vaporaşe ca de desene animate, şlepuri din Arco… olandeze obeze cu biciclete scheletice, negri cu buze negre, negrese cu canadiene ţipătoare, coreeni şi liceeni cu formidabile ghete Puma, toţi aşteaptă ca ferry-ul să ajungă la mal şi să ne reverse în spatele Gării, de unde încă o serie de contracţii ne stoarce spre oraş.

Iar când mă-ntorc acasă mă-mpleticesc între fete şi formăm împreună un covoraş de rugăciune

oriental. Curând însă voi face şi treabă, my job şi my work, şi sper să iasă o treabă bună.

Tot pe ferry, un vagabond complet cărunt, nu *foarte* în vârstă, şi-a scărpinat tot drumul ţeasta de păduchi. Mi-e dor de cartierul roşu, de violenţa blândă a dessous-urilor electric-violete, de vitrinele cu „accesorii“, lanţuri şi piele neagră. Şi-mi mai e dor de labirintul nocturn de canale cu poduri tivite de beculeţe, peste care clopotniţe uriaşe îşi ridică fantomele din nimic.

Extrem, extrem de vag îmi mai amintesc că am vrut odată să ajung poet, este exact cum îmi aduc aminte imaginea mea, văzută-n oglinda spălătorului din pavilionul de la Voila: cel mai mic şi mai negricios dintre copii, în pijama cu elefanţi…

21 dec. „De când am văzut-o prima dată am simţit pericolul. Şi ce poate fi dragostea în afara pericolului? Totuşi nu vreau să scriu o poveste de dragoste…“ Istoria amsterdameză pentru *O* ar putea prinde contur, căci (mă gândeam azi pe când traversam podul de la Waterlooplein) de la un moment încolo un oraş străin pare că se adună în jurul tău, devine transparent şi penetrabil, astfel încât enigma creşte. Şi ar fi casa „amsterdameză“ din Bucureşti — puntea fantastică de legătură —, întâlnirea de pe Spuistraat, echivocii ochi galben-tulburi, zâmbetul josnic şi totuşi volatil. Femeia-statuie. Infernul sexual din cartierul roşu, nebunia unei legături cu o curvă mistică. Zecile ei de feţe. Centura de cranii din jurul mijlocului. Şi, în interludii, melancolia iernii la Amsterdam, casele tremurând pe canale… încep să „simt“ oraşul, deşi nu sunt în cea mai favorabilă situaţie ca să-l trăiesc cu adevărat. Depravată nordică, negresă blondă.

Ceva Kafka, ceva *Panciatantra*, dar numai printre picături, căci săptămâna asta am muncit nebuneşte (o adevărată robie babiloniană) pentru facultate. Singurele clipe în care am respirat aerul

singur al minţii mele au fost traversările peste Ij: orizontul deschis până extrem de departe, curentul apei, peisajul portuar cu depozite, macarale, trenuri, şlepuri enorme împinse de remorchere, raţe înaintând cu viteză pe valuri — toate astea mă inspiră şi mă eliberează. Apoi acasă, stomacul greu, lenea de după-amiază, pălăvrăgeala cu fetele, foarte, foarte redusă conştiinţă de sine…

27 dec. Nimic nou sub soare cu excepţia soarelui (căruia i-am înlocuit tonerul). *Measure for measure*: lumea ca bordel cu gratii. „Cel mai reuşit eşec al lui S." Ceva Rimbaud, căci dau târcoale poheziei, dar la fel de îndepărtat, fascinat şi oarecum curios: e ca şi cum aş fi uitat cu desăvârşire ce înseamnă şi cum se face literatura şi fiecare carte pe care-o deschid m-ar pune în faţa unei probleme, imagini sau forme noi, atât de noi, că abia dacă le percep apariţia. Scrisul meu de vechil de pe pagina asta e mulţumită, datorită şi graţie patului pe care scriu, stând pe podea, căci până şi masa mi-a rechiziţionat-o mynheer Kerstman. Dincolo e western şi sunt moţate. Aici suntem doar noi doi: caloriferul electric şi cu mine. El încălzeşte aerul cu două rezistenţe deodată. Şi creierul meu opune rezistenţă gândirii, imaginaţiei, nebuniei, poeziei, vieţii — şi produce o siestă călduţă, bine reglată prin termostat. Imbecilul bine temperat.

Mai citesc şi *Der Mann ohne dots dots dots dots* de Musil, foarte inteligent roman gata citit (ca întreaga literatură gata scrisă). Nu e idee în el care acum să nu fie de-paradoxată şi să nu fi devenit sănătoasă, adevărată, corectă etc. Citind pagină după pagină nu poţi să nu gândeşti: aşa e… desigur… corect!… nu se poate altfel… Iar în privinţa efectelor: splendid… inteligent… expresiv… dar déjà lu. Când o să termin cu îndelungata rânire sub romanul meu déjà oublié, o să m-apuc să scriu iar versuri, şi poate-o să-mi mai

iasă ceva, oricât de puţin, care să nu fie cu totul în puterile mele, care să mă surprindă cât de cât şi să mă umple de oroarea unui suflu străin.

28 dec. M-am trezit la 9 dimineaţa! O performanţă neaşteptată şi care-a rodit (chiar şi pipernicit) într-o pagină oarbă din orbitorul casei mele. Am mai urnit cu un pas matahala. Am băut pentru asta nes… Cam fără efect însă. Totuşi, chiar dacă n-aş fi reuşit să scriu nimic, e o plăcere în sine să te scoli omeneşte, nu sardanapaliceşte; şi să mai vezi câteva raze de aur (quasi) matinal.

30 dec. Am lucrat din nou la *O*. Dar, după partea asta cu spitalul şi pareza, trebuie să urmeze un final foarte puternic al primului volum. O primă apotheoză (cu „h“-ul sine qua non la mijloc). Ce nu-mi place e culoarea pixului. Negrul nu mă inspiră. Ar trebui să-mi intru-n formă repede, însă cu viaţa *tâmpită* pe care-o duc aici e cu neputinţă să mai înjgheb ceva cât de cât pohetic (cu „h“-ul etc., etc.).

Afară se zbate-n vânt steagul amsterdamez: trei cruci albe ale sfântului Andrei pe-o fâşie neagră, între două fâşii roşii, orizontale. E Olanda, ţara creierelor cu ataş. Pescăruşii zboară to & fro.

Înainte, când aveam cu ce mă lăuda, îmi făceam în perioada-asta bilanţul anului care-a trecut. Câte cărţi citite, câte poeme scrise, câte pagini de jurnal. De cel puţin trei ani am lăsat-o baltă. Nu mai e nimic de făcut. N-ai putea stoarce o picătură de sânge din ţărâna mea de strasuri.

31 dec. Ce fel de an a fost ’95? Nu ştiu. Probabil că n-a fost deloc, cum nu vor fi, poate, nici cei ce vor urma. Sau poate a fost un an fericit, atât de fericit încât s-a apropiat *prea* mult de inexistenţă. Un an de scris din vârful peniţei, cu atâtea speranţe legate de *cartea asta* şi cu atât de puţină speranţă. Anul irealităţii noastre. Am lăsat zeci de cărţi neterminate, am uitat, în alcov, cine

sunt, pentru ce sunt trimis aici. Mi-am pus haine femeieşti şi-am tors lâna ireală a bucuriei, am aurit gherghheful zilelor… şi nopţilor… De şapte ani, de şapte mistici ani trăiesc lipsa asta voluptuoasă de sine, viaţa nelimitată, tabloul impresionist din care nu rămâne nici o impresie, nicăieri, niciodată.

1996

1 ianuarie Nici un an nu mi-a-nceput vreodată cu o noapte mai fermecătoare. „Oh, what a night, what a garden of delight!“ Artificiile şi petardele şuierătoare de la miezul nopţii, ieşirea pe terasă ca să vedem, în aerul purpuriu, sclipitor, mirosind a praf de puşcă, steluţele licăritoare desfăcându-se pe cer ca din copilărie, aur şi vin şi smaralde coborând în parabole vuitoare şi topindu-se-n flăcări minuscule. Stele imense de un roşu orbitor menţinându-se lungă vreme în aer. Comete repezindu-se către cer şi destrămându-se-acolo. Cascade de scântei revăsându-se-n braţul de mare. Cerul cărămiziu de peste clopotniţele negre ale oraşului înstelat de crizanteme înflorite şi veştejite, iar înflorite, iar veştejite, şofran, beriliu şi carmin. Apele pline de şlepuri luminate deodată până-n adânc. Canonadă ca de război dinspre centrul oraşului. Piuituri violente, chiar lângă noi, aruncând în aer lumini intense, colorându-ne feţele în violet şi portocaliu. Tiribombe plesnind cu o lumină de trăsnet. Tinerii din curtea interioară punând în gâtul sticlelor rachetele ce-aveau să ducă, extrem de adânc în cer, alte scântei colorate. Alţii aşezând câte-o cutie pe malul apei şi aşteptând să ţâşnească din ea, într-o ploaie de foc, o stea, două, trei, patru, cinci. Ioana fericită ca niciodată, ţipând la fiecare nouă constelaţie şi arătându-ne fiecare nouă sursă de meteori. Faţa dulce a Cristinei, frunte indigo, pometi oranj, buzele aurii… Apoi din nou în casa noastră plină de flori şi lumânări aprinse, ciocnind pahare şi sărutându-ne. Apoi biografia lui Lennon la TV, adevăr şi grotesc, şi-apoi, în dormitor, ea apărând în semibezna transperantelor, păstrând doar la gât pandantivul de lemn...

18 ian. Serie de vise azi-noapte, pe care de data asta le-am şi memorat. 1. Într-un peisaj deschis,

campestru, lângă un şanţ cu pereţii înalţi, de iarbă, îl întâlnesc pe Pleşu şi-l iau deoparte, vorbindu-i în privinţa bursei. Pleşu e slab şi bărbos. 2. O aluniţă ciudată-mi crescuse pe piele şi cumva o străpunsese, creând o configuraţie complicată. Merg la spital şi dau de un oarecare doctor Funda, care-mi vorbeşte mult despre necesitatea rezecţiei formaţiunii. Mă aşază-ntr-un aparat care, cu nişte bisturie neobişnuite, îmi retează cele trei (sic!) protuberanţe de pe spinare. Între timp sunt înştiinţat (cum?) că individul nu e de fapt doctor adevărat, ci un fel de vindecător fără atestări. Devin îngrijorat, şi următoarea secvenţă mă arată ieşit din spital şi mergând pe şos. Ştefan cel Mare, într-un soare orbitor de miez de vară, ducând cu greu în spate câteva scaune albe. „Ia te uită, sunt asemenea lui Isus care-şi duce crucea“, îmi zic. 3. Îmi amintesc deodată o construcţie de lemn, având în interior un tobogan. Eu sunt foarte mic, de vreun an, şi cobor pe tobogan spre o farfurie de găluşte cu prune. E şi multă lână tunsă, de oaie, în încăpere. Îi spun mamei această amintire arhaică, iar ea începe să plângă de la primele cuvinte: „Da, da, aşa era…“ Sunt emoţionat şi eu până la lacrimi. 4. Cel mai straniu dintre visele astea mă arată în casa de pe Silistra. În sfârşit, aveam să văd camera în care am locuit până la 3 ani! Emoţie indescriptibilă, magică. Atmosferă de levitaţie a tuturor lucrurilor. Urc fermecat pe o scară-n ruine, printr-un soi de horn de o vechime incalculabilă, deschid sus o uşă putredă şi, într-o odaie foarte strâmtă, cu pereţi de paiantă şi cu pământ pe jos, găsesc o femeie tânără, brunetă, cu obrajii lucioşi de grăsime şi într-o rochie de stambă cu imprimeuri, având alături un câine-lup. Câinele are pe faţă o mască galbenă, de lână tricotată. Amândoi mă privesc extatic, încremeniţi.

A apărut *Travesti* în versiune olandeză. Se anunţă şi o versiune germană (a *Nostalgiei*) pentru la anul.

Noi idei şi mai ales imagini pentru povestea amsterdameză. The red side of the moon.

19 ian. Pentru *O*: senzaţia de detaşare de corp e provocată de unele anestezice disociative precum ketaminele. Iluzia de zbor — de atropină şi alţi alcaloizi din belladonna. Rememorări foarte vii *din prima copilărie*: MDA (2,4 – metilendioxiamfetamina). DMT (N, N – dimetiltriptamina) provoacă micropsie şi macropsie, LSD (acid dietilam lisergic) induce senzaţia de identificare cu universul.

Azi-noapte. Într-un grup încep, foarte volubil, să vorbesc despre diplomaţii americani care învaţă româneşte la Washington timp de şase luni. Sunt de vreo două ori întrerupt de un tânăr dur, în costum gri, care, ironic dar ameninţător, îmi spune că ăsta e un secret de stat. Cum eu continuam, mă apucă de o ureche şi mă târăşte afară: „Se vede că nu-nţelegi altfel." Înfuriat de durere şi de ruşine, încep să-i spun vehement: „Dom'le, dumneata ştii cine sunt eu? Sunt scriitor român, domnule! Am cărţi traduse în Franţa şi-n Spania. Cum îndrăzneşti să te porţi aşa cu mine?" În timpu-ăsta, faţa i se deforma grotesc, ochii i se dădeau peste cap, figura i se lungea mimând intimidarea, era identic cu personajul din *The Mask*. „Aşa? Aşa? Atunci îmi pare rău." Începurăm să vorbim amical: „Eşti dintre băieţii veseli, nu-i aşa?" „Da, da, sunt din departamentul Securităţii." „Atunci spune-mi, M. Ş. e de-ai voştri?" „Sigur." „Şi L. V.?" „Da, şi el." Şi deodată fostul meu coleg L. V. apăru dintr-o vizuină, îmbrăcat în blană de vulpe…

28 ian. H. Fluturele. Herman. Homosexualitatea. Hermann Rorschach. Hitler. Horbinger. Himmler. Horla. Halucinaria. *H* a lui Rimbaud. Simbolul contactului între lumi, al actului sexual, al creaţiei. H are formă de fluture şi de emisfere cerebrale. (Zilele-astea o să-mi

fotocopiez *tot* caietul maro, iar când o să am computer o să-mi scot fişe cu tot ce-am notat vreodată în legătură cu *O* (sau care-ar putea fi conex — şi *ce* nu ar putea fi?). *O* trebuie regândit pe măsură ce creşte. Dacă e un text adevărat, îşi conţine-n sine şi legile dezvoltării. Deocamdată o să-mi ia două luni încheierea cum trebuie a părţii a treia. De la substanţa neagră la nucleul roşu, de la zona optică la ariile asociative, totul trebuie să funcţioneze şi luminiţele să curgă prin bandeletele de axoni ca miile de automobile pe-o mare autostradă.

3 feb. Aristotel în *Parva naturalia*, capitolul „Despre memorie şi reamintire“ (pe care trebuie să-l citesc mai atent): „Cărei părţi a sufletului anume îi aparţine memoria, este limpede: aceleia căreia îi aparţine şi imaginaţia. Sunt obiecte ale memoriei în ele însele toate câte sunt produsul imaginaţiei, iar accidental toate câte nu pot exista fără imaginaţie.“

Neînţelegeri violente cu Cristina, datorate poate şi spaţiului îngust şi vieţii continue împreună, care până la urmă frustrează şi sufocă. Sunt multe zile în care nu pot să fac nimic, fie din prea multă intimitate, fie dintr-o neînţelegere totală. M-am mutilat dincolo de admisibil, mă gândesc uneori, dar nu există soluţie. Ca de obicei, boala trebuie dusă pe picioare, căci nu există leac sau pat la care să cazi. Enough.

Ninge foarte leneş. Cenuşiul a fost culoarea de fapt pe care s-au desenat faţadele flamande iarna asta. Aşa e şi acum. Ninge pe beton şi pe geamuri negre. Ar fi foarte trist dacă n-ar fi abrutizant.

Şi nu lucrez la carte şi cartea mi se pare absurdă şi acum două zile mi-am dorit mai mult decât orice pe lume să mor subit, de la o clipă la alta şi să mi se şteargă urma jegoasă de pe pământ. Deci azi n-o să fac nimic altceva decât să citesc, să mă gândesc la colegii din liceu şi la iubitele de altădată, să mă

adun la un loc de unde-am fost aruncat cu furca şi să deschid portiera mormântului şi să mă ridic în capul oaselor la auzul trâmbiţei, gol şi în vârstă de 30 de ani.

12 feb. Vulva triumfătoare a lunii.

Mă simt în afara oricărui model şi lipsit de orice ideologie. Adică sunt liber. Până şi de modele literare. Un amic mă regulează la cap cu „formaţia noastră intelectuală". Adică (teme din revista lui, I mean issues): Foucault, Lacan, Wittgenstein, Derrida, Derrida, iar Derrida, Lacan, Foucault, Ricœur, Wittgenstein şi până-n josul paginii la fel. Dau din cap politicos la fiecare nume. Dup-aia mă uit pe MTV. Dau din cap politicos la alte nume: Shaggy, George Michael, Bon Jovi, Bon Jovi, iarăşi Bon Jovi, Shaggy… OK, Derrida, dar şi Shaggy. Nu renunţ la nimic pentru nimic. Schimb canalul, las cartea neterminată, întrerup orice discurs când vreau. *Orice* discurs. Mă simt bine în pielea mea, care e umplută cu carnea, oasele şi conştiinţa mea. Cu zeii mei. Nu vreau pielea lui Shaggy sau a lui Derrida. Nu vreau să-nchin popoare supt mândru sceptru românesc.

Nu ştiu cum o să scriu pe computer, dar e limpede că, de vreme ce m-am hotărât să fac achiziţia asta, o etapă-ntreagă a vieţii mele o să bat la claviatură şi-o să mă holbez în ecran, aşa încât, poate, o frază ca asta, vie, cu maţe şi vene-ncurcate (căci ce e omul decât un anacolut?) n-o să mai fie cu putinţă. Poate-o să devin riguros ca o perie de scânduri. În orice caz, mi-a făcut mare plăcere să scriu de mână în ăştia cinci ani. M-am simţit nu numai cu mult mai aproape de text. Aici e-aici: m-am simţit băgat de-a dreptul în text şi scriindu-l pe dinăuntru, într-un mod complet inactual şi cu totul satisfăcător.

16 feb. Emisferele cerebrale nu sunt decât aripi boţite sub elitrele ţestei. Creierul e un fluture care n-a zburat niciodată, dar care va zbura.

Surfing — noua atitudine gnoseologică (şi, prin asta, existenţială) a omului. Alunecarea pe suprafeţe mereu diferit texturate şi colorate, reale, virtuale şi imaginare, toate pe acelaşi plan şi vizitate cu aceeaşi voluptate absentă.

Am recitit surprins *Pe strada Mântuleasa*, despre care aveam amintiri (şi o părere) vagi. Ideea cărţii este însă una mare, ca şi penajul delicat al acestei idei, cele o sută de întâmplări magice care duc către peştera de diamante, subacvatică, a Blajinilor. Ce păcat că Eliade a transformat un posibil roman fabulos, marquezian, de 500 de pagini, într-o poveste aţoasă. Totul e atât de concentrat, atât de steril, imaginile şi conceptele incizate aşa de egal pe argilă încât până la urmă doar un schelet sau o imago de insectă dau seamă de minunatul fluture cu ochi de om care-a locuit, virtual, acolo. Ar merita să rescrie cineva cartea asta cu un instinct de poet. Să-i umfle toţi nodulii, toate latenţele.

Furtună cu grindină şi ruperi de nori în fiecare noapte, iar ziua insule de cer azuriu alergate pe cer de răbufniri de vânt primăvăratic. Străluciri şi întunecări alternative, secundă de secundă. Nori cărnoşi, bălţaţi, atârnând extrem de jos: ceruri olandeze.

Ironia visătoare, care nu alege nimic, ezitarea statornică, distanţa tandră: e însuşirea tristă a omului fără însuşiri. Tristeţea însăşi, aici, răsuceşte însă în ea, ca o bilă de sticlă, o bucurie fluidă. Macrostructura unei cărţi de asemenea dimensiuni ca romanul lui Musil nu poate fi percepută ca nişte „başi“ ai textului, moment cu moment (cum se-ntâmplă cu volumele mici), ci o primeşti toată, şocant, în final şi, dacă ea te convinge, vei spune (ameţit ca o vită lovită-ntre coarne): „Da, o mare carte“, şi-o s-o reciteşti şi abia acum notele profunde, intuirea-n fiecare pagină a întregului, se fac auzite, iar lectura adevărată începe.

Tantra înseamnă „împletitură“, „textură“. Cum să simţi granulaţia vieţii.

10 martie După interludiul cibernetic urmează interludiul grafologic. Apoi, bănuiesc, cibernetica, la fel ca într-un horror SF, o să-şi intre-n drepturi per tujur. Fapt e că animalul cu ecran e-n drum spre casă. Deocamdată, fără el şi fără mine, trăiesc ca-ntr-un limb, ca la lotofagi, doar că-n loc de tulpini de lotus ronţăi biscuiţi petit-chocolatier: efectul e însă acelaşi. Ce-a mai fost? Not much. O lansare a *Travesti*-ului, la care-am pălăvrăgit în engleză de mai mare dragul, spunând exact inversul a ceea ce cred despre orice, apoi o bere pentru calul meu până la 2 noaptea (fără istorie, dar cu eterna reconfirmare a tribului planetar: o fostă colegă a mea de clasă din liceu mi-a fost evocată de un pictor de-aici ca prima lui dragoste, lucru care nu m-a totuşi prea impresionat, că fiindcă prea era târfuliţă gagica). Ce-am mai citit? Not much: *Jim cel Norocos* de Kingsley Amis şi alte câteva prostii.

Prezervativ pentru limbă: pe bune, am văzut la TV, la obişnuita pălăvrăgeală a două cucoane şi doi gigolo în jurul unei mese pline de castraveţi de plastic roz. Condomul lingvistic e transparent-scânteietor şi, se pare, neplăcut la gust: o neerlandeză a pus limba pe el şi s-a strâmbat: oribil! Apoi un tip şi-a tras, cu mare greutate, un prezervativ pe cap, peste ochi, până sub nări şi-a-nceput să-l umfle suflând pe nas, până ce i-a crescut pe cap o băşică enormă, care-n cele din urmă a plesnit stârnind hohote şi priviri admirative.

11 martie Zi lungă şi tristă, prea frig ca să ies la plimbare. Cum tot sunt (neo-)romantic, am citit câteva ore la gura sobei. E drept, nu eleghii, satire, ode şi fabuli, ci proză de Caragiale, nici prea-prea, nici foarte-foarte. Nu pot citi nimic cu adevărat,

mi-e prea urât! Acum, cu un martini lângă mine şi-o cafea, parcă-parcă ar fi mai suportabil.

13 martie Un mistic pe dos, care şi-a trăit întreaga viaţă contemplând incontemplabilul, şi care are brusc — într-o zi, privind un stecker, de exemplu, sau o furculiţă cu dinţii murdari de brânză — revelaţia că, de fapt (incredibil!), lumea *există*. Şi el dăruindu-se vieţii de zi cu zi, realului, normalităţii cu o bucurie blândă, cu certitudine, departe de focul mistuitor al eternei şi etern plictisitoarei jertfe de sine.

Mi-am cumpărat (any connection?) kit multimedia cu CD-ROM, cu placă de sunet, cu boxe, cu tot dichisul. Să le văd o dată acasă, montate şi funcţionând ar fi o minune! Mă-nvârt neputincios pe lângă ele ca pisica pe lângă… ce? în orice caz cu capacul pus.

Lumină vântoasă. Zgâlţâie casa. Şi *seaborn dappled clouds* preste tot dă jur împrejur.

Dricul — mai mare rol în *O*. Şi tot ce ţine de macabrul funerar, dar în sensul carnavalescului fellinian.

15 martie După ani de zile, cred, un policier, citit cum se cuvine, adică sărind paragrafe şi pagini întregi: *Epitaf pentru un spion* de un Eric Ambler. Dar maşina de trecut timpul şi-a făcut datoria, şi au mai trecut 2 ore.

Am pornit iar lucrul la *O*, fără (bineînţeles!) mare inspiraţie, dar cu litere şi cu cuvinte. Şi încă e foarte mult. E capitolul final al primului volum. Sper să duc sarcina asta cu bine la termen. Şi să nu mă omoare, şi copilul să nu iasă mort. Am nevoie de o clarviziune tantrică şi mai ales de adevărată muncă pe text, de overwriting. *O* e, într-adevăr, una din cărţile care nu se pot coace decât sugându-ţi zece ani din viaţă. Din bulbul tot mai stafidit al creierului meu va creşte şi-şi va lua pigmenţii violeţi această brânduşă.

Viaţa mea e un desen care poate fi-nţeles văzut de undeva, de foarte sus. Dar există ochii cereşti care să-l vadă? Sau, dacă există, sunt ei destul de atenţi ca să urmărească sinuozităţile unui fir împletit cu mii de alte fire? Ce vedem când privim iarba? sau norii? Şi, mai ales, ce *simţim*?

16 martie Ioana şi puiul de focă. De scris despre asta.

Documentarul TV, absolut impresionant, despre secarea treptată a unui lac în Africa de Sud. În mlaştina din ce în ce mai mică şi mai cleioasă pândesc vreo sută de crocodili. Animalele, babuini, gazele, bivoli, trebuie să bea apă şi beau de lângă botul crocodililor. Gazelele sunt apucate şi sfâşiate-ntr-o clipă, iar apoi crocodilii se răsucesc să smulgă carnea încă mişcătoare, dar acoperită complet de mocirlă. Un pui de ciută e prins de un babuin şi se zbate groaznic în timp ce maimuţa îi roade ochiul şi falca. Până la urmă *toţi*, crocodili, hipopotami, maimuţe, gazele — îşi vor lăsa oasele în jurul bălţii complet uscate.

Recitesc povestirile lui Cortázar din *Sfârşitul jocului*, care au puterea să-mi răscolească nişte straturi atât de adânci, încât abia dacă sunt conştient că le am, ale vieţii mele proto-istorice: mahalaua, „monştrii"…

„Uşa condamnată" se petrece la… Montevideo! (Să caut planul oraşului în enciclopedia de pe CD-ROM.) Excelente povestirile — minuscule, poeme de fapt — din *Material plastic*.

Sanctuar. Podeaua în formă de CD?

17 martie *nadi* — canalele corpului mantric.

„Şi, la urma urmei, ce-i *sahasrara* decât un compact-disc scânteietor?" Sau o compact-sferă, portocală a memoriei incluzând *Totul*. Gaură neagră de memorie.

Urne. Câmpul de urne al lui Johnny.

Ceva despre icoană. Bizantinismu-ăsta decadent, aproape barbar, început cu iepopeia Badislavilor ar trebui cumva să meargă mai departe, căci nu există ceva mai apropiat ca arhetip mistic decât icoana de aur şi ocru a Născătoarei.

Johnny şi Seymour. Povestirile sunt neconvingătoare şi impresionante ca un cult străin. Două superstiţii. Leverkühn este convingător în schimb, dar deloc atât de enigmatic.

Din nou, aseară (— sau azi-noapte? în vis sau în reveria care precedă visul?) sentimentul de acum câteva luni, că mintea mea iese de sub control şi se extinde într-o serie de sticlozităţi mişcătoare, ceea ce-mi provoca un rău teribil, ca de beţie.

Mă simt de-a dreptul jignit de felu-n care Cortázar şi-a făcut personajul narator din *Obsesia*: criticul de artă conformist care, fireşte, profită de prietenia unui geniu fără să-l înţeleagă. Toată povestirea e proastă (cu câteva intuiţii poetice totuşi relevante), însă naratorul, redus la o stupidă caricatură, e o bătaie de joc. Să nu uit însă că, la fel, „de-o rădăcină“, e şi Victor al meu, cu biografia lui literară de carton presat…

19 martie Una dintre zilele cele mai proaste din ultima vreme şi asta fără să se fi petrecut nimic neplăcut obiectiv. Dar m-am trezit după un fel de coşmar multiplu cu extratereştri care mă aşteptau, iar eu, într-un fel de raglan de balon alb, demodat, încercam zadarnic să-mi trag pe cap o căciuliţă ca un prezervativ şi-i spuneam mamei: „De-acum, cine ştie dacă ne mai vedem“ — căci eram, fireşte, în camera mea din Ştefan cel Mare. Chiar şi după ce m-am trezit, n-am fost deloc în stare să mă scol. Vreo două ore am zăcut cu corpul complet amorţit şi cu tâmplele vâjâind. Am fost ameţit şi confuz toată ziua şi atât de deprimat, de parcă aş fi băut cine ştie ce drog o dată cu cafeaua. Şi-acum, când scriu, pe când se-nnoptează, simt că pixul se decojeşte în sute de fantome de pixuri şi că nu mai

ştiu care e cel real dintre ele. Da, am fost ca sub influenţa unui drog puternic. De câteva ori m-am întrebat „ce-i cu mine?“ O tristeţe enervată m-a însoţit peste tot. Pe stradă m-am împiedicat de-un câine, apoi m-am izbit de o grămadă de inşi. Nu mi-au venit în cap decât lucruri dureroase, amintiri penibile, unele pentru prima oară reamintite după ani şi ani… M-am simţit o nulitate, un ipocrit, un „conformist“ — şi e cuvântul care m-a durut cel mai tare. Dar, slavă Domnului, a mai trecut o zi şi încă supravieţuiesc.

Din Musil, pentru definirea atitudinii postmoderne: „A apărut o lume de însuşiri fără om, de experimente fără cel care le trăieşte, aproape că s-ar zice că în caz ideal omul n-ar mai trăi vreo experienţă la modul privat şi povara liniştitoare a responsabilităţii personale se va dizolva într-un sistem de formule ale semnificaţiilor posibile. Probabil că dezagregarea concepţiei antropocentrice, care atâta vreme l-a considerat pe om drept centrul universului, dar care de secole e pe cale de dispariţie, a atins în sfârşit eul însuşi, căci credinţa că lucrul cel mai important într-o trăire este să fie trăită şi într-o faptă este să fie înfăptuită începe să li se pară celor mai mulţi oameni o naivitate. Mai există fireşte oameni care trăiesc la un mod cu totul personal […] Le place tot ce intră în atingere cu degetele lor şi sunt persoane atât de desăvârşit personale pe cât mai este cu putinţă“… în contact cu ei, lumea „străluceşte ca un curcubeu“.

Deodată mi-a trecut, simplu, prin minte: urăsc fiecare oră cât mai stau în Olanda! N-am gândit niciodată ceva mai adevărat. Urăsc *fizic* fiecare zi, fiecare oră.

Ameţeala persistă şi acum, în miez de noapte.

23 martie Voi termina aici, în Amsterdam, caietul nr. 1 al *Orbitor*-ului meu roman. Totuşi, primul volum nu s-a lăsat conţinut exact în el, mai

dă şi pe din afară cu vreo 20 de pagini, cel puţin (bănuiesc eu, căci încă nu ştiu ce se va petrece, de fapt, în marea cavernă, care e în acelaşi timp creier şi pântec. Va fi o naştere din creier, o însămânţare a uterului mental al celui ce va scrie — însămânţarea zeului ce va naşte din cap —, dar nu foarte explicit, căci explicitarea se va face la sfârşit, cu Herman). Trebuie să rezist tentaţiei să public cartea pe fragmente, adică pe volume. Ea va trebui să apară deodată, spălată şi amnezică, din apele mării. De-aş avea însă inspiraţie, de-aş *găsi* ce caut! De-aş *crede* în ce fac!

Stau mult mai bine cu moralul, deşi cerul e mai departe acoperit. Am copiat tot caietul maro, aşa că pot să-l dau la redactat pe computer. Lucrul ăsta e esenţial, pentru că sunt nenumărate modificări stilistice de făcut, ca să nu mai vorbesc de macrostructură. Dacă Joyce ar fi avut computer, probabil că n-ar mai fi scris F. W., i s-ar fi părut prea facil.

Nu sunt în formă. Parcă regresez continuu ca putere intelectuală şi măcar de-aş suplini prin celebra mea stăruinţă. Ştiu măcar că vreau să fac mai departe literatură, măcar asta.

6 aprilie … iar acum nici măcar asta. Sunt din nou, de-o săptămână, în ţara prafului şi pulberii şi am mintea grea de la gazele cu care suntem infestaţi de vecini. Părul mi-e aspru ca o cârpă ţeapănă şi jegoasă. Modesta hârciogenie a obrajilor mei s-a dus cu totul şi sunt mai supt, mai străveziu ca niciodată. Figura mea devine tot mai izbitor de asemănătoare cu cea a ţăranului de câmpie (*câmpie*), ochi resemnaţi şi buimaci, privire de câine şi de peon mexican. Şi, ca jalea să fie-ntreagă, am pierdut definitiv, din prostie, 4–5 pagini de jurnal amsterdamez, între cele mai frumoase pe care le scrisesem în ultima vreme… Îmi vine să-mi trag palme.

Computerul e mai departe (recte: de-abia începe cu adevărat să fie) centrul vieţii mele din perioada asta. Deocamdată mă rotesc în jurul lui, îi dau ocol ca templului cu meteorit, mă chinuieşte şi mă încântă ca o femeie plină de toane. Pentru prima dată în viaţa mea am un *hobby.* Acum e la o revizie generală, zace cu maţele la vedere pe masă, iar mintea lui de fier şi circuite e dată la încărcat. Iar când se va face bine, îmi va cânta ca Saul: „My soul is dark, oh quickly string…“ etc., etc.… întreaga săptămână, zi şi noapte, am stat faţă-n faţă cu el, două minţi diferite, iar seara faţa lui strălucitoare i-am acoperit-o cu un văl, pentru ca triburile să nu se-nspăimânte.

Scriu (se-nţelege) pe biroul Ioanei, privit, dar nu în ochi, de opt păpuşi aliniate, blonde, brune, roşcovane, cu zâmbete delicios oligofrene. Toate sunt desculţe şi au până şi degete la picioare. Cea brună are ochii dilataţi de o viziune interioară. Păpuşa lui Seymour trebuie să fi arătat aşa.

Aş scrie parcă şi poeme. Îmi vine din când în când gândul ăsta fistichiu, dar quadratura cercului nu prea mai e pentru mine.

17 aprilie Am terminat azi caietul maro al *Orbitor*-ului. Sunt 430 de pagini de manuscris, un volum normal, primul din cele trei. Îmi trebuie însă de două ori mai multă inspiraţie şi pasiune şi forţă ca totul să devină o *carte*, la fel de bună ca *Levantul* şi *Nostalgia*. Poate că va trebui ca eu însumi să devin altul. Am început caietul maro pe 7 dec. 1992, adică am scris în el timp de trei ani, cinci luni şi zece zile. Vreo zece pagini pe lună. Aşa încât totul mi-ar lua cel puţin 8–9 ani. Şi măcar de-aş avea o geană de speranţă că va ieşi ce vreau eu (dar nici nu poate fi vorba de aşa ceva).

Citesc mai departe *Generalul* lui Márquez, în care pariul pare a fi fost ca romanul să fie cât mai marquezian cu putinţă, dar cu un stil aducând cât mai puţin a Márquez. O istorie clasică şi

exemplară, în aceeaşi lumină de opal ca toate celelalte, dar fără miracole.

23 apr. Caniculă; în sfârşit fericirea de a umbla nonşalant pe străzi în haine subţiri; şi vegetaţia desfăcându-şi mugurii. Doar de câteva zile e primăvară. Cu toate că sunt complet mut, să notez doar, aici, cât de simplu pot (de fapt, în singurul fel în care mai pot să scriu), că-mi face plăcere să trăiesc. Că ies dimineţile pe balcon, doar în pijama, să văd ce flori au mai răsărit în lădiţe — „cultivarea grădinii“ e, cu adevărat, soluţia pentru cei învinşi şi părăsiţi. Că ne gândim să ne cumpărăm o casă la ţară. Că timpul trece nefiresc de încet, ca-n toate perioadele liniştite (parcă sunt câţiva ani de când m-am întors acasă şi nu-i de fapt nici o lună). Că s-a deschis şi crinul olandez, cu o floare galbenă tigrată, cu perişori de limbă de pisică în interiorul petalelor. Din toată jubilaţia asta doar eu nu exist. Deşi filamente emoţionale încep iarăşi să mi se-nfăşoare pe degete şi chiar îşi fixează din loc în loc ventuzele care taie pielea şi sug: vechile imagini, Floreasca, Voila, Ştefan cel Mare… Am vrut ieri să trec pe la bloc şi pe la vilă. Am s-o fac, oricum, zilele-astea.

În 2–3 ani s-a distrus cu desăvârşire M. C. de altădată. Mă descopăr cu o faţă care nu mai e a mea, fără nici un fel de ambiţii, fără chef de literatură şi fără stil, fermecat şi aiurit de frumuseţea vieţii cotidiene, aici, în casa noastră, lângă fete. suntem la zenit şi poate că nu vom avea niciodată mai mult: suntem tineri, la adăpost de griji, izolaţi aproape cu desăvârşire, făcând ce ne trece prin cap… Când vine şi vremea caldă, când n-avem nici o treabă decât să ne plimbăm, să ne iubim sau să citim, e chiar o mare bucurie să simţi viaţa, să te simţi fericit şi crescând, ca atunci când te-ntinzi cu voluptate.

Am terminat *Generalul în labirintul său*, din care-am reţinut 2–3 ceruri înstelate. Restul e nul şi

obosit: o carte inutilă a unui maestru care, în fiecare rând, gâfâie: „vreau să mor“, ca Sibila din butelcă.

Luna asta ni s-a făcut un dar împărătesc: timpul — şi nu e nimic metaforic sau simbolic aici — a curs de două ori mai încet decât în mod normal. A fost luna cea mai lungă a vieţilor noastre. Zilele au fost încărcate cu vârf de lumină şi basculantele lor gracile şi-au prăvălit, una după alta, nisipul de lumină peste noi. Iar nopţile luna şi Venus au fost pietre străvezii, tăioase, din alt univers.

Datorită barierei sânge-creier, anticorpii nu recunosc substanţa sistemului nervos central ca fiind „din corpul lor“ şi cu prima ocazie când, accidental, o întâlnesc, declanşează o teribilă ofensivă generală împotriva creierului şi măduvei spinării. E ca şi când SNC ar fi cu adevărat un *străin* insinuat în corpul nostru.

1 mai Ieri am fost, în sfârşit, în Floreasca. Nu am avut revelaţii, dar destulă emoţie şi fascinaţie. Ziua a fost una dintre cele mai frumoase imaginabile pe pământ, iar cartierul era înmiresmat şi-ncărcat de vegetaţie. Forsitia pretutindeni, piersici şi corcoduşi înfloriţi, o lumină caldă şi fericită peste toate clădirile-vilişoare galbene pe străzi pustii… Mai întâi m-au frapat distanţele: faţă de cel din memoria mea, fermecătorul cartier mi s-a părut minuscul: străduţe de câteva zeci de paşi, locurile „magice“ la 2–3 minute unul de altul. Am revăzut parcul, cinematograful, statuile, toate mai mici şi mai bătrâne decât le ştiam, dar, spre deosebire de lumea reală (fie ea Bucureştiul, New York-ul sau Amsterdamul), *semnificative*, emoţionante de parcă aş fi mers de-a dreptul prin trecutul meu, colorat de nostalgie. Aş fi fericit să locuiesc iar în Floreasca.

Am găsit imediat strada — Garibaldi — unde-am stat „la vilă“ până la cinci ani neîmpliniţi (ba da, până la cinci ani şi trei luni, căci ne-am mutat

în Ştefan cel Mare în septembrie, după ce s-a născut sora mea). Vila are acum o uriaşă antenă parabolică pe acoperiş şi o firmă la intrare. Balcoane cu rufe puse la uscat. Gospodine în maieuri, cu umeri graşi, sorindu-se şi uitându-se urât la mine: cine-i pletosu-ăsta cu ochelari de mafiot care dă târcoale pe-aici? Totul patriarhal, toropit de soare, frunzele gardurilor vii şi-ale copacilor verzi ca în iulie. Fereastra de la parter a fostului nostru apartament, pe pervazul căreia stăteam în fund şi mă uitam pe cărţi cu poze, era deschisă spre o odaie umbroasă, cu o sobă de teracotă, o oglindă şi alte câteva detalii abia sticlind. Nu-mi mai aminteam soba. Am privit mult timp prin fereastră, cu inima strânsă, şi-apoi am intrat pe uşa batantă a scării A. Un hol minuscul oliv, cu un panou de afişaj pe dreapta: plata întreţinerii. O umbră stranie, luminoasă. Apoi, imediat, un hol mai mare (dar înghesuit şi el, deloc atât de vast cum îl ţineam minte). Pe dreapta, uşa *mea*: verde, de lemn poros, aşa cum ceva în mine-o ştia. M-am uitat flămând la ea, dar nu prea mult, căci am fost tot timpul neliniştit de nişte voci care se certau la etaj. Pe uşă, numele locatarului: B. Alexandru. În fundul holului coborau trepte spre un demisol cu două uşi, din care una zăbrelită (pe-a doua am văzut-o acum câţiva ani în vis: se deschidea spre o cameră mizeră, cu preşuri pe jos, a unei babe, poate ţigancă. O canapea cu cuvertură jegoasă, albastru-nchis, pe peretele din spate. Sunt sigur că e o amintire reală). Acolo jos, pe îngusta podea de ciment mozaicat, mă jucasem adesea cu copiii, cu bizara Anişoara. Acum spaţiul acela mi s-a părut rece şi întunecat ca un cavou. O scară, la stânga, urca spre etaj. N-am avut însă curajul să stau, deşi aş fi vrut atât de mult (şi cred că prin asta am pierdut ceva esenţial), pentru că a coborât chiar atunci un ins masiv ca un bivol şi-n urma lui s-au mai auzit o vreme strigătele unei mahalagioaice. Am ieşit în soare şi-am dat ocol

vilei. În spate — bazinul cu nisip cunoscut, în schimb structura vilei cu totul neaşteptată: o mulţime de ieşinduri, ferestre, chiar uşiţe, pe care-aş fi vrut să le explorez în detaliu, se profilau agresiv pe zidul îngălbenit, mâncat de igrasie. Dar iarăşi n-am avut noroc: câteva cotarle ce zăceau acolo s-au repezit turbate la mine. Am plecat urmărit de privirile mai multor bătrânici dezaprobatoare.

Foarte, foarte aproape era strada Rossini, cu blocul unde ne-am mutat pe când aveam 3 ani şi unde-am locuit, cred, vreun an. Mi-aduc aminte perfect ziua când ne-am mutat acolo. Scările monumentale din holul răcoros sunt, într-adevăr, aproape la fel de mari ca în amintire. Dar nu ţineam minte şi intrarea din spate. Am urcat scara în spirală până la ultimul etaj, patru. Am revăzut acolo marele perete alb care mi-a apărut aşa des în vis. Pe ultimul palier m-a surprins o scară de metal ce ducea pe chepengul terasei. Pe dreapta — uşa *noastră*. Acum stă acolo un croitor. Uşa e cafenie şi mi-o amintesc chiar aşa. Am rămas vreo zece minute acolo, pe palierul cu alte două uşi, privind marele perete cu fereastră întins de-a lungul scării. Am avut, acolo, emoţia cea mai puternică, dar şi frustrarea unor spaţii interzise, unde nu voi mai trăi niciodată. Am ieşit iarăşi în soare şi miros de pomi înfloriţi şi în zece minute eram iar afară din copilărie, în praful şi hidoşenia Bucureştiului *adult*.

Acum mi-e mai limpede: poemele mele au fost o primă etapă (şi faţă) a mea, *Nostalgia* şi *Levantul* a doua (şi, pân-acum, vârful), iar *Travesti* şi *Orbitor* a treia etapă, al treilea cerc. Nu ştiu unde va duce scara asta. Aş vrea să am doar puterea să urc cât mai mult: „în cercuri tot mai largi se-ntoarce viaţa mea…“ etc., etc.

Alte planuri, alte încăperi: o cameră sau două în plus ne lipsesc ca aerul, dar ne vom sufoca totuşi

în pace, neavând noi deocamdată putere financiară pentru asta. Ar fi o mare realizare să ne mutăm mai la larg vara asta. De fapt, viaţa în doar două-ncăperi — din care pe uşa uneia scrie *Ioana Cărtărescu* şi chiar aşa e — ne-mpinge unu-ntr-altul şi ne împiedică să mai inspirăm şi altceva decât propria noastră lejeritate. Lotofagii n-ar mai fi fost aşa delăsători dacă-ar fi avut şi câte-un birou la umbră, cu cărţi şi unelte de scris…

Vise cu ape, cu ambarcaţii, mai ales sub ceruri nocturne. Uneori înot cu viteză nefirească, alteori vâslesc în bărci smolite. Dar apele sunt mereu negre şi tulburi.

Ferdydurke, sau apologia puţoismului făcută la modul puţoist superior. Pagini uimitoare între stupidităţi şi prăpăstii. Discurs despre operele imperfecte.

16 mai Am lăsat-o baltă cu mutatul. Cele 4 camere s-au făcut 3, care s-au dezevantaiat sau des-coadă-de-păun-at din nou la cele două ale noastre, ca-n constructiv-deconstructivul cântec „Hai să zicem una, una este luna". Asemenea ovreiului cu pisica, după ce am văzut apartamente şi-am avut de-a face cu samsari, ne-am dat seama ce bine stăm noi, de fapt, în Nada Florilor 1. Ni s-a luat la toţi o piatră de pe inimă. Poate peste 10 ani, când voi fi de două ori mai celebru ca azi (ceea ce nu prea înseamnă mare lucru) şi de douăzeci de ori mai nouveau-riche, să putem trăi şi noi într-o *casă*. Până atunci pereţii-ăştia strâmbi şi tocăria delabrată sunt tocmai bune să ne ţină umbră.

După tata Rockefeller, iată că şi tătucul Pleşu îmi dă o binecuvântare bănoasă (la nivelul nostru de quasi-milogi). Recte, am luat bursa *New Europe College*. Va fi, nu mă-ndoiesc, *foarte* plăcut să am de-a face cu un om ca Pleşu.

Vremea e atât de mohorâtă şi ploile atât de previzibile, că nu-mi rămâne decât să zac şi să

număr furnicile care ne-au invadat ca-n Macondo. Dormitez, respir greu şi număr furnici până adorm cu nasu-n ceaşca de cafea.

Bolile auto-imunitare, în care organismul îşi devorează componentele: scleroza în plăci, de pildă. Poate chiar schizofrenia (cu simptome negative). Bariera creier-sânge, unul dintre cele mai stranii lucruri din corpul nostru, un fel de piele interioară, este permeabilă în anumite zone: de pildă, în dreptul centrului vomei. Noxele pătrunse în sânge trec bariera pe-acolo şi declanşează voma, care elimină din stomac otrava rămasă.

Nopţile, pe balcon, mai privesc cu un ochi, ca găina, spre stele. Le-am pierdut, cum mi-am pierdut şi prietenii, şi pasiunea pentru poezie… Nu mai există stele, pielea fetelor mele luminează atât de tare că până şi nopţile înstelate mai trăiesc doar în amintire, ca unele cuvinte pe care le mai auzi în locuţiuni, dar care, separat, nu mai înseamnă nimic.

21 mai Vara e fabuloasă, nu-mi amintesc, de douăzeci de ani, vreuna la fel. Există veri care (cari) se întorc? E vara din *Mendebilul*, sau din volumul doi al *Orbitorului*, un vârtej de vegetaţie cărnoasă şi lucioasă, ceruri albastre adânci şi lumină fierbinte. Fericirea de a trăi dă pe dinafară, e o bucurie până şi să respiri praful acestei lumi delabrate… să pierzi vremea e o fericire, cum şi să lucrezi, cum şi să te cerţi, să flanezi prin oraş, să transpiri…

Vis cu Marin Preda! Scriitorul moromet era un gândac mare, palid, cu labele-n sus, aproape mort. Mai zvâcnea totuşi din vreo două picioare. L-am pus într-o pungă de plastic ca să-l arunc la gunoi. Totuşi, văzându-i slabele mişcări prin pelicula transparentă, nu m-am îndurat, ci l-am aruncat cu pungă cu tot într-un borcan cu apă. Când mi-am mai aruncat privirea spre el, devenise un crustaceu galben, care se zbătea să iasă din pungă. Până la

urmă a reuşit. Plasticul plutea prin apă, aproape invizibil, iar Marin Preda era acum un peştişor cu ochii rotunzi. Mă întrebam, pe de-o parte, dacă el îşi dă seama că e scriitorul şi nu poate exprima această dureroasă conştiinţă, iar pe de alta dacă nu cumva, evoluând embrionar, gândacul-crustaceu-peşte nu va redeveni cândva om.

În alt vis, noaptea trecută, priveam o cadă de fier în care se aflau, pietrificate de vreme, excremente umane. „O să iau bani", am interpretat eu, mai târziu, visul. Ambele vise nu sunt decât nişte puzzles din întâmplări recente.

Vânt fierbinte, rufele se zbat în balcon.

23 mai Ieri — depresiune endogenă, sau ceea ce se cheamă „urât". „Mă sfâşie câinii melanholiei"… Acum totul e mai estompat, dar ziua se anunţă la fel de lungă şi de goală. N-am mai avut senzaţia asta de închidere absolută, de plictiseală şi singurătate de ani de zile. Şi nu pot nici măcar s-o exprim. Asta, poate, mă plictiseşte cel mai rău: că nu pot să-mi spun plictiseala fără să fiu plicticos. Azi însă sunt doar trist, o tristeţe de cap, tristeţea celui cu nistagmus, a celui care vede imaginile duble şi suprafeţele umflându-se uşor. Şi culorile devenind livide, apoi îngroşându-se la loc.

Vis cu nave şi cu Răzvan R. Mă trezesc mai devreme şi consecinţa e că nu mai pierd aşa uşor visele. Tot (maybe) din cauza asta mă năpădesc, toată ziua, fulgere mnezice; ca de obicei, nu distingi, în flash-ul violet, emoţia de amintire. Poate că, într-adevăr, în arhiva minţii noastre cele mai vechi amintiri au fost codificate ca emoţii pentru că au fost *percepute* aşa.

27 mai Capul al (şi pulofonia e la locul ei aici) dooşcincilea din *O* pare să nu se mai termine niceodată — în schimb o să mă termine pe mine, cel terminat (dar nu mântuit) de mult. Discursu' popii din Rudeni s-a zis, ca să urmeze ce? Nu ştiu şi nici că-mi pasă. Ce scriu se ridică din mine ca

aburul din cafea. Dacă un copil ar ieşi din gaura femeii ca un abur, n-ar mai fi nici naştere, nici maternitate. La fel, autorlâcul meu e ceva de care, acum, abia-mi aduc aminte (duioase, dulci cuvinte…). Nu-mi mai amintesc însă travaliul, the labours, muncile, ci doar aura galbenă a misticii, mistificării, mistagogiei din jur. Nu mai ştiu cum mi s-au rupt atunci, ca hârtia, organele interne ale minţii. Acum nasc câteva celule pe săptămână, mai puţine decât neuronii care-mi mor pe minut, şi le arunc într-o chiuvetă de smalţ, sperând că în zece ani voi scoate de-acolo un om întreg, pe deasupra cu aripi şi cu un briliant în frunte. Cartea asta e cea a unei deznădejdi nonşalante. Aş vrea aşa mult să scap de ea, să scriu altceva, poezie sau fteatru, să fac altceva… Deocamdată nu pot exista în ochii mei decât ca autor al lui *O*. Capodoperă sau imbecilitate sau ambele două deodat. Şi măcar dacă aş putea scrie la ea cu adevărat, măcar dac-aş mai vrea să meditez şi să citesc pentru ea. Aparent, însă (apparently) nu mai vreau nimic.

OK, şi acuma visul. Fincă-n materie de clişee sunt mai tare şi mai tare. Nici o pagină fără un vis. Şi, cu cât visez mai puţin şi mai banal, cu atât regula asta se aureşte în baia de mediocritas. Iercam în un avion şi săream cu paraşuta şi pluteam prin aier şi totu era feric. Then: iercam la Costel şi Tuţi şi Costel zice: „Şti că azi e ziua mea?" şi ieu zic nu ştiam şi iel mă pupă pe bot şi io mă şterg şi mă mir. Dupaia mănânc o prăjitură cu vii şi ne…

Mă privesc în televizor: Grigore Alexandrescu, în cămaşă verde cu dungi albe, scrie la masa lui de brad.

9 iunie Haos. Catastrofe. Fractali. Atractori stranii. Mi-a picat exact la timp în mână cartea lui Alain Boutot, *Inventarea formelor*. Câteva idei sunt notabile. Cea esenţială: de la Newton, ştiinţele au renunţat să explice şi să descrie lumea la scară

umană. Câteva teorii morfologice din secolul nostru — dar având rădăcini în Cantor, d. e. — se opun acestei tendinţe: teoria catastrofelor (adică a fenomenelor de discontinuitate — René Thom); teoria fractalilor (Benoît Mandelbrot, 1975; exemple de mulţimi fractale: mulţimea triadică a lui Cantor; curba lui Von Koch; sita lui Sierpinski), teoria structurilor disipative (Ilya Prigogine); teoria haosului (studiul turbulenţelor, David Ruelle; atractori stranii care sunt fractali).

În acelaşi timp (şi — cum oare? — în acelaşi sens) citesc şi *Evangheliile apocrife*, din care o să notez ceva mai târziu o viziune fantastică. În momentul naşterii lui Isus, lumea încremeneşte ca şi când ai pune o pauză unei benzi video sau ai opri un film pe un singur cadru. Dar splendidul citat — mai târziu, când o să mă edific cu totul. Deocamdată doar am răsfoit bizareriile astea.

Chiar şi aşa, complet confuz, aproape inexistent cum sunt acum, totuşi sunt mai bun decât cel care am fost din '92 până în '95. Sunt iarăşi nimeni, pot iarăşi să fiu eu însumi, chiar dacă asta înseamnă singurătate şi haos. Sunt iar adolescent, am 16 ani şi n-am făcut nimic pân-acum şi nu ştiu ce vreau şi ce pot să fac. E singura şansă ca să poţi începe cu adevărat ceva — orice. Asta-mi dă puterea să-ncep de fiecare dată, cu fiecare pagină, *Orbitor*. Fiecare capitol al lui ar trebui să fie Capitolul 1, fiecare pagină, pagina 1. Şi fiecare volum, volumul I…

„Trebuie înlăturată ca fiind iluzorie această concepţie primitivă şi quasicanibalică a cercetării conform căreia, pentru a cunoaşte un lucru, trebuie mai întâi să fie desfăcut în piese“ (Boutot). Morfologia se opune reducţionismului (intern şi extern). Formele sunt autonome faţă de materie şi au legi proprii.

Familii de fractali: 1. Determinişti: Cantor, Koch, Sierpinski, Mandelbrot. 2. Nedeterminişti: Cantor şi Von Koch aleatorizaţi, fractali browneeni; zborul şi scara lui Levy.

11 iunie Caniculă grea, de ţară curmalieră. The naked apes se târăsc goale prin case, privind cu ochii strânşi spre cuptoarele ferestrelor, unde se aliază aur verde cu verde aur. Pe prelatele balconului s-au aşezat multe culori. Voci şi ciripit găinăţează aerul. M-au mâncat ţânţăroaicele şi mă scarpin în tălpi. „It's just another day."

Ieri noapte, pe balcon pân-a albăstrit de ziuă, în scaunele de pânză, cu un *Seagram's Pipers* în faţă. Stele. Şterse, stele urbane. Jos — frunziş palid, lumini spectrale, câini căutând în gunoaie. Zgomote de noapte, ciudate. O stea trece cu mare viteză pe cerul aproape negru şi se înalţă atât de rapid, că se şterge, pur şi simplu, treptat, de pe fundal. „Să nu-mi spui că asta a fost un avion sau un satelit", îi spun lui Kitty (o faţă complet întunecată, cu mici, slabe scântei albastre pe locul ochilor). Mai trece puţin timp şi… o stea mai mare, venind dinspre dreapta, ajunge cam în dreptul ochilor noştri, cu aceeaşi viteză de neatribuit vreunui obiect pământesc. Zbura orizontal, dar nu perfect rectiliniu, ci cu mici ondulaţii. În dreptul nostru, steaua începu să se apropie de noi. Strălucirea ei crescu până o depăşi pe cea, din stânga, a lui Venus, şi creştea încă. Ne-am înfiorat amândoi. „Mircea, hai în casă!" Am mai ezitat câteva clipe. Steaua, evident, venea direct spre noi. Am şters-o amândoi în sufragerie şi ne-am uitat mai departe prin perdele. Ca şi când şi-ar fi ratat ţinta, chiar din momentul acela steaua se depărtă, se micşoră şi îşi reluă plutirea spre stânga. În zece secunde trecuse de peretele balconului. Nu e (o) glumă.

Iar a doua zi eram în troleibuzul încins, stăteam în picioare, în dreptul uşii, şi citeam din *Evangheliile apocrife*. Un fluture gălbui a venit bătând din aripi şi mi s-a aşezat pe carte cu aripile lipite una de alta. Mi s-a părut atât de *evident* că romanul meu se revărsa încă o dată-n realitate,

căci fluturul vernil-fosforescent pe dosul aripilor, complet încremenit pe cartea mea, venea din pagina pe care o scrisesem chiar ieri dimineaţă şi care era despre fluturi şi Evanghelii… Am apropiat cartea de crăpătura de sus a uşii, ca să eliberez mica fiinţă, dar ea s-a ţinut bine cu gheruţele picioarelor, în ciuda curentului de aer. Am început să citesc din nou despre atrocităţile lui Isus-copil (meritând corecţia din tabloul lui Duchamp) şi, când mi-am întors iar ochii către Calea Moşilor şi bare şi scaune şi gagici cu negi sub buza de jos, fluturele nu mai era.

And now — citatul promis, cu video-ul pus pe pauză: „Eu, Iosif, mergeam fără să înaintez nici un pas. Am privit bolta cerului şi am văzut-o nemişcată. Păsările îşi încetară zborul. Am privit pe pământ şi am văzut câţiva oameni aşezaţi în jurul unui blid, gata să mănânce. Dar mestecând nu mestecau, luând dumicatul nu-l luau şi ducându-l la gură nu-l duceau. Toţi stăteau cu ochii spre cer. Era şi o turmă de oi la păscut care însă nu se mişca din loc. Păstorul ridicase toiagul, dar mâna îi încremenise deasupra capului. Am privit spre râu şi am văzut cum stăteau iezii cu boturile aplecate, dar fără să bea. Apoi dintr-o dată toate-şi reluară mersul firesc.“ Viziunea e evident desprinsă de restul protoevangheliei lui Iacob şi, la fel ca oprirea soarelui pe boltă şi darea umbrei cu nu ştiu câte trepte înapoi, e o viziune a manevrabilităţii timpului într-o realitate experimentală, de mâna a doua, o lume creată sau o copie a unei lumi.

E un superb aer metafizic în tabloul ăsta în care nu se mişcă decât privirea. Toate structurile naraţiunii sau viziunii mitice sunt încălcate aici şi nu poţi să-ţi reprimi sentimentul că aşa a fost cu adevărat. Iar faptul că e singurul fragment la persoana I arată mai pronunţat că e vorba de încorporarea într-un basm mitic a unei mărturii adevărate, ireductibile ca o pietricică în pâine. Sunt convins că Iosif a trăit şi a transmis,

cutremurat, altora, mereu în aceleaşi cuvinte, oprirea timpului în vremea naşterii lui Isus.

1 iulie Am intrat în miezul arhetipal al verii, cu străzi peste care se arcuiesc tuneluri de frunziş, cu miros de vegetaţie şi praf încins (deloc neplăcut), cu odihnă de câine lungit sub un camion, cu boemă tristă şi sex de dimineaţă şi sex de seară… Miezul chinuitor al vieţii, când filmele din arhivă s-au şters şi celuloidul lor s-a ofilit: înainte de trezire, doar, câteva imagini: şcoala, dar ostilă, proaspăt vopsită (însă la fel de masivă ca *atunci*), cu câţiva inşi jucând fotbal în curte şi cu o iarbă ruginie, fină ca o blăniţă, întinsă spre cerurile albastre din zare: de ce mai trăiesc, de ce nu mor chiar acum, chiar *acum*?

Am avut câteva zile de recuperare, căci ajunsesem aproape la caşexie — fizică şi nervoasă: din adolescenţă nu-mi amintesc să mai fi arătat aşa rău: fruntea tare ca piatra, cu fiecare muchie de os pipăibilă, ochii sleiţi, obrajii cu pielea moale, coastele ieşite şi nici un strop de grăsime pe burtă. Acum sunt iar OK şi, sigur, pe fondul de dezamăgire uscată faţă de mine însumi, de care nu mai scap de la 35 de ani încoace, mă simt totuşi şi psihic mai întremat. Am mai şi citit puţin: pe lângă eternele „Tricks & Tips“ şi altele ejusdem farinae (à propos, computerul funcţionează, în fine — aproape — cum trebuie, spre plăcerea mea de-a dreptul orgasmică; dacă-i setez şi culorile şi dacă-i pun claviatură românească, voi putea lucra pe el, aşa cum e, ani de zile), am recitit cu plăcere Jean Follain şi mai ales Catullus. Dar sunt atât de blocat intelectual, încât prefer să nu spun mai mult despre asta. Nu mi-e gândul la scris. Sunt risipit, circuitul mental care-şi spune „eu“ nu-şi poate regăsi circuitul mental care-şi spune „eu“, care nu-şi poate regăsi…

Am făcut, în silă, un interviu pentru *Dilema* şi-am spus acolo tot soiul de lucruri cinice şi triste, în

care nici măcar nu pot crede. E jalnic. Şi doar ştiam: if you don't feel like, you don't have to do it… N-am nevoie de ieşiri de-astea în public: nici eu, nici ei nu o merităm. Mi-am recitit ultimele pagini din *O*: pe cât îmi dau seama, sunt la fel de bune ca tot ce am scris vreodată. Dumnezeule, chiar sunt — decăzut, chinuit, înstrăinat, bătându-şi joc de sine — dar *chiar sunt* un scriitor. Mi s-a dat asta şi nu mi se mai poate lua înapoi. Dar puterile îmi sunt în scădere şi *trebuie* să termin, totuşi, repede primul volum. Până-n toamnă, îmi zic acum, şi cred că e cel mai realist aşa. (De când n-am mai scris ceva bun despre o pagină de-a mea! De când mă omoară depresia, necredinţa asta! Ca să fii un scriitor adevărat trebuie să te *simţi* aşa, nu se poate altfel.)

7 iulie Pagini delirante la *O*, care virează definitiv în nebunie. Nu văd cine-ar putea suporta aşa ceva. No limits. Dar limitele au şi ele o limită, ca şi nelimitarea. Eu trec aici până şi de ea. Încă vreo 10 pagini, adică vreo lună de lucru — dar până prin septembrie, de fapt, fiindcă urmează muntele & marea — şi am panoul stâng al retablului gata. E inuman, totuşi, să munceşti atât la o carte: zece ani din viaţă… Şi o mie de pagini de poezie compactă, sondaj abisal ca o injecţie-n creier şi expresivitate multiorganică nu sunt uşor nici de imaginat, nici de scris, nici de citit. Cred că, de fapt, sunt mai greu de citit decât de scris. În zilele, în lunile, în anii ăştia „eu sunt *Orbitor*", e tot ce sunt, tot ce mă-mpiedică să-mi fie atât de frică, să fiu atât de neliniştit încât să —. Visele nocturne spun asta: stăteam de vorbă cu amicul F. I. despre anii nebuni ai juneţii şi junimii noastre şi nostalgia m-a copleşit atât de tare încât am început să plâng: „Doamne, ce s-a ales de noi, ce-am ajuns, Florine…" Am plâns în somn, în hohote, până m-am trezit confuz şi idiot şi-apoi am zăcut pe spate, fără să mă pot scula, mai mult de-o oră.

Blocuri enorme, opace, în vis. Ajungi, pe scări în spirală, la ultimul etaj, unde este uşa apartamentului dorit cu intensitate aproape erotică: vrei să pătrunzi în el împins de hormonii androgeni secretaţi de glandele visului, dar mereu dorinţa e frustrată. Toate aceste blocuri sunt *galbene*, iar uşile (no surprise!) *stacojii*. Acest stacojiu faimos nu e însă o culoare, ci o calitate lingvistică a cuvântului „stacojiu", un câmp de sensuri în care cred că predomină o imagine: coaja de sânge. Uşile din vis sunt coji de sânge pe răni străvechi.

Vară goală şi singură. Căldură şi sufocare ca pe corăbiile care aduceau sclavi de pe Coasta de Fildeş. Părul ud fleaşcă la ceafă. Corpul complet gol (altfel nu se poate sta în casă — şi noroc că putem sta în casă, fiindcă afară sunt flăcări) acoperit de o peliculă lucioasă de apă, plină de meduze, castraveţi şi stele de mare. Corpuri tropicale tolănite, cu plajele lor sărate, pe canapele şi covoare. Şi sus, deasupra blocului de vizavi, o lamă de aur topit, la care nu poţi privi. Iulie, 7 iulie.

19 iulie O săptămână la munte, atât de frumoasă încât orice descriere n-ar fi decât încă o carpetă cu acea răpire din serai pe care-am avut-o tot atâta timp atârnată în faţa ochilor. O întoarcere în epuizarea ştearsă a oraşului european în care viermuieşte nimicul. Nopţi de atroce insomnie, patru una după alta. Şi de vise bălăcite, pe un singur subiect şi monocolore: cafeniu-roşcate. Subiectul? Not now. O carte: *The Jesus Conspiracy* (sau, ca pă la noi: *Isus?*). Aici, câte ceva de spus. Bun, Isus n-a murit pe cruce. Aşa cum bănuiau evreii, totul a fost o înscenare la care-au participat Iosif din Arimateea, Nicodim şi sutaşul Cornel, toţi criptocreştini (şi vechi esenieni, ca şi Ioan şi Isus, probabil). Isus a fost coborât de pe cruce înainte să moară, după ce i s-a dat un drog cu efect cataleptic — băutura

misterioasă din burete. A fost dus în criptă şi oblojit în giulgiul îmbibat cu smirnă şi aloe — substanţe curative. Acest giulgiu s-a păstrat până azi şi cuprinde imaginea lui Isus, faţă-spate, imprimată în negativ. Se vede pe ea că trupul sângera încă (deci — că omul nu putea fi mort, zic autorii cărţii). Dar credinţa creştină are ca piatră unghiulară tocmai reînvierea Mântuitorului, cu care fiecare credincios se identifică: promisiunea învierii se întemeiază pe această primă probă. Pavel arată că dacă Isus n-a înviat, nu există înviere şi toată credinţa e zadarnică. Iată de ce, spun autorii şi eu o cred, biserica ar vrea să scape de giulgiu şi a întreprins mai multe acţiuni pentru asta. Partea cea mai fascinantă a cărţii e însă nu reconstrucţia poveştii evanghelice (unde eu am multe dubii şi obiecţii), ci aventura fantastică a relicvei: giulgiul din Torino. Împăturit, el a fost mai întâi Mandylionul din Edessa şi Constantinopole, apoi Graalul — e cea mai originală sugestie din carte — imaginea sfintei Veronica, idolul templierilor (capul bărbos numit, bizar, Bafomet) şi, în fine, linţoliul de azi. Rămâne complet enigmatic modul în care imaginea lui Isus s-a imprimat pe pânză. Nu ţine (şi autorii nici nu insistă prea tare) explicaţia cu vaporii de smirnă şi tămâie. Tocmai asta, şi multe alte detalii ignorate din Evanghelii, ruinează, cel puţin parţial, teza autorilor. De altfel, nici nu e sigur că bărbatul din imagine ar fi fost încă viu. Şi-apoi, el nu era orice om, ci Adevărul şi Viaţa. Imaginea ar putea fi reflectarea aurei corpului astral, după transformarea, „într-o clipită de ochi“ a pământescului în ceresc. Moartea, atât de greu de definit în general, pune şi mai multe probleme aici. Dar chiar şi dacă scenariul a fost exact cel al autorilor cărţii, nu e deloc limpede că Isus a participat (ca înşelător) la propria lui salvare. Poate că discipolii, din exces de zel, au compromis o minune sublimă. Nici aşa însă lucrurile nu ţin până

la capăt şi ce s-a petrecut atunci, în punctul 0 al axei de coordonate a crucii şi-a lumii moderne, rămâne ambiguu şi obscur, admiţând câte ceva din toate interpretările şi neîndreptăţind cu totul nici una. Să adaug că Isus avea l,82 înălţime, 79 kg greutate — un om masiv pentru acea vreme — şi grupa de sânge AB IV.

Mă apropii de final cu prima parte din *O*. Sunt şanse ca volumul să apară chiar şi anu-ăsta şi *sigur* la anul. În mai puţin de 4 ani — cam în 2000 — ar trebui să am şi al doilea volum, pentru ca prin 2002 să închei cartea. O să am atunci 46 de ani şi o să fiu un autor tânăr. Dar puterea şi devoţiunea mea au scăzut. Poate după multă odihnă voi putea (o să pot) reîncepe.

Într-o seară, lângă mânăstirea Sinaia, am simţit tristeţe. E prima dată când am trăit-o pură, fluidă şi uşoară, fără nici un conţinut, fără gânduri şi fără senzaţii. Curată, limpede tristeţe, cum nu ţi se dă, poate, decât timp de câteva minute în viaţă.

21 iulie Puterile vizionare, câte le-am avut, îmi scad. Ultimele pagini ale părţii I sunt chinuite şi seci, arătând, de fapt, cât de chinuit şi de sec sunt. Cum ar fi ele, un lucru e cert: au rămas puţine: 3–4. Mai puţine decât credeam. Greul — ce eufemie — va veni de-atunci încolo. De fapt, abia am intrat în poveste, abia i-am schiţat adâncimea şi frontierele (nu limite: „margini nu se văd, priveliştea n-are“…). Urmează zeci de poveşti intersectate şi mai ales două (trei): povestea de dragoste; povestea lui Victor; povestea lui Herman (era să zic Ioan). Şi povestea lui Mircea über alles. Oh, fuck it, ajungă zilei necazul ei.

Comut de pe un program pe altul, îmi aloc forţe şi memorie pentru lucruri de multe ori incompatibile, opuse, echilibristica vieţii, îmi gestionez, nervos dar încă răbdător, resursele, nu grozave, ale sistemului. Sunt echilibrat, dar dedesubt tot vuieşte ceva, sunt viermi enormi care

se zbat să scoată mandibulele prin pielea însângerată. Adaug, foaie după foaie, straturi de azbest scrise pe ambele părţi, sub mine, şi sper că sistemul n-o să crape o dată fără avertisment.

Privirile-n afară — în revistele literare, de pildă — mă sperie puţin şi mă frustrează: nu mai sunt acolo. Mă uit în oglindă şi nu văd pe nimeni. Parcă aş fi emigrat. Sunt acum inexistent pentru *vieaţa rumânească*. Dar asta mi-am şi dorit. De fapt, îmi dau seama că tot ce am făcut cu mine în ultimii ani a fost să-ncerc să dispar din oglindă.

28 iulie Câinii paradisului de Abel Posse, deloc rea, fireşte cu manierismele hidalgice post-marqueziene de rigoare. Superbă e febra erotică a Isabelei, cu sexul care îi ţiuie atât de tare, încât vibrează crucifixul din faţa ei… La fel, spălarea lui Fernando, de pe care se iau straturi geologice de jeg. N-aş fi putut face scenele astea.

Vis biblic. Iehova trebuia să „ne" incendieze satul. Peisaj măreţ, cu munţi ciudat configuraţi. Moise urcă pe culmea lovită de trăsnete şi strigă de-acolo spre cer: „Nu ne pedepsi! Nu ne pedepsi!" Fireşte, *eu* sunt Moise şi urlu cât pot. Dar Dumnezeu nu răspunde. Pedeapsa (pentru ce?) urmează chiar în acea noapte. Ni se cere să părăsim satul. Ne luăm rogojinile şi fugim pe panta dealului spre o zonă cu pomi fructiferi. „Pe platformă! Fugiţi pe platformă!" Jos, în sat, începuse prăpădul. Tot visul într-un clar-obscur învârtejit, gen Caravaggio.

Am vorbit cu dl Liiceanu despre *O* şi o să dau cartea, cu câtă strângere de inimă, la Humanitas. S-ar putea să apară chiar anu-ăsta. Am fost elocvent şi convingător, am ajuns până la a spune, luat de val, că *O* are unele pagini „extraordinare". Iar acum o să suport consecinţele. Adevărul e că nu am o imagine a acestor 466 de pagini şi asta fiindcă, probabil, *nu există* o imagine a lor. Şi,

deci, *nimeni* nu o va avea. Nici măcar n-am terminat bine manuscrisul. Sper să primesc dischetele cu dactilograma ca să pot lucra, cât de cât, pe ea.

29 iulie Azi am terminat prima parte din *Orbitor*. Am scris 466 de pagini de caiet, ceea ce ar putea să însemne cam 370 de pagini de carte. Am lucrat la el începând de pe 7 dec. 1992, asta înseamnă că am scris timp de 3 ani, 7 luni şi 3 săptămâni, adică vreo 1 320 de zile. În medie, am scris cam 10 pagini pe lună, ceea ce pentru o proză normală e foarte puţin, dar pentru ce-i aici e ceva. Îmi simt acum mintea atât de sleită, că mă-ntreb dacă o să duc vreodată cartea asta mai departe. În momentu-ăsta nu ştiu însă nici măcar dacă o să-mi mai pot duce mintea mai departe, corpul, viaţa mai departe. Sunt total epuizat.

15 august Ruina jurnalului meu se desăvârşeşte o dată cu decăderea a tot şi a toate. Caietu-ăsta e ca un colţ de zid rămas încă-n picioare între gunoaie şi sârme. Între cărămizi s-a fărâmiţat mortarul, şi găuri negre se îmbâcsesc de pânze de păianjen. Viermi laţi, cenuşii, ca de cauciuc, se strecoară prin crăpături. Lichenii rod şi calcinează rămăşiţele tencuielii. Pe zid a scris cineva insanităţi lăbărţate, apoi le-a stropit cu jeturi galbene. Ruinele put, apoi duhoarea se ruinează.

Nu ştiu când o să am curajul să mă apuc de partea a doua a cărţii. Deocamdată n-am linişte, îmi sună în urechi doar voci de rubedenii, mă scol târziu după nopţi de insomnie… nu mai am „dimineţile fericite“ de altădată. Aştept, îndur, tac. Orice mişcare mă afundă mai mult. Sunt până la brâu în nisip mişcător. Până la 40 de ani în viaţă mişcătoare, care mă sileşte să stau imobil. Da, „the more you travel, the less you know“…

16 august Am dat drumul programului care măsoară azi toată voinţa mea: m-am trezit, adică, la 8 dimineaţa, cum vreau s-o fac, am, n-am treabă, şi de-acum încolo. Zilele-mi vor fi lungi şi, mai mult ca sigur, pustii ca nişte stepe. Cât despre farmecul sfânt — cred că 8 dimineaţa e un bun moment de vânătoare hipnică, deşi trofeul de azi-noapte n-a fost cine ştie ce rămuros. A fost mai degrabă, cum e totu-n viaţa mea ne-ntemeiată pe nimic, o copie a unor spaţii mai vechi şi mai bune. Coborâsem la subsolul liceului şi umblam prin nişte coridoare decente, dezamăgit puţin de lipsa de enigmă a acelor adâncuri. Pereţi albi, uşi, becuri din loc în loc. Dar, în capătul unui coridor, o poartă mai impozantă m-a făcut să sper: urma grota, enorma grotă din visul de acum vreo 10–15 ani, care m-a uimit atât atunci, când mai aveam vise uimitoare. Am deschis poarta, pregătit pentru emoţie şi miracol. Perspectivele din spatele ei erau într-adevăr vaste, dar sala nu era totuşi grandioasă, ci doar un fel de combinaţie de peşteră cu stalactite şi sală de clasă supradimensionată. Nimic metafizic, mai ales că erau pe-acolo şi câţiva colegi şi colege din aceeaşi perioadă. Vreo trei–patru stăteau pe un fel de scenă şi improvizau muzică. Totuşi era un fel de levitaţie: pluteam, cu mişcări teribil de lente, prin aerul gros, şi încercam să produc ecouri şi distorsiuni vorbind către pereţii îndepărtaţi. Mai ţin minte că o dată, nu ştiu de ce, am ţipat din toate puterile, mai mult ca să-i impresionez pe cei din jur, dar ţipătul a ieşit slab, ca de fată famelică. Visul s-a zdrenţuit într-o conversaţie de circumstanţă, purtată pe un drum înserat.

19 august Fugitiv damf de toamnă, cu toată revoluţia neuro-hormonală de la schimbarea luminii. Aseară, venind cu Cri prin întunericul Căii Moşilor, am avut simultan sentimentul ăsta inconfundabil, răscolirea asta entuziastă: e toamnă,

e spre toamnă. Şi totuşi e încă august şi e caniculă, dar obosite, uşor blazate, mai gracile şi mai lucide at the same time. Curând aerul o să fie rece şi mintea se va deschide ca un animalicul transparent, cu mii de filamente. Într-un curent de apă-ngheţată.

Deja sunt entuziast, am proiecte în ciuda lipsei oricărei verbalizări, simt de fapt proiectele născându-se şi mişcând deasupra palatului şi sinusurilor mele, apăsând greu ca o ţâţă peste fluturele etmoid. Vreau, ca de obicei, să scriu poeme, să ascult muzică, să ies în oraş, să *fac* ceva, să pun lucrurile în mişcare. Aş scrie, aş călători. Mi-a fost groaznic de dor de Paris zilele trecute. Azi-noapte am visat despre Frisco. Ceaţa de pe creier trebuie să se ridice şi oraşele mele să apară tot mai limpede. Mi-e dor de frig, de întomnare, de berării ude, cu frunze ude de castan pe jos. De sala Dalles, de gagicuţe foarte tinere, foarte rujate, de standurile de răcoritoare… Aş vrea s-o iau pe străzi, prin centru, prin vântul de *atunci*, prin toamnele de *atunci*. Să scriu cărţile *acelea*, alea… The hell with this isolation.

O este o fundătură, ca şi *Levantul*: natura cărţii, aspectul fragmentat (e doar primul volum), mărimea finală fac imposibilă, practic, traducerea ei în altă limbă. *O* este o carte posibilă doar în româneşte, şi poate nici acolo. Poate şi acolo e doar „probabilă“. Aş vrea să mai public o carte de versuri cu textele mele „prozaice“ (dacă dau din întâmplare de vreun editor). Da, o să am un an, de-acum încolo, destul de agitat: facultatea, cenaclul, doctoratul, publicările-astea, drumurile abroad. Poate mai multe cărţi citite, poate prieteni noi…

Despre post-roman.

Un insectar cu oase etmoide.

22 august Am o mulţime de proiecte, un neastâmpăr deocamdată sterp, fiindcă nu-i susţinut decât de doza de cafea cu o linguriţă de toamnă

(hm!). Aş vrea să mişc lucrurile, sunt sătul de izolare. Vreau să îmi pun scrierile în circulaţie, să mă-nvârt prin lume (literară au ba), să exist, să respir acele peisaje dintre Universitate şi Inter, acele tonete cu cărţi, acele boutiques, acele studente, acea ameţeală fericită a zilelor galbene şi calde încă de septembrie. Când începi din nou să trăieşti. Literatura începe iarăşi să-nsemne ceva pentru mine în ciuda refuzului minţii mele de a mai întoarce vreo pagină. Mă accept aşa cum (nu) sunt: un puşti de 40 de ani, în blugi şi tricou lăbărţat, cu coadă la spate, nearuncând niciodată vreo privire meduzei, maturităţii. Vânzătorii de casete şi compact-discuri, rock-eri cu cercei şi tipe-n tricouri negre se uită neatent după mine, prin mine.

O e la dactilografiat. Mă-ntreb cu destulă nelinişte cum o să arate manuscrisul acestei bizarerii. Nici *T*, nici *O* nu sunt cărţi proaspete, genuine, ci sunt putreziciuni fosforescente, „amurgul amurgului educaţiei", cum ar spune Pound. Decadenţa în floare, cu minunea şi oroarea ei. Pentru că eu însumi sunt aşa. Scrisul meu m-a format şi-n cele din urmă m-a deformat prea tare ca să mai fiu capabil de prospeţime. Nu mai e seducţie arzătoare, ci voluptate neglijentă. Am fost curat şi, fără voia mea, seducător în *P. de A*, de-o pildă. Acum — dar am împins şi-aşa prea tare corniţa asta de melc.

31 august M-am trezit greu, la prânz, cu o senzaţie de sufocare şi tristeţe adâncă. Aseară, pe balcon, cu un păhăruţ de vodcă, priveam stelele impasibil, de parcă n-aş fi existat şi ceva gol de conţinut ar fi privit spre cerul de toamnă, şi mă gândeam că n-am înţeles niciodată până acum ce înseamnă resemnarea şi că a venit momentul s-o înţeleg pe propria mea piele. N-o să fiu niciodată un Übermensch, un zeu, un izvor de apă vie, un focar de lumină mântuitoare, ci doar un om tot mai

bătrân, tot mai resemnat la gândul resemnării. Şi până şi asta mi-e cu totul indiferent. Iar azi, în ultima zi de vară, am simţit şi corolarul acestei zgârciri interioare: mi-am dat seama (o ştiam şi totuşi mi-am dat seama brusc) cât de singur sunt, cât de rău am ajuns, mai rău decât alcoolicii şi vagabonzii. Fiindcă sunt *nimeni* şi nu am nimic de spus nimănui. M-am gândit la călătorii, chiar până la Universitate şi-napoi, numai să ies din casa asta şi, dacă se poate, din pielea jegoasă şi descuamată a lui M. C. Doar câteva înghiţituri de aer rece, doar nişte întâmplări mărunte, doar atât...

1 sept. Dublu vis cu Kitty azi-noapte. În prima parte urcasem cu ea la pictorul I. D., dar nu în atelier, ci în casa pe care şi-a luat-o de curând. Stăteam de vorbă în holul întunecat la un păhăruţ de palincă extrem de tare, „cu biluţe“, singurul lucru care lumina gălbui-cafeniu în penumbră. După o vreme am plecat, am coborât nişte scări vechi în spirală, cu un fel de lambriuri mâncate de vreme, şi am ieşit într-un extraordinar peisaj iernatic, într-un oraş semi-necunoscut, parcă din altă epocă. Abia atunci, flanând pe străzile ninse (să fi fost Petersburgul?), printre multă lume străină — era şi un râu cu un pod *Jugendstil* de cocleală verde-albăstruie —, mi-am dat seama că n-o luasem şi pe Kitty cu mine. Vinovăţie şi gelozie se drămuiau farmaceutic în mintea mea, când ea a apărut la un colţ, cu o broboadă rusească pe cap, zâmbitoare, palidă şi enigmatică, foarte femeie… în cealaltă secvenţă eram cu ea şi cu Ioana într-un orăşel îndepărtat, desenat precis, cu clădiri înghesuite, date cu var grunjuit mare, totuşi nu clădiri obişnuite, ci mai curând bizare, cu un fel de *patio*-uri, cu scări ducând la pivniţe etc. Impresie de provincie înfundată-n uitare. Căutam s-ajungem undeva, poate la gară, şi nu nimeream drumul. Am străbătut o mulţime de curţi şi galerii, sărind uneori peste garduri, până ne-am înfundat în

nişte arii cu grâu, la fel de înghesuite ca şi casele, închise între garduri înalte de lemn. Într-una dintre ele era un camion care încărca grâu şi nişte muncitori inconsistenţi, „generici“, care foiau în jur. Am încercat să ocolesc camionul şi deodată, ca şi-n primul vis, le-am pierdut pe fete. Am mai auzit-o o dată pe Cri strigându-mă slab de dincolo de un gard… De-aici a-nceput o căutare disperată. M-am trezit din nou în urbea tăcută, am alergat în toate părţile, am întrebat o mulţime de oameni — cu feţe luminate ciudat, verzui —, am privit prin ferestruici de fortificaţie spre câmp, obsedat de gândul că fetelor li s-a întâmplat ceva oribil, ore-n şir am alergat pe uliţele aproape neluminate… Eram epuizat de frică şi alergare şi intrasem într-una din clădirile albe — lungă şi cu multe bolţi înăuntru — ca să mai întreb pe cineva (S., cu părul lui ca de vată, vine să mă-mbrăţişeze, dar n-am nici un chef de el), când le văd pe amândouă venind dinspre o hală de sticlă murdară: Ioana cu pelerina de ploaie pe ea, iar Kitty (cred) într-un tricou roşu. Nici n-am mai putut să mă bucur de obosit ce eram.

3 sept. Complexul meu, care m-a amărât întotdeauna, că nu sunt capabil de adevărată fantezie în scris, vine în mod sigur din zona Voilei. Mi-am amintit azi plăcerea indescriptibilă (nu ca intensitate, ci ca formă) cu care ascultam, în dormitorul cu 40 de copii, pe de-o parte povestirile din *Marile legende ale lumii* pe care ni le citea, câte-un sfert de oră înainte de somnul de după-masă, o învăţătoare care trebuie să fi fost o femeiuşcă foarte dulce, căreia azi aş fi vrut să-i desfac picioarele şi, în loc de Sfântul Graal, să-i contemplu potirul mistic dintre ele, dar care atunci era pur şi simplu doamna care ne citea din cărţoiul masiv şi mirific colorat (inflexiuni argintate şi aurite de sârmă verbală ridicate în aerul exotic al minţii noastre, căci ce însemna Charlemagne

pentru noi, sau Ruslan, decât cuvinte brodate?), iar pe de alta improvizaţiile ţăcănite, aplatizate istoric până la iresponsabila bandă desenată, mai mult făcute din energie verbală, ale băiatului mai mare, necioplit, ţigănos (cum dracu-l chema?), dar de un talent al încârligării faptelor de-a dreptul homeric, şi care amesteca toate epocile în ceea ce conta cu adevărat: eroismul pur al unui singur personaj în faţa unei obtuze, inepuizabile gloate de monştri. Pe de-o parte, deci, aveam povestea pură ca un cristal lichid, dar incomprehensibilă, pe de altă parte un fel de sugestie brutală, plină de sens emoţional, însă aproape fără poveste. Atunci am ratat penibil, consternant pentru mine, în amândouă genurile. Mai întâi, am încercat eu însumi să scriu prima mea poveste (aveam nouă ani): Jim călătorea în jurul lumii. După vreo pagină de la-nceputul voiajului, el ajungea într-o poiană unde zărea o colibă. Descrierea ei, mi-am dat repede seama, mă depăşea cu totul şi cu totul. Până la urmă am găsit o soluţie în privinţa căreia nu-mi făceam nici o iluzie. Am scris, deci: „Coliba arăta aşa:“, după care pur şi simplu am desenat-o… Mult mai umilit am fost (şi de fapt asta voiam să povestesc aici) când a trebuit să improvizez în faţa copiilor — povestitorul oficial fusese internat la infirmerie. Am reluat atunci povestea de unde acela o lăsase cu o zi în urmă şi în doar câteva minute a trebuit s-o las baltă: nu puteam, pur şi simplu, să adaug absolut nimic. Vorbele mele nu stârneau nici o reacţie (şi cât de tare râdeam, şi ce încordaţi eram altădată, şi cât de mult îl admiram şi-l iubeam pe semi-adolescentul creţ şi negricios — mi se pare că aşa şi-l chema: Creţu…) iar singurele detalii pe care le născoceam din disperare îmi păreau şi mie groteşti şi nepotrivite… De-atunci n-am mai scăpat de obsesia asta a neputinţei mele fabulatorii.

Fire albe, sclipitoare la tâmple. Semnele astea ale unei vârste ce înclină spre panta cealaltă mă plictisesc şi mă irită: nu sunt eu ăsta. Din cauza

vieţii mele speciale cu Cri sunt, pur şi simplu, cu mult mai tânăr decât am tubul de timp în urmă şi tuburile de sticlă sclipitoare la tâmple.

4 sept. Vis cu M., aşa cum era când ne era profesor, adică elegant şi dezinvolt, poate mai arătos în visul meu decât a fost el de fapt vreodată (purta şi un superb costum gri-fer). Traversam împreună o *selva oscura*, în mijlocul nopţii, la munte undeva. Deasupra cerul era luminos şi împăienjenit de stele. Pe buturugi şi trunchiuri se vedeau gândaci uriaşi, adunaţi grămadă, roşii şi galbeni intens, ca şi când i-am fi zărit pe lumină de zi. Nichi mergea în faţa mea, atât de repede, că nu-l puteam ajunge. Am auzit de departe vuietul. Erau coruri de copii. Am şi-nceput să-i vedem: într-o vale în amfiteatru erau sute de copii de şcoală care cântau cântece patriotice! Acum abia mi-a fost clar ce căutam noi acolo: era o întâlnire a copiilor cu Nichi în calitate de candidat la preşedinţie. M-am amestecat cu ei, pe când M. s-a dus la tribună.

Am cumpărat ieri două cărţi foarte tentante, *Billy Bathgate* de Doctorow şi *Norocul lui Omensetter* a lui William Gass.

7 sept. Mi-au venit şpalturile la *Orbitor*, din care am citit puţin cu inima cât un purice, dar mi-am venit repede în fire: nu ştiu cât se poate înghiţi deodată din acest tort, dar cât încape pe linguriţă e delicios. Şi nimeni nu pretinde cititorului, oricât de pofticios ar fi, să-şi lăţească gura ca-n *cartoons* ca să-nfulece totul deodată.

17 sept. O săptămână despre care prefer să vorbesc peste câteva ore (fiindcă acuma e trecut de miezul nopţii); nu am deschis jurnalul acum decât ca să notez ceva ce mi s-a părut mişto. Traduc: „Viziunea ta va deveni limpede numai când vei privi în inima ta. Cine priveşte-n afară — visează. Cine priveşte-năuntru se trezeşte.“ (C. G. Jung)

S.: „Bun, cartea ta e ilizibilă. Dar Joyce e lizibil? Proust e lizibil?“ Păi… vorba lui don Zimmerman: „You are not him!“

18 sept. Am început, destul de îndoit*, Norocul lui Omensetter*, care, chiar şi pentru o parodie postmodernă, aminteşte deocamdată mult prea mult de un anume Faulkner şi de o poveste spusă de-un idiot.

Ecranul computerului e aproape anihilat de lumina rece a lui septembrie, atât de tristă. E acum bălţat şi palid, plin de umbrele plantelor de pe pervaz prin care s-a filtrat soarele. Kitty citeşte trântită pe canapea: mare pisică erudită… Cealaltă e dincolo, citeşte trântită pe pat, mâncând struguri… Grup de feline-n siestă de după-amiază: masculul, doar, cu capul înălţat, stă de veghe.

24 sept. Orbitor s-a-ntors iar, fără glorie însă, în portul lui, de unde cred că n-o să mai iasă prea curând. S. parcă a citit altă carte: mi-a tot dat înainte cu verosimilitatea şi cu cheia realistă, iar dacă ea judecă aşa literatura înseamnă că nu mai există pe lume cititori de literatură şi că totul e pierdut. Evident nu i-a plăcut nimic din carte şi mai ales scenele esenţiale, pe care le-a mis-interpretat complet. Totuşi a văzut ceea ce, admit, e problema naratologică a cărţii: ciocnirea naraţiunii la pers. I, proustiană aproape, cu fabularea pynchoniană *no limits*. Dar asta nu se poate corecta: sunt tot mai convins că *O* aşa trebuie să fie şi *fuck the rest forever*. Da, toate personajele vorbesc la fel, fiindcă vorbeşte de fapt Mircea, da, plonjarea în desenele de pe ţeasta Ancăi şi de pe halatul lui Herman şi de pe unghiile Ceciliei e neverosimilă, dar scriitura e divizibilă la infinit, ca şi visul, în contrast cu realitatea. De la *Travesti* încoace trebuie să lupt pentru scrisul meu şi să avansez în ciuda tuturor, a ideilor literare şi a mea însumi. În ciuda tuturor amănuntelor,

stângăciilor, obscurităţilor — simt că e bine ce fac şi că *asta* şi nu altceva trebuie să fac mai departe. E ca într-un poem, unde pentru un vers le scrii pe toate celelalte.

27 sept. Devorez, deşi dezamăgit un pic, *Enciclopedia ucigaşilor în serie* a lui Brian Lane şi Wilfred Gregg. Mulţi din indivizii de care mişună cartea nici nu sunt, de fapt, *serial killers*, ci doar autori a mai multe crime. Ucigaşul abisal, hărţuit de fantasme ireprimabile, e destul de rar. El e monstrul absolut, dincolo de ideologie şi chiar de psihologie în sensul comun al cuvântului. Unul din ei avea dreptate în ce spunea la închisoare: monstrul e în noi toţi. Şi vine de mai departe decât noi. De când am văzut cum o bandă de cimpanzei sfârtecă de vie altă maimuţă *just for fun*, nu mai am nici o îndoială. La unii indivizi procesul de inhibare profundă a diavolului din noi pur şi simplu nu reuşeşte. Dar nu trebuie să ajungi la tortură şi canibalism ca să fii la fel ca ei: ajunge să foloseşti, în orice fel, o fiinţă omenească, *să te foloseşti* de ea ca de un obiect (sexual sau altfel), să o răneşti, în felu-ăsta, ireparabil. Şi toţi am făcut asta măcar o dată. Dezbrăcarea de umanitate a unor fiinţe omeneşti nu s-a petrecut doar în lagărele naziste, ea se petrece cotidian. Să mai vorbesc de povestea cu I. C.?

Billy Bathgate e un mare flaps. Incredibil, e chiar un roman despre gangsteri!

29 sept. Postmodernitatea e o vrăjitorie ca toate celelalte, dar scamatoria a renunţat să se mai dea drept realitate: nu, nu e *mana*, nu sunt puteri magice, nu există zei şi nici demoni de-adevăratelea. Nu existăm nici noi şi totuşi suntem cei mai perfecţi prestidigitatori. Jonglăm cu adevăruri de-o zi. Şi suntem veseli. Or exista oameni, sau or să existe, care să poată respira acest aer. Cei mai mulţi, însă, cred că sunt nişte

nefericiţi ca mine, care îşi folosesc disperarea ca să se convingă că disperarea nu are sens, că *asta e* şi nimic altceva nu poate fi, aşa încât *trebuie să acceptăm noua lume*. O resemnare cu un zâmbet forţat pe buze.

Toamna şi iarna asta se vor urni nişte lucruri. Sper să intru pe o direcţie bună. Am nevoie de o carte publicată la anul. Paranoia mea îmi trece degetele, uşor, peste sfârcurile pieptului şi-mi şopteşte-n ureche: *Te-a uitat toată lumea… Ce ai de gând?…*

3 oct. Feuilletez din nou, destul de distrat (am şi probleme cu măseaua, iar antinevralgicele cu care mă ţin, ca Paşadia cu magiunul, trebuie că au şi-un bob de opiu în ele, aşa, pentru popor…) *Scurtă istorie a timpului* a lui Hawking. Cartea e comprehensibilă la un mod drăguţ. Insu-ăsta paralitic, cu gura lui Mick Jagger pe o faţă de licean ochelarist, nu pomeneşte nici o formulă, în schimb pomeneşte nişte iubite din colegiu. De asemenea, dar *no connection*, mai zice şi despre nişte găuri negre, dar *fără păr* (pe bune, nu inventez nimic), care nu pot fi văzute niciodată goale, căci se opune cenzura cosmică. De data asta m-a interesat de aici mai mult partea inframaterială decât cea cosmologică.

10 oct. Din nou *Inima de raze* a lui Stoiciu. Disidentă *my ass*, doar poezie de multe ori puternică şi adevărată. Apoi *Scrisorile persane* citite pentru prima dată: cum ne văd ei, în sensul relativismului — *perspectivism* sună mai mişto — lui Swift, de-o pildă. Pagini complet scorojite pe lângă altele fireşti şi graţioase ca scrise azi: cea în care se prefigurează feminismul (toţi suntem femei într-o lume feminizată). *Last and least: Un râu pornit din Eden* de Richard Dawkins, fascinantă ca orice scriere de genetică, speculativă, dar, nu ştiu

de ce, nu prea memorabilă (poate fiindcă-am citit-o exclusiv în lungi drumuri cu troleibuzul). Corpurile noastre, a milioane de specii şi bilioane de indivizi, sunt albiile prin care curge codul genetic binar. Perpetuarea lui e singurul „scop“ acolo unde nu există scopuri şi teleologie. Suntem o explozie a unei bombe autoreproductive.

5 nov. Lunile astea am citit mai multe cărţi, între care *Norocul lui Omensetter*, tautologia modernistă a lui Gass — o dezamăgire şi-un chin — şi, din nou, *Istoria filozofiei oculte* a lui Alexandrian. Câteva lucruri de-aici: bio-bibliografia lui Fulcanelli; „luna neagră“, numită Lilith, al doilea satelit al pământului. Se află în semnul Gemenilor şi corespunde lamei XV din Tarot (Diavolul). „Acţiunea ei este sexuală şi intelectuală.“ Din Jakob Boehme: „N-am citit decât într-o singură carte, în propria mea carte, în mine însumi“ (*Epistolae theologicae*).

Orbitor e în lucru. Am făcut corecturi furioase şi încă mai e de adăugat, scos şi corectat. Cartea e deja paginată, are acum 343 de pagini, dar i se vor mai adăuga 2–3 (moto-uri, un avertisment iniţial…). E, deci, cea mai „mare“ scriere a mea de până acum. Am avut trei lecturi „mute“ ale ei: dactilografa, redactora şi S., de la care n-am auzit nici o apreciere (dar, din partea ultimei, o mulţime de obiecţii, unele valabile şi de care am ţinut seama). A patra lectură, sau ceva asemănător, a Oanei, mi-a schimbat brusc tonusul şi mi-a dat curaj, prin doar câteva vorbe bune. Căci, de fapt, asta aşteaptă orice autor care nu e paranoic: o încurajare, un semn sincer de apreciere a efortului ăstuia aberant de a scrie o carte. „Un Cărtărescu la cub“ — nu sună cine ştie cum, dar e ceva, după tăcerea îngheţată de până atunci. Acum cartea e-n corectură, luni o iau şi eu din nou la puricat şi completat, iar de joia viitoare se va duce direct în „producţie“. I se va adăuga coperta (atât de

importantă pentru mine) pe care va fi poate fluturele etern al minţii, cel din centrul minţii, din miezul perlei din centrul minţii, va fi tras — sper, măcar de data asta — pe hârtie albă şi groasă, şi, cam pe 20 decembrie, va ieşi în librării.

Peste zece zile am să fac un drum prin Anglia şi cele două Irlande. Ideea nu mă excită prea tare, dar îmi surâde, totuşi, căci n-am mai făcut un drum *abroad* de mult. Alte aşteptări: cărţile din Ungaria şi Germania (poate, mai încolo, şi din Olanda şi Norvegia); drumul la Belaggio, din februarie. Sunt iar vremuri bune pentru noi, după semi-depresia legată de *Travesti*.

25 nov. Highbrow London — exact în acelaşi fel masivă, suficientă şi strivitoare ca o englezoaică lată-n pometi. Ea nu discută cu nimeni. Infrastructura de granit a prejudecăţilor ei rezistă de secole, clădirile ei coloniale sunt ca piramidele. Dar nu poţi iubi Londra, cum nu poţi face dragoste cu Elisabeth, Victoria, Elisabeth, an so on and so forth. Beirutul Europei (I mean Belfast) e însă un drăguţ târguşor portuar, patriarhal şi liniştit, mai ales pe o zi udă de toamnă. E drept că sunt multe bombe aici, dar în ele se stă la whiskeyul irlandez şi la Guiness într-o caldă uitare de sine, aşteptând să ţi se usuce hainele ca să te poţi duce la biserică… Iar Dublinul lui Joyce e un joy-city prin care Liffey Plurabelle trece ca o râmă. Se bea aici mult ceai, se citesc cărţi şi se priveşte marea din turnul lui Costello.

Mi-am luat mâinile de pe *O*. De-acum, ar trebui să apară cam într-o lună (trei săptămâni?). Îmi va fi iar greu atunci, din cauza părinţilor şi a presei, dar măcar o să scap de-o grijă. Am în faţă anul cel mai încurcat al vieţii mele de pân-acum. Chiar nu mai ştiu ce să fac şi unde să mă ascund. M-am convins că viaţa academică şi universitară nu-s de mine, dar *ce* e de mine? Peste tot mă simt inutil,

până şi aici, în casa asta unde am avut mereu un adăpost. Acum până şi asta mă apasă şi mă sufocă.

2–3 pagini interesante în De Quincey, între zeci, sute de bucle retorice stupide. Cartea ar fi trebuit să înceapă exact de unde s-a sfârşit şi să extindă până la detaliile detaliului descrierea lumilor sucite, fractalice ale universului interior al opiomanului. L-am fi avut atunci pe Rimbaud cu 50 de ani mai devreme, şi sezonul în infern ar fi devenit inutil.

26 nov. Jurnalul rămâne mai departe cel mai adevărat, mai important şi — pe mari spaţii de timp — *unicul* mod de a şti că exist, că viaţa mea interioară, intrată uneori în strâmtori aproape fără speranţă, continuă şi caută largul. Caută, adică, bazinul de deversare şi linişti re care e fiecare carte. Bazin hidrologic sau neuron, sau Dumnezeu ştie ce — uite că respir încă. Faptul că aproape-am încetat să visez şi că nu mai citesc spune însă altceva. Îmi trebuie acum o intensă perioadă de singurătate şi meditaţie ca să pot reîncepe ceva, pentru că am datele şi-mi ştiu temele, dar ele sunt pe undeva prin preajmă, risipite-n norişori de probabilitate, şi-mi trebuie o putere de persuasiune, un magnetism, nu animal, nici uman, ca să le momesc, să le-mblânzesc, să le fac să intre iar în labirintul experimental al minţii mele. M-am văzut acum o clipă-n televizorul stins: negricios ca un sfânt, cu obrajii scobiţi şi ochii tăioşi, cu pletele de scolastic medieval (puţin eretic), imaginea mea exterioară e aproape un arhetip: are autoritate, e o efigie. Cine-ar putea vedea imaturitatea, stângăcia, nevoia de protecţie din spatele acestui sfânt-umanist, atât de fals? Dezorientarea şi frica lui?

Omul fără însuşiri mă încântă cum foarte puţine alte cărţi au făcut-o. E exact ce mi-ar fi plăcut şi mie să scriu. Şi e, mai mult ca orice experiment postmodern de azi, cartea epocii noastre, dovadă că *nu* tehnologia electronică a generat

postmodernitatea, ci mişcarea interioară a ideilor despre sine şi lume.

Mă plictiseşte, mai departe, intruziunea mea, nepoftit, în mediul academic. Am augmentat, uite, compromisul doctoratului cu un altul, cel al NEC-ului, aşa cum Kepler făcea, ca să-şi hrănească familia, astrologie. Dar eu, un astrolog adevărat, urmez prejudecăţile epocii mele în care specialistul îl hrăneşte pe artist şi mă prefac al naibii de interesat de ahelii şi perihelii.

27 nov. Ionuţa azi, la bucătărie, în mijlocul unei pălăvrăgeli oarecare: „Ştiţi, sunt unii oameni care par simpli, dar de fapt sunt complecşi — şi pronunţă ultimul cuvânt în acelaşi timp preţios şi nesigur, ca fetiţa din *Love & Squalor*. Alţii par complecşi, dar tocmai pentru că sunt foarte simpli." Şi, după o clipă, adaugă absolut surprinzător pentru mine: „De exemplu, Daddy." „Cum aşa, Ioana?" Sunt cumva emoţionat, curios, contrariat. Ce Dumnezeu o fi-n mintea ei? E doar o exersare-n gol a unor cuvinte abia-nvăţate sau e chiar o sclipire de profunzime? N-am mai scos nimic de la ea decât o serie de tautologii, aşa că am schimbat direcţia: „Da' Kitty cum e, simplă sau complexă?" „Nici aşa, nici aşa. Kitty vorbeşte mereu numai la figurat." Alt moment de stupoare. „Cum, la figurat?" „Adică zice chiar ce vrea să zică"… „Aha, la *propriu*, vrei să spui." „Da, da, la propriu. Zice doar ce vrea să zică." „Aha." N-am mers mai departe, lăsând, deocamdată, minţişoara fetiţei mele „sub pecetea tainei". Pentru ea, deci, *sunt atât de simplu, încât par complex*, orice-o însemna asta. I just love it.

Alfred Musil, tatăl scriitorului, e născut la Timişoara.

30 nov. Perfect dizolvat în lichidul zilelor. Mai inconştient ca o tenie. Nu mă pot apuca de nimic, stau ca acel măgar între roman şi doctorat, zac

acolo până-mi explodează coastele prin piele. În fiecare zi mă revolt cinci minute, e ca exerciţiile cu ganterele, şi poate că organul revoltei mi se fortifică insesizabil până când o să-şi arate bicepşii lucioşi, cu vene umflate. Atunci o să dau cu mine de pământ, o să m-apuc de ceafă şi-o să mă bag cu botu-n fecalele sofisticate ale trândăviei şi tâmpeniei mele. Şi poate că de frică, mânat cu biciul, o să mai fac vreodată ceva. Azi, acum, mă urăsc din rărunchi.

Noaptea, pe drumurile inverse din inima Irlandei. Fantome de pomi şi ziduri livide flutură-n jurul maşinii noastre, un tunel pâlpâitor de irealitate. Cobor în frigul încărcat de apă, deschid o poartă udă, urc iar şi maşina mai merge kilometri întregi pe o proprietate pe care aveam s-o vedem, cu ceaţa pân-la genunchi, a doua zi. E miezul nopţii, suntem frânţi de oboseală şi halucinaţi de drum. Ajungem, în fine, lângă zidul masiv al conacului din centrul proprietăţii. Perete negru şi orb, nici o lumină. Dar când se sting farurile şi ieşim, rămânem înmărmuriţi: cerul e albastru de stele. Niciodată, nici măcar atunci, în liceu, când am coborât din autobuz şi ne-am trezit sub stele, n-am avut o asemenea viziune. Erau mai multe stele decât spaţiu între constelaţii. Pete de lumină albă, ca stropi de vopsea, mai concentrate sau mai difuze, arcuite pe toată bolta şi *aproape*, ca un tavan de mansardă. Le puteai atinge cu degetele. Peste tot, deasupra, formaţiuni, excrescenţe, scorojeli de lumină, vată de lumină. Vedeai un vălătuc strălucitor şi abia apoi distingeai, ca ouă de păianjen în cuibul de plasă, nucleele tari stelare. Vedeai galaxii ca noiţele de pe unghii. Vedeai litere şi obiecte delimitate de stele. Şi, decupat pe cosmos, sloiul negru al faţadei conacului. Am mai văzut astfel de ceruri în câteva vise, niciodată în realitate.

8 dec. Ştiu: trebuie să-mi vin în fire. Sunt aproape paranoic, aş face totul praf şi ţăndări în

jurul meu. N-am loc să respir, urăsc totul. Nu pot, n-am cum să fiu eu însumi. În ce fire să-mi vin? N-am mai trecut printr-o pasă aşa proastă de cinci ani de zile. De opt ani scriu prost, de patru luni am lăsat-o cu totul baltă. Nu mai am viaţă personală, de fapt aproape nici un fel de viaţă. Singurul obiect de pe lumea asta pe care chiar mi l-am dorit mă ucide pur şi simplu, la propriu, şi tuturor li se rupe de asta, nu-i doare nici cu spatele: it's your problem. N-am avut decât nenorocite de eşecuri în nenorocita asta de viaţă. Am 40 de ani şi nu-s nici măcar nimeni. Dacă mi-ar plăcea să beau m-aş îmbăta ca un porc acum. „Cărtărescu a-nnebunit." În cadă, într-o toridă zi de iarnă. Zile goale, nopţi goale — şi încă vreo zece cuvinte ca să mai umplu şi rându-ăsta.

Şi totuşi, chiar şi în condiţiile astea imposibile — cum aş lucra dacă aş sta într-o casă ca a lui B.?, dar nici nu se pune problema să am şi eu vreodată camera mea, singurătatea mea *personală* — trebuie să mă adun, pentru că alternativa este, vorba cuiva, „eu sau nimic". Să ştiu mai bine ce (nu) vreau, să dau în mă-sa *orice* lucru pe care nu vreau cu adevărat să-l fac şi să-mi iau asupra mea riscul de a rămâne, pur şi simplu, eu, aşa cum sunt. Să curăţ de pe pielea mea jegoasă crustele de săpun academic. Ştiu: nu vreau să fiu universitar, să-mi fac doctoratul, să mă-nvârt printre literaţi. Nu vreau nimic decât să… să-mi trăiesc isteria, furia, toate. Să fiu lăsat dracului în pace de toţi.

Sunt urât ca naiba şi mai ales nu sunt în nici un fel. Nu corespund nici unei tipologii. Sunt imposibil de clasificat la un loc cu alţii, da'n acelaşi timp nu sunt nici original. Amorf, fără faţă, Rhoda, o sister my sister. Mi-au crescut nişte laţe murdare, care nu-s din nici un film, faţa mi se modifică înspăimântător, e Buffet pur, cărbune şi dispreţ. Mă urăsc cum n-am urât nimic vreodată. Poate-n sensu-ăsta sunt cu adevărat urât.

15 dec. *En*taz vs *ex*taz (strălucirea interioară şi cea exterioară). În isihasm, d. e. Am cumpărat *Religiile lumii* de Jean Delumeau şi sunt destul de dezamăgit de ea. Sefer-ha-Bahir — cartea luminii orbitoare.

16 dec. Vorbe, vorbe, vorbe. Wittgenstein ştia: cei ce vorbesc despre religie şi Dumnezeu vorbesc în limbi: nu există teren de-ntâlnire. Cu cât înţeleg mai puţin, cu atât vorbesc mai mult. Cei ce n-au avut niciodată harul îl descriu în fel şi chip. Dumnezeu devine o schemă electrică, sefiroţii şi ogdoadele — luminiţe de Crăciun legate în serie, încolăcite pe Yggdrasil. Dreptcredinciosule, învaţă o dată să spui: *nu ştiu*! (Mircea, învaţă o dată să scrii.)

Visez mult, sub plapuma trasă peste cap, pe când în cameră e frig ca afară. Cerul miroase-a zăpadă, maşinile parcate au dimineaţa grunjuri de gheaţă. Îmi amintesc, la trezire, câteva vise limpezi ca nişte bile de cristal, dar până seara memoria mi se întunecă şi sufăr ca de o pierdere ireparabilă. Da, am visat că primeam scrisori şi reviste…

Viaţa mea interioară e o caricatură. N-am fost niciodată mai falsificat, viaţa nu şi-a bătut mai mult joc de mine. Dacă mi-aş da cu adevărat seama ce se petrece cu mine, cât de sistematic şi ireversibil sunt distrus — e distrusă mintea mea odinioară minunată, cu cinism, fără regrete şi fără, măcar, efort — n-aş mai trăi nici o oră. Noroc că prima dispare puterea de discernământ, ca la beţivi… Tot restul agonizează sub anestezie.

Nichi a scris ceva pe coperta a patra a cărţii mele, ocolind aripioara cea dreaptă. Nu ştiu ce simt în legătură cu asta.

21 (cred) dec. Cartea o să-mi apară până-n Crăciun sau abia de anul nou. N-o aştept cu cine ştie ce entuziasm. Trebuie să recunosc, chiar şi-n sinea mea, că nu e cartea pe care o aşteptam de la

mine, ci doar cea mai bună pe care am putut s-o scriu anii ăştia, nu foarte faşti.

Acum câteva minute, citind Musil la bucătărie, ca-n vremurile adevărate, la lumina ambiguă a ploii de-afară, mi-am dat seama de ce-mi vine atât de uşor să mă gândesc la viaţa mea, de ce sistematizez aşa bine fiecare spectralitate ce se-nalţă, pe când somnolez, singur în toată casa, într-un cenuşiu mopetian: pentru că viaţa mea e încheiată, s-a terminat de mult, şi reflexul circularităţii, bine *inbuilt* în mintea noastră, a înzestrat-o deja cu feed-back-ul faptului împlinit. De-atâta vreme sunt alt M. C., care se hrăneşte cu primul printr-o euharistie perfidă. Nu mai trăiesc, pentru că trăiesc trăirile lui, şi tot ce pot cunoaşte e prin simţurile lui întoarse, ca şerpii iarna, spre subterana memoriei şi ghemuite acolo. Devo(ra)ţiunea aceasta necrofilă este — ar putea fi, deveni — *Orbitor*.

Nu ştiam de unde vine, la Musil, poezia întâlnirii a câte două personaje — bărbat şi femeie în scenele cele mai enigmatice — în odăi vaste şi goale: „în care încă se mai simte cum tocmai s-a închis uşa“. Cei doi discută, dar cuvintele sunt doar faţadă, adevăratul curent al comunicării e subteran şi straniu, e ceva în statuarul aerian al corpurilor, în vuietul din jurul lor, în curbura spaţiilor verzui-cenuşii, în „faldurile“ de spaţiu dintre ele. În lumina siderală a ferestrelor. Acum cred că am identificat sursa: e, cum ar fi trebuit să ştiu mai demult, Rilke.

27 dec. Frumuseţe livrescă a vieţii: trăgând fetiţa cu sania într-o zăpadă scânteietoare, în seri îngheţate, cu Cristina-n marea ei blană alături; stând apoi, încă nescuturaţi cu totul de zăpadă, în sufrageria cu brad împodobit, privindu-ne feţele roşii şi ude şi râzând; trezindu-ne pe o lumină de primăvară, cu Ionuţa călare peste noi în pat, micuţă şi totuşi deja domnişorică, şi mese peste mese cu

toate rubedeniile — niciodată nu am avut, din punctu-ăsta de vedere, un sfârşit de an mai fericit, mai încărcat, mai fantasmagoric. Irealitatea împodobită cu globuri ne reflectă-n curbura ei cele trei feţe de mici vietăţi terestre.

Pe 23 dec. mi-a apărut primul volum din *Orbitor*, masiv, pe hârtie groasă şi albă şi cu o copertă chiar foarte frumoasă: un fluture albastru-verde, cu umbre de purpură. Pe spate, Nichi scrie trei–patru fraze precise şi inspirate. Încă nu-mi vine să cred că nebunia asta există. Nu sunt în dispoziţia şi-n disponibilitatea minţii să mă pot bucura de cartea asta sau măcar să pot înţelege importanţa publicării ei. De fapt, sunt departe de a înţelege orice. Am ţinut-o-n mâini, dar nu ca pe o carte scrisă de mine, nici, pur şi simplu, ca pe o carte, ci ca pe un obiect cu totul străin şi indescifrabil, un aparat dintr-o navă extraterestră. Nu pot citi un rând din ea. Nu-mi pot imagina în ce fel ar putea să continue, ce Dumnezeu ar trebui să cuprindă volumele următoare, de ce aş mai scrie 7 ani la halucinaţia asta meta-scriptică.

28 dec. Ora prânzului, dar încă flori mari de gheaţă pe geamuri. Jos sunt mate şi pufoase ca zăpada, dar se limpezesc în sus, până ajung limbi de cristal pur, dizolvate, ogival, în sticla limpede a unei fâşii de cer. Ger înspăimântător, sub stele, azi-noapte. Iar noi nu trebuie să ieşim azi nicăieri. E frig şi în casă, dar cafeaua e fierbinte şi nu suflă vântul, aşa că putem gândi într-un ceas la viaţa toată…

Dau târcoale cărţii mele, mai citesc câte puţin din ea, dar tot nu mă pot lipi. Nu ştiu ce e, dacă e ceva, acolo. Mă fascinează doar grosimea ei, volumul ei ferm, aşa cum nu-ţi imaginezi organele interne ale unei femei când o ţii în braţe.

Două experienţe nocturne. Hipnagogice, poate. Acum câteva nopţi, în etapa de reverie când gândurile se fluidizează în turbioane şi divagaţii,

mi s-a oprit mintea. Aşa cum se înţepeneşte uneori imaginea pe computer. Câteva clipe am fost un ecran negru, fără istorie, dar conştient cumva de propria lui suspendare. Ceva n-a mai funcţionat şi sistemul s-a oprit, pentru ca după o vreme, într-o pâslă înspăimântată, s-o ia din nou din loc. Abia atunci mi-a putut fi frică.

Iar azi-noapte, într-o beznă absolută, fiindcă draperiile erau complet trase, am simţit o teroare prăbuşită asupra mea fără avertisment şi fără nici o raţiune, teroare dementă, asemănătoare celei avute când am văzut ultimul „vizitator“ (cu vreo trei ani în urmă). Ca atunci, am început să tremur din tot corpul, sub plapumă. Mai ales muşchii abdominali îmi vibrau nebuneşte. Am început să mă rog, şi m-am rugat intens până când, după 2–3 minute, teroarea şi tremuratul au încetat. Mă apropii încet-încet, din nou, de starea de medium, care altădată mă oripila şi mă umplea în acelaşi timp de mândrie. Orice, numai nu confortul mic-burghez al creierului meu fleşcăit. Sau — *aproape* orice.

Mă simt singur. Ştiu că zilele astea, vreo săptămână de-aici încolo nu se va mai întâmpla nimic, n-o să mai primesc nici o veste de nicăieri, n-o să mă mai întâlnesc cu nimeni. Uneori şi fericirea apasă ca tristeţea. Aş vrea să ies, să fac ceva, să exist în vreun fel. Mi s-a limitat atât de mult viaţa… Mai pot avea *atât* de puţine bucurii. În ultima vreme simt cum mă precipit către dispariţie, cum viteza cu care sunt târât spre gaura neagră creşte cu fiecare metru. Sunt dus de un suflu catastrofal şi nu există asperităţi de care să mă agăţ, ca să-ncetinesc alunecarea. Am 40 de ani şi merg în direcţia de obşte.

29 dec. ’96 Sunt exact cinci luni, azi, de când am terminat „Aripa stângă“ şi nu sunt în nici un fel pregătit să-ncep partea următoare, fie „Aripa dreaptă“ sau „Trupul“. Mă inhibă, ca întotdeauna, ideea că trebuie să fac o opţiune enormă când, într-

o zi oarecare, încep prima pagină, primul rând, primul cuvânt, prima literă. Nu pot să fac asta acum. Aseară am fost drogat cu cafea şi ciocolată până la acea senzaţie de desfăşurare totală a nervilor, ca o pânză de păianjen, în jurul corpului meu; nimic nu era imposibil şi, mai ales, deja fusese posibil şi actualizat totul. Acum levitam, după ce terminasem orice acţiune posibilă, până când umplusem sfera realităţii cu o negură euristică. Levitam şi eram forţa însăşi. Poate atunci, aşa, în acea stare, aş fi putut reîncepe *O*, pentru că *O este* drog, *este* acea stare. Scriu acum la bucătărie, pe o lumină de început de lume, care lasă umbre ferme şi ascuţite pe masă; mult lungite spre dreapta: mâna cu pixul meu, colţurile uşor ridicate ale paginii… Sunt atât de jos încât nu pot fi decât într-un punct de plecare.

Aseară cu Cri, lângă bradul pâlpâind şi sclipind multicolor în penumbră cafenie, cu o lumânare pe masă şi în pahare cu whiskey irlandez. Vorbim mult, câteva ore, ne privim: mai suntem aceiaşi?

Ioana şi-a început azi primul roman: *Căpitanul Raven*. La aceeaşi vârstă, acum 31 de ani, la Voila, începusem şi eu *Jim în jurul lumii*. Genele se pare că nu codifică doar culoarea ochilor.

Am mai scris-o pân-acum? Cred că da, oricum am spus-o de mai multe ori: o carte postmodernă e o carte de mantică: nu poate fi citită, se poate doar *ghici* în ea.

31 dec. Primele trei luni din ’96 au fost luni amsterdameze, în care am trăit mult, am absorbit minunea locuinţelor lacustre şi am scris sporadic la *Orbitor*, mai ales în martie, luna mea singură. Mi-am luat atunci computer şi drama ibseniană dintre mine şi el a dominat anul cu un scherzo penibil. Un amor cu năbădăi, cu scene oribile, cu şuturi şi reîndrăgostiri, un erotism sado-maso, lungi perioade de părăsire reciprocă… încă e-n casa mea

fiinţa asta de tablă şi perversitate, dar divorţul e aproape şi e definitiv hotărât. În primăvară şi până în august, cu pauzele concediilor la Sinaia şi la mare (uitări cu cer albastru, brazi verzi etc., respectiv plaje negre de tristeţe), am scris intens şi bine la *O*, în caietu-ăsta, şi am terminat excelent, în forţă, partea I. Din toamnă n-am mai făcut *chiar* nimic, de parcă ultimul capitol m-ar fi stors de toată vlaga, ba chiar de parcă m-ar fi scopit de-a binelea. Şi nu doar că n-am mai scris fizic, litere şi cuvinte în caiet, dar mi s-a oprit scriitura interioară, gestaţia, croşetarea câmpului confuz al paginilor încă nescrise. Mă gândesc în fiecare zi la *O*, dar nu aşa cum ar trebui, nu *O* se gândeşte pe sine, ci *eu* gândesc la el, rudimentar şi gol-retoric. Nici ansamblul, nici detaliile nu *apar* o dată, fiindcă, pur şi simplu, eu însumi nu apar o dată din haosul plăcut al existenţei mele actuale. Nu pot scrie bine câtă vreme nu sunt eu însumi scrisul meu, cât nu sunt legat direct la rinichiul artificial al cărţii mele. Adică, gazetăreşte vorbind (fiindcă nu mai ştiu să vorbesc altfel): câtă vreme nu apare o viziune. În iarnă mi-a apărut cartea, dar atât de adânc în iarnă încât, acum, după o săptămână, ea încă nu există, şi nu va exista, mai departe, cel puţin încă una. Abia o dată cu lansarea, pe 17 ianuarie, va căpăta, poate, puţin trup, ca obiect sociologic, pentru ca prin martie–aprilie să-şi înceapă încolţirea perseverentă, de grăunte de polen, în carnea verde a minţii celor contaminaţi, până va dibui ovarele cerebrale şi va produce rodul ei straniu acolo, în două–trei ţeste în care nu va mai fi multă vreme loc pentru altceva. Coloana vertebrală a lecturilor mele a fost, anu-ăsta, Musil, dar cu enorme întreruperi şi întreţeseri cu alte scrieri, bune sau proaste. Dar procesul însuşi al lecturii, laolaltă cu aproape toate celelalte, mi s-a degradat, nu mai are aceeaşi calitate şi nu mai e susţinut de aceeaşi pasiune ca altădată. Puţine

pagini îmi mai spun ceva; e şi ăsta totuşi un (mare) progres faţă de totala dezgustare de literatură pe care-o trăisem anul trecut. Cel puţin cred acum din nou în mine şi-n puterea mea de a trăi literatura — care *există*. Nu mai sunt aşa de fatalist şi prăpăstios. În momentele mele bune am chiar o tendinţă de echilibru clasic al felului în care văd situaţia obiectelor estetice. Chiar aşa: claritas, integritas, consonantia. În rest — dross. Anul (pentru că dacă n-ai priceput pân-acum, ăsta e un soi de bilanţ) se încheie într-o atmosferă de ilustrată de Crăciun: zăpezi, pocnitori, lene… Dar chiar şi aşa, decervelat temeinic, aromat cu mortadella, are şi el şarmul lui.

Şi ca dânsul suntem noi.

Table of Contents

Table of Contents